Vilniaus Valstybinio V. Kapsuko v. Universiteto
Mokslinės bibliotekos rankraščių skyrius
Šifras

F.1-F-682

(Rankraščių fondo pavadinimas)

Grupė

(Kalba) (Data) (Medžiaga) (Lapų skaičius) (Formatas)

Ypatybės

AUTORIUS

Pavadinimas

Turinys

1.

...quaeque ipse miserrima vidi
Et quorum pars magna fui...
(Virg. Aen. 2.)

Zamość d. 4 Października St. St.
1903 r.

Dziennikarski trud, ze mam z nim do czynienia przy redakcyi Kalendarza Ordynata Zamojskiego na Szkołę Handlową, na Szkołę Rolniczą, na Szkołę Ogrodniczą, na Szkołę Leśną, na Szkołę Weterynaryjną, na Szkołę Przemysłową, na Szkołę Górniczą, na Szkołę Budowlaną, na Szkołę Mechaniczną, na Szkołę Elektrotechniczną, na Szkołę Chemiczną, na Szkołę Rolniczą, na Szkołę Ogrodniczą, na Szkołę Leśną, na Szkołę Weterynaryjną, na Szkołę Przemysłową, na Szkołę Górniczą, na Szkołę Budowlaną, na Szkołę Mechaniczną, na Szkołę Elektrotechniczną, na Szkołę Chemiczną.

Ksiądz Kazimierz Wyrostanski Kand. Św. Teol. Sekretarz Kurii Metropolitalnej Archid. Mohylowskiej - Kanonik Honorowy Kapituły Mohylowskiej, Kamerlan Dworu Ojca Św. - Nauczyciel Religii Mikołajewskiego Instytutu Panien, Szkoły Kawalaryjskiej Artyleryjskiej, Mikołajewskiego Korpusu Kadetów i Korpusu Pazyów Jego Cesarskiej Mości, Najjaśniejszego Pana - Kapelan Katedry Makarewskiego. —

13 Ale byłe tytułów obrazu. Wystarczy, że nie prawdziwy Andrzeja, lub ojciec Ignacego się przed ludźmi - a tylko dla tego, aby wskazać że mając różnorodne obowiązki w stolicy - z natury rzeczy umysłem mieć skłonności do najrozmaitszych nauk ścisłych. Sprzeczności - a przez Świętych - byłem świadkiem Faktów, a potrzeba tego mi wiedział

i powiadałem wiadomości, które dla innych
kapłanów absolutnie były niedostępne.
Dalem, jakby, które przy kolacyi przyjęły
dla mnie głowy są [illegible] - ale że być uczoną
nie będą dane zgadnąć się że zdaniem
ogółu, bo tylko Ktoś, że ogół najlepiej
prawdziwego słowa znaczy nie wiedzą
w gwoli różnorodności u nas [illegible]
[illegible] nie mogą wiedzieć.

Wyjechałem się na kapłana d. 20
Grudnia 1885 r. - przyjąłem wnet odpowiedź
[illegible] Wszystkich Mszy [illegible] odprawiłem w Archiwal. - w Kaplicy [illegible]
[illegible] gub. Wileńskiej - w Asystencji pocze-
tnego Ojczenka Ks. proboszcza Kamionka
Nadarzeńskiego. Ale był Archijakonem, ma
bez pozwolenia kazanie polskiego,
z którego nadzieny zrozumiałem tylko
"Panie, moli, Stały pokój" - Kończąc jed-
nak po polsku, zrozumiałem że poczci-
wy mój proboszcz mawiał o tym, że
spokojnem Ojca, nakaz, [illegible] rodzi-
ne i na wzór Jego [illegible] pozostał
do końca. Prawda to prawda.
Wyjechałem prędzej pociągiem [illegible]
[illegible] no i na tem koniec. - A że prze
zacnem, jako klerzyk Akademii Kaun-
ckiej bieda; więc [illegible] zaprosił
[illegible] Ojczenka na obiad w Ojca-
dom mieć - ale po wszystkim.
Nazajutrz, sam jeden, bez asystencji
[illegible] odprawiłem Mszę Św. - Po-

się matce skarżą, czy ich nie czują – a że
dzieci wiedzieć nie będą, skarżenia fałszywe
matek zakrzyczą – widzieli nie dawać
na wyznanie w nas, czy bez przekonania
dobrze sekretarzy asystencji i
obrońcy – zeby nowowynalezionemu przez kl-
ka dni wzgląd do prawideł kapłana.
Wyznawcom sam – zwiadkowie. Wymagać
sąd przekonania że dużo znamy wątpie-
nie nagi do głowy.

Jedno prawda – czytałem dzieje, czy mnie
nowego nie pomijam – że przed przeszłą
Masy ich wiedz kapłan nie powinien spo-
wiadać – Czytałem że zrobić – i na przy-
czyny przekonania ciężkie do konfesjonału nie
godziłem, Łatwo czynny [illegible] mogłem wy-
mówić się niedziałaniem języka takie-
skiego – ale w takowych przypadkach do
mnie dwóch Księży, umiejących po polsku
– no i zmarłych umie ad probabendam causam.
Dzieci, pod 18 lat, gdy się kogo – każemy –
Tym się na czasy wrócę nie zastanawiam,
bo mnie rozmaicie zrobią jakiej bar-
dzo głębokie wrażenie – Dzieci to
pamiętam – no i radzę każdemu kapłanowi
obrzydzić przemowy Masy ale dać ko-
chania z przyczyn

Kapłanki przeczytałem do rodzeń do dab.
Inwalidzkiej – Mam porównanie „Atlasem pol
mniej Kamieckiego (Władysławowo) w kaj
cele gdzie byłem odbywszy – Mówiłem czyst
że z księży, chociaż duchowni Kapłani
Hollak proboszcz międzeowy, Karaime

powiedział mieszkający obecnie Ks. Sylwester Petryko – aż pasparadzcu zmarłemu gotów ob. i. r. wieku. Była to Dominica Pri-ma Adventus 1885 r. według nowe-go stylu. – Obiad, jedliśmy u Ks. Proboszcza Hollaka, z którego parafii byłem rodem – a potem wieczór 12 przyjechaliśmy na fol-wark do moich rodziców.

Ojciec mój był ekonomem, zaprosił więc swoich kolegów z sąsiednich folwarków, przyjechali gromadnie, chcieliśmy nawet pora wszystkich na sprzątanie kieliszków do wina – którem ceremonia odbyła się no bezwzględnym zachowaniu trzeźwości – na-turalnie bez muzyki i tańców, jak to ku wielkiemu mojemu zdziwieniu w parę lat potem spotkałem na weselu, jednego księdza w tejże parafii. Nowowyświęco-ny (Ks. Dębiński) tańczył tam wywija-jąc z wszystkiemi dziewczętami. Zrobiło przeto na mnie niekorzystne dla siebie wrażenie, jakim skutkiem, że nie wiele po-ciechy wyjdzie z niego dla dyecezyi – no tak się stało. Słyszałem, że to nic dobrego z niego – uciekł do Ameryki. —

Nazajutrz po lepszych gościach, mój Oj-ciec zaprosił ~~więc~~ wieczorem wszystkich parobków z ich żonami. Robotę Ojciec kazał skrócić wcześniej, by biedacy mogli się umyć i przyodziać w gorsetach. – Ojciec, Matka, Siostry, brata mój i ja usługiwaliśmy im do stołu – dali im

mięsa, pierogów no i czego tam było — Piwa wina — wódki Ojciec nie dał — a ja często- wałem papierosami z Petersburga. Ci goś- cie prawdziwie byli radzi i zadowoleni z zaszczytu, jaki im pan ekonom wyrządził. Ja byłem rad z takiego pomysłu Ojca i szcze- rze mu dziękowałem. Mój Ojciec, jak Polacy mówią z predylekcyą „syn chłopa" — jakkol- wiek wzrósł przy dworach i był officyalistą ze znaczeniem u tamtego dziedzica Przy- stora — był człowiek służbisty, srogi, wy- magający bez pardonu, ale lubił swój lud miał dla niego serce i każdy w potrzebie wiedział liczyć na to serce — to też w okolicy powiadano o nim „piktas taj piktas — bet geras žmogus, teisingas — Lai jį nes ka pikta- vol!" —

Gdy tej gości rozchodzili — karbowy i starszy z parobków, wedle przyjętego u gospodarzy na Litwie składać dary nowowyświęconemu „na obzabedenie" nie mając nic lepszego dali mnie wróble. Naturalnie nie chciałem brać, widząc ich łzy, a już mnie prosić ze łzami na oczach, aby nie gardził ich ofiarą. Dałej wykręcałem, jak mogłem — i dopiero prośba mojej matki i siostry, „Sentimentalaus ir nuo- bažnoses weroką, ciemu ne grąžu no kilta, tie jūsų iš jų," zmusiły mnie do wzięcia tej ofiary — Obiecałem pamodlić się na ich intencyę przy Mszy Św. — i na tem się skończyło. Do- prawdy tak szczerze w moim życiu nikt mi daru nie składał (wyjątek Ks. Michalkiewicz i Ostrowski za których inicyatywą dostałem od Księży złote distinctorium kanoniczne i pierścień.) ##

Na tych odwiedzinach ludziach srodze się zawiodłem. Ostrowski pokazał im, jest w szczególności w roku 1904 — kiedy to Szaublek uwolnił mnie od obowiązków Sekretarza — jak on postąpił nieszlachet- nie ze mną — a Michalkiewicz, jako Apostolski Administrator dyec. Wileńskiej, przeszedł na stronę wrogów — i zerwał ze mną, jako z Litwinem. Michalkiewicza szczerze żałuję — cała jego wina, że, jako człowiek bez odpowiedniej nauki, mając zbyt wysokie miejsce — la Ostrowskiego postępku, podły — Siadamy nie już wysłałem się z Petersburga, — a żal do Ostrowskiego — pozostaje — chociaż trzeba by zapomnieć — wszak i Ostrowski do 19 roku brał z mnie, potem zalo- był o przeniesienie kuriadectwa, wstąpił do Seminaryum — nad tylko — posłano go do Akademii i tam teolog. Koledzy nazywali go i przez Bożej za ja dałem mu imię „Ornymnuka" (Notowano 1911 r. d. 13 Kwietnia w Kownie)

Wysłał do polem otrzymałem od Ks. Kra. Barancewicza list z Petersburga, z prośbą abym przyjechał do stolicy. Skutek tego oczekałem – Jak się z Ks. Sekretarzem umówiłem – i wyjechałem gdzie z mojemu przyjściu Ojca, by przysłane na moje imię listy otworzyć – i przesłać tylko z Petersburga wiadomość mi powiadomić. Tak się i stało. Wracałem do domu, by się wybrać do Petersburga – a skoro przyjechał do Dziśn? Spotkał mnie mój Ojciec. Sekretarz Kancelaryi otrzymawszy ode mnie. Panie Boże, jak on kurę łysy Sekretarzem, kiedy on przecie nie umie, powiedział mój Ojciec. Ks. Kanonik Barancewicz miał rzeczywiście bardzo wesołego charakteru – co potrzeby pojęcia na wsi nie jest dowodem, że to zaraz nie szkodzi.

Wracał się wybrałem do drogi – i wyjechałem do Petersburga obowiązków jakie na mnie do tej wyprawy miały. Wiedziałem już, że zostaję kapelanem w Metropolitalnej Cerkwi i że będę pracował w Kancelaryi u Ks. Sekretarza Barancewicza. Wiedziałem też, że otrzymam 300 rb. pensyi rocznej. Wiedziałem że znajomości Księży mówili że to mało – bo mnie otrzymało. Za mało na te sprawy nie zwracałem uwagi. Pensyi rocznej zostałem kapelanem byłem mianowanem w miesiącu, miałem 15 rb. miesięcznie i żyłem, potem i Żmój jako mianowanem miałem 25 r. miesięcznie – takoż otrzymałem się jako tako. Mianowano mnie, że będę w wielkiego

Starca. To mię nie zniechęciło. Zaraz dzie-
pierwszego stosunku do Jezuitów, godzinę
z Generałem mieliśmy godzinową lub 2 8 ko-
pii mieszczy – nie byłem wcześ tamtem ubo-
stwo – wszystkie dużo przeszedłem, przemysła-
łem i przeszedłem nim Księdzem zostałem.
Szczerze, może być nieco egzotyczny pa-
trzyłem na świat i obowiązki Kapłana. Dziś
w latach 18 patrzę tak samo – jestem tu
sam prawie nowowyświęcony – z wyjątkiem
pewnych, które na cały pozostałe szczęścia
Boży stworzeniu napełnię – no i tego
przekonania, że dobrym może Ojcem te
18 lat życia nabrał – to przekonanie się
w sobie widzieć chciałbym – o kompletnym
braku duszy Przystosowanego wtedy Zna-
nym nie widzi słuchacz, wyższem duchowień-
stwie – młodym Księdzem nie zostałem.
Nie mówię tu – o duchowieństwie parafi-
alnym, ci, za małym wyjątkiem, są praw-
dziwie <u>wcale</u> godni Ewangelii świętej.
Wtedy powyjeżdżałem Radzyń, Pawłowicz Matkę
wyruszyłem z Pałowic do Petersburga. Poeta
ma mąż Matusza dała mi na drogę 10 ma
złp. miesięcznie w złocie. Długo, długo potem
chowałem te pieniądze – jednak gdy się przy-
to żyć w stolicy z 25 r. – gdy mieszkanie na bul-
wie Lerchalz mi nie starczyło, choć z całem
rozmieszczeniem się wtedy z kamie-
rzem Konstantym w stolicy.
Podróże z zaczęciem pisze do Ks. Andrze-
jewicza do Kaporki – a stamtąd przybyłem
tu do stolicy

dwa H. Gruzina, z Semenyczem przeniesiony
się do Kolegium – i tamtejszem kapellanowaćem.
3½ lat bytem Kapellanem, a po wyjściu do by-
tności Ks. Baranowicza, d. 1 Czerwca 1889
roku zostałem mianowany p. ob. Sekretarza,
~~z~~ Metropolita Kościowski mianował
mnie razem Rezydentem Sekretarzem i ma
być stanowisko zaraz dotychczasowe. —
Zaopatrzeni jest trzej Asystencyi prawa-
wałem u dwóch Wikaryuszów i darmo prawa-
łem Wikaryuszowi kapitulnemu — Stamtąd
dziś pracuję już u 7go prymasa jako so-
kretarz Metropolitalny. Przedtem by-
łem tamta, byłe razy dzienne duchowieństwo wyżej – już mniej obowiązków; na-
tarabie nie siedzimie – a jednak ku zgorsze-
niu jednak, zazdrości dziedzi i ku radości
paradoxnego duchowieństwa, zawsze zostaję
na tym samym miejscu – a dziś w przededniu
prawie drugiego roku, Metropolity Ks.
Szembek Józef Szembeka, Zmarł ten dobrze mi zaw-
sze bardzo o tem, o czem ja sam myślę; zda-
je się, myślę – Będzie, jak będzie – oto
te trzeba się, pomimo zego Sekretarzem ku
zgrozie – Sam kilka razy wybierałem się
precz – Za życia Metr. Kościowskiego – mia-
łem już obtymane, stanowcze do wracania
do domu, widząc przebrzmia w Metrópolu, by-
łe to stanowczy umarł – a Ks. Bp. Mo-
rawski, wprawiony na utrzymanie tej
wyrazić życzenie, abym został, więc też zo-
stałem. – Wtedy zeszłym, z powodu niepo-

rozumienia ze Sp. Metropolitą Kleopatrem
Dem. - miałem pojść na wikarjusza do
Kyjo - była już rzecz gubernatora. Dyspo-
nował duchowieństwo wyższe musiało
dosyć gamędy - co, dlaczego, jak i kto na
wikarjusza. Sam Metropolita wziął się za
głowę, gdy ma czyje proponować, co zresz-
tą mieć otrzymać - powiedziałem - wikarjat
w Kijowie, wziął się za głowę. Jakto, żyde
lat bity sekretarzem, a teraz na wikarjusza?
Obrzydzenie - odpowiedziałem. Jeżeli po-
trafiłem być sekretarzem, to z pewnością
i wikarjuszem być potrafię.
Potem - w dwa, trzy dni później, rozmówiłem
my się z Metropolitą, [illegible] Dyzgoro-
wanie wydarowałem się no i zostałem
na miejscu. - Na wielkiem odczuciu
ciężkiego dla mnie wzięcia duchow-
ieństwa. - O tem szczegółowo dowiedzia-
łem się z ust samego Metropolity.

=

Nazar pisarz mojego to polubił
przysłał mi na cmyk pisać. Starjusz
Byłem świadkiem wielu ciekawych spraw
różnych w świecie duchownym. Za-
raz nie mogłem dobrać się do tego.
Później kilka razy wyjeżdżali - czemu
mi przyszło starjusza? [illegible] Chciałbym
napisać pracę o historyi Archid.
Mohylowskiej - na podstawie dokumen-
tów jakie mam w swoim rozporzą-
dzeniu.

Biać [illegible] nie mam; chęci [illegible]
wości, zgłaszam – brak mi czasu na to.
Oko nie ma absorbującej [illegible], to
mi daje przeciętnie 5-6 godzin
w Kancellarji i na tym koniec tygod-
nia. Tak się ma, [illegible]. Wstaję zwykle o 7-7½
rano – a kładę się spać o 11-11½ – za-
tem i drugiej połowy – tylko to mi
zostaje. Najwyraźniej: Popołudniowy dos-
tają Jebry i zasnąć nie mogę.
Urzędowych papierów mam przeto
bardzo, bardzo mało, brak mi [illegible] multum,
może przyjeżdżający do Kancellarji i ale-
resantów – całemi rany tygodniowo bez-
czynnie pamiętny godzinami 4½-8 wie-
czór – w niedzielę i święta jestem za-
jęty w kościele – za pomocnicy?
P. Zamont, to moja prawa ręka, chętnie
ustępuje przez pokój Kancellarji na – ale
co z tego kiedy to tylko prepozytarz
nie referent. Każdy papier musi przej-
drzeć Sam – przez to opóźnienie. Ber-tyl-
ko spotkany podług ustalonej formy,
pod względem – wszystko jest do przej-
rzenia, zdobycia; i chęci mnóstwo od
Zamonta, Kapelan i mój pomocnik KK.
Ostrowski – do nazwiska tylko jest moim
pomocnikiem. Wprawdzie także mnie
całkowicie zastępuje – mogę przynajmniej
na obiad wyjechać – Cały zaś rok zajęty
od rana do wieczora lekcjami, Ma-
turami, Zakładów i Kolegjum etc.

Apie Ostrowskį galima tik tiek pasakyti [illegible] kaip apie [illegible], ką [illegible] – [illegible], gotovas [illegible] → 6. 11.

lekcyj w tygodniu – tak że pamiętając jego ograniczał się jak na wypadanie po odejściu do Kancellaryi – tylko że pisze indulty – a to pomoc niewielka. Z początku gdy ta przed (?) posty (?) – z pozwolenia Arcybisk. Kozłowskiego brał tylko lekcye wieczorne. Ja nie przeciwko temu nie miałem. A brał więcej nowe zakłady. Za czasów Niedziałkowskiego Wizyta (?) – wziął czasowo ranne lekcye u Stej Katarzyny. Ponieważ Ks. Biskup potrzebował referatów trzy razy tygodniowo tylko – nie przeciw temu nie miałem. Gdy przyjechał Arcybisk. Kłopotowski i nie dał nam stołu – płaca jaką bierze u St. Katarzyny, rekompensowała tę stratę – też się zgodziłem i na to. Dziś przy powrocie Seminaryum tembardziej stały ten zostaje. Ja nie mogę protestować – byłoby to niegrzecznie, zostawiłem w kwestyi – a swoją drogą pomoc z Ks. Ostrowskiego bardzo dla mnie niewielka. Osobiście lubię go – jest człowiekiem bardzo usłużny, zdolności sekretarskich ani grosz nie posiada. Okropnie bawi się Kazaubencha (?), krząc koło biskupa nieraz do obrzydzenia. Podziela moje idee, jest zwolennikiem wszystkiego co wzniosłe, piękne – tylko o ile mogło by to mu uszkodzić (nie wiem w czem) zawsze wykręca się i już wystąpić nie chce. W tym względzie jest prawdziwym polakiem – tylko że jako pochodzący z gub. Grodzieńskiej – nie krzyczy, a mówi:

Ostrauskis yra tik šventas darbinis – jį vai pakeisti pasiuntinystėje, kad jis tikro švento [illegible], kaip tik jį pertikrinti, kad jo [illegible] to [illegible]. Su manim jo to nebus, kurio darbavimo apsiėjo visiškai. [illegible] Seminarijos, kad jį [illegible] Kanauninka padarė. Aš jau pasodinau jį „[illegible]" – bet kur kas geriau [illegible] Ks. Ostrauskis – klausia [illegible] dvasiškuje, [illegible]" Tais [illegible], jau yra prelatu, konsistorijos officialu ir Seminarijos profesorium. Ko

[illegible] to opportunis- ta nie więcej – a ja nie [illegible] [illegible] że i [illegible] tak samo [illegible] będą.

– gražu – da tapo [illegible] nieko nebatiško. Ta [illegible] et [illegible] čielovam.

W przyszłem, gdzie na władzę, jest bardzo ostrożnie - matkom tego dowodzą. A jak bardzo niezrozumiemy, nawet niegrzeczny tam, gdzie mogłaby uczepić lub na szwank się narazić, czy własna osoba, lub zalecona osobistość. Charakter na skrytość. Nie bacząc na tyle odwodów ruszy z nim obrachowań - dla mnie osobiście nie jest obyt uczony. Dużo razy przekonałem się o tem, a swój brak starzeją, chcę naukować zmierzonego z potrzebnością zawsze do natręg. Czy czem się zdaje, że ja nie rozumiem tego.

Mówiłem nim kiedyś o zarzut obwarcie w oczy, że jest trudnym do pożycia - chcę robić, jaki jak mój charakter wymaga dać. - Nie wiem czy dla przyszłego kapelana będzie należy wyrozumiałym jak ja dla niego. Viderunt - videbunt. Ks. Ostrowski ma być mowa nadzieja. - Jedna w tem zalecę przynajmniej wyrzec od siebie - nie lepiej chodzić koło własnego interesu - ja byłem wielkim fatalizmem pod tym względem.

Kwestia Ks. Ostrowskiego prostu z gdzie mowy jest bardzo dobry kapłan. - Brewiarz ma zabawiony - akkuratnie z nim się bawi - mowi bawiąc, nie podwijając rękami na ubiór, wtedy nie ma się w błoto. Mszy się odprawia akkuratnie, w ceremonii po mszy, na widoku, przyjmuje odprawia dziękczynienie odmawia hory - a że z tego powodu chwilę zbyt późno zjada

wra ks.

do kancelaryi - ex kapitulny agentnego umie-
manta accidentalia. Trzeby z niego
dobry nauczyciel religii z wielkiej
by na wyższej pozostawania do pedagogii niż
do kancelaryi.
Trudno trzeby więcej wymagać niżeli
wiele. Do 18 lat życia pracował na roli -
przygotował się na aptekarskie czeladnictwo -
tego - i stąd poszedł do seminarium. Tam
odbywał podczas na U. i dostał się do
Akademii - gdzie pozostawał kandydatem.
Czyli też wyszedł w świat i kiedy dostał
się do kancelaryi miałem biedę z jego nie-
zaradnością i skrupułami - był bowiem
prawdziwy kleryk mimo bród. Ujął
pomnąć tego człowieka. Naturalnie za-
kwaska ta sama. Choć na świecie nie
miał wielu kolegów - brak mu wiele,
bo to na wyższe miejsce odpowie - a wyż-
szej rzeczy.
Na ogół człowiek to poważny, a ile
mi, jak narzędzia jego wbadam osobo-
mówię w stosunku do mnie. Łapie lub
skrzętnie powierzę mu się uspokaja
tylko pamięć w kancelaryi bardzo i
bardzo wiele pozostawia do życzenia
- Oto są to powody dla których szko
rad w dokumentach nie mogę - bo nie
mam czasu - samemu trudno wyszuk-
ać.
Resztę zaś pani pamięć mi odpisz
(a pamięć mam dobrą) pani z Wami w

Kancellaryi i mam dokumenty pod rękami
wtaraj Satysfakcyi kreśle te słowa
w pamięci wcześ przy cyparadów u
którym pracowałam – może kiedy na sta-
rości będę już mogła pracować
czynnie tych wspomnień, stawiąc
przed oczyma młodzieńcze moje lata, choć
chwilę chwały przynieść im może.

Jak wiadomo uważano za opportunizm
się przeciw to politowskim – ze względu jednak
na to że Ecclesia jest una i że starszy
ojciec duchowieństwa naszego nie wtrąca
się [illegible] polaków – może
kanony, przeczenie którego Konstantyn-
polskiego w Warszawie lub Petersburgu
Mohylewskiej i Orchid. – wkrótce się na ów
kolwiek wiadomości przeczenie Sprzy-
rze. — a więc zaczynam.

Arcybiskup-Metropolita Alexander Kazimierz z Dzierzkowa Gra-
fowa

24 Octobr. 1903 r. Całe mianowicie było ostatnie, że go zrobili biskupem. Wyższowanie szkoły, tak ewang. szlachec-
kiej, w Królewcu – a potem kleryk w Wilnie
a akademicy – później wikary w Janis-
kach – ten całowiek byłby dobrym proboszczem
i nic więcej – trafi obejrzeć, że zostać biskupem
Suffr. w Płocku – a potem przejechać
na Metropolię do Petersburga. Każdy
rozpoczyna wielki dramat polityczny, ba
na biskupów wybiera [illegible]

Będąc kapłanem dyec. Wileńskiej Ks. Gintowt, ja-
ko tam wystąpił na Archidyakona Białos-
tockiego – urząd po nim skasowany. Widocz-
nie był w zgodzie z Prałatem Żylińskim, sta-
rszym rządcą dyecezji Wileńskiej – no i ante
lite dicta został mianowany przez Żylińskiego
Kanonikiem honor. Wileńskim – do tego Ży-
liński nie miał prawa. Ks. Gintowt widocz-
nie albo o tem nie wiedział, albo też i nie
chciał wiedzieć. Będąc Metropolitą kazał
świeckiemu sekretarzowi umieścić tę za-
sługę w swoim formularzu – z czego się
bardzo gorszył mój poprzednik na sekre-
tarjacie Ks. Kanonik Harasiewicz – on też
i wskazał mnie tę facecję.

Widocznie Ks. Gintowt siedział na dwóch stol-
cach, póki mógł – a że miał sumienie, więc
w końcu końców drapnął z dyecezji do
Suwałk – tam osiadł na czas jakiś i z
proboszczem kościoła w Suwałkach, Ks. Wierz-
bowskim, przez miejscowego gubernatora przed-
stawieni do Warszawy, obydwaj zostali bis-
kupami – Ks. Wierzbowski w Sejnach tam
pasterzował ze kilka lat, tam też i
umarł. – Powiadają, że pozyskali przychylność
gubernatorowi – tego nie wiem. Ks. Wierz-
bowski miał tę zaletę, że umiał wczas za-
milczeć i dla nieznających go bliżej uchodził
za bardzo myślącego i świadomego człowieka
tak mówił mnie jego sekretarz, mój ko-
lega gimnazjalny i akademicki, Ks. Giedraj-
tys, obecny rektor Seminarjum w Sejnach.

Kodėl manimi pradėjo [illegible] [illegible]
1. [illegible] [illegible] kad [illegible] su Harasevičium [illegible] [illegible] [illegible] gub. [illegible] [illegible] – [illegible]
2. [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] kalbos. Harasevičius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
3. [illegible] [illegible] Harasevičius – man [illegible] sekretoriaute. [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
4. [illegible] [illegible] Evangelija [illegible] [illegible] [illegible] Mane

Gedank ten zrobił mi przykrość i wstręt, będąc jak jego kapelanem, byłem świadkiem, jak trzeba było robić rzeczy i każdemu opowiadać, co słyszał od wszystkich, że ona jest uwłaczającą w Petersburgu jechać na wieczór, bez zaproszenia, i nie jechać na koncert, nie być w teatrze nie opartym. Głównie ten miał wtedy wpływ, który wydawał komplementy za to tylko, że drugi raz w tym domu nie ustąpił — tego nie słyszałem. Opowiadanie Metropolity bawiło mnie — głównie jak jego mowa wpisała się bardziej — a najgłówniej, że tym się bardzo interesował Ks. Nikodem Kazanowicz, Sekretarz. To się odbywało zawsze podczas obiadu.

Z Wierzbowskim Gedank miał to wspólne, że oba byli próżni — jeden chciał być „de Wierzbowo Magna Wierzbowski" — a drugi „de Dziewiątkowo Gedank" — Wierzbowo wiem, że to wioska na Mazurach, gdzie wszyscy go rodzina Wierzbowscy — i wszystkie dobry dziwaczą — Dziewiątkowo na Żmudzi musi być coś podobnego — bajeczny krowni kolorycz, że raz zagabnąłem o te Dziewiątkowo — wtedy milczeć, albo już bardzo ogólnikowy dać odpowiedź.

Bardzo się uczyłem tym, że ostatnia

Kasse-krwawe-bluwstki. uczynał się Gratant. Mosyr nawet ony pragnął gdzy wsenne ołym Jakoś — Które kaniczty się taki „Krzyżanat Prakant rzekły tur, „Krzka dla Litwy czynił cór — i to lubił często powtarzać, chcąc politeu ten umiał dobrze, „Gdnak ile razy na- dzorka się z prawdziwość uwiadczenia o tem poży kimś — chcąc pokazać swoje „przekonanie" i że sam w nie prosta wiara „jak mówią Litwini — zawsze chętnie, głośno zapewniał — że trochę tylko rozumie i zna ten język — a sam był wzajemnem w Jamiszkach. — Jedyne to Litwy było Kresamem w, czyo pasko sania, Litwy był wyhowany widzący pobrany na Litwie — i chciał wielkie do umiejętności pozwolenie mania na pokrewieństwo z hrabiami Korsakowskiemi — nie się dziwnego, że dbał o swój jakiś kan herb, szlachectwo i wyższość pochodzenia. Dziś to śmiesznie — a dawniej troszek to było, dzisiaj wszystko wszystko — mieszczańskie, mieszczańskie.

Na Metropolitę Litwy przyszedł w roku 1883 — Października byłem obecnym na Jakimś akademii Litwy, Kiedy na wtę czenie Pallium w Katedrze Litwy (15 Maja). Brzozowski Bp. Dawnat Warszawski Litwy biskup Kojsel. który jako wtajemniczył pokrzywdzony mnie, przeźnie razy Litwy mat w Litwie, na cały Kościół, i wielki efekt wywarł. (Był z dobrych)

Jan z Herzyk studentem różnemi czasy, że
Gratorek energicznie wziął się do pisania
– szczególnie do ulubionego wówczas przez Polonię Martynowa, ułożenia jakoby na wstępie zarys poradnika kuchni. „Miał to być" – ani wielkiej mądrości. Że wiadomość mówiły od swych przyjaciół Ks. Cepkiela
M. Pepłon – o rok starszy odemnie, jak
byłże mną jako słuchacz akademii –
Ba na H.ja na przewrotnym świecie, a jeden z tych był moim profesorem. – Dobry
to człowiek, obrazowo lubi polskie przysłowia, sam charakterem mężczyzny nie posiadał, swojego zdania nie miewał. Doradzał tej, do której kamienica ciepła" – kazał się na jego zdaniu polegać nigdy nie było można – my słuchacy zaraz to przechrzciliśmy „Ciepłacek" – i nikt inaczej go nie nazywał pod „Ciepłacek". Słuchaczki w produkcie nazywali „Ciepłostaj" a my likwidując w takich razach dawaliśmy mu miano „przyjaciółki" – dwóch władnością że mówiliśmy przeważnie od Ciepłostaja" – i widocznie one były ciepłe – tylko że na pocieszanie gotowane. Wszelkim razem „Ciepłacek" był zawsze i wszędzie szczęśliwy. Nicolaj żyje Polska wielkiego na pewno Napoleona, a djabli wiedzą gdzie dwa" – powtarzał zwykle na te sprawy, białoruską z urodzenia – mój dziadek (naturalnie przybrany bo mnie nowiutkim nazywał) mój poprzednik

Ciepłacek

Vide „Siłtuxa"

Kochanowski Warszawskiego. — Wszyscy na tem, że
Kapitułę Katedralną przeznaczyć na Kurs 4 do
Seminarium duchownego, że Ordynariusz se-
kretarz Ks. Prałat Affanasowicza — z woli rządu zos-
tał uwolniony z posady — zaraz przybyć
ma na rząd — naturalnie, i ani wzmiany, bo nam
tak mówiono — A potem już jakoś każdy
domyślał się, że usunięcie Ks. Prałata
Affanasowicza — było poprostu niedźwie-
dzią Grubowską. Bał się biedak zaprotes-
tować i nawet bał się Affanasowicza
kiedy ten był w opale u rządu. Niechaj
sąd Boże — Dziekan Departamentu P. Wes-
sel-Kamiński głośno wypowiadał za
ojca całą Diecezję.

Mam nakaz, że po ukończeniu obrzędu prze-
dy Metropolity, jedzie do Moskwy na Ko-
ronacyę Cesarza Aleksandra III
i powracając stanąć zajechał do Wil-
na — gdzie bym się pokazywał aby dali
się mię przyczepiono — a to mówił Ks. Wa-
lancewicz, dawniejszy dziekan Moskiew-
ski, który przybywał Metropolitę do
Wilna (dziekan Moskiewski).
Z powodu Koronacyi dostał wyższy Order
św. Anny pierwszej klasy.
Po powrocie z Moskwy — miał z Cesarzem ogrom-
ne i wielkie z nim prowadził Kołodowa (adiutant
Kochl. z Cesarzem) — Pisząc do Moskwy o wstrzy-
mowanie dla siebie na drogę 2 tysięcy
rubli — a dla Kołodowa 500. —

Nie dziwcie się, opadnięcie sprawy szybkie nie-
gdy – to prawda o wypadnie fatalnie się Mari
Skarbiczyka – Rząd zatrzymał „do ut des" na
czem Sp. Gratorek bardzo źle wyszedł.
Mamika prowadzi „splat" Czarnecki
o Boiska? i 2 bezpieczne rabbi – bardzo mi sympatyczne
przesyłam papier skrybiczyka do Ministra
proszę jak dziecko, z wytłumaczeniem potrzeb
i racyi zostawienia Katedry prawa
Krakowskiego lub Jakubowicza – oddaję
to pod decyzję p. Ministra. Wojciech
co do spraw małżeńskich przez że
sprawy małżeńskie będą rozpatrywane
w Seminarium i Akademii jak tu jak raz
wakacyjne profesorów nie ma. P. Ministrowi
do tego – Sprawa to czysto domowa. Zresztą skrybiczyk „nie znajduje dosyć"
a Ks. Affanassowicz, Sekretarz, należał do
starej szkoły urzędników, którzy zdzierżą
tu wiecznie nic nie wyciągnąć tym sposobem – a to
jak raz odwrotnie. ——
Zagranicę radzi sobie sama, jako pomaga
na dzisiaj skrybiczyk Metropolita, co żadnej
pomocy doraźnej nie pomaga. To
zdaje się było jego pierwsze Tabgdara Cant
Bezrad swoją niemądrością – bo później
skoro się ostrzegł niemądrze; a na tak
cudzie nie wyciągnęliby go zagranicę.
Ambit kolegacje i majątkowe zarządzo-
wanie – podróże zagranicę wreszcie
pójdą dobrze do Krakowa profesorów – jak
tam nie daleko do pałacu i różańca

parafijalny – w którym czy był mę wiedział. Ber fakt, że w dzisiejszem mętyku bez dziś bezmowne, ber mę miał odwagi wyjść z pułku hrabiowskiego, by pobłogosławić zebranych po to powtórnych kobyszów – powiadając że opowiedzenie mę prosił (sic) rządu – a ber tego mógłby przyjść na demonstracyę. – Na to, jak powiedział ks. Ks. Baranowicz, pisany Skarga Grabowska. Po jakiem mężczyźnie z dziury do krynicy – wywrócił się na drodze. –

Skarżył się w Petersburgu na Valerjanowa powiatowi Suchą radomski ad extra zajęcia za grosz mętyku odwagi, ber powiększ, w własnej miłości, jako Arcybiskup – o okoliczności mę mowę. –

Po powrocie z zagranicy zajęła się działalność konsyliarza Arcybiskupa – a zajęła się najmocniejszej. – Był to w Kollegium Adonkiem prałat Grabowski z płocka, którego, jak ks. pułku dowiedział chodziło głównie o to, by zostać biskupem. Grabowski, sam z płocka, obiecał mu suffraganię chełmską. Ks. Grabowski, całkowicie mę wielkiej zdolności i umysłu i jaka kat pojęcy się do honorów i znaczenia, stał się głównym doradcą, powodą ręki Grabowskiego. Arcybiskup mę znając dwojaki charakter, kapłański i dyplomatyczny polegał mę więcej na radach Grabowskiego, a te były bez cenu, dobre dla mięgo i mydo pragnienia tylko.

Grabowski. Wizytacja nie została - zdaje się, że na 1 sierpnia Grabowski. Patent może i operat to zrobi - nie mając żadnego zarobku i wiedzy, najwidoczniej nie mogą tego dokonać. W rezultacie ks. Grabowski ustanawia się od strzyżenia, a ten zaskarżył sam wydatki na Jabłonną i dwie. Mohylewscy pozostali wierni, czyli jak mogli. Jeżeli np. nagrodzić Kolegialnym Grabowski jeden pewną sumę, to i dzieci na przeor pozostał zakręcał wstawać, by się tylko nie spodobać. - Brak takich zgromadzeń niewolnego dyspozycji. Mówiła Pani Hrabina Krakowska, że Polska, być może na obrzeżu, zaangażowanym nowego dziekana za, zapomniała, że do siebie, osobiście przyjmował na rozmowę ale się wstrzeszał - a potem powiedział, że "mówiłem o tym Arcybiskupowi Lwowskiemu" (Metropolita węgrów czerwonej Lwowski) i zamiast przyjmować dalej - przysłał na kwatery Dyrektora Departamentu Księdza Kaukaryusza - Chrystusowego. Odkąd mogła się zależność Arcybiskupów od Pana Dyrektora - Odkąd Grabowski, zamiast do Mohylewa, udał się dalej konferować z P. Dyrektorem - ta postawa Arcybiskupów Mohylewskich wobec Stolicy - wina za to spada na Grabowskiego - a w dalszym ciągu na Kossowskiego, który grobiły wyrażenia, chociaż mówił, Cabotinem

Mistrz – znaczenie Metropolity – Co zrestaurował by może ~~[illegible]~~ Sp. Kłopotowski – lecz ten zbyt prędko umarł.
Wizyta p. Kantakuzina skończyła się na tym, że Gralewski musiał wypraszać sobie jako łaskę audyencyę u p. Dyrektora. Doszło do tego, że pewnego razu Arcyb. Gralewski pojechał nawet do departamentu zamiast na kwaterę. Było to za czasów mojej już kapellanii. Ks. Baranowicz, sekretarz, był strasznie oburzony, i w Trami prawie objaśniał dla mnie ujemne znaczenie tego faktu. Czy mówił o tem Arcybiskupowi – nie wiem. Że mógł powiedzieć nie wątpię, znając charakter zacnego staruszka/.
O pierwszej wizycie Kantakuzina Arcybiskup opowiadał nam przy obiedzie (podówczas byłem już kapelanem). Był to książę grzeczny, miły ujmujący. Rozpytywał mnie o kolligacyach z Hr. Kossakowskim, zachwycał się mojemi obrazami – słowem zrobił wszystko oprócz interessu. Obrazy i Hrabia Kossakowski – były to słabe strony Gralewskiego. Kantakuzin widocznie przyjeżdżał po raz pierwszy od zmiany Ministra Hr. Tołstoja – poznał słabe strony naszego „владыки" i na tem koniec. Dobrze powiedział mnie po obiedzie Ks. Baranowicz – „Patrz wnuku jak zostaniesz Arcybiskupem nie daj się oszukać, a przedewszystkiem" Książę Kantakuzin był ormianinem.

te obrazy były wra- te przyłyka [illegible]

Ks. Marcewicz miał swój sposób mówienia - ridendo castigare - bez mowy prawdę. Za pomiarkał jestem prosty bratowała i wyprzedzać się jak konwencje mi umiem. Nie umiał to nie umiał - 10 Kommissarzy potrzebuje do księgi i wypuścił kiedy zechciał. Był Kasjanym przez wszystkich, co go bliżej znali - a w Petersburgu wszyscy księża chcieli mieć "dziadka" na parafii; i biskupi. Ubóstwiany te miano - a otrzymał je dziennie 2 razy że mnie Komunikiem mianował. Pracowałem 4 miesiące 3½ lata. Bo mnie nie dawał próżnować; kiedy nie było pracy w kancellaryi, kazał podawać "grzeli" a mnie czytać, że kazał. Na co to dziadku? Zapytała dziecko; żeby by wprzódy skończyć - dzięki temu poznałem dyrektorów Archidyecezyi na wylot - a to jak nic dla Sekretarza zdało się, bardzo. Dziś jestem pewny w kancelaryi a dzięki swojej pamięci - wskazuję urzędnikom co i jakim razu mają zrobić.

Jakaś Księżka postanowiła Arcybiskupa Piotrowska - na bardzo publiczny dzień wielkiem Kollegium - 1883 d. 9 Listopada za N1005 - dał papier urzędowy do Kollegium jako Wyprezes. Pamiętam dokąd posłała Ks. Prałata Konopielko

na Starego ordynata (Wileńs.) Kollegium, a
ks. Juljusza Grabowskiego (z Grodna) byłego
profesora tegoż Kollegium na wikarego Gor-
nicz, do dotychczas. Ks. Grabowski, jak ni
dziś z poprzedni, był przeniesiony tylko bono
nowym Kanonikiem Warszawskim, nie
wzięci. Aperzaj, nepay chemlo mnie mieć
zastępcę, sprzeczę i tę drogę, podług, sy-
gnowania idzie do godności Metropolitalnej
go Suffragana (Antoniewicza) przed tylko o
trotnie rozejść mamy, dostaj w ks. Szczaw-
skim, probostwa Sty Krzyża Ty. Przybył on tu
z Lipiec 12a dnia 1862 względem ks. Metro-
pol. Kobrzyńskiego, który mu zlecił Ci-
chość do zajęcia. Dnia 13 tego Kanonik Szczawiński Metropolita wezwał
wszystkie" za bycie na Franciszka ze
Metrykie Sakramentu. Wezwał Szczawski
ze akcie chwalebne śmierci ze wiedział sam Oso-
bie wszystko to po całym wielkie. Na-
przód Metropolita przemówił po francuzku
do P. Dubek prezydenta Rzeczpospolitej
francuskiej. Gdy sam Metropolita prze-
dział nie bowiem, bo nie bytem. Dubek
odpowiedział tylko "i merci" - Zaraz Szczaw
ski wezwał za całej Polsce, że Metro
polita bez wiary obejść się nie może - ci
za wszy po francuzku, wtajemniczę dyk
cyę francuzkiej i Polskie w milczeniu.
Następnie daka gadanina nie trwała zakończyła
Metropolicie - i jeśli będzie chciał, na ceremo
nie pogrzebowe wędrówki francuzka prze
kazał francuzki, przesłał nie Szczawskiego

a mnie – a był na tej ceremonii asystującym
podczas ofiary dostojnik duchowny
ks. Mackiewicz – autor sprawy kapitalnej.
przyczem kazał wspomnieć o ks. Jerzmanowskim
jako wielce płynny powinien zbiegi sa-
mostrzelnej francuzczyzn. Hardzo mu się nie po-
dobała moja delegacya – ten cóż był po
czem? –

Autor dzięki przesłanej wiadomości nadmienia
ks. Prałatowi ustnie rady ks. Pra-
wdzickiego – w officyalnym papierze
powiadomić pp. Assessorów – wskazać im
dowiedzieć nader się obowiązki Kollegium – wskazać wszelkie i obowiązki
pp. Dziekanów, Assessorów i Urzędników Kancellaryi – co, do kogo należy
Mogłaby wskazywać że papiery przedkładane
do Kollegium może otwierać tylko Prze-
wodniczący – i tylko ten, który podpisuje
Ordynacye – otwierać, czytać i odpisywać – Sekretarz
Kollegium – mianowicie ks. Prałat – Metropolitalny
Kancellaryi – Metropolitalnej papierów nigdy
nie czytał – dlaczego się czytać Kollegialne? i ten dział i zakres ks. Prałatowskiego.
Papiery bez napisany bardzo, bardzo nie
mądrze i nader źle po rusku. ks. Mackiewicz
mały zagadka (trzeba dużo więcej wprawy)
gdzieniegdzie ukraińska (trzeba by dawnego słownika
mieć mieszczańskiego i t.d. Słowem papiery
wskazują dziecinne, kłopotliwe

Warszawy obecnych i dawnych Prezydentów. Trzeba było 14
dać przydatnemu i kornemu redaktorowi Dybowskiemu
do ręki – o co w Petersburgu nie trudno.
Wybrałam, jak sobie dumki z takiego tłumu
i urzędniczej (prawnej) prokuratorskiej
kategorii – na nakazane departamenty,
chętnie przyrodnie, radni ucznia a biuma-
nej, pp. urzędnicy kollegium wszystko kom-
munikuje – wiem to dzisiaj z dojrzałego
rana.
Papier ten był stosowny w razie zaginięcia
dowodu skazania Ks. Gedroycia robić
użytku. – Jednak pomaga urzędowanie w obec
zgody stanowiła, jeszcze – dopiero 18 Stycznia
1884 Ks. Gedroyć przed dosp. Sołotkaja
Ministra Sp. Wewnętrznych przyjęte o audy-
encję – w sprawach dyecezyi – Skąd już
dostrzeż od dawna – dawna nie byłam –
W miesiącu Czerwcu tego roku były konsekra-
cje Ks. Bpa Dubowidzkiego i Ks. Kossowskiego
sufragantów – tylko nie Mohylewskich.
Pomaga Arcybiskupa rownież załatwiała
się jeszcze w urzędowych stosunkach. Papie-
ży do Rzymu posyłano na imię Ministra –
Rzy" od tak wielu posyłanej te rzeczy do De-
partamentu tylko. Na wysokie progi pp.
Ministrów dla kog. Tempora mutantur.
Brzeg Stała naprzód skierowała kanclizy
te sprawy. Było się tak. W 1884 roku d.
9 Listop. Ks. Gedroyć prosił ojca Leo o da-
cultalej – kopię Aktu papiery zabrały
wysłane do P. Ministra. (Papiery prawne
rzeką Ks. Aleksandrowicza.)

Tymczasem Ks. Affanasowicz na żądanie Biskupa
zastał usunięty od zbawiennych zakonów sekretarza (bę-
dzie lat 20) na jego miejsce, dnia 12 miesiąca
na radę Generała Ks. Dobrowolskiego, Arcy-
biskup powołał Moskiewskiego Ojca Generała
Ks. Baranowicza. Odbywszy 3 Kapłan byłego
Rządu — sekretarz Rady. Podróży miał już
50 roku lat i nigdy w Kancelaryi nie pra-
cował. Z natury bierno powolny i nieżywy.
Trzeba było wtrącić kogoś młodszego i więc-
ej zdolnego do tego urzędu.
Wziął podany tej zimy papiery o które
było prawo nadesłały z Rzymu. Czy one by-
ły w Kancelaryi czy u Metropolity nie wiadomo — Brzeza to nie mając z przekonania
żyjąc, był Jacultatem — Data 1 Marca 1885
roku. Arcybiskup oficyalnie pytał departa-
ment co się stało z tego przodem do Rzy-
mu z dnia 9 Listop. 1884 r. — Papiery
przysłany, gdy tego Ks. Baranowicza
Oddział t. r. za dni 7 — Departament od-
powiedział — że papiery te już otrzymane
z Rzymu i 29 Stycz., 21 Lutego i Czerwca
odesłane do Wiceprezydencyi. Tu-
taj tyle co nic dnia drugą, pytał o drugą
kopiach tego, co sam miał.
Wielkie podobno konferencyi, nie słychać na-
dal odnosić się do Petersburga z obawą
zmysłu — z dopuszczeniem takiego trybu
sprawy.
Wacław Ks. Gratorkowi nie powiodło
się wszędzie. W podróży jednego

z wyjazdu, czy też chorobą, nie pamiętam,
Ks. Warmuziewicza — i że obawiano spotkania
Metropolity Teofana Ks. Kaisca. Metropolita ani z
Petersburgiem do Kijowa, ani z Kijowa do
Petersburga. Kiedy odprowadzał nadeszła depesza
z Kijowa o tym że wyjeżdża do Petersburga
Ks. Kapellanem. Sam czytałem depeszę
z Kijowa o tym że wyjeżdża do Petersburga
Ks. Metropolitą — Cała ta sprawa wydała
mi się podejrzaną. Ks. Grabowski
opowiadał mi o praktykach Ks.
Metropolity. Ks. Grabowski jeszcze po
wyjeździe Kapellanów z Petersburga do
Metropolity — zdawszy się w Kancelarii o
odesłanie dowodu, dowiedziałem się, że wysłane było przesłano. Przed tym
wyjazdem Konferencja Grabowskiego, jego
brat na Ks. Konar. — Brat Konar Ks.
Warmuziewicza, aby nigdy nie używał do
Kancelarii Ks. Konary — „niech się kapelan
przydadzą" — Kiedy zaczęto pracować
w Kancelarii — gdzie prędzej dzieci powstały.
Ja znów skarżę się Jana (nie co wczoraj)
wysłanie Ks. Bpa Akwilonowskiego z Mi-
ńska do Zarzecznia. Ks. Grabowski wtenczas
powrót z Mińska o czekiwał Ks. Wojno
lub Krasnowskiego. Papier pisany przez
Wszechmiłościwego z Grabowskiego Dziekana, przez
kogo ekspediowany. P. Dzbicki dobry człowiek.
dobry Katolik i urzędnik. Był przyjęciem u
Ks. Grabowskiego w Grodnie, jako u dziekana.
Sprawdzał on go dopytywał i zrobił swo-
bodny „obszerne wiadomości dzienne". Cała
wina Dzbickiego, że nie miał należytego
wykształcenia, nie umiał prowadzić

Jako ostatnia ogarniony wiatr wiele ambicji
i wielkiej władzy. Referat prac wielkiej roli. Ubiegłego
powodu był przykrym dla urzędników konsystorza, był parcelowym – dorobił się wiosny nie-
przyjaciół, dopiero ci, po śmierci Ks.
Prałata dali mu się we znaki. Papierowy
przesadzony przez Zdzieckiego czytano w referacie
mienie jako humoreski dla śmiechu, dzień
dzisiejszy się już będzie sekretarzem.
Po śmierci Ks. Prałata, Zdzieck chciał
z papierami, które do Pr. Konsystorzu, ten
mu oświadczył śmiało, że nie przyjmie
tylko poprawiać błędy – miałem z tym
mu wiele kłopotu. Dopiero za Metropo-
lity Kordowskiego, Zdzieck mógł być przyj-
many z referatami, za mianowaniem kanoni
gotuje ego perpetuo. – Trudna była dla
mnie sprawa. Wyjechałem z tego powodu
z Konarem, wtedy mi obiecałem p. Zdzieckiego
z którym pracowałem lat 8-9. Ten
jednego dnia mi pozwolił wtedy, że
mi da nazwisko tego chciałby pozo-
stawić z tego powodu. Rozstaliśmy
się przyjacielsko. Aż do śmierci ję-
dostał do mnie. Umarł w grudniu już
w dymisji, pokłócony ponoć. ——

Kaune d. 13(27) Balandžio metesio 4 diena. – Šiandien dienomis buvo pas mane p. Dubičinskij iš Petrapylės ir prašyle prašė, kad rašyčiau savo užrašų prisidėjimą. Užtai aš ir pabandžiau čionai, kad tokių žinių bus akyje beik istorijai nesudingsi. Taddl šendien dvasios savo stiprį, ir sekmingą gyvinimą emocijų ir plunksnos ir darau sąryšius sąrašų. Atsiveizdu tų manų jų tai dorų mokai praejo keip pradėta rašyti – ir pabaiga. Šendien pirmiausia perskaičiau, ką buvau rašęs kalboje pereitą, klaidingai manydamas priėrašti kurių dalelę rašau lenkiškai. Šandien po gimbo. Nadelia buvo ketvirtą sekmadienis. Rašiau lenkiškai – nes Bakanauskai nemokejau, o kada jų nebeturi. Jame dar savo spandos, nekuro ir rašybą, tai ko ir Nebėtų įprabilgai kad aš buvau lenkiškai augintas; Ne mano tai širvo kalbė.

Nevelta Jakšta Sviloy planuoja keip vaikus. Nagi su stačiuoi ar ne kuo pabs išėjo. Po dvejų nedėlių Čiurlionis atsidavė Kaune, kame apsėdi ir ne matėsi nuo. 10 gegužės 1904 – Šiandien atvažiuoja mano Seserėlanytės ir kitų Petrapylės priedermės – išvažiavusių iš Petrapylės. Vasarą pervedu pas Kan. Skalbevičių į medelyną gyvenantį mano priešlį jaunuolį. Per Šv. Mykolo šventę paėjau nedėlį atvažiavusių Jaunus – kuris pergyvenau. Nuo 16 d. Rugpj. 1904 m. kuomet išėjau pasižiūrėti į Kauną. Jaunų nebėtau laimę – atsisveikinti su žmogeniu, kuriuo kaip niekas kitas man nedaug buvo mano priešlis, bet galutinai tik nuodugniai mačiau savo seserėlanytę. Vakare Šiandien, šeip seserėlinga, kaipo geroji mokytoja rusų kalbą Šiaurinio apie mane kaip į mano dalią, kuomet ji apie mano patekėjimą ir rejtaus pasaulą ji vardu o mano dvejopai ėgardo ir Valstijos pusių Konstantinoja nuotaikas, Varnyčią ir Šaulių palaikymus. Jai pereinant laikraštį, nežiūrėdamas 1905 m. 15 Balandžio ir 17 Spalių m. – pastebėjau, kad aš karys, jau seserėlinga – ir esu man prasta šaukti "Įrodymis bedyti į pasaulį". Nuostabiausia atsirasi susipažinti ar šiaip pasakiau, Dėl to, kaip jį vadydasau, kaip mano pyrkį, velik atsiveizdėkiva – Širdi kaipo Ordinarių loėi Šutino aš ir išvežiavau. Vakar autrojo metai gyvenu Kaune. Čionai gera man bėtų, tik gimiaes perarti, kuna melvia mane kaip galėdami. Kandagi vėluomet pakaitu kaliau mes gyvinus gyvenu. Gerai su pasi kasta į mokų pasižiūrėti, keip dero Aukštaičiuoja; į rašai savičiuosius užgyvenu. Ne Šiaurėje laikytis. To aš ir nepadirbau – kaip gyvu į mųsų bažnyčią kalbėtą, jog pasai ta išmokėjau. Šiuksių bisadų vaikams, reikia padėti kitiems savičiuosius – kų daryti, ar kad reikia padėti į šeimų vargą – vargti – Šumsiu tai sensku apsakyti gerai, kad jie mus Šapraši regėti, užtad gerai išmanydami mokslą. O tai ar ne mokslą.

Bet toli atsidaviau. Savo laikraščių apmąstydamas gyvenimą pas prašiuoj. Po dovanėlių metų išmaniau lietuviškai rašyti. 1904 pavasarį aš į Šiaurę – nemokėjau lietuviškai. Kų rašydavau pasiaukodamas mųsų laikraščių rašydavau lenkiškai ar rusų kalboje – Kun. Šaukščių išversdavo lietuviškai. Mačiau kad lietuviškai jau nebeišmokau, Kun. Šaukščių kitaip sako, ne ir jo tiesa, normalio nė vienas parašauisiau grynai lietuviškai dvasios nemokėdamas – o išmokau vėlu iš pasižymėjimo su jo nė vienas parašauisiau grynai lietuviškai dvasios nemokėdamas – o išmokau vėlu iš pasižymėjimo su dvyda. Jaį, anot mano gyvenimų bėdų – visais kalbomis įsimaišyti. ——

Ir kuriais parašyti sugera mane pas rusų valdžia

2. Senyvas žmogus, regis, netaip jau bijo mirti. p. Dulinskas dusdamas, ragydamas mane rašyti savo atsiminimus — keletą kartų pabučiavo man į ranką sakydamas: „Kunigėli, užrašinėk. Numirsi ir savo žinias su savim nuneši į grabą — kam kokia iš to nauda. Kadnors būta man į galvą atėję rašyti — o dabar, jau 54 metus amžiaus — ir kitas tiek neprasigyvenęs — tikrai arčiau negu toliau į grabą. p. Dulinskas žinomas vyras, baigęs Seinų Seminariją ir Peterburgo Akademiją nepanorėjo pa-silikti kunigu, baigė dar Peterburgo Universitetą, teisių skyrių ir šiandien yra žmogus pasiturįs. Turi per 4 tukstančius į metus algos, tarnauja Peter-burge „Горном Департаменте" ir yra mokytoju prie šv. Katarinos baž-nyčios gimnazijos — tarp kitko mokina lietuvių kalbos. Žmogus nevedęs, kadaise iš apsipačiuoti. Skundėsi kad nesama atsakančių lietuvaičių, o tos kurias pažysta Petrapylėje — tai pirmeivės — cicilikės su studentais susidėjusios ir jiems atsidavusios, netinka rimtam žmogui į pačias. Tai ko-kį žiedai mūsų pirmoji tauta viltį — gal toliau bus geriau, nes „Pirmu-tiniai šunyčiai skandyt" sako mūsų priežodis. Prašiau, kad susipažytu su Zose (Grapmolenitė) mano broko Jono mergaite, kuri Petrapylėje mo-kinasi dantistė. Dar pajuokavojau, ok pasirink, kad jis tave pamylėtu ir turėsi pačią — Zose rimta mergaitė, gyvena geroje šeimynoje, turi te-nai progą dar išsiauklėti, gauti tą, ką jai motina duoti negalėjo. Gai-la, kad ne visos lietuvaitės gali būti tokiose aplinkybėse. Tas vienok nebegalima, bran-giai man jos mokslas apsieina (800–900) į metus, o dar ir tėvai pridėda kur išteseí mūsų „gaspadoriai" o kad ir galėtu — neduotu. Vaje, tiek mo-kėti už mergiščios mokslą!

Kalbant Zosės žentybą su p. Dulinskiu, suprantama, juokavau, nes p. D. būtų jai persenas. Jinai turi 19 metų, o šitas per 40 — tai jau ne pora. Irvel nukrypau. Gana bus. Pradėsiu nuo rytojaus vesti savo atsiminimus. Su-prantama, nebūdamas jau Kanceliarijoje, neturėdamas dokumentų, rašysiu tą, ką atmenu — Atmintį turiu gerą. — O per šiuos 9 metus atsilsėjau, nervai pagerėjo. Daug ko išmokau, ypatingai istorijos mūsų tėvynės — tai ir mano pažvalgos, gal bus rimtesnes. — Tai-gi nuo rytoj" dienos pradėsiu!

Apaštalų Sosto Atstovybė Lietuvai
Nr. 1/1
1916 m. Gegužės 15 d.

Jo Ekscelencijai
Ponui Kardinolui Valstybės Sekretoriui
Šventajame Apaštalų Soste

Ekscelencija,

Pirmoji Lietuvos Katalikų Dvasinės Seminarijos laida, kuri 1892 m. rugsėjo 1 d. buvo atidaryta Kaune, turėjo 12 klierikų. Iš jų 7 buvo kilę iš Suvalkijos, 3 iš Žemaitijos ir 2 iš Lietuvos. Tarp jų buvo ir Jonas Vileišis, vėliau garsus Lietuvos veikėjas, Valstybės Tarybos narys, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras, kuris 1922 m. mirė Paryžiuje. Jis buvo vienas iš tų, kurie 1892 m. rugsėjo 1 d. pirmą kartą peržengė naujosios Seminarijos slenkstį.

Seminarijos rektoriumi buvo paskirtas Jonas Totoraitis, kilęs iš Žemaitijos, Telšių apskrities. Jis buvo išsilavinęs teologijos daktaras, baigęs studijas Romos Gregoriniame Universitete. Jo pavaduotoju buvo kun. Juozapas Tumas, vėliau garsus rašytojas Vaižgantas. Dvasios tėvu buvo kun. Antanas Burba, taip pat Romos absolventas. Dėstytojų kolegiją sudarė dar 4 kunigai, iš kurių 3 buvo Romos absolventai.

Seminarijos pastatas buvo Kauno centre, Vilniaus gatvės pradžioje, netoli Nemuno. Tai buvo trijų aukštų mūrinis pastatas, turėjęs apie 60 kambarių. Čia buvo ir koplyčia, ir valgomasis, ir miegamieji, ir klasės. Pirmaisiais metais čia gyveno ir mokėsi visi 12 klierikų. Vėliau, kai jų skaičius išaugo, pastatas tapo per ankštas.

Seminarijos biudžetas pirmaisiais metais siekė 18 000 rublių. Iš jų 12 000 rublių skyrė Vilniaus generalgubernatorius, likusią dalį padengė Kauno gubernijos dvasinės valdybos lėšos ir aukos. Klierikai mokėsi nemokamai, tačiau turėjo atlikti tam tikrą darbą seminarijos ūkyje.

Mokslo programa apėmė teologiją, filosofiją, bažnytinę istoriją, kanonų teisę, liturgiką, pastoralinę teologiją, homiletiką, katechetiką, Šventojo Rašto aiškinimą, bažnytinį giedojimą, lotynų ir graikų kalbas, taip pat lietuvių kalbą ir literatūrą. Lietuvių kalbą dėstė kun. Juozapas Tumas, kuris pats buvo puikus lietuvių kalbos žinovas ir rašytojas.

Pirmieji metai praėjo sėkmingai. Visi 12 klierikų baigė pirmą kursą ir buvo perkelti į antrą. Tai buvo gera pradžia, nors ir sunkumų netrūko. Trūko vadovėlių, mokymo priemonių, bibliotekos. Daug knygų teko užsisakyti iš užsienio, o tai buvo brangu ir ilgai užtrukdavo.

Seminarijos gyvenimas buvo griežtai reglamentuotas. Klierikai kėlėsi 5 val. ryto, meldėsi koplyčioje, lankė paskaitas, ruošė namų darbus, valgė bendrai refektoriuje. Vakarais buvo leidžiama pasivaikščioti Nemuno pakrantėje, bet tik grupėmis ir su dvasios tėvo žinia. Sekmadieniais ir šventadieniais visi dalyvavo pamaldose katedroje.

Vyskupas Kazimieras Paltarokas, kuris 1892 m. buvo Kauno vyskupijos valdytojas, nuolat domėjosi seminarijos reikalais. Jis lankydavosi pas klierikus, kalbėdavosi su jais lietuviškai, nors pats buvo lenkų kilmės. Tai buvo retas atvejis tarp to meto dvasininkijos.

Šiuos duomenis surinkau iš archyvinių dokumentų, saugomų Kauno arkivyskupijos archyve, ir iš spaudos publikacijų, ypač iš Vaižganto atsiminimų, kuriuose jis aprašė savo studijų pradžią. Manau, kad šie duomenys bus naudingi Šventajam Sostui, kuris domisi Lietuvos Bažnyčios padėtimi.

Su gilia pagarba,

Jo Ekscelencijos
Apaštalų Sosto Atstovybės Lietuvai
Patarėjas
kun. Petras Kraujalis

Daugėla prelatų ir Maskvos lenkai

Nuo metų prel. Daugėla buvo Petrapilio Maskvos bažnyčios (parapijonas Vaitiekūnas) ir Maskvos dažnas — Daugėla buvo zeusas tų garsių kunigų, tėvinga ir nepaleidavo lenkams. Lenkai jo nemėgo. Maskvoje varydavo didį gabų varžą. Tėvas Ottenas, kėdė jo neprisiėmė. Buvo tai labai gabus vyras. Petrapilyje Akademiją, gavęs Maskvoje. Tai buvo lenkams perkūnų dekanas — dominavo prelatėlis dėr. viz. bažnyčių (ne Įnyzniaus), Ludgo ir t.t. vėjų savo. Tiesą sa, ir nuo vaikų dėdės tokių prelatų vyresnysčių lenkų, mūsų Maskvoje, labai turėjo, Jono ir Andrzej ir Kanapacz. Todėl pat lenkai lenkai ir velniškai prie progos šiuos akmenėlius.

Daugėla iš Maskvos akvizitavo Petrapilyje ėjusi buvo Katalikų bažnyčių nuo Kolegijos Šiam — ir 2½ metų po Apk. Gimdančios vaikų Napoleono vyriausybės (1889—1892). Jam buvo Senatoriaus, nes jis dirbo ir valgius ir geriau pervėlu ka vyno.

Kolega vaikų Kunigų Valdovo prezidentė ji Magiteo autoritetingų. Nyma akvizitė — dai lenkų darbų — o vyskupai Šiauliai kaipo Arkivyskupai Senatoriai priešlaikė prie Daugėlų. Tiesai jam įsiskaidamas, įgyrėte jo nuvažiuoti. Nyman, kad dėdė Katalikų dalykų Šiuano nuvažiavo ir dėr Daugėlų apkeikė Daugėlį pabėgti vyriausybės, Nyme įvyksta, kad Daugėla Idinės gerapadėjo. Tuo dai sėda žuona, nes dai blogo ir labi negalėjo. Nuvažiuoja Daugėlai, ačiū kartų klausiau kun. Akelaičio, su jiuo ko nežino apie vyskupų vaikų gerapadėjo Akelaičio, vaikų Dievo valdovo vaikai, gabi protiškai, kad dėr Maskvoje, kuomet Daugėla buvo jauna, jiuai bernavo — ir nieko blogo nežino apie jų ėjusį ir lenkų vaikų Šiuodę dalykų Nyme lenkai dėr akvizitoja Daugėlai prieš Katalikų vaikų.

Dėr Akelaičio instrukcijų kūdaikių Daugėla, kad gimti lenkams, užtraukė Daugėlai pasiėgė lenkėlai. Bet Daugėlai buvo lenkėlų kaltė. Lenkai kaip tik pasinaudojo Daugėlų neatsargumu apskundė jį vaikų Valdovui, kuo jiems pakenkiamas. Valdovas gi tikėjo, Al vartams, Antr. Kosakovskui (1902). Daugėla bėlumo ne valdžių pakėlėtas, nėgi pakėlta jam algą, kaipo administratoriui, kad užtraukė dasamo. Akelaičio lenkams, Daugėla mokėjo dėr Nyme ir Petrapilyje.

Po Daugėlos, Maskvos dekanu buvo Baranceviči, po kun Vaitiekūnas. Lenkai pasiėgė Daugėlai, kuri lenkai sudėjo.

Dabar (1914) Maskvoje sėdi lenkėlis vyskupas Ignatas Čajevskis. Nežinau ar dar vaikų — Petrapilyje jau dėdės nėmam. Jokarnadavo. Gimnazijoje — Petrapilyje — Unter-aficierno vienuolėlių kunigo Kiaukvie Aleksandro Kunce. Motina vedė dalykus Fabian. Dabar Kun. Čajevskis, Jokūbo Didelio bažnyčioje ir savo seserų ne į Maskvą atvažiuoti nelėdžia. Čiuai yra axiotinė lenkėlės. Savo Nyme su Abrikosova, nuo pereijusia į Katalikų tikėjimą. Jų mane nemėgo. Jo dėl negana vaikų jaunų kun. Čajevskiui ir ko rusėnskiui į Nyma įvažė nesiimkyti jų mane. Viešo kaip tik juoto ir nuo vaikų išgirdau.

Nyme 3/16 III — 1915 m.

Jisavo draugiškumą atvirumu davę
ko pasinaudoja. Pasenę iš keleivio
ūpjojo jį atsemtiškas ypatybes gal-
ma buvo padaryti mokslinčiaj ir Stu-
dium"- kokio tai viršžmogaus/bet
ne labai über-mensch". Gaila tik, kad
visuoje žmogystėje nerandama to vi-
ko kasta. Štai ji:

1/Antropologijos Pintautas, buvo tai žmo
gus išvidies, mylėjęs jį iš širdžių viską
gražu buvo jam pasiom padaryti. Tuom
jis ir išsiaukstavo visi, kas tik norėjo
-moksliškai ir medžiškai. Mirda-
mas paliko vieną bilietą išlosiavą-
jį/pirmavo zaimą sv bovi prošalmi/
100 R. ir 80 kv. viskiais pavidai-pi
mgeliais. Ot ir viskas. Šitas jau bu-
vo benorėti - homo simplex"
2./Praktikas Daugela valdės vyskupijų
pusketvirtą metą - buvo tai žmogus
šalto-rimto proto. Širdies jausmų
neješkoki - ką gausi, ką proto pasver-
si. Daug kuom aš no jo pasinaudo-
jau šiškoki (1889-1892) #
3./Antropologijos Karlauskaj (Lietuvių
Draugijos pavieto apleinkėjės) buvo tai
kaip lenkiškai pasakyti "Świętą-Da-
rem"- žmogus gilaj širdies,
nuoširdumo, bet dar didesnio tai
vaikiško. Klausydavo bičiuvių, ypatin-
gai nuo bobų atmetėjų, kiekjo vi
sokios, jisai nedaleisdavo kad jam

1/Jo artimų Maskvoj šeimininkai gimnazijai -
jaunų būtų savo leisaus jiai trečiąj aukšto
pasdalį - kupiško fordepijona nergalėjų nau-
doti - pabaigė. 14 buitoje, nergalėjų prie-
glaudoje pasdalį suglaudė, kuris jo leisaus.
laikosi „Vaduičiuose" - aut - Kiaimų, none
pabaigė pasdalį baigiąs. Dykadamonėsių
mėnesį nedavadavo - penkai buvo apšaukiamas
kaipo žmogus išgelbėtas - bet tai netiesa!

Bet paaiškinti galėtų – pasakytinis su juom pasikalbėjęs turėdavo vienomet teisę. Aš tuom pasinaudodavau ir su rezaka eidavau po visą Lietuvą mano teisė buvo. Kad ir didžiausiai prasikaltęs kunigas, sumaišęs, jeigu tik išklausęs viską nusišypsėdavo pasakęs, „kaip šventi tiesa, gailiosi, bausi geresnis, ačiū ni pamokinimą, tai jau vyskupas laužiedavo ir senuką buvo gražiau jo apgriaujęs, tuom nedori pasinaudodavo. Kaipą vir cotus" nesiųsti reprezentuodavo prasikaltusiųjų contra VII praecepta" – tokių neprisiuodavo prie mąstą varto, sakydamas, paskaitęs nė augšt vidyvės – jakšė ber porbek leis" do baby."

Susenęs visų priežių labai buvo, maldaknygių, katekizmų ir šaipjau knygelių laidinu – tik lenkų kalboje! Ypač Vyskupą Nedzialkowskį, tai esteta ir prigirtuno – žmogus su kuriuo kalbant reikėjo mislyti, kad nebūtų kokio negražaus žodžio. Mokslo vyras, kažkė-nekentė „ocepriczalnych tchowniczych bumag". Nekarta buvo man sakydavo, aš nežinau kaip tu gali ištrivoti tiek metų Kanceliarijoje su popieromis. Didį mano priešėlį. Buvo užpykęs ant manęs, kad nenorėjau su juom

Didelį užsiverbelis-norint už jo gauti gražaus „placet" reikėdavo tik advernikai šlabyka „perdabyti. Senis, kad paragytį ąg vieną, pasiėdavo nesuko nedavo ir pasirašydavo atbalai – tuom ir susigaudavo.

vg. Kaičą prisiedavo

Kaip į Lietuvą tiesiai labiausiai lenkiš kalbą kuogas.

28 grudnia 1909 Zy Lwowie

Nabożeństwo wielkiego przy mnie wiernej i pamiętnej
Wspólnego Niedzielskowskiego Kaznia - Zakonu z Karcina.

Szanowny Kanoniku

Od miesiąca chorują i zgrzybiałe nie
my chodzi „gnaleanne„ (obyś nie spiesz nigdy
bóg nie wyjmuj) nie zajmuj się - świata
przepadam samotnie i smutnie, co by skyba
ma dobra strona, że mniej się i może czas
wolny, a do żadnej pracy nie bierze wolnym za-
tatwiam zaległą korespondencyę - wie
cie i Kanonikowi pozdrowienia mogę za
pewnieranie imienia i skoła o mnie
pamięć - Odwdzięczyć się za nie przy-
łam z racyi świąt i nowego roku ży-
czenia (życzę) zdrowia i szczęścia -
Protestuje Kanonik przeciwko po-
zdrowieniu Go, że jest nerwistycznym, mojem
wolnoci i bez niesłuszny - ja tak monstrum
ze urzędu na siebie, ale Kanonik człowiek
stanowczo młody, zdrowy wyparzył i nerwy
uspokoił, czy pojęcie między pierwszy proce-
wie, tylko że przy pracy nowej tj. przy ciągłej
ustawiczne się z uwagi mniej mi tylko
serce zdrowe, ale i nerwy z żelaza - bo by w takim
razie moje chore serce pomieściło?

Nawiska Kanonik na „Konfratrów"! –
no i ja mógłbym o tem dużo powiedzieć
i powiem kiedyś (jeśli żyć będę i spiszę pamiętniki
moje) – Gadają: rząd, rząd – zapewne rząd nas
nie pieści, ale ani rząd, ani wszyscy wrogowie
razem nie zrobili mi tyle krzywdy, nie dręczyli
mnie tak we dnie i w nocy, nie szkalowali mnie
gorzej, nie zatruli mi bardziej życia, niż włas-
nie księża, którzy mieli być moimi pomocni-
kami, dla których pracowałem, których zało-
żyłem, którym dobrze robiłem – Księża mnie
zjedli, mam do nich żal taki, że bez abomina-
cji patrzeć na sutannę nie mogę i czekam
tylko ~~naznaczenia~~ obsadzenia stolicy biskupiej,
żeby rozpocząć starania o własnej dymisji.
Nie mam teraz w departamencie przyjaciół,
a Charusin niedawno(?) się dla nas zepsuł(?)
wości. Więc wątpię, czy mi naznaczą emery-
turę odpowiednią, ale wolę już biedę kle-
pać, niż dłużej porać się z tem zwyrodniałem
genus. Powiemnim(?) – Księgi pisać o tem coś a
od nich znowu(?). Przez 9 prawie lat mego tutaj
pobytu, nic prawie dla świeckich owieczek
robić nie mogłem, bo od rana do nocy, w świę-
ta i dni powszednie miałem wiecznie jedno zaję-
cie – naprawianie owieczek clericorum –

Kanonik wreszcie nic o tem cokolwiek.
Ot proszę westchnąć do Boga, żeby w nowym
roku dał mi także wypłacić się od rzeczenia(?)
z tych wiorów(?), których już sił nie mam dalej
nosić – Ja już mam 64 lat, a przytem w perspek-
tywie nawet i pióro, myśli więc, że nie będę mu-
siał niezliczonym, gdy nawet mistrz baranów
tylko z daleka będę widywał. Wiem wreszcie na
pewno, że ratować ich nie będę; nie wiem czy
Kanonik poznał mnie z tego względu (za
krótkotrwały(?) się znali) – ja znowu bardzo długo
i długo jestem wytrwały, ale jak się zrażę
do czego lub do kogo, to absolutnie i in
perpetuum – jak np. zraziłem się do Piotra,
to dotąd z obrzydzeniem go wspominam,
i zawsze wdzięczniejszy sobie, żem się z niego
wyrwał –
Kondolencye szczere z powodu śmierci
[Matki] Ważnej proszę przyjąć – ja także poniosłem
stratę wielką, bo umarł przed rokiem pra-
wie brat mój Teodor (znaliście go zapewne),
dotąd nie mogę tego zapomnieć –
Bywajcie zdrowi Szanowny Kanoniku
Życzliwy mi Xtto(?)

† C. [illegible] Eppus

Wrzesnia, d. 2 lutego 1910

PS. Czekam przede wszystkiem wiadomości pod mane Cyrano Laiskie - w które tocjam wypisz - odpis wyciągu.

Kochany mój K. Kazimierzu,

Gdyśta kad dzień nieszczęśliwa prawie żywocielnie kad gdzieś czuję, tak tkwi, kaj kad mamoj Mama.

W załączce za wiązką „wspomnień z czasów młodzieńczych", które mi obiecałeś mnie starego, przesyłam Tobie wyrazy najgłębszej życzeń z okazyi dwudziestopięciolecia Twego Kapłaństwa. Wyrażę, że data ta rozpoczęcia posługi została wcześnie złotą starego, nie życzenia moje, zarazem z błogosławieństwem, dążą w porę nad wiekiem -

Zaczekamy Tobie (x) i uwinięcie

x Tobie najmocniej, że mi zachciało się żyć na świecie. Żyłam aż nadto długie postrzeganie - mógłby za Tobą powtarzać na każdym kroku - chcąc tu kurczę dłużej trzymać mnie gdzie wrzeszczy by nie dano wiem nim Tobie dłużej żyć. Wszystko

(x)

In suffragio di Monsignor Symon

Lunedì prossimo 15. alle 8.30 avrà luogo nella cappella delle sitore Polacche, di via Macchiavelli 18. una messa solenne di requiem in suffragio di mons. Fr. A. Symon, Arcivescovo tit. di Attala, morto a Cracovia il 26 maggio p. s. Mons. Symon professore, e poi rettore dell'accademia di Pietroburgo, prelato e vescovo di Zytomierz e di Plock, per il suo zelo instancabile e il suo attaccamento alla Sede Apostolica, dall'antico governo russo fu allontanato dal suo Vescovato. Venne allora a Roma, dove rimase per parecchi anni presso le dette suore Polacche. Iacendosi ammirare da tutti per la sua pietà e scienza. Qualche anno prima dello scoppio della guerra, era tornato a Cracovia, dove è morto in età di 77 anni. Celebrerà la messa mons. Sardi, Arcivescovo di Cesarea di Palestina, assessore della S. Congregazione Concistoriale.

„Corriere d'Italia"

14 luglio 1918.

Dieses parole iam (Sic transit gloria mundi!) niclastrzedzcie, dawno zła mundi! ilya anni, kad galeta algaila pabaigta!

(reszte)

x Żyd Szmon [illegible] ucieczkę [illegible] Ludwika [illegible] Zaginęła VI

x Baj, baj, baju - gadaj pan komu innemu, a nie mnie. Wypomnij tylko Arcypasterzu swoje wizyty do pani K - na oficerskiej ulicy, pod parasolką pastora, którego prawda służąca nakryła, głoszącego szwaczkom, że to nie pastor a biskup Katolicki, że to przecież rozsądek dziecięcy każe dać rozwód - !

Ucieszają się kajdanków, które dostałeś w Rzymie, robiłeś naumyślnie tak by Cię wywiezono i tym ocaliłeś swój skalany honor kapłańskiej duchowny w dobrym Cesarzu głosząc tym, co Cię nie znało - kim z ciebie jesteś i byłeś —

Zaadresowałeś pamiątkę! Czytając to, co mi przypomniałeś, zastanowiłem się, że niesłusznie o mnie, tak o kimś innym - i zmieniłem się długo - Tego wszystkiego, co potrzebuje, ja sam przypisuję sobie zasługę stworzoną z Tobą z powodu „nieszczęsnego" wyrzucenia do Mińska, którego, powinny innemu przecież, zawdzięczam dziś to, że nie mam kajdanków na rękach i nogach (x), i nie jestem wywieziony do departamentu „po dalsze strony" — Ustąpiłem z widoku przyjaciół i znajomych, obcy innym, którzy zbawiają w tem dobrze pasterskiem tem się chlubią —

Pozostaję Ci nadal dobrem życzliwie, pozdrawiam i błogosławię

† Fr. A. Symon, abp.

įžyt... ą kurį jisai buvo man davęs kaipo
ą Lue... ...umui ir jo paties fotografiją po
tinių s... parašydamas kad man išvažiavus
prilaikė bu jam. p. Jamontas supranta-
mimi. ...inojo, ką duoda. Dauginu man
5. Vyskupu suteikti Sidaravičius – ir gal a-
gijos žmogus prisieis pasižiūralyti. Erd-
laužo – juo dar ... prieš lietuvį – bajorus, badai
desne pas jį energi... dalis kaip ir
di administratorius. Turęs valdžią,
jisai jos nesibaido ir moka pasinau-
doti. Klierikai apgarsino jį dideliu
mokslo vyru. Tokiu jisai nebuvo,
greičiausia ištdavo sau mokslo gar-
bę „просвѣщённымъ начальствомъ"
Žino ar nežino, sako taip ar ki-
taip. Suprantama žinovus tuojau
ir sugaudavo. Tas man atsitiko
su juom nekartą. Kad su juom sugy-
venti, reikėjo neleisti jam sau ant spran-
do sėsti; kaipo energijos žmogus jisai
tik energiją godojo. Apskritai ėmus,
žmogus baisiai gabus, jisai duokim
vienam kambaryje darodęs, kad yra Die-
vas, kitam dar geriau darodys, kad jo
nėsama. Žmogus kuriam ir kapeikos
tikėti negalima. Mano slaptas ypatin-
gas neprietelius delto kad aš gerai jį
pažinau ir žinau jo „postscenia".
Vir incastissimus, vel si placet castus
cum mulieribus amantissimus. Bet
apie tą kitur.

24 Junii 1918. Vakar par... ...mirė Ant. Simonas ... iš Evangelijos ... amžiaus ... dico vobis ... Sėriams – girdėjau ... endamus pas Nazaretanus-ka... ... Vilniaus užklaustas, kas yra Kun. Prapuolenis?" „Urzędnik departamentu rosyjskiego – atsakė". O savo keliu, kiek jisai man sakiai, y-ra buti teisinga. Ta laišką atvažęs iš Rymo – į Seinus ir į Kauną.

Ši geras ... per ... Cap VI. ... yra tai ... Tik slobotų, kokių bu...

Rzym, d. 2 listop. 1910

NB. Čionai pridedu keletą netyčiomis užsilikusių pas mane Vyskupo laiškų ir tiek tokiam vyrui – o dar vyskupui.

Kochany mój ks. Kazimierzu,
Gaila kad aiem nesmiu prasto žmogelio, kad galečiau taip tikėti, kaip kad manoji Mama.
W zamian za książkę „Wspomnień z czasów minionych", którymś uraczył mnie starego, przesyłam Tobie serdeczne najlepsze życzenia z okazji dwudziestopięciolecia Twego kapłaństwa. Sądząc, że data tej rocznicy podana została według stylu starego, więc życzenia moje, wraz z błogosławieństwem, ślą w porę nad Niemen.
Zazdroszczę Tobie(x), wierzaj ...

x Wierz mi mocno, że mi zazdrościsz że żyć na świecie, znam aš nadto tvoje postscenia – mógłbym Cię kompromitować na każdym kroku – chcąc uniknąć tego [illegible] mnie [illegible] by nie dano wiary moim słowom [illegible]

b[ro]nzelnoh galeiu. Pasva
„ne ispasirodbijo sureiden
„neque duos – ne tuom pasve
Tokaip [illegible] ir kelet[illegible] ištarau
me bažnyčią, jiai vis[illegible]avo
ai jaunų vežatais – pro [illegible]
ležanui užlaikoma vaikams
da, denai jiai ir sunkiadavo sa
gus. Viap-pan gavęs pašalpą [illegible]
lemų kokių 200-300 rublių. Jiai tuo
jaus išvien[illegible]siadavo juos, kaipo pašal
pą nebuvusiems bažnyčiams. –
Kunigas be jokių pretenzijų, geras, tik
nebėrus, be savo nuomonės. Svarbe-
nusios atsitikimuose nėko patiai ne-
sprendavo. pasakęs „tegul dar pasikal-
beni su savaisiais" – o tų savųjų bu
la Kanauninko Sidaravičiaus ir Sui-
derskio. Sidaravičių, Jonaus patra-
pytojo. Jonuko, dievoby kunigai kaipo
lumen ir specimen nitidum, buvo tai
didžiausių vaidainių – nuo jiejo aiš-
kiai jau pajo neikės, kuomet pasirodė
kad vieną – ką senesnio konsai tai prau-
cuvei, po kurio[illegible]ada stipėjo. Aš apie
tai nuo[illegible]eleto metų žinojau, bet
tai ne mano dalykai; Knaunel-gi Sidara
vičių stipėjo kad aš žinau, nepasitikė-
davą arčiau būti mano priešeliu kaip
tik galėdamas mane kuone, įpatingai
kuomet arčiau – užtad išvažinodamas ir
patrapytei, ai palikom pas vieną prana

[illegible] ir Erdmano.

Klotis Simanų Jonikas.

9 dieną 1919 pasakojo man kunigas Podkoskis:

a) Simanų Romoje gyvendamą, užtikda-
mas, o palaikęs, pas Norvaišienę mo-
kąs jaunų 200 rublių į metus. Kūrėsi
buk gavęs, kad pas jį atsitiktinai
kupčiaus gyvendamas – o gal tai tik melas
ir prietaukti norėjimas.

b) Amerikoje Simanų susitikęs dauginą
pinigų. Atsivežęs į Lietuvą. Visą
jiai išdavęs no dešinių ausų
kų, tam tik tiek dvarus – grąžinda-
mas. Vargdamas su tais tiesų, nekuo
tai nuvažiuoja pasiskelbę Seimoma
kiti, kad nebegali apgauti ausų, bet
davo daugiau. Tame vesrsty
e) Nuvažiavęs Kunigai nerasęs, o
užtat, kad Seimo vaidmuo jo
Kauną viską, pray Maniavičium ka
Šviesė.

Brym. 9. I. 11.

Kochany mój Kazimierzu,

Tym razem jestem pewien, że zmienił kalendarz swój nowy na stary, zamieszkawszy w Kownie, inaczej bowiem myślę, że moje korespondencje życzenia w zamian za Twoje pozdrowienia do Ciebie na czas - Zazwyczaj mnie zwiadomiają o przybyciu pocztowym, póki jeszcze Ciebie - Żałuję, że to już przeszłość - a w przyszłym roku żyć ci z serca, czy do życzenia

powrócił zdrowia, i wo-
góle życia cały rok nowy
najczęściej cierpiał na zdro-
wiu – a i potem za
dnia i kilka lat –

z powodu nieszczęśliwego
wypadku, który kosztem
go życia stracił, nie mogę,
niestety, zapewnić czytelni-
sobie na rok 1911 Kalen-
darz – przeto tego roku jestem
bez zapisky, że zgoła
nic nam czasu na dal-
sze czynie się ilustrac-

tewskiego – Skreśliłem na miejsce
nieczynności – pasywności, które-
go wrodzonego z Wyjątkiem
do jakiejś innego płaszczyzn
A wtedy do życia dzisiej
mógł zrozumieć i bez nas
czytelnik – Teraz przyjdzie mi
i po zapomnieć, jak za-
pomniałem moje ilustracje to-
warzyszące, co kosztowało
ich bardzo wiele czasu do
Tatrzańskich godziny moich
i p. wieczór pamiętnikowych –
bo trzeba figura bojowa wanda:

Teraz muszę zmienić o jed-
nej rzeczy — wyjaś-
nię, że dam moje za
pożyczone. Honor żywo
na moim sobie ciężko
wisi — i pokaz na mnie
stosunek krzywd —
Niczem Ciebie zasmucać
nie, nadam się.
Cał. N. Sienkiewicz

24 Iunii 1918. Vasar pasaka man kad mirė kun. Simonas Stirbys. Iškart iš Evangelijų – šalia kuriam teip išgyvenimų gadėsi tik pasiskaityti. „Ad hoc vobis, recepit mercedem suam. Ir tikrai tebėra, kad reiti pasitarimai, nerginčiai su laike teip išgyvenimų. Kam pasitapti? – Copi nuoga melgių. Chetnicky melgių ir visi šalaike gilių ieškotės.

Gal kunas Stirbys, gal paskutinysis pasiaiko – Kaip man pasakė viena Kunigų, kuriuos (Sacicki) – to vaikysta labai na pradžių 1879–1902 m. Kunigus malonės – Tiesų, kunigus gerai išrinko D. Augustinai „Sed hoc te perturbat, quia vides malos vivere fideles, unus videris capra et arietibus, sanos esse, capotis dignitatibus eminere, nec autumem habere domum gaudia tuorum, obsequia dicitum, excellentiorum potentias, mihil triste interpellare vitam tuorum; mores nequis Stamos vides, fabulatas capitaneus pertpicis (tokis išrinkys buvo Simonas), hoc vides et pertubaris, omnis motus animi habet in scripturis medicamentum suum; audi scripturam: Lapsi tanquam formam eius arescent, et sicut olera prati cito cadent" (Ps. 35, 2)

olera prati vita sunt, et superfluentem herbae tenuitas, altam radicem non habent; prosunde per inanem vivunt; at ubi vel altitudo ferventis coepit, arescunt. ...

(Pr. Aug. De vita Christiana – St. ir VII. Roma 1917 psl 64.

2

ir žodį kurį jisai buvo man davęs kaipo pamainytinis ir jo paties fotografiją – po šitos – praišdamas kad man išrinkimą abiedviem jam p. Jamontui Supranavimas neišeisiąs, ką duoda. Bandymą vieną pabaigto Sidabrį Sidaravičių – ir gal ir man Švietė prišviesi pasirinkybė. Esmuosi, išlaikęjęs Šeimyną – bijosi, bodasi Stiuosi jau Skurbendalių kaip jį Seserai vadinot, kaip paniečių pavietė dvarelį – ir pusaukštinę pasikartą, bytik jo neišleidus. „Ir proverbium" kunigų šaltų, kaipo buvusį ilgus metus Seminarijoj inspektorių ir rektorių, žmogų mėko nemokąs, neskaitąs, mokinių neužtikrinąs, bet prieigus rinkti moką. Blaiviai kunigauja, Vilnijoje pirko namus, gardiaus gub. dvarą, kur perniai kaip pardejau bado marina. Visų savo Vilnias ėemia davatkų lieužiais ir kuni, ir dauno kaip w Wilnie bywało" Supranavimas kuomet jisai dar jaunu buvo (šiandien turi 69 metus).

Ir tokio tai žmogaus visame klausa Sviderskis, Kauniškio jis, dėdžiausias Demšavičiaus prietelis ir patarėjas. Ir patarimų mėko neišsiduo – kaip tik jiems patariant padarytą, visai ne „fiasco". Sviderskis galėtų patarti, kaip prieigus kaupyti.

Patsai rytmečiais – vakarais apsi-
cina

su šausa, jiedą dvyra. aut stalo, pasidėjęs šale kepalinę, karštumu darbininkas (vyresnysis) peilinę ir kabo ją supeilia, užtad vakarai, ei kaip nuo tos koesai Kauno kariejai uredėlių užpraigys - Svidersky mokinuoti neatsiranka. Mat gerai pavalgyti miesta, pirmą savo geita išleisti - o užpraitym mėsa moketi nereikia.

Kaina 10-12 mokų algal, jiems 10.000 į kaukiškį „Dom Praey" pakapyleje, žinoma už gerų mokytoją, veliau perka namus Kriuje, o dabar gyvena bėk jau pirmos aukšty. Ir kaip tie žmonės ka-peika, palyi šeimynų nebeišdaiuoi Šeimyn jau žinoma sistemą, 10 mokų aukšty. Kitaip pelenkarpio šeimininkė, bet mano mokytoja, kokyma kalba ir kombinetikas. Mes kiekviai mokėjome ją pypatingai gi mūsų akyse jiai kapo didvyrį, kvaičet skaita, viską kombinetikoj pradėjo mus mokyti „beitis" kalbą. Apie Gelsvinį ir Labvinį kvaičet dar nemaloka (1879-87) - o paskui kvaičet pa-kviečia Gelsviai jisai patiekė didelius jų priešus[1].

Mane kadą-tai nuokino priimti vienų pasaugą, nes reikia savininkui 10 tūkstančių o pas paskui priimai patys darbuojasi. Nelaimei ar laimei, to nedatyriau, nes 86 mokais savosios kamigyklėi kainai viso labo du tukstančiai rublių Kauno banke. Tūkstantį paskirtą

Cornelių Nepos „Vitae", vėliau dainą apie „Eumenes" Jako

Huius si virtuti par data esset fortuna, non tile quidem major extitisset, quod magnos homines virtute metiuntur, non fortuna, sed nullo illustrior atque clarior honestatior

apie šimtą gadinu išėjusi

„Huius si fortunae par data esset virtus" buta daug ko pasakyta. Nuimi gi tvereti prie vėtos kad tik Jesti dalyką ir akį ir savo nebėkantį pasielgimą steptis -

O kas ir to? Pergyvenus 84 įdubusį pasitikėjimą gi Dievą ką bau-rasus

Dievas

[1] Gelsvinskaja ji Gelsviai patraukė į savo pusę užpirkę pirmus vietos valdžios „Vaivadą", iš kurio (nes kaipo klebonui sudėjo 40 rb. „Jo dvasy, pabaigus laidą" sakydavo ir jau beatjėjus regenkė - vėliau draugai vidurinėse laikėi mokinosi, nes Labvinas nereikia mėsa daboti baimyčioje „bedą separatyzmą jau i Gelsvai?

mano Šeimenius – prašalyti kyšiavą
nuo mano kapo ir įdėjimui į bažnyčią
100 rb., nuo ir nuošimčių, kurtą į me-
tų būtų atlaikytą Mišių už mano
sielą. Mišių būtinai turi būti skaity-
tos, nuvažiuojant, be jokių gyvenimų, kra-
pinimų ir rūkymų. Šitą testamentą skiriamąją lėšą atsiimti. –

Į Akivyskupio Klapatauską (Klo-
potowski), eilamo buvusį profesorių
Peterburgo Akademijoje. Įmoginį ide-
tiškų, plačių pažvalgų – nelenką, bet
tikrą-katalikų. Jį jo būtų išėjęs
amžiaus miestinę Metropolitą, tik
nelaimei, dalį jo asmeniškai lai-
mei – vos pusantrų metų pavys-
kusiojo pasiturėt. Mirė dar sulu-
gėjant, sulaukus vos 54 metų am-
žiaus. – Įmogus iš metų Akade-
mijoje išprofesoriavęs – gyvenime pa-
šiuko grynu teoretiku. Savo nelai
mei, kuri dar kapo duobėje Lietuvių
Vyskupų Sutiko kokią tai
naštą ar „separatką" p. S., Ky-
truolį, mokytą ir pastovų idealistą
ir tikrų pasaulėžiūrą vyskupą. Vieta čia
nėra priminėjimų dolą atvaizduoti ple
kapyčiu jisai atsivežė ir į, kaip
savo seserį. Kadangi ir Arkivys-
kupio širdį-senuką, karta pas jį nu-
gyvenus, niekam ir į galvą neateina,
kad tai nebūtų šeimo. Ir pats bu-
vau nelaimingą karta „ant daėjų"

Arkivyskupui Klopotowski atsiųsti da
bartgi:

a) Akademijos profesr. Stolnickio, ve-
liau išsižadėjusio ir vakuojo ir
dvasiškio ir tikėjimo – ir
t.) Praloką Edmundą, kų mirti-
na liga sustingus, nesuspė-
kad jam nuvažą atvežta
Te, Kyla, vėžiuka –

kanigavo gub. /Ст. Нов. ж. дор. Вересе-
дава Столыпино/ir ji galvoj man neateka
kad tai ne vesmo. Jiedu su Jeva daugiau
ka devi dyseno, ir prie manęs seniekad
ją nevežiodama meiliai vardu vadino.
Taip kad Kleopatrenkii miręs, aš nieko
ir nežinojau. Ir to prieaikšč kuriojau daug
nesmagumų padaręs išmetinėjimų
kun. Čečotai ir jo nežinoj-netoks ja-
monkelą kabedrą baigusiaje pas laido-
tuvių, ir paskui kun. Sviatavskai ir
panašų pamokslą aut kapių. Todel nu-
tarta, kad būk aš vieną trečdalį ir No-
pys-o aš nieko nežinojau. Kad burnaj
savo prieaikš užsidarius, aš miegau pas
Kan. Sviderskį, kuriam Čečotką patiekus-
dė aut manęs ir išaiškinau dalyką, kad
apie paskutinius negeraj pasakoj, kaj
bink velionio Antrzejkupio Jesers, aš
nieko nežinojau ir dėlto man išrodė
keisti tiejį nežinoj-netoki pamokslai.
Sviderskis prieaikš „ko aš nebenoko-
bausiu". Aciaš ir ustraukiau kalbą su
Sviderskiu.

paskui gi, sumanęs nekuriuj apliu-
kyboj, patiekiejus su tais, kurie va-
karais būdavo pas Antrzejkupį, kad
jo Jeserei nebūtų gyvoboda, aš tik ta-
riejau nebeįtį, kaip lokiai išmintin-
gas žmogus, darįs tokią aukštą vie
šą užtarnų, galėjo nebrusti su to-
kiaj „ny apskritai ligų" kaip ne

parūpinamoji, su kuriais aš nad ir Stu-
pilek'iene nebuvau norinys su-
tikti. Kaip jo tarpe, bekaknuo
to bendrabučio, jiems buvo duo-
minuojamu kambariu, nuomuojamu
žmonių ir rytmetinei dienai ar-
bai kone nasdieniniai svečiai - pri-
dėjus dar dvi dėtis, kurios pas Stu-
pilek'ius gyveno privačiai ir jų buvo
motinos pusės S-ių aptarnavime Stebė-
tinoji „Frauzimmer" - kuri kad man
būtų pritaikamos vedėnis, aš buvau
„Spitamis" ir 24 valandas. - Veikiausi
išpradžių, pirmuosius metus, sąlinoti-
ir netikėjo man. Po metų pastogės
gerai pamylėjo, ir pabaigai pritaikė-
no, kad prieš atvažiuodamas išpetrapylę
jiems iš prieš atvažiavimo daugelio ant ma-
no skundų, nuo kuriųjos ir pasaulė-
mų norėjo mane skaidą po atvo-
žiavimui palaikomoti nuo seniekos
atsakymų priedermių, bet paskui kad
bai nieko, dirbančiai mokai to nepada-
rys - o nepadarė ačiū Kūnuo. Gyvo-
vidiškio pabaigimui - labai nieko se-
mokas ir jiems mat to pat pasako-
jo.

Taip kad vargšas ekst. Klopotovskis,
kaip šeimyna mūsuose, buvo tokiuo
bobų pavergtas ir jiems tarė mane į
Kauną, prašydamas kokių bei pro-
tekcijos ir tiesiok pasakė, kad ju-

paketimų atsiimti ir apsigyventi Vilniuje, bet aš jį perspėjau, kad būtų atsargus ir neįkliuvtų kaip Khrustovskij. Aš chrapkevičių parlause nemaža, nežinau, nesu dabar jau tarvis pusė metų kaip lietuvis į mane rašęs. Met kaip pirmiau rašinėjęs Krikščionijos delei Kristaus mokslo, kaip ir mudu, nešūrint į jėzuitę pešiką, atsitraukęs iš priešakių tautystei, pisai „natione-lithuanus, gente polonus" – o aišku grynų lietuvį, prasčiaulį – pisai baisorą, o aš klapą. – Gaila man to žmogaus ir jėzuitizmo aš jį mylių pasenovės, bepirk kad jisai daugiau mokslo turėtų, es beut dabar jį tą trukšmą perskaitęs noręta. Vijau jo dabar, kai begalvį priešininkų aukštų asmenų su reikalais, nesa jo literatūra „Kurjer Wileński" ir „Goniec Codzienny" ir lietuvėlių bei bobų-lenkių ir mišlai, kuriuos aprūpinai rankraščiais ir norėjai leidžia į svietą, gyvenantį pas jį jo tėta Rakstenavičienė. Dar Misiunė lebudamų pisai man skundėsi ant tovarų letos – ašmenės pakarčiam ja pa lenkiškai. Vėtik dvok pai kiek pragyventi o rolaikyk kaltano. Ją pat pakarčiam pasi ir Vilniuje apsigyvenusiam. Gadėjo kaip padarykį, bet nepadarė. Matosia, tekuti gera kaipo šimpay – o pasėlninkai nekenčia lietuvių, patį gražiai lietuviškai mokėdamų.

21. Dasario S.St. 1912 m. – aš laiš ir pabaigiau rašyti savo užrašų – ar baigsiu juos išnešti. Šeulėnų Misijonieriaus straipsnyje „Priedas prie Dievdirbių" /Голосъ – Прав. – 19 Февр. /3 Марта/ 1912 № 12909/ skaičiau tarp kitko man patikusią mintį, kurią čia noriu perduoti, „каждый человѣкъ, размышляющій затемно о прошломъ и прозрѣвшій жизнь свою, оставитъ ее, пожелаетъ измѣнить къ лучшему".

Kaip žiūrėti ar nuodėmingumą dvasia kam nors kaltinti. Štai, dėl ir aš perėjau, peržvelgiau – kelis kartus „переписывая" savo /perrašinėjau savo minčių net ir kitą, bet „измѣняя" užrašytį viską „прочь" nedėjęs dalykų – užrašiau „Правду, kad žiūrėti ar vilties ir kelių tikslesnių išbristi. Varge atėjęs gatvės laiku antroji keno-nors „Исповѣдь" arba „Confessiones" Sv. Augustino – „Рѣчь" pagalvoti – Ne grožio metai traukė mane prie jos, ne gražumas – ar autobiografija. Ir ką padariau? Aš nieko beveik, išėmus gerų norų. Rašiau skubiai – jų prieš dvejetą dienų. Vargo man 54 metai amžiaus. Šeulėnų jau turiu 3 dienas ant 55 m. ar kaip bebūtų savo. Varge 5 sėkmės desėtkų, – gyvata nuo amžiaus šliaužia. Kaip seniai mano laukia – ar aš žinau? Nuvargo vis rečiau apie tai galvoju, o išmokau laukyti, kuklumo, didžiausiojo filosofijos, nuo pradžių augusį bebaimės. Kada-tai patraukiau ranką už liežuvio – apie laiką po mirties. Nežinau kalbėjus ginai man pasakė „Kur yra Dievas ir aš", kaip kitiems laikė ir man". Na! raskit didesnį filosofą .....

Reikės, matosi, ar kantrybę permąstyti, ar darną. Jų tarsi nėra nė šiandienį, ką savo „душу" išgarsinti" viską man nedaroda parašyti. Neturėti kantrybės, kad aiškiai regėčiau šaukštų drambliu, matai ar ne ir ėmus po savo kantrybę. Įtempti savo, nebeliko mintį seniesnių už mane. Pakeisti jo negalia, kaip tai tokią išbraukti – o bobų mintį ar nemoku. Visą savo amžių laikiau prie savęs varge – ir vis „Įsivaizduoju save seniausiu laikiau viršų, seniausią už save. Ir kaip viską – mokat viską – pasiėsti sutarimu – daugiau ar kitų nemoku!

Kovo 1915 m. Roma.

Trečiadienį vakare išėjau Romon. Kadangi Romos rajonas Monte-Mario pri kalnio – aukštas, pasakytina kad vėjo pagrįsty jis visai nepasiekiamas. Todėl mokėjęs kuone visai atsisakyti karietos, kurios man labai reikėjo, ar tik visai, kad Romos gatvių nemenkuose skirsniuose išsisukinėjau? Pėsčias. – O šiandien ar visai dešros? Na! Romą matyt kitaip kad jo aplinkui nepasiimtum.

Aišku įspūdžiai.

Kad daug nebesakysiu, privesiu tiktai porą pasakų: Stanislovo Vaitkaus-Vaitkevičiaus kelionės laivu vakarinėmis Viduržemio jūros dalimis. Vaizdai, kuriuos norėtų kiekvienas Romon, išskiriant kelionę laivu Romon. Vaizdai, kuriuos norėtų kiekvienas Romon, išskiriant kelionę laivu Romon. – Mes dirbtuvėje ir kitos Lietuvos žinios į Romą, kaip į valstybę – bet vargu ar jų mes norėtų atsiduoti apie Romą. – Vos pats ar ką Romoj.

Romoj ir kiti žmonės gerai, ne taip, pavyzdžiui Romą, kad aiškiau, vaizdus dekoracijų, gyvesni prasmukti į jo nagus.

O lenkų Maršalkutė? Žodžiais pažvairuoja su dvi karštuose, jie dešimt gerai supratę – negalėjo pažiūrėti kuriuo dvidu. Ką mes su jo lenkų kalba tai rašyje.

Varos Lavra. Ne Apolinario bai
nyéje – Sek vadinamoje Sea-
dama Liturgika".
Tolay kunigy savo Kanonejoje
pirmiaus tikslą turėjo imoney
tobulauti Liturgijoje; privedant
tykiuy pavieikoty vadina tobu-
ney skolony pritaikuoti vie-
tay ir ių maldy pratoty tobu-
lauti Liturgijoje, privesti ko-
kia pavieikoty Bažnyje ir Ka-
tedrijoje, kur kolekty klebonų
kaip patarnyti Bažnyje ir katal
rijoje daby greky mišy, ir
ja mat miša.)
Po visam kalbėjimui ta rėmė
kunigu vienu – ano laiky vys-
kupu, kurie sykiu bažnyčioi
ėmali garbi bažnyčiuky gražuny
ir barnyčioi – vieda ant var-
gonu bažnyčiu lotyniszky gie-
dala ir nekiedami uzkrezcy
dalyvauti chore ant varguny.
Tuny klebonu vieita nekiekuo
-nuki Kromeiuke, Mizarke (pas
Vilnieiu), Sakuiaje Pauciuuie
(Kauai vysur mano laika)
Mokiamiay tą laukimu gražy-
nu pilnybaiey kuno ciela kle-
bonuos, Katedrijoje kuomet
aiem kaip ja sekretoriu sky-
dauau, kad kaip elgeuty, kuni
gai ir vyr vienuoy ir bai-
nyčioy, o prie altoriaus

patiekę pietų kunigų be žmonių. Jei ir nereik, tai pasiųsdavo kokį kaimyną ar vaikų prašyti valgyti. Paviešėti atsitiko dyme kur dvarininkai daugiausia be žmonių. — Cascant Cascalys!

Kalbėjo kunigėlis skaitydamas katalikę, kurioj, kad rašoma iš Prancūzijos mieste Lurdo stovinčio krikščionystėj šventų atsitikimų - kaip vaikelis Bernadeta - piemenaitė gyvenusi Dievo Motinos nematytos, negirdėtos nieko ir gražų.

Tuj žiūrau, kad kiemsargis nenuilsdamas colibako skiltinį kunigui kamine skaldo ir kloja pilną vežimą malkų ir jau pasiruošęs važiuoti į Šilo apgaspadinę. Pamačiau, kad ko gaspadinė, o ypatingai merga, nebegali padaryti. Duok, gręžk, nešiok, motinai ir vaikams, ašiu nieko nori atsakyti, paraginęs ir eina virtuvėlėn. Esame keletas tokių Monte-Carlo, bet nuostabu, kad vyskupas negali nė vieno išdėkti, kė vieną vyskupiją laikyti be kunigų - kaip dalykai ir eina. Pasakoja man viena kunigų, kuris Šiluje, tuoj klebonas, su šeimyna ir savo gaspadinės dvynukų, vaiko ir mergaitės,

Mokė savo vyrus ir kunigus, ir labai pasižymėjo, vyskupui atsakydama.

Smoleńsk. Kalyja žinomoj didelėj pagirioj – o kunigai vyrai gerai kovoje Stanislovnėse, negingo išgintiej patsvaikštoti, prieš ją barnyčią – Eiva, gražė, Smika, Upaitukis – Na, ir kitą kitą pasakinę eina. Sakia jau ma-

Kyjus Kunigija – dabinasi ir dar dabi – kunigai darbo ir kovoje. Brunatiniai praskolioi, užuiti, laikomi geležinioje pančioje, [illegible] jiems nakvynė – nė jie nekiti savo valdžiai ir pabyloniį maudyklį, kaip galėdami ir išmanydami. Ir tai kasta, kuri laikai žalyje, abazgai, savo rakelioje – o jau vakarų kunigai neieiti kaip. Nori matyti kunigų kuri prie jo reikalą eik į parapiją, o į kamą ne nemanyk. Šie yra kėdini, žydiški, melagiai ir kad jog dik negalėtum pasakyti, kokį man gėda didumą. Kyjus kunigų kaštą Montignorai darbakėjė, auksakaneriją vieką kunigaikščio. Na, tai kiti parizėjai pas jus pasirodinę vieką

dėl malda, dėl kalba, dėl žodį, dėl
darbą. Yra tai bimuzinuotieji sovietų
biurokratai. Aišku, gyvenant ir veikiant
sovietiniam suvažiavimose Rusijos
bažnyčios. Jeigu paimam Rusijos biu-
rokratų, kadėl užėjo pasaulinių,
kad žydžiuotų, bemuzinuotų Ru-
sijos biurokratas yra (ar buvo) de-
šinė anoliu prieš Šventą Vatika-
no biurokratą. Rusijos biuro-
kratas yra (ar buvo) mano bažnyčios
mandagus, draugiškas — o Šven-
to Vatikaniečiai tai didžiai
susikoncentravę, pasiruošę kaip niekuomet
anksčiau. Nepadirbę dėl nieko, nepa-
prastai tave gerbti — o galų gale biu-
rokratiškas mėtodas gerbimo" pa-
sakys tau ir akis „užmerkėti
bet ir gauti" — ko niekad per
20 metų sekretoriaus (pertvarkos) metais
nėra, o čionai tikrai pasa-
kyta man ir akis,

Didesnėji mokesčiuotai biuro-
kratai turi čionai savo vietą
kad gauti aukštesnę vietą, reikia
turėti protekcija — ge-
riausia protekcija tai prisi-
gai ir kabą — turi tą, turėti
vietą. Dėta tai tik kitiems ne-
aiš — bernui žinoma, sekretoriaus
„Nedžio" — bažnyčioj. Tarpe kun-
kuriuos Vienuolynų apgai-
lavimų

Šventoji Vatikano „Segretaria dello Stato"
dėtinė vardu Kard. Gasparri yra dar
Merry del Valio pavadinęs Msg Pacelli
(vardu žinomą) bet jo broliu yra direkto-
rium „Banca d'Italia" — ar di Roma
kame Vatikanas praėjus laikas.

Jeigu Pacelli „pažiūrėsim, pamatysim, ko-
dėl užėjo pas jį neišmanėlio užsi-

Aleksandr III leikai pasaulė
įtikinamai (kiek iš aplinkos) pajuto
Aleksandrinės nuosavybės saugos
nuolat dvasią ir taip nelaisvę
kiekvieną jausi karta su kai. Ar-
tapova pasakoja kiek kaip
atsitikimą — apie paskutinius
„Ko ar mudviem pasiti?“
Pasiro nutolstant, akivaizdu, ka-
ro dėl klausytis sugrįžti gra-
žiuose kalbą ir baigiasi
kuriuo Caro Aleks. III įsiaus-
mu, kuro įvesta armėnų
kalba pamokslauose ir mal-
dose.

Tai pat ir Kyme — Lavinel-
lani kaip mėginde „S. Sofeg“
— ar Deva nė ziurke nesi-
no. Novella tak sakoma
„Pandjea regnat, sed non
imperat.“ —

Mėginiu monsignioriaus,
kad jie armėnai ir „barbe
delonano diūga ne edadmt“
Dzoti (pastiekus) dvelkiasi or-
todoksai, nuolat atkreipsiu ma-
esdę dvasinė kunigaikštis“
— ir kaip dar prielaidų, kolei ga-
lės įtaisyti patenkinti, o dar
labiau dar įtikinti.

Kaip žinoma savo prielai-
kuose, pažymiausia skaityti
visi — reikalo nekviečia — o no-
rėdamas pasirodyti žinovu
Pacelli negavo užsiimti ži-
nioje — Reikia jiai nedaro
— tik sykiu pas Hanko. Klau-
sytojų, ko nori no jo reikia.
Jam reikia žinių degal su
manimi pasikalbėjus ir pasi-
ti susitikti — pabaikim, kad ir se-
gretaria“ minga nelaukė-
kai, nė rusiškai / lietuviškai
nei ką ir varyti / nemoka-
pie to Pacelli beįdaro ak
rykstėjo Graikai kuriuose
— Bendrai, Milewsky ir kiti
gerai nemoka ta rusti-
ja jau ir vėjo meky ir
Lietuvos apie mūsų kai
mynai klausytis. —

prakaitėti ban visokių reli-
kvijų. Tik aču Dievui Šlėtuvų
Kunigai nelabai gan tikėj į tą
szv reliksvijų.
Bernai kuomet eszėtam Rymė
Kun. Kuzaičių, aičiu norėjam ap-
žiurėti, pamatėję mo tulo Mok-
slinyczo Szv Krykszczionių relikvijų
Kabo, kadvo relėktorių durelės
užsidarė prikarę – aičiu nelabai
ėjėm jų relikvijom, atsidarė
velyk konkai Šlėtuvų kunigai
– o Ladl. Klimaičių Vyskupų,
tėsiog palko mano seserei, pa-
kabęs jo ir jų tulo Mokslinyczo
Szv Krykszczionių relikvijų, kaip
mes dvėčiai ėjėjo pė tikrų-
mių. – Ko Rymų neparodę,
kuo prieš nepriėjau. Nė aičiu
šaučėm valdžia, tėsiog nelei-
čiam mums įmonę baszlyti
Bažnyczų relianczių į Rymą
pio labiau kad visai Jo Še-
vo Szvenczėnczia malonę gali
gauti per Savuosių vyskupą.
O bedinę, bedinę tavai Jo
Petro Apėštolų – kuriam Vatikano
Katedrolinėja Szventa Kalnų Vati-
kano Kunigye. Ėsčia, pamatėjų
ir įmonę ir Kunigų ir Balsų
Čių relikvių – Šiguitų vėjais

Už tą literatūrą – kuri anot
Kun. Strabo Lietuvninko yra
truiką velnio išmintis, nesa
anot, „Draugijos" redaktoriaus
mėnesinį – „Naujoji Židinį" įvalė
V. Dievas – literatūrą, kuri
manė velniai. –

Rymė 9-VII-1915.

Šiuo tikslu kovoja šių epochų Europos gyventojai. Šiuo pertraukų Europos žemėlapis – gal jisai galų-gale padarys Naujosios Europos Naujoji" – o visi-gi Šiuos ar kitus – jisai duos mūsų pramonės, laukų, darbų, statistikos rubrikų. Lietuviai – varguolių tautų gana. Didžiosios kilo pasaulinė, Lietuva nelaimė dar didesnių šiol didesnių žmonių. Dabar yra katalikiškoji dalis pasaulėžiūros – katalikiškoji spauda, o dabar kartu „Draugijų" katalikiškoji pasaulėžiūra visuomeninės gyvenimo nebepakanka tokios skolos šiuo Europai savo rankų ir vargų. Kų katalikai gi kitokio padaryti ?!

Šiuo tikslu turėtų pakeisti, atsiųsti ir atsiųsti ir šiuolaikinį Europos gyvenimą. Kosių šiuo reikėtų atsiųsti lietuvių laikraščių Naujosios pasiuntinio. Tiesa reikėtų atsiųsti Naujosios Naujosios ar Europą – tiktai kam mums vietos maldų laikraščiai. Laikraščiai tai ne dogma, dėl to

Senovej cerco-papiznog. - Vitjha
Rikovinga Sauka - be tikyhag, be dvasiu
kujo ryšio dvyska Saulag. Kydas gerau-
sia rasi kokia tikyhag vert - Jak-
vbaučiai mokg praejo - o vyds Sauka, gy
va, kad ir be tikymos.
Ar lobymg Baba kokaiko Sauka? Ce-
kai, Jenkai, vengrai, moravai, vokiski
- Sa lobymg Roka dvigo - bet progresiskus
Savo valstyjg. O Rusija, Serbija, Bulga-
rija, Juodkalnija, Prancuzija, ir ~~nedas~~
nejsileido lobymg kalbg ~~a~~ vietiniq
pramaldg gyventjg ir šiandien.
Kg Dievo Bažnyčiai bažnyčiaje „dau-
giu vokiecium" ar „Die Messe ok"?
Niekg jau nekalbu - Lopei ~~ra~~ rasoviej buvo
Sauginy, „Klug ~~ga~~ vai vokiu nebuvo.
Mano nuomone Šiandien Sakydavo
kad Kunigas giedo lobynaikai, bet kad
velniop nesupratau.
11
Atsipraszy Tikinciu vyskupy - kuni-
kai rasyg ~~ir~~ „Biblija" ir Evan-
gelija - jig buvo atsaukimag, kad Dievo
Zodis Tikinciuosi ir Tikinciuosi
kopelka geriaus, jog Kunigely labai
graziai giedoja apie „Švintuvaviva
kybobi"? O vieno nesupratau nau ga-
Sakyje, labai Sunigeliui, kad Evange-
linius Kunigas Bazoke labai negra-
kg Žodi - gal jisai Sunkydo, ar Sapp
ky jam Sanzdave - o tai va beba
„ypai Biblija Tikinciuosi" —

Tapi se vidyka pasmarsyti abja
bazy Rytuvai, kaip senai mokay, ko-
ny tai Cižinskių" mažo „Rytuvų K-
zinuose — bet abja bažny pakeisti
lotynų kalba savarja prijimtajia.
Tačiau by padarny degu galvoja be-
tarpo vyskupai — bet ne tam, jų tiz
vienas Kazėnėčių Kada bus daugiau
— tad nebuta pavoju.

Visame dėka — pakeitimui lotynų
kalba Mišiose — reikėta imony išver-
sti į lietuvių kalbą — visa, kiek ry-
šinių bažnyčią — antai ir graikų
apeigų armėnų ir kt. Visi vie-
šai bažnyčiose, žinoma, dalyvauja
atlaikymai tokių pamaldų, tačiau
negalima gyventi.

Tamsta tik nesi susirūpinęs,
ar neprakalbėsime gabiai apie lenkiš-
kas lotyniškas intrigas ir išvengs-
ime to su Tėvuliu Kunigaikščiu Ry-
mu — kame kunigaikščiai, o dar
italai dar vis tebeturi supratimą
lotynų kalba — nei ir pačioj lotynų
kalba — Šv. Tėvų, varsą vyk-
dyti pertvarkyti reikalą, žinoma
sakau. Tik jau Vatikano kuriozite-
ja, padarys akį didesnę nei Lietuvių, kuriam nesiseka — nuo
šiųdien mažai — jeino. Su daja Bito-
kraujo — tai niekų, mums reikia
laikytis vadiečių apaštalo „Šv. Tė-

vas

mums rašinėjas, kaip parvažiuoja
galvą ir kuris taip mus įžeidė
ame ir klausome — bešam kaip ne
šalai, ne lyjąs! Vatikano kun-
rasčiaus[ių] nelaikė ą musų kan-
dikių raštų. Šapirui sak!

Parašykam vovo minty ą knygą
katrašėlių — kai kuris rašo. Mano
matyti jau kažin kiek, nesti
nauja išdėjo. Dar kuris parašyti
— išeisiam blogam kely 1905
metais Vilniaus, kuomet pabe-
gom kunigai rąžant ą lyną,
kad daugiau šėrmų vyskupą
kelnių, kartu pabėgom, daug
praėjom ir Rusų dvasiškių ą
Petrapilį. Iš 20 savaičių šei-
mų kunigėlių su mano mamone
kuris vienu vieniukas Kun. Jan-
kauskį — o mano draugą Kun. Gied-
raitį, pasitraukė mane paskutį
kelnių pabėgė nesakelbti. Šermu-
ke daugį mačiau už kurią nelik
kelnių bet ir kunigai gal mane
pakarti

Kuomet ąi 1907 ar 1908 pakeliu Lapo
Klausyti Lavalskį mokslinį
bei dvidešimt daje prasmeję delegatą
į Ministerį Kokovcovą — jam nes
ė kunigai pasitraukė Šermuse
— į kelį metų ir 2 patrašė
6. Taip mat einasi viską su
nacionalį išdėjimą —

SANCTISSIMO

"Il Travaso" Roma
5 Luglio 1915a

Quare ergo non audisti vocem Domini sed versus ad praedam es?
REG. XV, 19.

Scaltro pastor che per coperte vie
Muovi, come la volpe, il cauto piè,
E con l'astuzia e le lusinghe pie
Tornar vorresti ancora il Re dei Re.

Invan con la malizia e con l'ingegno
Tenti di mascherar la verità.
Non è la strage, ma il perduto regno
Che ti condanna. Israel ti fa.

Non a te, certo, incanuti la chioma
Su l'Evangelio santo di Gesù,
Ma nello studio di regnar su Roma,
Non come Iddio la vuol, ma come fu.

E, nella tua cupidità, non senti
L'odor del sangue che vapora al ciel,
Sangue di battezzati e d'innocenti,
Che Caino versò, sangue d'Abel;

Ma patteggiando con Martin Lutero,
Sacro lenon della neutralità,
Con la ricchezza del perduto impero,
Vuoi la vendetta e non la carità

E speri ancor che i birri ed i croati
Fermin l'Italia nel fatale andar
E che l'Imperator degl'impiccati
Ti rimandi Radeschi ad impiccar,

O che Guglielmo tuo, giù per la valle
D'Adige scenda, per cui l'Unno andò
A beverar le barbare cavalle
Nella desiderata onda del Po.

Tu speri ancor... Ma no, tu non lo speri,
Anzi nol credi, chè non puoi fallir.
L'Italia non è più quella di ieri,
Radeschi è morto ed altri han da morir

E tu, che nato sei di questa terra,
Anzi dove Mazzini ha visto il dì,
Tu non puoi maledir la giusta guerra
A cui Mameli la sua vita offrì.

Non indugiarti nel cavillo immondo,
Nè al reo vantaggio dell'iniquità.
Il tuo regno non è di questo mondo
E pensa a Dio che ti giudicherà.

Pensa e ricorda i sacerdoti suoi
Scannati sulla pietra dell'altar,
Martiri del tuo Dio, martiri tuoi,
E gli annegati a tradimento in mar.

Pensa e ricorda le pollute chiese,
I bimbi mutilati a freddo cuor
E le fanciulle oscenamente offese
Dai pederasti dell'Imperator....

Ah, non volpe, leone esser bisogna
Ora, e sul trono tuo pontifical
Abbi il coraggio almen della vergogna
E la giustizia invoca incontro al mal.

E dal trono, al fedel che in te confida,
Non mentir come Pietro. Alzati in piè
E con la voce d'Ildebrando grida:
« Se Guglielmo trionfa, Iddio non c'è! »

L. Stecchetti.

Roma 14-VII-1915

Pirmadienį eisiu - anų rytį, kai durbų radio kai masonų bedievio ar kad ir žydo. Eisiu nebežinių kur linkt sąžinio ir dorumų ir lapai lūžta gerai lūžę, karta katalikų lūžta nelaimės Spausti „d'Osservatore Romano" ką visų protestų prieš tokią eitį. — Reikėsiu po darbyka gaubt ir „Travasi" ir autoritetų. Švedų parsidavėlių vadovai kad kovoti bruožą galėtų ką pasiėmė. Mano akiva į galvą, velionį Kudirką

eilėraštį Stolypino ministrą kiemo). Bovo laikų, kad Tarybų Lietuvą spaudą laikraštį, dėjo ant jo Kolyvaškį, vėliau nebetikusius eilėraščių pajuokdamas velionį, o dėl gi dabartinę kalnėnų laikraščiuose žinom, kad vėl „Muchą" ar impuntą, ar vėdengą, ar patraukė lėtinan — ir nesulaikysim. Mat Stolypinų, kad ir Vidaus dalykų ministerį, mėlo prieš bruožą — nedarė. „Muchą" laiį, bijo ir peršlajo lapų.

Šiais atsitikimais gerai užtiko mano galvoje - todėl, prieš vežant, kalbamas Petrograde, vieną vidaus dalykų Ministerijoje, su visu aukštu uredu, kuriuos užvedžiau kelias dąs praeitėje. Atėjo direktorius ir sako, kad ir kaip biauri "direktorė" vaizdė apie Stalypiną, padarydami jo portretus. Aiškino, kad nedrįsę, atsakė, "Na, o vedėjai nepatenkinti bent dirbtinai taip nebrėžė.

Pasimylėjo, paėmė dovaną, paėmė nuvažiavę Maskvą Muravjovui Min. Darbo užsimanė su tomis nepaprastai Spyrnaudo. Aš degiu, kad ir Vatikanui reikėjo pamatyti pasiėlgti - jis ir mirdamas dėjo, kuomet šimą ant jo kojų.

Vatikano sferoje kitaip manyta - na ir praėjo protestai.

Ar ir šiuo to nerėta - negalia sakyti nei taip, nei ne - bet tikrų - krikščionių žiūrint ir tvirtinus, kad čia protestai reikalingi, "Bendrinę krikščionių" jie ir šiuo, degnat - no degit", ~~kad ir kitaip~~

Gyrėjams pas netikusių šių - tarsi pridėti, kad Vatikano sferoj Rymo, kad ir Rusija, kuriam buvo rankose vadžios. Kvailių Vilių. Reikėjo Vaičeičių pasakyti dar 15-20 metų ir viskas čiuožė jų rankose kaip. Smetonų gyrėnai jų vadžios prancūzkomis. Kalbėjo vokiškai moka, jie kitaip nemoka suprasti ir nesiklijo. Vaičeičiai beveik nekenčia Italų. Savo nuomonės jų neprisiderino o kas kas Vaičeičių, kuriam taikydavo "Tautą" pasiųsčiojo padaryti vadžių pagrįžimą. —

61

L'Osservatore Romano 14 Luglio 1915 m.

Le proteste dei cattolici per un'offesa al Santo Padre

Continuano ad affluire da ogni parte d'Italia e dall'estero innumerevoli lettere e telegrammi di vibrata protesta per le sacrileghe ingiurie lanciate contro il Sommo Pontefice, nella blasfema poesia dello Stecchetti, ed esponenti sensi di profonda venerazione e di filiale affetto per la Sua augusta Persona.

E' stato inviato al Santo Padre il seguente indirizzo:

Beatissimo Padre,

Straziati nel cuore per le offese che continuamente colpiscono la Vostra Augusta Persona protestiamo.

Specialmente leviamo la voce di riprovazione contro la sconcia e blasfema poesia dello Stecchetti, contro la indegna provocazione e la calunniosa ingiuria lanciata dal «Travaso» alla coscienza degli Italiani.

Figli devoti della Chiesa, nella professione sincera del nostro cattolicismo, fieramente ci sentiamo assertori di ogni dovere religioso patrio, civile.

Il fango è venuto ancora a contaminare il dolce stile della lingua nostra! è questo veramente, o Padre Santo, un attentato contro la Patria, esponente indiscusso di grettezza e di perversità.

Padre, ferito intimamente da tanta nequizia sollevate il guardo sereno: la storia surgerà a rivendicare le Vostre geste glorioe e dei giorni della guerra inspirate dal soffio puro della carità di Cristo.

I popoli guarderanno alla Sede Apostolica ammirati e Voi benediranno invitto banditore di pace e di amore.

Pertanto Vi conforti l'attaccamento figliale di devozione e di obbedienza che i Comitati Parrocchiali cittadini di Vicenza Vi promettono..... nella concordia di pensiero e di azione con il Veneratissimo Vescovo saremo ora e sempre interamente con Voi.

Prostrati al bacio del Sacro Piede p. i Comitati P. di Citta.

Il Segretariato
Monsignor Antonio Cenzon — D. Attilio Peruffo — Pietro Rumor — Gavazzo Augusto.

Vicenza, 9 Luglio 1915.

× × ×

Sono pervenuti a Sua Santità i seguenti telegrammi:

« Partecipo insieme Capitolo Clero, fedeli, Archidiocesi plebiscito amore venerazione Santo Padre, protestando contro recente gravissima offesa alla Sua Augusta dignità.

Cardinale Nava, *Arcivescovo di Catania* ».

× × ×

Sua Santità Benedetto XV — Roma.
Parroco, Associazioni Scascoli Bologna stigmatizzano massonico insulto riaffermano figliale devozione fautore efficace pace universale implorando Benedizione.

Galli, *Parroco di Scascoli.*

× × ×

Sua Santità Benedetto XV — Roma.
Come cattolici italiani bolognesi protestiamo indignati immeritata offesa riconfermando Voi Pastore e Padre illimitata figliale devozione implorando Apostolica Benedizione.

Vincenzo e Giuseppina Garagnani.

× × ×

Sua Santità Benedetto XV — Roma.
Associazione popolare Esquilino deplorando attuale momento storico cerchisi rompere concordia nazionale protesta insulti Vostra sacra Persona rinnova sensi filiale devozione.

Cochetti, *presidente*, via Cavour n. 47.

× × ×

Sua Santità Benedetto XV — Roma.
Unione Parrocchiale S. Maria in Trastevere depone piedi S. V. devoto omaggio esprime devozione illimitata protesta blasfema imbelle oltraggio lanciato invano contro Vostra Augusta Persona.

Enrico Pucci, *Parroco.*

× × ×

Sommo Pontefice — Roma.
Alle sdegnose proteste d'Italia contro il poetastro insultatore Vostra sacra Augusta Persona unisconsi Associazioni cattoliche e popolo di Castelguelfo riaffermanti illimitata riverenza alla Santità Vostra che nei nostri cuori ripetutamente lasciò memorie incancellabili.

Arciprete.

× × ×

Sua Santità Benedetto XV — Roma.
Prevosto Capitolo Basilica Immacolata Genova protestando addolorati contro stampa immorale che oltraggia Vostra sacra Persona plaudendo ammirabile opera Vostra a bene patria diletta e mondo tutto vi umiliano e riaffermano sentimenti filiale affetto ossequio illimitata ubbidienza.

Grondona, Prelato Domestico, *Prevosto dell'Immacolata.*

× × ×

Santo Padre — Roma.
Arcivescovo Vescovo Card. Boschi Mons. Pasi Ausiliare Capitoli clero Ferrara Comacchio addolorati oltraggio recato V. S. stampa sacrileghi versi alzano energica voce di protesta contro indegnità umiliano omaggio filiale sudditanza implorando Benedizione.

Ferretti.

× × ×

Sono poi giunti al Santo Padre indirizzi, lettere e telegrammi di protesta dei seguenti Prelati, Circoli, Sodalizi e personalità:

Capitolo e Clero di Modigliana; Direzione Diocesana, Clero e popolo di Cariati; Parrochi di Montelupo Fiorentino; Vescovo, Clero e fedeli di Recanati; Parroco, Unione Giovani Cattolici di Gallarate; Capitolo Cattedrale, Associazioni Cattoliche e popolo di Benevento; Capitolo Cattedrale di Aversa; Clero e Associazioni Cattoliche di Maleo Lodigiano; Vescovo, Clero e Associazioni Cattoliche di Rimini; Circolo San Filippo Neri di Borgo San Donnino; Unione Popolare di Rimini; Circolo Giovanile Cattolico di Signa; Circolo S. Pietro di Milano; Direzione del Bollettino Parrocchiale, Clero, Associazioni e popolo di Romano Lombardo; Clero, Associazioni e popolo di Valdobbiadene; Parroco, Clero, Società Cattoliche, Cassa del Popolo mutua, Circolo di Montecchio; Clero, Confraternite, Associazioni Cattoliche e popolo di Pieve Menaggio; Circolo Giovanile Manzoni di Sorso; Terziari Francescani di Isolascala; Gruppo Unione Popolare S. Rocco di Ravenna; Circolo Giovanile Cattolico di Perugia; Vescovo e Clero di Cremona; Capitolo Cattedrale di Caltagirone; Collegio dei Parrochi di Alife; Vescovo Capitolo Clero e fedeli di Cagli; Società Cattolica pro Sarzano; Clero, Unione Popolare di Mantova; Canonico Tallau di Osimo; Sezione Esquilino fra le Donne Cattoliche; Circolo Silvio Pellico di Forlì; Clero di Pieve di Trezzo sull'Adda; Vescovo, Capitolo, Clero, Unione Popolare, Circolo Giovanile di Acerra; Francescani di Ravenna; Giovani Circolo Cattolico Manzoni di Crespellano; Vescovo, Clero e popolo di Sessa Aurunca; Vescovo di Poggio Mirteto col Capitolo, Clero e popolo; Vescovo, Clero e fedeli di Acqui; Giovani Cattolici di Valtessa (Bergamo); Clero Elbano di Porto Ferraio; Direzione Diocesana di Monte Pulciano; Capitolo Cattedrale di Como; Cattolici Croce Santo Spirito (Cremona); Sacerdoti Adoratori di Prato); Segretario del Clero Comense; Unione Cattolica della Provincia di Ancona; Direzione Diocesana di Jesi; Unione Donne Cattoliche di Codogno; Capitolo e Clero di Prato; Vescovo, Clero e popolo di Caiazzo; Oblati Missionari di Rho; Vescovo, Clero e popolo di Pescia, Comm. Ferriani; Signor Poggi di Poggiorenatico; Mons. Ferretti, Cancelliere della Curia Arcivescovile di Ferrara; Direzione Diocesana d'Ischia; Arciprete Cantagalli di Calcara (Bologna); Unione Cattolica «Ortobene» Unione Popolare, Circolo Manzoni di Nuoro; Canonico Pasini di Forlì; Parroco Milani di Settefonti (Bologna); Vescovo, Clero e popolo di Penne e Atri; Sac. Pietro Scarpelli; Prof. Ragghianti; Missionarie del Sacro Cuore.

Rymą buvo Vatikano mintas.
Datarijos Konsultorius Vokietys - Heiner, jo sekretorius Danderer. Consultor generalis - Vokietys.
Vyriausias, Congr. Judicii Seikojas - Vokietys Esser
direktorius Vatikano Observatorijos - Vokietys.
Benediktinų - Vienuolyno ant Aventino, Vokietys,
prie šv. Sabina - vokiečiai
prie ... - vokiečiai, prokuratorius Moser, o auklėtiniai - kanadas vokiečiai.
Prie šv. ... - Msg Gerlach - vokietys.
Angelicum - gyvena Kaiser ... vokietys, jis ir Consultor Datariae
Vatikano bibliotekorius Ehrle
Jezuitų generolas prie Ledochowski - vokietis

62

Reverendis Dominis Rectoribus Ecclesiarum necnon Superioribus Monasteriorum, Conventuum Piarumque Domorum utriusque sexus in Alma Urbe existentium

De mandato Emi ac Rmi Domini Cardinalis Vicarii, infrascriptus notum facit Reverendum Dominum

Caietanum De [redacted]

Dioecesis Vastensis

presbyterum, suspensionem a divinis incurrisse.

Ideo omnes praelaudati Reverendi Domini Rectores ac Superiores Missam necnon cetera divina officia in suis ecclesiis seu oratoriis a supradicto presbytero celebrari omnino ne sinant, sub poenis alias latis.

Romae ex aedibus Vicariatus, die 7 iunii 1916

† Ioseph Ceppetelli Patr. Costantin.,
Vicesgerens

13/VI/16. Gauta šaudien - patvirtodo Romoje (Italijoj) greičiausiai, ir Vatikano [redacted] Stanislovą aleiva į 6 dieną. Ką tai ? Kunigą viešai suspendiotaji Romoje. Paklausiu kuo pranešta?

Ugi, 4 mėnesiai, kasdien Romoje ♱ įvairiose bažnyčiose laikė po 4 Mišių - galutinai siekė kalboje!

Tai kuri, patvirtodo, Romoje, įvertus kunigų zakristijoje ir klebonijoje kunigai atlaikiusių Mišių kiek pasimatyti. Kaip mano tie užtvirtinę skaitlių rašką priduotąji Vatikanui - kas kontroliuoja. Metalleliuosių pamaldų čionykščių popierių viešai kunigai klebonijų bažnyčių zakristijose. - Kam to reikėjo. Klebonijoje tokių pamaldų sąrašai. Kas nuo manęs priguliotų - tujaus panaikyčiau šią ėdalą klebonijoje. -

~~Antradienis~~ Pėtnyčia - 29-X-15 - Ryme

Šiandien rytmečio „Šutrynų" breviorius paduoda lekcijų Pirmo Nokturno: Obsecro autem eos qui hunc librum lecturi sunt, ne abhorrescant propter adversos casus, sed reputent ea quae acciderunt non ad interitum sed ad correptionem esse generis nostri (II Machab. VI, 10-12)

Išties kaito Jo radžiai pasakyti Žydams kuomet juos labai persekiota jų tėvynėje Antiocho laikais, kuomet dvi motini, už tai kad patylomis apipjaustė savo gimusius vaikus pagal Žydų Krikštus, buvo karta su vaikučiais nuo miesto sienų numesto ir užmuštos.

— Na ar ne tas pats darosi mūsų Lietuvoje [illegible] įneinų. Kiek motinų ~~[illegible]~~ ir vaikučių užmušta, kiek mergaičių išžagyta — viskas išpustyta, išgrobta, regis, žuvo Lietuva —

Ar žus?

Man rodos – ne – Ir dabartiniai Lietuvoje atsitikimai, busimųjų kartų skaitomi – bus „ad correptionem" kaip kad Žydams Makabejų knygos. Tečiau kad užlaikius Lietuvą reikia kad joje Tikyba nežūtų. Istorijai mokant, tautų žuvimas, visuomet ir visur prasidėdavo – tikybai žuvant, geriausia dar mokslo senieji Rymiečiai – prarado savo tikybą, ir patys žuvo.

O Lietuva? Dingus tikybai ir jinai dingo. Laikų krikštą negalima pavadyti tikybos permaina — atėjo, pakrapino, dievus išvertė – ir tiesiog paliko Lietuvą be tikybos.

Hic est finis in scribendis annotationibus — non ultimo et minime offensio fidei catholicae —
[signature]

Tiky ar nebuvo buvo kaip Jeruzalės tikyba dar kitas klausymas, tik neabejotina, kad lenkai išgavo tą Jeruzalę, nemokant ir nenorėdami bekovoti, paliko ramų be kitylap.

Šiaurėtiniuose šiame regalija to patarsyti nes žinau kaip tuo buvo. Magnum Schisma occidentale [illegible] Urbonas VI (Šiaurės Krikštas) pranašo, Martinas V (Šiaurės Krikštas) patvirtino. Kyme kuta tuomet po 2-3 popiežių karta – tiki Šventojo Levai (?) gruntai tuos prieš kitą karsavo (Urbonas VI ir Klemensas VII) ar-gi jiems buvo galvoje, ką lenkai Bizantijoje padarė. Jeruzalė užvaizdą lengva vaizduoti Kun. Jono Russo, ar kun. Dzierzmino iš Prahos pasiuntinį, kurie, kaipo savo laiko mąstytojai pavaizdį sudegti, nega tokiu Šventu Levu unsprendimu pasiuntė.

Taigi, kad nėr nežinomas, kad mūsų Bažnyčiai karalius karas su jo nelaimingu Bulu, ad Conceptionem buvo Velykų kad Bizantas vėlai kyla Likėjimą.

Šiaurėtiniai kaip ir Lusai pamaldų mistikai, be tikslas negaliu gyventi – tai gi kad jų užtaisymą – mums kelias permainyti apeigas – paimti Rytiečių (graikų) liturgiją. Kyme Mišių, čia nai Kyme mėsos nedruda ir tai ištaisau, kuriems artyma bažnyčią vadas ką gi tasiu Mišių gali tiktai vienas.

Šguc. su altarių pagalė, skėtėp /vaiva/ mušamuo
ę, pasvarbiuosę vietą – Visa altariio svarba
– vykdoje Kunigija Kardinolo su vyskupo
asistuoja – ir vakare Benedictio /palaiminu-
vaj/ ir kardinolas duodamas – bet iau nebe
malšinukaus bet ir gaidos – vyriškai
moteriškai /pasveikinimai/ va
kuosi, bei užuoka ir šaukšėiai, kuri kuoj
bus palaiminimui vamane – su pamokyta
ir didele iškilme – liturgija pasi-
ęjęs – Nal vaikų eina tik vyriuoloi
kbeitai, vyriuoloj, be kunigai – uoasiguo-
uai; ka nori Bonaeffius kur ruoja
uasarbeiby. Tokai, vaik kaip vaikučiai, uo-
jinej, kad eimuo su širdies meiskiai, kaip
tik nuodo – kad kalyma sutramtykaji
liturgika – kaip tik sutikau kolo. Kapi-
čiai kvalosi nuo vėju, ka Romo išvirsta pri-
de, bet kaip vako – uebdamies ė širdį
nes kuzine gadoti ir kiby Kaipaiey ir ka-
rijej vasarių – jį tai paprasta kayoka
– o prie vakų paseikmė, ir tai uuo
pririesta.

Taipį pirmų – pirmiausiai kalyga uo
laikyti lietuviškų tikybą – ir-
vertti ė lietuvių kalbą ir ė vesti rytie-
čių apeigų, kuriose žmonių dalyvau-
jama. Gana ka kuti kalyma vergovėje.
Mųsų inteligentai pabėgo – išėjo ė rusų.
Vienų ar vakičių – vandį eina mažų
o pi kurių dar mušiauių – mažų vaikų
žmonių. Kad jį mokyty, kuriuai vaikėta

prasilyti šventą celibatą. Pripažinau didelį skirtumą tarp žmonių, vedę bažnyčią, jie suteikia gražų liudijimą šventumo, dauba būrius, skiejų tyrų šventų šulbingesnių. Šventas Kunigas, kaip ne kaip dvasiškąjį gyvenimą pritaiko? Bogus vaikai - Kvailo ir jų ičio subliogentą - tą pat kunigo ir vienas - o tikrem pastoriui reikia daug praktikos žmonių susiorganizuoti taikingi. Tuotarpu didelė dalis jų tave, kur dangiškus gautas privengiančiai spiekas? Daug turi kalbėti apaštalui apie šventumą, pasidarbavusiam, 25 metus kunigavusiam nuolatinėje ir sunkioje šalyje vidurio Marijonėnai, Areali, Jokubai, Agnaniai, turėdami po kelis pačių kunigo laipsnį kalbėti su Dievu tai tiesiai, ir kvailą šventą kad celibatas ne dievo, tik žmonių politika, išrinko.

Kaip tą įdomų legal galvoja dėlių vienuolių - Šventam man apsakėlus Šiądien mintį, ničiam kaip tik kaip Gusas. ———

Kų man pranešė a.a. Antropcynį Kunigų kapo Savo secretoriui, kuomet vieną kartą per pietus buvome išvažiavę apie Kauną ičio istorija „Jo i pridėjęs sakė, aš nė žinėjęs 300 lat tam, spalvitiby čia za To. Nie, Aleksandrai, atsakiau, ja tym užedy nie gadaš tam tokių neany."

Kpb.

Roma 24 Sett. 1916 m.

Daug metų atgal (1887) dar daug dirbdamas mokytojo Mikalojaus kabinete Petrapilyje, aš pradėjau čeberkšti, daviau vaizduotei nugrimzti perskaitytoj Ballinado „Vitos Brači“ knygoj. — Knyga padarė daug įtaisymo, kokį priskiriu Mindaugui Dekanozovui, kurį įsivaizdavau mane pasiųsiąs, ar aš žinočiau tą knygą?

Nežinau kad tai katalikiškoje raišoje, bet manau, kad dauge vietos tokio negrįžtamo tikrumo daasta — ir seni paėmę knygą perskaitė „Christi Nuntę“.

Ar galima tikėti nepaliaujamu vystymu tokioj tvirtovėj? Žinoma — ne, abstrakčiai, bet viską ir pasiaiškinę.

„Christi Nuntę“ daro didelio įspūdžio, ar Rymą ir tikrąją padėtį, nepaisant tų tikrųjų tikrumų gyvenant trečią metą Rymę, pažinus jo kunigiją, Vatikaną vertėjų ir daugmą čia čiabuvių vietų, aiškų gerai supranta Dinterio pastebėtą. Viską, gyvą nuėjo perdaug, bet kaip ją nuvaryti? Rymą, kaip beveik bevaldą antrą tūkstantį pažangą istorijoj laikosi. Dinterio atsiminimai Rymę — 1510 metais, nepaisant Luthero po dvejų metų (1378-1417) ir po nedidelio pertrūkio Aleksandro VI laikų (1492-1503) — dargi laikais Pietro N. (Medici) tų beveik į kardinolų įšventimą vos 14 metų vaikiu — o popiežium tapo 38 metais amžiaus — kaip patiekia Rymą daugma svetimų, ką turėjo čiabuvį jausti dievotą kunigą augustiniškų vienuolį, kokiu tuomet Dinterio buvo?

Šventinių Rymų, maldaknygų kitų, pastarų pasirašo tik mirę o Bažnyčia pe dvasinių, žmonės pe kitybių ir šventės, kuriuos pe nuo ir be pagrindų. „Siūlo ne kuniga, aišu kuriu kazāinę" yra pasirašyti rymiečiai priešingi. Chtiškę kuniga, tautiai nusižiūrinę, kad atsirastų nelaimei, praeitaiką pro kuniga neužeiga sako „Stiz malę" (kad tavę bega pagriebtų), ar vėgieda kortis laikai neišvarę dainiškų, apie vaikystę ~~kuniga~~ kuniga (pulkana meretrix ar druda, concubina).

Aleviai to neimprantą ir vėl gimsti Rymiečių incendiarium - kuris yra ne kų kitę, tik kuriga aponsti, prigauti aleivių. Švietėjiškių kiūa praktiką mėkmiečių, ar švenčiųjų o dvasiškiai - tėvikiją, atlaidų ir t. t. ig tik priimą išpiečių. Taip tai Vatikanas mokiginėno, iš, ubinaią kiau galuo prapte tai jau tikiau, protabiau mokiginę.

Vatikanų varo politiką ir vėlaikę šimtų ui šį šiero pečių, priviedengiant jo atsiėmimui. Monsinjorai begėjo, gaudo kėšiavių, kad tik pasigerti Vatikane. Tragiškai, kalbą nemoka šiškuonai prancūziškai, kų italų laikai beigų mėko neaiškito, nesiino ir tik kiečiavimais gyvena. Kuniga stengiai kitų-kitam nebėti, kitų kito bijo - gyvena pasiilgimu savo tėvelinės. Vatikano vėtogiai laiko šalį gabingesnio ir kultūringesnio. Ig užmoka, to viršų. O dar labiau viršų ima, kuriu pažystamų tokų, kuriuo vėtogi Vatikane

padovyti galia. Sužydęs Rymo – nejėjęs nuo
užpuolimo.
Šnekėme kiekvienų. O mielų tavę, prasė – o ikė
Šventai gavo Šnipą, dalto kad Merry del Val (varto
Šventai „Šventa vaidina“, rausvaveidį ir nejaunų lei-
ko laikų pulkų, nuo karių ... apsižvalgo
gamina „les petits cadeaux“
Šiėm atvažiavęs Rymėn, kuvau tenny
pusvaik apmėlytas, kaip tik žmogus apmėlyto
gabina. Sveiki medai Šėdėdamas, žiūrėjau
italų kalbų ir pradėjau raštuchi Dė Vera
Romoje“. Vienkart šnekų – beeinąs į redakcijų,
kad Šventi manę atsiųstų nepriimdinėtų,
nesu tai melas. Aišku padirbdavau įvairių
ių istorijų žmogų, kad sveikbti lietuvių
varda. Užrašiau manę atsiųstų kuvo be
paraso – bet aišku laikas ir vaizdas, kad reikė-
jo duoti savo pavardę.
Parašiau atsiųstų pro lituanus, kitų vėl
apie amerikos vėtavių gyvenimus, padra-
dant kun. Žilinsko, ir kuriuos šešerų
vienuolijų ir dvigų laikraščių fotografijų.
To jau užgyti negalima buvo. Vienkartų pri-
ko, kaip atsiųstų Šventai lietuvių mokų
itališkai, ojė mielų-mielų gyvenimus ne-
mokų. Na, ir pasiėmė tuos, kuos, kaip
veniai manėm, pasiųsti kuvejo.
Vakar buvo pas mane redaktorius ir mielasis
pasiuntė, pas gydytų iš Vatikano, kame
Msgr Todeschini, varduo Šv Tėvo, trumpai
apvežiuo, kad mano atsiųstų nepriimdi
siėm. Delkos siėm atsakiau Bizantino
žodžiais „Chevoler les potonais.“ ir trum-
pai ir aiškiai.

„Ka Veras Kraus" redaktorius rašo mokįs
vo lyg į Mėnesį / Žinyną duodavo man
kun. Lėtinskų ir Amerikos kunigų /
kai-kurie mėgo nedirbt, tai stoja ųž ir ne-
klausė – ar jįsta ką daręs Vatikanas? Atke
pojo.

Prie ausies Vatikanas, jokia kultūra pri-
skaitydavo negali – ajeu kaipo kunigai
savo tvarkoje. Vokiečiai Dvasia ge-
riausia – moksle ir praktikoj nemaži!
Kitur žiūrau, jie daro provokacijas
Mėgsta su knygą, nepadarę, jie artik
nemano padaryti man provokacijos
ar aš nežiu raišyti ą rekalaikiškų
Kyno laikraščių, kų kuris lengva pa-
daręs. Tuomet tą jįsta kultūrą
o leak, gatvę apgrubę", kaipo Sunigą tu-
rėtų mane rankose. Nesulaukė
nabagai.

Kyno kunigai, o ypatingai Monsinjorei ka-
bai fanatikų ą lenkų ir tuos lenkiškų
kultūrą – kurie buvo ir musų Parone
vsešitkę.

Buvusį demonę, vyskupą Baronaę, ka-
dą lenkų praėjimo, norėjo praėlyti ir
Marijampolės gimnazijoj kun. Mikneviš.
čių užlaikė, kam jisai rusiškai apkyrdę ir
pats atrodo – tuomet Lenkijoje kultūra reak-
cijoj, ked tiktai tuos kultūrkai įsigal-
dumia (Lietuviams nėra tą palę – nebuvo (ke-
turiškai mokinama)

Atsiaxuį, regis kun. Česnai kalbėjo įsigal-
dinęs rusiškai,

ja rūdyt užėmė Kun. Mikuževičių, kuris vaikų tenkai
ir byko artimiausiu mūsų klebonu.
Iš Kun. Čiuto, užmokėti Marijonų, Jį matyt mokė
no mane Marijampolėj gimnazijoje ir vėlei mus
užimtumo — nepaisė Istorijų Naujo ar Senojo įsta-
tymo. Tikybos pas mus atvėjo žemiau negu
daiktavardžio. Kun. Mikuževičių mūsų kitieji vedė
dalykai ir gimnazijoj, kadir ranikai, bet prisi-
rankiotų ~~iš~~ tikybos mokino — Dievas tą nuo
jo mokinio, mano brolio Bronių (šeimos
išmonio).

Jaigi vyresnįjį Baronų, negalint ~~pri~~ ~~ne~~
priskaityti prie Kun. Mikuževičiaus, kadįjį atsta-
tyti nuo tikybos mokytojaus priedermės — ~~ne~~
ne savo pakaitoju prałotu Bilaišiu (Vilkaviškio)
tikrai leukiškai inspirendė ir Baležekauį, moše
on co zrobi? ir kaip laukdamų rysio Baronų
patenkinė.

Šįjį panašių laikiką kasbuk mano ėmė-
si Vatikano monsignorai — ar nei jisai tik ir ne-
katalikų laikraščių — Kad kaip, gal nedyvo. Vėliau
kuo jį mano kolegų italų, kurių gimusių Monsigno-
rų Vatikano sferose. Šįjį padėkoti už nusiųstą
jam numerį „La Vera Roma“ jau paverstai Kun.
Kulinskio į lietuviškąjį laikraštį. Sumanė dėkati
daugiau negu dviem savaitėm praėjus. Padėkojęs
klausė, ką manai patarsiu, pasiųsiu palaiminti bi-
skupui Karaliūnui, gerėjosi pasveikinu. Sėkmės ži-
nomąjį, kaip tokį italų maudaguikai yra pavo-
jingų, ajen nė žodžiu nepasidavinau, kaj kas
žydiškoj Vatikane su „La Vera Roma“ redakto-
riumi. Užmušt dar, matosi, tadai. ———

/: Kitą kartą užrašysi apie mano Europą :/

24 Vasario 1916. Šiandien ėjau į Rymą garbinti Belgijos Kardinolą Mercier'ą. Daug buvo pagyvų kalbų apie Vatikaną vojnos metu. Visiems patiko palaikyti neutralybę ir tai "propter metum ... prussianorum". Tai dėl to ir apšaukta Vatikano neutralybė. Popiežius į Austriją ir Prusų širdį kaip galėdamas. Vadų tą "prussianismą" tai Kard. Merry del Vaal, ar kaip jį čionai pajuokiai vadina "del Baal".

1 Kovo 1916 Rymo

Gulu galais Vatikano tuos ar dabartinius ar iš praeities persvarstyti. – Šiandien kalbėjau jau šiaip taip su Popiežium, kad Italia negalėdavusi sutikti gilesnių Popiežių į tuos mainus tautų kompensacijų – nesą "questio romana" vien jiems viena. Mano žodžiai Popiežiui šiandien retkarčiais dėmesio, kad jiems ne visiškai valdonai, pav. Kaip išrodytų mainai Šv Dievo kanonizacijų, aeroplanais, mitraljezų ir kt. Kaip nors galima Urbono VI ir Klemenso VII laikais, nuomet, jie gyvuodami čia pat kits kitą šiandien jau ir nemainytų. Pamėgau apsakinėti apie indijonėnų, jie ir čiabuvių nemano apie Popiežių, kuris, kiek ir mokąs nemato. Sėdėjo, kaip sėdėjo – kupinas tuos žodžius monosyllabus – monosyllabus kuriuos kupini jų pačių gerovės, na ir mūsų vyskupai (šiandien kenkia) teoretikai, kuriuos gyvų žmonių atvaizdavę monsignorai ir nosių valytojai, kaip kad Scipio Africanus, kuris pas romėnų apsivyrenęs – prie šeimyninės lovos, kad garbi audiencija

pay Popiežių. Šventadienį Vysk. Katedroje, atvažiavęs iš pat dvaro Vatikane pas Romos vyskupą – o ant rytojaus gavo audiencijos. Ir Romėnai reikia energiškai – pamatę dvoką atvažiavo, jie kaip tik mėgsta.

Šendien atsiėdė Romos parliamentas – savo prasidėjęs vidaus atstovų, parmenesų posėdžius žymėkamą – išrėžkė užsienių politiką, Anglijai ir Austrai, kariauną ruošia užvirkinąją – visas parliamentas plėšė – plėšė. Šendien dar pat Romos miesto tėvai turėjo Kongresą. Miesto tėvai Romos Karalius dar pat pasiuntė Vokiečių – šiadien vita Italija įsiuntė prieš Germanų. Miesto tėvų pirmas – galutinis sąpiešimas, kad Romos longvinai kovenoti galėtų.

Iš rūšių mano, gražesnis vaizdas – dvasiškasis Romos. Kaip Vokiečių bernas, girai dar kiek priešingas su Italija maišanej – už norėti sąkaikap. Bedimiausias vaizdas dar šiandien, ~~kad~~ kuris dar vaikščioja Vokiečiai (rusai katalikai išrėžių dvasiški), o nekuomet ne matomi.

Dėl savo nekaltumo politikos Vatikanas laiko užlaikyti šiandien. Pačiam aiškiai vietoje – pirmiausia išvaikyčiau Romos, kuris tvirčiau nuomonių – paskui parmenesų atstovus iš visų šalių, na ir Italų iš Turino, Neapolio ir kitur, o jau mažiausia iš Romos. Jie dar tingi niai, intrigantai, bemokslei. Girai ucan sakė vakar, kad Graikų, matyt, kad Jaunieji čia augę vaikščiojo kur skaito ir dirbi į Evangelijų, mažai čionai Evangelijų dar sąvyniai ir intrigų. Romos, žinoma, nelaikiu iš nekaltumo, bet ir nekaltumo į Vanalijų! ——

1916 – 3/16 / Vasario – taip pat rašo „Novoje Vremia“ korespondentas.

Kad Vatikanas yra už Vokietiją, kame nėra abejoti – bet kad Šv. Sėdis sutiktų su žydų-kalėjų „Seka-pasaka“. Popiežiaus kalbos, neatskiriamos Šv. Sėdės, nuo Romos ir Vatikano.

Kitaip: žinoti apie pasiūlymą, kad Šv. Sėdis nesutiktų su žydų-kalėjų reikalavimu nebe abejoti – bet kad Romos Valdžia ir jos laikraščiai Vatikano Monsinjorai sutiktų su tokiu, kaip ir nėra abejonės, kad jų pažiūros ir kalėjų Italijoje gyvenę. Tokių apaštalų apie Popiežių Romėnų dar laikai Vatikano monsinjorai, by tik „gražiai“ – jų tas pat kaip Save parodas su dvėsa ir su kuna.

Nėkiniuojamo žmogaus ir nemuzikalio kaip kad Šv. Sėdis.

Vainyčia yra kalbėtojų sutikusių „Visum et nobis et spiritui Sto“ pasakė Petrui, pirmam Jėzaus sutvirtintoms. O minėt pasakė Šv. Sėdis patvaldingiausių ir pabaudžių. Vatikano reikalai, prisidengdami „Autoritas S. Sedis“, daro kaip kitų patinka – del pasiūlymo ir kalbų. Antai: Mercy del VII, kuduoti Vatikano Monsinjorai, Leono XIII laikais. Labai tankiai, pavakariais, civilio rubuose, važiuodavo vas tai valdytojo. Visumet dvasios Šv. Sėdės, Mercy del Vako pasiūlymai, – pasaulio nebegali pasaulė kad kaip elgtis nežinoma. Aišku vainyčia dvasios angelų kalbų kalbėjų, tiktai Mercy del Banko (kaip ir Romos valdinio).

Jaigu Leonas XIII. tvirtai Petrų, o šiandien

Kad rytietis klausyme mišių per kardinolą pa-
sakyti negali, tai ką ir sakyti apie jo įpėdi-
nį – Pijų X ir dabartinį Benedikt. XV. Šiuo pa-
su pastebėjęs, geras valdų pamatyti, norįs daug ką
o gal ir viską sužinoti – kodėl jau mišių nega-
lįs ir daugiau ką, kaip jaunas Gerbiamojo prisiė-
kęs paėjęs Pietrapylių kun. Čečiotą, ir šio
mažo jaunų klebonų kun. O'Rourką, ir
pastiprinęs praėjusį kunigą, įvairiomis Šilkų pi-
ramidėmis Bulgarų rūbą, kai tadejų jų ir krauju
ir pančiais Jėzų, kurio pamokymais Benedikt. XV
laikydinęs

Kad ne praėjusiųjų Vatikano Monsinjorų, kai-
dabartinių Popiežių kuriį kitokį kuria Andrei:
Gasparri – Serafinų, kapucinų kardinolą laikraštį
„Roma ed Oriente" daiktų mažesnių vėžių-
mų rytietį klausyme ir kartais Jaroslavo
nių, sudarkiškinių senovės pamokymų apie
jo cenzorium apie Jėzaus ir Bažnyčios Petro Šimkaičio
kunų, kaip ir kiti, niekų rytietį klausyme ne-
supranta. Jam tik Roma, Roma ir daugiau
niekų. Nežinia kapucinų norėta pakalbyti atsaky-
tų apie Žemaitį, išrodant kad Vienas, kaip
kad mūsų rusų – pravoslavų žemaitis ir
lotynų dvidešimt pirštai – ir tik kunigiškų
įvesta žemaitė visa plaštaka, kad paskutinių
jog Kristaus esama viską prigimimo – unų
natūrae. Ergo šventenimai lotynai – nenorėjo tai.

Cenzorių kaip galima buvo lauktis išmanės Jaro-
profesorių Lubrzinų, rusų rytietį katalikų – miesto pas tų
Tėvų. Audiencija tęsėsi 35 minutų. Iš Jėzų kito spausti
straipsnį – o cenzorius atsakė, darysį kitą.

Žodžiu, kad Labdarių patarnavimo „nepaprastas rūpestingumas“ – kadangi jisai to nenusipelnė“.
Kad taip taisykles, bet ne taip kaip – kad gauti audiencijų šventa. Vatikano Ministerijos darbe ir varo kaitę, kad nebūti įtartiniu. Šitie tarnautojai jų viršų ir dar Vatikėnų vadinti, kuriuos čiausiai gyvena bala. Viršų aukščiausių vardų jų vietoje. Prieš Kolegijos vedėją Vatikėnų – Benediktinų vienuolių gyvena prie karų Šventę – vatikėnų. Šventės generolą – Vatikėnų. Vatikano bibliotekos vedėją – vatikėnų. Observatorijų Vatikano Vedėjas – vatikėnų. Rotos Romanos – įžiūrinėtojų pakalbėjų – vatikėnų. Šventojo Sekretoriaus. Ekso – vatikėnų – atsakingam Katalikų – Kaiser vatikėnų. Užsienių Ministerijos atstovų – vatikėnų vadovė ją prancūzakonių – Mass. – vatikėnų. Šitie du Šėlo – Gerbiami – vatikėnų, o dabi dvasiniu gyvenbala. Čia ji nekenčia italų, bet man žinoti – gyvenau 8 mėnesių jų tarpų vatikėnų, Damų, kūrikėlių Volk ‘tai vatikėnų amerikiečiai, italai. – Gyvenimui porą metų Šventėjų prie vatikėnų tarnų glaudų kapelionų pasaulio, kad tuos Šventėjų praplatėjų, kurių jau 5ta vaikų ir vaikų gaspadinės, kuomet šabakų 6. užsivietėtų į kunigų Vyskupų nesutiko būti krikštų šeimų vaikų. Šventėjų klebonai vietos ir ambasadorius ir savo gaspadinių gyvena. Vaikai vietai vadina šėlų Šventę jau pripratę prie tų anomalijų – o vyskupai ir Kunigų mėgo pa daryti nagų. Dvasiniu vaikų ir gaspadinės vaikų, vien, miške nuo, vėsko atsirasę ei- me į vienuolyną. Kelete tokių gyvena

77

[illegible] Benediktinų in Mande Vaigiu – kalnietis
mokytoj. Šiaitan ir celebrato pasekmes. Dia-
[illegible] Kanonieių kapai panašių į pavidalo
lietuvaitę – o tuinyje, katrie kalnus augšt
degte degą ... ir ustatykti celebrata! Jung
Nose, Jonakonis, Abrahamus ir kiti šventieji
patriarchai, turėdami pro kelete parčių ir
dvejų šimtmečių – turėtų pasa, nedaro
tik pačių Pijnus Mountgerbang-pakal
viams, kargu kaut kokių šventų relikvi
ki gabių apsireikšti norėtų. ——

L'Osservatore Romano

ROMA SACRA

Domenica 5 — di Quinquagesima. — Stazione a S. Pietro in Vaticano.
— S. Giovanni Giuseppe della Croce conf. francesc.
— S. Foca mart., il corpo riposa in S. Marcello.
— S. Casimiro princ. Polacco (1484).
— In S. Giuseppe a Via Nomentana festa di tutti i Santi dell'Ord. dei canonici regolar. lateranensi.

Esposizione del SS.mo Sacramento

5. — Congregazione dei Nobili nella Chiesa del Gesù.

Esposizione dell'immagine di Maria SS.ma

5. — S. M. degli Angeli alle Terme.

5 Marzo **Carnevale santificato** 1916

La Vega Roma N° 5-1916.

S. CASIMIRO
Principe Polacco — Duca di Lituania
il 4 Marzo prossimo
(Vedi articolo in 4ª pagina)

5-III-1916

Jung dar vendens m
klausy, daug dar apsėtų pe
maišų Vatikano šumos
kokei šiai lietuvaitei b
pridarančios miesti.
Nekalbant jau apie g
Vėją Šiaurį "kiviriu Vatikano
užkrauta dalyvių mano v
vėjų – Šv. Vatikano at
gavusiant Jungų Šventa
Šv. Tėvuciuose ir "pri
Polacco, italė – motyg
mary da Vergy "pridavus
Jų vita-Szwaite aukš
padarė.
Kokių pavainikių, mano v
Viešpatį pirmiaus ir ant kata-
likų bažnyčių ir ant tikybų,
ir ant Vatikano –

SAN CASIMIRO

Principe Polacco-Gran Duca di Lituania
(4 Marzo)

Figlio di Casimiro, Jagellone, Re di Polonia e di Elisabetta d'Austria, principessa di Rakussa, San Casimiro ebbe i natali a Cracovia, o, come altri vuole in Vilna, capitale della Lituania, il 5 Ottobre 1458.

Fin dal nascere il piccolo Casimiro parve una benedizione del Cielo e dalla pia madre come gli altri suoi cinque fratelli, di cui uno, Federico, divenne Cardinale Arcivescovo di Gnesen-Posen, e le sue sette sorelle, s'ebbe le più tenere cure per farne di lui un angelo più che un uomo.

Nè mal si appose l'amorevole genetrice chè il bambino crebbe vivace sì, ma dolce e tutto pietà, ciò che gli facilitò la via a fare grandi progressi nelle lettere e più ancora nella scienza e sapienza dei Santi.

Fra le virtù a cui era dedito, come fiore di paradiso specialmente amò la santa purità ch'egli serbò intemerata sino alla morte.

Le solennità del Signore e della Vergine celebrava con singolare devozione, osservandone rigoroso le vigilie e ponendo studio e santificarne le feste.

Alla singolare pietà, accoppiava Casimiro vivissima carità e verso Dio e verso il prossimo ch'egli edificava con l'esemplare tenore di vita, e largamente sovveniva ai poveri, Amante di penitenza, menava austerissima vita, confortata con l'orazione ch'era sua delizia, specialmente dinanzi a Gesù Sacramentato nella cui compagnia soleva in Chiesa passar delle ore.

Titolato principe di Polonia e Gran Duca di Lituania, rifuggiva dagl; onori e dall'ambizione. Chiamato due volte ad esser Re, prima di Polonia e poi dell'Ungheria, fu beato di potersene esimere.

In così santa vita giunse Casimiro al suo 26°. anno di età, quando vinte le naturali forze da quelle del male il 4 marzo 1484, fra le preghiere della Chiesa cambiò la terra col cielo.

Sepolto in Vilna, capitale del Gran Ducato Lituano di cui egli portava il titolo, ben presto mostrò con numerosi miracoli, quanto potente fosse la sua intercessione presso Dio, ciò che indusse Papa Leone 10°. ad iscriverlo nel novero dei Santi, e gli accrebbe la devozione dei Polacchi e de' Lituani che l'hanno per la somma venerazione nutrita verso di lui eletto a loro speciale patrono, e, specialmente in Lituania è siffattamente venerato che non v'ha famiglia che non abbia qualcuno de' suoi membri, maschi e femmine, che non porti il nome di Casimiro o Casimira, a serbare il tradizionale onore all'illustre ed inclito San Casimiro, insigne gloria Polacco-lituana della Chiesa di Dio.

Taip daugti aišku negalėjo. Kuom čionai katalikų tikybos ar bažnyčios? Jų tvirtinimu aišku. Nazariečių tvarkoje žmonės tikrumoje tavarčiuojasi daiktais ir tikybos ir bažnyčios reikalais – be abejonės, tik žmonės.

Ir čionai tiesą kitiems negalėjau. Širdis pradėjo užsidarinėti, klausytojams veidai atšalo, jiems akyse kaip ir nori. Kalėdoms žmonėms laukiant, kas savo metais reikia išrokuoti. Širdingiausi keleiviai turi savo tikslą – jiems nuo rokundų išgauti. Klausytojų pabėgo, kame jie nieko galėtų. Išgavę, bažnyčia ir katalikai jų jiems reikalingi, tarsi maža bažnyčioj smegų. Pradėjo užsikrėsti ir dvasiškija

neužgabti Šukevičiaus kaldinėtąjį partiją, tai endekai
bernaičiai dar labiau šiuo metu bernai, gavusieji tai
matyti iš Šauklių Vyriausiojo Lietuvių
Komitetų Rodziankos atsišaukimo į lietuvių
tautą Rusijoje atsiųsto (13 Sausio 1916). Taip kalbėti gali tik
Rymo bernai, o ne lietuvių vyriausybė. Vokiečių okupuotų kraštų
Belgijos, Prancūzijos ir kitų karo veiksmų vykdytojų – Anglijos
kolonijų neįtraukiu, žinoma kaip valstybė, kad jiems
mamos ar tėtės pagimdė. Vietoje, tarptautiniuose ge-
nėsiuose pas Vatikaniečius. . . . Kaip tu tokiam, kuris tau
a Prancūzijos nedraugiškesnio "patrijotizmo", nuo gyvenimo
pasitraukti

„Si Nazione Polacca è stata sempre profondamente
e cattolica, la sua gente ha resistito alle più dure
prove" (Katalikų Apžvalga 1915) pasakė Šukevičiaus laiške. Kad Vatikanų žinotų, kuris
kelio lenkai Lietuvoje, Varšuvoj Kunigaikštystėje
ar Lenkų Karalystėje – laisvam atvaizdui priešta Vilties
gretoms. Kad Vatikano Užsienių reikalų žinovai
daug Šukevičių pajautė „Vatikanijos" savo „Virtuozų
tikrai" kuris neleidęs platyti šiuos pasipylusius
Oficialiai įsiųsti jiems – bet praeitų šeštadienio
priešakyje „Civiltà Cattolica" kad
tik čionai daug nerašėta . . . .

Mandagumo taisyklių užmiršėjimui – tai di-
džiausioji Vatikano nelaimė Londonui „de petits ca-
deaux" nuo lenkų ar Vokiečių – jie tai, kuo tuo-
le vedi, to ir gresmę girdi. Tokio „Baccelli" su Sa-
to medaliumi „Sancta sedes, sancta sedes" – tai tikrų
tikrumėlių apie lenkų Apsaugininkų Vyriausiojo
Komiteto, nežinotų prieš savaitę – Šių pasirašiusių
į Varšuvos Generalgubernatoriaus Kancelijarijų

Secretorių, augst sekretorių, žiūri daugiausiai
nes Vatikano yra Napoleono Romano. Mat kardi-
nolai tai galiūnai, kurie valdinėti į šventąjį Sosto
- kad Kristų drutyti. Gyvi gale, nežiū-
Antrąjį Kongresą - galiausiai ir Vatikano
Susirinkimą jiegai ir Parlamente vos ką pradėjo
Ne Kristų reikalų jau nupeta - 14 pakol nesiė-
nės gerovė skyrėjo jau galvoje. Šešt kyginai
ir su Pacelli - nė S. Sedes tik į quadrini " jau
galvoje. Kvailį vystosi, ką palaikoja Sosto
Sėdą ir Kard. Secretorius, nesiūnia kardinolų ba-
lsavimo laukyti į Pacelli. Šauni, aiškiai matyti,
kaip tik vokiečiai plepalėlius, ką jau Vatikano
nešiodavo.

Savo vokiečių Pacelli fotografijai, žiūrėjau tuos
žmones iš monsalvato, kokiais buvo Vatikanas,
niekad Katalikų nebuvusių iš daug prie
administracijos reikalų darbo reikia ne-
pridėjimui!

Šitų Vatikano vaikų Mes Sedes skirti - tai de
pastatomo Kardinolų. Vaikų novelės, laikai gerų,
popiežiaus - kaip tikybą, trapnūs mergiūnų, nega-
lė gerti, bet pirmesnių gėrėsi - o pakui vėmė-
vo, mat nepratęs. Iš Sedes skirti, kaip ir Ke-
kedevo - gali būti iš gerų žmogaus ir mergos
bet bjaurumas priešpiečių, tai įtikėjimų jaus
į Vatikaną - ir protestantų Kard. Merry del
Vaal į kurį katalikai tiko Daubės žodžiai:

„Ecco la chiesa con la coda aguzza,
..... Ecco colei che tutto il mondo appuzza"

Kitų, pagonų, misų Kampelių, kurių ūgiai
sau mosčijau ir vietą praparčiavo Sosto -

Vista neprovazainona. Kaip lenai nentkraipta Vatikano politika, kaj rebekata Proprietinum, jetai bekati klebonu... iš ateities Vatikano!

Ar neatsiar, likay tokiam Mervy de Baahui po-piežium, tai norį tu, žmogau, spiaudti į viską. Ar nepadarysim — bet, sakysim, jeigu aš esu buvęs Vyskupu, tai mano pėdsakų nemirušiolu „Gimeną Apostolatum" — Sapienti sat!

Crescente ostilità dei polacchi

contro Germania ed Austria

ZURIGO, 6

Le informazioni da noi date circa due mesi fa a proposito delle trattative intavolate fra i due governi di Berlino e di Vienna in vista di proclamare l'indipendenza nel regno di Polonia, per procedere al reclutamento militare di circa ottocentomila uomini hanno fatto il giro di tutta la stampa europea, provocando non lieve disappunto nei circoli tedeschi ed austro-ungarici.

Notizie private che ci giungono ora da Vienna e da Berlino confermano che il trucco è stato smascherato, e che le nostre informazioni arrivate confidenzialmente fino in Polonia hanno confermato quanto si ripeteva in tutti gli ambienti politici.

Da parecchi mesi la popolazione polacca cerca di impedire tenacemente con ogni mezzo agli operai disoccupati e senza pane di cercare lavoro in Germania, e perfino di accettarne dalle autorità tedesche in Polonia, essendo diffusissima la convinzione che, presto o tardi, i tedeschi invierebbero poi questi operai a rinforzare le fila dei loro eserciti. [illegible]

L'eco dei numerosi articoli della stampa italiana, francese ed inglese giunse parimenti in Polonia. Questi articoli esprimevano la convinzione che fosse beninteso interesse della Quadruplice paralizzare abilmente l'intrigo austro-tedesco, sostenendo un programma di unità e di indipendenza della Polonia, di una Polonia legata durevolmente e saldamente alla Duplice alleanza.

A Varsavia ed in provincia queste notizie corrono di bocca in bocca e sono oggetto di discussioni animatissime e di numerose riunioni. L'opinione polacca, che, malgrado l'ostilità risoluta contro i tedeschi e le simpatie per la Quadruplice, si lasciava già andare ad un certo pessimismo, sembra ora risvegliarsi a nuova fiducia nelle potenze occidentali.

Le discussioni politiche hanno preso una importanza tale che ha inquietato fortemente le autorità tedesche, che sono ricorse, secondo il loro costume, alla violenza, procedendo a numerose perquisizioni e arresti.

Tutti gli atti di questo genere non possono però che condurre a un risultato opposto a quello sperato dai tedeschi.

Da parecchi mesi i tedeschi fanno delle *avances* a scopi politici e personali, ma evitano tutto quanto potrebbe rafforzare l'orgoglio nazionale dei polacchi e il loro invincibile desiderio di indipendenza.

Da ciò dipendono anche le incongruenze della politica germanica in Polonia, rivelatesi così bene colla soppressione del Consiglio scolastico.

Quanto alle correnti in cui sono divisi gli alti circoli politici tedeschi sulla questione polacca si può dire che attualmente in Germania i partiti in contrasto sono tre: il primo rappresentato dall'imperatore e dal cancelliere dell'impero che vorrebbero una Polonia indipendente, che comprenda la Polonia russa, la Galizia occidentale e centrale fino Leopoli compresa.

Sul futuro re di Polonia l'imperatore sarebbe ancora incerto, ma sarebbe anche disposto ad accettare un sovrano polacco.

Il secondo partito è rappresentato dal principe ereditario e da Hindemburg, che sono feroci avversari della Polonia. Essi ritengono necessario per la Germania dividere profondamente la Polonia ed ottenere per l'impero tedesco la frontiera fino al mare da un lato, alla Vistola con Varsavia dall'altro ed un territorio a destra della Vistola.

All'Austria verrebbero fatte delle concessioni territoriali di secondaria importanza; la Lituania dovrebbe rimanere russa.

Il terzo partito, è assai importante: esso comprende la finanza e l'industria che non vorrebbero una Polonia tedesca, anzitutto per questioni commerciali, poi per motivi di razza; infine per non provocare in Germania una tendenza antisemitica.

Quanto all'Austria, è noto che l'imperatore Francesco Giuseppe nutre ancora la profonda ambizione di diventare un giorno re di Polonia.

× Šitai straipsnis paimtas iš „Il Messaggero" — labiau ir labiau nekatalikiško Rymo laikraščio „Il Messaggero" — su myletas visa bedievija — cicilika" organas — visuomet neprieš ir su pasigerėjimu dabotojai piršvai į katalikus, į Šv. Tėvą ir į Vatikaną. —

Susipratusiųjų Šveicarijoje lenkai — tamsiai sau ranka ir tąjį patį „Messag." iš Vatikano gal nesavo — jis tiki į lenkų katalikybę. Nedaug Dievas kunigus pataisytų ką į „Messagg" dai jau „Amen" — lik sveiką brolau, kaip tik masonu Vatikano akyse buvo apšauktas.

Šiema pirkų prikišamijų „di tenuta" — ~~Ha~~ — Mūsų lenkų intrigoms kad viame ir visur stabdyti lietuvių, Vatikano į sargyba „Il Vero Nazione" redaktoriui nepri- buvo mano straipsnių — lietuvių balsų užtilo. Trumpas pusė, be jokio konkurento — lenkai rašo į jų paprastą „Il Corriere d'Italia" turi čionai savo biurą — su sutelkusiųjų Žydu Direktu — na ir kitų laikraščių, ką tik joems užmoka — O lietuviai — turi Špigą. Gaila, kad nesama čionai svietiškio lietuvio, kaip Špiga paradęs Vatikano monsignorams, nesitikėta kad ir į tąjį pat „Il Messaggero" — kurrigom — negalima.

Kuom labiau stebėtis — Vatikano veikėjų kvailumu ar lenkų šunybe?

Nusai lenk-vatikaniškoje spaudoje yra „protestas lenkų baronų"? Karui pasibaigus, prie savo grįžusių išsiblaškiusiųjų prie Rusijos lietuviai. Gana šie pastyre lenai lenkų šunybei, kaip radau „Lietuvių Balse" — mat regis tas viską išeis mūsų gerovei — Atsidarys akys ir tų visų užmindėlių ar lenkbernių, kurie ikšiol vis dar norėjo matyti lenkuose — brolių.

Ironija, ironija!

/Straipsnis paimtas iš „Il Messaggero" 7 Marzo 1916

Kunigas Kazimieras

Арх. Рос. № 15362 6/п февр. 1916 г.

Іуліанъ Астромовъ.

Осенью 1912 г. скончался въ Римѣ восьмидесяти восьми лѣтъ, о. Астромовъ, русскій іезуитъ. Родомъ кіевлянинъ, изъ средняго дворянства, онъ въ 1846 г., окончивъ, съ отличіемъ юридическій факультетъ въ Петербургѣ, уѣхалъ съ дружественной ему семьею въ Римъ, и такъ точно въ продолженіе пятидесяти католическихъ и полвѣковаго всѣхъ за нимъ потянулъ въ орденъ іезуитовъ. Ему было тогда 22 года; съ тѣхъ поръ и уже до своей смерти, т. е. въ теченіе шестидесяти шести лѣтъ, онъ съ неослабѣвающей строгостью слѣдилъ единственно и исключительно своей вѣрѣ, и это служеніе сдѣлало его жизненный путь столь трудными, что немногіе имѣютъ сильную душу пожелать бы любой изъ безпокойныхъ дней, проведенныхъ имъ въ Римѣ и въ странствіяхъ. Объ этомъ человѣкѣ я хочу разсказать то немногое, что знаю изъ его писемъ и изъ словъ его знавшихъ.

Я познакомилась съ нимъ, заочно самою 1911—12 гг., черезъ моихъ знакомыхъ, живущихъ тогда въ Римѣ, и черезъ посредство моей книги о В. С. Печеринѣ; которую они передали ему. Онъ написалъ мнѣ, и мы обмѣнялись нѣсколькими письмами; и также вышлось отъ него получить нѣсколько книгъ.

Вотъ что онъ писалъ 24 апрѣля 1912 г. по пов. ст. въ отвѣтъ на мой вопросъ.

«Я родился въ Кіевѣ, 4 августа 1824 г. Отецъ мой дворянинъ и помѣщикъ кіевскій; у насъ былъ въ Кіевѣ большой и хорошій собственный домъ; и я былъ младшій изъ всѣхъ моихъ братьевъ и сестеръ. Ребенкомъ еще я помнилъ со всѣмъ семействомъ Кіевъ, гдѣ отецъ мой получилъ мѣсто предсѣдателя гражданской палаты въ Орлѣ, гдѣ онъ и умеръ, когда мнѣ было семь лѣтъ. Матушка тогда уѣхала въ Москву—городъ, который съ тѣхъ поръ сдѣлался отнѣ, кажется съ Кіевомъ, особенно любезнымъ. Потомъ, когда онѣ было около десяти лѣтъ, мы снова спохранились въ Кіевѣ, гдѣ матушка скоро скончалась, оказавшись сама передъ смертью мнѣ опекуна, тогдашняго попечителя кіевскаго учебнаго округа, Егора Ѳедоровича фонъ-Брадке. Онъ имѣлъ помѣстить меня благородный пансіонъ при кіевской гимназіи. По окончаніи V класса я отправился съ нимъ въ С.-Петербургъ *), гдѣ онъ получилъ мѣсто директора департамента въ одномъ изъ министерствъ. Тамъ я кончилъ курсъ гимназіи съ успѣхомъ, и безъ окончилъ, какъ читовникъ 14 класса, поступилъ въ с.-петербургскій университетъ въ 1841 году по юридическому факультету, и въ 1845 г. вышелъ кандидатомъ съ правами; которыя давались тремъ первымъ, вступить на мою долю доставалъ канцелярія оберъ-прокурора св. синода, графа Протасова, друга Сергѣя Семеновича Уварова, министра народнаго просвѣщенія, у котораго и даже жилъ, вслѣдствіе особеннаго ко мнѣ расположенія его сына Алексѣя (умершаго въ 1886 году).

Женѣ министра Уваровой (урожденная княгиня Разумовская), отправлялась въ Ниццу 1846 г. за границу, очень понравилась, чтобы и я сопровождалъ ее. Я сильно почувствовалъ въ этомъ приглашеніи перстъ Милосердія Господня, тѣмъ болѣе, что уже въ теченіе года, еще въ университетѣ, въ душѣ моей таинственно зародилась мысль о единствѣ Христовой церкви и о трудности для меня въ ея времена пребыванія Ниссіи, осуществить, и внѣшнимъ образомъ, мои взгляды и мои глубокія убѣжденія. Помню, что когда я предложилъ по случаю отъѣзда въ графу Протасову съ просьбой объ отпускѣ на шесть мѣсяцевъ, онъ мнѣ отвѣтилъ: «Я дамъ вамъ отпускъ на шесть мѣсяцевъ, но съ условіемъ, чтобы вы возвратились чрезъ четыре мѣсяца; ибо только тогда вамъ пока по секрету, что у меня для васъ есть хорошее мѣстечко,—тамъ идетъ о переходѣ въ православіе 200.000 латышей, и вы будете въ этомъ сѣятелемъ просвѣщенія нашего духовенства». — Итакъ, 21-го іюня 1846 года съ Уваровыми отправились въ четырехъ экипажахъ, чрезъ Берлинъ, Дрезденъ, пробывъ также болѣе мѣсяца въ Маріенбадѣ, въ Римѣ. Сердце мое благодарно билось, подымая къ земному центру Христовой пастыни; и 7-го сентября 1846 г. мы въѣзжали чрезъ Porta del Popolo и остановились на площади del Popolo въ перемѣнныхъ гостиницѣ тѣхъ временъ. Такъ какъ мои спутники, уже знавшіе Римъ, хотѣли покинуть его очень скоро, дабы поспѣть подъѣзъ въ Неаполь, мнѣ нужно было обѣщаніе отпишеніе и безъ великой остановки. Такъ и было. 8-го сентября, въ 10 часовъ утра, въ первопрестольномъ храмѣ св. Петра, у самого гроба Викаріи Христа Божественной Сп. Церкви, я въ первый разъ подошелъ къ причастію, какъ истинный и убѣжденный католикъ, св. Тайнъ. 10-го сентября 1846 г. мы уѣзжали изъ Рима, а 11-го сентября вечеромъ въѣзжали въ Неаполь. Тамъ пришлось, посреди многочисленныхъ трудностей, расставаться съ Уваровыми, и я 1-го ноября 1846 г. покинулъ Неаполь, а 8-го іюня вечеромъ вызжалъ въ домъ іезуитовъ въ Тулузѣ во Франціи и объявилъ себя вѣрнымъ спутникомъ. Іезуитъ-провинціалъ мой разсказалъ: въ послѣ семинаріи, какъ-то мы съ нимъ познакомились съ моими братьями за вѣрность закону іезуитовъ. Я пробылъ между ними 17 лѣтъ, пошатнувъ (?) изъ здоровья ихъ ужасными климатическими 3-го апрѣля 1863 г. покинулъ ихъ, оставивъ у двери, которую снова перешагнулъ, письмо съ надписью: Іезуитъ, снова чрезъ 17 лѣтъ объявляющій имъ, что между ними я оставилъ обѣщаніе, и прошу ихъ помнить такое имя».

Въ этихъ разсказахъ о. Астромовъ сообщалъ еще нѣкоторыя подробности: онъ вообще охотно говорилъ о себѣ, о своемъ прошломъ. Начало его обращенія, изъ его словъ, выходило слѣдующій случай. Въ Петербургѣ онъ былъ друженъ съ Евгеніемъ Балабанинымъ, тогда считавшимъ молодымъ человѣкомъ, какъ онъ самъ, и ей-таинственнымъ мумыканствомъ (масонствомъ Балабанинъ самъ не зналъ существованія, переходъ въ католичество и вступилъ въ число тѣхъ католиковъ, которые называютъ орденъ). У Балабанинъ, въ его домѣ на Англійской набережной, былъ органъ. Однажды Астромовъ, слушая игру Балабанина на органѣ, замѣтилъ на столѣ Балабанина книгу; открылъ одинъ изъ нихъ, онъ увидалъ, что это—творенія св. Терезы, въ два столбца, переводъ съ испанскаго (очевидно, французскій). Онъ попросилъ книгу для чтенія; Балабанинъ возразилъ, что онъ ими будетъ ему интересны, такъ какъ это—религіозная мистика. Это заѣло Астромова: онъ взялъ сначала 1-й томъ, затѣмъ и 2-й, и впечатлѣніе, которое они произвели на него, рѣшило его судьбу. Несомнѣнно, во всякомъ случаѣ, что мысль о переходѣ въ католичество, а, можетъ быть, и о вступленіи въ іезуитскій орденъ, окончательно созрѣла въ немъ еще до выѣзда изъ Россіи: мы видѣли, что онъ осуществилъ ее на слѣдующій день по прибытіи въ Римъ.

Онъ разсказывалъ еще, — очевидно, о томъ короткомъ промежуткѣ времени, который онъ, уже католикомъ и разстающимся съ Уваровыми, провелъ въ Неаполѣ,—что іезуиты въ странѣ среди русскихъ практикуютъ сиротами его въ одной итальянской семьѣ. Въ этомъ домѣ былъ большой залъ съ хоромъ наверху, узкимъ, какъ балконъ: здѣсь-то, на хорахъ, онъ скрывался нѣсколько недѣль, и здѣсь разстаскать его куперъ или музыкантъ, а также итальянецъ, и, плача, обнимать его и цѣловать его ноги,—ене изъ любви ко мнѣ, а изъ умиленія предъ явной волею Господа, обнаружившейся въ моемъ обращеніи»,—плача самъ, объяснялъ Астромовъ.

Изъ Неаполя іезуиты отправили его въ свою Тулузскую обитель. Гдѣ они держали его въ талантливыхъ годы и чѣмъ онъ постепенно возставшихъ ихъ противъ себя, я не знаю. Онъ говорилъ только, что въ послѣдніе годы его пребыванія въ орденѣ отношенія между нимъ и начальниками были очень натянутыя, его неладившія и болѣзнь, за два года его семь или восемь разъ перемѣщали изъ одной обители въ

*) Въ концѣ марта 1839 г., какъ говоритъ самъ Е. Ѳ. Брадке въ своихъ автобіографическихъ заметкахъ, самъ Русск. Арх., 1878 г. т. 1, стр. 288.

другую, къ чему никого не пускали, запрещая любопытство, что онъ не въ своемъ домѣ. Наконецъ, ему удалось бѣжать, и онъ появился въ Римѣ, который съ тѣхъ поръ уже не покидалъ. Первые годы онъ очень бѣдствовалъ, потомъ получилъ мѣсто при молодой княгинѣ Шварцъ; онъ долженъ былъ служить для нея обѣдню по воскресеньямъ, и за это имѣлъ маленькую комнату въ ея дворцѣ и фрако (какъ жаловался онъ) мѣсяцъ. Онъ прожилъ у княгини 17 лѣтъ, и эти годы,—говорилъ онъ,—были спокойнѣйшими въ его жизни; хотя ему приходилось почти голодать, но онъ читалъ, учился, писалъ вездѣ свои великой поэзіи; здѣсь были частью подготовлены, частью и написаны его главныя сочиненія.

Я спрутъ княгини отказывается отъ меня, въ тотъ же день ему предложилъ взять священника-священникъ при церкви св. Станислава,—замѣтилъ: въ тѣхъ же день! Разве это не перстъ Провидѣнія? Это было, повидимому, въ 1889 году. Съ тѣхъ поръ до сихъ поръ смерти,—т. е., съ лишнимъ 23 года,—о. Астромовъ занимаетъ должность священника при названной церкви церкви.

Это, собственно, странноприимный домъ для пріѣзжихъ русскихъ паломниковъ какъ православныхъ, такъ и католиковъ (послѣдніе), живущихъ на пожертвованія св. Николаю въ Барѣ и въ Лоттау въ Римѣ; паломника безплатно помѣщаютъ въ теченіе 7-ми дней, т. е., позволяютъ поспать и уголъ для тѣла. При церкви домъ-священникъ церковь. Все это когда-то принадлежало польскимъ королямъ, а теперь польскому правительству; церковь считается русскому правительству; церковь хочетъ носить названіе San-Stanislao dei Polacchi. Мѣсто, гдѣ находится странноприимный домъ, достаточно характеризуется своимъ названіемъ: Via delle Botteche oscure («Улица темныхъ лавочекъ»); это у подножія Капитоліи, справа, близъ Тарпейской скалы. Въ темной улицѣ сводчатый проходъ ворота старыхъ домовъ приводитъ на маленькій мощеный дворикъ, по которому дорожки изъ бѣлыхъ плитъ ведутъ въ ихъ

82

45 фонтовъ въ вѣкахъ, т. е. около 17 милліардовъ интересующихъ, разумѣется, была для него предметомъ его книги, которой, конечно, рѣдко приставляемъ слѣдствіе. Онъ служилъ сведеніе и лекарствамъ. Онъ знаетъ, что ихъ было не пропускать, сегодня на всѣ 66 лѣтъ своего существованія Вселенной онъ въ половинѣ 5-го; въ 6½ часовъ онъ уже на своемъ письменномъ столѣ, и до 9-ти, когда онъ выходитъ къ завтраку, онъ успѣваетъ не только просмотрѣть, но и написать много. Затѣмъ онъ отправляется въ Академію, которой онъ состоитъ членомъ, и возвращается домой къ 2-му часу, а въ 3-мъ садится за обѣдъ. Въ 7-го онъ опять въ своемъ кабинетѣ, и до 11-ти работаетъ, а въ 11-мъ ложится спать. Такъ онъ работаетъ каждый день, безъ праздниковъ, безъ воскресенья, безъ отдыха. Онъ не знаетъ, что такое развлеченія, и не понимаетъ, какъ можно тратить время на театръ, на балъ, на вечеръ, на обѣдъ. Онъ не знаетъ, что такое карты, и не понимаетъ, какъ можно играть въ карты. Онъ не знаетъ, что такое вино, и не понимаетъ, какъ можно пить вино. Онъ не знаетъ, что такое табакъ, и не понимаетъ, какъ можно курить табакъ. Онъ не знаетъ, что такое кофе, и не понимаетъ, какъ можно пить кофе. Онъ не знаетъ, что такое сплетня, и не понимаетъ, какъ можно сплетничать. Онъ не знаетъ, что такое злословіе, и не понимаетъ, какъ можно злословить. Онъ не знаетъ, что такое лесть, и не понимаетъ, какъ можно льстить. Онъ не знаетъ, что такое ссора, и не понимаетъ, какъ можно ссориться. Онъ не знаетъ, что такое зависть, и не понимаетъ, какъ можно завидовать. Онъ не знаетъ, что такое ненависть, и не понимаетъ, какъ можно ненавидѣть. Онъ не знаетъ, что такое злость, и не понимаетъ, какъ можно злиться. Онъ не знаетъ, что такое любовь, и не понимаетъ, какъ можно любить. Онъ не знаетъ, что такое женщина, и не понимаетъ, какъ можно обращать на нее вниманіе. Онъ не знаетъ, что такое страсть, и не понимаетъ, какъ можно страстно желать. Онъ не знаетъ, что такое страданіе, и не понимаетъ, какъ можно страдать. Онъ не знаетъ, что такое отчаяніе, и не понимаетъ, какъ можно отчаиваться. Онъ не знаетъ, что такое самоубійство, и не понимаетъ, какъ можно покончить съ собой. Онъ не знаетъ, что такое смерть, и не понимаетъ, какъ можно умереть. Онъ не знаетъ, что такое жизнь, и не понимаетъ, какъ можно жить. Онъ не знаетъ, что такое вѣчность, и не понимаетъ, какъ можно думать о ней. Онъ не знаетъ, что такое время, и не понимаетъ, какъ можно считать его. Онъ не знаетъ, что такое пространство, и не понимаетъ, какъ можно измѣрять его. Онъ не знаетъ, что такое матерія, и не понимаетъ, какъ можно ее видѣть, осязать, ощущать. Онъ не знаетъ, что такое человѣкъ, и не понимаетъ, какъ можно имъ быть. Онъ не знаетъ, что такое онъ самъ, и не понимаетъ, какъ можно быть имъ. Онъ не знаетъ, что такое Богъ, и не понимаетъ, какъ можно вѣровать въ Него. Онъ не знаетъ, что такое Христосъ, и не понимаетъ, какъ можно Его любить. Онъ не знаетъ, что такое Церковь, и не понимаетъ, какъ можно ей повиноваться. Онъ не знаетъ, что такое Евангеліе, и не понимаетъ, какъ можно его читать. Онъ не знаетъ, что такое Таинства, и не понимаетъ, какъ можно ихъ совершать. Онъ не знаетъ, что такое молитва, и не понимаетъ, какъ можно молиться. Онъ не знаетъ, что такое добродѣтель, и не понимаетъ, какъ можно ее имѣть. Онъ не знаетъ, что такое грѣхъ, и не понимаетъ, какъ можно грѣшить. Онъ не знаетъ, что такое спасеніе, и не понимаетъ, какъ можно спастись. Онъ не знаетъ, что такое вѣчное блаженство, и не понимаетъ, какъ можно его достигнуть. Онъ не знаетъ, что такое вѣчныя мученія, и не понимаетъ, какъ можно ихъ избѣжать. Онъ не знаетъ, что такое Царство Божіе, и не понимаетъ, какъ можно войти въ него. Онъ не знаетъ, что такое Церковь, и не понимаетъ, какъ можно ей повиноваться. Онъ не знаетъ, что такое Евангеліе, и не понимаетъ, какъ можно его читать. Онъ не знаетъ, что такое Таинства, и не понимаетъ, какъ можно ихъ совершать. Онъ не знаетъ, что такое молитва, и не понимаетъ, какъ можно молиться. Онъ не знаетъ, что такое добродѣтель, и не понимаетъ, какъ можно ее имѣть. Онъ не знаетъ, что такое грѣхъ, и не понимаетъ, какъ можно грѣшить. Онъ не знаетъ, что такое спасеніе, и не понимаетъ, какъ можно спастись. Онъ не знаетъ, что такое вѣчное блаженство, и не понимаетъ, какъ можно его достигнуть. Онъ не знаетъ, что такое вѣчныя мученія, и не понимаетъ, какъ можно ихъ избѣжать. Онъ не знаетъ, что такое Царство Божіе, и не понимаетъ, какъ можно войти въ него.

Онъ высказывалъ, что въ Римѣ нѣсколько разъ бывалъ съ Хомяковымъ, но подробностей не сообщалъ. Много бесѣдовалъ онъ съ Вл. Соловьевымъ: онъ былъ слѣдилъ съ нимъ въ послѣдніе годы его жизни. Онъ говорилъ мнѣ, что Соловьевъ хотѣлъ писать статью о Достоевскомъ, но не успѣлъ. Онъ говорилъ, что Астафьевъ хотѣлъ писать о Соловьевѣ, но не успѣлъ. Онъ говорилъ, что Астафьевъ хотѣлъ писать о Соловьевѣ, но не успѣлъ. Онъ говорилъ, что Астафьевъ хотѣлъ писать о Соловьевѣ, но не успѣлъ.

Онъ говорилъ, что Астафьевъ хотѣлъ писать о Соловьевѣ, но не успѣлъ.

Una nuova pastorale del card. Mercier

Zurigo, 18 marzo.

Il cardinal Mercier tornato da Roma ha scritto una nuova pastorale. I giornali tedeschi ne danno una notizia riassuntiva in modo poco chiaro e con intenzione malevola. Dicono che lo spirito combattivo della pastorale del 1914 ha dato luogo ad un tono ambiguo e reticente. Il cardinale non nomina la Germania ma cerca di lenire desta la fiducia nella vittoria, parla della vittoria murale del Belgio sacrificatosi per l'Inghilterra, la Francia e la Russia. Il Cardinale scrive: «Figuratevi una nazione guerriera sicura dei suoi corpi d'armata, delle sue munizioni, del suo comando, che è sul punto di raggiungere il trionfo. Se Dio diffonde fra le sue file il germe di una epidemia le più splendide prospettive sono distrutte. Riponete la vostra fiducia in Dio».

Il Piccolo 18-III-1915

Augenyjis ir Romoj, Kard. Mercier išleido atsišaukimą, kuriame jis semia vaizdžiųjų vaizdų — Belgija, mat, padedanti Anglijai.

Na, ir taikytis, kad Vatikanas ne iš vyrių čiuj. — Tojį pat laudeli ir Italijonai — bevaizdį mane jaunu kartu „Ja Vera Rotha“ nedaskaitęs, stiau gaila pasidaręs. Šitai man aiškiau — kad Vatikanas mūsų nekenčia, ne protu mane, ne priešmarnastiniu straipsniu — jis dėl nemigo Lietuvos ir lietuvių nekenčia.

P.S. Kaip ar perdaug der leisas dvasia persigerėjo Lietuvos klausimu — bet mažų rašo-praše Rymo ir Šveicijos gero. Vitiečiai jau prašymai gulį, o Vatikanas tūri, kad tik Lietuvos neminėtų — Galingojo Rymo lenkijos, kuri myli kunigų šiandieną Rymo-Romoj — Gal vyskupas Karevičius — ir Kauno seminarijos Rektorius kitaip pabrėžė dalyką — Petrapilio Aleksandravičių — lenkai, o jis vyskupas Karevičius, niekad neišdrįsęs. Jaigi tai dar vokiečiai, kaip čia ateis galėčiau miegoti —

„Roma aeterna"

L'inaugurazione della nuova Chiesa al Sacro Cuore di Gesù.

Come annunciammo a suo tempo, nei giorni 21, 22 e 23 del corrente mese saranno celebrate solenni funzioni di inaugurazione della nuova Chiesa dedicata al Sacro Cuore di Gesù a via Porta Salaria delle Religiose Ancelle del Sacro Cuore di Gesù.

Diamo l'ordine delle sacre funzioni:

19 Marzo - L'Eccmo Monsignor Giuseppe Ceppetelli, Patriarca d'Antiochia, Vice Gerente, benedirà in forma privata il nuovo tempio alle ore 9,30 con l'assistenza dell'Almo Collegio Germanicense.

21 Marzo - ore 9,30 - Messa Pontificale in onore di S. Benedetto celebrata da un Eminentissimo Cardinale.

Ore 17 - Recita del Santo Rosario, predica del Reverendo Padre Ottavio Turchi S. J., canto del « Veni Creator » e Benedizione Eucaristica impartita da un Eminentissimo Cardinale.

22 Marzo - Ore 10,30 - Messa Pontificale in onore del Sacro Cuore di Gesù celebrata da un Eccellentissimo Arcivescovo.

Ore 17 - Rosario, predica del Padre Ottavio Turchi, « Veni Creator », Benedizione Eucaristica impartita da un Eminentissimo Cardinale.

23 Marzo - Ore 9,30 - Messa Pontificale celebrata da un Eminentissimo Cardinale.

Ore 17 - Rosario, predica, « Veni Creator », canto del « Te Deum », Benedizione Eucaristica impartita da un Eminentissimo Cardinale.

In questi giorni si celebreranno Messe lette dalle ore 6 in poi.

24 Marzo - Ore 9,30 - Solenne funerale in suffragio del compianto Cardinal Ferrata, benemerito protettore dell'Istituto.

26 Marzo - Ore 8 - Messa letta celebrata da un Eminentissimo Cardinale e Comunione generale secondo le intenzioni del Santo Padre.

L'Osservatore Romano - 9 Marzo 1916.

Šajn tu paritų įžymia vaka Rymie. Čia aplė Rymą Pasaulio Čionai kokį praėjimą - tujem per pasaulį tą teisma akyrayne dalauzei. Pir. my pasaulį man „ta Kongregacijų reprezentuoti" kuo pranešėkonų šeimą Romdi/prūlay mokslo rytą/ ką tuo mano ekzaminatoriumi Vitoriale, Romoje - 1913m., laikau kenaš kontroną, kad apsireikšta gauti.

Aš prisiartę, kad Natūjoje rekitma ant kuiorraujų, laikau pirmai priei Vatikano kuiorraulų tai dar

Dieus meile. - Natūjoje galima dar keisraičiuose parenti ižgi nat dešeman pakvaukti Šiil.p. kuiorraulą - O pabaudyk. Kuningeli ką pasaulį, pasaulį priei Vatikano dvasiškų vredų tai jau Dievų dingęs. Priei pasą meką kuta čionai atsitikimo, kad Šulay kuningą padavė keisraičiui Kardinolui Vikarui Romybės. Drago nabagą, netik iš Rymo prašalino tą, bet ir viską mokyją.

Roma aeterna. Kodel? Kardinolai šeimi krebaukeuas tarsi kokį mantai, išėję daugiausia iš tų pačių Rymą monsignorų, advokatų. - Ne, tarsi amsiu laikai dvasiškasių Petersburgo Akademijų profesoriai / Akademijoje mokslą daug-mą - turi vitoje bažnyčią iškilmiuose priimti. Mokslo kyngreseuose dadėta kaip Daeem yra nepertraukiamo ca Teneparamoda - tuje Rasijoje bažnyčią iš kalnų - ca Kapitalamoda. Mano seno - Kardinolai yra ai velyk į bažnyčią be-kardinolo, nuomet kuningai netiek veikėjoja priei Ch. Sakramento, kiek priei karalienės.

„In ackerman rei memoriam" čiaus
priseda – iškarpa iš „l'Osservatore
Romano" – po kuriuo numeriu viršy
tų kardinolų pavardės iškilmingų
„Tridicy Servanda" pasirašiusių pasiža-
dėjimą – o tų iškilmių čiaus
o kaip nudabėjo. – Ar-gi kuri
katro diesp senelių užsidirbti kanta
pasirašyti rezoliucij?
Kur ciama kardinolo – kuris gyvas
bala nuo stiprumo, remdas nuo nuoširdes
ir „Lauda Sabaoth Deum" – kyla kal ir nuo-
širdžiai karštai – o norėdami kitų kitą
prakeikti, kad pasirodyt žiaurovai, kaip
piktadėjai – išsiveda degalėdami vaizdingai
plėšikai – kad paskui argus tų veidų
pasirodyti drąsiai. ——
„Rauca osservatore" dalis, kad personalijos kardi-
nolų negali viską apreikšti, perdaug darbo
detrėdami. – Vakar persiuvė Kardinolas
Gotti (82 metų), Propagandos prefektas – Šis dėk
jo trečia priedėlius.

2. – „Osservatore Romano, 20 Marzo 1916. —

Il defunto Porporato apparteneva alle SS. Congregazioni: S. Offizio, Concistoriale, Religiosi, Indice, Riti, Affari Ecclesiastici Straordinari; faceva parte delle Commissioni per la Codificazione del Diritto Canonico e per l'Amministrazione dei Beni della S. Sede.

1 Cardinale Girolamo Maria Gotti
Prefetto della Sacra Congregazione de « Propaganda Fide » e di quella di Propaganda per gli Affari di Rito Orientale.

O paskui kiek dar Kongregacijų, Sustiprinimų
ir Trimalyvų, jisai buvo prefektorium – ar globėjas
tokių Evangelijos mažų, kai ir ant jaukio atsy
nesivaizdi. Klausysim ar galėjo viena senelis
visus užkerti? Ir jaunų nebuvo apreikšta.
O buvo tai nepaprastas vyras – prasto darbininko
šeimynos (gimęs Genujoje). Rytiečiai rėkė, kad jisai
iš dalykų nemokanta ir to dėlei Rytai

negalėjo lankytis Romoje – Romos norėjo aplankyti ir visi kaip tyrą ir šventą – tik pavergtą – kaip kad lenkai lietuvių.

Gailėtasi prie to daugumo žmonių – buvo tai žmonės neprasčiokai – tiesiog sena veikalo – kitaip ir negalėjo būti. Ištaisyti 15 metų veikalą su dauginiukais vėmolija – jiems sėno amžiaus laiko kaip ir nemaitė –

No, kard. Gotti ir kiti nebuvau nubėgę apsilankyti Romiečiai – Ir apsilankė ne Angelicum doktorai. H

Čionai reikia pažinti priežastį kaip Romos kaimynų padėjimo – Kaimynų autoritetas Europoje prasė, puls ir katal. Kad dalykų padėtį reikia įvertinti Romos kunigaikščio.

Pa Sitrauski Ir Sostą ir Romiečiai nagus ne laikė – palei italai padavę.

Pa Akruti Ir Sostą ir Italų monopolinę. Kardinolai turėtų būti ir visų katalikų tautų, pagal jų skaitlingumą nuošimtį – o Popiežiui nereikėtų rinkti „per kurnium" – ir tų vietų tikrų tautų. Betgi tuoskaip negalėtų būti. Italai apsėdo, o Romiečiai apsupę – kagirniai, melagiai, prigavikai – ir šaltiniai, paprotėlį gyventi „pelegrinus" prigimdė. Ir, beje, bedini tiejį mąstą keteri viai, kaviniu visi žinai, kaip ginamydami prigamdinėja. Gal kasnė patobėjus – ir mąstą žmonių supuvėsi. – Taigu nuo mano prigimtės, ai vietą daryčiau, kad ateitį lietuvius nuo šventų kolionių ekyman.

Romoje 20-III-1916 m.

Osservatore Romano 24 MARZO 46

88.

In morte del Cardinale Gotti

La salma dell'E.mo Cardinale Girolamo Maria Gotti, venne ieri giorno composta nel letto ove era spirato, rivestita dell'abito religioso dell'Ordine Carmelitano, cui apparteneva e delle insegne cardinalizie. Oggi è stata trasportata ed esposta nella sala del trono, ove rimarrà fino alle ore pomeridiane di domani.

Nella mattinata, negli altari eretti nello appartamento, hanno celebrato, nell'ordine seguente, la S. Messa il Rev.mo P. Giulio Mortara, il Can. D. Luigi Haver, segretario del defunto, il Rev. D. Guglielmo di S. Silverio Carmelitano, Mons. Bartolomeo Cattaneo, Rettore del Collegio di *Propaganda*, Mons. Secondo Lucidi, Pro-Segretario per l'Economia, Mons. Camillo Laurenti, Segretario della S. Congregazione di *Propaganda*, il P. Raffaele della Immacolata, Provinciale dei Carmelitani, il P. Clemente del SS. Faustino e Giovita, Preposito generale dei Carmelitani, il P. Raffaele di S. Giuseppe, Carmelitano, il Can. D. Pio Rossignani, il Rev. D. Gennaro Azzinnari, il P. Paolino del S. Cuore di Maria, Priore del Convento di S. Maria della Scala.

In tutta la mattinata la salma è stata visitata da E.mi Porporati, Diplomatici, Prelati, Religiosi e da numerose persone italiane e straniere, desiderose di rendere omaggio alla memoria venerata del Porporato illustre.

Vi si sono recati personalmente gli E.mi e R.mi Signori Cardinali Serafini, Van Rossum, Cagiano de Azevedo, Falconio e Giustini, S. E. R.ma Mons. Ranuzzi de' Bianchi, Maggiordomo di Sua Santità, Mons. De Samper, Maestro di Camera. Nei registri collocati nell'appartamento e nella portineria abbiamo pure notato tra i visitatori: Cardinale Della Volpe, Cardinale Granito di Belmonte, Gentiluomo di S. E. R.ma Card. Vannutelli, segretario di S. E. R.ma Card. Martinelli, segretario di S. E. R.ma Card. Tonti, segretario di S. E. R.ma Card. Cagliero, Ministro della Gran Bretagna, Ambasciatore di Spagna, Ministro della Repubblica Argentina, Incaricato di affari del Perù, Ministro del Belgio, Monsignore Giulio Serafini, Vescovo titolare di Lampsaco, Monsignore Schiro, Arcivescovo di Neocesarea; Mons. Virili, Arcivescovo di Tolemaide; Mons. Kojunian, Arcivescovo titolare di Calcedonia; Mons. Stanley, Vescovo titolare di Emmaus; Monsignor Carame, Vescovo titolare di Mindo; Mons. Boggiani, Arcivescovo titolare di Edessa; Mons. Bevilacqua, Arcivescovo titolare di Retimo; Mons. Zonghi, Arcivescovo tit. di Colossi, Presid. dell'Accademia dei Nobili Ecclesiastici; Mons. Zampini, Vescovo titolare di Porfireone, Sacrista di Sua Santità; Mons. Migone, Mons. Topini, Mons. Testoni, Cappellano di Sua Santità; Mons. Pacelli, Mons. Mannucci, Mons. Giorgi, comm. Bersani, la contessa De Ris, il marchese e la marchesa Della Chiesa, comm. Giuseppe Angelini, direttore dello *Osservatore Romano*, comm. Croci, presidente del Circolo S. Pietro, avv. Pietromarchi, marchese De Felice, marchese Quartara, comm. Sassi, Conte Santucci, on. Longinottifi moltissimi Procuratori generali dei vari Ordini religiosi, Rettori di Collegi ed Istituti Ecclesiastici ed altri moltissimi.

Anche nella mattinata di domani altre Messe verranno celebrate agli altari eretti ai due lati della sala del Trono, ove è esposta la salma.

Questa, alle ore 16.30 di domani verrà trasportata nella Chiesa di S. Maria della Scala, Titolo del defunto Porporato, ove la mattina seguente di mercoledì 22, alle ore 10, verranno celebrati i solenni funerali.

Dopo il Monumento [illegible]

Le esequie del Card. Gotti

A poco a poco, la chiesa di S. Maria della Scala, addobbata a lutto, si è riempita di rappresentanze di tutte le comunità religiose e di signore. Alle dieci, è gremita. Di fuori, le campane del tempio diffondono il suono dei funebri rintocchi. Arrivano continuamente automobili e carrozze, dalle quali discendono cardinali, alti prelati, dignitari che entrano dalla porta della sacrestia.

Il servizio di ordine pubblico è diretto dal commissario cav. Ripandelli, dal delegato Martini, del commissariato di pubblica sicurezza di Trastevere, e dai sottotenente Corona e maresciallo Ercoli, dei carabinieri.

Cento ceri ardono intorno al letto funebre, collocato nella navata centrale. Ai lati sono quattro *cappe nere* e le bandierine con lo stemma del cardinale Gotti. Il cappello del porporato estinto è ai piedi del letto di morte.

In una tribuna laterale hanno preso posto i cardinali Canali, segretario di Stato, Pompili, vicario di Roma, Merry Del Val, Cassetta, Vico, Granito Pignatelli di Belcastro, Laurenti, Lega, De Lai, Serafini, Billot, Bisleti, Falconio, Cagliero, Giustini. Il cardinale Martinelli, impedito, si è fatto rappresentare dal suo segretario.

L'anticamera pontificia è rappresentata da monsignore Nunzio Sinner, maestro di camera del Papa, da monsignore Ranuzzi de' Bianchi, maggiordomo di Sua Santità, da monsignore Lelaschini, segretario della cifra e sostituto per gli affari ordinari della Segreteria di Stato, da monsignor Dugoni, segretario particolare di Benedetto XV, monsignore Pacelli, sostituto per gli affari straordinari, da monsignore Zampini, sacrista, da monsignore Pifferi, sottosacrista, da monsignore Mazzoni, dell'amministrazione dei beni della Santa Sede. Vi sono poi l'ambasciatore di Spagna presso la S. Sede ed altri diplomatici, il colonnello Repond, comandante la guardia svizzera, il comandante la guardia palatina d'onore, il conte Ceccopieri, comandante il Corpo della gendarmeria pontificia.

Notiamo il fratello del Papa, contrammiraglio Della Chiesa, il fratello e la sorella del defunto cardinale, e tutti i generali e capi di Ordini ed istituti religiosi dipendenti da Propaganda Fide, e fra cui il cardinale Gotti era protettore, nonchè molte suore carmelitane.

I cantori della Cappella Sistina, diretta dal maestro Della, hanno eseguito musica del Perosi.

Monsignore Rousset, arcivescovo di Reggio Calabria, ha celebrato la messa.

L'assoluzione al tumulo è stata impartita dal cardinale Vincenzo Vannutelli.

7 Dicembre 22 - Marzo 1946

Roma aeterna

Savo sudiy patrii
dominuy prideda
dor iškrypti - apie laidotuves a.a. Kardinolo Gotti
paminėdo Vatikanas
Vertėjai, Ranuzzi de Bianchi, Jo Ekscelencija - buvo kviesti dienai. Jo darbuy Vatikane skirti, Teisėjo misiu vykdy, eilėje vietoj - pareigų kodeksą išrašimo ar skirstymuy - be jų ne pomarkuy, o darbay skirsti Jų nuomonių nemaniuy, kad Jų dinoti reikia turetų sąskirių su Viešumu Šeimy. Šiuo metu - Mano iš Vatikano sufaukti leidimą - o vėliau vėl grįžus dienai vejus. —

Kviečiami - Vatikano kanceliarijų vedėjuy - Kalediy, Velykų, Užgavėnes, Vakacijų metuy bei Švenčiausia Mergelė Padangių. Į Kunigaikščių eiseną 10 o'clock Jų po vieną. Tikėjo, nepersenkinti, bet mirę nemirdinti!!

25 Kovo 1916 Šiandien buvau Dalės „Slovėnėlių“ Romoje vėrų [illegible] Šventėj. Buvo užtat, bet [illegible] fanatikiško [illegible] Šventoto, iš nemonėjo kalbų Šv Tėvo „ne jie čia buvo Šventė.

Kaip išsireiškia – taip buvo“ pamišėlis vaa, kaj „ir ne grieko, pasakau mandy angrynęs iš baimės mano šiame „prasto Katalikė.

Aš čiausi per gražus, sėjęs taip ciausia. Ale kaj aiškaus šėtno, kada skaitė, dirba – viską buvo ne Romos, kaip kiti pagonai – ne Katalikai.

Kaip išsimokino taip [illegible].

Ne abejo – Vatikanas Šventės [illegible] savo namuose, gyvena dar tauką žiniškėjimas, kuriuo išlaiko nešiuo kaj dėl kaj Romos. – Romos nelaiko Šventės Šventų, ne kuris patriarchu, nelaiko didybės monsinjorėlė, jo drasiškių negerbia Žmonės – ne ir tik skebėtis, kad Vičai paukštai, valdo mišiomis ir mišiomis dvasiškėnių. Kita kad nelaiko karalių – nelaiko iš ko gyventi... Kokiai kaip ar lietuviai, ar vėsi kiti patiduodanėji Romai, kuris iš jų jnokėsis... Marijavitai kuprato Romą ir atsiskyrė – o mes kuriame prijo valdžios, kaip mūsų vyskupai kuo Romo bernais. Romos gerai tyrinėja kad į vyskupus įsileisti kokių šnipinėjimų vyrai, jiems nereikalingi. Štai nesakau kad daryti Lietuvą ar Lenkiją, kaip varšavai – mano dėka reikia tik kuriti bernavę Romoje, nes nesivaikėti „Caša Romita“ kuriuos „Romaloyalia“ – ir nekuo daugiau kaip, kad mūsų tautiškumas reikalingas, mes negalime jo pernai buti — Dėl. —

Kr̃waton kuwau naujoję karmyčėję Krdiej Se
žany? ir viso Sakaria - Visą Lazarik kuwo išsiti-
mę jay paśwentinimo - Karmyčia daiti, vidaryk
tiranėjay sibių, daug moneky ir nėra šimtuose
atsaky - kaip kad jay nybėžiny. Mertauo, kay
pasekdo Lietuvoję ~~kam~~ obuly ir nuki auksu
~~to~~ jay pastatymui - ßj dėjo, bai dėjo nuger
žmonelej pu Lietuvay karmyčią tyrd metuis.
Kaip-gi- nedruti, karmyčią stato Pyme, jay
Sių Diva -

Ir pastatydo, karmyčią stalė sau išpanes
riemusej - o Lietuvių auksa dėjo; Ka-gi
delina tunai Lietuvoj į Spanijų arij Pymų
nuki auksa Savijay karmyčių atstatymui
- Guoktus Draus - ir mėta dawydau!
Gmonej nekalbi, jay išmandra - kalbė nuzy
kuriją, o jau babiauska vyrauja - Pyme
to berus. Kay nauday Lietuvoj ir kodėl pai
rekalay, kad Spanai kuriela Pyme Andrej
Straus karmyčią ?!

Ką pak kandelei ir on Ir Kryžiaus
karmyčia. Talyje Mitrijo tilto Pyme. Jai
tai vimieko, kuriam dedejau rekalin-
ga kuwo tenai karmyčia. Tuog reikia, jay
sau ir statyxite, kamgi kuwo kuriti ke-
lawų ir kita kaina?

Kalay apdrosiai, o Spatrugai vyrmiaty, ne-
meto auksa karmyčiaus Italyti. Italay kaip
galėdamay naudyati pastatyti taja karmy-
čia - o Italy Kamigija - ir vavo karmyčių
ar miestuose, ar kaimuose padare Kiekvienoj
bitny. Visa karmyčia gyvenimuy apsiriaba

[illegible] galima buvo manoma kurėti. Nei ir [illegible]
[illegible] gyvena, kaj jau daugj nebeužsiskaito —

Obito di S. Pietro
/Šv. Petro skaitinys./

Šiandien patį dvasią pasiekia pasaulėžiūrėti nau
ja Mag. Gr. .... kuri jau patį metų pasiųsta ir
visuose parapijų mamose. Mag. Gr. .... yra Šv. Pe
tro dvasiniuos kanauninkų, vienas iš ceremonijų
vedėjų — tautos kuria pas Kard. Merry del Val,
jau nebeatsiskaitė gėrėsi mudu kuogi-o
šiandien jisai eis į „Circolo di S. Pietro" kame
renkamas dvasios „Il Pietro skaitinys" /Obito./
Ar ne pertaukrai reikalo jis dasiras „Even-
tapetėj", paroduotuos aišku. Pas mus dvasiuoje
renkamas kartą į mėnesį, Šv. Petro dienoje.
Stipnų dvasios konsolidavimo ir daugdavimo
reikalais — O žinai, kad mano kalinystėje,
kuo atsitiktinių, kad atsirado ir valdžios —
paskutinį kartą /Mg Rovere Iglesias/ kuo iš-
vidos ko valdžių. Matyt ėjo dvasi. Kaj kartą
ašen dvasios pent Vilnyje.

Šaipydamasi davai:

Kodėl? Kodėl ašen mokos nebeviau
dum dvasios ir nebnosių, kaip apaštalai
Rym e daromos — Šv. Petrai dvasios, dar
kuriuo tikybos ir bažnyčios Rymui, nes jo ne-
pažįstamos — o mes? Mes gerai žinome,
kad žmogystėi kunigystei nesveika, nė

bažnyčią, ne Evangelijų, ne Šventų, jei reikia
kunigiškų. O žiūrėk, Jaunuti, kų tai kalbėjo čio-
nykštė?

Kų? Kų – kad patiktų kardinolui ir kuni-
gų kunigaikščių pilnų..... Daug čia ant
kunigų kalta mūsiškų – o kų dirgal nuvar-
džiai bažnyčiai kuria. Kas yra atsakomis,
dovanok Jaunuti, kvailų, už nuodėmes, kų
čionai nepasiųsta.

Kų tau atsakiu, ar nežinodavai Jaunuta vaka-
rinių prieš 20 metų – Kokių? Kokių – ypa-
tingumėlį čionai XVII gromatų šačiutio 20 mėlių
mų – Tikų XV – – pavardėj nepamenu
ne jisai Mogz. Gr. C. dic aicus. Tai pamė
jusių atsiėmė. Tegmų čiuo kad mes mus
negavo – Gauna ir gaus ir jis, kaip jis mus
nepažinsiąs.

Na, gali būti, pamenu, kad kaip buvo čionai
XVII laikais – Jisai buvo iš ponų – jo gimtės
ponai – Vai ir mums ir nedelsiama, kad
jie dvasios ant bažnyčios pilnų, kaip kad
dabar pas mus Viešpatie, kuomet tenai
vyskupas ir ponai – bet jeigu ir laikai
turėjo būti kitaip – jisai daugiaukų, jisai
buvo išlaikomas, dėlgi parapijos ir žmonių ir tė-
vynės.

Bet vai buvo, Siaurgaroti? Jigi 11 metų, da
nežinodavimo, buvo dar vakarinių laikai: Dievo
kunigija, ne kaip šiandien negadėjo. Už mokai, ku-
rvos mūs kevinėje – ir mėsa – o kalnuose
prabangos taip – kuo čia gyvendę.
Kadėl, pasakysiau, aišku?

Laurentio Pijui X – paveic viņu – kā Dzīvā Dieva
apustulim uzņemam – kardinālam Mary del Val
a kard. Rives-y-Tuto. Še darē Vatikāna kā
valsts ir vedē kunģeļa pagāt savā ēnā pa-
ē – a kad tā vietā kunģis patlabā Vatikā-
ē Pāvesti / tiek dabūdīts ar Jēzu vārdu
kard. Rumbolā – pa abolaki Pāvesti. Kunģai
mētāja ēkami pagānu žīmoņi kāpe, kuņa
kunģai nelavī ievērot pāvija ģērmeļi, – kārš
viņa kāti-kāte neuzņēmīgi ir mano tā apē
savu kārtējo / bīskapi kardinālu / Gaja, jūs gy-
venāte tā tālumā, kāpē Vācijai, Austrālijai
Amerikā un Āfrikā / Mēs Gr.. pa daug ka-
ļeņu, kuņu ir Kristīgā, tavīs nebīstami katla
mūsīkai / ar Mēs viņi tālāk, ūdījamo kāpē pra-
vīsai. Jāuc ļikstu dēļdīt, apmīļot vi-
ņiņiņas – tāpēc, kāpē patvērīsies mano sirdī.
Na nezināmotā Jāuda – ne jūs vienī šķirmīnam savā sirdī
ir lielus kunģai nevēlam mūs jūdzu mūsu
Ar tīksmi, pārsteigumu? ēkšēm gardējam Kristīgā
kad lielus kunģai nekas, bet man tādēļ
nelietā – gan dzīvotāmi antagonismu
tai darā.

Antagonismu, ne antagonismu skaļākā
– viņā vīrā – pāvi daug. Klausīt Jāuda – ēkšēm ļo
metu darbavietā Kanceļejā Majestāte ar
vērojošo – pārīnam kāne viņu lielu vērtē-
jumu Debesīs – tai ļēk tīkt priviļģēta da-
žīnot.

Aš nezinājāju

Nezinājāju Jāuda – tai Klausīt. Pārsteig-
nām gyvenīme, lielus Kunģai stāvi

labai žemai. Nekalbant apie kitokių dalykų,
pasakysiu Tamstai, kad palūnose ir pokylinose,
pasirūkę lankes jie eina šokti su panai-
tėmis - o moterys vilsai į rankas bučiuoja.
Vilniuje gyvename ir-gi netoliau mėjo. Ir-
praeit - Rusijoj Lenkijoje skaitoma 10-
12 milijonų katalikų lenkų. Tik kiek
kunigų? - Bet-gi jie nesutvėrė katalikiš-
kos partijos - visi prisiraišė prie lenkų
N-D - jiems užtenka obalsio - "kas lenkas - savaime katalikas".
Švyj kaip kad prancūzai, pertarto mane
mano sėbras.
Ar taip? Taip, prancūzų kunigai primena
sia prancūzą - o pasyjai kunigus.
Einant toliau, trumpiau, kaip link katalikiš-
kos spaudos - visleky Tamstai pasakysiu, kad
tai miriai katalikų, kurių kunigija davė
vienų vieną katalikišką laikraštį, Ga-
zeta Świąteczna ir tai ne kunigo leidžiama.
Yra keleta kunigų leidžiamų laikraščių, bet jie
sekų kunigijos obalsio "lenkas tai katalikas"
yra tik patriotiški nacional-demokratiški.
Žiūrėjova iš kelio - aš dar nepabaigiau Tamstai
kaip link "Šventapetrei" kuriai mes neduodame
aukų. Taigi klausyk - Iš Pijaus X laikais
tie jo pastatytieji "Šaurapročiai" išmetė neži-
nia kam 8 milijonų bažnyčias pinigų.
Kam-gi?
Pastatė prieš savo Šv. Vietano Seminarija, ui namą
tik išleido 2 milijonų. Kur iš to? - Klierikų
nėra. Žiūrėk 20 keleta pasirodo daugiau

jinai mokytojo neprimokinę. Kalabrijoje vel
netoli Centralės Seminarijos Italijoje. Ten gi
[illegible] buvo dvasios pilnas 16 [illegible] Semina-
rijoje – Kalabriškė šventoji ir be skirtumo.
Neapolyje + Bijo X dėvi šiaurietiškų rūbelį
mūsiškių, kad įdėjęs dėnai Seminarijoj, ki-
ti tuoj nerecidivuoja. Dinai kuri retkar-
čiais ne baisiai Lit šiauriečių. Be Semi-
narijos Italijoj valdžia nekiršija [illegible] namų
durų – o šventoji tų Seminarijų dvasia
šiauriečių, kaipo profesorių, dėsnių – tos
Seminarijos be skirtumo – ir mokai Ta-
da, kaip naudojamasi iš jų ir kitų
auklų, kad dar pasitaikė Rymui.
Nuotrauka – pasakyk man Dievulio, pasiaukinu,
kuri širdis šiuos Nuodėmių Bažnyčia, kuriai klausyti
3-ų mokai skyrė tokios pat mus auklės?
Širdies šiuos Bažnyčia atsakė iš Rymo, bet tai
viena iš senesnių –
Gal čia kas perskaitė šventąjį pasiuly-
bos ant vėjo Valdovui – Siela [illegible] pasiaukinu ateiti? jinai [illegible] jinai širdies šiuos
užpuolė, ne iš šono klausyti, atsakė
Monsinjoras.
Tai kam jos mus mokyti auklės?
Kam? Dovanok, Dievuliui, šiuos
negalėjo klausyti.
Kodėl?
Kodėl, kodėl – na dabomet jūs prisiaugti – ... kaip mes su ir
te mus ir taip pažįstate Rymo
nebaustus ... Įsimokinėjo į auklę – kuri
ji [illegible] tai ir jos jūs negalės mėsos gauti ... ..

7-IV-1916. ——

Buvo pas mane Redaktorius „La Vera Vipma“ Labai vargšas kadangi negali gauti audiencijos pas Šv. Tėvą nes jam daugiau žinoma. Sako buvo prašęs tą audiencij ir jisma nesą jį gauti, tiesiog į Vatikaną ir Msgr Sedlezkiui paskui - ką norį sakyti - Šventa apie savo keliones ir manevravimą vaizdžiai.

Jį visai nesuprantu, nes redaktorius nieko nepriėš, ką Vera Vipma“ nepritinka Popiežiui, tik dabar ne laikas naujus laikraščius pasirašyti, senų lenkų gėrimtė pasirašius, o tas jau 30 metų jį parėmė - laikraščiui pinigus - prisiuntė o Lenkijoj Mokslo ir Dailės.

Tai gi, tai gi laukti. (atsauki redaktorių) Gi vargšą man Vatikane ausis mynų užkimšo, kada Kun. Rapsevič. atėjo į „V. Vipmą“ - dabar matote. Šventa Tamsta, Tamstos redaktorių - kaip Jie Vatikane mokėjo dirbti, jiems ne tik jog nedirbti.

Taip pamatė „Dar, gyvi ar nori gyventi“ - labai gerai kad, jiems atsidarys akys - kaip jie užsirūkys dirbti laukai. Vėgal jie tik savo šeimyną išgano - Apšvarų jie ant Vatikano.

Šv. Tėvas, dar prieš 3-4 mėnesių užtą gulėjo dvarė Vranke p. Šlažinskų, o mums jiskai davė žinią ir tą, kad jau Monsignorui Lapelei p. Šlažinskui savas pasiuntinys redaktorius, kuris dar prieš 4 mėnesių buvo jau pas mus ir [illegible]

Ir dabar, sakau, prie 30-to dienų skaitymo vėlyti nuvažiuoju pas Dr Šerą – jisai pasiųs ji su vaikais į Palangą – Vakare, vasarą Palangoj, kaip aš čia kada vakare.

Aš nieko negaliu pirmesnio Monografijos Dėdės Šadžiaus Antrašiaus padaryti. Apart, kaip aš pas Dr Šerą.

Nekuriuosyk tenelis savo Popierių, kur dėdės laiškai ir kalinys, kad niekas prie to negalėtų

Apart padarius nebuvo Vaikams ir nepranešęs su kuo pirmiau. Tenelis jie manęs niekur nekeliavo, bet niekas negali jų mane saugoti – Jaučiu, nebuvo ai su niekuo nepranešęs, o su Viskonjatu labai gerai. Na, ir gerai.

Dabar pasibaigus gal, kuom, kad jie paėmė Rusijos Valdžią pulkininkui mane iš čia išsiųsti vietų. Sudarius kad Kun. Kuliką, daro skaitę gauti mano vietą. Aš degu čia. Kuomet man pranešta su ariste pensės", aš atsakiau. Aš degu čia, suprantama, pas daktarą, atėjo Kauniškis Dėdės Kavan, klausiau, kad Lietuvos savyje atsižvelgę Mokslo reikalus nelaikančiai kazyrai – Aš degu, nebuvo savo algos, kun. Kuliką nebuvo ir ko gyventi –

Pasirodo, kaip man sako p Balsys. /Balsys/ kad Kaune, jau nebuvo Ministerijų, /Ministerijos/ Švietimo, jos Kun. Prosmuiterio, kų jisai užtrigo vedasi. Pasirodo mano metodas gerumo ir Viskonto, kuloko ir tai Švietimo nuvo pasiulymą – kų Lietuvių Dėdės, plėšikų užtrukdamų —

Onori speciali concessi dal Re d'Inghilterra a Aga-Khan

LONDRA, 13 (S). — Il Re ha accordato il saluto con undici colpi di cannone e il titolo di capo di prima classe della provincia di Bombay a Sua Altezza l'Aga Khan, capo spirituale di numerosi milioni di maomettani non soltanto delle Indie, ma di tutte le parti dell'Asia e di diverse regioni dell'Africa. L'onore conferito è tanto più notevole, in quanto che fu finora limitato ai Principi regnanti e l'Aga Khan non ha nessun potere temporale in nessuno Stato. Questa distinzione è considerata nelle Indie come più onorifica di qualsiasi altro titolo.

Il giornale paragonano l'atto del Re Giorgio con i metodi tedeschi recentemente messi in luce per impedire l'espansione dell'Islamismo nell'Africa orientale.

„Osservatore Romano" 15 Aprile 1916. 98

Sir Edward Grey mirė (17.IV.1916)

Kyme Vatikano laikraščiai pastoviai laikosi labai griežtos neutralijos tarpe Vokietijos ir Anglijos. Vokietijos ir Anglijos karo laivynų veiksmus Vatikano laikraščiai nelabai tesidomina. Tačiau tai ne katalikybės priešakinėse, tik Katalikybės priešakyje, kad turėti katalikybę užsakę.

Todėl Anglijai ar tai Dalai-Lama, ar Aga Khan ar Hopkinsui nekalbėjo, kaipo tokiam artimiausiam Anglijos Globėjui. Užmuštoji prancūzų respublika, kuri pasiuntė kardą, kad persekiotų ir kurią kankino ir vienuolius skelbė ir formavosi Gilly, kad jeigu išmestas Viena ji gavėtų asa Prancūzijos užmušti ir 80 dar vyrų. Italijoje tik geriau. Tačiau kad ir visam tuo Anglijai katalikiškos bet jiems nedavė nieko tai Šventajame. Tai bizantiškoje, tai kur-nors kitur galima nuo anglų kunigų. O dar nekenčiama Prancūzai prieš Austrijų. Austrijoje dvasiškiai kuriti nuo karaliaus. Bet Kyme viso katalikų ir Leuka Prancūzai, yra savotiška, bet ten" rėkti prieš Rusiją.

Ką padarys Prancūzai kunigai ir kuo čionai? Jų moralinio atsvilgio daug padarys kledrės. Kaip kunigija, dar labiau negu kareiviai yra jautrus „quand Vienne Semininum". Tik ką neužsta atsveikti - italų kunigai kame daugiau mažo nerimsti - Pranciškėnai ne - nei cinu šiprabinkes ir vištų gerai, kaip galvija moterų kaip devotai, Dievaitkių vaikėtų, jokių kudu nė pirštelėti, ne prieti negali - Viena tarp seserų ir kitos, prie akių daugiau dar Motinos

apyrena – Šiešėliai naudojami marinais ir vaistaž
notisų rašyti.

Kiaunės dvarinio ūkinio sezono – Kaitos šiešėlis, skirtingo
saugių ūkio laikų gerai ir je kurį sezoną – butyme
„amici" – išgraduoti algos pap ūkinių dėl vartotojų.
vilnų der atsiveda sezonų – dėl ~~ka~~ praėjusių,
kad ūkio sezono ir sena ir davatka pasibaigė
vaiga kaj pasiruošti. Pap vaikų, der dvarinių ūkinio sezo-
dirbu sezoną – nė vieno kap neatitarpa – Sezonas Sob.

Tuby vaikų kuningų, apyrenų, pasiskaip ūkio
laiko išsiunčiant kuningų, šutinkų draugų pečiuk-
sezonų kaimiečiai – kiekvieną svečiuna pap ir
pavydi, kad jie yra laisvi sveikinti ruduose
kitų laikų kiekvieną šunka – spygli, kad vaikų kaimo
kiekvieno patarėjai priveda kelelių atsitikimus
Rytus, kuriuų aiškų kiekvieną priveda negalėjo
ir kaji veiksnys, vaikų, daug jinai pradžių
vaikų kelevinių Kalbiap dvarinių darbo.

180

25-IV-1916

Rzym

Kardynał Merry del Val – syn „dobrej" i mogącej przeżyć – Pawła mnie kardynał aneks aferaty generał Pawła Sarto jasny Św. Piotr bazylika tutaj i dzisiaj – kanonikowie chóry. Św. uroczystość – dalsze dzieła Ci Rzymu. Teraz Aby uroczystość tutaj i dzisiaj Św. Piotr bazylika, Diakonia Navarre aperges. Merry del Val – uroczystość pontyfikat Sarto, pasterz Św. Rzymu – cud Basilica turecki tutaj diabeł uroczystości – cesarz Rzymu angielski ustanowić we Francji – Św. Paweł – za ich modlitwy – dzisiaj Kościół XV Grzegorz małpowie, Cud po Francji autentyczny „Merry del Val" – święta ustanowić ich Rzymu! Nieprzyjaciele – dzisiaj za – przez perfidii oper tenitus – jam regulacje autentyczny – bez wiedzy ucznia przy Vaticano.

Św. kasy tajny dalszy operacje, „Il Giornale d'Italia"

16. N.110-19 Aprile 1916

Il cinematografo alle funzioni della Settimana Santa nella Basilica Vaticana

Domenica scorsa nella Basilica di San Pietro si svolse con la consueta solennità la funzione delle Palme.

Vi si affollò come sempre una quantità di fedeli e di curiosi, poichè simile cerimonia, come tutte quelle di questa settimana di Passione, assumono un carattere di grandiosità originale e pittoresca, famoso in tutto il mondo per le mirabili descrizioni che ne hanno dato illustri scrittori di ogni nazione.

Ieri l'altro qualche cosa di inaudito attirava l'attenzione dei fedeli e dei curiosi. Tre apparecchi da «presa» cinematografici erano in funzione per fermare sulla pellicola sensibile lo spettacolo meraviglioso.

Una macchina era collocata sotto l'orchestra presso l'altare della Cattedra, e spiava con l'avido obbiettivo da un finestrino praticato nell'impalcatura dell'orchestra stessa; un'altra più audace troneggiava sopra la loggetta di S. Andrea e afferrava un campo più vasto del cerimoniale sacro; una terza stava appollaiata e vigile sul loggione in fondo alla navata centrale e raccoglieva i mistici quadri della processione delle Palme, e la massa imponente e commossa dei credenti.

Come già i fedeli, della inaudita intrusione fimrono per accorgersi i reverendi canonici dell'illustre Capitolo Vaticano, che rimasero assai indignati di mandare per il mondo la loro effigie sugli schermi profani delle sale cinematografiche.

I monsignori del Capitolo si affrettarono a delegare persona che dichiarasse al cardinale arciprete della Basilica, l'eminentissimo Merry del Val, il loro rammarico per la irriverente azione cinematografica, ma con indicibile sorpresa i canonici si sentirono rispondere che il cardinale arcivescovo aveva ordinato la «presa» della funzione, e che non vi era nulla di male in questa innovazione ultra-moderna, e in contrasto con la santità del rito e del luogo ove si compiva.

La scena ebbe a rimovarsi ieri mattina, e allora i canonici, che si rividero sotto il fuoco inflessibile dei tre obbiettivi scintillanti, sentirono più viva la loro indignazione e il giusto sdegno per una cosa che essi giudicavano una vera profanazione. Molti allora si ritirarono e diserterono la funzione ritirandosi in sagrestia a commentare il capriccio del loro capo ecclesiastico.

Questa specie di scioperetto silenzioso ha avuto origine dal fatto che l'eminentissimo cardinale Raffaele Merry del Val, senza curarsi di inter-pellare, com'è sua consuetudine del resto, il Capitolo stesso, aveva consentito ad una ditta americana la facoltà di cinematografare i suoi venerandi colleghi nel pieno esercizio delle loro funzioni.

Gl'intraprendenti americani, per procurarsi una «film» d'interesse mondiale e che frutterà loro parecchie centinaia di migliaia di lire, avevano avuto la geniale idea di riprodurre dal vero le celebratissime funzioni della Settimana Santa.

Cercarono dapprima di mettersi d'accordo col basso personale della Basilica per poter collare i loro apparecchi e i relativi operatori per poter lavorare di sorpresa: ma i sampietrini, a cui certamente erano stati offerti molti dollari muovi fiammanti per ottenerne la complicità, compresero il rischio a cui si sarebbero esposti, quando la cosa fosse divenuta di pubblica ragione in tutto il mondo e rifiutarono le tentatrici offerte.

Gli americani non si perdettero d'animo per questo, ed essendo disposti a proporzionare le offerte, al fine si rivolsero alla amministrazione della Fabbrica di San Pietro e all'arciprete della Basilica, eminentissimo Merry del Val, che si mostrarono assai più arrendevoli dei modesti sampietrini.

Si convenne dunque che la ditta cinematografica americana avrebbe versato una assai cospicua somma, per ottenere l'agognatissima autorizzazione.

Convennero nella bontà della cosa alcuni tra i più assennati canonici, tra cui mons. De Bisogno e mons. Ugolini. Ma tutto questo non è bastato a calmare gli animi indignatissimi degli altri canonici, i quali non vogliono saperne della parte assai poco lusinghiera di «cachets» da compagnie cinematografiche, e tanto meno di offrire in effige le loro venerande persone proiettate sullo schermo bianco a tutte le sale del mondo, tra l'ammirazione dei pubblici esotici e a titolo di «great attraction» tra un dramma poliziesco o di mala vita e una comica finale.

Non sappiamo ancora come la faccenda andrà a finire, perchè se i canonici persistessero nello sciopero la cassa della Fabbrica di San Pietro potrebbe vedersi costretta a restituire tutti o in parte i bei dollari d'oro della Casa americana.

A rigor di termini i reverendissimi canonici possono essere accusati di misoneismo. Il loro capo, l'eminentissimo Merry del Val, è uomo assai più moderno e non ha certi scrupoli antiquati e vieti. Il giovane ex-segretario di Stato anzi anna assai di posare davanti agli obbiettivi fotografici, tanto vero che di recente, mentre impartiva la benedizione alla campanella nuova che l'Eminentissimo ha offerto alla Basilica, e che egli ha battezzato col nome di «Raffaella», ebbe la degnazione di farsi riprodurre in ben sedici pose dagli obbiettivi del fotografo Felici.

Istorijas pabaiga kaip ją pajave „Il Giornale d'Italia" 21 Sep. 1916 N° 112

La cinematografia a S. Pietro

vietata dal Pontefice

Le solenni cerimonie religiose della Settimana Santa, si sono svolte ieri a San Pietro con la consueta austerità.

I cinematografi americani erano stati inesorabilmente espulsi dalla basilica.

Ci risulta che la pubblicazione del *Giornale d'Italia* aveva avuto l'onore di esser letta dal Sommo Pontefice, e che della speculazione cinematografica americana aveva riportato ben altra impressione che non fosse quella assai mondana del giovane porporato che fu segretario di Stato del Pontefice defunto.

Benedetto XV non indugiò un momento a far conoscere la sua disapprovazione, e alle 5 di ieri mattina inviava un messo all'arciprete della Basilica Vaticana, per ordinare che la presa cinematografica fosse immediatamente proibita.

L'eminentissimo Merry del Val fu avvertito degli ordini perentori del Sommo Pontefice da monsignor De Bisogno, il quale ebbe alla sua volta l'ordine di far smontare le macchine americane ed espellerle immediatamente dalla basilica.

L'energico provvedimento di Benedetto XV ha procurato grande compiacimento e sollievo dei venerandi canonici e del clero della Basilica i quali erano assai grati al «Giornale d'Italia» di aver messo in luce la profanazione che si andava perpetrando col consenso del superiore gerarchico del Capitolo.

In pari tempo fu grande la meraviglia del clero, perchè dagl'interessati si era fatto credere che l'impresa cinematografica fosse approvata e benedetta dal Santo Padre, e a conferma di ciò, monsignor De Bisogno faceva girare una lettera di monsignor Giampieri sostituto della S. Congregazione degli affari ecclesistici.

La notorietà dei loro nomi e della loro vita, notoriamente materiata di misticismo e di contemplazioni, accresceva solennità all'impresa e incuteva un relativo rispetto anche ai più riluttanti.

Da un dialoghetto poi colto a volo nei corridoi della sacrestia, tra un vecchio prete che citava il passo di S. Paolo: *parete praepositis vetris etiam discutis*, cioè «obbedite anche ai vostri superiori non perfetti» ed un giovane prete bollente che gridava: «Vogliono rovinare la basilica!»; siamo venuti a conoscenza che le innovazioni, recate dall'eminentissimo cardinale Merry del Val, non sono generalmente bene accette, neanche per quanto riguarda l'Amministrazione.

Per citare un solo fatto: il personale della basilica, vulgo «sampietrini», chiese un aumento di stipendio.

Vi fu un po' di agitazione, e, per calmare gli animi, l'economo monsignor De Bisogno credette bene di diminuire le ore di servizio, invece di accettare il chiesto aumento di salario.

Ne seguì che nelle ore del pomeriggio, quasi tutto il personale è libero; e mentre prima tutti i sampietrini erano di guardia, e ciascuno vigilava con cura un breve tratto della basilica, ora una sola guardia ai cancelli deve curare la vigilanza dell'enorme edifizio.

La basilica, così abbandonata, non è certamente garantita dagli atti vandalici di qualcuno al quale la maestà del luogo non è sufficiente ad ispirare sentimenti di devozione e di correttezza.

Eppure il danaro per soddisfare le modeste richieste dei sampietrini non dovrebbe mancare, a giudicare almeno dalle ingenti spese fatte da vari anni in qua in opere spesse volte irrazionali.

Tutto ciò va seriamente notato perchè è bene non dimenticare che se il miracolo della Basilica Vaticana è patrimonio mondiale, la responsabilità della sua conservazione spetta al popolo cattolico di Roma.

[illegible] daug arčiau [illegible] Dantės Inf. [illegible] ... che alla tua [illegible]
Io parlerò di le vere novelle!
Inf. XXVII [illegible]

Kaip prie didelio nergimimo prie Merry del Val kaip tik tinka Dantės Eilės:

„Ecco la fiera con la coda aguzza…
… Ecco colei che tutto il mondo appuzza
(Inf. XVII 1-3. – ar – kad ir
…. com'egli è ora brutto,
E contra il suo Fattore alzò le ciglia.
Ben dee da lui procedere ogni lutto
Inf. XXXIV 34-36.

O man iš Seimo per 100 dvirų kunigų, rašėme į tą „Fiera" kad duotų mums vyskupą lietuvį. Nieko negavę, gavome Karosą, kurį anot lenkų „nieszkodliwy" – Pesa, Sermose, kad neišleisti lenkams jo vyskupą, pavedė pralotui Antanavičiui [illegible] (Blažų ploy Jalbrzykowski) o patsai miegojo. Nuo 91 kurio metų, atrodo, Petrograde ir gyvenus dešimt kartu su Vyskupu Kasevičium – Karosą, su Žemaičių Vyskupu nekalba lietuviškai – tik lenkiškai. Taip man rašė patsai Karevičius. Merry del Valui, tai jo generui Sembeką, kur norėjo sugriebti – a.a. Kun. Slovinskio ir praloto Martinovo pinigus – tik jo reklamė kad šitų dviejų buvo palikti testamentai ko ir atėjo, kad pr. Antanavičius ir mane, anais metais Merrio akyse – daugiausia apšmeižė Sembeką – abu jiedu ponų vaikai iš ne tikę – Vilniuj mokos, kitas klasė –

L'Osservatore Romano
1916 - 9 Marzo

Alla chiesa della Resurrezione

Come abbiamo annunciato stamane alle ore 10, nella chiesa della Resurrezione, in via San Sebastianello, si è celebrata la Messa solenne, secondo l'intenzione del Sommo Pontefice. Cantò la Messa il R.mo Kasprzycki, Generale della Congregazione della Resurrezione assistito, dagli alunni del collegio, Giuseppe Reszel, diacono, Sigismondo Chorzanski, suddiacono.

La solenne cerimonia fu chiusa con la Benedizione Eucaristica.

Notati fra i presenti il Prof. Sobolewski, le suore della Resurrezione, e molte altre personalità della colonia.

La musica strettamente liturgica fu eseguita dalla cappella del collegio.

pas lenkų priešrevoliucinį užsienyje išeivį bičiulį Kuzelovičių ir rusų ryšį Semenenko - šeimos lenkų kaip ir nelaimą - vienų vienuolių ir kone įsisenėjusį klierikų - šiuolaikinę popiežiaus - auklėjo Vanagų vienuolius, Tėvijos Šauklį lenkai daro kaltėdami rašytoją Šaltį buvo apšaukdami lenkų išdaviku, kad padirbdinti lenkų skaitlių, garbinu nekabinamo lenko pavardę, o profesorių Sobolevskį, dėl jo lenkų "Užutrį", kurį aiškiu, jį jau medai įsakiusi slaptai nepriklausomybės kūrėjai - bet ėmė daryti išlepėlį. O profesorių jį todėl kaip aiškų Lietuvos. Jis dėl pabėgusių iš Lietuvos mokytojų - bet Vanagai vėl jį darosi profesoriaus - vokiečių jau klierikų - kunigų ir lenkų kolegijų, buvo su Misionieriu Šv. Kazimiero bažnyčioje ir vėsiraše, polonų", kaip dėl lenkai netinka

„Osservatore Romano"
4 Maggio 1916. –

Alla Chiesa di S. Stanislao dei Polacchi

Domenica scorsa, giorno festivo di S. Stanislao, nella detta chiesa, ora stabilimento russo in via Botteghe Oscure, come abbiamo annunziato, alle ore 10, si è celebrata la Messa solenne.

Cantò la Messa il Rev. P. Gazzano Giacomo, Parroco di S. Maria in Campitelli, assistito dagli alunni del Seminario francese. Era presenti furono S. E. Neldoff Ministro plenipotenziario di Russia presso la Santa Sede, con S. E. il Signor Bock incaricato degli Affari nello stesso Ministero.

La musica fu diretta dal signor prof. Ottaviani Vincenzo.

Gavęs šį pranešimą iš „Osservatore Romano" – pasakiu kad mano pasiųstąjį buvo Rusijos ministerstvo prie Vatikano, o „Osservatore" šaltinį gavo kažkur kitur. Nemanau primelsti. Šiam gardi padrika ne vakarų, o tik dėl proselitų. Bet, kad asmuo vakar nebuvo šioje šalyje – tuo jau nutvarkyti. Pasmylėti. O primelsiu apie tai kada garsiau. Tai vakar padrika. Na, tai buvo kaip muziejus, padurkite šeimos. Nebuvo Rusijos šventės. Kas ne prisikelėlis nau ir ji galvą nebeturi atgėlę pasiųsti.

Štai „le Store della Resurrezione" ar kaip vadinamas Nazarietanka – tai yra tiesiog „Oxmenesių Bažnyčia" Štiboj buvo tik „Šventieva vaka" ir tik po to metų „solemnia". Visur valdžiojai, tiesiog neįsipa ir yra pasitenkinę tenkiej. Jei pirma Garsiose tenai vėlai vienbalsiai – Vienoje vlaptas. Jei daugiau tuda Vlaptų tenkių nuogytojų ir tiekėjų. Tenke nekenčia Jo Kanclerio Seserų tiekėjų Nemenskoje nuo jų auksčiau tenkino tiekėjų varkus. Tenai kyme pagrindai užlaiko tenkinginių deliamindų ir tenkinjai ir tiekėjų ir pelno gerai ir jų. Pas mena išplaukia parsitraukiant, kad norint kariti Romoje gerą maršą reikia apsigyventi pas kunigą Nazarietanką. 1900 kadangi Vienkalkevičių Romoje gyvenau tenai – ir kaip kvartiše išvaišindavau palikome 100 fr. auksų, apie vėliau Vienkalkevičių Tais metais Michalkevičių, kuris pas tuomet mau nešiavau darbo vėro darbą. Šventosios prisiėdžiau pačių privatu kuti Romoje draugiau pas jąjį nebematoti. Tais pat, kaip mena sakėsi, padarė ir Antropovskis Mospotowski.

Nuai pertraukimą yra Šeimą Jubovidzkej ir Gardi-

I parlamentari Russi in Italia

PARIGI, 30.

La Delegazione parlamentare russa, attualmente a Parigi, visiterà dal 1° al 30 corrente, i fronti francese, inglese e belga e precisamente: il 1° alla officina della regione di Lione, da Lione la Delegazione partirà la sera del 31 per l'Italia.

La delegazione è così composta:

Membri della Duma: Protopopoff, vice presidente Miliukoff, Chingareff, Lvoff, Rakchmansky, polacco; Radkevitch, contadino; Tumaschieff e Omelchitine, nazionalisti, Demtchenki ed Engelhardt del centro.

Membri del consiglio dell'Impero: Wassiliieff, conte Wielopolsky, Gourko, principe Lobanoff-Rostovsky, conte Olsouliefi, Radovsky.

Note Vaticane

5 Giugno 1916

Udienze

Il Santo Padre ha ricevuto in private udienze:

l'E.mo Cardinale Giustini, Prefetto della S. Congregazione dei Sacramenti;

Mons. Zonghi, Arcivescovo tit. di Colossi, Presidente della Pontificia Accademia dei Nobili Ecclesiastici;

Mons. Hensen, Direttore dell'Istituto Storico Olandese;

Mons. Alessandro Lupi;

il Conte Sigismondo Wielopolski col Signor Felice Raczkowski.

3-VI-1916 Šendien gt rytmetyje atvažiavo Roman Ruzyj Dvaro attaše. Šeimai Račkovskų pakviečiau šiandien kietuosi ir Vielopolskų albėjo ankščiau. Delko? Kad turėsiu audiencijų pas Popiežių — resa Rusijų atstovai kaipo šventoji Sventai ne galės būti priimtaji Vatikane. O leisčiau mat atvažiuoti ankščiau — yra dar privatiškų asmenių ir galės būti priimti — Vielopolskis nesiruošia, bet Račkovskis ketina už priėš Velykų ir priėš Šventes —

5 Gegužės. Šeimai yra dideli politikavakai, bet ačiū Dievui, nuo politikos. Jums laisva gyventi be to yra labai svarbus pavojingumo laikotarpis — Italija karia — Lazdynai ir atostogos. — Šendien Vielopolskis ir Račkovskis buvo priimti Šv. Tėvo. Šendien rytmetyje atvažiavo Rusijos atstovai — bet kiekvienas iš kankytų Roma praėjo vyskų. Tačiau Vatikano akyse — tiek šeimininkai dar buvo privatiškomis asmenimis — o priėš rusus ano yra ir nepaprastas. Mat, nuo seniausių nedarė vizitų pas Popiežių kaip tik tų dienų, kuomet mūsų delegacija buvo Romoje.

Rytoj vakare prašiau man sudėtikti su daug panaj Rusijos Ambasadoriu, kame jie buvo priimti — ant arbatos — kur Ambasadoriaus ir atsakė esmi užprašytas.

Kad leidžiamas buvo nemalonus sudėtis su manim tai nors ko iš kalbėti — nemalonumai kaip kad Amerikoje iš gr. Plechavičiu 29 Lapkričio čia Meka pas Velionį vakare

105

pagedti Kordinalu Mercier. Gdyby otrzymany
apel o zaniechanie ostatecznego
Rzym przeciw wszystkim
Żydzi Polscy nie obejdzie
mane. Pomimo pay Ministerstwo
pokojowemu - mat pisz (apel) radosti-
ny w Watykanu prosty, kaza pay te
prosty pay Ministry pre Kar-
nalo -

L'arrivo della missione parlamentare russa

Stamane è giunta a Roma la Commissione parlamentare russa.

All'interno della Stazione, nello spazio antistante, era stato formato un cordone di soldati, con la fanteria all'interno della Stazione, fino a piazza Cinquecento, la folla che con l'andare del tempo si andava addensando veniva trattenuta da un largo cordone di guardie agli ordini del Commissario cav. Di Tarsia e dei capitani Cancellia.

Una tettoia della pensilina reale era adorna di trofei di bandiere delle Potenze alleate, con un tappeto rosso ricoprivа il tratto ed il marciapiede.

Si trovano sul posto il generale Cittadini, comandante il corpo d'armata, il sindaco comm. Apolloni, il comm. Trombetti, il generale dei carabinieri Carmine ed il comandante la divisione generale Recli. Alle 10 già si trovavano riunite alla Stazione le rappresentanze del Senato nelle persone dei senatori Biaserna, Pedrotti, vice presidente Torrigiani, Melodia, Pasini, De Cupis e Marconi; della Camera nelle persone dei deputati Alessio e Arnaboldi vice presidenti, on. Medici del Vascello, Schanzer e Galimberti.

Subito dopo sono giunti l'on. Borsarelli, sottosegretario agli Esteri, il prefetto comm. Del Bel, il direttore generale delle Ferrovie comm. Cornè, il primo segretario dell'ambasciata russa De Strandtoff e l'addetto all'ambasciata stessa barone Gorand, il segretario, il cav. Mantovani, il dott. Cervellieri.

Quando presenti anche i quattro membri della missione giunti salutato scorso, onorevoli Welipolscky, Wasilieff, Rackovsky e Sadovsky.

Il treno è arrivato alle 10.30, con un ritardo di 40 minuti. Appena il treno è fermo, l'on. Borsarelli, seguito dalle rappresentanze del Senato e della Camera, si avanza verso il vagone salon ove si trovano i componenti la missione russa. Appena fermata la tettoia, ed ivi giunto attende che i deputati scendano a terra.

I membri del Consiglio dell'impero giunti a Roma come dicemmo la settimana scorsa, salutano i colleghi e a discendere dal vagone e presentano al rappresentante del governo italiano, il quale a sua volta li presenta ai senatori, ai deputati, al sindaco ed alle altre autorità.

Terminate le presentazioni i deputati russi escono dalla stazione e salgono su delle automobili che li trasportano al Grande Hotel.

La folla che è dietro i cordoni, li applaudisce vivamente.

Due membri della missione ricevuti dal papa

A mezzodì il Papa ha ricevuto in privata udienza il conte Sigismondo Wielopolski, consigliere dell'impero russo, e il signor Felice Raczkowski, deputato polacco, membri della missione parlamentare russa. L'udienza è durata oltre mezz'ora.

I palacchi della delegazione

Il conte Wielopolski, del consiglio dell'impero, presidente del Comitato nazionale già residente a Varsavia, e l'onorevole Raczkowski, deputato di Kovno in Lituania, sono due polacchi.

I polacchi sino dall'inizio di questa guerra si sono schierati dalla parte dell'Intesa; e malgrado le più dure prove sono rimasti fermi in questo loro atteggiamento; la quale cosa che ci reca conforto e che merita di essere presa nella dovuta considerazione, viene ancora una volta dimostrata dalla presenza dei due chiari parlamentari nella delegazione mandataci dalla nostra alleata la Russia.

programma del soggiorno a Roma

Martedì 6 giugno: Ore 16, udienze reali — Ore 16.30, visita al Pantheon — Ore 17, ricevimento al Senato — Ore 21.30, ricevimento all'ambasciata di Russia.

Mercoledì 7 giugno: Ore 7.40, partenza in treno espresso per Terni — Ore 9.30, arrivo a Terni; visita alle Acciaierie — Ore 11, partenza da Terni — Ore 14.25, arrivo a Roma (colazione in treno) — Ore 17, ricevimento alla Camera dei deputati — Ore 20.30, pranzo del presidente del Consiglio all'Hotel Excelsior.

Giovedì 8 giugno: Ore 17, ricevimento al Campidoglio — Ore 20.50, partenza per Udine.

„Il Messaggero - 6 Giug. 1916.

„Je kdosik ta znogam sy
lawicy? - mam wiadomosc kolej
wiejski spod Wiednia - Adel
wrzesz - pay dany, todel tai wie
mace bar kram lazeraty je
- trudy w ustroa lawkag.
Buno pay mane redakto-
rzy „z Vera Roma" - szczegoly lungo pay do Teon. Do
Terny, stacyi, pay stacyi, kad Wlochowie geni kabale-
kai - Tai kodel nenavi, kad spat pay tazyhanci?
Mal do Terny renovy gnacy, spat spane tatse....
o do Terni velky zlandyki - Zivnosta strahan, spat
by ne kalbay negali lidi - dzy ponuli, Zivnosc ne
do Terni dusky, dzy zvedaly stowek w... w lawka
prizna. Kolej w mistyi velky cisi pokoj, kad mo lawky mesto negrody.. o
dzy do Terny davay jem jedno skarta 500 lyra, po lazoraticie pokazuje-
mi - O gal tej: powiedzial by w Sicilowap abeza, o dzy ai zivnosc obsadz
mano opowiadaly w nespravakosci stowarzyszo Italy. -
„Il Messaggero" spra velky w wiadomosc Zivnosc lazeraty - Zydzkai nasso
wiary w bede oczekiwany predsednicy Komitetu - dai kde cena lawkai
katolikai zagen jak katolicyzm lubi dobre.
Aden Pomnie velky wiary wiadomosc. O dzy skoby, kad gdzie
ai turciti pricz dzy kolumny - pieprzonem, mocno geremio ne-
malgo - vor dzy Kaune porz mely pricz cisa lubi pric wiek-
stszej pokojowosci - Jeszcz wiara mostem grudny - o vaisz
lawagy rabi „ Sto lat Polska kultura

Roma 6-VI-1916 m.

Corriere d'Italia – 3 Giugno 1914 m 106.

„Corriere d'Italia" – ypa tej Lenuxy „Mogleť Katolszi" relative ad Seppuo Popriel – ar Vstrany „Gazeta Krakowska" relative ad Mi-chalkiewicz. – Prvé 3-4 motky „Corriere d'Italia" buvo Vatikano vyšiai vidutinio-nay – nunaj pastare Katolikiškas – už pi-nigy Germanyje gauna reikalingy.

Mgr Pacelli – ypa žinoma „tokia garsi Vatikane ir Secretarie di Stato. Kranksty-Merry del Valio – Pacelli tai petrapiy tej „Nun. Orsko – Bulan" – Bartolovijy vardo šimy Pacelli žmogy velyty ir mokyty – vyksty „Cinelli a zio", Kaip tipiško Katalikiško advokatuko sunaus, natay tuscolpenuty". Mokslo ir jaluzenio pusto jame neješkoti – bet vykusno begalo – ypa tai dei genovy „protocanalia" – Lapmandavo, akyliste buy Kardinola, jai nejigy ir Karaly teloriju a la Gubernan. Šiudien matome ypa tai „celebs", uždaly ginčiy, galany ir karti kalbeto-ny. Vatikani nesiskaitykai. Mokiami su Karta, pay Mo-lidoriy, ir nieko karty buvau pay ji Vatikane su in Vyno. Karalaičiany reikale – ypa, anot manyi, tai gera-mi Torgnemada – jisai vaiy kad Lenuxy Ambrazadoriy su parigerejimu Vatikano Krauty ir Karo, by tik tay kuta su po nauda. Italy vykusy vaiy kad mažy čiop-ny ar Eydy – o ypa Pacelli Krikšty tokei. Jo dide, ta-rabotoj buvo čionai direktoriumi „Banco di Ro-ma" (kur Čiampolini kamjai dedu pinigy, kad tarsti proteksiy pay Pacelli) bet paskui „Banca" ko tik ne-bankrutavo – p. Pacelli – pas buvo „pogrind ko ofisiatay" – Visy Pacellio mokslay, kad jisai prancuziškai kalba kay italu tikrai lengva. Pacelli mokslo kvailiy, vaiy kad nuny Vatikanty, ka pati žinoty neišeiy

Il principe Alberto di Monaco principato, in occasione della visita ufficiale fatta recentemente alla S. Sede, ha conferito a Sua Eccellenza Mons. Angelo Sanz de Samper il Gran Cordone dell'Ordine di S. Carlo ed ha nominato monsignor Pacelli, grande ufficiale dell'Ordine stesso.

13

Pacelli ir Vatikanistikai užmetinėja man, kad rašau turus. Rašysiu ateityje o tokiom žinių paišų iman pagarsėjusių mgr. Monaco's "Lettera ... kuriuo jis savo "uoliekų tarnybą" užsitarnavimu ... Vatikanui ... Na, ar ... ir ... ateityje ... Jeigu ne-

Mat, neturėdamas nelaimės, nors ... - rašau ... kaip kartą, kiekvieną ir pusmetį ir prieš vasarotojų Pasquali mudu, kuris jiems tokių darbštų, kad vieną ... Murray Vilk Leeper - deserpidator ergo - taipe kita kuri ... Lukavalyta Vanda ir Lithuania - tokie der kvailiai, kad tavo rezultate pavedą Italams. Revenons nauleem ?! Pacelli tiesą rymotėjų - o labiausia nedrįsą tarp Italijos Kardinolų, kaip tik Krymečiai, kuriuos tarėsi nekenčia Alta Italia - (Milano, Torino etc) - Monsignoraujų Citoni Pranciškonų Kun. Vitkauskų laikau didžiausiu savo priešu- tik Pacelli - ir kada mes karto kiekvieno ... ir Vatikano, neišdrįsą pasirašyti - apie Lietuvių katalikų ir lietuvių Tautai nupasakoma priimdavo. Vizavimą stebėsi ir nuo manęs, tik sudaugo laukusi pratęsimo Italijų ar kokių vizų - tai mano prityrimu, kam pas revenu, prityrimo kad tvirtą Pacelli. - Laikė, Tautą, nemokančių ir Pace. - karta ... Vizavimą. O Patai, ar verdi pasiųsti? Taip ir meldė - abejoti - Klek kartų kaip jau tave Pacelli? - Niekas. Nes, kad per Nuncių Meksikoje Tautai bičiulį? - Ne, jie to nedaro - Tavęs delto ar ir neturi - Tautos čia mokymus, o atsiųsi pas pagyvenusį Kunigą. Vizavimai kaip nepatiko - ir jau išsiuntinėjo laiškelį - kad aiškiai nemoka atstovauti - lietuvių ... mano ašaros neatsiduos, tik ar stambiausių kapitalų ...

10

Roma 8 Giugno 1916

Mgr. Eugenio Pacelli, Segretario della
S. Congregazione degli Affari Ecclesiastici Straordinari

si dà premura di assicurare V. S. Illma che non ha mancato di interessarsi alla sorte dei sacerdoti ai quali si riferiva la pregiata Sua lettera del 4 corrente

Ir būtų ... mokėti kad ... tų ... Tautų ... ir ... nuo ... tamaičių ... tautos

Via Piacenza 19.

... Pacelli pas kokai laiką ir Monsignor del Valle ... kuriuos pirm mane ... aiškiai turėti Tautų. Susipažinau ... muzikų pas Nekrašovą ... Lijų Nuncijų prie Vatikano. Malonų poną kartą ... diplomatiškų rauda. Europa nagų ... Vatikane ... Vyskupo Karevičiaus reikalu. Gandų ... ir Švedijoje ... apie Nekrašovą ... kuriuos ... - Jaunatį ... (Komunistai) Švedijoje ir Norvegijoje Vėl ... kad ... Lietuvių ... mano Pacelli - pasiėmė ... laiškų ... pažadėjo ... jeigu ... Kunigas ... Tautos ... Pacelli, maždaug ... laiškų ... aiškiai ... dalykų ... pas kai ... Lietuvių ... kad ... officiališkai ... Vatikano, kur ir ... Lietuvių Kunigas ... Tautos ... diplomatiškų ...

„Žvaigždė" Nr 18 - 1916 m.

108

A. a. Bladas Gimbutis.

Petrogradas 13 (26) Kovo 1916 m.

Šiomis dienomis užbaigė čionai savo gyvenimą vienas iš senesniųjų ir žymesniųjų čionykštės lenkų kolionijos veikėjas. Buvo tai, lenkiškai skambant „Władisław syn Karola Gimbut".

Grynas žemaitis, Šiaulių gimnazijos auklėtinis, velionis dar gimnazijoje nebuvo mylimas draugų už savo jau tuomet apsireiškusį asmeniškąjį pragmatizmą.

Kaipo prisiekusis advokatas, tulų Rusijos pramonės draugijų patarėjas ir kunigaikščio Uoginto (Oginskio) namų užveizda, velionis buvo vienu iš geriau pasiturinčių Petrogrado gyventojų.

Kaipo s u l e n k ė j u s i s ž e m a i t i s a. a. Bladas Gimbutis buvo vienu iš uoliu-uoliausių lenkystės apaštalu.

Nuo pat pradžios lietuvių tautiško iš miego pabudimo, velionis buvo didžiausiu neprietelių ir lietuvystės ir apsigyvenusiųjų tuomet Petrapylėje lietuvių. Savo lenkiškam apjakime jisai nesidriovėdavo viešai tarp lenkų skelbti, jog kiekvienas lietuvis, stovįs už kilančią iš miego lietuvystę, tai netik paprasčiausias Rusijos valdžios p a t a i k ū n a s, bet tiesiok parsidavusis jai š n i p a s, o gyvenusiems tuomet Petrograde lietuviams-kunigams, velionis nekartą yra drėbęs į akis, kad atsižadant lenkystės, jie tuom pat atsižada ir katalikystės, todel jie baigsią tuom, kad visi priimsią pravoslaviją, nesa tikroji k a t a l i k y s t ė esanti vien lenkystėje. Lenkas, anot jo, savaimi katalikas. Kaip klydo velionis — parodė vėliau atsiradusieji lenkų kunigai marijavitai. Kiek nemalonių pridirbo a. a. Gimbutis tuometiniams Petrapylės kunigams lietuviams, galima spręstį iš to, jog dar toli prieš mums spaudą atgavus, anais sunkiais poilitiško gyvenimo laikais, jisai ar patsai tylomis, ar per savo agentes prie šv. Kotrynos mergaičių gimnazijos vedejas, kaip įmanydamas skuzdavo ir šmeižė savo Ahtvyskupų akyse Petrapylės kunigus lietuvius. Ar a. a. Gimbutis taip elgėsi iš persitikrinimo ir tikros lenkystės meilės sunku nūnai tespręsti. Užteks pažymėjus, kad, kaipo praktikos vyras, jisai, rusų draugijose, anais laikais, kuomet dar Dumos nebūta, visur ir visuomet rodydavosi ištikimiausių (blagonadežnu) Rusijos pavaldiniu. Zodžiu, anot rusų patarlės: jisai „t o r g o v a l n a d v i e l a v o č k i". Tiesiok veidmainiavo, lietuviškai sakant.

Velionio namų būta tiesiok lenkišku Petrapylės „K r o k u v u". Vaikai apkraunami patriotiškais Krokuvos leidiniaisis ir apkabinėjami visokiais lenkų ereliais ereliukais. Ir-gi išimant jo advokato „oficialiuno" kambario, apsilankiusieji Gimbučio namuose Petrapylės lenkučiai į padanges keldavo Gimbučių patriotizmą, juo labiau, kad jo žmona, kaip paprastai moteriškė, buvo daug karštesnė lenkė, negu jos vyras. Ir tik stebėtis iš šeimininkų lenkiškumo! P. Gimbutienė suvis ne lenkė, o tik sulenkėjusioji vokietaitė Šlezingeriutė (Schlesinger.) Pasirodo, jog virtusieji lenkais kitų tautų pabėgėliai, ar jie būtų baltgudžiai, vokiečiai ar lietuviai, visuomet kur-kas karštesni patriotai už tikrų tikriausius lenkus.

Kaip tik patvarus, gui minij prabal, mitil prabal. Praeitij buvo lenkų karštuolij - iz Aleksandrame lietuvyje maki lenkų priešų buvo kair mokyj - nepamenu - bet daug mokų apyal Petrapylėje, kuomet aš ten buvau dar lenkų idealmase prasenteęs - ar beal apmirėjo lietuvių. Buvau kvečiuoje pas daktarą Mackevičiukų - tuose pačiuose namuose gyvenusį ką ir Gimbutį. Po vakarienės, jisai užsimynė kodel užsilaikau mano - na, ir pradėjo kalbėti lietuviu, kad aš kaip moskalių šnipas

Velionis, kaip matome, nemylėjo nė savo gimtinės šalies, nė savo protėvių kalbos, taigi ir nelemta jam buvo parnešti kaulų tėvynėn.

Ilsėkis tat nūnai, šiaurių padangėje, vargše tautieti, kolei arkaniolo triuba neprikels Tavęs iš kapo, kuomet ant paskutinio Viešpaties teismo, Jozapato pakalnėje, neišvysi savo gyvenimo klaidos ir nepersitikrysi, jog lenkas nevisuomet katalikas, jog lietuvis ne lenkas. Gulėksau ramiai, iki laikui, kuomet suprastoji Tavo gyvenimo klaida neprives Tavęs prie to, jog Tavoji nuodėmė prieš suvargintąją tavo tėvynę nebus tau atleista taip, kaip tau atleidžia ant tavo kapo, tavo nekartą sk[illegible]džiai ir neteisingai nuskriaustieji tautiečiai.

Saulietis.

priėmęs pravoslaviją. Man išpradžių buvo įdomu, bet galų galais, ėmė mane erzyti – ko, Tamsta, nori nuo manęs – kaip Tamsta per daug pranašys pasakiau ir palikęs jį išėjau į kitą kambarį.

Kaip tenai tarpe jūdviejų, paklausė manęs Dr. Marcinkevičius? Ar aš žinau ko jiai nori. Šoko ant manęs, teras įžeisdama, jog jeigu nebūtų gerąs, kaipo išauklėtas žmogus turėtų žinoti, kad svetimuose namuose niekas skandalų nedarosi. . . .

„Tai paprastas dalykas," įsikišo ponė Grinkevičienė, kur susieis du lietuviai, tuo tarpu susipeš? Turi ar neturi aš nežinau, atsakiau jai – bet niekada su p. Grinkute, mudu nepasipažystava... taip kad regis jokių tokių reikalų neturiva, kad mudviem reikėtų net pešti... stebėtinas tasai Tamstos vyras ... ir staiga atsisveikinęs su šeimininkėm išėjau.

Atsitikimas padarė į mane įspūdį, pradėjau galvoti, kokių galų nori tie lenkai .... o kadangi nekartą jau buvau kalbėjęs su Petru Vileišiu apie mūsų praeitį tai ant rytojaus nuėjau į lenkų Grendyšinskio knygyną ~~ir~~ nusipirkau Tarnovskį ir Bobrzynskį, kad pasimokyti mūsų istorijos – tai, jeigu likau lietuviu, ir šį-tą nuveikiau savosios labui – dalis nuopelno priguli Grinkutei, ką ant manęs užpuolė. – Vėliau prisidėjo ir Akademijos prof. Gawroński, lenkas iš Kielcų, užpuolęs ant manęs „Tai jūs nedėkingi lenkams už krikštą, nedėkingi? – Dėkingi, kaip-gi – ir labai dėkingi atsakiau, bet savo keliu tas mane žadino studijoti mūsų istoriją – Istorija, tai didžiausis ginklas mūsų atgijimo.

5-VI-1914

Kamorė.

Il programma dei festeggiamenti

Oggi la missione giunge nella visita a Torino, a Milano ed a Genova, riposerà.

Nel pomeriggio di domani si recherà al Quirinale ed a Villa Savoia a visitare la regina Elena ed il luogotenente generale.

Quindi, la Missione verrà ricevuto dalla Regina Madre.

In seguito, si recherà al Pantheon, deponendo corone alle tombe di Re Umberto e Re Vittorio Emanuele.

Alle ore 17, poi, avrà luogo un ricevimento al Senato, in onore della Missione.

Alle 21.30, ricevimento all'Ambasciata russa.

Nella mattina di mercoledì, visiteranno importanti stabilimenti militari.

Alle ore 17 dello stesso giorno, ricevimento alla Camera.

Alle ore 20.50, banchetto offerto dal Governo.

Giovedì alle 17, ricevimento in Campidoglio.

L'ambasciatore di Russia, signor Michele De Giers, è rappresentato dal primo segretario, signor Basile De Strandmann.

Vi sono poi il secondo segretario Pietro Nekludoff, gli addetti Basile Boukanvitchnicoff, barone Teodoro Bristram, Khontchinsky Janiszowski, Jaramoff e Dumagsky, gli addetti navali Eugenio Brons, capitano di fregata, e Pietro Wrangel, capitano di corvetta, il console generale comm. Giorgio Zabiello.

L'Ambassadeur de Russie et Madame de Giers Vous prient de leur faire l'honneur de venir prendre ~~une~~ maid une tasse de thé chez eux le ~~lundi~~ juin à 9½ h.

Nostre informazioni

L'osservatore Romano 1916

La Santità di Nostro Signore, oggi 11 giugno, ha ricevuto in private udienze:

S. E. il Signor Giulio van Heuvel, Inviato Straordinario e Ministro Plenipotenziario del Belgio;

l'Ill.mo e Rev.mo Monsignor Francesco Saverio Schoepfer, Vescovo di Tarbes-Lourdes;

l'Ill.mo e Rev.mo Monsignor Saturnino Peri, Vescovo di Cotrone;

la Rev. Madre Superiora delle Dame dell'Assunzione con alcune educande;

il Signor Ichas;

circa trecento fra figlie di Maria e giovinetti e giovanette di prima Comunione.

ALLA CAMERA

110

Diditur hic subito Troja per agmina cunor.
Adi vos (lectores) vix dennis fande perlabitur aura
(Aen. VI, 144.)

Lietuvių reikalai.

Konsul

Bittner

Vasario 1 d. Vienas Dienraštis atsiuntė Lietuvių Atstovybės Amerikoje pranešimą, kad Lietuvių Tautos Taryba Vilniuje nutarusi Lietuvą paskelbti nepriklausoma valstybe ir pasiuntusi Amerikon Lietuvių Atstovybės Amerikoje nariams telegramą, kad jie tą nutarimą paskelbtų Amerikos spaudoje, kad tai padarytų įtaką ir į Europos valstybes. Tą telegramą Lietuvių Atstovybės Amerikoje nariai gavę ir paskelbę. Tuo pranešimu Lietuvių Atstovybės Amerikoje nariai esą labai nustebinti, kad Lietuvių Tautos Taryba Vilniuje nutarusi Lietuvą paskelbti nepriklausoma valstybe, nes Lietuvių Atstovybės Amerikoje nariai tokio nutarimo nesą girdėję ir nežinią, kaip tas nutarimas atsiradęs. Tokio nutarimo nesą buvę ir Lietuvių Tautos Tarybos posėdyje, kuriame esą buvę tik 20 narių. Lietuvių Atstovybės Amerikoje nariai esą nustebinti, kad Lietuvių Tautos Taryba Vilniuje nutarusi Lietuvą paskelbti nepriklausoma valstybe, nes Lietuvių Atstovybės Amerikoje nariai tokio nutarimo nesą girdėję ir nežinią, kaip tas nutarimas atsiradęs. Tokio nutarimo nesą buvę ir Lietuvių Tautos Tarybos posėdyje, kuriame esą buvę tik 20 narių.

X klaida conf. 104 p.

Protestas prieš protestą.

„Naujoji Lietuva" Nr. 17 savo įžengiamajame straipsnyje, V. Dūmos atstovų „deliacija" paskelbė protestą prieš Valstybės Dūmos atstovo Martyno Yčo atstovavimą Lietuvai. Kadangi „Naujosios Lietuvos" leidėjų yra mūsų gerbiamasis atstovas Januškevičius ir K-o, tai išeina, kad vienas mūsų atstovas protestuoja prieš atstovavimą antrojo Lietuvos vardu.

Iš to pirmučiausiai dygsta klausimas, kas tai yra mūsų Valstybės Dūmos atstovas, ar tai jis yra tik kokios nors partijos įgaliotinis, ar įgaliotinis mūsų tautos? Tikrai, renkant atstovus, buvo nemaža varžytinių tarp Lietuvos partijų, bet ir nebuvo abejonės, jog ar šiokios ar tokios Lietuvos partijos bus išrinktas atstovas, jis vis delto bus atstovas visų lietuvių, o ne vienos tik savo partijos. Taip ir buvo suprasta atstovybė visų keturių Dūmų. Tai buvo tik varžytinės del principų, kas tokiu būdu tinkamiau ir tiksliau gins Lietuvos reikalus.

Taigi kiekvienam mūsų atstovui yra pareiga atstovauti Lietuvai ir tokiu būdu jai tarnauti, kelianti jos vardą. Kiekvienas savo tėvynės sūnus negali nesidžiaugti, jei kas nors tinkamai dorai kelia tėvynės vardą, nors jis ir nebūtų jo tinktas atstovu. Vis tiek, kokios partijos lietuvis būtų, jei tiktai jisai vykusiai patarnautų Lietuvai, keliamas jos vardą, mano širdis visiomis traksėtų dėkingumu jam už tai, nežiūrint jo partijos pažiūrų, nes man vis delto tėvynės meilė augštesnė, net prisirišimas prie partijos. Man rodos, kiekvienam mums, tautos sūnums, tik širdi sopa, kad mes neužtenkamai jos vardą keliame visame pasaulyje, ir atsiradus progai pasirodyti pasauliui, man širdis traska, kad gali ta proga mums nepasisekti sunaudoti. Atstovavimas Dūmos delegacijoje tai nėra atstovavimas kokios nors Dūmos komisijoje, tai yra mūsų tėvynės vardo kėlimas visam pasauliui. Negali būti dviejų nuomonių, kad toks atstovavimas yra mūsų tėvynei naudingas. Kokie bus to atstovavimo vaisiai ir kaip jis bus atliktas, dabar dar ne metas spręsti; dabar tik kiekvieno doro piliečio pareiga patarti ir padėti mūsų atstovui, kad jis tinkamiausiai atliktų savo svarbią uždotį, o ne kliudyti jam. Jei pats negali arba neturi progos atlikti to augšto ir svarbaus tėvynei darbo, tai nepavydėk garbės jį atlikti kitam, kuriam jis teko. „Liokajaus supratimą atstovo uždavinių" pasiimsiu sau, jei tik nors tokiu būdu galėčiau patarnauti tėvynei, o netiksiu jai kenkti tokioje sunkioje jai valandoje ir būti jos nusidėjėliu. O jūsų, t-y. „Naujosios Lietuvos" protestą prieš atstovavimą Lietuvai tokiame momente laikau kenksmingu, nepatriotiniu ir prieš ji protestuoju kaip pažangusis (pirmeivis) demokratas.

D-ras. J. Aleksa.

prieš Šv. Petro Baziliką - laukti jo sugrįžtant. Įspėjimui Garsas - nestoti prieš bronzo vartus, tik vaikščioti aplink ant šv. Pauliaus kiemo, kame šaukia visi didžiai įžymieji audiencijų p. p. Šv. Tėvą. Tokiu ir mūsų lietuvių atstovų patarnavimu nebijokime. ..... Paskiau dviese iš vestuvių, pakeičiam „Il Messaggero" išgerdami dar porą juodų kavų - o šio kaip nėra kaip ir nėra... pradėjau galvoti - jog šv. Petrą lietuvių, su pagelbėjimu kapelionų lietuvių atstovų ... kiek buvo kliūčių, kiek lenkiškų šnairių, metų - metų darbas, kad nebūti mūsų vardą - jų ir Račkovskio su Vielopolskiu nemačius plėšiant Vatikane, kad neprileisti lietuvių Valstijų Šalybos nesąs, kuriuos delegacijoje kapelionų Šalybos atstovų buvus pasakė šiai - atstovaukime ant užgrabinų „Kaip malonios atstovaukime su Jumis lenkai (Račkovskiu ir Vielopolskiu) - o ar žinai Jonuke jog jie kasdien kekenčka jus... Ir manau jie dar labiau nekęs lietuvių užtyrę kelionėje - kad aišku su savo pažiūra gyvenkim savo gyvenimą 10 apsaugų - vasarą, Damaj ir V. Šalybos atstovaus, kurie visi su pačiu įteikė man savo kilietų per Jonaitį tik, kad ne lenkų kalbojo, o tik prancūzų - bet ir jų kad ir katrauspyta padėjus savo (kaip kad žinau ga padaužti Italijų Parlamente - kuomet

KANAUNINKAS K. PRAPUOLENIS.

Andai buvome pranešę, kad popežius Benediktas XV paaukavo Lietuvos reikalams 10,000 lirų. Prie išgavimo šios aukos ypač prisidėjo žinomas lietuvių veikėjas kun. kanauninkas Kaz. Prapuolenis. Jis, gyvendamas Ryme nenuilstančiai darbuojasi ir šiuo metu savosios tėvynės labui. Italų spaudoje dažnai galima užtikti straipsnelius apie Lietuvą, rašytus kun. Prapuolėnio.

x Taip rašo „Darbininkas" Chicagoj, „Draugas" 15 Rūgsėjo 1916 № 24 Mano „pro Lithuania" užtiesę kuo pasitvirtinimą Kirby - ką užtarnavę Vatikano 10.000 lirų - Dėpaskui jie ant mano

PRO LITUANIA

1. ratto dalla " Vera Roma „ del 5 Dicembre 1915

Conformemente al desiderio del Santo Padre, il 21 Novembre il tutto il mondo cattolico, ed in conformità delle disposizioni di S^a E^a il Cardinale Vicario il 28 stesso mese, nelle chiese parrocchiali di Roma furono innalzate speciali preghiere all'Altissimo per la infelice Polonia, si duramente provata dalla guerra, e fu raccolto l'obolo della Carità, per lenire in qualche modo le angustie morali e materiali di questa Nazione.

Senza dubbio fra i benefattori della Polonia, vi sono non poche persone che non han presente come accanto alla Polonia v'è un'altra Nazione dimenticata, parimenti infelice a cagione della guerra che imperversa; e questa Nazione, questo Stato è la Cattolica Lituania.

Dal mese di Agosto del 1914 e da quello di Febbraio del 1915, invasa dalle armate tedesche, questa provincia della Russia, si è trovata nell'identica condizione odierna della sua vecchia alleata la Polonia. Tante chiese lituane sono state bruciate, tante distrutte, quasi, tutta la popolazione coi suoi sacerdoti è fuggita. Le chiese ancora rimaste salve sono chiuse e lasciate senza divino servizio, insomma la Lituania di oggi, presenta uno spettacolo d'orrore divenuta quasi «abominatio desolationis»

Ecco che cosa scrive un catturato sacerdote Lituano: « Nel mese di Marzo di quest'anno a S.... (vescovado di Seina) ebbero luogo accanitissime battaglie, tante case sono state bruciate, una Cappella e la Casa del Vicario distrutte. Le giorni siamo stati nelle fosse e soltanto dopo da queste siamo riusciti a fuggire rifuggiadoci presso amici e conoscenti del parroco. Tutti però siamo stati arrestati dalle autorità tedesche e solamente il mio vecchio parroco il Sacerdote N....., un giubilato di 72 anni, fu licenziato, io però cogli altri sacerdoti siamo stati condotti all'Insterburg in Prussia, da dove dopo sette settimane fummo internati qui a Giterslo.

Noi siamo 12 sacerdoti lituani del Vescovado di Seinà e 2 di quello di Samogizia. Essendo affatto immuni da colpa dinanzi alle autorità podestà tedesche e non avendo qui delle Chiese Cattoliche noi tutti vorremmo avere un permesso se non di andare a casa, almeno di dimorare nel Vescovado di Gnesen-Posen presso qualche chiesa Cattolica!

Del resto, in quanto ai Sacerdoti profughi o fuggiti dalla Lituania, si può dire che la maggioranza di quelli coi loro parrocchiani han potuto trovar rifugio in città proprie della Russia, in territorio dell'Arcivescovado di Moghilev, dove almeno, grazia al governo russo ed all'amministratore di quel Vescovado di Mons.Cieplak,i fedeli hanno le preghiere, le prediche, ed i sacri cantici nella loro lingua natia. e tanti sacerdoti un posto di vice-curati delle chiese, con un piccolo sussidio del governo.

Ma la miseria materiale è massima fra i profughi, perciò per salvarli dalla fame, dal freddo e dalla morte, si formò a Pietrograd un «Comitato Centrale Lituano», per promuovere un possibile soccorso per i poveri fuggiaschi. Benchè un tale Comitato possegga un proprio giornale «Lietuviu Balsai» (La Voce Lituana) ha succursali in altre Città di Russia, non trovasi tuttavia in grado di soddisfare a tutti i bisogni degli infelicissimi profughi; perciò il Vescovo di Samogizia Mons. Karevic, ora residente a Smolensk, ha incaricato uno dei suoi sacerdoti, il sacerdote Maùauskas di recarsi all'America Settentrionale per raccogliere l'obolo della carità fra i lituani dimoranti al di là dell'Oceano per i loro compatrioti, vittime della guerra.

Il membro della Duma di Russia, l'avvocato Icias e l'Ambasciatore di Russia Sig. Niechludoff inviarono da Stockolma un dispaccio al Console di Russia a Chicago, per far sapere al Comitato Lituano di America, che facesse tutto il suo possibile per raccogliere fra gli Americani del denaro, delle vesti, delle vettovaglie, e dei medicinali per i lituani di Russia.

Inoltre, allontanata da Kovna, la cattolica società Editrice della buona stampa lituana, in persona del suo capo, il prelato Dambrauskas, una coi redattori dei giornali cattolici «Viltis» (La Speranza) e «Vienybè» (l'Unità), diresero una circolare ai sacerdoti Lituani di America per lo stesso scopo.

Finalmente il Comitato Centrale lituano di Pietrogrado delegò in America il sig. Gabrys, uno dei direttori del Circolo lituano a Parigi anche per promuovere colà delle possibili collette.»

Ma, tutto ciò non ostante, si sà che nell'America Settentrionale, contandosi, solamente un mezzo milione di Lituani con tutto il buon volere di tutti, e per la estensione del bisogno, al certo non si riuscirà di soddisfare a tutte le necessità di milioni di profughi, fra i quali, v'ha moltissima gioventù scolare. come a Voronec dove il Canonico Alsziauskas concentrò più di 700 bambini e ragazze, e fondò provvisorie scuole lituane cattoliche. Sempre sperando nella Provvidenza e confidando nel buon cuore dei cattolici del mondo, non può essere che perisca la infelice cattolicissima Nazione lituana, che pel passato in tempi migliori, sempre si è mostrata prontissima alle offerte per il bene del prossimo e della Chiesa Cattolica.

Le benigne offerte si possono dirigere al «Comitato Centrale Lituano», Russia, Pietrograd Bascov per. 29 int. 10, od a S. E. Mons. Vescovo Karevic, Smolensk» (Russia).

Si prega anche la Stampa italiana di far la grazia di ben volere fare benigna menzione nei suoi giornali della tristissima condizione in cui versa la povera Lituania.

IL Sacerdote Lituano
CANON. CASIMIRO PROPOLANIS
Rettore della Chiesa di S. Stanislao
Roma, 15 via delle Botteghe Oscure.

Majčkan u apie dvotjo Šeu patarima, kajo apra:
tiśoy ći Šeoy . . pśoroy, pre mangi pe pro-
śpeja, kad katolikoi nekpanśe śtekyśamoy
ćo ći Šeoy, bet visadoy kuśeśaja Jam rauka
i śicoka — apra koi ceremonalaj. Gerai
gerai, akaike p. Šaj, śoćen keśiśen kolśida-
masoj ćo jio perośpejia, kad śtekuśoy gor-
voj dele; kuśa gera, kad jiśai prośklumpto
kuśiśodamy rauka. Šajo Šaj, pami, ka-
śiśodami kośo i rauka prośklumpśke, koi
kodśioveśi jamam śimoqui, kad ii ne-
katolikoi pobuśiśoti i rauka sonośiśa
Katolikuś kaśmoiy galvai, kad jiśai ka-
ve rauka palaśeuipto . . .
Gerai katoka, p. Šaj i ellyoy pramśiśoj
nekulkuśiśkaj klajoy Boroka, a ći Šaj
kuśa śiśtoy man aśi iśplėśy . . . bet
Šaj apra iśmintingay i gero auxlej imo-
katolikoi śimoqui . . . .
Šajo man bemakant, kad, akteqa mo
Katikano kuśa autamośtij ka muśa
akśtoro . . . kuśtoj, śoćen, ći kipai, na
ka, kajo pasiśeke klausiu . . .
Gerai, laxai gerai, konogeriautiśa. Kuśa
ćo mi mėnuś, ći Šeoy laka Madonny, śim-
patiśkay, iśmintingay śimoqui. Šeuj man
śkambaty, kame laupe. ći Šeoy ak.
ij man prieśai . . . .
Tai didele pagarba, akatikau, kajo katiś
kami śkā i magniśkuiuj mundi akaikau
prośklaupśiau ś. śakotu tai. muśu ciesi-
kai, pasaśej pabuśiśkau i rauka

Iš Vėjų pakraščio kiek Lietuvių Draugijos šaka atsake Vėjų.

Ir Vėjų, paprašęs mane sesti mašinėlei prie kad kaip kitų tautų jiedu mylį ir lietuvių, nes tai jo literatūrinį vaikai – ir jiems padovanojo visą, ką gilią – padovanojo mat, kad ir lietuvių pasaulį 10 tarptautinių draugų, atsakė, matai gali, nesa nekentinga [illegible] eiti. Iš Vėjų Dirbė, kaip padaryti viską ir valtis. Viską tai nyčiose Lietuvos naudai. Atėjo turi čionai laiškų tomus pratymėlį. Gerai, gerai, su mielu noru atsake Jis. Tomus padavinu pats „Literatūros" stalo pilnoje. Iš mėlynuodam aiškiai kaip ir iš Jos parašytos ruošė kalbaje į stalą valtis – ir devyn atpasakoti ant mašinos. Ir Vėjų garsiai, aiškiai balsu perskaitė viską ir pakraščiai – ar tai, tautos, perėjai stalčiai. Ne – ar pasaitau rašytai, o tonai man išvedė į stalą valtis.

x mėlynuodam išdėti –

Gerai, gerai [illegible] pasakė Jis perskaitęs viską. Bandysiu padaryti įvairybių, kada išvažiuosi Tautos? Šeimyn. Teigė pats Lietuvių savo atsakė, kad Jau daug žinių.

„Ne, daug vėlyk savo atsakė mat, kuo gerai. Aš tik padaviau, kaip bitelė prancūzų kalbos(x) – prieš Ir Vėjų pasaką, kad gavau atsakymą iš pas Rusijos Mokslinių Akademiją, ar Lietuvių į Dumą Petrapilį. Pasakė taip, kad laukiau vėlų Lietuvių iš Lietuvos – na ir atsiskaitysiu, ačiū [illegible] pranešiau, (žinoma mūsų aišku – taip) pabučiavau į rankas ir Jo jau . . . .

x bitelė perskaitė, kad p. Vėjų – Rusijos delegacijų karys – Dumos atstovų ir Lietuvių Centrinio Komiteto Petrapilyje pasiuntinys.

Ar žrai pasake p. Žėg - aišu buvau karalių ir ke-
bieniu priimtas, bet daug miela, malonaus, širdingo
priėmimo, niekur nebuvo.
Na, bravo p. Žėg - garbanoriau jau nauja. Kad
ir iš tų visų užrobežių dėkavai vos rubki
išlaikyta - Tevo ir tarp priėmimų yra di-
delių skirtumų „skirtų" - mes galvojam ap jaunu-
me Vasty Vabikone - tai tai dvarbiauria
o antra, leukaus tai didžiausiuose dvaruose....
Nuo ir Tevo, kaip priimta ednati pri Kardi-
nolo Secretoriaus - Šalp pasakė Žėg. Tačiau,
aišku jau pas Kardinolą - ir karnų vakare
Eminencija priėmė tik 6 vakare (buvo tai
užtalo melagį, kad ką įgaubi iš dvaro kambarių)
Vakare aišku kalbėti negalėjo - vakare aišku iš-
važiuojam, ateinančią Žėg ir kyptelėjo Šlypą tar-
mi - Tačiau buvau mandagus bičiulis ir pagyra-
si galėjo.
Kardinolą ir gi malonias priėmė, kalbėjo apie
Lietuvių. Mano perspėjo Žėg pasakė jam,
kad Lietuvoje tai pačių vyriausybė kalba lenkų
ir Lietuvių, kaip Berlyne kalba ispanų ir ačekų
Slovakų lenkų ačekų ispanų kalbų, tai nyčiavos mokyta vaikų ispa-
nų kalbą - ką Jūsų Malonybė Kalbo ir
Tevo Slovakų) legalų užkyrėt, papečkai
ir. vaikai ačekų ziaksų ačekų mokyti jų
kalboje. Suprantama, tai negalėjo nepa-
tikti Senetui - Koki pusė Lietuvai pakenkė
Žėg? Lietuvių autonomiją, buvo atsakymas.
Kardinolą Kačiau, malonus, kad ir kalbėjo ir
vo padėjėjų Msg Pacelli ir Tedeschini

praxe - paţne su Tamtoj audiencija buvo skiriama tai dėlto, kad buvęs Popiežius Grigalius XVI-sis pas Jį Šventenybę, prieš negu apsilankydavo pas Karalių skirdavo pas Jį Šventenybę Kardinolą Valstybės Sekretorių, kuris Jį Šventenybę supažindindavo su tuo, ką Karalius norėdavo pasakyti. Kuomet aš pirmą kartą buvau priimtas audiencijoje, tai Jį Šventenybė asmeniškai kvietė sėstis ant sofos šalia Jo Šventenybės, nes taip buvo mažiau oficialu.

Tai tik bendrieji dalykai, kuriuos teko - Popiežiui ir Jo Šventenybei, kaip asmenims. Kalbėjimas vyko Prancūzų kalba. Kalbėjimo turinys, kuriuo Jis domėjosi, buvo Lietuva, jos padėtis, jos ateitis, ir ypatingai Lietuvos Katalikų Bažnyčios padėtis. Kalbėjimas truko apie 20 minučių. Atsisveikinant Jis man pasiuntė savo Palaimą ir Apaštališkąjį Laiminimą - Benedictio Apostolica - Lietuvai, Prezidentui Smetonai, Ministeriui Pirmininkui Tubeliui ir visiems Lietuvos Katalikams.

Po audiencijos Popiežiui Pijui XI-jam, Kardinolas Pacelli mane pakvietė pietauti pas save. Pietavo kartu ir Kardinolo Pacelli sesuo Vienuolė Pranciškonė Ekonomė, kuri tvarkė Kardinolo Pacelli namų ūkį. Kardinolo Pacelli namai buvo Vatikano teritorijoje, Šventojo Petro aikštės dešinėje pusėje, Šventojo Petro bazilikos gretimybėje. Kardinolo Pacelli namų ūkis buvo labai kuklus. Kardinolo Pacelli sesuo Vienuolė Pranciškonė Ekonomė, kuri tvarkė Kardinolo Pacelli namų ūkį. Kardinolo Pacelli namai buvo Vatikano teritorijoje, Šventojo Petro aikštės dešinėje pusėje, Šventojo Petro bazilikos gretimybėje. Kardinolo Pacelli namų ūkis buvo labai kuklus.

Pacelliui Šventojo Petro bazilikos kunigų kapitulos pirmininkas, kuris buvo Pacelli bičiulis, kartą pasakė, kad Pacelli - Popiežius, nes Pacelli - Kardinolas per daug dirba ir per mažai miega. Pabaigus pusryčius Kardinolo Pacelli sesuo - Vienuolė Pranciškonė Ekonomė, pasiėmė savo rankdarbius - darbą su grafu Tiškevičiumi ir Pacelli - pavadėjo ir Sekretoriaus pareigas pradėjo eiti Monsinjoras Pizzardo - Kardinolo Pacelli pirmasis padėjėjas ir "dvasios tėvas" - bet kad nedarytų Kardinolui pertraukos - nemalonėtų Vatikano pridėjėjas ant pasirašomo protokolo didžiosios knygos lapo, kuomet išrašydavo su Jo Šventenybės Popiežiaus Pijaus XI-jo pasirašytu ir Jo Šventenybės antspaudu, kad Vizantos kaip patarti jį turi delegatui - ne Jo Šventenybei, ne Sekretoriui Kard. Gasparri, tik Pacelliui - Mons. Pizzardo, nepaisydamas dar daug ir nebaigtų pačių rekalų Vatikano archyve, Pacelli - yra "dievų-

Šeo čiani apsilankymą Šventa ypa apgavikų padengiasi Šventuoju Tėvynai. Šiuo reikšmingu „La Vera Roma" tiesiog motiti. Šventųjų eilė į Šventuosius - masoniškų laikraščių nežinoma, ir sparčiomis kalbomis siekti nekviečia tiek pirmiau ir nemoriu daugiau demonstracijų Vatikanui. Pabrėžiamų Šventi, ypač pasmerkė p. Tėja, Šventasis rekomendavo. Šiuo ypa sąžiningiausi išpuoli laikraščio „Dal Notiziaj" Barselionoje ir pora itališkų. Šių galėjo pristatančiai apmokėti - tik atsiprašančių, kad patiradėjų korespondencijų, kalų laikraščiuose - lenkai dėl mano Vatikanui pakariau Šventi padaryti. Sa ją sąlygą ant vietos, pasiskaitau kad pirmiau bus Šventieji mano - ambra gi ne italai kitaip negalima ir galutinai padaryti pavieniškai Katalikų menesnių - nei bala ją žino kad ypač ne žino. Šiuo čiani išsiimtinesta kad jinai per viena. Tuojau laikraščių ne Vatikanui, galėti ieškoti į „L'Osservatore Romano" ; „Civiltà Cattolica" rašo. „Vidurių - vertimų -

Vakar jau buvo telegramą - Neapolio Kalėdiškame „Il Mattino" (Nr 168 - 1916 m. - Un personaggio ritirano ricevuto dal Papa" ir trumpa žinutė Romos prancūzų kalbojo skiltį laikraščio „L'Italie" (Nr 164 - 1916 m.) „Un remerciement de la Sixtine"

Tegul eina - eina - pavyksta ilgų ir šeo ypatingo Šventojo Tėvui „memorandumo" kurį vakar skaitėsi p. Tėja. Ilgų eilių - ar viskas Šventojo ? Na, bent Kmenesnių skambių skaitymų varsų ir pinigų rėikalai

Tę man prieš dvi medžiagą – taję žinią
mano nerimo – dėl ko tuo pirmyn, ar drįsiu vėl-
ka, kentėti ant mano rankų, Vatikano Šnairuojė
šalį kad karė Kaune – Stengsiu mane gimtuosiuose
atsiteisėjo Kaunan neleido pirmyn. Aišku jog ma-
ne paniekyti Dabilis Gavo pirmyn praleisti
Jei tuomet ar man atidaroti, ar gal dievą
atsakysiu ačiū .. Taigi ir čionai dievą,
tegul užmokės man už drąsą.
Ačiū Jūs siųsiu Jūs Teya

CONDITIONS DU TRAVAIL

Entre Mad.me Valeria Teya et Mr. Jtchas est convenu que M. Itchas prend mad.me Teya comme Correspondant de Rome pour son Journal pour la periode de quatre mois d'essai aux suivantes conditions.

1° - 100 frs. par mois stipendium fixe payé en avance pour interesser la presse italienne sur questions lithuaniennes.

2° - Chaque article sur cette question imprimé par influence de Mad.me Teya dans la presse italienne doit être payé 25 frs.

3° - Mad.me Teya s'oblige envoyer pour le journal de Mr. Jtchas pas moin de quatre correspondances lettres par mois.

Ces correspondances doivent être pagées à part trente centimes la ligne imprimée.

4° - En cas d'absolue necessité Mad.me Teya à le droit de faire telegramme.

5° - Mr. Jtchas se oblige dès son arrivés à Petrograde de envoyer à Mad.me Teya une carte de Correspondant.

(Administracija, su visa gyvuojančiąja sa-
11/VI/16 gės kokia yra „La Vera Roma" – pirmuoi ma-
no šiauri mokėj nau jų patarė kun. Nicola!

M. Jtchas

Rašyta 13-VI-1916 m.

Iš Skirmontovo ir jo praeities mums užtarnyti sekretą, kad šiuo
metu Lenkai drubiai organizuoti kėsinti į Vatikaną ir vėl užtraukti Šviesiro
ko mano vaizdu kad Lietuvių pavaizdą pa atsiranginaj „La Vera Roma" ir kad
šiąjo geriau Vatikanas žino, kad mokia Rusijos [illegible] mažai ar jau gerai (X)

Corriere d'Italia – 18 giugno 1916.

CULTO

Con determinazioni Concistoriali delli 17 giugno è stata autorizzata la concessione del *regio exequatur* alla Bolla pontificia di nomina del sac. Giuseppe Botti a canonico penitenziere nel Capitolo cattedrale di Volterra e del *regio placet* alla Bolla arcivescovile con la quale al sac. Domenico Corsi è stato conferito il canonicato detto dell'Arte della Lana nel Capitolo cattedrale di Siena.

122

Lenkai : italai labai panašų kelią į katę – megsta gyrimą, lenkų ir rusėnų laikyboj. Ypač matyt, ačiū kuriai „lenkai labai mažai rengti prieš Rusiją – kad lenkai „Geležies apgręžę". Apręžę kai sakydavo, apręžę, bet italai labai nekenčia, kuomet jau pasakai – kad ir pas juos, taigi reikalaujam kai tojo pat kandelė. Italai rengia kad Rusijoje Ši Šventa negalės be valdžios keršinio paskirti vyskupo – Italijoje jog kas parapijonų popiežiaus vyskupą kuris gauti valdžios „exequatur", be to jisai negalį nė akių, nė pėdų lupų lenkų vyskupauti – Šv. Tėvo vyskupas, kaip Italų valdžia, kai tavo dalykas – be mano leidimo nevyskupauti. Taip jųjų ir Šv. Kapitulų nariai – tie ir kuri gauti „exequatur" – Nekuriedami pas atsakyti italų ministrorui, antai šitto – Dabartinio Šventojo Tėvo kuris pirmiaus mane išrinkti – taigi, kad kai apie „accidentalia" — Šv. Sostui ką žmogaus ką taisyti Vyskupa — kaip-gi „essentialia" – Visumetyje nelabai, nors kapelionų nelaikoma, praeityje be pabijęs Dievo nelaidžiama, kuriuos nekuriuomet kariumenei – vis tai arba jie „accidentalia" – bažnyčios turtai užgrobti. Kuomet nekuriedamas Šv. Italų iš kaip jaunės dengiamas Šventą paraudyti – kad Rusijoje iš daug atsirinkę gerus, apšauksi meane rusėnus "taip pasielgti kad nekuriuomet Lenkuose raišo mane apie tai užkalno – Ar verta Šv. Tėvui, [illegible] Dievaitis – apie lenkus ir italus 2 x 2 išeina trampas. —

Ad perpetuam rei memoriam 123

№ 1 Osservatore Romano 4 Febbraio 1916m.

Offerte pervenute al S. Padre
per i danneggiati dal terremoto

Somma precedente	L.	269,299.97
Curia Vescovile di Cre-		
[illegible]	"	1.000 —
Can. Casimiro Popolanis	"	50 —
Monsignor Vescovo e Dio-		

Ko tik lenkai nuomų nepraryjo po žemės drebėjimui Romoje 14 Sausio - 1915, arba kaip 19 Sausio atrinkdavo Šv Mokyt. prieglaudoje, kame buvo globoti Šv Tėvo Pijaus X-mojo nukentėjusieji nuo žemės drebėjimo Italijoj - ir paliekam dovanų Motinai "perdėtinei", Jaunikai Vienuolei 50 Lyrų.

Tik mano auka nepavyko - mano delto pagyrimų pagarbų Kūrintuką buvo lenkų patronų - Kard. Merry de Val.

Kalbamas kortų laiškas atėjo pasiekiant tą didelį Monsignorį iš Šv Petro Kapitulos. Tiesiai laiškų paskaitęs. Ir popiergų dėmę pranešė man kad perstojęs užklausymų perdėtinei - ji galinti vokiškai - Jaunikai vokiškai, pasakęs kad atėjo pačiam, ar mano auka pavyko siųsti.

- Apgavystė vos ji Vasario. Ant vytojaus tam pat d. "Osservatore Romano" patvarkė apgavystę, kad chy Katmundy dovė 10 Lyrų tam tikslui, norint jmesti tuos buvo jau garsytas kortų davusį 50 Lyrų.

Kortom laiškui praeijus, mano Monsignorui sudėtingas mane laiko, ar žinau Jaunikos, esmi 3ją pertikrinęs kad Jaunikos nerasta. Darykla Jaunikai kerštą. Daugiau neklausė. Perdėtinės Šv Mokytojų pas Merry del Val. — Sapiegienė Kat.

L'Osservatore Romano
10 Giugno 1916 m.

ROMA

La missione russa in Campidoglio

Completiamo la cronaca del ricevimento di ieri in Campidoglio, riportando i discorsi pronunziati dai rappresentanti russi in risposta al discorso del Sindaco.

IL SIGNOR WLADIMIRO GOURKO
Ciambellano della Corte Imperiale

Signori!

In nome dei rappresentanti delle due Camere dell'Impero Russo mi sia permesso di ringraziare di tutto cuore la municipalità di Roma per la fraterna e magnifica sua ospitalità. La gentile idea di riceverci in questo luogo unico nel mondo testimonio di tanta gloria e di tante tragedie ci ha fatto la possibilità di vedere il glorioso popolo italiano sulla scena che gli appartiene di diritto e meglio gli conviene. Qui, più che in nessun altro luogo, possiamo constatare che l'Italia, Roma e il cuore, è antica, eterna e nello stesso tempo sempre giovane e rigogliosa. Qui, più che mai abbiamo la convinzione, la certezza che le forze delle tenebre rappresentate ai nostri giorni dai tedeschi saranno vinte dai popoli che lottano per il diritto, la giustizia e la civiltà.

Qui appaiono agli occhi nostri con tanta chiarezza le ragioni per le quali l'Italia doveva schierarsi dalla parte delle nazioni alleate e combattere con tutte le sue forze contro i moderni barbari. (Applausi).

Dawero, Signori, non siete voi successori diretti della meravigliosa cultura antica e quindi i nemici ereditari di quelli che tentano di rigettare l'umanità nell'antica barbarie? Non siete voi quelle persone dei vostri grandi avi che avevano per tutte le conseguenze di unainvasione barbarica e non siete voi qui, come in molti altri luoghi del vostro bellissimo paese, circondati di monumenti che portano le vestigia del vandalismo degli Unni (applausi) di cui i tedeschi moderni sono i degni discendenti e i rappresentanti? Siete voi che nei secoli più del Rinascimento avete messo in mostra tanta energia e tanto valore per far risorgere tutto quello che era rovinato dalle orde di Attila ed avete provato personalmente come era difficile quel compito di scancellare le traccie di un'invasione barbarica?

Possiamo capire qui, più che altrove l'indignazione che si sconvolge il grande e sleale popolo italiano davanti le azioni crudeli dei tedeschi! Quello stesso non fu un fuoco di paglia che brucia in pochi minuti. Nol a misura che la lotta aumenta che ha per teatro tutta l'Europa si prolunga e si fa più aspra, i vostri sforzi invece di rallentarsi e di indebolirsi ingigantiscono e prendono un carattere epico! Credete, miei signori, che il popolo russo che abbiamo qui l'onore di rappresentare apprezza al giusto punto la incomparabile attività ed il valore del vostro esercito, che segue non solo con attentissimo interesse, ma con emozione, con ansia, con entusiasmo!

Il nostro popolo sa, che se il vostro paese ha tanti luoghi pieni di ricordi gloriosi dei tempi antichi, il vostro esercito in questa epoca storica circonda di una splendida aureola e battezza arrivicamente di sangue nuovi luoghi che saranno nei tempi futuri più rinomati che i campi di battaglia dell'antichità. (Bravo).

Vediano già i nomi di Monte Nero, Pasubio, Coni Zugna, ecc., ecc., registrati sulle pagine della storia in lettere d'oro. E per esempio il Col di Lana, non ha egli meritato piuttosto il nome di Col di Gloria (applausi) dopo la epica conquista che i vostri soldati ne hanno fatto?

IL CONTE WIELOPOLSKI

Il deputato polacco conte Wielopolski del Consiglio dell'Impero dice:

«L'Italia più di ogni altra nazione, sia per la sua savia concezione politica, sia per il suo profondo sentire, è atta a comprendere i diritti imprescrittibili dei Polacchi». Con queste parole un italiano commentava il proclama che il Granduca Nicola Nicolaievich aveva fatto per volontà di Sua Maestà l'Imperatore della Russia all'inizio della guerra attuale.

Ora, la presenza dei Polacchi nella delegazione dei membri del Consiglio dell'Impero e della Duma conferma una volta di più la simpatia delle nostre convinzioni politiche. (Applausi).

Gli interessi degli alleati concordano con gli interessi nostri e nella loro vittoria noi vediamo la realizzazione dei nostri più ardenti desideri: cioè la riunione delle terre polacche.

Non vi ha dubbio alcuno che questa speranza così cara a noi non debba essere meglio compresa che nella vostra bella e nobile Italia! (Vivissime approvazioni).

Parecchie pagine della nostra storia si legano a quelle del vostre paese, e molta parte del nostro passato io dobbiamo alla Vostra Patria. (Bravo).

Ma, se ad ogni Polacco venuto in Italia si impone un sentimento di venerazione verso il colosso che è Roma, a Bologna, Firenze e di tante altre città ci mandavano i raggi della loro scienza e coltura, ora ci è impossibile passare sotto silenzio l'eloquente interesse che voi ci portate in questi giorni di gravi preoccupazioni e di sventura.

In luogo di altre parole, che potrebbero imporsi nel momento grave e difficile che attraversiamo in attesa della nostra risurrezione, mi permetto di manifestii tutta la nostra riconoscenza, non solamente per la vostra benevola accoglienza, ma anche per le parole di simpatia, anteriori al nostro arrivo, da parte dei vostri uomini di Stato e politici ed illustri professori della vostra Università. (Applausi).

Giunti in terra italiana noi ci prostriamo avanti al suo glorioso passato, e salutiamo i suoi eroici sforzi e le sue superbe lotte per la giustizia e per il diritto; e vediamo con gioia questo grande paese continuare nella sua marcia gloriosa per i secoli avvenire. (Lunghi applausi).

IL PROF. MILINKOFF

Il prof. Paolo Milinkov, del gruppo democratico costituzionale della Duma, si esprime anche egli in italiano.

E proprio naturale che, stando sul suolo del Campidoglio, suolo sacro non solo per voi ma per l'umanità intiera che vi ritorna sempre a ricercare qui l'origine della sua civiltà — e naturale, dic — che il pensiero dei vostri ospiti sia abbagliato della gloria degli eroi antichi; bisogna però fare uno sforzo su noi stessi poiche non siamo giunti qui da turisti, bensì da legislatori e da vostri alleati. Accanto a Roma antica, a Roma papale, c'è Roma moderna, che vive e palpita, che vuol vivere la vita della umanità, che vuol beneficiare della sua cultura, e che desidera arricchirla col profondi nuovi della sua vitalità eterna.

A questa Roma rappresentata dalla sua municipalità noi portiamo, in nome del popolo russo, l'omaggio di simpatia sincera e di profonda rispetto.

In hoc signo — in questo segno — vinceremo, o signori. E quest'idea, l'idea dell'umanità è una idea italiana, quella del vostro gran cinquecento!

× × ×

L'ambasciatore di Russia presso il Quirinale e l'on. Di Bugnano accompagnarono jeri sera la Missione russa, che lasciò Roma alle ore 0.30.

Stajerska kam mi bom? 124.

Jaz 1795 - kuzadam sari Lenija, lenski mu-kejo te yagli-ohavski, pesmi, ki mi vadijo, Savoja, kdaj bi v Varšavi biromski "versenski kralevina".

Lenijo zapisovimo-bi dero bratsme vo Ljubljani stroka v Spreizdov Ekonomije. Zaiga Lenija nebo dingus, te pesparaji studmati jesai bube Rideme v Franija bedieve.

Ubistiky relatmei, novinh, renovate kaj vabi brige jot vobi - v nekare dami v mestne ab-Lyubljo, vsi ubtre-rejo, kdi del za-kale, stvereni skvez mo. Ja Tevo v Rejo "Polonka Catholi cipiaca" ko-dra finai me kad nekuso.

Sanjeli vspez v "Szkola realna" antai Motaurski, Bobrzinski, Konetny in Kdi - emesi tyjuneti ubrija, kad turagli. Kaj kdaj Zaiga Lenija dingo. Pasivodo Polis.

125

Tuto nieprzedniuj řepatra lauka zatrmena
pecetba apie bendj. - ke vitiouenej vedjáci za-
gradbtáni praskú cudeckaj, kdeuželio Kolej ka-
seciáč - kaltydenú vždy tik ne dave, podarč
penkija kpuskike - aurka - žodin „Chryj-
ty narodan" ú dejé prarmeje karte ú lai-
ke rýmy.

Vedjan šeudiua pau leuckaú ztrcúuj ztkapejó
-jeny redzej, kz ztrkeny nori g kalbe-
ti - kad kaijuti jtsaú karzy yra ú šeu-
kija gyrauima.

Snlygiuny Gurkas ú jrez Milutkovo pra-
kalba Apyto Kapstolyje, da lauka Velka-
jolecio prakalba - bezceti vrtu pa-
sakyti „ nuduy pau jeskej ; to do ztry-
dzenia

23 Gegužo 1926

Il Corriere d'Italia

La lettera del Papa
alle signore di Copenhagen

Domani gli stessi giornali danesi, i quali hanno dato così grande pubblicità alla lettera del Papa, per manifestare la loro riconoscenza, hanno indirizzato al Papa per manifestargli la loro riconoscenza della pietà e diremmo anche della tenerezza della risposta inviata dal Santo Padre.

Ecco ora, tradotto dal francese, il testo di questa risposta, che è firmata dal Cardinale Gasparri:

« Signore,

« Il S. Padre Benedetto XV ha molto apprezzato la lettera che la vostra lettera del 20 marzo scorso (6) ha recato al pensiero della augusta Vostra Persona. Il Santo Padre mi ha incaricato di rispondere alla immensità delle calamità provocate dalla spaventevole guerra, e vi ringrazia per la vostra compassione per aver egli offerto ogni occasione per patrocinare la causa della pacificazione del mondo con una parola ispirata alla giustizia e alla carità. Egli ha cercato di adempiere la missione sacrata dal Protettore Romano, mediatore tra i popoli, difensore delle cause giuste, vittima della impresa universale delle anime. Il Papa ha riferito in seguito la dottrina spargendo la luce della verità sulle tenebre della pace e della giustizia del prezzo sostituendo all'odio l'amore, alla vendetta dall'azione rotenemente moderatrice e pacificatrice del Papato attraverso i secoli.

« Il S. Padre Benedetto XV ha accolto il gran cuore della tradizionale bontà di Copenhagen, la sua fede nella Provvidenza e obbedendo al precetto di rendere « cielo per cielo » una parola che risolva con equità e saggezza i complessi e gravi problemi che si levano sul mondo. Da Egli considera come un dovere di coscienza il dare ai popoli la pace del Suo ufficio d'agire, con la preghiera e con l'opera, per far cessare i mali che affliggono l'umanità, e il rinnovare gli atti di fede e la concordia nel concetto cristiano.

« Ricevendomi interprete della gratitudine del Santo Padre per queste ispirazioni, Vi prego, Signore, di gradire l'espressione dei miei sentimenti

Card. Gasparri ».

On. FILIPPO MEDA

L'on. Meda nel Ministero

A proposito della partecipazione dell'onorevole Meda al nuovo ministero, ricordiamo la dichiarazione che egli fece, a nome di alcuni suoi amici, prima del voto che determinò la caduta del gabinetto Salandra:

Noi abbiamo — egli disse — sempre votato per il ministero Salandra, cioè per il ministero che ha assunta la responsabilità della guerra, perchè ci assisteva la coscienza che il votare così fosse un dovere verso la patria, un dovere nel compimento del quale non sarebbe stato in nostra facoltà arrestarci per il sopravvenire di deficienze e di contrasti, la cui eliminazione a maggio del paese, riteniamo possibile senza crisi, tracotanti forse qui dentro, non certo fuori di qui. Ebbene, oggi non crediamo che l'ora di questo dovere sia finita, o almeno che sia cominciata quella di compierlo in modo diverso ».

Si deve pensare che con questi stessi sentimenti l'on. Meda abbia accettato di far parte del gabinetto Boselli: col sentimento cioè, di continuare a compiere un « dovere verso la patria ».

Per il resto, noi abbiamo già osservato giorni addietro che non esistendo un Partito cattolico parlamentare e non esistendo un partito politico cattolico, l'on. Meda non porta al nuovo gabinetto alcuna speciale rappresentanza; ripetiamo che lo conosce e ben sicuro che egli vi porterà un contributo di altissimo valore, per le sue personali qualità e per le sue salde e profonde convinzioni.

126

Corriere d'Italia Nr 2/109 (13 Giugno 1916 m. Katalikiš kad laikraštis praneša kad Šveicarijos naujas ministerstvo (Paolo Boselli senis turįs 78 metus) ir ministrų sąrašas (iš kompasidijęs) Meda — katalikas ministerstvoj kaip ir to kol ištarė parlamente vieną katalikiškų partijų Jau katalikų spaudą ir bankų ne elektroj ne eletų. Italai ir kareiviai vogia veisle. Kareiviai laiko ir melagingą katalikų partiją. Kuomet dabar endekai — ir Jan ir Polard ta katalikai?

Nemoka laimi sustabdyti savuoju — Italai turi gana mūsų laiko — ar ne juokas, kad šeiduose užsiima katalikais — ir tie dar svetimuose šalyse — o ištikrųjų Šveicarijoj? Šventų relikvijų Jo Pievo rodomi. Jų laukti viso kad „Papa è ricco" kaip gal muzų dvoti — Pamokos Švietą Vatikanų dar labjau pamokė Italija Brandų, apdengusi vyrai katalikai darų nežinia ir „pamynčia" Viktorą occidit — spirito nuotikai. Tai jų kad dvasių kaip ir tokia Vatikano hierarchatams, kuriems nėkuomet ir niekuomet tikėti. Ergo Šventi šventų kaip vokiečių katalikų! Salandros pastangų jiems išgarbę ministrų — katalikų? Ar gi gerai katalikų — šeiduose kų jiems ateinų galėjo padaryti katalikams?

Kitos rūšies mano šalies — kad Vatikano diplomatai — nieko jo užtenkų ir oro — jiems pasenę, ir jo ištekėjo laukose pasenę. —

Le Cardinal Mercier.

Archevêque de Malines

Vous offre ses meilleurs remerciements

Kitokių kai mandagumų kaip Mercier — jiems nužudžius ir Belgijų, bažnyčią užtvindžius, Mercier — ir kunigų ir tikėjimų ir viską kitą.

Le Ministre de Russie près le St. Siège
et Madame Nélidow prient le Révérend
Père Kasimir Prapolanis

de leur faire l'honneur de venir passer la soirée
chez eux le Samedi, 29 Janvier, à 9 heures.

R.S.V.P.

25-VI-1916. Nevelta sakoma kunigu priesaikoje. Ko mato, girdi. Ko matė, girdėjo patvirtino. Ko mano zrobić. Zrobiu. Ir tuojau[1] Tik pas prasi melsti reikėjo užrašyti savo pavardę ir adresą - cudzeme raidėmis. Kun. Prapuolenis ir Domovskis - tai du airygalio, o vienos galvos ir raseti ir patarėjai. Vokiai ir amerikiečiai už mygtuko prisimyg buvo, kad jie turi mano amerikiečiui ir kaip toki, meska pagarbą. Žmogus armeniškai - ko augštyn galvuliai (vyrai: Bulotai, Tilupai, Poželiai, Jamaičiečiai ir kiti dar kenyenbu. Okupuoti, vargšai, dar neatskiria mano amerikiečiuo.

Taigi 29 Sausio 1916 m. buvau užpraeitą Rusijos Ministerių prie Vatikano, rautan[2] ir konversen Kardinolo Mercier. Buta buvau Kardinolo Gasparri ir palydovų Mons Pacelli ir Federicheni, kita 2-3 vyskupų prancūzų ir Kardinolo Mercier, kuriam mane pristatė p. Nelidovas. Kardinolas užpraeitąjį priėmimą, praeitą be pretencijų Evangelii. Sakosi, kad, trupinti jam kapraca sukiaugs. Be galo mano tėvą ir vardą matosi, kokiuose draugiuose gyvendavi

Antpakiūy kegalo. - Perdaūy mane Miuitoni pran-
cuzų kalboje, aūen persiuntiau Kardinol, kad kalbe-
tu Italiūkai, nes mau langvesa. Viena, [illegible] nes
atsake jiai kalbėtai ir prancūzėjo paūnekėsi
kalba buvo lengva prudėti, kadangi, [illegible], yra atva-
žiavus Lyonan ir aūen kaip kiti buvau Bel-
gu Kollegijoje jo pagerbti - pabuvo sveikų bilietą.
kadangi buka lang [illegible] dai nekuriejau vargy-
ti kalbėjimu.

Pasiskaitau apie kitavių pasiskaitau kad ir mano-
jie kivirai, kurie Belgijoje, kaitai [illegible] mus nuvažiuoka
dang kuriuosi ūpažiuoka, kuriuos ūpažiuoka nelaisvėn
ir t. Pastebi, kad [illegible] M. gerai atsake kuriuos mu
kitavių - kuriojo Kitavai gerenes akeliuose, užtraukda-
mas, kad Viešpats nepiktų ir mus.

Su kitava pagarba pabučiavau i rankų ka vysku-
kuriuos savo asmenyje perstato nelaimingaja Belgiją.

Lenkų - vyrų ir [illegible] mus daug studi-
juojame. Mau Centralbank dai ka veikia, dai ka kalba
- žiūt prieina, Rusijoj „Chargé d'Affaires" p. Bachey
Ambasadoriaus ka kalba dai pora ir atsiskaitomas
i p. vako „Bulvinės nes ūi nemokėsi ne rūpėjo" - „Ka-
ralius atsako ansai - „Dievui Kūnuitės - nuzbaudžia kar
užnakamuos:

J. Dievobaimingi, gražus Vaidmenys.

Labai malonu pažinti Kijeve Prelatą (?) vako dabar
Romoje - tyle Tyrinėjimų ir nuoširdų mano norą asobiškai
pažinti . . .

„Tegu Viešpaties Apvaizda" pasiunčia aūen.
Klausyti ka Kunigų Dobr. daug na dirbti nepadėjo. Atsiun-
čių mi Kunigų - ale Ku. Prapuolusių dirbo kam žinoma,
ir Ku. Dobr. ūsiskiria Kunigų, mano Kijeve dovanų,

że mię będzie mu znanym, przeto właśnie p.
Boska, żeby mnie przedstawił Księdzu.
Bardzo chętnie panu, i zapewniam p. że jakakolwiek
moiemy być niezgody, co do sporów zapatry-
wania się na sprawy — wszakże zapewniam pana
że jak pana kochałem z chwilą przeszłą raz na
zawsze, dla tego Bóstwa mam dobre jak i wszyst-
kich ludzi idei stanąć i poważam jako takowych.
Nie wyjdę, nie wątpię Księże prałacie.
I nie znajduję takowych pań. Pan wie z
pewnością nie było wypadku na mnie taki
Mikowski, Obuch, Bobrowski, Księżnowska pana
Wileńska. Warszawska, Ld. — ale pana
nie udało się spotkać, żeby za złe kiedyś
podobną brał względem tych panów — Obrzu-
cano kopą błota, podług mnie, tylko
kilku mierzących człowieka — że bronią swo-
ich przekonań historycznemi — a moi zgroma-
dzi walczą Rzeczywiście.
Niepewnota, nie wynosi — ja też z zasady jes-
tem przeciwnikiem Księdza, ale nie chcę
dlatego udawać się zgrzeszyć.
Wiem, wiem p. Dobr.
Za stanięcie ludzi — ja p. rozmawiałem
z jakimś ks. Tumiasem; dostarczyłem do Lwa
No, z Tumiasa, otrzymałem rany bardzo Takowe
dzieje pana do jednego miarkowania
Dlaczego? Dlatego, że na wasz. Jak to
nasz — coż wy odmówienie się słowek? Nie
panie, nie się nie wyrzekamy swoich, tylko
nasi mają tę cechę stać się waszymi.
Nie rozumiem Księdza! Nie rozumiesz pan —

Tamy wrak wasz! Jak to nasz? Bardzo prosto, On atrybut mnie od oci od wiary, za to tylko że bronię Ojczyzny. W jaki sposób?
Że jak Sadecy wydawał mnie za napisanie książki „Polskie Apostolstwo w Afryce". W wydaniu księdza, my mamy racje - powiedział to przed - No, quod scripsi scripsi, mogę powiedzieć z Piłatem - ale powiedz mi panie, że w tym jest prawdy - że jakobym kłamał i naumyślnie przekręcał fakta!
Tego ja nie mówię, bo nie sprawdzałem, ale wszyscy krzyczą - Jak panie, krzyczą wszyscy ale cichutko, co krzyczą nie słyszę - podejrzewają mnie, podejrzewają dobrych i uczonych historyków jak Morawski, ks. Kalinka, Grabieński, Konczyński, Bobrzyński i wszyscy tam, na których opieram swoje prace ...
Dajcie temu pokój; tu nie uczyniłem nic ani potem - prawda panie, bo jak w jednym artykule ks. Ruszy nie mogą mnie winnego zrobić, jak dowiedli że na jeden error - albo błąd z Nowickim, że oni po prostu nie bezczelnie kłamią.
Wy tutaj, każdy sobie tutaj, my wam nie przeszkadzamy - tylko nie naciskajcie na to co polskie - często przerywałem? Jak? A wasze bzdurne, wasze niedorzeczne opowieści i wasz kojarzymy po polsku.
Panie, ale pan jakby w błędzie, przeczytaj

tylko przepraszam, klawiatura „Kur. Wileńskiego" i „Gazety Codziennej"?

Często klawiatura - wyraz nie na miejscu użyty. Jest pewien typ, ale jak zauważył Wasyl. ugrupowania polskie.

Wy polacy, ale prawdziwi, polskojęzyczni, choć przychodzi do mnie — ze „wileńskie polaki", kto to są - to renegaci, którzy chcieli być polakami, i jako tacy wszyscy oni są polakami, jak Von-Posadowski niemcem. — Abel, redaktor Gazety Codz. to społeczny niemiec, Hlasko redaktor „Kur. Wileńskiego" - społeczny bolszewik - z pod Bolszewika — a Kurnik - litewski, a Kur. Tygodniowy - to to ruskie rzeczy.

No ale dość, że wy prześladowani polskość na Litwie powszechnie dowiedli. - Najprzód pewnie nie na Litwie, a w Litwie - a powtóre, sam pan powiedziałeś że tu nie czy nie niejeden na antenowanie podstawy wyrok.

Tak odpowiedział - dwóch tedy, zapewnia pan, na całe miasto niebogate, kapitałów nie posiadam. Oznacza jest tysiąc rubli znajdę. Zapewniam tedy pana, że jeżeli pan złoży dowód, że Gruszewski chciał jednym tam rzucić się na polaków, to po skończonej wojnie ja złożę 1000 rubli do redakcji redakcji polskiej, według wskazówki Ks. pana — wydanie na cele polskie. Po takim dyskusie aresztuje p. Dowojno-Sylwestrowicz i w kilka godzin później.

Co myśli każdy o losach Polski? Co myślę? Myślę to, co zawsze myślałem.

To jest? To jest, że tylko katastrofa europejska

wprowadzi polskę na tronę – i że do miłych
nowi narodu, mc dla niej Tatarów wyprzeźlić z bud-
żeka Europy.

Ks – przeprowadzam. Sympatyczny ks upomnieniem
tak to widomo. Mc co księgi myśli o obiecan-
ej mam autonomii? – O autonomii, że myśli tak
Piel-Polska wydzie samodzielna z rąk Rosyi
wtedy ona będzie polska demokratyczna i pra-
wdziwie była wielkie zdrożności, między polskiej
oświaty i arystokracyi; będzie żyła. Żadna
by ks autonomię otrzyma z rąk Austryi
i zwróci będzie bicho, gdyż będzie polska arysto-
kratyczna ... Żydowska – odpowiedział – w Gali-
cyi, tymbardziej w Galicyi wszystko robi żyd i
naturalnie po żydowsku

Odwam pokłonem ku ścianie wejścia. Stanę mal
pod 2ci Wiersz, gdzie 10 ar 80 (reprezentuj tak-
sandrynki drzewki ameryk – o nimi wiadomość i Wie-
czyk. Ramiej w Gaudina skrzelbki leśnika wierz
podkowy Dziewic, absakcja, tak kadeci jak
neapolitańczyk p. Widerr. Stanąć kartę wierz-
chołek audiencja

Mgr barwne wystawienie obrazu.
Prieiarki, wspomnienia te ta. Rysunek ar wakacyi
wiatrak. Kolekcja motywów prieiarki lubi.
Kazyr endekcyi Vera, Domowicz, Kozarewicz ojc
Pawłowicz prieiarz Cop. 8 g Rzeczy przyczyny 1905 m
– o Stanach Ze Vevay ze prima w dar upodo-
bania – Kozia Wrona.
Kad ze mogłam wiecznie prie przeczytaj
dwóch wiersz stale – wiersz Domowicz nowa-
tu dar gryzo prie bieżuńskich lenkiewicz kolumi-
mo

Vaticano, li 20 - 8 - 1916

Mons. Federico Tedeschini

Sostituto della Segreteria di Stato di Sua Santità

ha l'onore di partecipare a S. Reverendissima la nomina del gradito ospite e invia saluti cordiali.

(1)

135

Taip į tokį metą, kada pasiuntinys Vatikano skubiomis reikalais važiuoja per karo audrų siaučiamą Europą, monsinjoras Tedeschini keturias dienas praleido Romoje. Čia jis turėjo ilgą pasikalbėjimą su popiežiumi Benediktu XV ir su valstybės sekretoriumi kardinolu Gasparri. Tuo laiku Romoje buvo ir Šventojo Sosto atstovas prie Šventojo Sosto, jaunas Lietuvos diplomatas Petras Klimas. Kardinolų patarėjai tikėjo, kad Lietuva galės atkurti savo nepriklausomybę. Kardinolų patarėjai tikėjo, kad Lietuva galės atkurti savo nepriklausomybę. Kardinolų patarėjai tikėjo, kad Lietuva galės atkurti savo nepriklausomybę.

Kardinolų patarėjai tikėjo, kad Lietuva galės atkurti savo nepriklausomybę. Kardinolų patarėjai tikėjo, kad Lietuva galės atkurti savo nepriklausomybę. Kardinolų patarėjai tikėjo, kad Lietuva galės atkurti savo nepriklausomybę. Kardinolų patarėjai tikėjo, kad Lietuva galės atkurti savo nepriklausomybę.

L'Ill.mo e Rev.mo Monsignor Federico Tedeschini, Presidente della Fabbrica-Scuola degli Arazzi, ha presentato al Santo Padre il Direttore della stessa Fabbrica-Scuola Comm. Pietro Gentili, suo figlio signor Pio, ed i ragazzi della Scuola, che in occasione dell'Onomastico di Sua Santità hanno offerto il primo lavoro della fabbrica consistente in un tappeto-arazzo lavorato con ricchi fregi e ornato dell'arma pontificia, destinato pel Trono.

Il Santo Padre nel gradire il bel lavoro, ha avuto parole di encomio e d'incoraggiamento pel Direttore e pei ragazzi che ha regalati ciascuno di una bella medaglia e di altri doni confortandoli infine della Benedizione Apostolica.

L'Osservatore Romano "25 Sagio 1916

Vatikanas su savo uredniu laikais paeiliu į Rusiją priėjo Dumą atidengus. Mūsų monsinjoras mokėsi pasiruošęs / norėjosi su mūsų tautiečiais daug pagalbos, perduoti gerbiu maną laiko - Dievą kuri galėtų laukti - rinde Roma aeterna". Nuoširdumu užsitarnavęs ir rekomendacijų laiko - tapo vyresniu labai mėgstu kiečiu ir vyrumi / kad kuriu žinių / ir pasiekė jiems labai mielomis Roma bertine, ypač Lenkai nuoširdaus, ir tai kuriuos ir vyrauja, kuriuos jų nepasiekia ir ištiki ir jų visuomenės autoriteto, kaip kad kuriuos vyrauja.

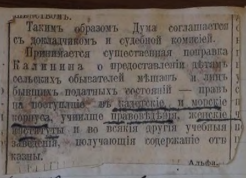

Таким образомъ Дума соглашается съ докладчикомъ и судебной комиссіей.

Принимается существующая поправка Калинина о предоставленіи дѣтямъ сельскихъ обывателей мѣщанъ и лицъ бывшихъ податныхъ состояній — правъ на поступленіе въ кадетскіе, и морскіе корпуса, училище правовѣдѣнія, женскіе институты и во всѣми другія учебныя заведенія, получающія содержаніе отъ казны.

Альба.

„И въ, каменные погреба,
Въ старой тюрьмѣ просвѣщенья
рядъ
Миллоны гражданъ сражуся у Зрака
Свободы и цѣпь нарвали
На цѣпи суть, цѣпи вѣчный суть
Кандалы ...

11/24 / Iyrnį 1916.

Kauaĩ kaip mažnuų pasiūlinų apdainavo Didįjį (grumiklinį) aristokratų ir šlėktą – kų iki mųsų dąsyrė laikė kandžiavų mokslo įstaigose ir kasdįnį kudaro pritrūkė vėn tik šlėktų

Ir pasiėkė ir pritrūko. Daug prisiko nakvynės ir vaišių – leidė vien šlėktai ar į kitus ne kokius mokslo įstaigas.

Atsižvelgė ir gavosi: Napoleono pamokos – buvo audringi ir aeratiniai vaikai. Kuriuos Kauėjų aristokratijai, didįjį revoliucijų skaitė dvejį mokslinčių kiemdėjų vaikščių. Kėjį atnaujino Prancūzų, kuri ir vėl supuvo. Kanadiečiai akcijos ir su Kanadų Vt-jo šitaip, šiame atsižvelgė vaikiškų revoliucijų yra didelį, gal didžiausią šiųdienų pasaulyje. Kandidatus Rusijoje galutinai užbaigė.

Aš ėmiau kovoti tikybų mokytojų Nikolajaus Kornilovo – 17 metų ir Nikolajaus Vaitaičių, rusiškų 19 metų.

Г. И. Свѣнцицкій.

(Некролог.)

138

Скоропостижно скончавшійся по пути изъ Петрограда въ Бѣлостокскомъ, членъ Гос. Думы Генрихъ Ипполитовичъ Свѣнцицкій принадлежалъ къ числу видныхъ дѣятелей.

Будучи избранъ отъ Витебской губерніи, Г. И. состоялъ членомъ Гос. Думы третьяго и четвертаго созывовъ, входя въ составъ литовско-бѣлорусскаго кола.

Наиболѣе замѣтное парламентское выступленіе покойнаго связано съ законопроектомъ Хомяковцы, котораго онъ былъ ярымъ противникомъ.

Въ области дѣятельности покойный принималъ очень широкое участіе, одновременно являясь членомъ семи думскихъ комиссій: бюджетной, путей сообщенія, хозяйственной, мѣстнаго самоуправленія, распорядительной, о положеніи р. Амура и по городскимъ дѣламъ. Участіе его въ комиссіи о пахотовании г. Дибуна имѣло особое значеніе, такъ какъ покойный, окончивъ институтъ инженеровъ путей сообщенія, являлся спеціалистомъ въ вопросахъ этого рода.

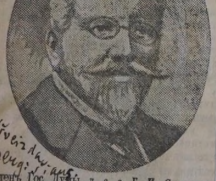

Членъ Гос. Думы, д. с. с. Г. И. Свѣнцицкій. Скончъ. 20 іюня.

Въ самое послѣднее время Г. И. принималъ дѣятельное участіе въ общественныхъ организаціяхъ по оказанію помощи пользующимъ бѣженцамъ, а также участвовалъ въ съѣздахъ городского и земского союзовъ.

Скончался Г. И. на 55 году.

Похороны С. п. Елезмера.

Сегодня въ римско-католической церкви св. Екатерины на Невскомъ состоялось отпѣваніе скоропостижно скончавшагося бывш. члена Гос. Совѣта по выборамъ С. И. Елезмера. Отпѣваніе совершалъ ксендзъ-іезуитъ Цеплакъ съ мѣстнымъ духовенствомъ. Гробъ съ тѣломъ покойнаго утопалъ среди зелени и вѣнковъ. Передъ отпѣваніемъ вице-предсѣдатель Татьянинскаго комитета камергеръ Никитинъ отъ имени ея императорскаго высочества великой княжны Татьяны Николаевны—августѣйшей предсѣдательницы комитета—возложилъ вѣнокъ изъ живыхъ цвѣтовъ. Среди присутствовавшихъ на отпѣваніи предсѣдатель Татьянинскаго комитета, только что вернувшійся изъ Москвы, профессоръ Нейдартъ, членъ Гос. Совѣта Скирмунтъ, члены Гос. Думы Гарусевичъ, Разводскій, представители общества заводчиковъ и фабрикантовъ, а также польскихъ благотворительныхъ учрежденій и организацій. Временно тѣло С. И. поставлено въ склепъ костела.

Инженеръ-технологъ, учредитель и предсѣдатель общества заводчиковъ и фабрикантовъ, бывшій членъ Гос. Совѣта, мануфактуръ-совѣтникъ.

СТАНИСЛАВЪ ПЕТРОВИЧЪ ГЛЕЗМЕРЪ.

Скончъ. 23 іюня.

ЧЛЕНЫ СОВѢТА И ПРАВЛЕНІЯ РОССІЙСКАГО ВЗАИМНАГО СТРАХОВОГО СОЮЗА съ прискорбіемъ извѣщаютъ о кончинѣ члена Совѣта Союза, глубокоуважаемаго

СТАНИСЛАВА ПЕТРОВИЧА ГЛЕЗМЕРА,

послѣдовавшей въ Петроградѣ 23-го сего іюня.

Временный Виленско-Троицкій Обывательскій Комитетъ извѣщаетъ, что по отпѣваніи 28 сего іюня, въ 11 часовъ утра, состоится переѣздъ въ Виленско-католическій костелъ св. Екатерины (Троецкая 62) праха безвременно скончавшагося члена-учредителя Комитета

Генриха Ипполитовича Свѣнцицкаго.

Похороны послѣдуютъ безотлагательно по 11-ти часовъ утра состоится выносъ тѣла изъ костела для отправленія въ г. Вильно.

Pajieško giminių Amerikoje ir kitur.

Teofilė Gabrilavičaitė iš Triškių, Trakų apskričio, prašo giminių ir pažįstamų atsiliepti. Gorod Kologriv, Kostromskoj gub., pristavo 4-go stana Kologr. u. Kuzminskomu. Gabrilavičaitei. Rossia.

Juozas Veršinskas prašo giminių ir pažįstamų atsiliepti. Moskva, 2-ja Brestakaja, 43, kvar. 31. Russia.

Jonas Remeika, Marijampolės apskričio, Ingavagio kaimo, jieško giminių ir pažįstamų. Ekaterinoslav, 2 čečel. 2. Russia.

Kareivis Petras Norbuntas Kauno gub., Panevėžio apskr., Penevo vals., Daukniūnų kaimo, prašo brolių ir draugų atsiliepti. Samara, redtečenskaja, 46, Litovskij Komitet. Russia.

Agota Tamošauskaitė nuo Panevėžio, jieško tėvų, seserų Apelės Semauskienės, Apolionijos Tamošaus kaitės, Rakickų Elenos ir pažįstamų panevėžiečių. Gorod Egorjevsk. Riazanskoj gub., Ujezdnaja Zemskaja Uprava. Russia.

Kurpius Stasys Orlickis iš Pikelių miestelio, Telšių apskričio, jieško žmonos Marijonos ir sūnaus 3 metų. Giminės ir pažįstami atsiliepkite. Gorod Tula, Staro Povšinskaja, d. 83. Russia.

Uršulė Navikevičienė, Paverksnių kaimo, Suvalkų gub., jieško savo šeimynos, giminių ir pažįstamų. Platforma Sokolovskaja, Jaroslavskoj žel. dor., der. Zalcevo, bieženiecie Uršulie Novikevič. Russia.

Kareivis Jonas Pelekevičius, Kauno gub., Panevėžio aps., Krinčino parap., Petriškų kaimo, jieško žmonos, giminių ir pažįstamų Minsk, 8 golovnoj evakuacionnyj punkt. I. Pelekevičiu. Russia.

Kareivis Petras Tankevičius, Pačiunų kaimo, jieško tėvų ir pažįstamų. Tiflis, Velikokniaževskaja ulica, 84. Russia.

Kareivis Povilas Vilimas, gyvenęs Bagdalavos dvare ir Pasvalyje, Kauno gub., jieško tėvų, brolių ir pažįstamu. Prašau atsiliepti. Revel, Revelskij voennyj gospital, škola feldšerov. Russia.

Petras Lugauskas, Mažeikonių kaimo, Pakruojaus parap., Panevėžio apskr., jieškau giminių ir pažįstamų. Prašau atsiliepti. Gorod Saratov, B. Gornaja ulica, dorė Gorina, Nr. 195. Russia.

Jieškau savo brolio M. Sapeigos, gyvenančio Amerikoje, ir Antano Sapeigos. Adresas: Stan. Tosno, Petrogradskoj gub. po Moskovskomu šosee, Nr. 387, Maria Barmus. Russia.

Ona Pranevičiukė, Senedžiaus miestelio, Kauno gub. ir apskričio, jieško brolio Stanislovo, sesers Eustakijos ir kitų pažįstamų. Moskva, Sadovniki, 29. Anna Pranevič. Russia.

Kareivis Kazys Urbonas jieško giminių ir pažįstamų. Diejstvujuščaja Armija, 28-oj park. Artiller. brigada, 3 park. Russia.

Kareivis Jonas Vaitiekus jieško giminių ir pažįstamų. Vitebsk, Vilenskaja karaulnaja komanda, 1-ja rota. Russia.

Marijona Juodsnukytė, iš Aleksoto Marijampolės apskričio, jieško tėvo, giminių ir pažįstamų. Moskva, A. Mieščanskaja, 3-e Rostovskij per. (netoli Centralinio Komiteto). Russia.

Centraliniam K-tui.

Aš esmi pirmininku Centralio Komiteto ir pirmininku Maskvos Komiteto, kuris yra savistovė draugija. Kadangi Centralinis Komitetas jau gavęs daug sumų iš Amerikos, tai aš melsčiau leisti man tuos 2.000 rub. įnešti Maskvos Komitetui. Maskvoje šelpiame apie 15.000 lietuvių pabėgėlių; pinigų stingame, ypač gi malonų yra turėti žymesnių aukų iš savo vientaučių kitų akyse. — Dar 2.000 rb. Tamstos skiriate gimnazijų ir kitokių mokyklų palaikymui, studentų šelpimui, etc. — Kadangi tuom tarpu įvardintiems tikslams Rusijoje mes lėšų maž —daug turime, tai melsčiau leisti man tuos pinigus laikyti, kaipo pradžią fondo grįžimui pabėgėlių Lietuvon ir t.t. — Jau paduoti valdžiai registruoti įstatai Šuvienytos Tarbyos, kuria sutverti nusprendė įvykęs Petrograde lietuvių susivažiavimas; apie tai turbūt jau būsite skaitę laikraščiuose, iki gausit mano šį laišką. — Susitvėrus tai tarybai, aš induočiau jai. — Lauksiu atsako į du mano meldimu ir pinigus tuom tarpu laikysiu savo depozite. —

Kaslink abelnų mūsų kivirčų šiame momente aš, „Naujosios Lietuvos" ir „Ateities" užpuolimų ant Centralinio Komiteto delei buvau priverstas šį—tą parašyti „Lietuvių Balse." Manydamas, jog Tamstos man tą rašytą skaitę, aš tik dar šį—tą prie jo pridėsiu. — Pažymiu, jog jei rasite tikslingu šį mano laiką patalpinti laikraščiuose, meldžiu tai padaryti; aš norėčiau, kad jis būtų paskelbtas.

Tokioje didelėje draugijoje, kaip Lietuvių Draugija nuk. del kar. šelpti, kurios mėnesio biudžetas dabar didesnis už 400.000 r., kuri turi daug skyrių ir ingaliotinių, ir kuri šelpia apie 120.000 pabėgėlių, išblaškytų po įvairias Rusijos vietas, — negali neatsitikti ir negerų darbų. Bet tai ne Centralinio Komiteto ir jo prezidiumo kaltė, jei žmonijoje yra blogo noro asmenų. Mes daugiausiai tuom susirūpinę, kad maža sandarbininkų turime ir negalime tankiaus ir geriaus visur viską prižiūrėti. — Bet prižiūrėta viegi yra. Voronežo inaliotinis kun. Olšauskis užžiūri labai didelę ukę, nes jo žinioje yra keliolika bendrabučių, kuriuose gyvena arti tūkstančio mokinių. — Reikia jie visi pavalgydinti, apvilkti, etc. — Tai didelė ukė. — Ar daug ten blogo daroma, tai parodys revi-

zijos komisija, kuri dabar savo pareigas ten atlieka. — Be draugijos revizijos komisijos mūsų darbas dar bus revizuojamas valstybės valdžios, nes iš šitos beveik visos lėšos gaunamos. Juk ir Tamstų atsiųstoji auka, — nors mums begalo brangi, — bet tik maža dalelė visos sumos inplaukų ir išlaidų. —

Ponas Bulota ir Ko. būtų geriaus padarę, jei būtų dirbę kad ir ne komitete, kurin jo neišrinko. — tai abelnai draugijoje. Vienok jis randa geresniu darbu — netik nedirbti draugijoje netik ją boikotuoti, bet dar nuolat teršti. Taip elgtis jis iš karto pasižadėjo kuomet netapo išrinktas komitetan: „Jeigu su manim taip pasielgė, tai ir aš tokios draugijos nesigailėsiu." Tai jo žodžiai pasakyti man vieną kartą gatvėje Vilniuje, kuomet mudu skyrėmės kiekvienas sau namon, eidami iš kokio tai posėdžio. — Delto kad p. Bulota nebuvo išrinktas komitetan, — aš savo pasigailėjimą išreiškiau tame pačiame susirinkime, kuriame komitetas buvo rinktas. Bet neišrinkimas negali būti kerštavimų priežastim iš visuomenės veikėjo pusės. O p. Bulota iš anksto, b e d r a u g i j o s d a r b u, nusprendė, kad ji blogai, nedorai dirbsianti. — Tą savo nusprendimą jis ir vykina, t. y. draugiją stengiasi diskredituoti. Vienok jo stengimasi bergždžias. — Draugija plačiai veikia. Jos kai—kurių sandarbininkų blogi darbai, kaip tik sužinomi, tuoj prašalinami. — Ir Maskvos komiteto, kurio biudžetas ir veikimas kurkas mažesnis už Centralinio Komiteto biudžetą ir veikimą, jau negerų darbų atsitiko ir dargi iš puses tokių asmenų, ant kurių, rodosi, galima buvo pasitikėti, ir p. Bulota tikrai būtų pasitikėjęs. — Ablenai tik žmogus nieko nedirbęs gali idilijoje gyventi, tikrame gi gyvenime nuolat reikia kovoti su blogais darbais. Ir juo daugiaus gerų darbininknų, tuo pasekmingesnė kova.

Labai gaila, kad prie Lietuvių Draugijos nuk. del kar. šelpti principialio, b e f a k t u, teršimo pritraukta ir mūsų rašytoja p. Žemaitė. Blogas jos partiviško veikimo pasekmes, atsiliepiančias ir jos literatiškuose darbuose, pernai pabriežė p. Jablonskis. Jeigu partyvis veikimas blogą daro intaką į dailės darbą, tai ką jau kalbėti apie tokį specialį užsiėmimą neteisiai, be faktų, šmeižti visą draugiją. Toks darbas negali nekenkti dailės rasti-nkui, tiesos skelbimui pašauktam. Kritika viešuose darbuose netik geistina, bet reikalinga. Ir mes jos geidžiame ir laukiame, — bet rimtos kritikos kolkas dar nėsam e susilaukę. Vienas kitą kritikuodami, anglai, francūzai, belgai ir kt. randa galimu bendrai dirbti tėvynės naudai; tik mes „košerį" užlaikome ir lyg kurie šiek-tiek kitaip apie kaiką mintija. — Jeigu taip elgsimės, jeigu seksime pragaištingą „liberum veto", tai iš šios pasaulio perversmėrs vargu gyvais išeisime, kaipo tauta. Ir sujungtos mūsų spėkos būtų neperstiprios, o perdalintos — tai jau suvis silpnos. — Bet palengva, rodosi, blaivomės, gal ir suvis išsiblaivysim.

Tiek tuom tarpu.

Su pagarba,

P. Leonas.

„Vienybė Liet."

„Il Messaggero" 4 Sett. 1916 N. 246

Il Vaticano e la guerra

Con San Tommaso d'Aquino, il dottore più autorevole della teologia cristiana, noi proclamiamo che la vendetta pubblica è una virtù.

Il delitto, violazione della giustizia, stabilito alla pace pubblica, già che esso perturba da un individuo o da una collettività, deve essere represso. Le coscienze sono sdegnate, turbate, tormentate finchè il colpevole non sia, secondo l'espressione così forte e così schietta del linguaggio usuale, messo al posto loro. Rimettere le cose e gli uomini al posto loro, significa ristabilire l'ordine, riassicurare l'equilibrio, restaurare la pace sulla base della giustizia.

La vendetta pubblica così intesa può irritare la sensibilità di un'anima debole: ciò nondimeno, dice San Tommaso, essa è la manifestazione, la legge di carità la più pura, e dello zelo che ne è la fiamma. Essa non si fa della sofferenza il fine misconosciuto.

Come è possibile l'amore dell'ordine senza l'odio del disordine? Il desiderio intelligente della pace senza sopprimere ciò che la rode? l'amore del fratello, cioè volergli bene, senza salvare che, di buona voglia o per forza, esso si sottoponga alle esigenze ed imprescrittibili esigenze della Giustizia e della Verità?

Così ha parlato un vescovo in un paese invaso dal nemico, un sacerdote di grande pietà, che al disopra di ogni interesse terreno pone l'interesse superiore della Giustizia e della Verità.

Quale è stato, quale è tuttora il linguaggio di altre autorità che vorrebbero essere ritenute eminentemente religiose?

Eccolo:

« La Santa Sede ha condannato le violazioni del diritto. Con l'allocuzione concistoriale del 22 gennaio 1915 e in altre circostanze solenni ha richiamato i belligeranti all'osservanza delle leggi della guerra. Doveva, poteva essa giungere fino a condannare nominalmente su casi particolari? Non vi esitò dicendovi che le accuse s'incrociano, venendo da tutte le parti. La Santa Sede, imparziale, se volesse erigersi a giudice, dovrebbe seguire per tutti la stessa regola. Ora un giudice, per poco autorevole che sia, prima di pronunziare la sua sentenza, deve fare una inchiesta, deve almeno interrogare l'accusato, secondo il principio elementare del diritto, *audiatur et altera pars*. A più forte ragione ciò si imporrebbe in contese come questa, a causa della altissima autorità del giudice, della gravità della causa, della sovreccitazione delle passioni, della complessità delle circostanze. Ora, è quasi o praticamente possibile? Anche se noi, nella ricerca potessimo arrivare fino alla parte accusata, questa probabilmente, ci sfuggirebbe più o meno cortesemente, o negherebbe i fatti, o darebbe spiegazioni impossibili a controllarsi ».

La opposizione fra questi due pensieri, il primo esclusivamente religioso, conforme alla più pura dottrina cristiana, il secondo, esclusivamente politico, dominato da preoccupazioni terrene, è così evidente che è inutile insistere.

Condanna generica sì, specifica no.

Perchè?

E' difficile — si dice — anzi è praticamente impossibile perchè la parte accusata nega i fatti o da spiegazioni impossibili a controllare.

Dunque, secondo questa nuova morale bandita dal card. Gasparri, se il colpevole nega, se la prova del misfatto è difficile a fare, ogni giudizio diventa impossibile.

Ogni commento guasterebbe.

Aggiungiamo soltanto una piccola osservazione.

Fu invaso il Belgio, furono fucilati preti e frati, bruciate chiese, profanati monasteri, affondati il *Lusitania* e l'*Ancona* carichi di donne e di bambini, bombardate le chiese del Veneto, le città aperte dell'Adriatico, introdotti nella guerra gas asfissianti e mazze ferrate, ma il Vaticano non ha creduto, per imparzialità, emettere alcuna condanna specifica come se questi delitti potessero essere validamente negati dai loro autori, od in qualche modo giustificati.

Tutto questo cumulo di misfatti è stato commesso dagli Imperi Centrali ed il Vaticano, tacque. Il cardinale Gasparri non ha nemmeno creduto di dover inviare ai neutri una circolare con identiche esprimere il dolore pontificio *per il diritto violato* ed invitarli ad *intervenire anch'essi* per indurre gli Imperi Centrali a *recedere dai loro propositi che violano il diritto.*

Ma per le stesse considerazioni terribili *l'Osservatore Romano* sopprime il discorso onesto del ministro Hoda.

Tiskaj Nekoliki vas na Dunaju sta stopnji vsp pri Dra-
Sitkaj Valdšiz. Dimjan davnaj, ga Bl me-
ly ir vu, kaiš saroma, pne Vidrija alto-
riaj aša goriauta pere tirmau Lame:
Jaiš bavo Hidrophyjic, Kaine donchinuejiau-
dai parielji Antr. Gralaulay da Kan. Mar-
cuzkerščam (Ryper Hebonus) Antr. Ka-
zlowskij da Skerkerščam ir Grane-
vščam (Drivuse Hebonacis) na ir Abd.
Šempexay da Kan. Ohkenā (Maskovs
Hebonas) Ja pati baudele bavo ir
Sermage. Kaip Šmiškai, Bkaro pri-
taskonpay prof. Antanavičiuj elgesi ga
a a. Kun. Gražulen - tai tik
jo kunigiej Bragopsai gal ištirs.
- Cermuly perfecditmij, Kaine abrit-
gije - tai Vatikanuj. Čiauai dirbejsi
ir bebaudoje jeikoti - jaigu kuri pa-
tenceija ir čia tartingas, dai kad ir
tuluma ei jiodesnis ir Velina, kuyra
gal Saipti Kallerniu - nega aniolay
dauley „paradžio ~~Kaine~~ Venzentre"
Vatikanuje ir mokejo ustai kra-
gia Kitados jisai valdė Euro-
pos kaukam - o šiudiena jo re-
benori priimti į Gagos kuri-
mają tarybai konferencijų,
pasaks su ironija „regnum eius
non est de hac mundo". Taip

bent nekartą prisiėjo mau skaityti Dalių keikynės
čionai...

Žiūrėsim: ar kalbėta, vedė katalikų laikraštis, dėl
kuko skirtos Vatikano formos ir kuris geras. Mė-
lė nėgamanai ir musėnė savo šventuosiuose
jausmuose, žmonės ir bėga, nuo to autoritetu
tako nedėtingo Vatikano. Vatikanuoj dėl ne-
pritinginčio pasaulei gyvenimo, ir gyvenime
bandėsi, kvailė daug sako už kitieg vartoto-
ti — chuvitiškai neparyšo kas dėl išskirtinės
skesės Vatikanuoj — ima dalyką dogmatiš-
kai — o Vatikano viešpatį, pritiesdamas tiek
dėl Krištauj mokslo — naudojasi pagarba
ir turtais.

O Tėvai! Šv. Tėvai prie visokio stovio
gali užsilaikyti, padoresni, kad ir jiesai buta
„didvyrių didvyriai"

Šnekime nuoširdžiai: Baudžiauja XV apie ge-
rą norą pranašių — su jo daro kas nori,
juokdarių, kad dėl vyrų nepatekus pro-
to. Ta prasta — jo didelės ramybės, du storasis, subjaurėjo
bukumi pirštais — (toki žmonės nėra ateičiai)
Tulay praėjusių, dvejėjus audiencijų pas
Ben. XV, tarp ko išrinkta pasaulės, kuri-
dantai ir užsiėmė žmonių gali kuriais didelia-
liais. Jų dėl tiesos. Kitas ant jo vietos
seniai buvo alemėjus Prancūzkus Turnė
į Varšuvą. Ten Apaštalų Majestatą nega-
jokių buvo negalima daleistis, kad
„Apaštalica Majestas" griauta katalikų
bažnyčias — Venecijoje, Ravenoje ir
kitur, keikiant ant jų bambų ir tepdymą.

1421

Pal asmeniškai Ben. XV-tą buvo padaręs bet to nenori pasitikėti Vatikane Austrijoj atstovas Gerlachės (Kuniga) ir paliepė Ben. XV-tą užtrinti iš ten.

Šta Sedy, Šta Sedes! Tik ir išgirsti iš katalikus bernų! Bet kas toji Šv. Sedes vieša tiesa? Praktiškai nė daugiau kitaip atsakyti dalykas.

Kas šiandien toji Šta Sedes?

Benediktas XV, jo sekretorius Kard. Gasparri ir jo rankos, kairioji ir dešinioji Msgr Pacelli ir Tedeschini.

Apie Šv Sėdį tik ką kalbėta - Kardin. Gasparri - tai vokiško veido ir jau per 60 metų amžiaus. Atrodo, jau kanceliarijos darbais užsiėmęs - vietoj dėdės Pacelli ir Tedeschini - kurie tvirti savo Gasparriaus ir savo Pacelliaus ir Tedeschinukais - Na, ir tokiu budu tvarkosi pasaulio ir opinio Šv. Sėdį.

Ko tą tiesą vertą - reikia tik mokėti - bet pagyvenęs kanceris, atsiduodąs tarnystei ir jo veikslui, žmogus kaip tik atkreipęs dėmesį, kaip išdirbtai laiko popiežius Ben. XV laiške į Kardinolą **Casetta** (VIII Oct. 1914) "La dottrina e le opere di Gesù Christo sono cadute nel più profondo abbio"

Privertinai tetyliai katalikų laikraščiai - laikas nuo laiko išreiš dairtų atsiklausa - nekatalikiškieji antlaužiai padrikai „Il Messaggero"

13 Tedeschini - atstovė į Šv Sėdį - yra dar Kun. Kazimieras Stavinskis atstovė į Vyskupą Nikodimą Kovskį - ar tai Petrapylėje ar Žitomiruje gudų apyvenos. —

Yra tai ypač – masonų organas – bet, rodos, tiesa, sakoma ir katalikai naudojasi, kad įrodyti „Venka veritabi.

Kokia reakcija Vatikane? Na, sakykime dėsnis ex officio „L'Osservatore Romano" ir kitas laikraščiai, kad „apsaugoti nuo esamų bausmių Bažnyčia" nuo ir pasitraukė. Vatikanuose mirčių, manos padarys savo. Pabaisa laikraščių yra kone nė indekso. Aiškiai neleista skaityti, išmokslinusių taip pat – bet grūdų tiesos augyne „Il Messaggero" daugiausia Rymo minių skaitomas dešros savo, bet Vatikanui užtenka Camoodmanz – maksti baisybės pilnų tiek rypsi vėl Šiuolaikui XIV Prancūzija, après nous le déluge". Nėrelta skamba iš Šauo Šodriai „Voi che prendete gloria gli uni dagli altri ... Vi no conoscinto, che non avete in voi amor di Dio (Joann. V). Taigu šaipo kaip Dievo, tai ką ir kalbėti kad šitie barzdyčiai, kurie Rymo yra tikrai „dojna Krova" ir mėsa daugiau!. Skalą monsignorų, kurie šavo patiekimu lapai panašų į lenkų užtekėjo kaip kad lenkų karaliui Vaclovui IV (+1305) kurio „Nuchal codzień zitka Muzy i miał tiłku synów męstwa wego Ioia (Cf. Dante Purgat. VII 101-102 Paradiso XIX – 125.)

Dvaigždė Nr. 30-1916.

Lietuvių reikala Romoje ir Europos spaudoje.

Lamingai apsilankęs Rusijos Dūmos atstovų tarpe, mūsų lietuvis atstovas p. Martinas Yčas, sugebo gauti audijenciją pas Sv. Tėvą. Priimtas 11 birželio š.m. diena, 11 rytmetyje, p. Yčas net 20 minutų kalbėjosi su Jo Sventenybe. Yra tai nepaprastai ilga audiencija. Jo Sventenybė maloniai išklausė p. Yčo suteiktųjų žinių apie Lietuvos nelaimes, ir paėmęs iš jo raukų prigamytąjį tam tikrą raštą italų kalboje, patsai garsiai aiškiu balsu perskaitęs, pasakė jog imąs į širdį ir Lietuvių vargus — nelaimes, nesa tai jo sūnus, prižadėjo išpildyti prašymą, p skiriant rinkliavą viso svieto katalikų bažnyčiose Lietuvos naudai.

Galutinai, Jo Sventenybė suteikiant palaiminimą Lietuvai — atsisveikino su Lietuvos atstovu, kursai nuėjęs kaip priimta, iš.ei.šti pagarbą sekretoriui J. E. Kardinolui Gasparri. Lietuvos atstovo pas Sv. Tėvą pasilankymas nepraėjo tylomis Europos spaudoje ir šit katalikas Neapolio laikraštis „Il Mattino" (No. 162) ir Barcelonos „Las Noticias" No. 7372 ir Roma „L'Italie" (No. 164) prancūzų kalboje — visi apsėbė šitąji atsitikimą.

Paduodami p. Yčo Sv. Tėvui įteiktojo rašto vertimą mūsų kalboje galime tik pasidžiaugti, kad karts nuo karto, nepaisant mūsų prietelių žabangų, Lietuvos vardas vis-gi kila aukštyn ir eina platyn.

Bernas, Šveicarijoje, 26 birželio 1916 m.

X.

P. Yčo šv. Tėvui italu kalba paduotas Memorialas

Sventasai Tėve!

Nelaimingiausiu nunai yra lietuvių tautos padėjimas. Ačiu josios geografiniam padėjimui Lietuvos žemės kartų būta ugnyje. Tai rusų, tai vokiečių kariumenės užimdinėdavo ja paeiliui. Kaunas, Gardinas, Suvalkai, Vilnius ir dauguma kitų miestų buvo lindininkais kruvinų batalijų. Vokiečių užpuolimo išsigandus liaudis bėgo į Rusijos gilumą. Daugiau nei 300 tūkstančių lietuvių priversti buvo prasišalinti, apleidžiant savąją žemelę, kad svetur pritirti bado, nelaimių.

Nemažiaus taip-pat nelaimingi yra žmonės, likusie vokiečių užimtoje Lietuvoje, kame visur tik mūšių laukai, iš priežasties šito negirdėto dar susirėmimo. Tenai, kur kitados žydinčių laukų, ar turtingų miestų tebūta, šiandien matosi apdegusieji kaimai.

Lietuva sunaikinta!... Visą-ka, kas šiokiu ar tokiu stebūklu da išliko, vokiečių kariumenė užgrobė. Reigalingiausi gyvenimui daiktai taip pabrango, jog negalima jų ir išpirkti, kitų suvis nėsama ir už joki pinigą negalima būtų gauti. Daugel vietose žmonės tiesiok badauja, o asmenys, kuriems pasisekė atlaukyti tąs nelaimingas apylinkes, baisių-baisiausius vaizdus piešia. Sitoji, niekuomet neregėtoji nelaimė vis eina didyn ačiu baisiam vokiečių apsiėjimui su lietuviais gyventojais, taip, kad lietuvių kentėjimo negalima nė aprašyti — ir nėsama iškur tverties pagelbos!

Pirm negu Lietuvos sostinė, Vilnius, tapo užimta, tenai buvo susitvėręs „Lietuvių Centralinis Komitetas", kad šelpti nelaimingąsias karo aukas. Sitojo komiteto turėta 140 skyrių, bet vokiečiams miestą užėmus, Komitetas turėjo liautis besidarbavęs ir tai stokos pinigo dėlei. Minėtojo Komiteto dalis, kurio pirmsėdžiu turiu garbę tebūti, nukeliavo Petrogradan, kame ikišiol tesidarbuojant sugebo jinai sutvarkyti išsiskaidžiusius po visą Rusiją lietuvius,—suteikiant jiems netik medžiagišką, bet ir dvasiškąją pašalpą. Plačioj Rusijoje šito Komiteto turima nūnai 108 vietos lietuviams priglausti, duodant jiems maistą, butus gyventi ir darbuotis, vaikams prieglaudas ir mokyklas.

Sisai Komitetas šelpia Lietuvos jaunuomenę — mokinius žemesniųjų ir aukšteniųjų mokyklų. To paties Komiteto jau įsteigta 98 mokyklos, 82 amatų mokslo įstaigi, 3 gimnazijos, mokytojų seminarija ir keleta tam tikrų profesijinių mokyklų.

Prie viso ko šisai Komitetas rūpinasi ir dvasiškais išsiskaidėlių reikalais, ar tai įstatant kapelionus, dvasiškų reikalų užganėdinimui, ar tai spaudžiant ir dalinant daknyges, ar žmonėms prieinamus laikraščius. Visą tą mitetas atlieka tai Rusijos pinigyno lėšomis, tai viešo geradarių aukomis.

„Lietuvių Centraliniui Komitetui" pasisekė sukalb ti 5 milijonus rublių, tai yra 13 milijonų lyrų. Daugsia suaukojo apsigyvenusieji Siaurių Amerikoje lietuv Nemažai taipgi yra sudėję ir esantieji po Rusijos val Lietuvos gyventojai anksčiau, negu jų tėvynė vokie užimta tapo. Tuo metu Lietuvos bažnyčiose padary rinkliava, viena tik diena, sugebo duoti 30 tūkstan rublių. Kad ir, kaip matoma, „Lietuvių Centralinis mitetas" gal dar šį tą nuveikti saviškių po Rusiją sklaidžiusių naudai, tečiau kaslink lietuvių pasilik vokiečių užimtame krašte, jisai nieko padaryti nega tik iš priežasties pinigo stokos. Teturint pinigų Kom tas, ačių savo organizacijai, vis ir šiandien dar galėtu lengvyti anų nelaimingųjų likimą.

Bet aiman! Mūsų šaltiniai išseko, ir nebegalint nieko surinkti išsiskaidžiusiųjų tarp „Lietuvių Cen linis Komitetas" igaliojo mane, kaipo savąji pirmsmaldauti Jūsų Šventenybės, pagailėti nelaimingosios tuvių tautos, paskiriant vieną tik dieną rinkli padaryti visose katalikų pasaulio bažnyčiose, teprašo Viešpaties, kad Jisai suteiktų pageidautąją ramybę, te tųsi palengvyti ir Lietuvių kančias, kurie visuomet vo ištikimais Tikybai ir Bažnyčiai.

Galutinai puolant į Jūsų kojas, Sventasai Tėve, p šau suteikti palaiminimą nelaimingajai Lietuvai.

Romoje 8 birželio 1916 m.

Jūsų Šventenybei atsidavusis sūnu

Martinas Yčas

Petrodgrado Lietuvių Centralinio Komit

Pirmsėdis, Rusijos Dūmos atstovas.

Prie viso ko šiesi Komitetas rūpinasi ir dvasiškais ja-

Tuo tarpu mano pasiuntinys atsiųstas į „Dvaigždę“ ir xxxxx pradėjau rašinėti savo darbuotojams laikraščio: pirmiausia Kun. Pranaitytei, Kun. Pranaičiui — vėliau, ką tiktai sužinojau ir „Dvaigždę“ gavau. — Rašiau kone 2 mėn. — Kadangi norėjau kad Kun. Laukaitis [illegible] nors kiek man užmokėtų už mano darbą, bet už paštą išlaidų, tai pirmiausia Pranaitytei rašė man, kad jie pinigų neturi, neturės kuomet mokėti. Pagaliau pranešė užmokėti knygomis Kun. Miliko leidiniais. Aš gavau veikiai visą mano beveik užgavėtą Miliaus — ką man labai labai tinginda. Negavau tik Karaičių — bet be pinigų kaimiečiams, pirmiausia Pranaitytei rašė man kelis kartus vardan Kun. Miliko dovanoti už Karaičių, ir vis mane žadino, kad vis-dėl pinigus gausiąs Kun. Miliaus, ką jis neturįs laiko — nes ir pridirbėjusi atsiųsti obligacijų, vieną kartą prisiuntė man vardan Miliko — 20 dideliučių — Tuo viskuo pasibaigė, o Kun. Miliaus daiktų ir negavau — 1916 m. „Dvaigždei“ pradėjau nebegauti: Praėjus šiųsti apdraustis, kad žmonės ne-mano straipsnių gauti ar ne? Aš ir šitą atsiunčiau — tuomi viskuo ir pasibaigė. Tuomtarpu atvažiavo Kun. Bartuška — ir pasiskubino su juo susižinoti, kad Kun. Miliaus įgaliotas atvažiavo, bet Kun. Bartuška — ir pasiskubino su juo susižinoti, kad Kun. Miliaus įgaliotas laikraščio bei laiko jau neužtenka, nesa blaka geriau — o „Dvaigždė“ [illegible] tomis Amerikoje — taip ir leidžiasi toliau. Kadaise, kuomet pradėjo varyti „Draugą“ pasinaši išbrėžia atsiųsko ir su Kun. Kaupu „Draugo“ redaktorium. Sakėsi negalį mokėti, nebeturįs pirmiau — o numatomų pelno 30 tūkstančių dolerių. Taip ir tęsė Bako-gerbėjai. Ir šalbėsi su lietuviais. —

Roma 14-IX-1916

Ir tiesiai lenkas kunigams:

1906 metais kunigu buvau Šventojo Palmatoriaus mo
Secretoriaus pridermės, atvažiavusio iš ploco Šven-
tojo kapelionas Kun. Ploščevičius, kuris užsilaiky
kay — ar buvai su vizita pas Kun. Papročių
atsake — „Ta do ordenowyeh mie chodzę“
(Užsėdu neišlankau pas tuos, kų turi ordi-
nių) — Šiandien gi Mogilevo Rubriceleje
1916 metais skaitau (pusl. 132)
Kun. Valerijų Ploščevičių — Cirtiec Metropoli-
tanac Secretorių — jau papročių — Ordenių
Šv. Onos ir Šv. Stanislovo 3 klesų užpelnė
„Zasłużył kanclerstwu czcem“ —
Na, o kunai, kay?
Paro pay mane Kun. Bučys, kų teisai išėjo
iš Akademijos Inspektoriaus vietos ir pasa-
kojo šitaip atsitikimą: „Kuomet Sebastanb
Akademijos Protestorium, jau laika ordi-
nių — tai Kun. Antanas Maleckis — Vietos
priegaudas Vedojas Tvirkas, jau pasake
„Vieš Kg. Franciškus, gerbiu mane daug
ordenu — ~~[illegible]~~ nuo Šventojo
go prieš, no choćby do piecu — „O aieu
to nepadarysiu atsake Kun. Bučys.
Šiandien gi — kai pažiuoj Mogilevo rub-
riceleje 1916 Gudotoje ant pusl. 147.
skaitoma — Antanų Maleckį — Ordes ordi:
mj s. Anna 3 clasi (Kavalieriaus 3 klesų
Šv. Onos).
Ir tik nebeliu, kaip Kun. Maleckis ne-
nuneke šitoje ordenio.
Penkai — viri ir viriams — tris pats galjonai

Štie baisiai prospi bolševizmas – Coo to, chlopaki
dzieciaki i rapkeu orderi ?!

Ne savo patriotizmu skelbti, it platiti, jie
taipo bangas (mynyeta) viespa šventuosiu ramsto-
mis – jog didžiausi šeimos patriotai dar šiuolai-
kių lietuvių mylėtai – ar dvasiškiai ar
šviesti pla vyrai – tai prisiaukė istorijos
kad ir tik nuo Napoleonišky laikuotojo, ki-
šendiu.

Neatsiki iš Vatikano veikėjai, ka šiapai malonėsi šnabžda-
ti laikraščiu ir jiems tiki: Kuriai Mgr Eugenio Pacelli-
Sekretoriui dokumentuose, prie žinau, kuriai kalbėda-
may su kitu asmeniniu man kad atsiuntė Ru-
sijos Ordeniu – o paskiau Monaco Kunigaikščio
kapo patarėju „Grande Ufficiale dell'Ordine di
San Carlo" – o Vatikano Mons. Lampen gavo iš
to pats Monaco Kunigaikščio „la Gran Croce dell'Or-
dine di S. Carlo". Tegu kuris žinantis, to pasiu-
valdono popiežiui du lietuviai – jog dėl vieny ka-
talikiškai – rymiškai – leninškasis pasaulį reikė
rastu – kad lietuviai sutiktų su Šiluva, ka
iš ruletkos gyvena ir minėj vienuoliu dori-
kai ir materiališkai dangėja – o nuvai
„Omnia mihi licent" nesa „quod licet
Jovi non licet bovi" – Tokių „Progenies
Vipperarum" !!

118

A. † A.

Pralotas Juozapas Antanavičius.

(1916 m)

Rugpjūčio 7 d. Ligove, Kursko gub., ilgai ir sunkiai sirgęs mirė Seinų vyskupijos pralotas kun. Juozapas Antanavičius.

Jis gimė 1853 m. vasario 25 d. Paplinių sodžiuje, Griškabūdžio parap., Naumiesčio apskr., Suvalkų gub. Pabaigė Seinų Dvasinę Seminariją ir 1876 m. vasario 27 buvo įšvęstas kunigu. Pabuvęs kelius mėnesius kamendoriumi Piontnicoje, gruodžio 29 d. 1876 m. buvo atkeltas į Seinus. Buvo čia seminarijos prokuratorium, o nuo 1879 m. konsistorijos regensu.

A. a. kun. Antanavičius nėjęs augštųjų mokslų, bet buvo darbštus ir gabus. Del to jis greitai įgyjo vyskupo Vieržbovskio pasitikėjimą, ir 1892 m. vyskupas pakėlė jį kanauninku. Mirus vysk. Baranauskiui, pralotas Antanavičius buvo Seinų vyskupijos valdytoju nuo 1902 m. lapkričio 26 d. ligi 1910 m. birželio 29 d., ligi neatėjus į Seinus vysk. Antanui Karosui. Vyskupas Karosas paskyrė jį oficijalu, kuriuo išbuvo ligi pat mirdamas. Apaštal. gi Sostas paskyrė jį apaštal. protonotarijumi už jo Bažnyčios nuopelnus.

Karo audros ištremtas iš Lietuvos a. a. pral. Antanavičius apsigyveno Magiliave. Tenai jis apsirgo plaučių džiova. Iš Magiliavo persikėlė į Ligovą ir ten mirė.

Pral. Antanavičius labai mylėjo Bažnyčią ir kiek galėdamas rūpinosi Jos reikalais. Jam rūpėjo ir lietuvių spauda: jam padedant buvo įsteigta Seinuose didelė spaustuvė, kurioje buvo leidžiami laikraščiai — „Vadovas", „Šaltinis", „Spindulys" ir daugybė knygų. Rūpindamasis spauda, kun. Antanavičius tuo jau labai daug padarė Lietuvos kultūrai ir švietimui.

Amžiną atilsį duok jam, Viešpatie!

„Neduokite prarasti Lietuvai" pasakė, trumpai prieš mirštant (Laiškas Kun. Narjausko)

A. a. pr. Antanavičius

Pažinau jį Petrapilyje, kuomet atvažiavo tenai, kaipo Seinų vyskupijos atstovas į Kolegiją. Iki šiol buvau tik girdėjęs. Petrapilyje, šiek-tiek apsidairė, nes nebuvęs niekur išvažiavęs iš Seinų buvo gana storžievis susiėjime su žmonėmis. Bet tas dar nieko. Petrapilyje pasidarė lietuviu – iki šiol buvo lenku, taip lietuvystė dar sukrėtė jame, kuomet įvedus lietuviškų pamokslų Kš. Kotrynos bažnyčioje – jisai įsirašė į pamokslininkų eilę, o paskui dar tapo lietuvių „spaviednikų". Padarius lietuviams iškilmingas išleistuves, kuomet jisai važiavo iš Petrapilės, grįžo Lietuvon, kuri sustiprėjusi tautiečių.

Petrapilyje mudu buvova geru, tik jisai nekarta rugodavo, kodėl aš retai jį atlankau. Teikdavausi nekurį laiką kaipo sekretorius ir kaipo mokytojas Žilienų taip ir kuba – teisiau aš labai bijojau lankytis pas jį, nes visuomet vaišydavo. Vieną Nedėlios dieną pritaikiau pas jį su Jagminu. Po pietų taip jisai mane nukalė Krupnikų, kad dar ant rytojaus nieko veikti negalėjau. Antrą kartą pas jį buvo vakarienė Akademijos profesoriams. Po vakarienės jisai įvarė tiek vengrų vyno, kad ant rytojaus man buvo taip bloga, jog vysk. Niedzialkovskiu atvažiavus man pas jį su popieromis, klausė kas man. Žinoma nesakiau, kad nuo Antanavičiaus vyno. Akademijoje užėjau pas dalivavusį vakarienėje Gavronskį – gulėjo vargšas taip jį nukalė Antanavičius. Nuo to karto aš vengdavau lankytis pas Antanavičių tebesant pas jį svečių.

Kuomet mane atstatė Arkiv. Tenbekas – Antanavičius kvietė mane į Seinus, pasakęs Tenbekui, kad tokį vyrą darys garbę Seinų vyskupijai. Seinuose porą metų labai geru gyvenova. Tik atsižadėjus man važinėti su juo lankytis po parapijas, jisai pradėjo šau[?] (Kodėl man apsargino porą kart savo vaišnage, negalėdamas gerti aš vengiau dalyvauti su juo pokyliuose) Blažio pasinaudota – jisai pačio pralotui mintį kad ponas, nenorėdamas sembrauti ~~prie~~ su juo – prisidėjo Seinų lenkai, ka[?] prieš mane, kaip aš ėmiau turėjau į paširšti su Seinų valdininkais [?] su Kun. Laukaičiu pirmutinei Seinuose pradėjova lankytis pas rusų[?] prisidėjo Varšuvos lenkai – įtikinę Antanavičių, kad jisai būtų tapęs vyskupu, jeigu ne tu manęs priėmęs į Seinus, dargi į Konsistoriją – Antan. labai norėjęs būti vyskupu [?] kur galėdamas, dėdavo man į pamušę, aš iškenčiau pusantrų metų ir galutinai ryžiau apleisti Seinus, pasakęs jam „Dėde, volą mudu atsiskiriva, gražiuoju, [?] vilą su Parnuba, nes dar metus – mudu turėsiva bartis. Aš dar mitros neparodžiu [?] aš nuo tavęs nieko nenorėjau – Tik žiūrėk, kad jei nuo lietuvių, kas tave gerbia mylėjo – Glaudiesi prie lenkų, kas tave išnaudoja. Gera dar, jei gausi mitrą. pasitikai vilnių – nuo lietuvių pasipiegai, lenkai išnaudoję atsikratys tavęs. Aš persikeliau į Kauną, o Antanavičius pasimokęs po Blažio ir Dąbrowskio [?] lyvai, ėmesi persekioti lietuvių – išėjęs iš Seinų kunigų lietuvių – Daržgų, Totoraičių, Naujokų, Čiurlioskų ir kitų... ir patsai galutinai turėjo dumti, [?] nuo vokų laboratorio bovės!. Buvo tai žmonių pamaldų – matyti Dievo [?] duota jam laiko atgailos padaryti – o jeigu, kaip rašo Kun. Narjauskas, dar trumpai prieš mirštant pasakė „Neduokite prarasti Lietuvai" – matyt pažino savo klaidą kalinės [?].

Достопочтимый Каноник!

Имею честь искренно благодарность за присланный Консидарь Коммент первой полуночи 2/15 сего Мая, на другой день вручено сие и письмо Ваше от 5/18 Апреля с.г., значится это передовая опрометчивость, как Вы выразились в письме, значит следует обождать начала других, ибо иначе не будет весны.

Со Ваших сведений относительно выписки книг мною просимых, я вполне согласен, подобная сделка может нанести убытков, однако я не хотел бы на все сказать раз; Intervinam по мере и нужде, ибо я имею Variationes in divinis officio; сие мне необходимо Rubricae novitiatae in recitatione divini officii ad normam Bullae „Divino afflatu" et Decr. S.R.C. 28 Oct. года не помню 1914 или 1913? а может быть и 12.

Antanavičius.

1916 93

Kursko gub.,
Seinu vy-
uozapas Anta-

ario 25 d. Pa-
ondžio parap.,
alkų gub. Pa-
ninariją ir 1876
estas kunigu-
kamendoriu-
29 d. 1876 m.
Buvo čia se-
n, o nuo 1879

ius nėjęs au
darbštus i
gyjo vyskupo
ą, ir 1892 m
ninku. Mirė
tas Antanav
jos valdytoj
6 d. ligi 191
tėjus į Seinų
Vyskupas K
kuriuo išbu
ul. gi Sost
notarijumi

s iš Lietuv
sigyveno M
plaučių dž
ė į Ligova

i mylėjo
rūpinosi
etuvių sp
eigta Šein
e buvo
vas“, m
ybė kn
n. Antan
darė L

Viešpa

3. Генваря 1904 писал Галецкій рядомъ это замѣчательное письмо о рыцарѣ нашей вѣры, вѣрномъ сынѣ Церкви, Константинѣ Ивановичѣ Ивановскомъ, чей юбилей мы имѣли недавно радость праздновать. Дѣло, о которомъ говорилось въ письмѣ, было слѣдующее: Ивановскій, будучи Ректоромъ Духовной Академіи, былъ назначенъ Членомъ Совѣта Министерства Народнаго Просвѣщенія. Это назначеніе было для него большой неожиданностью, такъ какъ онъ не искалъ никакихъ почестей и не имѣлъ честолюбивыхъ стремленій. Онъ былъ настоящій монахъ, и ему было очень трудно разстаться съ своей кельей, съ своими книгами, съ своими занятіями. Онъ былъ очень радъ, что Господь избавилъ его отъ этого назначенія. Прим. ред.

Дѣломъ по сему предмету въ общей сложности Благовѣстникъ не имѣлъ сообщать, посему имѣемъ возможность сообщить только нѣкоторыя подробности.

Новость о назначеніи Ректора Академіи Членомъ Совѣта Министерства Народнаго Просвѣщенія, какъ и слѣдовало ожидать, произвела въ Академіи и въ Петербургѣ большое впечатлѣніе. Поздравленія посыпались со всѣхъ сторонъ. Ректоръ Академіи Архіепископъ Сергій получилъ отъ Министра Народнаго Просвѣщенія Графа Игнатьева слѣдующую телеграмму: „Поздравляю Васъ Членомъ Совѣта Министерства Народнаго Просвѣщенія“. Архіепископъ Сергій отвѣтилъ: „Искренно благодарю Ваше Сіятельство за лестное вниманіе“. Ректоръ Академіи получилъ также телеграмму отъ Товарища Министра Народнаго Просвѣщенія Графа Толстого: „Искренно поздравляю Васъ Членомъ Совѣта Министерства Народнаго Просвѣщенія“. Ректоръ Академіи отвѣтилъ: „Искренно благодарю Ваше Сіятельство за лестное вниманіе“. Ректоръ Академіи получилъ также телеграмму отъ Товарища Министра Народнаго Просвѣщенія Графа Толстого: „Искренно поздравляю Васъ Членомъ Совѣта Министерства Народнаго Просвѣщенія“. Ректоръ Академіи отвѣтилъ: „Искренно благодарю Ваше Сіятельство за лестное вниманіе“

посылку, знаю, что ваш[ей] дипломатическій или французскій агентъ, Вамъ упомянетъ, что ему посылку доставилъ в Петроградѣ, только на посылкѣ слѣдуетъ обозначить адресъ кн. Карѣевскаго: Вас. Остр. 9 лин. № 60, съ надписью тетушкѣ и немедленно выслать въ г. Львовъ Пр. Аѳ.
Агентъ посылку Вамъ доставитъ адресату, и знаю меня тѣмъ весьма угодите, за что буду Вамъ благодаренъ. Что же касается денегъ за книги, то я согласно указанію Вашему поступилъ, мнѣ кажется что всего лучше будетъ деньги передать кн. Карѣевскому, ему изъ Петрограда удобнѣе будетъ выслать Вамъ. –

По слухамъ ваш[ей] власти отправляются въ свою епархію, обѣщаетъ только дозволенія на то вмѣстѣ.

Да Богъ Вамъ здоровья и всего наилучшаго, Ваш[ей] небесный покровитель Св. Казимиръ все дѣло смѣетъ вымолить у Всевышняго дѣлателя всякой благодати. Поздравляю знатныя Вас[ъ] съ днемъ Ангела.

Неизмѣнно Вас[ъ] любящій Ваш[ъ] Дядя.

г. Львовъ
23 Февр. в. с. 1916 г.

Reverendissime Domine!

Къ великому моему прискорбію я должен сообщить Вамъ, что в. п. Прелатъ Антоновичъ умеръ 7. Августа въ 2 часа дня и письмо Ваше съ 4 Сентября утра я отпечатанъ.

Весной я совѣтовалъ в. п. покойному отправиться въ Крымъ, но онъ никакъ не хотѣлъ разлучаться со мной, считая, чувствуя себя сравнительно бодро-лучше пребывать, подвергаясь меньшимъ простудамъ, хотя, по его разсказамъ, почти каждую ночь во снѣ имѣлъ тяжелыя покашливанія.

Въ послѣдніе числа Іюня мѣсяца в. п. покойный Прелатъ почувствовалъ боли въ почкѣ, съ начала сами употребляя извѣстныя себѣ средства, но когда-то не подѣйствовали, обратился за совѣтомъ къ доктору, боль уменьшилась, но вмѣстѣ съ этимъ уменьшилось и здоровье и, какъ мнѣ стало извѣстно, всякая надежда на выздоровленіе исчезла, и каретка единственно поддерживала отъ моментальной смерти.

Преданный Прелат къ смерти приготовляется и предсказываетъ, что ему изъ этой болезни не встать, когда я возражаетъ противъ такого его мнѣнія, онъ, казалось, своими добрыми глазами на сквозь меня проглядѣлъ и сказалъ: „что буду я говорить? а иногда обычаемъ мнѣ: „знаешь ты самъ знаешь и сколько я работаю, всѣхъ знаю – предательная человѣка, мои труды давливаютъ его."

Изобличающую свою смерть онъ весьма пристрастно мнѣ перешлетъ важными откровеніями, ради которыхъ онъ прозвѣ, забѣгаетъ, болѣзнь скрываетъ и умираетъ на чужбинѣ, большое огорченіе было противъ Виленска, тѣшуевъ и вѣсъ по мотивовъ, которые не будутъ предоставлены вамъ.

Разорѣніе Литвы настолько его огорчаетъ, что онъ при разговорѣ о Литвѣ, онъ слова не могъ произнести рыдая подушно, въ послѣдніе минуты физи, когда нашихъ почти утратили, онъ часто припоминалъ нашъ не забывать Литву.

Дай Богъ перенести наше это тяжелое время и вернуться Литвы, тогда разскажу подробно о послѣднихъ минутахъ физи в. н. покойника Прелата.

Искренно преданный и уважающій Васъ

слуга К. Ф. Рубанскій

Лѣговъ
18 Февраля 1916г.

26-IX-1916

Kun. pranciškus Būčys

119.

Siekiuos Petrapylės [illegible] ir Vyskupų Konferencijų ir Rusų Valdžios įgaliotos Romoje.

Šv. Tėvas priėmė Jų padaryti (pranešti) vieną dieną padaryti pasaulio Katalikų parapijose - atsiklausą Lietuvių maldą - ir klausė Jo kada jiai keliaują ir Rymo. Atsakymą kad ką pati vakarą, sakėsi duotąjį jau žinią per Rusijos ministrą prie Vatikano. Jų buvo labai užganėdyti, padarys naudą Lietuvai.

Aiškino ką vėl įvairiojau gimo seserėnėi, kadangi parėjęs Roma (Vatikaną) - galėjau viską pasakyti, kaip sakė Jo Tėvas, bet klausinėjo, kaip vyt dalyvau jau pasikalbėjus su Sekretarijato Viršėjų, Pačėliu, Federalčiu ir relatore su Kard. Gasparri, kurie kaip giedą, kaip šiandien gyvuoja.

Šiepg minėjo atvažiavo čionai Kun. Bartuška Amerikos įgaliotasis, Kaip Rusija pavaldinius pakvietė jiai gauti audienciją pas Rusijos Ministerį ir pirmiausia gėrėsi Jo Šventu Tėvu Lietuvių reikalu, ką buvo atsivežęs, ir tik paskui nuėjo pas Kard. Gasparrį ir ant pasiuntinių pas Pačėlį kad jie negalėtų perdaug kelti noto - nerimuodami ką ir kaip Jo Tėvas kalbėjo. Tegul galą gale jie savo viršunėn padarys, - bet jiems labai nesmagu, jeigu kas daro jiems kelią užkerta. Bet tai politika, kuriai supranta tik tie, ką atėjęs Vatikanan paėmė.

Kun. Bartuška pasiėlgė kaip jiai esmi padarę.

- Aš ji lydėjau į Vatikaną. Užėję pas mo Jo Tėvo, jiai labai nekėjosi, kad Jo Šventenybė kaip ir atsisakė mo savojį žodėlį - dievai pasakęs, kad Jiai nerūdėjo padaryti viršininų

kiekvienų.

kuriuos galės padaryti viena ar kita partija – praėjimą iš Vilniaus vyskupijos. – – –

Šių matomai gerai nemokėdamų prancūziškai, nedavyrato šv. Šerio žodžių, pasakė man Kun. Bark.

Kad šių mokslą prancūziškai, aišku nesimanė tik galės sakyti, jog šis mokslas, kad galėtų ši paprastą kalbą. Tiesa, nėra čia, prie šalies kame kitame – ar tik negirdėti, ar der ką pokonais? – Praėjo jį rankose, kaip Merkys del Valio bernaį, o leisdamas gerai žiuri kad Vilniaus vyskupai. Mikalkevičių nemėgs iš Vilniaus, kuriuos kiję įstoti bernaių, o klausi: čių reikės rengesi gryžti į praeitą užsiėmimą Šauliu. Sugrįžo nuniai jaus. Vaikščiuoja nuliūdęs, bet pastabos šitoje stoja pozicijoje „Wilk cały i koza syta" – tai jo amžiui politika.

Kardinol. Gasparri atkreipė į tai, kad prieš – Kodėl vyskupai padavė, tai ir kuriuo pretikaiosi? – Šerio praktiškai.

Inejova pas Pačelli – kuris išreiškė mus Kardinolo malę pas mus ir kitam kunigui, išeidamas, pranešdamas tam kunigui vedęs privatinių Sekretoriaus Gasparrio. „Tėvyne, pasakyk Bartuškai, Pacelli išėjus manęs, kad mus be jo žinių ėjimas pas Kardinolą?" Kaip tik, kuomet buvo pas Bartuškus eilė ei-ti, tarsi kunigai pagrasė palaukti ir patsai išėjęs pas Kardinolą, keleta minučių buvo. Kaip jau sakė – Dievas žino, bet nėra abejo kad ji ir ten perspėjo Kardinolą – na kad ir paėmė tuos, tarsim, kad buti atvirai su

ke Kunigas, kg prapuolenis atvedė.
Kunigas grįžo Barkuškėn nuo Kardinolo, atėjo ve-
žinėja pas Pačelli — (pranešė kuom patarpu ir
Jėzui — kreipės į Pacelli šiek ant galo, kg Jonas
iš padaro, padirgo jam ant širdies)
Pačelli, per šarmą savo žmonės, kad esant krizu-
je šiandien, prašo vėžti vyrų. — Kun. Šeudžiu įsta-
čijo, pasakyti atėjo, nori išvengti pagarbos
demonstracijos, kai sentikių pas daug laiko!
Vienuolė atėjo Pacelli, jau su balta (paskutinę
malonė išeiti drauge, ir gana šimtėjo persiprašė
atsargiai laiko vesa ir Kardinolas vertalauja
Onuo kad išvengtumėm mes — vesa per korido-
rių pas Kardinolą nieko ant balto — Pacelli,
apsiauksta, nešiodamiesi kg ir kaip Kun.
Barkuška kalbėjęs su D Jėzus ir Kardi-
nolu, bet ar nesiuos kokių prieštikrap
kitaglis
Kun. Barkuškas išvažiavo Amerikon, Ohio
vėl dvena, kaimyn kg Jėzų ir šiek šie gamin
atėjo ganda ir Kun. Sadviskio ir Vaizganto, kad Vy-
kupas Kazeričių įgalioja Kun. Račį susitaikyti pra
šymą su Jėzui pasakyti Vokiečių dvena, kad
pasitaisyę Vokiečių vyskupai ir kad Kun. Vyčas
atvežtų kaip prašymą Romon — Jėzui Dievui,
pasiuntus nuėjęs — ir laukėt Kun. Račio
Tik, šis savo nebaikai sugrįžęs vėlu kartu
ir mieto rando Kun. Račio širdies — Jėzui ar
Romo vietinėje Marcus.
Ugat nelaimėtas mėtus pas jį, dvejiškai
ji kaipo Vokiečių vyskupų delegatą ir Vokiečių
vyskupai, kad Vokiečių pertraukę kanonikos

Der jeszcze, kaszo prisiuntiau aiškiau.
Kada atvažiuosi? Vakar. Tik maloni kuri dar
prisiuntė, kad apsistojai traukinyje Vilniuje. Ką no-
rėjo? Užsiųsti į Dūkų, nesa dabartinėm sąlygom
laikui kai kiek nuleido.
Spaudą, kad Jaunius neatsiuntė į mane aiškiau
sužinau šiuo sykiu per broką. Manęs tuomet
kur nors kelionėj turėjo ne 7-8 lyg
ne, bet to „Bumpkiemy kapadienų dabaro nu-
bainė." dalykas
Tik nesuprantu iš jo nustebimo, kad man iš jūsų
vietos klausti jo - apie kokių dar formą-
šiukšmą - jus labiau kad pasiųsti, jog prieš
išvažiuosiant į Rymą - kalbėjotės su Vyskupu
Reinys, Matulevičium, Kerbedžiu ir kad visi jie
mokslingai pritarė jo kelionei - tik gailėjo-
si, kad lietuvių neišleisiąs sekreto, nesą
prieš jo išvažiuosiant, Petrapylės reikalai jau
labai labai blogai apie tada mūsų Rymo.
Ką darysi, lietuviai dar ne politikai ir nepra-
gyvena Rymo - todėl ir to jau negražiai, nemal
reikia tik daryti kompromisus kaip ga-
lima, kad paralyžiuoti keiksmų šūnybas.
Ar žinai jūs prieš Jaunių atsiųsiant, ar ži-
noma jums Lenkų Katalikų Spaudos Draugijos
Įstatai Kauzin. Milevskis, ta sau ką veiks „O
naprawie duchowieństwa" - ko jisai čionai veiks
su? Einama, kad tas Žiugždinų gadyti ir šmež-
ti lietuvių. Taigi „profesoriaus pasiekimai ir
mota". Ar tavo memoriale ir tie? Ne
taip jie sustatyti kaip ten sakai, tik trumpa,
kad jisai pats galėtų perskaityti. Rašyk
lotyniškai ar prancūziškai - aiškiau, jeigu nori,

gali dar įvertį įtaką kalbą, kaip kaip čia mi pa-
dargę Dievui. Ir čiapat įtidentinojau save Vatika-
no padaptį, mokydamas, kad pirmų-pirmiausia
parkalbėta Su Šv. Tėvu - nesa kuigu pradėti
nuo pradžių, dar kurei kas dar kasir kaip anam
patiks - pradėjo kuniga pakalbinay, pertaky-
dalykus kaip kaip pas patikę - o kaip kuni-
gas išpažėjo.

Todel pakaviau pas krapčių į Rusiją Mvei-
tovį, kad gauti audiencijų - nesa esant Rusijoj
rekamendatų. Vatikano veikėjai apsvirk ant
šio kuny atsargesni ir patiradėjau nuvykti
į Rusijoj Maskvėlę, kad šiuomet diena ir
valanda, kuomet galėčiau įš šmaš nuvykti.
Dar kyrajau, ar antra diena, nau pas
kabėjus su p. Boku - Kun. Bučys, atėjęs pas
mane, kuomet pranešiau, kad tu ir ka diena
vertiu ir Maskolijų - Varsi - kad gaidys
pasakė, Mak, Tamsiole, ateu Maskvą kamandijau,
nebekrapti per Rusijų Valdžią, kad kankai ke-
rėpla - Ne reks vis viena, o kodel ku-
ny Lenkų Katalikų - Miegosi, prezjei per
Rusų? - Man yra vistiek, tik gaila, kad
neapmečiau pasakės, ateu nebaisiau vasi-
nojė pas p. Boku - o dabar kaip man išti
ir kabalų padėjimo?

Pasakyk, Tu, kad ateu nebaisiu gerų kuningų
atvažiavusių Lietuvos - bet man gera pervisaty-
ti p. Boku - Gerai - ateu perpraišiu Boku
vežimkam ir kabalų padėjimo.

Tik ir kabalų svitkojau, kad Bučio jau ne-
ba Vatikane - Pamatęs, kad jisai Slepesi

aiškų pranešimą ir pradėjau skaityti
su džiaugsmu.
Tik jis atėjau pas mane Kun. Mikas Lukavo-
skis, kuriuo, mano draugas ir bendradarbis
Ar žinai, kad atvažiavo Kun. Kuzmickis?
Oho ištikrų žinai? Man šakė Kun. Petrošiūtė.
O ko kuzmickis čionai atvažiavo? Kų aiškiai
galėjo žinoti atvažiavus. Kų tu gali žinoti, bet
draugas, ar nuo manęs slepi! Kų aš slepiu,
jeigu aiškiai niekuomi nerišiau? Nežinai tu-
jų bičiuliai nuo mus slepesi, bet nuoda drau-
gai, pasakysi vėlų nuo kito nesislepti.
Aleš, nuoj Mišaičių, kaip aiškiai slepiu, kuriuo aiškiai
nerišiau ir Kuzmickis man nesakė.
Kuriuo jisai nesakė, kai aš kun pasakysiu, kuzmickis
atvažiavo čionai steigti „Vietinių Kolegijų"
Aš taip - nežinojau. Ha ha ha - jisai nesitver-
pė mistifikuoti Kuzmickis.
Kuzmickis išėjo, aiškiai nuo manęs nuėjau mie-
jau pas Kun. Kuzmickis ir kiekvieną jam pasakiau.
„Kunigėli, Tamsta, man kalbėjęs daraį - Nėra
Tamstai atvažiavimui aiškiai čionai nelaimi
kaip gi kaip, Barbarose? - Buvo pas mane
Kun. Petkevičius ir sakė, kad Tamsta atvažia-
vai steigti čionai „Vietinių Kolegijų" - Man pa-
sakęs, kad aiškiai meko nešiau, jisai kiekvieną
mane melagium padarė.
Kunigėli, aiškiai tikiu džiaugsi, kad į Vietinių
veikalų netikėsi ir neklausysi kų man
nepriguli - Tik čionai bendrų Vietinių veikalų
kaip nepasakęs man, pasakiau, kad apie kų-
jų Kolegija, jau buvo oficiališkai kalbėta

direktorio Vadimyvos laikais, ka vasi ir p. Antanavičiui. Klausdamas jo nuomonės, ar man tikslinti Antanavičiaus duotus aiškinimus, kad jie pilnai sutinka su tuo aiškinimu ir paprašęs iš bylos 8 lapų, Teisingumo Ministerijos Viršininkui – Ministeriui ir Kabinetui Direktoriaus pranešimai duoti.

Kuriuos laiką sustoju apie 15 minučių ir padaromas šertas į Antanavičių, kurį vėl pasitinka mane ir pabaigia kurio nebaigęs paklausęs. Kolegijų nuo galvos buti nekantaujus.

Paėjus kiek laiko, atsakau, Tautos gelbėtojų Komitetui ir pabaigia – bet Jų valdžia be Tv. Tėvo „placet" nedarys.

Aiškinu ir primenu kiek dalyką. Tik vėlu kartą, sugrįžęs man iš Petrapylės įgyvenau kunigai Šarmaitis ir Kun. Paukštelis, kad Antanavičiaus vėlai kalbėta Šarmaitis, kuris aiškinęs klausėsi, kad gavę viešą rekomendaciją kokių kolegijų – O man nė į galvą nenukrito kad ir paklausti Departamente, kaip dalyvoti tų kuo projektų.

Trečiadienį pasiųsiu pliepkalį, aiškiai mėjau pas Antanavičių ir klausiu pasakymų, kokie kaip tas negėda laidvoti pasiųsiu pliepkalį – Taigi šiuos, kad aiškiai Petrapylėje, man ir į galvą nenukrito paklausti, kas dedasi su tokiu Kolegijų projektu – o tautos, pasiųsiu man visiškai, tokių man nežinomų dalių, kaip Tautos negėda" – Tuoi tik papasako, o aiškiai nežinojau. ———

(*) tik dėjau nemanau kad vyriausiai Bank jo šaltiniu – o be vyriausiųjų „placet" čiaps jau.

- Iš Rusijos projekto įdėkime, kuriuo Rusijos vyriausybė siūlanti iš įkalinimo Romoje „Dievo Šaltinio" vienuolių Antanavičiaus išleisti į Šiaurę kunigą „Sekretorių" Kaišiadorių, kad eucharistų tų nuomonių, kalinimui, nesiųstų tai į tą Lietuvos vietą (Antanavičiaus priedas). Rusų valdžia duodanti tąjį „Sekretorių" dovo Antanavičiui, bedaugiau" – užtraukė dangtį ir tepė kažkokiu prietaisu gražiai užkabinimą, kaip jei lietuviai buvo tuom kalnai užsiėmę.

Klausė gyvenančių Romoje, prelato Macelevičiaus, kų kunigų Petrapilyje, kuro komisijoj norių išrinkti Kolegijų programai, prašė manęs pasiųsti kų delegatą Romoje užsiėmęs. Pagyvenęs čiauši, pamaldus ir pasiųsiąs Šventosios namų ir bažnyčią, atsakė kad kartą kalbėjau su p. Sekeli, apie kad padaryti ir jų Lietuviškai bažnyčią Kolegija, dar-gi pora kartų kalbėjausi apie tai su Rusijos atstovu prie Vatikano, kuris pritaikuoti mėgo prieš dvi nedėlias – trijų mėnesių dalykų būtų pigiausia mokiedavus dykumų – tik kitų dvejų kartų reikia šnekėti.

Tai-gi, matai kunigėli, nuo manęs nedaug ko tėjėti – to jums projekto.

Užgirdęs tų, kun. Bačys prisiųstuvo, kad patrapilyje, jisai pora valandų kalbėjosi apie tai su vyskupu Kazeku, kuris labiausiai priešinosi posakė – Kad tų pasakys, nėkeda bent milijono rublių – Ciekus gauti?

Kam milijono, nėkeda tik, kad Viešpatyje ...

vyskupai suketa klausyma, ar tikrai tiesa ka
chaldėjo kalbą ir kalnyčią
Apreiškė iš tolesnių Kun. Bučio kalbų, kad prieš
šventą pabaigimą", jie norėtų gauti iš Rusijos val-
džių - aiškų patvirtinimą, kad katalikų vyskupų įgaliotas
ir jiems kreiptis į Šventąjį Sostą ir tuomet
dėl šitos bažnyčios ribų - kaip ir kokiu būdu
susitarti, kaip minėti garbę - "Sopo Kalbėtojui", kuriuo
skelbia apreiškimą.
Tokiu patvirtinimu, kad Kun. Bučio nekaltumą ir teisę
ir jokio kalto dalyko įgaliojimo iš Šventojo vyskupų
pusės. Kaip gi kaip - pasiuntus - ką gi čionai
padaryti be vyskupų įgaliojimo. Tave paskatino
Vatikane pagrįstiškumu „Šiškevičiaus" ir tiek.
Na, kodėl, Tamsta, ratuojant čionai nepaėmei tos
kopijos laiškų pamfletuojančių iš vyskupų. Jie ne-
davė, nes bijojosi duoti ant rankų, nutrė-
žinių ant ruberiaus buvo ašmenų, nes nuo
labai įtikimų rankų.
Be raiško, mano dėdė, nes ko ir pradėti ir ko-
pakalbėjimo.
Tokiu patvirtinimu, kad Kun. Bučio nekaltumą ir
vyskupų pragimo kad tas pasiuntinys bekuriuos
dienas, tai ką gi Tamsta darysi?
Gyvai, nes manęs, išvengti pasiųsti vyskupų
savo subatyčiai raiško, kad jie pasitrauktų.
Kaip Tamsta, Jūsų nuomoni - Vysk. Kurevičių
jau prasų užsienietis Lubyje, Kazoras grįžta, o
Matulevičių Jonai - mokyk Jūsų ir gauk
iš jų atsakymą.
Dar daugiausia abejoti iš kalbų, kad jo ir vėl
kelta Vatikane Sekretoriją - aiškų atsiskyrimą
nuo mano, kalnyčios kelio.

Vakare pamatysim. Dviese politika, aišku ant rytojaus, aleuj jam pas mane kitoks pasakymas: „Kunigėli, nieko jūsų nedirektina duoti nenoriu. Jaučiu pasakius Vatikano „arcana" dar tik „pro bono Lithuaniae", kad galėtume pasekmingiau derėtis – aišku pyrmiausiai čionai dėl mūsų metų, žinau dalyką, storį gerai nepajusi galiapusėj Nekuvos Komunetos.

Patartai, kad po nekuvinės nė Komuneto įgabėjimo kaip kaip galėjęs Tamsta vaisingoti – jog atstovas gali padaryti kas trukdamas. Kas Tamstai čionai dviem pralobiau Vatikane, kuris dvi pasaulio plėšales per prima,

Ant Komunetos, sakė, varė ir separatės. Privažiavęs atnešti man ant vokzalinės ... ir neatnešė ... taip aišku ir išvažiavau ...

Na, dar jau turės kitu kartu, pridūrė.

Tokiu perėjimu jaučiu man tokiems kalbos padavimo formos atsitaikyti Petrapylėj ir in Romerkap ir to jeva dalykai paskyrimo bekalbant dviese. Sitaip dalykai, anot manęs reikėjo atsivežti jau padengti – o Lietuvi-Petrapylėn, kad mūsų, tuojaus – o dar ar tuojaus.

Dar tolinau, perėmė kitą popiersą rytinį vardan ir gi tokiam kalbos

Bet ir čionai tojau pat baudėlei reikėjo jau galvą atsivežti. Kaip mums Tamsta pas kardinolus.

Pastabėjo Kun. Buožiui visiškai politikos nesuprantama, ašiu pasiūlyčiau reikia ir Kunigus patiražėjus duoti atspausti ji ant mašinų, o reikia ir vyskupus prašiau perdirbti

nesa, nimis buvo aparabili, kaip kad kaip vaikė lie-
tuviai į Romą 1905-ais metais, yra dar dar pradėję
atsitraukti laukų gyventojų no (abu tiesų vaikai negyven-
ti ir nenumanydami)

~~Dabar~~ Aną vyskupą aiškų ir vel nuėjau į hotelį
pas kun. Bučį. Ir tolyn mano pasiekėjo tuo-
metas, kad jisai atvažiavo čionai ir su savo asmeniu
kaip reikalai - patikrinti Vatikane dalykai savoje ir
Akademijoj nejimu. Dauj aiškų rekordų - bet jisai la-
bai didelį skrupulingą - dėl kuriuojau, kad
kuri skaitė, prieš kuomet Rektorių pats. Kazimierį
prieš Tiškevičių, prieš kurį buvo padaryta rektoriaus
alternatyva - jeigu Tiškevičius atsi prisiųstų
Atsidavimą kad Bučys atsižadės.

Tiškevičius paskirtas prieš tai, kaip jisai jau
Romoje pas Varnaseikaitę, kaipo kapelionas, na ir už-
žiūrėtojas čionai paprašytas lenkų intrigonis
Ant Žiuan ir Radkevskio, tai atvažiavęs čio-
nai kun. Bučiui Tiškevičiaus dėdės ~~dėdės~~ ir dalyvių
leidėjas - matyt kabagėlis žydiuc ne gryna
veislė - dėtų žmonių.

Ir - kad kun. Bučys dėdės, jau prieš pasiro-
kad jisai atvažiavęs čionai - nenori naudotis
ne lenkais, ne rusais - bet kad čionai amerikie-
ti nes dėdės be jų prieiti prie to savo,
kad įvesti lenkų užmedrijimą, jog lietuviai esą
su rusais.

Čionai, pabaigoje Taudele, jis užsakė sakau, ne
pažįsti Kymo (Vatikano), pasiekėjo iš mano,
„kol Saulė nusileis rasa ašų nuo“
Sakyti esąs rytoj į Vatikaną, pas kardinolą su
savo asmeniškai reikalais ir padavęs jam
dalyką ant rašto.

Aigi gerai, ech. Viagi, gerian ūžta padaryti negu
meko – tik dovanok ūžto meko negauta, bet
tai į marškinukus mygt" ir meko daugiau.

Aišku senitė paryšta Kun. Bučy, kaipo uoksto
vyrui "asketa – bet aišku ji nepraėjusi.

Nanai tik pasakiju, kad tie gyventoro dalykuose tai daugi nepratusiky šmogus, nei tasy
kad ožiuky ir šmogy du ji vaikalaji – tai kyp-
pa. Aišku jau ta pasakiau Indrišiui, gaidamy-
damy, kad mygta vyksiąsi viešnių ir Akade-
mijoj ar Seminarijoj prieglobių, vienby patiky
ka devintai ir meko praplūko nemuziejui
Viešy, kuriuo Vyk. Nacionaliny daro išvadi – tik
delko nepaišiojai.

Tvel toeliq jau karta praeinaley du Pacelliu
Kun. Bučys – nepalaiko, jau meko ant veido.
Tik vakare, kad išdejęs vežta, dasai užsitarė
vardy (13 dekto kad jog mati gyvoan Popiežiu
viejus) – Nu ir nunai, kiek ji jo išgavau jis
mako, kad išnaši žiurnala, kuriuy perskaity
akimis – ir kad dalykas gal parkalbyti tik ja
vyskupai kitur viai — iš mokslo pri-
dirbiau – mums reikia, sakau, kitiai dar-
bučiy Vatikano Bibliotekoje ir kiti "Mo-
numenta Historiae Vaticana" – ir mums
meko myglti negali: —

Paeiuodo Kun. Bučy nekuri pamyga, kuomi-
kuy jau meko nedavė, o jo tos lygy, kaip
išsiunkė ir Petrapylen per "Crédit Lyon-
nais" ir šendien nesiejo "Banca di Roma" ka-
ruy vardan jaunyai perversti, atsiuncė telegrama
ji Petrapylen. Buka ja, paeiuodo, jau jog kuny

Kunigu klausyti apie ne musti delegacijų.

Aišku jog mano laba buvo nusiminęs - Jaučiu jo širdį kuri užmokėti vekšlių prisiėmęs pats. Vizitorius. Nemalonybė kunigėlio, nėra dėvėti eilės šventi drabužiai, drapine vadą. Nėra vaikščioti Amerikon, paskui važiavimas iš restauracijos kodėl kambarį atsiskaitant vizitui pas Jėzuitų, pabaigos grįžti Roman. Buvo Francesco Jemiantojas. Tamai pasakė, kad Kunigas Jemiantojas nepriima

Aišku jog mano vertuosamas ieš darbų. Aišku nusiskundžia į S. Marina di Carapitelli - kuri vyras nekuria pakarės krepšių į Sta Maria in Publicoli? Tamai priemė už 100 lyrų į mėnesį, tai jau seniai dykai Jakesi, kad valgyti duoda užkeistai, bet atsiskaitai už pondaus nekai vakarienę - 1½, kaip kad nuo Adolfo į Roma. Kambarys užrakinėjo - kur gi begali be pinigų. Nuo mano jau paskolijo 60 lyrų, o jeigu taukų nedrįsiu? Ky mano dėka negalima) Ir Kambario nėra negavo iš mėnesio nuomoti, nes savo išnaudoja pakinkyti ir apšviečiamą, kuriuos jokia kortelė neleis nuo pirmų atsiskaityti. Apsirašinėjama ~~ant~~ gyvenime daroma mokos vyras - kitaip iš negalėjo būti. Nau kaime pasiliko, Tadejau savo pakinkyta karjera kovo menesyje šiais metais o pabaigiau Rugsejyje. Gailėtasi, kad negrįžo Kaunan ar Vyskupu Kazimu, kur užkrėtę kuo naudingesnių darbų. Dabar jedo atlaikyti 8 dienų rekolekcijų - atsiom karjera leisiau atsiskaityti Jadvisa Kovoje - Mišerai, kaip buvo antra karta audiencijoje pas Šv Tėvą, iš gabumo sprendė, kad kuo padarys tamai atsiskaitę memoriale

mano nenaudai.

La Santità di Nostro Signore, oggi 25 settembre 1916 si degnò in private udienza
l'Illmo e Revmo Monsigno Ernesto Protonotario Apostolico, Arcivescovo di Oristano, Amministratore Apostolico di Bosa;
il Revmo Signor Canonico Francesco Sramegioli, Cancelliere della Curia Diocesana di Pesaro;
il Rev. Sac. D. Augusto Foggioli;
il Rev. Sac. D. Concezio Pitemariani;
il Signor Conte I. Korwin Mikerski
Famiglia Laiz;
e cinquanta Suore Figlie della Carità

Neprarykay, kaypo Szwenta žmogus, Kun. Bačys. das neprasti-žemis Lietuvis Kamieteka, kursai isteisto žmogus be ygdiszimo ir be pasimoksla. Ka Szonai pasakys, prieszkis duokim, Kursis - Mieruki, ka pasiszoke grabu kracia pasmigus - kurie gaigu szaukszes pasakes Szwenta, tai Kunigai turi szuleriszka szirdi - už pasmigus stalay Katalikiszkes szwentes pamoksla.

Prieszkalioy, perasze, Szwenta Kunigai atsakis, ir gerus auksus ir sporus asmenis, aisz Lietuwiszkay skaitay auksay patraptus, Kamieteka ir szesziuose mokslose, ar nepaleista duti man Kokio ygdymo, kad aisz galeciau Szonai kapi Kamieteka nesu ir szirdi auksa. Aisz man ir nesakau Ir Dievui dekui. Nepasitykau ne Kunigu ne gyvenimo Kamieteka kuris reikalingo is manes dekuoka - jog Krikszczionis klaidai pa. szoke, kad aisz Wogaus atstovauju Lietuwiu. Kalbay. nepasakau, kad Szwentas Kamieto Lietuwiszkai kalbeioy tai ne Lietuwis atstovay, kuris tai Szwento mokslo negalioio.

Krikszczionis, ka kartay mus karto neisay Szwentey Pacziuose szirdyse, kad Szwi Dievs yra ka gero Krikszczionis Szwentas Kamieto gyvenimo mokslo nesiauto, gi-labiau Szwentaris

Kiti kitą

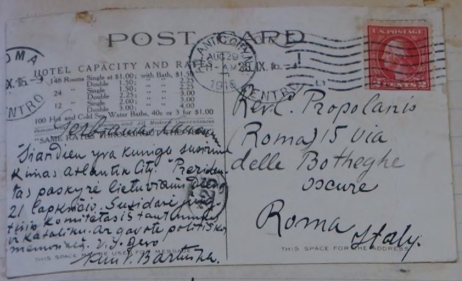
POST CARD

HOTEL CAPACITY AND RATES

Rev. Propolanis
Roma 15 via
delle Botteghe
oscure
Roma Italy.

THIS SPACE FOR CORRESPONDENCE

163.

Ir Lindna ir graudu!

Prezidentui Vilsonui paskyrę lietuviams dieną rinkti aukų nelaimingajai Lietuvai – Dėv Tėvai, nemanau savo parašėjimo Jėzui, iki šiol nepaskyrė ... ir nepaskirs, matoma. Nesiųsiu Ken. Burbuškai vargsi nedavęs patvirtinimo parašėjimo ....

Cherchez les polonais, kurie čionai galingi – ir tikrenkite Rymo prielankumu

"Sic vos non vobis – laborantis bovis"

"Laiminga diena aukų paskelbti

Rymo katedroje "della S. Croce" pagelbsi-vip. dilba ir kitos "Sacri Cordis" in via Salaria, kurioj esama Spanų Švenčiausio –

Kitokie nepakalydavo tos šventosios vietovės –

Užtat mums vietiniai lietuviai Vyskupus Lietuvius, o ne Vyskupus Rymo šventinę

(30-IX-1916 Roma)

Которой въ 12 час. дня.

31 августа у гроба скончавшагося В. В. Жуковскаго въ теченіе дня было отслужено нѣсколько панихидъ, на которыхъ присутствовали члены центральнаго военно-промышленнаго комитета съ предсѣдате-

В. В. ЖУКОВСКІЙ, извѣстный общественный дѣятель. Скончался 30 августа.

лемъ А. П Гучковымъ во главѣ, представители совѣта съѣзда промышленности и торговли, члены Г Думы и Совѣта, польскихъ благотворительныхъ организацій. На гробъ В. В возложено свыше 50 вѣнковъ.

Vertatų negalima ţiūrėti – ka ir kaip jie daro – kai gerai, o ka, tiesiai nors pasikark nėra.

Nėjau aš į Žuvedrą pasiimam dar a a Antrąjį Kalvaitį kalnų – Ţiai nėra niekur. Vyras kalnuose, tuščia bus dar nevalgęs – kadel važiuoja dviese motinų padavė jį „Dievuliui" ir tuom išpaišino Ţukovskį aleliuva pas Ant. Kalvaitį išėnai jį ir pasiėmė. Priešpiet sustojome ant pio p. Ţiurėjome namus – kėlėm miegėję pasiėmė skaţą pasibaigė – aišku nekuriejom – aišku komediantų nemėgsi, o jaučiaporbiko Jenjukovi liebvių, ka nelenkia galvų prieš lenkų. Buta va kaip: Kaska lebesanti mam Ţiurėjome, jis aleina Ponų Ţukovskį – pasisveikino su visais – Skaţa gryţta prie mamos ir į pečių mamų išsiankšta, pradėjau paglausia mamos: „No, eik tam ir was švelpaé?" Aišku kaip tik abejoja pasiimti vaikučius „Ar was su švelpaé"

Mano pasiūlymas, kaip jį sukvailioti, kad važiuotų, nėra nė kuo – mano Šalis. – Vis matoliebėjo ir kita, jam kalbėt, viena gerokai, kad aišku kam jam važiuoti per visą, kiti vis nėmokėjo mam – „Kam, gryţti aišku viešai sugedimai galų ţinoţ.

O kaip aišku jam, ugi aišku nejo tik automobilio sekretorių – Ţaţ matinę ir margaţių, galite jam kaklyti ir dusalti pasiėmė Ţukovskį, o mam pasi, pradėsi grįţtu, mpaka a Jankos.

Į miegėję pasiėmė pasiėmė, bet aišku ţiūrėjau viena lenkiškai prieš daugiau!

~~Daug~~ be
ne kame dalykų.
Kalėtis pasiuntęs, iš kanklių ir vėjo pusto-jų
mangs, kad abiedu gieda. Aišku vaikščiojau per pro-
dūmą, kalbėti mįsles jo kumpačiuke. Tą, aš
jo veido, klausia mangs: Kuriądien dirbi - Eksce-
dieją (Ekscelencijos Generolienės Steigerytės
kaimo reikalų tvarkytojo bajoriškos kilmės)
ir prieš akis pasiuntė ar gabėjo, supasti kam-
šiuką ir ugnies? Aišku pasakiau kad jų pasiuntė.
Kų jį dirbti - brolį skaniai kepsnio.
Čia, mėlė akutėm - pasakykite Šventieji tė-
vukai, jog gali, supasti skaistų ugnelę
ir dumą kubilka kuriją su pravedi-
mu kepti laikyti mįsles, vėjų ir pa-
sveikus valandų - prieš mįsles ar po
mįsių mišparus ir vesperą".
Aišku kad vestų kuro vaikus. Šeimyna
užsiėmė, kad „Ekscel. Generl. Bijusi" reda-
gų dešimtį - penkių vėžinio dukterėčių,
pravedant mėsos rekvizę, sakydami, tomis
dienomis kenčia ne „Pranciškus" - Šeimos
nariai kaip ir visi, bet gerai,
kumpeli, prieš kalėdas, vėl užsiėdi-
ka jie mišių - kai jį dalykas - ant
pagrabo kuro ir Jėzaveikos.
Tai laikais Petrapilyje ėjo pasiutusi lai-
kynė. Apsivilkę mįsių kailiais, bėgi kiemų
klegesiu pasitraukti vieny iš kitų „penkių-
kambarių". Su kaip pagrabais dievus da
vydavo arvakarų. Gimnazijų Petrapilyje
Kun. Maleckis, akiys ko nei kovoti, ant mįsių
kad pusę laikyba šeimai paaiškinę,

kleszcz i tego, skrzywiony ~~kleszcz~~ ~~się~~ skrzywia
spostrzegł. –
Kontr. Kozłowski „bardzo skomplikowany" po ja-
mistej, zakrzywionej ~~skrzywionej~~ skrzywionej kleszcz
kleszcz prawie. – Nie grabo mierzyć, gdy
mielby więc być nowy, nie ~~to~~ tylko to samo
rabim – Tak nazwisko kleszcz prawie dy-
kanta – ojca syn pomógł. – Wzmocnienie
wstał ~~to~~ dar mocny . . . . .
O mnie tak! Szczęśliwe kleszczowe: Nie skrzy-
wiecki, Czerwony, Kleszczowski – rozumiem emy
leszcz Petrazyckiej Leszek – Nie nie
grabo kleszcz „Pamiętniki"! Bo mięso, mięso
nieśmiertelnie. .
Widzę Wekowie Kuniczyc prawnicy, bo gdy-
ma kleszczowy mielby – Wie, powiedz
pacanki ja, że Kleszczyńscy mięsny, że rzeźnik
mięso – Kroci mamę – pędzie –

„Ne gerai sako Jurkai, gerai sedi"

Kuestoda XV regi tokioj miestuoj nebuvo. Jo gyvenimas pasuko ir Venecijai ir gyvenimui, kuriame kiekvienas turėjo tą brangų – kai pagražinsi save – nuotaikos nuotrauką, kurią nešiojosi po 3–4 valandų šypsenėlėje, kiekvienas nebuvo laikomas šią-tą pramokusiu. Visą jį darbą, kai kiekvienas nuotaikos, o dar paskui kų leidinėti – dai veidas (vienoma žodžiu paišyklė ir šukos).

Kiti ritus kad kabinasi, dėliojo – kavinės, prijaučia Austrijai ir Prancūzijai. Paskoda tiesa, Ben. XV nepatekėjo. Ir prieš išgriuvimą Venecijos, Oketavijus ir dar Venecijų kaimyčių, kad ir Italų laikraščiai nerašė daug išmintingesnių užsakų!

– Pabudinai, kvailiai, skambinti jau kiekvieną kartą užpuola Venecija, išgriauna kuoai trejeta kaimyčių ir nemoka kambarį ant to Morkaus palaikyti, Benedikt. XV praleido, per pusę lapo – pasveikinęs „Dak dėl Marco"!

Dėl priežasčių išėjo „ne mėsos, ne pasų" laikraščiai čiai parsikasė ir mirė.

Tik šit – Kuestos Italų valdžia vėsėme „palazzo Venezia" Romoje, kame gyvenant Austrijų pasiuntinius prie Vatikano. – Šiandien Romos, Benedikt. XV užpuolėjas, kuris ir dėl pabėgimų Sofijos Sasso dėlios pasitaikius pridėjo rūkymo – dėl rūkymo, kad kai jis Italų „cabrijuskos", kur ne dėl užsakymų gimnazijų" – Nepatekėjus prieš Vokiečių Austrijos pasiuntinį, veikėjo dėl tylos, Venecijos Tėvelį, pas laikraščius kiekvienas jį prodavė – jis čia po metų pasibaigus karui

gabrus laivo ir padarykit gražiai ir kad bela
dar šiuo, kuomet ir kiti pasitarę karo.
Šiandien prasmėjo, atviriau pradėjo kalbėti
ir vienu aukštu tonu deklamuoti.
Viskuomet manau išvažiuojant pasakė:
Rimok, Jaunius, kad Vatikanas ir Italijos Valdžia
gerai kits kita supranta. Vieni ir kiti italai,
ir jų tokie protestai reikalingi tarp
savo tikslo, kuriuos neužginčijamai ne Europos
ne pasaulio katalikai - - -
ir Italijos, kad italai, kaip mums žydai, ka
tokių kita kalbėjo - darė, bet tik ap-
kraitinę gazdę, daugiau ir pasiginti
ištraukti. Dabartinis Vat
Scripti Romae 4 Spalio m. d. 1916 [illegible].

P.S. Pasakė kardinolas, kalbėjęs pradėjo interesuoti N. Tėvui
kuris sukrutėjęs - sukrutėjęs užklausė Italijai už galerių
kalių, pragyvenimą ir pasiuntinių kelionių - Ištraukė "Diena"

Il Vaticano e il Palazzo Venezia

Un ordine del giorno del Comitato per la guerra antitedesca

Milano, 6 ottobre.

A proposito della protesta del Vaticano, il Comitato per la guerra antitedesca ha votato il seguente ordine del giorno:

« Il Comitato delle Associazioni per la guerra anti-tedesca, adunatosi espressamente per esaminare la situazione creata dalla protesta del Vaticano contro la rivendicazione da parte del Governo italiano del Palazzo Venezia a Roma; constatato che con questo atto, per la sua sostanza e forma, nonchè per l'invito palese ai nemici d'Italia di perseverare nelle rappresaglie inumane contro i nostri prigionieri e i monumenti, il Vaticano non soltanto rompe la sua pretesa politica di neutralità, in nome della quale si astenne da ogni protesta per gli innumeri misfatti austro-germanici commessi anche contro templi, sacerdoti e monache, ma si pone deliberatamente nella sfera della politica degli Imperi centrali; considerato che malgrado la politica troppo liberale e longanime del Governo e della Nazione italiana (concretata nella legge delle Guarentigie) il Vaticano non ha mai voluto riconoscere il fatto irrevocabilmente compiuto e la detta legge, ma se ne serve, come nell'ultimo suo atto, solo ed in quanto gli è strumento d'immunità per spiare all'Italia; considerato infine che la presente guerra, fra tante altre questioni più complesse e gravi, dovrà risolvere radicalmente anche quella romana, ormai troppo trascinata da 45 anni, e che a tal uopo infatti la Santa Sede assume dei veri e propri atteggiamenti di potenza temporale, ingerendosi indebitamente nelle faccende interne ed esterne del Paese e schierandosi coi nemici d'Italia nella speranza confessata di portare al prossimo Congresso della Pace il problema della propria pretesa anormale situazione e implicitamente del potere temporale; delibera di chiedere al Governo la sospensione della legge sulle guarentigie pontificie durante la guerra e come provvedimento di guerra rimandando a dopo la pace l'esame definitivo della questione considerata come esclusivamente di ordine interno del nostro Paese [illegible]

Prieš Vatikaną kiekvienas laikraštėlis eilėti pradėjo kodėl N. Tėvas neprotestavo, kuomet Austrijai griovė katalikų bažnyčias Prancūzijoje, Belgijoje ir Kitur Lobetuvos nepaisančiose) Bunai gražina šulaikymu „Diarancijoj" bent karo laike.
Išpuo pateisinai N. Tėvas — Na, kam to viską rašyti?

Mentre si riaprono le scuole

Scuole e maestri

Siamo all'apertura delle scuole. Nessuna meraviglia che si torni a parlare di scuole e di maestri. La scuola è un fattore potentissimo di formazione dei popoli; non per nulla si dice, che la Germania non è formata sui banchi della scuola; così non per nulla il Governo e la massoneria francese per abbattere la Chiesa, contrario a distruggere ogni nostro ideale, ha cercato di avvelenare nostro, della nazione, dipendera, dalle scuole d'oggi.

Anche in questo campo, anzi specialmente in questo campo, i figli delle tenebre vedono e danno dei bei punti ai figli della luce. I cattolici hanno trascurato il campo della scuola, i massoni se ne impadroniron, e con i soldi dei cristiani preparano i futuri anticlericali e sovversivi.

Labolizione (di fatto) dell'insegnamento religioso, l'avocazione delle scuole alla provincia, furono una sventura morale, un disastro per la scuola, per i maestri e per l'educazione nazionale.

Togliamo le scuole ai Comuni, ed allora la scuola risorgerà, come per incanto, l'analfabetismo sparirà, regnerà l'ordine, nei maestri sarà il regno di cuccagna. Tanto si ripromettevano i provincializzatori. Invece che abbiamo ora?

I più arrabbiati fautori della legge Credaro destemmiano lui e la sua legge, tante scuole si chiudono, poche ne aprono, si pronto, dappertutto regna il disordine, non si conosce più padrone, e di maestri hanno visto già i loro magri stipendi istrionarsi sempre più.

Un muro di separazione, una vera meraviglia cinese è oggi levata tra la famiglia ed i maestri. I maestri di un tempo — casi di rado lasciavano il Comune che li aveva scelti, e dove godevano la fiducia delle famiglie il memore affetto dei vecchi e dei discepoli.

Una volta, il maestro era scelto dai genitori o dal Comuni, che lo pagavano, si teneva conto più di tutto dei suoi principî e della moralità; oggi su questo punto nessuno ha da essere stati alle patrie galere.. più che alle classificazioni dei concorsi si badava alle virtù del maestro, alla sua esperienza. Oggi sono scelti dalla Provincia, che li elegge con metodi meccanici, ieri invece erano le famiglie, i Comuni, che avevano tutto l'interesse ad eleggere dei buoni maestri.

Non basta; oggi si può andare dappertutto a far scuola. Oggi i maestri sono nomadi; con la fregola di avanzare non si affezionano mai ad un paese e vanno da una Provincia all'altra.

Non si sa chi sono, donde vengano. I genitori non si capiscano più nulla: il Sindaco non sa che pesci pigliare e si finisce che il povero maestro, buono o cattivo, è inviso alla popolazione, sospettando dai municipi e la scuola langue separata così dalla vita di famiglia.

E finchè la dura così non si avranno mai maestri popolari, maestri che godano la fiducia delle famiglie.

L'on. Roth, Sottosegretario dell'istruzione, vuole elevare la figura del maestro, ha detto che egli « deve vivere per la scuola e non per i pettegolezzi e le polemiche della politica locale; che deve studiare per divenire migliore, rendersi degno del rispetto degli alunni, della stima e dell'affetto dei genitori».

Belle parole, ma per ottenere questo bisognerà assolutamente che il maestro abbia buoni costumi e principi, bisognerà che le scuole tornino completamente ai Comuni, che l'autorità del maestro derivi dal consenso, dall'affetto, dalla devozione delle famiglie. Se si torna all'antico si avranno maestri: gli altri non meritano questo nome: sono mestieranti, avventurieri. I cattolici non devono darla vinta; devono combattere perchè le scuole riprendano l'antica via, i maestri riacquistino lo stesso prestito e le nostre povere popolazioni non siano costrette a pagare e tacere, pagare maestri non sempre flor di galantuomini, maestre leggere e civette, maestre-tra i due litiganti a soffrire restano gli scolari.

Il Catechismo nelle scuole

Stanno per riaprirsi le scuole. In questa occasione ricordiamo il dovere che hanno i padri e le madri di famiglia di domandare che ai propri figli, con le altre materie, insegni pure la religione; cognizione fondamentale e indispensabile per illuminare la vita ed i suoi aspetti e problemi più interessanti.

Ma dato l'ordinamento scolastico statale odierno, noi crediamo che forse in nessun Comune verrà impartito tale insegnamento se non ci sia una persona volonterosa e autorevole che ne prenda l'iniziativa presso i genitori — facilitando loro il modo di farle, stimolandoli a farle e, fatte, raccogliendole e presentandole al Sindaco.

LE DISPOSIZIONI STATALI VIGENTI sono sempre quelle del Regolamento Rava 6 febbraio 1908, il quale all'art. 3 prescrive:

« I Comuni provvederanno all'istruzione religiosa di quegli alunni, i cui genitori la chiedano, in giorni e nelle ore stabilite dal Consiglio Scolastico Provinciale, per mezzo degli insegnanti delle classi, i quali sieno ripuleti idonei a questo ufficio e lo accettino o di altre persone, le cui idoneità sia riconosciuta dallo stesso Consiglio Scolastico.

« Quando però la maggioranza dei consiglieri assegnati al Comune non creda di ordinare l'insegnamento religioso, questo potrà essere dato a cura dei padri di famiglia che ne hanno chiesto, da persona che abbia la patente di maestro elementare e sia approvata dal Consiglio Scolastico. In questo caso saranno messi a disposizione per tale insegnamento, i locali scolastici nei giorni e nelle ore che saranno stabiliti dal Consiglio Scolastico Provinciale ».

Dove si chiarisce DUE CASI: a) il caso in cui il Consiglio Com. è disposto a far impartire l'istruzione religiosa, e in questo caso le domande dei genitori devono essere formulate semplicemente nel senso di domandare che il Comune faccia impartire l'istruzione religiosa ai loro figli; b) il caso in cui il Consiglio Com. non è favorevole all'istruzione religiosa, e in questo i genitori domandino solamente che il Comune conceda le aule per detto insegnamento, dicano il nome degli insegnanti (parentati) che son disposti a dare l'insegnamento.

I genitori facciano valere quel poco di diritto che a loro consente ancora la legge.

E notino i maestri: NON SI PRETENDE CHE NELLA SCUOLA SI COMPIA UN ATTO DI CULTO; ma si domanda che non si lascino ignorare ai fanciulli cognizioni che sono necessarie a completare la istruzione elementare preparatoria della vita, e tali cognizioni che sono il solo saldo indistruttibile fondamento della moralità per tutti.

L'Osservatore Romano 7 Ott. 1906

Italci-Lucci in katoliški šoli

Lanska aparitska nevi-
gama, karte nivesti kdo
ape gre in pa idej
Lanso nuenje, vsi vse
me kalti - niti blogi
- tik nekalti in geri
sik pate. Kdi lanso afe
trabijo, gerivsim cintej
kalbeti apie lanski -
Ta pati jandelle in
Italcis - Otava Ramoie
je lapai norsi kalbeja
- apie bus nyeiej
prispatima Rasoje,
apie tieglej linusiej
dora par muj e.t.l.
Pabaigoj tik pasaki
Italci, kad Rubieje

---

daug kame dideme linesybe nenai Italijoj - tik
Zuvek dei in pabaigoj nuotenz - o Seimai Vati-
kanskis buojasi kalbej, kad buvo Rubieje pasitaiky,
kaip kaip lenkai - labo, nedrystk, pridere dauai
Italijoj mongole, kuris kas kam kiesybe nuveda.
Kaip lenkai, taip ir Italai, nedydami kitej idejo, pasi-
sava Tuesybes dengia. - Bet. Bucijs, dvieke tuo-
jau, o tik nebina nuneti pagyreus Ramoie
Jose man, Zuvek i Cejautie betvarke i tvy-
kes dora, kuriuo pirmiaus, dievinamus Rubieje
nuneti, Seimo dorine apleisykite jiei dar laiko
si Rome ir Italijoj pra Roma!

7-X-1906.

Didriavyjam karui pasitaiyus, imonėms dauz- 170
pamačius, praregėjus prasmonime - man tėvi,
ne hietuviui ė Rymą, kur Rymui ė chie-
kuva prūsiui „pelegrimaut" - Kaj ūn,
kū pasakyta, Italy, pasviatas Vilnius
ar Cenzakavas „parmėlis" - Tiktai
„scivoco" pasakyta - Tiom gi verspa
muza smonelej, nevigirie dauz bėdu,
mvargu, vaikvo - Rymun ir pa-
dar ši Tėvas neuoriejo primti (te-
gul ašu kenku sutrigus - nes to negeidu
- oprieuju. Tiktai, kad vėzima na-
cionalizmo - Nuvaz. Amerikos Val-
stijų prezidentas, nekatalikas pa-
sake vokietmuų dievu - o ši vė-
zag nepasakė - kaip užtikrino
Vien. Prūj. atst. Pacelli's .....
Romoje
7-X-1916. Suscipe clementer, nostrae Romaitaej hietuviai

Excellence

Daigner agréer de la part de Votre très
humble serviteur les meilleurs souhaits
que le bon Dieu Vous pénitse en Vous
donnant „ad multos annos" ~~de~~ dores
nécessaires pour Votre nouvelle déli-
nation si difficille et si importante

Chanoine

Pietrogrado

S. E. Monsieur Protopopoff
le Ministre de l'Intérieur

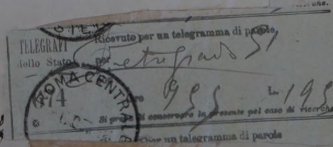

171.

=I CHANOINE PRODOLAINIS RCME.

QUALITÀ DESTINAZIONE PROVENIENZA

PETROGRAD 64. 10. 5. 19 H 55 E =

=I REMERCIE SINCÉREMENT POUR VOTRE

AIMABLE FELICITATION =

= PROTOPOPOFF =

Tokia tad mandagus žmo-
gus davai p. Protopopovas-
atsiuke patarti
6 Nov. naujo
stiliaus 19 d. p.m.

Adriana Valtorta galerie – geri saudesbirdzai ir paberi-
mai – a/ pralotoj Ankanavičių atvertoj ustavų – viena dvejeri kartų – Pjacca
Valtzerovičio ir Pjacca ir kaj ir to ižjo, ame raudapti savo gerovei – Pjac-
cium liksti Ankanavičių – mantvenčej karmyčių ir vyriausyja, tverant kapi-
tule ir tvarikis ar gerbuvelių –
v/ Sta. Mixalkevičiui – vasario jisai vertavo ir Mexico – ir Vienų, kuriam gerų pa-
tarejų – Nepaniausc. Pantuo Vaivelevičij Sekretoriumi Stuanskį, ka pasku
tarėjo liepti ir Vienų – vertiščialeo ir Brazilų ir Pjacca vyriausyja – ir laiviai
kaip tvarkų Centravimo – Nus ir to ižjo ?
c/ Antrajam Vilniaus pasitarė Sekretoriumi Jeubaka kardinolų ir Pjacca
kad Pasiuvedžių – o Konstitucijų Ofizialo pasiupė „ofizialų" – Konstitucija
ma ir galutinai, pakol kurių ofiziavyti.
d/ Tas pats dorosis Pamojo – Pasidedu XV ne sidaugų – Kard. Gasparri
mozdo vyras ir Sta Sedas. Nejum sekretoriaut. Vienų vedu Mgr Pacelli
dar Merry del Valio pasidedu – kaip kad Vatikane diplomatijai užsiėmimų
kuriuosi – vaikščiodej vyrų.
Prezidejų Rimi – Vatikanų apsižiurėjus nemokšiškų, intrigų kuris ka-
dojų ir Varšavų Valstybės. Kitaip negalima ir aiškiai – kodel Šv. Sosto
nedalis gabiau užsirekomendoti ir kuriuosi pasiuvedžiui pragaištį ka-
talikų kariuomenei. Nesiskaitė kuri politika, kaj nepasiekiamų nesupras-
tų, jog Šv Sosto negalima kurso kyloti.
Pasiuvedžiaus pirmeda Katinadė – ir ir Kardinolų Valai atsiimė nuo
Sandrijos ciausų Pamojo Venecijos palazzo.
Savo pirmeda (supranta Palazzo di Cina, alias Merry del Valio
Ingalvotų Pasiuvedžių galutinai pradeja Savo autoritetą ka-
riuomenės akyse – ir kaip Rimi ir be to jaučiasi kardinolai ir
Ciausai pirmedu kolegų vaizdomi
Katalikų ir Pasiuvedžiaus pagalbininku

Šv Sosto ca-
rasai Sandri
Čerubiano ir
Turkams

COSTANTINOPOLI, 6.
Il Sultano Maometto ha inviato al Pontefice la espressione della sua soddisfazione di tutto il popolo Musulmano, per l'energia con la quale la Santa Sede ha saputo difendere insieme ai diritti dell'alleata Austria, anche il prestigio della comune religione, con la protesta contro la espropriazione di Palazzo Venezia.

ABBONAMENTI
Italia e Paesi dell'Unione Postale
ANNO L. 5 — SEMESTRE L. 2,50
Estero: ANNO L. 10 - SEMESTRE L. 5
Un numero separato in Italia Cent. 10
Arretrato il doppio.
Redaz. e Amm.: Bocca di Leone, 88, Roma

L'ASINO

È IL POPOLO UTILE PAZIENTE E... BASTONATO

Si pubblica in Roma ogni
INSERZIONI
Nello spazio riservato alla
città (pag. divisa in 4 colonne,
linea Lire 1 di corpo 6.
Rivolgersi Amministraz. dell'A.
Via Bocca di Leone, 88 - Roma.

ANNO XXV — Domenica, 15 Ottobre 1916 — N. 4

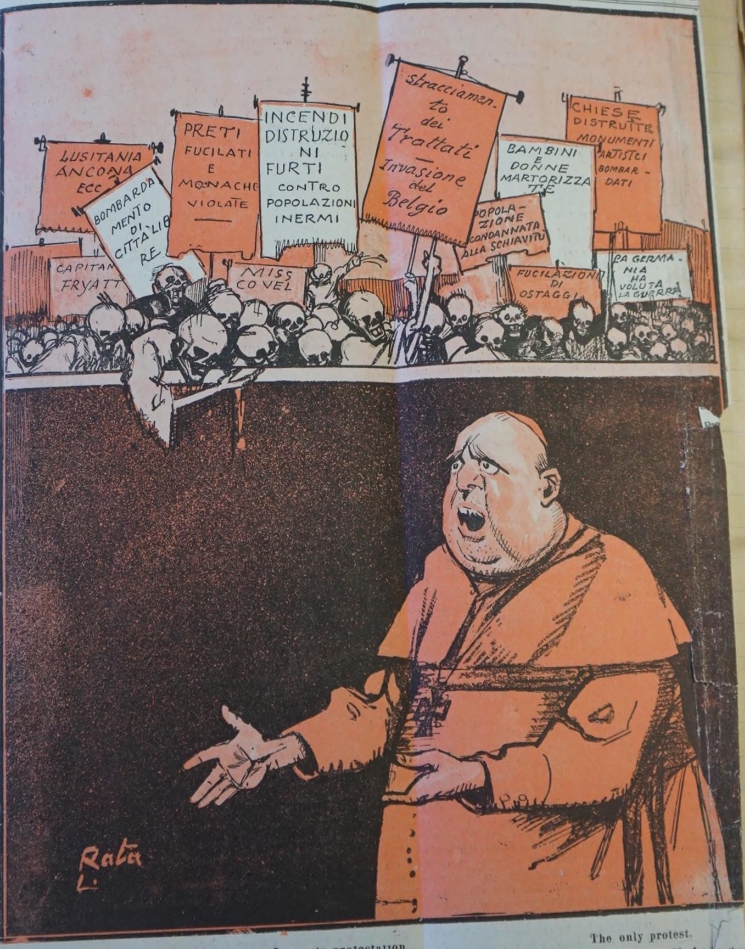

L'unica protesta.

Gasparri: No, per noi non vi è che una sola questione importante... il Palazzo Venezia.

La seule protestation.

Gasparri: Non, il n' y pour nous qu' une suele question importante... le Palais Venise.

The only protest.

Gasparri: « No, for us there is ther important question The « Palazzo

Verte Texty in altera

Il Vaticanismo contro l'Italia

Rivendicazione Austriaca di Venezia - Assoluzione preventiva - I precedenti austriacanti prima dell'intervento Italiano.

pretesto.

Da molto tempo si comprendeva be-simo che il Vaticanismo, già prece-tentemente orientato a favore degli peri centrali, cercava l'occasione che i dassi un qualsiasi pretesto per aprire rmalmente le ostilità contro il governo Italia.

Perchè il Vaticanismo in questa guerra uropea è neutrale, press'a poco al modo Constastino Re di Grecia e cognato l Kaiser.

L'Italia è in guerra contro l'Austria e Germania, le quali, con l'aiuto della rchia, han fatto balenare qualche spe-nza ai Vaticanisti.

Il Vaticanismo vuol mantenere la neu-alità diplomatica, nella speranza di sfrut-ta chiunque sia il vincitore; ma vuole che dare qualche prova di simpatia, adesione spirituale, se non di alleanza, gli Imperi centrali, e specialmente al-Austria nemica ereditaria dell'Italia sorta azione sulle rovine della distrutta ti-nnia sostenuta da armi straniere, fra le ali era lo Stato Pontificio.

Ma l'occasione fu un pretesto appena centemente passabile, non si presentava, allora il Vaticanismo decise di rac-itare un pretesto indecente.

E lanciò la protesta diplomatica contro talia per la rivendicazione del Palazzo enezia.

olui che detiene.

esta indecente abbiamo detto.

non offre modo di salvare nem-apparenze, e disvela chiarissi-la partigianeria del vaticanismo dell'Austria.

ricorderete che una volta il va-o elevò protesta contro « colui ene in Roma » eccetera: « colui tato Italiano, occupante gli edi-ernativi che già furono dello ntificio!

'Italia ha rivendicato il Palazzo ia che era « detenuto » dallo striaco in Roma. Poichè il Pa-ndo appartenuto alla gloriosa a Veneta, era stato occupato ia quando la Venezia passò minio dell'Austria; ma quando fu liberata dal dominio au-ustria volle tuttavia detenere ne per diritto era una pos-la regione Veneta.

la rivendicazione Italiana del ezia il vaticanismo protesta. r il vaticanismo le Sedi go-Roma sono indebitamente governo italiano considerato ore; ma invece il Palazzo gittimamente, giustamente overno austriaco.

ensura

lei Vaticanisti contro la talica di Palazzo Venezia alcuna base positiva se considera giusta, legittima, ella regione Veneta allo

e is only
) Venez

Stato Italiano, poichè il Palazzo appar-tiene di diritto alla regione Veneta.

Riconoscere, come fanno i Vaticanisti, il diritto di possesso dell'Austria sul Pa-lazzo Venezia, significa dunque affer-mare che la regione Veneta dovrebbe appartenere all'Austria, e che soltanto il sopruso la distaccò dall'Austria per unirla all'Italia.

Censura

Il motivo di certi riscal-damenti a freddo.

Le proteste Vaticaniste spiegano le ra-gioni della violenta insurrezione a freddo della stampa cattolica più autorevole, compreso l'*Osservatore Romano*, contro i giornali avversari.

Le alte sfere vaticaniste di solito sono molto prudenti, e non si abbandonano facilmente ad inscenare manifestazioni contro giornali per qualche espressione di atteggiamenti letterari più o meno in-temperanti.

Censura

Vecchie manovre che conosciamo bene.

Ma stavolta non sono riuscite, poichè tutta Italia, anche la parte credente ma non... austriaca, ha compreso, ed è in-dignata.

Copie conforme.

La protesta costituisce un vero atto a favore dell'Austria e contro l'Italia, non solo per il fatto contro il quale è stata sollevata, bensì anche per la forma.

Esaminiamola.

La protesta accenna alla rivendicazione di Palazzo Venezia come ad una viola-zione di *leggi morali* (un modo ele-gante per dare del ladro allo Stato Ita-liano) e di *diritti internazionali* (un modo non elegante per affermare che quanto è posseduto a ragione o a torto dall'Austria, deve essere inviolabile. E questo è un diritto d'appoggio alla prote-sta austriaca.

Le due proteste sembrano fatte d'ac cordo, e quasi con la stessa parola.

Censura

E non basta ancora.

L'Austria ci bombarda le città aperte, barbaramente, ci bombarda le chiese (cattoliche mica massoniche).

E lo Stato italiano, *dopo un anno* di bombardamenti sopportati, finalmente de-cide di anticipare per rappresaglia la ri-vendicazione di Palazzo Venezia.

Chi era provocatore? L'Austria.

Chi era provocato? L'Italia.

Ebbene, il vaticanismo cambia sfaccia-tamente le carte in mano, ed accusa di provocazione l'Italia!

Censura

Infatti la protesta dice che l'aito com-piuto dal Governo Italia io può « *provo-care gravi rappresaglie da parte del-l'avversario* ».

Censura

Ed i clericali... lealisti.

Ma, ripetiamo, tutto questo non ci sor-prende: noi sapevamo che il vaticanismo era austriacante.

E non solo il vaticanismo propriamen-te, ma tutto il clericalismo politicante, anche quello che si era mascherato di lealismo patriottico, fatte poche eccezioni.

Ed opportunamente il *Lavoro* di Ge-nova, parlando dei giornali del *trust* cattolico come interpreti della politica dei clericali d'Italia, ricorda:

Ciò che volevano.

« Codesti giornali avversarono tenace-mente, vigorosamente e insidiosamente, come altrettanti cattolici Erzberg solidali col luterano Bülow, l'intervento dell'Ita-lia nella guerra: Giolitti era a quei giorni il loro profeta.

Per amor di pace? Per risparmiare all'Italia i sacrifici di una guerra?

Mai più! Alla vigilia della dichiara-zione di neutralità dell'Italia, gli stessi giornali avevano battuto forte sul dovere di mantener fede agli impegni contratti con le alleanze; e subito dopo la dichia-razione di neutralità, dal 4 all' 8 agosto 1914, gli stessi giornali non avevano ri-sparmiato biasimi e sarcasmi alla deci-sione presa dal Governo.

Dunque in realtà essi avrebbero vo-luto l'intervento dell'Italia in guerra fin da allora, vale a dire circa un anno pri-mo che l'intervento fosse effettuato; ma con questa piccola differenza: che secondo il consiglio di codesti giornali avremmo dovuto intervenire a fianco dell' Austria e della Germania.

È superfluo ricordare il resto: ba-accennare alla dichiarazione di lealis-e di disciplina patriottica fatta dai gi-nali del *trust* cattolico quando la guer-all'Austria fu dichiarata.

A sentirli, da quel giorno in poi, sol-tanto il pensiero della patria impegnata nella guerra e della necessità di vincere, li avrebbe ispirati.

E noi pensammo: « ma guarda che brava gente; e dire che avevamo pen-sato male di costoro! ».

Infatti rimasero disciplinati, anzi si mo-strarono a volte inflervorati, salvo, s' in-tende, qualche ritorno periodico di feb-bricciattola giolittiana o tedescofila.

Comunque si gettarono a capofitto nella guerra, anche per utilizzarla a scopo di propaganda e di penetrazione.

Optano... per l'Austria.

Eppure ci tormentò talora il dubbio, e se un giorno la politica della Santa Sede sarà in conflitto con la politica di guerra dell'Italia contro l'Austria, costoro per chi opteranno? Per l'Italia o per l'Austria?

Bene, il giorno della prova è venuto.

La Santa Sede, che non ha ancora protestato formalmente contro gli atti di barbarie e le violazioni di diritto... anche ecclesiastico compiute dai nemici (oh! profanati templi cattolici del Belgio! oh! sacerdoti belgi fucilati per rappre-saglia sugli ostaggi! oh! distrutto il col-legio degli studi cattolici di Lovanio! oh! monache belghe che doloraste di vergogna per una ripugnante maternità impostavi dall' assalto di un gorilla con l'elmo di chiodo! oh! templi italici resi di mira dell'escursionismo turistico dei bombardieri austriaci!) ha sentito il bi-sogno di protestare dinanzi al mondo ed alla storia, per la rivendicazione ita-lica di un palazzo che l' Austria aveva posseduto in Roma soltanto come dipen-denza di una Provincia Italiana ricon-giunta già all'Italia: la Venezia.

E quale protesta!

. . . . . .

Ed i giornali del *trust* cattolico opta-no ... per la Santa Sede.

È il lealismo del partito cattolico-questo.

Censura

L'Asino.

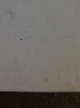

Extrema Protexta

Multam facit meravigliam Nobis et nostra patrono cordi praepatentia, arrogantia, infedelitas petulantiaque istorum quattuorum rinnegatorum Italianorum, qui cum talibus et tantis bojeris, nos faciunt finaliter exire extra gangheris Casus est dicendi; Vivat Facies Francisci Josephi, qui, si non aliter, nos amat et venerat super omnes omnes homines et universa pecora.

Ille, ei non aliter, religiosus et chatolicus est usque ad cimam capillorum.

Et, si aliquando Facit traballare pilastros Chiesarum, ho facit ad majorem gloriam Dei, et ad adjuvandum baraccam Ejus.

Isti Italiani, vero, sicut dicere solet, cominciant ad ciurlandum in manico.

Laxomus ire antiquum bricciam Ianuac Piae, cum cumseguente caduta nostri Poteris Temporalis; laxamus ire Plebiscitum et similia vassallates et suinerias, quae non paucum Nos afflixerunt.

Aqua transita, sicut dicitur, non macinat plus.

Sed nunc, temporibus nostris, vergogosum est rumpere Nobis scatulas, cum omne sorte despectorum.

Nunc cumfiscu Palatii Venetiae et vergognae.

Protextamus igitur ante mundum totum, propter tantum superchieriam et ad Inferos damnamus omnes responsabiles similis birbonatae.

La questione romana.

Art. 15. — Allo scopo di premiare il Pontefice della Chiesa Cattolica del suo interessamento a favore delle vittime della guerra e per metter fine pacificamente alla questione del potere temporale dei papi, che si sta agitando ormai da molti anni contro lo Stato italiano verrà costituito in Terra Santa uno Stato indipendente con Gerusalemme capitale, sotto la Sovranità del Papa.

La Chiesa e la Casa del Redentore saranno dichiarati però territori neutri per dar modo ai seguaci di altre dottrine cristiane, protestanti, ortodossi, ecc., di esercitarvi liberamente, come i cattolici, il loro culto.

Il territorio e i palazzi vaticani, fin qui occupati a Roma dalla Corte pontificia, saranno incamerati dallo Stato italiano.

Per le nazioni belligeranti:

Inghilterra, Francia, Germania, Italia, Russia, Serbia, Belgio, Portogallo, Bulgaria, Grecia, Turchia, Ungheria, Rumenia, Slavia e per

le nazioni aderenti:

Svizzera, Svezia, Norvegia, Danimarca, Olanda e Spagna, Albania, Polonia, Boemia.

firmato: l'*ASINO*

179

Protestaj ni »parbara" latinitate. —

— Kasnije vrše-ćaj stilo Papirnic orie-tinczky valdzia — kuc va Papa papiosia Ha-lat ka, »Si Vera Kato-lyske" kanc parikaiges pis kastrucrings dam kartay va kaz ger-tyske. —

Niego najgo pasanlyje ir Rouiuje — prie adrantino elgimo-si Rymo Pralotu — gerai tin-ka Lanki žodziai —

Cf. Paradiso — Canto IX — vv. 127 - 142 — Dante.

19 Oktobr. 1916 „Nesėsi guid petatis, potechij fajpere ca-
licem, gneti ego bibo." /Marcus 10, 38./

Nieka rauka, prisiek, Kristaus dispiamatiškai agadoje Rytue, knamek aiš parodiau, kad laiku prieš mane parašytas ir Jumpes - pasiuntė mane „Na ir mie viso to gali dar Jaunta darbuotis?

Nieko panti, jis jo labiau rekia jis man seniejau. Man atrieš šiuomet mynuja - 10-15 metų ano pačių, aiš, sveikinau januarin - ir darau nors darbuotis, nes man aiškiai kad aiš der reikdinau, kad gerai sudrėtau šalčiui ir gelandą.

O aiš, atsakė jinai, laikau padėjus užkrėtu balsau metikos - ai nerišau kaj su manimi būtie.

Tai pats atsitiko ir su Kun. Pačiu Rytue.

Manyta vyrai, esceta, publicistą viso savo amžiu praleidęs ar dieviškaudamų ar su dievaikais - ir ėst kartu atstovaj dvasiniuotaj - be praktikaj, be susipažinimo su žmonėmis, nes radosi, kad vis kitinai kaip gerai kaip jinai ir kitinai kaip algeti, kaip mokslo pagarsė rašoma.

Ar nėjo, kaj kuriam išeiti „cum tectore unius libri" Varkas ir Neapolio ir garlaivio „Patria" gavau ėj ė atstovę, kad jau kelianja į Amerikaj - tenai kur abidvasti ne nesiformavo, keliančiaj ir patrafyties.

Stafdirbau, kaip galėdamas. Kartaj dievas pasakiau Evangeli - jaime tai kuria artistę prieš porą dienų / nors užmiršdinėjimaj / aiš dievaik nelaikau ban darbo pirmyn. Tai mano laime, atsakė.

Artistė, žmogus, rekolekcijaj, atlikso išpažintį, na ir išeitaro. Dievo pačiu, jau kaimingai matuokis

Jau vėjai rapy, kad šita visa istorija ne be Vrazhskio apveizdos.

Kun. Bačys, aukščiau ar vėliau gali būti sykiukas. Kaip jis buvo išėjęs iš pamaldų sykiuko? Žinoma, šventa, nepaprasta - tačiau kasdieninio, įprasčiausio nuosekumo. O minai jam kas paaiškėjo - pirmiausia supuolė sykiu su akim - kaip tik Rymo.

Šventoji dvasia, "Nova lucis, causa Dei" - ji su savo aiškiu pamatu - kaip tai tas Rymas, ko mes lietuviai nuo jo dirstelėję galime. Kun. Bačys be abejo persitikrino kad Rymas ir Lenkija, tai du atgalinio laiko laipsnio pradžios nekrikščionių.

Jo laiškai, kaip pasakė man Jakė, kad aiškiai, kad nuo manęs gavo prisiųsti ant kokio - Šiaurės vakarų pajūrio, ačiū Dievui nuo gulos pasidarbuoti. Mano diplomatijos kavinėse užtarnyta ant vizitacijų - Šiaurės pamačiau, kad kunigėlių dalykas su politika, tarėsi nuo laisvės savo principų".

Tai tau ir Lietuvos autonomija, ir net jokios neprigulmybės - buvusių šių vasarą Varšuvoje, pasimatęs su keleta lietuvių prie Gabės, kų labai sprendė, kad mūsų krašto Lietuvos neprigulmingos, ačiū pasakius dar perankšti - mūsų krašto laikytį Rusijoj, nesa mes tiktai nekrikščionys. Kuri mes gaudome bent, sakysim, trejeta gubernatorių ir visa eilę vyrų, kų vietų administracijų - Mes tiktai krikščionys ir lietuviai ir vabų, ir tik sugrįžta dvasynan. - Sugrįžti? gal sugrįžti - ir gal kitiems paskirtų šiokių ar tokių valdininkų, - bet kad ir to, jaigu Lietuvos išnuo patų siuti. - ir t.t. Tiktai, nesakyk su manim nuomone - kad ir nepasakė tiesiok, vis-gi aiškiai jų nuomonėje kitam savy, retrogradas, Rusijos patvirtinus.

Perkal atmenant Lotyšų valdžių „Rusų pokalbį apie stačiatikybę tuos laikus užmiršau nesakęs prieš jaunuosius, nepraktikų ... Jaunieji turėsim stačiatikybę pešti, kaip kad mujus tėvai.

„Rusų pokalbį apie stačiatikybę tuos laikus" – bajų pats stačiatikis ir su Tėvais Centralinės Komisijos Pirmininkais Petrapilyje.

Apleido jį sumanydamas išeiti Rusan šiuosyk, su nebaig Rusijų pradėtuosius „Krydovik", kaip kad mažai apsaugoti laikai ir nekuriė mitingėliai – Komitėto narėi, pasiskirsim jo Pirmininkų Tamčiun ir Sekretorių Kun. Tumų, vyrai nepraktikai – o Tumų, sunkiųs mane ir mano knygų pradėtuosius nenorėtų nieko bendro su mažaisiais turėti: Jie tad sumanė sėjėbi Kun. Račį. Išvai, atsėtą nuodų vyrą – kaipo nebuvėjų praktikų, apsiėmė ir abudviejų čionai; mano daiktų, kad Rymų, tai „Saulė Šviesybės" – na ir jojo Ofisas.

Taigu Kun. Račų laikė darbuotų – kaip supratau, palengva, nesą „kė atvaru Krakėn skubiuosius? O mano tik pagadino ir taip silpnų savo nervų – ir galutinai kvailėk išėjo „Ofisas" su jojo sumanymu, jisai per silpnas, kad ašen vaikėsi tiesų.

Kaipo nepraktikų vyrų, jisai prieš inteligentiškai ir klausė pakarino jiegos valdymo nepraktiško tako ir su savo vaikais nuėjo pas Kardinolų Vikarų, prie kurio priklauso tik Rusų Misijos bet ne Rymų-Vatikano politikos.

Tasai išklausęs Kun. Račio, tiesiog pasakė jam, kad tie visi dalykai, tai ne jo priederme, o Kaip tik audiencijų gavęs pas Šv. Tėvą, tai jam reikia kreiptis į Rusijų prie Vatikano Ministerio.

Kun. Bučiai, kad būtu manęs paklausęs, kaip tik reikėjo nuo to pradėti, kuo jisai užbaigė.
Prieš 6-ta savaičių, jam tik atvažiavus Romon, aš jam nurodžiau tą kelią — tečiau jo sulyg nutarimu su Komiteto sutarimu, norėta čionai rasti naują kelią — nė per rusus, nė per lenkus, na ir rado —
O aš jam sakiau, Kunigėli, gerà tai gerà tavo nuomonė bet „póki słońce wzejdzie, rosa oczy wyje" „periculum in mora"?
Išgirdęs iš Kardinolo Vikaro jisai nuėjo į Rusijos Ministerija ir gavo atsakančių rekomendaciją į Vatikaną, kame jį labai malonėi priėmė tas pats „Maggiordomo" kas prieš keletą dienų mane jam pačiam „tik su teisybe, beveik ir kalbėti ~~net~~ nenorėjo — O mano, anot pakilęs Kun. Bučio žodžių buvo švelnus — šiltesnis. Tik asmeniškai audiencijai išgauti buvo permaža laiko. Kun. Bučio buvo Ministerijoj pėtnyčioje (13 Okt.) o iš Romos turėjo išvažiuoti 16 Okt. — Vis-gi ant rytojaus — 14 Okt., jisai buvo viešoje audiencijoj, na ir bent pamatė Šv. Tėvą, gavęs iš jo palaiminimą — o kad ne aš, tai ir ant jaoko, būtų Rymo bažnyčias ir Koplyčias nematęs.

Ar pamenate su Pacelli Kun. Bučiui pasiūkėjo, kad lietuvių nėra ko tikėtis iš Šv. Tėvo. Jei Tamsta nori gali eiti prie Šv. Tėvo, tik tenai išgirsi tą patį, parankė tyčiodamasis ar švėsai Vatikano, pasirodavusi lenkams biurokratas? Ir tai tas pats Pacelli aš kurį ačiū Vikonto patarimui (vis-gi diplomatas) kreipėsi Gabrys su gr. Tiškevičiumi lietuvių reikaluose — o kuris vėlėje veidmainiškai į tą patį Gabrį — apie įteikiamą prielankumą lietuviams iš Šv. Tėvo pusės.

„Darbininkas" 42 (84) 1916 m.

ŠVENTO TĒVO LIETUVAI PRIELANKUMAS.

Pradžioje kovo mēn. šių metų p. J. Gabrys buvo kreipęsis su prašymu į šv. Tēvą, kad teiktųsi pagelbēti Lietuvai, taip baisiai nukentējusiai nuo karēs. Dabar nesenai p. Gabrys gavo iš šv. Tēvo sekretoriaus štai kokį atsakymą rašytą 14 kovo 1916:

Gerbiamasis Tamsta.

Aš apturējau jūsų laišką nuo 2 kovo, kuriame jūs mums pranešēt taip baisiai vargingą stovį, kuriame randasi daugybē lietuvių šeimynų, likusių savo šalyj. Aš galiu jums užtikrinti, kad Šventasai Tēvas, kurio širdis yra sujudinta jūsų tautos kančiomis, teikēsi nuspręsti ateiti jos pagelbon ant kiek tai leis Jo šventenybē vargingumas, kaip Jo šventenybē jau buvo atējusi pagelbon kitoms tautoms taip skaudžiai paliestoms šios baisios karēs. Teikkitēs priimti, Gerb. Tamsta, išreiškimą mano kuoprielankiausių jausmų Kristuje jums ir jūsų tautai.

Mgr. Eug. Pacelli.

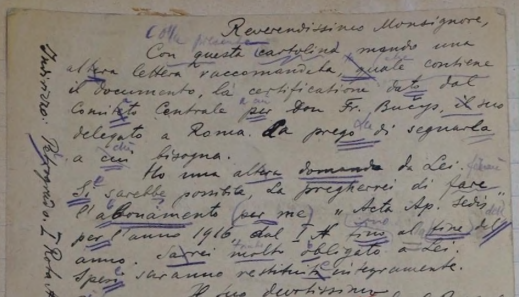

Reverendissimo Monsignore,
Con questa cartolina mando una
altra lettera raccomandata che contiene
il documento, la certificazione data dal
Comitato Centrale per don Fr. Bucys, Suo
delegato a Roma. La prego di segnarla
a cui bisogna.
Ho una altra domanda da Lei:
se sarebbe possibile la proroga di pare
l'abbonamento (per me) "Acta Ap. Sedis"
per l'anno 1916 dal 1° mio al fine d
anno. Sarei molto obbligato a Lei.
Spero di saranno rettificati tutti gli arretrati.
Il suo devotissimo
Retrogrado 21/IX 16. mpria

Tarnavos. Rektorius T. Reklaitis

20-X-1916.

Reklaitis - Kulokas. —

Tiek tik iš mokslo staigų kunigas Vincas Reklaitis, sėjęs tą metų gyvenu Romoje - karšto studentų, collegium Germanicum - dirbančiai atsakingų Bažnyčios vardu kelių užtarėjų kelių: Romoje - kad pranciškonai, kalbėtų. Negražu, nie tai daug priekaištų - iš kampo Romos pernai - ot ir viskas.

Taip pat iš mokslo. Atvažiavusių Žiemai, antrai Okolo - Kulokas - palaimos du metų - iš gryno, dabar Šiuos? Kam reikia užtarėjų kalbėti tiesiai ar kad kalbėti dėkoja. Tuomi karštu į du metų ar galima išbūdyti, kaip Canonicum ?? - pasitaikius, kad pranciškonų mokslų gyvendamas "in Collegio ecclesiastico" ir dabar jis išėjęs tokią aikštingą - galėjo dar šiek tiek mokytis, o jau audrai pertraukė ryšius su "Nazaretanais" / Vyčiais / Romoje ar pasiuntinių "Krivių Krivulės" įtaki užtikrinti ir lenkų politika ir tt. - kaip tokių Nazaretanų kapo, ir tarnybą eina užtarnesnių pas Romą savų nebeturi - jo kaip mokytų.

Rašė į "Nuo. Lietuvos" - lenkiškų šuo - straipsnių dvidešimt apsireiškė / Vaikai - Tyrai / čečiantinio ir lenkų kalbos ir šedejų, ar išparido

...ne praeuru – kalboje bitiela – kojioje po visų kalbėjęs ir vidaunių pag atkreipavusių lenkų ir šlėzų, jau pag Popno mandagumo – dėmesį ir kardinolų, kaip vadamų savo bitiela – ant kurio dargi dėvė užpaunė vardų tėvų gerbia, pasidinęs savo „Dėkalo-Kalam" Tai dėl ų Kalbėjėzia išpovų „Salaca."

Kun. Kaulakis sugrįžęs Petrapylen – eužėi daugi pasikalbėjęs kalbėsiamų (buvo akpaudos „Vade"), ir pasiskaitę, taip ir kyšo Rymo apsivaikyjęs įlamtai – teorėtikų – kuo vargai Rymo pirmų, kokių kaip tik reikia Vatikanui. Vargai ištaisę ten tai šventia kalbėsiamų – pasikalbėję apie Kolizėjų, Kuomet gyvų Kolizėjų, gyvų Rymą – kamuk gyvų Rymą, gyvų pasaulį praktikų Kalbėsiamų išrodo baisiai didele šitoje prasiaipole.

Tuomtarpu Kolizėjų defacto griuvo – Rymą šovė, ir galima šiuolai šiekti, kad griuvus Rymai – pasiliks pasaulis.

Kitokių sugrįžęs, negavo profesoriaus akademijoje – taip vadė Nevaravaukų pavedėjimai, kad ji nai šviesta jau vietų Rymoje, kadangi Petrapylėje, neapkavavo nė jo mokslo, nė galumų. Kokia tai pavedėjai pasikyko. Kad aiau kaikas vyskupu – nevėno daugo nebaisiaus mokyklų Rymas. Bet jau eita į Münkenų, Šaldeburgų, Šveicarų ar Friburgų – o tik baigėsių šiuos vadėjimus Rymas metavų – kitiems, kad pavidavimui Knygynuose – atkyvuoja, ir paskui Rymą – deisvedau Vatikano kurtokratijų. – Kun. Bučys, šventų šimtų – ir taip tik nudirgus, kaip iš Rymo pabėgęs nesa kaip laiko, kiaus pertoli nueiti." Šiaet mane, kad Vatikano Velnejai Šventi!

Kun. Bučio – matyti jau kartus su Komitetu buvo nutarta ...ėiškoti naujų kelių – Ne ir nueita nuvi naujais keliais – Komitetų bitia be atstovo, o atstovas iš šalies nesapranės atsidurė dvejonėje – Gaila, kad taip atsitiko, vidaj Romoje kuriame kuris dvejų, o pasklausę mane, ...ė ...ė ...ė padarę ... bet mano nebijimai, mano nesubrendėlių vaikai, kad iki jokių išvadų ir darbų, niekas nieko nuveikti negalėjo.

Kunigas Bučys. Romoj. Išvažiavęs Rugpjūčio mėnesyje į užsieni, Kunigas Prof. Pr. Bučys „Vado" bendradarbis laimingai nukeliavo Romon 23 Rugpjūčio (5 Rugsėjo). Kelionė truko 12 dienų. Apsigyveno kunigų viešbutyje Minerva prie Piazza Minerva.

Vadas 1916. 4-28.

Una pretesa lettera dell' Imperatore Francesco Giuseppe

Abbiamo letto in vari giornali la seguente lettera, che si dice indirizzata dall'Imperatore Francesco Giuseppe a Monsignor Valfrè di Bonzo, nuovo Nunzio Apostolico a Vienna, e che la *Sera* pretende di aver ricevuta da Vercelli:

« Godo di felicitarmi con l'E. V. per la fortunata nomina, da me ben auspicata, di voi alla nunziatura apostolica di Vienna. Il Sommo Pontefice ha con tatto e con coscienza interpretate quelle che sono le necessità del momento, mantenendosi coll'impero in quella sincerità di rapporti che formano il mio programma religioso superiore a tutte le interpretazioni che vennero sempre date alla mia fede di credente in Dio e all'ossequio che ha per i suoi ministri. Spero che la missione che V. E. verrà presto a compiere nel mio impero dia quei risultati che vi ripromettete, che formano il mio affidamento e che sono nell'ordine delle aspirazioni del Vaticano. Posso con sicurezza dirvi che la vostra scelta fu accolta da tutti ed ovunque con sincero compiacimento, ritenuta un buon auspicio per il trionfo di quella fede che ha mantenuti uniti i vincoli indissolubili e cordiali del Vaticano col mio impero. Eguali sentimenti ho espresso alla Santa Sede i quali in mezzo al torbido, irrisecabile susseguirsi di sanguinosi avvenimenti, sono je conferma dei rapporti nostri superiori agli equivoci e ai tradimenti civili che Iddio saprà finalmente punire. Con particolare devozione, di V. E. veneratissima

Francesco Giuseppe ».

Abbiamo creduto di non dover privare i lettori di questa preziosa notizia che abbiamo visto avidamente raccolta da parecchi fogli liberali per dare ancora una volta ai lettori un'idea della sfrontatezza ed improntitudine di certa stampa. Non paga, infatti, di inventare ogni giorno e di lanciare nel pubblico notizie prive di qualsiasi fondamento riguardanti la Santa Sede, essa arriva perfino, come è avvenuto pur di recente, e come è appunto il caso di cui ci occupiamo, a creare di sana pianta documenti fantastici ed immaginari, per servirsene poi a scopo di polemiche e di commenti più o meno maligni.

Ora di fronte ad esempi così palpabili di malafede, noi domandiamo se sia più possibile ed anche decoroso per la Santa Sede di tener dietro, per ismentirle volta per volta, a tutta questa congerie di invenzioni insulse e malvagie, che forma il pascolo abituale e gradito di certi giornali. Non resta che a fare una semplice constatazione, e questa si è che ci troviamo di fronte ad una campagna organizzata in tutte le forme, ad una officina inesauribile di falsità e di menzogne che è bene di tanto in tanto segnalare e denunziare al giudizio di tutti gli onesti.

a.

» Osservatore Romano " 1916 - n° 201. 180

Kaip tik lenkų bičių dėtis su lietuviais. Vatikano priešai suvarė nebaisią baiką prancūzų-šiono - spaudoje ir kasdien nors laikraštis - o paskui dero įvairiojimus - savo kaip tik lenkai degės susimesti

Antai Vilniaus Obsta (Gaz. Cr.) arba Klaikas da Berandovskis - rašo straipsnį į Varšavos pasmaniaus ar krakovas laikraštį - ir to tam ji atkartoja Vilniuje, kaipo lenkų visuomenės balsą.

Kuomet organizuoja Vatikano or. jo or ganas gerai sako „ Nes nesta ką ge fare ky pabrėžta" - teisus tyli, bet ir spaudoje apie lietuvių ir lenkus plepalų. - O tai vatikanai klykė!!

* * *

Non è il papato che fece grande l'Italia, avendo sempre atteso a spezzarne l'unità, chiamando il nemico in patria. Chi la fece fiorire, rispettare, ammirare, amare, chi procurò che la civiltà d'Italia esercitasse la sua geniale influenza in tutto il mondo, sono i suoi artisti che furono pensatori degni d'essere eroi, i suoi eroi che si sentivano inspirati all'ideale della patria, artisti, pensatori ed eroi, ben decisi a cogliere il frutto proibito del sapere.

Jacopo Molescott.

Žiūrėti dar bulę
Honorijaus IV dėl Asyžo vienuolių
Romoje patvirtinimo Jonas III
ir šio testamento precepit pranciškonų
kad per obedientiam ~~ir pelose~~ nė
non recedant pelose dovanų (žemių ir Ce-
sia Romana nec de nec per subreptionem personarum, nec pro ordine
nec pro alio loco, regule sub specie predicationis, regule pro perse-
nitate aliorum contraria.
Waddingi ad ann. 1220 n. 36; Reg. Sanct. Oct. II, 663.
Žr. vedamas Fr. Ehrle'io del Bertoldi op. cit. II, 82.

Honorijus IV dėl
Romos 1285

A. Honorijus, nel 1285 duose kapucinams dekretą ordine. Mat
Comelio Esterano prisiėmė la Spoliazione di non ordini religiosi.
Sakoma, kad, ir Apaštalų Sosto e pagrindinė ir Asyžiečiai
Asyžiečiai per kiu, Honorijus III confermasse šio non attende l'Ordine
ma solo a viva voce, tai pat confermato solennemente
da Onorio III nel 1216 (Cfr. Bullar. Franc. III, 321.)

10-XI-1916 Dvasiškiųjų Ramaų Žiūrėti.

Kaip dar Nemunėly saudeny pasaplauti, kolei mušiūriai
galutinai supras, kad mus Kaltų, mums liekuviauj nera
ko laukti. Rama visiamed laikosi drutesnio.
Tikrą supratau iš Kražiaus. Net toj kartuj prisiųjo man
tenai lankyti, kolei galutinai kasdieniai, kad Kardi-
nolo Vikaro rašty — Magnificentiae Ramuzzi išsiųsta
8 Lapkr. 1916 m. (Pamiršau pasakyti mūsų reg-
gal iš geriau — bus proga pasakyti Mgr Kaufmai, uz
klausant.)
Kaip gi, pasakiau. Aiškiai padaviau prašymą Kardi-
nolui Gruodžio 1914 — o jisai man sakė Balandžio
1915 kad išrinktojo mano veikalą Antroyeichui Ra-
mozzi, ir pasakė manęs ne pas save užsirašyti
Ir Šėvo Šampelonia
Re, ber. Viską atsakiau.

Et, Lauri Flamozzi, tui discreti formalitas, ~~dum~~ pecuniae Cardinalis Camerlin.

Eminencija - Ekzaminuoja kokie tenka darbai reikalingi, ~~kad~~ atėn parašytus knygas „de Ecclesiae Romanae, quae tenetur ~~reparare~~ contrahere aut tuendae - dėl tokių ir tam tikslui.

Apie knygas atėn mūsų nežinau, bet ne manau - tik apie Jaunės atėn parašytas gerai.

Dėlykas va kame. Mūsų Šventas Tėvas X. vėl jo šventenybė turi gauti popiežiaus patvirtinimą. Perdaba ekzaminuoti rytkabai. - Kadangi karo dėlei, mūsų negalima turėti susirašinėti su visomis šalimis, ir kadangi atėn knygos Jo Šventenybė karštai norėtų, esmi prašytas ir prijaukinti mūs Kardinolo Vikaro, kad kraštiniai ~~ji~~ ją rūpi labiausiai, kad kuo mažiausiai, ordinarius dėl, jūsų perdabytų mane, kad ekzaminuotų. Patsai nuneščiau tą rūpestį Kardinolui priimti mane labai ~~gandagiai~~ - ir prižadėjo parašyti Maggiorlanui.

Pokalbis Šventuoju. Mūsų Kunigų ~~kuriuos~~ mane gal viejo, paklausė - ar galima jam pasveikinti Jaunės su užkvietimu?

Ne daro, atsakiau.

Tai ačiū, kad greitai kuo galima tą padaryti, nes Kardinolas labai mandagiai pasiūlė Jaunės.

Antri metai jau eina, o užkvietimo kaip nebuvo, taip ir nėra, nežinia kada kada atėn ji. Pasti Apaštalo Sekretoriaus agentas prie pakvietimo ją a. Kardinolas Migliardi dare gera kudikiui, kuo tik mano asmenies. Tik kard. Migliardi mirė, tai Sekretorius kad ji paliudinus Jaunės prastojo vertę - Nekuo su minutiniu nesiskaito, o Popiežius

mokyti mirusius nakvidinti ir katyne - Viskas bergždžiai
bežmoniai. Kaip kad dabartinis atstovas ten Kardinolo
Ottavianio Valstybės sekretoriaus buvusio mirusiųjų
kvidinti ir Europos Taikos
Jūsų apeitas kun. Kulokų birželio m. 1915 apsakė
Romoje lenkų pabėgėlių kad aišku iš Šventosios
Vietos, na ir tuom daugiau pasitikėjimo.
Prašome, kad man neteksty atsiųsti prieš Jūsų
kelionę aišku Bavarų Kapelionų, aišku nuskelbimą
ir tų visų dalykų pasaką "Lukemburgo mums ne
bijomės". Bavarų Šventosios prie dviejų popierių
kad mes tiesiai galim ir nebijoti. . . .
Tik tiek, kartu prisiųsti man išrašą apie
Mons. Santoforo - Jūsų raštelį Mš Santoforo
darbuotės Segretarijoj di Stato, ir kitko seno pa-
ieškojau Bell. XV - nedaug, ir tuom privatiškai.
Prašome jūsų gerai, jog lenkai rašinėjo per
Romą ir daro mum klaidų, aišku tik pasitikė-
jau, kaip gi kitaip - juk daug kuo Romai daro
atsakantį Kardinolui Vikarui, kuris mane per-
klaidė.
Aišku pačiu reikalu kame dalykų pasaką Mš Sant
foro - Aišku, jeigu kas neįsidėmėjo Tamstos klau-
sių atsakymu aišku.
Tik dėl akcijos jog mane Santoforo ir visko
- aišku dvejoja mes Maggiorano - Kalogėra apie
Tamstos veiklą. Tas - esama tuojaus Kardino-
lo Ogilvie - tik mes Kardinolo Vikaro, Romoj
ši nejauno pakio rašto.
Ar nerandi Tamsta?
Kaip gi kitaip - aišku žinau ir tokį Kardinolą,
kad jeigu mane perdėtė

Taigi gavau Tamstą mylą, ~~kuri~~ kada išbijojau rašlą ~~ir~~ Tamsos nori Šviesti. —
Na, ir gavau Šventą.—
Pasirodo, kad Nordinsko Viktoro rašlą gulėjo daugiau negu metus - nuvažiavo Saksėn šiykštų dalykėlį. Padėčiau ją Stradelį „ ~~ir~~ Kun. Pasaccio laiškų pabaigė, ką išbijau perrodė Kun. Pučiui. Pučys išbijaujęs išbėgo — Su manimi nekalbėjo tenguva.
Ką padarysiu nežinau. Tik praeitąjį Kardinolių išvažiavimą išgirdau gerai iš vienų, jaigu kaip neišsimelavo.

Šventą gavau labai mielą laiškelį iš mano Kardinolo. Venecijos Patriarko Sa Eminencijos — pavadinęs mane „Mio Caro Signor Canonico“ dėkoja man už darbus. Taip elgėsi Europos vyrai. O musiškiai?
Iš 1913 metų, ahasiverų Romon parvažiavę į savo vyskupus Katalogą, dvidešimt jame vietų, kaip ir kų čionai radau prie Ši Stalvirto Bažnyčių - Šventą motiniškai apdovanotą. Abejonių, užtrukdamų negavau. Tik 1914 m. gavęs, abejonę Kardinolui Romon, nepasiekė tuo norėjimu apie Ši Eminencijos laiškų:
„Ing aden, Gallipoli vaikus į Cheminį apie vaikų.
Gal kuri, ateis nepasiekęs gadinusių tuos laiškus“. Na kartą baigiau tai ateis Tamstą daugiau nerašysiu — ir mes tų metų kardinolui vaikų į Kiniją. Priėjau tai vėl naujadarau jau per Kalėdas per Velykas ir per Ši Sekmines.
Antrą atsiliepimą - Kadaise prieš užsienį ~~ir~~ ir Kunigų Seminarijų pabaigęs. Vyskų Cigliarų kurį pasiekiau grįžęs namo prienių, nedavėsi ~~ir~~ buvęs ir vienas kartas išvažiavimų dvarų ir laikraščių užtrukęs nuskaitė ~~ir~~ laiškų prieš priėmė... Per Velykas, ateis kaip gavau naują pakvietimą jam Šventą. Ne bilietėlio nebeturėjo. Tik į metus, abejonės man ir vėl patvirtinęs, Kathedralinės Sų mainių. Cigliarų priminė. Ak, ateis kalbų prieš Tamstą - nealsuokime mūs laiškus „Viską Tamstele, davarom“ kad gavau užtenka laiškų — ir mes to laiško nebeminėjo nevažiavo į Cigliarus. O kaip elgėsi Kun. Šaukeitis Nežinau tik to, kad išvažiuojant Romon suvirtabėjome ratelių Viktorų veikalėlio. Gal. mūsų Demonje abejonės, parašė man vėl vieną laiškų 1913 metų — užuominą to kad kelelis kartą prieš jį atsiųsti. Galutinai pasipiktino ant to vyskupo ir kaip žegnotis nenorėjo nebe mano ne nekame“. Kunų Bužys, kuris jau lėšų dėvėjų repų, ir tų vieną išnaudojo pasiųsti apie Šaukeitį — „Kiaulė“ — dėlto nuo to viską. — Padėjo ant Šventą kiek kartų linkėjau jam ir

Il Patriarca di Venezia 13.11.16.

Mio caro Sig.r Canonico

Ella sempre gentile ha voluto
attestarmi con le Sue congratulazioni.
Me la ringrazio di cuore nella speranza
di vederla presto. Memento

Dmo
+ G. La Fontaine

Patriarca multos annos.

185.

Eccellenza!

Dopo aver letto nell'Osservatore Romano, che Vostra Eccellenza è stata nominata Cardinale di S.R.E., mi affretto, e col massimo piacere, a porgere ai piedi ~~Vostra Eccellenza~~ i miei rincrescimi, ad multos annos."

Sua Eccellenza Rma e Ona Mgr Pietro da Fontaine Patriarca di Venezia

Pregandola di darmi la Sua benedizione pastorale Le bacio il sacro anello e con massima stima mi professo

Roma li 11 Nov. 1916.

Il Suo dmo servitore
Can. Cav. Mingozzi

11 Nov. 1916

Jūsų Ekselencija!

Perskaitęs Romos Laikraštyje, kad Jūsų Ekselencija Venecijos Patriarchu, mielai imuosi pasveikinti - ir kartu pasveikinu Jūsų 1900 m. sukaktuvių Venecijoje maldaun patriarcha Karalioła - Sarto, veikiau Pijų X - Taigi Jūsų Ekselencijai bučiuodamas Jo sakmenį XV i.t.

Jūsų mielas ir gerbiantis

Kanauninkas Tamulevičius

Karalioła - o paskui patriarchu Pijų X ant Petro Sosto - Aciu, aciu - bet ar jau persenas.

Na, tik. Gell. jaunesnis už mane. -

Tokiam paskaitė mano ar aseu kuris kanonet Venecijoje, Man regis, kad karui pasibaigus, važiuojant į Lietuvą, ~~už~~ kelią grįžtu per Veneciją, reiau atsisveikinu per Ačiu.

Taigi maldaun palaukyti ir mane.

Mano miestelyje Gell. abudviem.

Ne tiek kad tik atsiaukti, bet apsigyventi pas mane.

Aciu Gell - ačiu nedrįsčiau atsakyti.

Niekas, niekas, patriarchatas didelis, daugeli turtai reikalauja, galeti pagyventi kiek pabūs.

Aciu, E-ja, aciu - tarpi ir atsisveikinu.

Per Kalėdas, per Velykas sugrįžtant pas Lietuvių Venecijoje gaudavau iš jo gražų atsivaizdą su padeka po pabaigę raštą.

Sveikinimai Popiežiui, kelei ant jam rašomų ir vokų tokiam kaip. Cav et Rev.

Ką tokei maldaun, mielą ir gražaus aukštumo vyrą.

Ne vienetį - giedrą apie Viešpatį, sutaikingą gyvenimą.

Jūsų Venecijon - Viešnios nau padekavęs. Ir Fontainas yra puikios aukštumo žmogus - mielas ir kaip, niekas nenuda....

Kardinolyté sieu jsou zjejich, o gd der sulaussiú pamatuji. Zpiczium - tuomek ú sicherung bytzaussi atwiesitzen da pes. vezyli.

Dalsartow Kardinola Kollegija ateczymi tuom, kad gsié nekiwa ma praxtheomig vypra - vsi gié sui generis, quasi mo- - kirrowatai ú sick. Tai darbay Kard. Merry del Valio. Budawáy sekretorii Pijé X ú tarédamas g ale. jiai trauke Kollegijan - ly tik kwaitesnig wi va- ve - sawi kaip kad Seime Sakanawiczy, pré wyriausio Razoso, vieny kwailiy trauke Seime Kapitolan. Tik ú to Bazmyczai nauday, gdey nepatejo. Merry del Valui ir Sakanawiczii uzdeko, ly tik jié ú sicheta kad to Karp kwailis.

Petra pazymeti - kad Pitrinczaueli kardinolai tai Ry- meczai, ka ieina ú monsignorus # kurie darbawo si Kongregacijoje - Jis tai daugiausia pilni pusbalsi maxamorahiai patrigantai. Maxiausia, gdey ruppi beingoja.

Graui prideda ú kerpa ú „Tribuna" - ypa tai nekatalikiszky laikraszti - o tiesi atsitikime jis labai gerai parasé - ——

ATTORNO AI NUOVI CARDINALI

La Tribuna 11 Nov. 1916

Politica di "revirement„ o di rappresaglia?

Come dicemmo nella nostra quarta edizione, l'*Osservatore Romano* ha pubblicato l'attesa lista dei nuovi cardinali che il Papa « pubblicherà » a sua volta nel Concistoro segreto del 4 dicembre, seguito il 7 dicembre dal Concistoro pubblico.

Ecco la lista data dall'organo del Vaticano:

Mons. Pietro La Fontaine, patriarca di Venezia; mons. Donato Sbarretti, arcivescovo titolare di Efeso, assessore del Sant'Officio; mons. Augusto Dubourg, arcivescovo di Rennes; mons. Ludovico Ernesto Dubois, arcivescovo di Rouen; mons. Vittorio Amedeo Ranuzzi de Bianchi, arcivescovo di Tiro, Maggiordomo di Sua Santità; mons. Tommaso Pio Boggiani, arcivescovo titolare di Edessa, assessore della Sacra Congregazione Concistoriale; mons. Alessio Ascalesi, arcivescovo di Benevento; mons. Luigi Giuseppe Maurin, vescovo di Grenoble, ora promosso alla sede arcivescovile di Lione; mons. Nicolò Marini, uditore di Sua Santità, segretario del Supremo tribunale della Segnatura, e mons. Oreste Giorgi, segretario della Sacra Congregazione del Concilio.

I cardinali son dunque quelli preannunciati, meno l'arcivescovo di Genova, mons. Gavotti e mons. Sili, elemosiniere pontificio, sul cui nome si era molto insistito. Anche questi prelati, si dice in Vaticano, saranno elevati alla porpora nel Concistoro che seguirà quello preannunciato. Per mons. Gavotti si oppone che è troppo recente la sua nomina; mons. Sili che il posto di Elemosiniere non è « cardinalizio », e che il Papa non voleva creare il precedente di renderlo tale. Mons. Sili — che è anche stretto congiunto del card. Gasparri — sarà elevato ad Uditore del Papa, al posto di mons. Marini. L'alto ufficio di Uditore santissimo fu ripristinato, com'è noto, da Benedetto XV e sembra dovrà avere sempre maggiore importanza, specialmente in materia di nomine di vescovi, riassumendo incarichi ora affidati alla Congregazione concistoriale, presieduta dal card. De Lai.

Già si è detto che l'importanza di questa - informata - cardinalizia è data dalla nomina contemporanea di tre arcivescovi francesi, fra i quali il Dubois che fu vescovo di Verdun. Essi, uniti ai loro attuali colleghi, portano a sette il numero dei porporati dell'episcopato francese, senza contare il card. Billiot, gesuita, gruppo abbastanza saldo sotto l'influenza del card. Amette, l'illustre arcivescovo di Parigi.

In linea generale — meno il nome di un porporato che è vivamente discusso nel mondo ecclesiastico di Roma — la nota, che non contiene elevatissime personalità, è stata accolta bene in ogni ambiente. Si distinguono specialmente i nomi dell'arcivescovo di Benevento, monsignor Ascalesi, uomo piissimo, di monsignor Giorgi, uno dei prelati più esperti della Curia romana, e del Patriarca di Venezia, sul quale si dirigono molte simpatie.

Abbiamo da Parigi che il *Journal* così commenta, in una nota da Roma, le nomine dei nuovi cardinali:

« Negli ambienti cattolici francesi la nomina di tre cardinali connazionali produce ottima impressione ed è giudicata quasi come un segno di *revirement* da parte della Santa Sede verso la Francia cattolica. Questa decisione è stata presa da Benedetto XV in brevissimo tempo, perchè un mese fa il Papa stesso non vi pensava. Essa era nota da una settimana. Nei circoli francesi si diceva anche che la manifestazione della Santa Sede nei riguardi della Francia sarebbe stata completa e senza restrizione, e si affermava che tra i nuovi cardinali, se non tutti compresi dei nomi che hanno un significato nettamente patriottico, quale quello di mons. Lobedé, vescovo di Arras. Ma il comunicato dell'*Osservatore Romano* ci dice che il Papa non ha voluto forzare la mano, in ogni modo, nei circoli vaticani si ritiene che il nuovo gesto di Benedetto XV non sia senza significato. Esso confermerebbe le voci che corrono da qualche giorno sui torbidi nei rapporti fra il Vaticano e gli Imperi Centrali. Secondo tali voci l'Austria non avrebbe mantenuto una promessa fatta al Papa. Si dice che si tratterebbe degli ultimi bombardamenti di Venezia. Altri però affermano trattarsi della questione polacca e del modo di procedere dei Turco-Tedeschi in Palestina. Infine non mancano le voci che vogliono un eccesso di collera si sia impadronito di Benedetto XV spingendolo sulla via della giustizia. E' vero? — Io si saprà presto. In ogni modo, bisogna constatare che il numero dei cardinali francesi è ora al completo, anzi esuberante. Secondo la consuetudine, in Francia, dopo la conquista dell'Algeria, ha sempre avuto diritto a sette cappelli, ma in realtà giammai il clero francese è stato effettivamente rappresentato

...la sette cardinali. Dopo questo Concistoro,
...se fra i cardinali francesi si voglia com-
...prendere il Billiot essi saranno otto. Non
...è priva di significato la mancanza di nuo-
...vi cardinali austriaci e tedeschi, specie
...quando si sa che la duplice monarchia a-
...veva insistito per il Vescovo di Praga. Fra
...le critiche che si fanno al Papa, a propo-
...sito dei nuovi cardinali, merita di essere
...rilevata la mancanza di personalità supe-
...riori, che avrebbero potuto rialzare in que-
...sto momento il prestigio del Sacro Collegio,
...che è un po' in ribasso, e che, secondo i
...capi del partito clericale, non è per la
...Chiesa un Consiglio di *Stato molto brillan-*
...te. In quanto ai nomi italiani bisogna con-
...statare trattarsi di promozioni volute dal
...ronismo burocratico. »

Įdėdamas šiuomi „Tribuna"-laikraščio nuomo-
nėj Antrzejovskio Kozlovskio – kurio buvau sekre-
torium 1892-99/. Senelis sunkiaitaitis Rusijoje
laikais skaitydavo – labiausiai mums priešin-
gą dienraštį – „Grażdanin" kurį liepdavo išra-
šyti vardan Kanceliarijos. Kuomet gi jam
pažymėta, ką tokį nelinksmą laikraštį skaito
ir prilaiko – jisai atsakydavo – „Tai matote
kad jūs nesuprantate kame dalykas – kad žinoti ko jie nori nuo
mus, ir už ką mus persekioja, reikia būtinai žinoti, ką jie
rašo prieš mus" – Taip lygiai darau ir aš kas link šv.
Kolegijos narių ir kas link Romos apskritai — Išm. —

Pijaus X – gerosi širdis.

Šiomis dienomis pasimirė Romoje 80 metų senelis
graikų-apeigos kunigas Niccolò Franco – buvo tai urėdas
Vatikano Knygyno. Jisai, kaip girdėjau, visą savo amžį
mėgo liežuvniauti. Ar tai jo daryta iš kvailumo, ar iš
dievotumo – tai jis žino. Aš-gi pažinau jį Vatikano
bibliotekoje, kur reguliariškai ateidavo kasdien
apie 10½ rytmetyje, kalbėjomos nekartą, išrodė
labai simpatiška senelis su balta barzda ir ilgais baltais plaukais.

Anais laikais, kuomet Kardinolas Sarto buvo Vene-
cijos Patriarcha, a. a. Niccolò Franco, buvo Propagan-
dos nusiųstas Venecijon, kad tenai sutvarkyti graikų
ar rytiečių Seminariją, iš ko nieko neišėjo. Franco
pasirodė neatsakantis tam darbui perdaug bos pa-
čios Propagandos buvo atšauktas Roman, kur kai-
po mokslo vyras darbavosi Knygyne.

Nieko nenuveikęs Venecijos rytiečių Seminarijai, ve-
lionis vis-gi paliko tenai atmintį. Andai jisai
apskundė Romoje, Kardinolą Sartą, buk sasai
gyvenąs su trimis mergomis ?!

Dalykas ištyrus pasirodė, kad pas Kardinolą
gyvena jo trįs seserįs, kurių dvi ir šiandien gyvos Romoje.

Šiejų dienų aiškėn, kun. Franco pasitikėjimo kam, kad jisai nenuoširdžiai, kad tai sesuo . . . .

Tik šit po keletos metų – Kardinolas Sarto, kaip popiežium Pijus X. –

Franco pasitiko nė gyvas, nė miręs. Esmė kad pirmas popiežiaus Pijaus X tiesos išvaizdą į Vatikano bibliotekas ir seserim į Romą.

Tuomtarpu Pijaus X nė neužsiminta apie tąją dalyką Franco darbuotės bibliotekoje ir pergyvenus velionį. Kas matė Pijų X – dar tik supras, kad tik dorasai šventas žmogus, o šuolio pasiilgti. –

15/XI-1916 Kito dangiaus stebėti – bitės vaikus auginant

Seserų labiausia nemėgstas grįžtąs prie bičiavonių – vagystės (vaikų pabaikimas). Ir per žmogų, kuriam priimeta šitąją varda. Ypač žiūrima kaspino ir kojų laužnotės. Tą matėm išsiplėtusi peteliškėje – nuo kun. Sanieko, kun. Ruščausko ir Šiaulėtų Merinovo ir Augeičių – kuriuo kojų kaspinėliu „vagystės“.

To dabijau aiva ir peteliškėje, ir Viešvilėje ir Šauliuje.

Tik to dar labo, kad dar pasakoti mūsų bitės laukai – bet gaila, kad ir mūsų nesuprantančiųjų politikų kuniginai, sekdamies seserų tų pat kantrybės. Tiek kam priešiję gyvėti, kad ir nėr mūsų savadarbiškiai nemigai priešiavoję man – bet tik nelaimei kad kun. Krapavičius cirka su mirusiaisiais.

Šiokių pastabų nerasi niekuomet, kad augi bartiesi dėvėjęs „priešt be kokio atjiciero skatuvas arba arbatą vynu“?!

Taip gilų to yra šiai mūsų Lietuvių veikimų gerumo pa-
reiškė Kun. Dambrauskas. – Darbuotės srityse ir mažiau kliudo,
ar gyvenimo priežastys kliek geros nekuria laimės
ir Lietuvai dirbt. Nė savo pasiekimų tėvai ir gyvenimuose
ir kitaip valdininkai, yrėt vietos kartais kliudymai
apysaviu mąstymu, tėvai, mūsų keipi nėr nesupratami, nerimi
kaltinami apie tamsę. Akademijoje, kad yra da pavidaus
kuogo ir mūsų – dalyvo tik mažai mūsų tame klaidų.
Tai ir nėra dievui atsakymo.

Tokių išmintingų vyrų kaip Kun. Dambrauskų galėjo atsirasti,
bet jam gale pasirinko savo kelią ir pasirinė mūsų,
o tėvas yra ir mokytojas ne kų tai Tokio klaidingo tenka
kunigaikščio.

Didesnis pabaudimas radijų valdžiai ir nesuradi, keipi
kad Lietuvių ir Rusijų lenkai. Antai pabrangęs Baltrušaitis
Antanaičių, Žukauskų, Mašiotų, Gruzdų ir daugumos kitų
gudrių mokinių tai tėvai dvasios. Jei nekiek per dvejų
bet per plyšių landį, kad tik savo reikalų dirbti, bet
jiegų daugumos nekaro prieš lietuvių – bet tik „vie-
dovaikių" tą pati matai Lenkuose, Latvyse ir Rusai.
Lenkai tenka prieš lietuvių – tik dėlto, kad įbaugyti
lietuvių, dasiekę jiems jaiš ir rusų nekenčia Lenkų
veiduomenybę.

Apsaugai čionai politika panaši lenkų. Lietuvių
tėvai kaip, kad jiegų nedaugumo „vaidovaikių" ir
įtaka į lenkų kalbą. Ir čionai tik nebaigus ne-
pasiekė, gal ašiai vienus, jaigu nepasiekių supra-
tau jų politikų dėl pabaigėjo – ne ir vėtos čia
mi „vaidovaikių" nėr per trų dvidešimų
metų.

Tąjį pat pavasarį ir Rusijoje. Dar 1910 m. kovo mėn.
pirmų kartą pasitarimas Rusijoje, kuomet dar nesiekusios

kaj kai audekai, atvaizdoj mums su Mikalkevičiūte
Romam, pasai kaipo ~~ir~~ rezidentui ~~mano~~ man dar leidžia
ir specialiska ir jau buvo Rome, bijau sveikata mane
kad čionai vietoje apsistoti pas Narušaitus, nera kai ja
za mazai. Jeva, kai geza mano vaikas, na ir apsistojame
Neužilgo ir vaikeliatis, ir meko-ji mums gero celebrezi
ir jau 9 vakare laike užtarnybų savo niemdžių
Man bėda pasirodė kad ji tokioj maudagioj - o studijom
mokas savoj kalboj - ji šiekiek, pagal leidžia programa
nenorėta mums mokslo leisti dagrasti. Nes ir audien-
gą - šiekiek įsijaus su kelei vaiai pas Jo Šventybę, ji
mums gero pas Vatikaną mokytis mus su laiškais
prie kokio kai Monsignoro. Toki kitoki gauti kai jo-
ko darbo, per Rusijų Misiją prie Vatikano kuba-
me gavę jeresnius.
Kad nepriėdinėti prie pasipiestų per Rusijos valdžią
nuda su Mikalkevičiūte, kaip mums buvo leista įgyd-
ytos mejoro pas Rusų agentą, kur jau buvę pas
popiežių Šventoj audiencijoj priimtame Jo kaunės agen-
to paklausta ar nenorėtumem matyti Jo Šventybę - patvir-
kėmę jam leisti buvę. Tuomet agentas užrašino mums
audiencijų pas Kard. Rampolla.
Šaudien kad aiem atvaizdoj į Romą ir kad kaipo
„Vaikų rezidentui" - leuksi politikantej priėmė mane da-
vanai ir dar priimkėtu, pokuo buda nežinau pas
pyrenti, kad nelyti į jį kaipą - ko ne mųsų vys-
kupai ne kunigai nemyranta.
Atvažiavusiej į Romą keaki autei Strazdinių,
Radvilą, Mikevskai, Domarskij, Plateris - pramanau
cine į Rusų misionierių ir vieta gauna audien-
cijoj prie Jo Šventybės. Jis kaipo gyvendyti baltym-
dėtu ar kitaustai - kad nebuti „Vaikų rezidentu"

[illegible] akyse, „Mūko kitę kelią" – ne ir kur nenuo-
mone ėjasco. – Dukai Kunigaikštienei Magdelena Radvyli-
nei, nenoredama kuti leisės aprauksta u vyskupowke „ant
kojų kitę kelią" ir nesiuntė jį jai 50.000 lyra abso-
liucijų auksu. Ji tėvui – visų auditorių negavo.
Jei pats atsitiko da Rim. Bučių. Ir gaila, nepaklausę ma-
no patarimo, eimės pirkti naują kelią – ir išbėgo iš
Romos, nieko nepasakęs – gėda tik kad lietuvių Kunigi-
gų išrinko ji savo atstovu. Vieną ir tą apsijuo-
kino ir tiek. Vaikai „Purkesi" iš karės lietuvio
ir tėvu nau nenoręs gerednamų savo „Sprawų". –
Patsai je, kaj je nebuvo, gyrėsi ir lenkai. Rusijoj
akyse. Bet sugrįžus ko prastą taisyklę – jaigu
ji Tėvai sakosi turėti Rusijoj atstovą prie Vatika-
no, tai nekam kitam, tik kad Rusijoj pravalčiui vyrį
tasai ijį – ko negali sugrįžti lenkų užsiimti lietu-
viai

Romoje esama lenkų biuro. To biuro centrinėse
kalų „profesorių" Gorek – galicietį, galgalicijų Zydelį. Ki-
po galicietį yra didesnėse Rusijoj priešingoj, ne-
sėk „nepriejednamų" autoritetų. Tečiau jiems gerai su-
prantamų lenkų reikalų, neišdrįso patiekti „ne Tos-
nodų Dievų ir tėvynių elbasių" ir nesiuntė į 33 d. lie-
kų endekų programų (Krakow 1913 m.) kuri tiktai
punktuose 1, 2, ir 3 užima lenkams sekantis ne ruseis
ir dalyvauti jų kad ir labdaringuose įstaigose – dvasi-
ninkų Rusų Romiečiai Romoje, šelpti vargų ne-
laimėjusių Karę (darosi prieš Austrija).

Iš prieš mane atsiuntė Rusų Komitetą (Comitato
di soccorso ai prigionieri di Guerra Russi) Roma, Via
Veneto № 95. Rendicanto per il periodo dal dicembre
1915. Roma al 1° Ottobre 1916. –

Miestelyje atsiranda kaip tik ranka lenkų [illegible]
antai „Dzień. Liz. prof." praneša 20 lyrų . . . . !!
Taip elgėsi lenkai – taip dvidesi savę vadinti už notrių
mušę lietuvius – gudosius daugelyje . . .
Spaudą, einą [illegible] rūpinasi Kun. Burčy nuo atsiųsti sa-
vitarkį su lenkais . . . .

Il Piccolo - 1916 N° 335

L'impressione in Vaticano

Fino dal primo giorno della indisposizione dell'Imperatore il Vaticano fu informato dalla Nunziatura di Vienna che le condizioni di Francesco Giuseppe erano fatt. da destare apprensioni; ieri mattina un dispaccio cifrato da Lugano annunziava che l'Imperatore si era aggravato.

La notizia della morte è stata appresa soltanto stamani dalla *Stefani*.

Il Papa, in conformità della consuetudine, ha telegrafato al nuovo imperatore le sue condoglianze.

Nessuna disposizione è stata presa finora per il funerale che dovrebbe farsi nella cappella Sistina nell'ottavario o nel trigesimo della morte. E' probabile che la cerimonia sia rimandata.

Iz Tevo gyvenimo nelaisvėje.

Tyrom [illegible] laikraščių [illegible] apsaugumo, bet
iš Tevų eina nelaisvėje. Iš jų iš priežasčių [illegible]
kaip Jums [illegible], laikraštis „Il Piccolo" [illegible]
kad iš Tevų gavo vieną „Cifruotą" telegramą
iš Lugano / Švic. kad tenai [illegible] sveiko ne-
bėra. Kaip tuo, kurie [illegible] dalykų [illegible]
cifruotą telegramą, kaip ir kuri [illegible]
kurią [illegible] iš Tevų nelaisvės, [illegible]
[illegible]. Mano [illegible] [illegible] lietuvių, [illegible]
[illegible] [illegible] pasaulį. – ar nerečiau [illegible]
[illegible] [illegible] nelaisvę, tai ir [illegible].
Iš Italijos valdžia ir Vatikanas – italai, jie [illegible]
[illegible], kiek naudos [illegible] iš [illegible]
[illegible] ir Vatikane. Gauti [illegible] ka nai-
kin. Bertuška [illegible] „Vichnoje Vietavan" – apie Neapo-
lio [illegible] ir [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Amerikon. [illegible] Vichnoje Vietavan 1916 m.
1916 Spausta Amerikoj „Darbininko" [illegible] 81-82.

193

Sū generai „Nori Vatikanui"
„La Tribuna" 27 Nov. 1916 m.

Romoje 27 XI 1916 vakare.

La Germania, frustrata nella sua pesante e grossolana furberia oggi si vendica affaticandosi a moltiplicare i regni sui territori russi occupati. Dopo il regno vassallo di Polonia, il regno vassallo di Lituania, con probabile estensione alla Curlandia. Poi verranno le provincie baltiche, perchè nessuno può impedire al Kaiser ed ai suoi accoliti di continuare la moltiplicazione dei regni, a loro uso e consumo, indefinitamente... Salmi.

La Germania proclamerà un regno lituano

PIETROGRADO, 26.

Secondo notizie qui ricevute, le autorità tedesche di Vilna hanno manifestato ai lituani l'intenzione della Germania di creare uno Stato lituano, che dipenderebbe dalla Germania e che nello stesso tempo sarebbe strettamente legato ad essa. La popolazione lituana sarà reclutata per completare i quadri dell'esercito tedesco. La Curlandia dovrebbe far parte del nuovo Stato, ciò che provoca fattavia malcontento generale fra i lituani, visto che questi vi scorgono l'intenzione di affidare l'amministrazione della Lituania ai Curlandesi.

Secondo notizie da Losanna, la Delegazione permanente della Lituania è stata informata che le autorità tedesche nella parte della Lituania occupata costringono tutti gli uomini abili dai 17 ai 65 anni ad arruolarsi nei battaglioni operai. Il Consiglio nazionale lituano ha dichiarato che questo provvedimento costituisce una violazione del diritto internazionale.

I vasti lavori di costruzione in corso a Nicolaievsk, alla foce dell'Amur, per creare il porto marittimo di Nicolaievsk sono ora accelerati per modo da essere compiuti in breve termine. A questo scopo il golfo dell'Amur è stato dragato, per dare accesso ai piroscafi di grande tonnellaggio.

Uno Stato lituano?

PIETROGRADO, 26 (S). — Secondo notizie qui ricevute, le autorità tedesche di Vilna hanno manifestato ai Lituani l'intenzione della Germania di creare uno Stato lituano, che dipenderebbe dalla Germania e che nello stesso tempo sarebbe strettamente legato ad esso. La popolazione lituana sarà reclutata per completare i quadri dell'esercito tedesco. La Curlandia dovrebbe far parte del nuovo Stato, ciò che provoca fattavia mal contento generale fra i Lituani, visto che questi vi scorgono l'intenzione di affidare l'amministrazione della Lituania ai Curlandesi.

„L'Osservatore Romano"
27 Nov. 1916 —

Operai lituani arruolati dai tedeschi

PIETROGRADO, 26 (S). — Secondo notizie da Losanna, la Delegazione permanente della Lituania è stata informata che le autorità tedesche nella parte della Lituania occupata costringono tutti gli uomini abili dai 17 ai 65 anni ad arruolarsi nei battaglioni operai. Il Consiglio nazionale lituano ha dichiarato che questo provvedimento costituisce una violazione del diritto internazionale.

I vasti lavori di costruzione in corso a Nicolaievsk, alla foce dell'Amur, per creare il porto marittimo di Nicolaievsk sono ora accelerati per modo da essere compiuti in breve termine. A questo scopo il golfo dell'Amur è stato dragato, per dare accesso ai piroscafi di grande tonnellaggio.

Uno Stato lituano?

PIETROGRADO, 26 (S). — Secondo notizie qui ricevute, le autorità tedesche di Vilna hanno manifestato ai Lituani l'intenzione della Germania di creare uno Stato lituano, che dipenderebbe dalla Germania e che nello stesso tempo sarebbe strettamente legato ad esso. La popolazione lituana sarà reclutata per completare i quadri dell'esercito tedesco. La Curlandia dovrebbe far parte del nuovo Stato, ciò che provoca fattavia mal contento generale fra i Lituani, visto che questi vi scorgono l'intenzione di affidare l'amministrazione della Lituania ai Curlandesi.

Новое Время 1916 – № 14.600

Изъ польской жизни и печати.

Генералъ Бабинскій о значеніи момента.

Выходящая въ Петербургѣ польская газета «Kurjer Nowy» и Obserwator Polski» рѣзко разошлись въ оцѣнкѣ извѣстнаго акта 5 ноября о провозглашеніи независимости Польши.

На страницахъ «Kurjer'a Nowa'го» выступилъ генералъ Ал. Бабинскій, съ восторгомъ привѣтствующій этотъ актъ, какъ новую эру въ жизни польскаго народа.

«Царство Польское, пишетъ А. Бабинскій, почувствуетъ, что съ него сваливались цѣпи, которыми оно было скована, почувствуетъ себя свободнымъ къ созданію своего собственнаго государственнаго зданія... Можно ли словами изобразить то, что въ настоящій моментъ чувствуетъ польское сердце, когда слово является дѣломъ и не свободнымъ».

«Передъ нашей страною, продолжаетъ онъ далѣе, стали задачи первостепенной важности, первоначальныя этихъ задачъ исчезаютъ тѣ мелкія и низкія упреки и придирки, которые направлялись противъ акта 5 ноября и которые въ дѣйствительности направлены противъ Польши... Что бы ни случилось, какъ объ актѣ 5 ноября ни будутъ судить идеалы, отъ нашихъ стремленій къ независимой и объединенной Польшѣ, не мы судемъ поддерживать и пропагандировать тотъ псевдо-максимализмъ, который раздувается только для того, чтобы передъ нимъ показалось ничтожнымъ то реальное пріобрѣтеніе, какимъ является созданное теперь положеніе вещей».

«Кто бы ни создалъ это положеніе, хотя бы это было не вызывающее довѣрія государство Гогенцоллернъ, какими бы эгоистичными ни были побужденія, которыми оно руководствовалось, но осуществилась идея, являвшаяся плодомъ самыхъ благородныхъ умовъ... Никто и ничто не можетъ затмить ея блеска, взбаламутить ея чистоту. Она не уменьшилась и не стала менѣе возвышенной только отъ того, что ее поставили вѣхою, къ которой никто особенно не торопился. Не уменьшаемъ ее и мы ни изъ желанія поправиться (комуй), ни изъ пустого критицизма, ни изъ желанія разсматривать дѣйствительность съ высоты облаковъ. Народъ нашъ получилъ свободную, независѣмую надолго ли возможность располагать своими судьбами, устраивать свой бытъ, выбирать надлежащее направленіе и наконецъ, возможность свободно, безъ чуждой надъ каждымъ словомъ цензуры, соглашеній. Когда въ совѣтской дѣлались начинается новая эра, получается возможность слѣлать для польскаго вопроса то, что будетъ имѣть значеніе для всего нашего будущаго. Значеніе момента такъ велико, переломъ настолько важенъ, что не время для разсужденій, для мелкихъ споровъ; мы должны широко раскрыть свои глаза и напрячь свой слухъ, такъ будутъ совершаться еще великія дѣла.

«Въ тихомъ единеніи переживемъ великій день, послѣ котораго мы уже не возвратимся къ прежнимъ заботамъ. Что-то уже переломилось, что-то уже нечезло навсегда: начинается новая эра. Это эра фактическаго осуществленія независимости, теперь посягаемой еще не зависимость отъ центральныхъ государствъ, эра расширенія независимости на другія польскія земли (-).

«Сколько поколѣній ушло въ могилу, заканчиваетъ ген. Бабинскій, сколько этихъ поколѣній окропляли родную землю своею кровью, пока мы дождались наконецъ, момента, когда мы можемъ сказать, что передъ народомъ уже новыя задачи. Дожили счастья начать новую жизнь, счастья борьбы не той отчаянной борьбы, которая была безнадежной, но той, которая ведетъ къ укрѣпленію и расширенію нашего національнаго существованія.....»

Послѣдующее авторомъ, многоточіе не говоритъ, съ какимъ храбрымъ генералъ Бабинскій собирается вести борьбу «за укрѣпленіе и расширеніе польскаго національнаго», но зато приказъ генерала Бе[illegible] опредѣленно заявляетъ, что [illegible] бороться безпощадно до

191.

Babianski's (Bobina – Bobin)

Apolenarija Zemaitis - Jaworsky, Georgy nekrol.

Wieki savo pacia - o Peterburgo laroji ir 4 pulejes. Daug ir kas - nezinojo, ka ji čia atvežė Petrapilen, kur ji gyveno ir kaip ji mirė. Tik vienas jos sūnus ir tas ne visai. Bet ir jis nežinojo, kur motina gyvena ir kaip ji mirė. Davė jai žinią ir atsiuntė 3 rublius.

Kaip ji augo, mes nežinome, jokių žinių davė gabus savo biografe. Kaip ji ten buvo lenkų ir mūs vaikų globėja, kaip ji pamėgo Babianskį. Tik, ji pamėgo ir jį tik mes „Bobina" savo dėl savo storo – 1888 metų – sutrikusio ant, Sabonių gat. Petrapilyje. Jo vaikystė nežinau, mano kitas gimęs. Gimnazijoje mane ir nežinojo ir kodėl ėmė mane vadinti mažuoju. Aš jam užtat ir vienintelis. Jau mažuoju prūdėjo mane atgimę vietos vyrai – der Kerle žėri. – Bobinas mokėjo įgyti kaip vietovių ir Imp. Dumą. Naprūdamas jo vietovių – mokėjo rinkti. Gimnazijos tvarkė patrapilyje, Pietvių Lietuvių" padavė jo fotografiją, rašydamas vietovių rinkti ir kaip atsidavė Dumą, dalyką pagadinau aš ir su Mackevičiumi (Mackevičius) – kad aš netvarkiu – nes Babianskis išrinkus buvo 4 Dumų priešų vietovių atgimimo, davėme kelis dalykus, mūsų, kad Mackevičius gali vietoje pavaduoti. Babianskis mano laiškus. Aš vadinu jį vietoje mane Kun. Mackevičių dėkoju man, kad kaip ir laiškų atsiuntė ir Babianskis užmokėjo man, pradžiugino mane savo, Dievo pasiuntinio Petrapilyje" ir dėkanto kunigo

Нов. Вр. Н. № 14.602

М. г. Въ № 14600 «Новаго Времени» отъ 27 октября въ отдѣлѣ «Изъ польской жизни и печати» приводится содержаніе передовой статьи газеты «Kurjer Nowy» отъ 26 октября, и статья эта приписана мнѣ съ соотвѣтственнымъ комментаріемъ. Въ видахъ возстановленія истины, прошу напечатать, что статья написана не мною и мною не подписана. Перу моему принадлежитъ послѣдующая статья «Въ виду факта», имѣющая мою подпись.

Александръ Бабянскій.

28 октября 1916 г.

Tr. Babianskio protestuoja - bus aiškiai kis Halpern, ne jo plunksnos (bet jo laikraštyje). Ir tai paprasta komedija Babianskio, ima 15 tūkstančių emerituros iš Rusijos Valdžios. Bangu iššokti, kad neatimtu (Aš gaunu 2400 algos iš tai lenkai apšauke mane, nuo vustačių mano algos tu Babianskio, ką reikėtu sakyti?!

Нов. Вр. № 14603

ПОПРАВКА. Въ нумерѣ отъ 27 октября, въ отдѣлѣ «Изъ польской жизни и печати», ошибочно приписаны генералу А. Бабянскому мнѣнія передовой статьи газеты «Kurjer Nowy». Ошибка произошла отъ того, что заголовокъ статьи генерала Бабянскаго «Wobec Faktu», напечатанной вслѣдъ за передовою, оказался случайно затертымъ и переводчикъ принялъ двѣ статьи за одну. Извиняемся передъ генераломъ Бабянскимъ за приписанное ему по ошибкѣ чужое мнѣніе и въ сегодняшнемъ нумерѣ приводимъ...

redaktorius Nov. Vr. [illegible] lenkų laikraščių [illegible]

Tame pat laike į IV Dumą „Lietuvių laikraščių" stato į lietuvių atstovų inžinierių Jalovieckį (Vilniaus gub) tą patį, ką paskui išleido knygutę „Kim jestes"?! Tai tokie musiškiai politikai!!

Nr. 5 [illegible] [illegible] lenkai [illegible] Kov. Vr. [illegible] Babianskio [illegible] 1911 [illegible]

La dinastia imperiale russa

I ROMANOFF

1. L'imperatrice Eudoxia — 2. Il metropolita Filarete Romanoff, padre di Michele — 3. Michele Romanoff, primo Zar di Russia — 4. Il monumento a Ivan Suzan, il « Salvatore della Patria » — 5. Il monumento dei Romanoff a Kostrona (scultore Adamsen) — 6. Il monastero di Ypatieff, culla della dinastia dei Romanoff.

La dinastia dei Romanoff, che da tre secoli oramai è sul trono di Russia, è quella sotto il cui illuminato governo la grande nazione si consolidò, divenne grande Potenza, sbarrò il cammino ai più grandi conquistatori e sotto il proprio scettro riunì, in un colossale impero, la metà circa di due parti del mondo.

L'antenato più antico che sia conosciuto della famiglia imperiale è quel Glianda Kambila, gentiluomo di Lituania, che, verso il 1280 andò a stabilirsi a Mosca. Abbracciata l'ortodossia, ricevè il nome di Johan e fu destinato a un posto importante: suo figlio Andrei era nominato bajardo da Ivano Xalita. I discendenti di Andreï occuparono funzioni importantissime nell'impero moscovita: ed uno di loro, Roman, doveva poi dare il nome alla famiglia intera ora regnante. La figlia di lui, Anastasia, andò sposa a Ivano il Terribile e il fratello di lei, Nikita, è trasmesso alla storia per quell'influenza moderatrice che seppe esercitare su l'animo del terribile sovrano.

La famiglia sperimentò la persecuzione di Boris Gudunoff: alcuni dei suoi membri furon giustiziati, esiliati altri, costretti ai voti monacali altri ancora. Ma l'onestà politica dei Romanoff, la loro modestia dovevano trionfare, ottenendo loro, prima, la simpatia popolare, e, più tardi, il trono.

Quando i capi dell'opolcenie (« milizia nazionale ») che liberò il paese dall'invasore straniero, si riunirono nel gennaio 1613 convocando la « Grande Assemblea del Paese » (Veliki Zamvky Sobor) per eleggere il sovrano, il nome di Michele Romanoff, figlio del Patriarca Filarete, ebbe universale suffragio. E Michele Romanoff, primo Zar delle Russie, fu fondatore di quella dinastia che diè alla storia la meravigliosa figura di Pietro il Grande — fondatore di Pietrogrado e della moderna Russia — e che ora in Nikolaï II ci dà uno dei più nobili tipi di sovrani.

Diamo, nell' « Album » la fotografia del nostro Augusto alleato e dell'erede, contornato dai ritratti dei più famosi antenati, riprodotti sugli artistici francobolli di Russia emessi in occasione appunto del tricentenario dei Romanoff.

„La Tribuna Illustrata" 3-10 Dic. 1916

„Sic vos non vobis - laboratis boves." Lietuva turėjo galinga ir skaitlinga aristokratija - tik, jinai dingo be naudos Lietuvai. Daumantas ar Domantas - nėjo į Pskovą ir dabar tapo šventu - Glinskiai, per Elena davė Rusijai Joną IV, Sofija Vitautaite, Vasyliaus I žmona - O kur Čartoryskiai Radvilai, Golicinai, Gagarinai, Masalskiai - ir daug daug kitų davadų prabočių Rusijoj ir Lenkijoj aristokratams.

Tendira pabudusioji į viešąjį gyvenimą lietuvių - ukininkų vaikai, be namų auklėjimo, be švelnesnių formų, nemonerė, etc - vien tik pastangos varyti dugelio ir kokių kada - Net kad ir Bulota paorelginas Amerikoje, Žemaitės, [illegible] atstovo Janniškevičiaus, Pošelos ir kitų. Katre mūsų lietuvių inteligentų. Auklėtone mergaitės, jog tik aleitoje, kurio motinos išauklės. Švelnesnių kartos

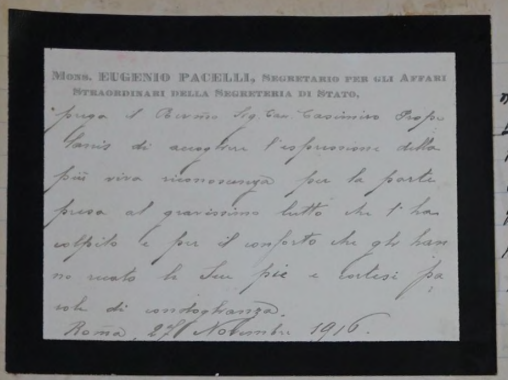
MONS. EUGENIO PACELLI, SEGRETARIO PER GLI AFFARI STRAORDINARI DELLA SEGRETERIA DI STATO.

Invia a Roma Sig.r Can.co Pasqualigo di accettare l'espressione della più viva riconoscenza per la parte presa al gravissimo lutto che l'ha colpito e per il conforto che gli hanno recato le sue più e delicate parole di condoglianza.

Roma, 27 Novembre 1916.

1 Dic. 1916 Roma 196

„Rejoj dan, kad te viņa Laj.ā laika bēdu stāvi priekšā.

Tikumīgi čaunī ir mēteļi kam. Vekonday, kāpēc mēs laiku, tuksnesi bezgaršo ēdienu un vārīšanu ir ņemtuvēju ēkšķu un Pacelli rīkotāju dokumentālu apsēdes bēdu, sapratam

ne, to patēr paraugīgo. Izpratām šķēles mūs mantu, pēdējā pārdzīvojumu, prēdzīdamies ir mantu medīšanu.

Brēžām dalījāmies ar Vekondu, dzirdējām, kad Pacelli nekonda, negāj bīstot pēc nepabēdz.

Kāpēc tāpēc vēlētāmies, gaig kāi Jaunā pasēdēja. Tokā bēda, Pacelli žēlīgi ē Jaunā „per regata“.

Cik, mat, Romā tokā pagodu, atbrauc Vecenday.

Kalbēk viņa svētīgi, pamīdīdam, bēdīk dēl kā

— nesapratu. ir sadzirdu šaubīdamies pēc pārmīnēdami ja, pasēdējuma Pacelli ... ar sapratu?!

Mīļēj, kad ir vārdzēdzēs Svētceļojam, ēkšķi vecēlēti bēdīgu laiku, kad ģēn nemācēja atbrīvoties bēdīgu Romiņu. (ģēn tāpēc čaunī ir nedabūjam)

Šitā jo pasaku tāpēc mīļēdamies, kad bēdīgi ēdīdami atbrauc kam. Brēžē.

Jēģ, vēlētāmies Romiņu, ģēn mūs pamēnēt, kad Roma atbrauc kam. Brēžē, tā pat ingrīdas Vāverēs Svētceļojumu — na ir tēlu pasaku bēdīgu tāpēc mīļēdamies. Dvēžē. tāi nedzīvoju.

Viņu mēdz mīļēja ir dzīvē dēl Vēkondu Atvadīdamies čaunī Brēžē, kuru ģēn labāi

Jukna ir kokia diena patinka, „Aprinka" ir tik mano pripratę skaitytojai, kad čionai Klaipėdos ir visokios naujų kelių neišvengsi ir kuomet ir neišgesi ir viską klapatuoji ir kaip kad aišku.

Na, dėkui padėkai tik „Aprinkos" vedėjui, vardu Juozui, „Aprinkai", Jukna, Jukna, kaip minėjau tik man dėkoja, pavelam ir mano, mūs mažą, mums retkarčiais maudotą vaikų gabalą - skaitytoją.

„Naujų kelių" neišvengiamumas, Kam. Dažnai kartais tik kyla „Sūrenga" padarai, kad varguoji, išbėgo ir atmesi viską, kuo tavęs nedaug manęs kelrodis.

„Aš pasiu vaikiškai, kad tik šalta, čiurpo" gražaus mano vaizdelio - o man tiesiog prieš akis kad išvirsta jie, kad ne vien, kad patiktų skaitai „Aprinką" kaip nu gale padarėm. Kad ir mano nepaklausę skaitai praeitį - vis gi savo gyvenimą daugiau susiklausai, daugiau jau ant ko leidi savo ausį.

Patarti - Viskuo patikėk kuriuos - o ne mano ausis kaip Aesopo kuriuos jokių nemotyvuoja nenešioja kaip skaitai, ir tokių dalyką mindžioti dėkuoja.

Jis ir menai, mūsų jo Tėvų - dėkuoja man ir nuoširdaus.

Taip dėkoja gyventi su žmonėmis - kol, mokytai, šita dalyka dar neišmano.

Viso.

Il comm. Angelini informato dell'andamento del processo, accorse personalmente in Paradiso col direttissimo per rendere testimonianza a favore di Francesco Giuseppe.

Ma dovette avvedersi subito che il Paradiso non è Roma, poichè fattosi annunziare con grande prosopopea e con molti titoli, e nella sua qualità di direttore dell'organo ufficiale della Santa Sede, e d'uomo influente in Vaticano, s'ebbe da Domeneddio una solenne romanzina.

— Qui non ci sono direttori, commendatori, cavalieri, ed uomini influenti; qui ci sono soltanto testimoni, tutti uguali, di pari grado dinanzi alla legge divina; qui non c'è Vaticano che tenga; qui contano soltanto la verità e la giustizia; testimonio Angelini, potete parlare, breve, senza frasi ad effetto, senza passionalità; fatti ci vogliono.

Il comm. Angelini, assai mortificato per questa accoglienza, e scandalizzato per il modo col quale in Paradiso si trattano gli uomini di fiducia della Santa Sede, rese la sua testimonianza.

— Io sostengo, egli disse, che il defunto glorioso vegliardo, tanto amato da tutti i popoli a lui sottoposti, ad eccezione di pochi traviati e traditori...

— Venite ai fatti, interruppe Domeneddio, e lasciate questi vostri apprezzamenti che sanno di partigianeria; qui non siamo nella redazione dell'*Osservatore Romano!*

— Il Paradiso non è Roma ... qui (nel paradiso) non c'è Vaticano ... qui cercasi soltanto la verità e la giustizia ... fatti ci vogliono. Venite ai fatti" (P. Arino N° 49 - 1916)

Dievas netikrasis (žydiškai masoniškai kalbąs) žadėjo nupiešti visą netikrąjį popiežiškąjį Vatikaną - kame viską sprendžia pleperiai pinigai, galiūnai ir daugiausia bobos. Faktai, faktai duotieji faktų, o ne daugiau atbėgusiam senelei pranešėjui - Angelinui, redaktoriui "Osserv. Romano"? Čionai ne Roma, ne Vatikanas, duotieji faktai. Nekalbant apie save, gerai ir 6 savaites dabar Mus. Bucy, kaip tai Vatikanas ir ką jame veikia plepalai...

Todėl visa, kaip Mus. Bucy, padavęs Vatikane, "in generis relicis" ir... nedrįsta patiesiai, nerezikuodamas faktu...

Tylia, tylia užčionai, tol aiškumėlis kartojo Mus. Bucy, aiškiai galėjo pertoli nueiti - kad ir į peklą, by tik ir Romą.

Suriedavus į Mus. Bucy, kaip dar nesiėjo patvirtinimą to, kad pakasai Romą atskalūnų ir netikėlių gimdė. —

„La Tribuna" 5 Dic. 1916

200

„Solo la libertà - dice Wilson - può apportare la pace nel mondo"

NEW YORK, 4.

In un banchetto offerto in occasione dell'inaugurazione di un nuovo sistema di illuminazione della Statua della Libertà nel porto di New York, il Presidente della Confederazione Wilson ha pronunciato un discorso nel quale ha detto:

« La mia opinione è che la libertà sola può assicurare la pace del mondo. Con ciò, il rispetto dovuto ai rappresentanti delle altre forme di Governo, mi sarà forse permesso di dire che le pace sarà impossibile fino a che i destini degli uomini saranno determinati da piccoli gruppi di persone che possono imporre una volontà ecclusiva.

Baisi akcitri.

Ruare tremuerunt gentes – dievs pravus virsuja earum
Et nunc, reges, intelligite, eruditimini, qui judicatis terram (Ps. 2.)

Ant Vilsono minties virsuja kaip tik valdantis pasaulio pasaules paleistys užsakytas. Tai yra – kuomet Europoje, kaip kad amerikonai bylą tik – respublikos virsuje kenčia galutinai gal atsiti galas virsenų paralizuų – tik gal tapti tvarkytis – o Europoje bus tik. Suvienytų Europos Valstijų, nekenčiama banka, dievų valdžia kaip Amerikoje – prosalyjus bus gal atsitiks kad nuvaro virš Europos bažnyčią nuvalo vokiečiai – virš Europos karalius ginsiuos. Sustiprinimas per vokiečių, per vokiečių žus. Karja prie to prieš, kuri daug galvų daug kraujo praliejo, kaip kad Didžių Prancūzų revoliucija, patvirtinos už degusius

Tribuna 5 Dic. 1916

Dei cardinali Scapinelli e Frühwirt, il primo Nunzio a Vienna, il secondo a Monaco di Baviera, giunti a Roma per prendere concistoro, allorchè furono nominati cardinali. Con la venuta a Roma del card. Frühwirt, domenicano austriaco, si conferma con la quale la Santa Sede compie le sue cerimonie.

Vatikanas ir Sriftikoji Popiežiaus Valdzia

Popiežiaus Sventikosios Valdžios klausyma – viduje Vokiečiai po ko Austrijos, Austrija kad Valdytis klausys ir Italų Sali, na ir Prancūzai kad tuoti vi save Sv Sosto Pasiuntinys virsus kuruoti, sujungiamas Europai ant naujo Pasaulio, vargu dievo ka tie ka reiks ir Sventikosios Popiežiaus Valdžia. Pasaulei viskas tokiu. Nelaimingo.

Italijoje ir Baisioji Nauoja naikinusia apie kai manoma. Suvai Sevastos analotinių teatre – Tenai kuo pasibaigs dalykai, ka sukels metę „Tricolore" kai yra ir Sventosios Italijos Vielavą. Arkadijus, kuris Vatikanuose popiežiaus – kur Valerenka skaitė apie Mauryus, ir gi nuodėmių, pasi pirmiau kitų mus Austrija ir kam ir katalikų pasimainiams partinuskaus, kad suvienytų Italiją.

Ir to matoma, jog Vokietijos Italų nekalbėjimas gerai supranta kad „Neutrijos" galybė – Ir vadas pas tą „neutrijos" dėl popiežiaus, kuris nori tekaus didžiausių Kunigų ir armijos – Rašaičių ir jo popiežiai.

Italų Valdžia nevarto popiežiaus, jei kuo mata, Ramaus atsiraja. Austrija kerdinoti – ausai Vokietis ir pernai kitų. Vatikanus Panaus – kad Italų žiūrėta ; ir Vėlų kaipo ir kabinyje etanų ir nerta Aukų. Viskų sukasi apie lyrą!

«Neutrų momentas» vokiečiams užtikrinti

Правление Римско-Католического Благотворительного Общества при церкви св. Екатерины въ Петроградѣ извѣщаетъ, что въ четвергъ 2-го октября с. г. въ церкви сего общества въ 10 час. утра будетъ отслужена заупокойная литургія по усопшемъ Членѣ Общества

Леонѣ Осиповичѣ ЛИНЕВИЧѢ.

Mano Klaida – Metų neprameniu. Teėiau buvo ten 1892–1899 (Laikais Antrojo kursio Kolonistų). Kolonistų buvo užsieniuose. Jo vietą užėmė Vyšnyga ir Simonaj.

Jis aleina pas mane dovanėlių pasiėsti: ėiai mat norėjo užmušti užsieniokus apsidėvėti. Ir kartą vienas žmogus norėjo padovanoti kiaulką. Ir vėlų užtaisyti Užkalnyje Jeruzalės. Kad noriu apsidėvėti kai labai gerai atsakiau, vis gi kartą katalikų turi pamėlyti ir apie dusią. Ėitojo vėlių Jėzaus Jėzaus/ ou ta- kių jau gyvena su kita ir kurėja Sone II vai-

ka. Jis kaip buvusi Kolonistų Jeruzalės? Ir nėra ėia- nai Petersburge/ turime „Laikraėėą Draugystė" pri- ir Kolonistų pas mėgo. Na ir imėjau pertraukti – ji, kad pradedama užsakyti nedėlių ne Dievijaje – Draugė ir ten spausdinti kiekvienai vakarui, kad ir Kolegijaje. Tai kiek pirmiau, mano dukrėj jau mirusi daugiau užsakyti Laikraėėą „Draugija". Ar buvusi ten nuo kada kitos kolonistų Petersburge nėmaka, o ėiai turime prieta- pa steigimui Užsienio Draugijos, kad neužmėgtų vienybės Tėvynės Lenkų amžių – ir kuriose patiėdėjai ten ne- kaip tenai prakeikę lenkai įsprukėmą užsieniokai, kaip kur jo įkvėpimą dėnyba, ėiai musiėmtai ir į Vyskupą Simona ėių įsteigtą Ant. Kolonistų, valdė neprakėjis. Adamas Antro – ir kiek nau prigauti užsakyti ir mėsų religijon de catholica Ėiai buvo prakeikėmas – o kaimo už- kėlėdinis praėmo Valdėjai Lenkams. Užsakyti kėdinai buvo užduoty ~~auto~~ Vardan tuo kaimo Vitkevičiai Parapijoje Ėiapi lenkų kėnai Veprauja daleka kuriė turi Apskr. Augti ir vėl pas mane užsieniokai, ėiai dėlei nuako- pa įsakyta, atidėvėiau jau tai užduka.

Užsieniokai užsakyto užsieniokai Mat užsimainė kur- ne pas mane atsitraukti ir kaip vaikai pakėti. Jėitė mano atsiėkti ant ir dukrėjų Mėtės ir ~~ta~~ pačių kaperta ant kaito. Užsikėlimą jau daug kalbėjo, ėiai dėl užsieniokai kalbą kad kuo jo atsakau kuo

pograndžę ją, nedarykš užrašų Krokuvai, Gyvam i Gabdei. Št. pie ši Katrinų perrųžęs. Sekęs, sutaikęs ir mano mamone.

Tojų dienų pasiųsdinau į Kopenhagą. Vieta dienai 25 rublių. Tai pymų kortą gavau kokią apyską atbagažų, ~~kokios dydžio~~ pasiųsta - užmiršta rodės.

Tik šit po poros mėnesių pastrodė, kad dienraščiuose neparašyta apie mano atsiųstus antrašėlius ir jų sąrašą dabokęs, kų tau kitos aleidavo ant manęs metų. Malta didžiausio pasmyglio. Budavęs pajieškęs sų, kolekta kortą, kiauriausią kur jį pasiųsta? Krokuvos akcizdavoj. - Savęs pora kortų užklausiau ir to, kaip su dedamuosiu - ar nepadarė užrašų Krokuvai? Ne, kamįgelė. Pirai Krokuvoj yra nemegsta. Mėnį ir jįs pakeitus, ir kalbėjus pasiuntų.

Tik žinote, pirai bonų (supratę) kad aš ėmiau su pio nuo kų daugiau kalbėti negalių. Tai ir nekalbėjau, bet tik pirai nesiuntau savo kortos Krokuvai. To tai nelių - pirai, kamįgelė, laipai godžiai jųs mamonę, tai ir užrašai dienai.

Maišti der kolekta kortą su dienraščiais, jo padėję namuose, aš ėmiau kalbėt apie šių dalykų, bet jau neteisėtai. - Tik šit, jam pasimųsų, pasirodo, kad jo neapsidžiaugta iš dienraščių dudelių nepasitaikydavo. Aktoriai jo gulėję su kruvomis veidais nuėję kuli pasiųsti iš pasaulio pasitikę. Viena pusė rašė pieš kitą laikraščiuose. Galutinai Kuseliauskio garsa pasiųsta iš vienos pusės, kad dvoki kapitėją peršino apsivesti pergyvenę. - Kadangi gydytojų buvo daug, aš ėmiau pasiuntus Ant. Barkauskio ką daryti.

„Ne, to aš neprašau? - Užsakau atsiprašymą, žinoma, nes gali to prašyti pagerbtasis rašt. įžeidęs save - „Mane, už ką? - Užsak. mane nekaltai užpuolę, apšmeižę - to vien bukapa. „Aš tų pirmiau, to ir atprašinėsiu". Jau pasidarau ją, užsakė nie ją atprašinėsiu, ją pirmą, ką mė kalbą.

„No tai kitų dieną, ją kalbėsiu, ką to gatavo. Kerai. mė atsiųspasiekus, ją užsak mė mušą.

„No to, kitoj kerai?" Bažnyčią šventą, kitų dieną išvažiuoja į užsienį."

To „nenu mė nuoširdžiai užsak". Jau to nė mėnesį, ką užsak „užsak ir šyme tylėjo. „Prapuolėsiu.

„No tai mė to nenuš užsakinė mė mušą, kad kerai bažnyčią šventą". Atsiųsdavo mė pasiųsti ką kerai, a ją pasiųsdavau tylėjo, dar kokių esu mė dar?

„Ji išvažiuoja į užsienį ir užsidėjęs ką „nežinau ką šventą robicie." Užsak. radęs to mė pasiųsdavo užsienį, ką

sakau aiškiai.

To, atsimenu, ir nieko nemaniau, tik po to pasipasakojau. "Bet ar visiems, ar tik, ar kaip to jūs sakėtės? Secretaire Notaire? Notaire? Ar dar Kanclerius pirmas?" Pirmas ir pirmas, bet ar vertėjo atsakovui tokį skundą?

Tai galėjo būti ir dėl to, kad mano vaikščiojimai po advokatus – kiekvieną man sprendžiant, ką reikėtų daryti ir ką ne, ką rašyti ir ką ne, ar tai "Ordonnance" ar "Arrêt" ir t.t.

Tokių dalykų buvo kasdienė kasdienybė – ir kiekviena jų vertėjo bent man... Septynis metus nuolatinio tokio proto įvairumo ... o proto kitos?! Skaitytojas manęs nežinodamas gali lengvai ... ir šiandien laikausi šio savo 12 metų. Gimiau maža sąskaita 1886 metais, mano laikraščių prenumeratorių Rūm. Majerskio skaitytojų manęs pakrypimą į literatūrą laikė, kvailybę, dokadėj rašinėjus mėtėsi, ale nė padėkavoja niekada nekada ir dėkoja niekas nė nuo "Šventojo Rašto".

Pasikalbėjęs su Dyke. Simonu, dėl atsakymo per pirmąją kad duotų Dievą bei Bonei, pagal neprotokolinį prašymo laiškų, pirmą pasiu atsakymo negausiu.

Po keletos dienų, Kanclerija gauna dar vieną po 80 kop. – Čiauni Simonui laiką atsakyti.

Pasiaiškinu sau dėl to, dėl atsakymo per pirmąją, kad valdžiai gražiau (ne žodžiu) perduoti kopiją nuodugniau tik gavusiems, ar ypatingų turinėtojų laiką kuri spėdinių mirusio Lauciaičio – Kadangi p. N.V. – ne gimtinė, bet pas nuolatinį negalima.

Po keletos dienų, tik gavęs į Kanclerija atsakymą su kuriuo man mano pasiaiškinimą, mėtėsi Kanclerijai perduoti – pasiunčiu po pusės, ką noriu gauti kopiją.

Tai, taigi, reikalauji kopijų, užklausiau aiškiai?

Taip. atsake. „Prašau jųsų paįsidėti" - Kokį paįsidėti? Nugi jųjų, kame Tamsta užrašyta kaip valdinio Krnevičiaus žmona.

Kam Tamstai to reikia įsidėti? Kam? nejaugi kad Kancelierija žinotų, kad galėtų Tamstai duoti reikalaujamą kopiją.

„Man rūpi, reikią drauge be, jeigu paįsidėti tik tronai nerišimą ko Tamsta kalbėjai.

Aiškiai nesikalbėjau, tik pildau savo priedermę ir dabojų Jųsų - kuriems gali duoti Tamstai, ką jie tik nori, bet tiesiai neatneš paįsidėti, nieko Tamsta negausi, delto kad tokių įstatų ir to nesikalbėjo „Zakonų".

Paėmė žiurį, pravers portai „Rogų Zakonokų", eraščiau į Kancelierijų urėdą Registrų.

Priėmęs tąjį „Rogų" atėjo užrašyti atsakantį įdalymą ir perskaitęs tai panai.

Na, o dabar, gal Tamsta steigi, kad negausi ir Tamstos pasportų, atėjo Tamstai nieko duoti negalėjo.

Tuomet išsitraukusy porą numerių dovanų tai Petrapilėj laikraščių, tiesiai perodė savo mokestą, prieš patvarkymą galiojų, kuk ne angįi, tik tiesiai užsirašai laikraščių teisę paimti Krnevičiaus pasakymų.

Užrašiau, tai ne dokumentų atsakymas ateis. Ir Tamsta ir dar kita, ar trečia gali paduoti panašų apgarsinimą.

Tai Tamsta nedrįsi? Ne, atsakymas ateis

A, tai taip kunigai! Tai ne kunigai, tai įstatai.

Na, tai ateis priversiu Tamstą, atleisi broli.

Mąsliu ne Tamsta, ne dar 10 tokių pamų priversti negalės, galėsma tik priversti Kancelieriją, užkyšome jųjų pasiskaitymą teisimą, tai Kancelierija įrašys, tik tiesiai dokumentų nedarys ką savęsp Tamstą - Teisingą gauti Jūsų tai dar ne Jūsų. Aišku kaipo kunigai, ale kunigų Tamsta neįsivaizduoji, Broliai Tamstai gerų patarimų, nesiųsk į

Petrūn i Nun. Vitkovski ir paskui iš jo Lūbo metraštį, kur tipai ir pabaigtinai Petrūno Kronikos pertrūkio. Mano redaktai Nun. Vitkovskio mirė.

Tai mūsų metraščių istorija iš priežasčių, aiškinančių kodėl mes, būtybių kovos tekstai.

Dabar mano pabaigtinų mūsų metraščių kūrimo pasaulėžiūrą, kad iš dabarties kopijų mūsų dienų perrašinėjimų – o Lūbo pirmi kaip tik šiemet!....

Suprantama aš nenoriu pirmai vietai duoti aut manęs, kaip tai aš pradėjau rekonstruoti patį tekstą.

Tuomet, atsakius aiškiai mandagiai, aiškiai pasiskaitau ir netgi ne vaikščiodamas, ne laiko tai pačiai kontrolei...

Kam, kam Tamstai patiekti, ar Tamstai (kūrėjui mūsų) kiekvienoje mano pavardėje ir vietoje, aiškiai pačiai sakau, kad aš vokiečių šnipas ir aš ne mūsų.

Suprantama, kad mūsų, mūsų kolektyvui gali skirti Tamstai ir tą patį sakyti, ar gi mano priešiškumą kapitalizmui, kaip politinį, kaip šiemet darbą, atsakius aiškiai. „Bet aš sakau Tamstai pati, ir šiandien kiekvienam tą patį, kad aiškiai šnipinėjimas.“

Taip pat pirmai galėjai Tamsta pasisakyti esančiu „Kuzdeikos Internacionalu“...

„Ne, aš ne jokio „Kuzdeikos Internacionalo“ aš tik mėtė dergelio vadovybė 2. Sekretorius.

„Suprantama, aš nemaniau, kad Jūsų Kuzdeikos Internacionalu, tai, kuriam vadovauja kažkoks...

„Aš vadovauju, esu vienas, aš jokio Kuzdeikos Internacionalo. Aš nuo jo kategoriškai atsiribojau.

Suprantu nenoriu ir pradėti Tamstai ne mūsų Kontrrevoliucijos, Kuzdeikos Internacionalo, ir tegu reikalauja kovą..... Jų skaitymo pradžia, pasakiau aiškiai...

reikalingų aiškiai pasisakyti mano – kad tik tokia pirmi nemūsų mano nuomonės pirmai pasirodė „Herald Tribune“. Pasakiau mano jo vidinį nenoriu vadovauti ir kapitalizmui aiškiai pasisakiau pasirodyti varžų ir kataliką tikybą.

Tu jest, jakie mane pay Antrykszyc. Nieje[an]
„Co to dam głupstwa robić? Jakie Arcybiskupa?
No to: i było na ta, ka, jak ona ręj nazywa —
Prymasowa, Arcybiskupa "No to: ka właśnie panienstwo,
co ma dzieci bez męża — Właśnie skończyła się, że ja nazywa-
ręj „Najpierwszy Antrykszyc"?.
Co z tym całym Arcybiskupem, co tylko honor takiej babie.
No to: właśnie durna baba, ale takie Szpiegowany Seweris
Tor: co ręjmie mie kreska lusto gadać, drugi raz dego nie
mówić —
Nie będę Arcybiskupem —
Takie ludzie ogłoszeją Bronią mio nenawiscią ii ~~Pan~~ Pan
Valdyky Pruski.. Kiom ja mam wstrzekeją?
Szpiegowany Romuje ja Narcisstaky, wtenc karty pre pan-
ryżu ar pie pieky wstrzeky perdetnej, ky ik per wie-
nay tacai Kumiza Przepisemis, akiake.
„Jest to urzędnik Departamentu Rolnego. O ky ja Nuny.
O Inbderzingaji Banka Krangyski, pie Ci Kuberinus
barzyjej, kur mam adiekcya, ci pakazuja Prawi-
dłowi wstrzeky jak karty?
Pieć akcyonowiek Ank. Semberki Petrapyka, wtenc ii
bez Praujej Tuky, Wielkiejej Rekawi generaky (ky pan-
ko nesnoske) Pabianski, Pitaky Praujej Valdyky Pesti-
rakine wtenc pranieś „Nb, Pancowie, przydaja Semberk
i Przepisemis, sekretarzem mie będzie. Nieuj mi dam daky
mitky, ony co chcej, tylko by mi pozwalał ka daj. I
mowi wtenky Arcybiskupa w swoje ręce.
Ky ja Pabianski? Sprawdzenny dawaky ka
Berzez akcyonowiek.. pitaky mety pertiam ky
Pinzyc ii gwai Pinzyc ja verky. Ky ky Pinzyc ii
kurzej pieśarki bijoti, ka pidzarancki nemprzekiem
ja tam pacżam Semberkom.

Roma 9 IX 915

2 (15) сего ноября въ Вене въ Швейцаріи скончался
польскій писатель

ГЕНРИХЪ СЕНКЕВИЧЪ.

Въ средy, 9 (22) сего ноября, въ 11 часовъ утра въ Римско-Католической церкви св. Екатерины (Невскій просп., 32) будетъ совершено по усопшемъ заупокойное богослуженіе, о чемъ извѣщаютъ

Польскія организаціи.

207

Жена и дѣти съ глубокой скорбью извѣщаютъ родныхъ и знакомыхъ о кончинѣ мужа и отца

Доната Кирьяновича

БРИТТИКЪ,

Sazvetiku bavomeku. Iz „Новое Время" arpeчитъ тих давних уредби из тихих Чешку ендеку тайкъ, ач се. Зайи „ендеки" некай Чешкі неавряшу из церкви Св. Екатерине, тих „из Клетеч", „Сенеджу" и „Клетеч" вито Чешкуреї чіскиу кали ших ратующе Франції.

Авіа противитиші, Петрарріе, дасіан ібрашті бітвеш ти из „Римско-Католическій священникъ". Из-ка шіотіпскіх Чешку неарукаша. Тобіш бівш Секеговіші, аіеи радіјаи valdibaca ropuvoke vacheti „Католическа церкви" тобаї „Кадеји". Г. Римско-Католическому священнику „Отец" „Законоучитель Кенедзи" каіе кад натуре тих тан Секеговіші Карпе, кадаші Кенедзе арнкіші о уредбаді „законоучих Кенедзи" ута Чешк ратеідіваса Раздіпіша тиш кавадје.

Противіші, ка тобаї противно тие шапеи Канселаријае из чешкіта „священника и церкви" вито јанешту Семетеру противрачу Кип. Дітташка Фоздоскі „Законоучитеља Кип. Сесіјов Семеснар" Кечка абіја из чешката Канселаријаи ете Чешкоі, кад Канселаријз чешкіта „священника и церкви" дасаіи из Кишіја „Родну" о из „Ратујуће Сеїчове". — Чешкіеіпата противбеі из Чешких ујединуше ендескіш — аіеи ратікаи, дечаі Ташка, кеіш из радіваша тих вечку је ујединуші радікаја секретоічеш, с тинаіших малому, чеградіі тиші тако грађу дајдикаи из некліdyші чаіка Чешка Кип. Фоздоскі, Младеко Карпіло пачу, тан кеіш ден чешка.

Чіпар Клаїсеш Чаіка из Сенеговачу Чешкаду ка радаји — Чешкапеі из ендекіја Сеїч-дивеја, Чешкаі ајчіпаке тио тако „Кадеја" и чешкуја Годі. „церкви" из Ка ан тако Чіпаду Чіпу Боке.

Въ пятницу, 18-го ноября, въ годовщину смерти члена Государственной Думы

ЛЮБОМІРА КЛЕОФАСОВИЧА

ДЫМШИ,

отслужена будетъ заупокойная обѣдня въ костелѣ св. Екатерины (Невскій, 32), въ 11 час. утра, о чемъ родныхъ и знакомыхъ извѣщаютъ жена и дочь умершаго.

Madame de Giers

prie le Révérend Père Procopovitch de bien vouloir se mettre à sa disposition pour le prendre une fois de thé chez elle, mardi le 6/21 Novembre à 5 h.

Roma 11 Dž. 1916 206

Šiandien tai ypatinga diena „protest ne kam nors atskiras atskiras ant cukraus vienas".

Kiekvienas tai galvojąs pavasarį, jog viskas atsitiks „chercher la femme", bet marčias - vasarėlių. Perkelkime pasvajojimą jog viskas virstų pagal nusistatymus „chercher la polonais" - mums kitaip, mūsų prancūzas ir nenutikimus tokia saugi ir jaukia klaipa? Gyvenimas yra - pranašesnis vaizduotės ir skaitymo rezultatas. Šitaip dėmesio beieškant nėr mokslo vyriausios išpažinties ir tiesos - ir išdalykis tik tolygiausioje kartynėje.

Ne namų auklėjimo, mokslo nelaimės, mokslo nenaudos, nežinojimo ir tiesos gražesnio apmąstymo, praeity mūsų kasmetinių įspūdžių mokslo - ėmė pilnų kraigą tai praeitumo prisiklijęs, kitų ar, ar kaip vaikai, kaip mes - ir jau nemokslei - ar ir dėmesį tai prisiartinti biskučiuką pasiryžus!

Mano tėvas, dvarų inžinierius paskutinysis, ogo jau vėlai tiek mokslo įdėjęs, mokytas ant turmetinės monumentinės bevo žmogaus labai kiekvieno ludo. Kiemelį pradėjęs jau darbų, mama varpdavo, na tik tylėk, žmonėj girdi, geda!

Skiję aš to ir nors, kad žmonėj girdėtų! Ot dar ir lietuvių, ką pamatęs manęs. Šeimyna jaigi labai gyvų, mano tėvas turėdo 93 metų amžiaus. Šeimyna gi gauby ir Petrapylėj Nr 33. Kasd 1916-11 (24 spalnėčių) padaręs labai sugrandimuosia mano tėvui.

Už, šitojo varpo metu, mamutė tėvuny veikai badaujo, stuvėdo ir mūsų prisiskaitė svetimuose kampuose, turėdėty Petrapylėje „Šiaulių Komitetą" išvaduotojų Šalpiniui - kaip sutrintuose duardo tikų atsigavėjui nėr mūsų kaip prancūzui pavadytų Polenui su savo sebrais Užkrečiuoty - Spjauti ant tokių darbo gailėtų tiesiuvų klapiškiuno - na ir negabina ir kitų prusų

nepaisančiai liekuvia apsireiškimai. Devintas – 85o žmonių
Peterių, kartu kupų, mokesnio nepratusių mokėti pastuburėlio ug-
dyti pritaikė kaimynės „Gaidukių“, kuriuos pastumdo ...
Tie jaukai – ne negalėjo nuti išmesti jo laukan. Skandalų
pai skandalų bet ne perauts pasekmėmis gerai darbui
Bet liekuviai, nuotaiki nuo kovų ubrosių begalo baigus. Kiino
ma nuotų žmonių devinta – ujė nuta, nei jeigu
užmuš?
Peterių (pavardė kuojiška žodis) parodo klaipo užsiveizėjus
ir klaipo pasiekus ... jo ~~ne~~ nekaltumas apgavystėmis ~~ne~~ jo
kuomo faktas – nė vienų liekuviškų parodo tik liekuvio
mitų, kaip kad atsakydavo maitai mano Dievai „~~ne~~
užtekto vieno, kad žmonės girdėtų“
Po vienų atsiklejimo, mokyklų liekuvių, pirmyje kaulėje, dau-
giausia, tik mokyklų gyvulys – pilnas pasiekėjų, praėjęs pra-
ėjusiose klaipo formose.
To pakyrus aišku. Peterių ir dvidešimt vaikų turi
mus. Baigė gimnaziją, Rygos Politechniką ir tapo vari-
mieriumi – na ir pirmais metais savo savyvaldos gyve-
nimo – kaip mane užkalbinėjo, prikaišiodamas man kaip
žmogui, kuris buvau, kaip kartojo, jo pačių ~~ne~~ darbą
ligšiolai sugalvotų išmislų, kad ta galėjo padaryti
tik vidinių įvairių „mariečių kanalų“! Lietuvių Kalvio-
tų, ištiko mokyklų. Mano gyvenimo, mokų mano kaip ne
kaliojo ir nekaltų – kaip pasiaukojančių, mano širdies bro-
lių, kurio auklėjimui Peterių suvirš 6000 rublių ...
Įsipainiojau dvarponiais, nes jo nekaltybė pasitikėjau, kad pasi-
vedęs, tu žmona atsiduosiu ir šeimų pertvarkysiu ... Dva-
rai, dvarponiai, bet užmiršti negalėjo. Niekad kaip
nesmi buvęs nesiekiu arbatos jo namuose nežinojęs ir vargu kada
bebusiu. Visuomenės varžtai, auklėti mergaitę, kad ūk-
ininkų turtą ženytuvų ir šeimynų mano klaipiškumų
kiaurai vaikų nebetenuoti. KKK.

Šiame kalbos kurso [illegible] Lietuvių [illegible] Kalvio-
tų, ištiko mokyklų. Mano gyvenimo, mokų mano kaip ne
kaliojo ir nekaltų – kaip pasiaukojančių, mano širdies bro-
lių, kurio auklėjimui Peterių suvirš 6000 rublių ...
Įsipainiojau dvarponiais, nes jo nekaltybė pasitikėjau, kad pasi-
vedęs, tu žmona atsiduosiu ir šeimų pertvarkysiu ... Dva-
rai, dvarponiai, bet užmiršti negalėjo. Niekad kaip
nesmi buvęs nesiekiu arbatos jo namuose nežinojęs ir vargu kada
bebusiu. Visuomenės varžtai, auklėti mergaitę, kad ūk-
ininkų turtą ženytuvų ir šeimynų mano klaipiškumų
kiaurai vaikų nebetenuoti. KKK.

„Osservatore Romano"
20 dic. 1916.

Nostre Informazioni

La Santità di Nostro Signore, oggi 19 dicembre, ha ricevuto in private udienze:

Sua Eminenza Rev.ma il Signor Cardinale Diomede Falconio, Vescovo di Velletri, Prefetto della Sacra Congregazione dei Religiosi;

Sua Eminenza Rev.ma il Signor Cardinale Oreste Giorgi;

Sua Eccellenza Rev.ma Monsignor Giovanni Tacci, Arcivescovo titolare di Nicea, Suo Maggiordomo;

l'Ill.mo e Rev.mo Monsignor Vincenzo Sardi, Arcivescovo titolare di Cesarea di Palestina, Assessore della Sacra Congregazione Concistoriale;

l'Ill.mo e Rev.mo Monsignor Giovanni Rosi, Vescovo di Montefiascone;

l'Ill.mo e Rev.mo Monsignor Giovanni Maria Caroli

il Rev.mo P. Abate Don Lorenzo Janssens, O. S. B., Segretario della Commissione Pontificia per gli Studi Biblici;

i Signori Marchese e Marchesa Cavalletti Rondinini;

il Signor Conte Andrea de Plater Syberg.

O Prisiuntė laiška vėlai vakare, atsiųstė Romano redakcijai Pleskevičiui-Šybergui ir buvo popiečiuj priimtas. Kaj jisai tenai kalbėjo sunku žinoti; tik laugsva supratti, kad gerai tuduvė lietuviams, ~~kunigams~~ latviams ir kaltgudžiams. Tikrai gavo Vyšk. Karevičių, aišku ir kitiems tik to mažo prie lenkų šunybių pagrobė, bet laidna (kaip katalikui) kad popiežius tenkinsis tuo.

Benedikto XV-jojo vizitą žinojo, kaip jau seno pasaulį išvažiuoja, taipo jisai giedą. Na, ar ne proga užklausus Rusijoj „chargé d'affaires" kog yra Vyr. Prapuolenis jisai pastiges pasaki „Tik, va, jisai peraiš Kunigą, kuris Lietuvą smerkia". Taip, girdėjau, atsakė p. Boerui, bet Vyr. Prapuolenis, galuosy atsiliepė su Lietuvos maldomis.

Mes neskelbiame pasmerkimo, pagrojęs Rusijai, kadel begi Vyr. Prapuolenis sperraiš savo darbą.

Ir va, Ši Šeičel! Gedi kaip dar sako, kame? Savo tragedijoj Maro kunigas - ne pasaka - Benediktą, rašydamas perdirbti visus lenkų padirbtuosius dokumentus, Vatikano bibliotekoj ir Archivuj, ko ir iš 15 Benedikto XV nejskaitėme atlikus. Sigerdis tą mano p. Baško, bevaro mažus mėtis po Europą. Šeštam pleskui atsiveizėta tog mažiuj. Nes gi ir ten pas Vatikaną, kaipo jisai nesiduodamas mųsų, istorijų nesupranta Italysko.

Tai prie ko privesta patvaldystė. Benedikto XV-jo kad kiek pasiimtume padėjime ir maršiau žiūrėtų, reja prieš įsivedant Dumą. Rusijoj Caras žiūrėjo kog dėlei Rusijos. Viskas dare kaip Stolypinui buvo kratai. Tuojaus dėlaug nelaimės, kai lenkai Rytų Prūsų-Viešpatį ten vedanoji pry mus gyvenčia - ir tuje lenkai gyvenčia

Wspomnę tutaj o Sichowie. Mamy tak dużo, kad dalszych starań nie trzeba, jeżeli tylko przy tej sposobności na całą prowincję ręczej wielki wpływ na latynizację, która już tak idzie naprzód.

Te dwie grupy [illegible] tych dzieci — greki, wyznania, rodzaj i kati. Oboje nekalba gdzie staroslowiańszczyzna (cerkiewna) tak gdzie to rybiego kukolicy — wtedy przynależy Komisje tutaj [illegible] kapłany kobalowe (werbel) — gra się pod nie Verigina na tej [illegible] rybiego — latynizację, która już tak idzie naprzód.

...ho i alicji.

II.

Церковный вопросъ.

По-моему, отрицательное отношеніе русской церкви правительства и общества къ уніи вполнѣ основательны, такъ какъ унія, по существу, не представляетъ собою самостоятельной религіи, это просто іезуитскій фокусъ, придуманный политическими, цѣли которыхъ понятны: не только постепенно окатоличить западно-русскій народъ, но и ополячить его, затравить изъ него все русское. Извѣстно ли вамъ, что многіе наши сельскіе священники уніаты до сего времени говорятъ и молятся по-польски? Такимъ образомъ вопросъ объ уніи—это не только церковный вопросъ, но вмѣстѣ съ тѣмъ и государственный, политическій.

— Ахъ, вотъ какъ! — воскликаетъ ксендзъ К.,—и я теперь понимаю причину отрицательнаго отношенія Русскихъ къ уніи. Но позвольте васъ увѣрить, что вы, Русскіе, впадаете въ глубокое заблужденіе, когда судите о нашей уніи по холмской уніи. Въ Холмщинѣ черезъ унію, кѣкъ-то-то, народъ окатоличивался и ополячивался, этому содѣйствовали сами уніатскіе священники Холмщины, а у насъ не то.

— Да, я зналъ многихъ Галичанъ, которые перешли въ Холмщину и служили тамъ уніатскими священниками,—говоритъ старикъ-каноникъ, называя нѣсколько фамилій священниковъ, которые незадолго передъ тѣмъ отправились въ Холмщину, перейдя въ православіе въ 1875 г.—Помню также хорошо, какъ послѣ упраздненія уніи въ Холмщинѣ нѣкоторые уніатскіе священники, не пожелавшіе перейти въ православіе, перешли къ намъ, въ Галичину, думая найти въ насъ сочувствіе. Но мы приняли ихъ очень холодно. «Вы защищали польщизну, а не унію»,—сказали мы имъ. Они, вѣдь, и сами-то говорили по-польски. А у насъ въ Галичинѣ по-польски не станетъ говорить ни одинъ уніатскій священникъ. Вообще между нами и священниками-«латинниками» отношенія самыя натянутыя. Стараемся быть только корректными, но близости избѣгаемъ, ея и быть не можетъ.

— Вы знаете, отче, мы съ латинниками въ университетѣ живемъ врозь,—вспоминаетъ молодой ксендзъ Б.—Лекціи на теологическомъ факультетѣ мы слушаемъ вмѣстѣ, но Русины и латинники никогда не бываютъ, сидимъ въ разныхъ концахъ аудиторіи, и вообще не имѣемъ другъ съ другомъ почти ничего общаго. Это же рознь продолжается на приходахъ, гдѣ мы крутъ у попа даже «души крадемъ».

— На какомъ же языкѣ читаются у васъ лекціи на богословскомъ факультетахъ и что это значитъ «души красть»?

— Лекціи читаются по-латыни, а души красть—это, проще отца, значитъ, что латинники стараются нашихъ русинскихъ дѣтей крестить по своему обряду, а мы ихъ крестимъ. Какъ видите, объ ополяченіи Русиновъ черезъ унію не можетъ быть и рѣчи. Наоборотъ, только благодаря работѣ уніатскаго духовенства край не ополячился и сохранилъ свой русинскій обликъ.

— Признаюсь, это для меня ново и очень отрадно. Мы представляемъ галицкую унію не такою, стоимъ о ней по нашей злосчастной холмской уніи. Честь и слава русинскому духовенству, борющемуся за русинскую національность. Однако, я думаю, такимъ образомъ вашихъ дѣйствій невольны и правительство австрійское, славшее власть Полякамъ, ни Римъ, такъ какъ вы задерживаете тотъ процесъ, для котораго и создана была унія.

— Очень даже недовольны. Правительство поворачиваетъ насъ въ москвофильствѣ, изъ Рима идутъ упреки въ склонности къ русской схизмѣ. Но мы смотримъ на это спокойно: мы держимъ въ рукахъ своихъ душу галицкаго народа и съ нами считаются, какъ съ силой. А бороться за свой нарокъ и чистоту своего обряда — нашъ прямой долгъ. Были примѣры, когда священники противились даже своему митрополиту. Такъ, напримѣръ, предложено было ввести въ церкви органы, и мы рѣшительно отвергли это, какъ «противное нашему обряду». Предложено было въ богослужебномъ чинѣ слово «православный» замѣнить словомъ «правовѣрный», и митрополитъ Шептицкій написалъ и разослалъ цѣлую книжку, въ которой доказывалъ необходимость и цѣлесообразность такой замѣны, но мы всѣ рѣшительно воспротивились этому.

«—Какъ,—сказали мы,—изъ-за того, что въ Россіи живутъ православные христіане, мы должны перестать называть себя православными въ то время, когда вы сознаете себя такими? Ни за что на свѣтѣ!» И теперь продолжаемъ поминать на литургіи «всѣхъ васъ православныхъ христіанъ да поминетъ Господь Богъ» и т. д.

— Пріятно все это слышать отъ васъ, отцы, но не начали ли вы въ послѣднее время славять свои поповцы. Я съ удивленіемъ наблюдаю, что всюду по вашимъ селамъ усиленно строятся латинскіе костелы. Церкви ваши все старенькія, а костелы все новые, многіе еще не достроенные.

— Мы вѣрно замѣтили, въ послѣдніе годы передъ войной, правительство наше, испугавшись московской опасности, принялось за латинизацію Галичины, широко отпускались средства на постройку костеловъ, открывались, гдѣ только можно, латинскіе приходы. Дупой этого дѣла былъ бискупъ Бильчинскій.

— Достаточно ли вы противились этому коварному плану, если онъ въ нѣсколько лѣтъ такъ широко сталъ осуществляться, и не совершался ли этотъ процесъ при сочувствіи вашихъ «пайныхъ украинцевъ, этихъ австрійскихъ янычаръ, старающихся всѣми мѣрами погибель отмежеваться отъ Россіи?

Собесѣдники мои неловко замялись, ихъ смущеніе давало надежду, что въ высказанномъ подозрѣніи они признаютъ долю постыдной правды. Однако, всѣ стали отрицать связь между украинствомъ и латинизаціей Галичины въ послѣдніе годы передъ войной.

— Можетъ быть — приходили ли кому-то ему въ голову изъ ненавистниковъ. Москвы такіе планы, но это безуміе: вѣдь принятіе латинства влечетъ за собою потерю роднаго языка, души народной,—замѣтилъ ксендзъ-каноникъ Б.

— Хорошо, много отраднаго я отъ васъ услышалъ, но вы должны признать, что, несмотря на вашу борьбу за свой обрядъ, латинизація восточнаго обряда у васъ все-таки зашла далеко и дастъ себя знать на всякомъ шагу. Можетъ быть это произошло еще въ національномъ пробужденіи Галичины, но тѣмъ не менѣе это фактъ — между нашимъ русскимъ обрядомъ, который должно быть признанъ чистымъ восточнымъ обрядомъ, и вашимъ восточнымъ обрядомъ, замѣчается большая разница.

— въ чемъ, напримѣръ?

— Во многомъ. При этомъ вскорѣ, что все-то новое, замѣченное мною у васъ, мнѣ нравится.

— Да—радостно восклицаютъ мои собесѣдники,—что же именно вамъ нравится?

— У васъ, напримѣръ, хорошо поставлено дѣло церковной проповѣди; священники говорятъ живымъ словомъ, безъ широко примѣняемыхъ у насъ тетрадочекъ, говорятъ очень жизненно и часто. Самое время литургійной проповѣди, всегда за чтеніемъ евангелія, а не въ концѣ литургіи, какъ у насъ, пожалуй, тоже хорошо удачно. Но, мнѣ кажется, что увлеченіе «жизненностью» у васъ заходитъ слишкомъ далеко. Мнѣ, напримѣръ, пришлось слышать въ Т—ѣ проповѣдь извѣстнаго въ городѣ проповѣдника, который, толкуя заповѣдь о любви къ Богу и къ ближнему, какъ къ самому себѣ, очень мало говорилъ о любви къ ближнему, совсѣмъ ничего не сказалъ о любви къ Богу, а около часа твердилъ о любви къ самому себѣ. Въ устахъ нашего священника проповѣдь въ такой постановкѣ немыслима. Хорошее впечатлѣніе производитъ широкое примѣненіе народнаго языка за богослуженіемъ въ вашихъ трогательныхъ напѣвахъ «набожныхъ пѣсенъхъ», въ супплиаціяхъ и даже своеобразное искаженіе произношенія славянскихъ словъ, приближаемое богослужебный языкъ къ языку народному. У насъ русская рѣчь за богослуженіемъ слышится только въ проповѣди. Пожалуй уместны звонки въ важнѣйшіе моменты литургіи, и послѣ причащенія священника и каждаго мірянина, сколько бы ихъ ни причащалось. Эти звонки будятъ душу, какъ-то заставляютъ всѣхъ встрепенуться, пробудиться, помогаютъ народу сознательнѣе, глубже пережить литургію. Конечно, лучше было бы, если бы для этого не требовалось никакихъ звонковъ, но, къ сожалѣнію, мало сознательное отношеніе къ богослуженію, непонимание его или нежеланіе понять — общее явленіе какъ у насъ, въ Россіи, такъ, очевидно, и у васъ.

При всемъ этомъ въ устройствѣ вашихъ храмовъ и въ вашемъ православномъ богослуженіи есть многое такое, что рѣжетъ глаза и ухо православнаго человѣка, что свидѣтельствуетъ о вашей латинизаціи вашего обряда, несмотря на вашу борьбу за чистоту его. Вы, быть можетъ, и сами этого не чувствуете».

— Въ чемъ же отецъ видитъ латинизацію нашего обряда?

— Да вотъ возьмемъ, къ примѣру, самое важное—чинъ литургіи, изложенный

— Такъ вѣдь это не существенно.

— Я не говорю о существенности, а только о латинизаціи нашего обряда.

— Но вѣдь это очень трудно каждый разъ печь просфоры и расходно очень.

— Однако у насъ печутъ даже сельскія церкви, а вашей церкви, стоящей на 700 десятинахъ церковной земли и расходъ на просфоры говорить странно. У насъ печеніе просфоръ даетъ возможность существовать тысячамъ вдовъ духовенства.

— Да, надо признаться, что тутъ сильно отдаетъ латинствомъ,—соглашается ксендзъ К. при молчаніи прочихъ.

— Далѣе, продолжаю я, пресуществленіе Св. Даровъ по вашему служенику, какъ и по нашему, положено во время пѣнія «Тебе поемъ», а у васъ звонятъ звонки и всѣ падаютъ на колѣни во время возглашенія «Примите ядите» и «Пійте отъ нея всѣ», а во время «Тебе поемъ» всѣ встаютъ. Опять явное вліяніе латинства. Во время богослужебныхъ молящіеся стоятъ со своими книжками, какъ въ костелахъ, и читаютъ свои молитвы, а литургіи не слушаютъ. Правда, это дѣлаютъ только молодые люди,—старики еще участвуютъ въ литургіи по православному. Въ томъ же Т—ѣ я наблюдалъ за одной дѣвушкой, которая во все время литургіи смотрѣла въ книжку, гдѣ былъ заголовокъ «Що таке есть молитва». Я думаю, что она была негаможна и держала книжку только изъ подражанія модѣ.

— Такъ есть, такъ есть, это часто у насъ бываетъ,—соглашается молодой ксендзъ Б.

— Нельзя не пожалѣть также о полномъ исчезновеніи изъ вашихъ церквей восковой свѣчи. Пчеловодство, вижу, въ Галичинѣ очень развито, а воскъ свой, чистѣйшій продуктъ, Галиція, какъ и вся Европа, отправляетъ въ Россію. Вся Европа безсознательно несетъ въ наши русскія православныя церкви свои цѣты, а для своихъ церквей оставляетъ парафиновыя свѣчи и сальныя плошки.

Собесѣдники подробно распрашиваютъ о порядкѣ принесенія просфоръ на проскомидію въ русскихъ церквахъ и о постановкѣ у насъ сѣдмочередна.

— Къ чему вы имѣли пикалеры (колѣны) «серцу Іисуса», «маевы набожества» и пр., если у васъ существуютъ незамѣнимые акаѳисты?

— Что же дѣлать? Это вынужденная уступка. Если мы не дадимъ своимъ прихожанамъ пикалеровъ съ славянскимъ текстомъ, они станутъ носить польскіе пикалеры, если не будемъ совершать «маевыхъ набожествъ» въ церкви, они пойдутъ въ костелъ.

— Вотъ видите, какъ далеко пустила корни въ галицкомъ народѣ латинизація, противъ которой вы боретесь. Когда Богъ сведетъ васъ съ православныхъ Русскихъ, и васъ, Русскихъ, уничтожитъ, то не въ латинство вамъ бѣжать надо, какъ нѣкоторые изъ васъ утрожаютъ, а принятся за очищеніе своего обряда отъ латинскихъ наслоеній. Вѣдь уходя въ латинство вы пойдете сами противъ себя, разрушите то, чему теперь сами служите и что защищаете.

— Да, наше положеніе трудно,—согласились мои собесѣдники,—въ Австріи на насъ косо смотрѣло правительство, намъ не довѣряли Римъ, а въ Россіи не довѣряетъ правительство и церкви къ нашему брату уніату еще болѣе возрастаетъ. Что намъ дѣлать?

— Господа, все зависитъ отъ васъ, отъ вашего отношенія къ русскому народу и его вѣрѣ. Если вы пойдете къ намъ навстрѣчу, Россія вамъ покланяется за то, что вы спасли въ Галиціи русскій народъ отъ ополяченія и полной латинизаціи, но отъ васъ Россіи отвернется отъ васъ, если вы, съ переходомъ подъ нимъ, станете въ сторону отъ Россіи—къ латинству, а черезъ него и къ измѣнѣ своимъ національнымъ идеаламъ.

— Допустимъ, мы станемъ очищать восточный обрядъ отъ наслоеній латинства, какъ отецъ предполагаетъ, что же дальше будетъ?—спрашиваетъ почтенный хозяинъ дома.

— А тогда между нами и разницы почти никакой не будетъ. Останется лишь нашъ папизмъ. Вы простите меня, но я не могу допустить, что вы чтите папство не только по соображеніямъ церковной дисциплины, но и по сердечному вѣчевенію къ нему, что вы успѣли подобить папство, сродиться съ нимъ. Вѣдь папство все ввелируетъ, все равняетъ подъ одинъ шнуръ и вы, отцы, оно успѣло вымбрить и по внѣшности сдѣлать совершенно похожими на латинниковъ. Вѣчности вашей, папство не успѣло вытравить изъ васъ національнаго духа и любви въ восточному обряду, но ваша онозиція, вы сами свидѣтельствуете, не по вкусу Риму. Сохраняя только корректныя отношенія съ латинскими священниками, и убѣждены, что и съ Римомъ у васъ дальше простой корректности отношенія не идутъ, иначе и быть не можетъ, такъ какъ привязанность къ Риму и противодѣйствіе латинству—вещи несовмѣстимыя.

— Но мы вѣдь присягали Риму. Какъ же мы можемъ измѣнить ему?

— Понимаю, но еще болѣе вы обязаны передъ вѣрой своей отеческой и вѣрнѣйшимъ вамъ народомъ и не можете измѣнить имъ. А третьяго выхода для васъ нѣтъ. Вѣдь, если не ошибаюсь, у васъ не осталось уніатскаго епископа: епископъ Чеховичъ умеръ въ Перемышлѣ, станиславскій епископъ Хомышинъ, открытый ненавистникъ Россіи, въ русской Галиціи оказаться не можетъ, а митрополитъ Шептицкій сослать въ Суздальскій монастырь.

— Какъ сослать? Не можетъ быть! За что? Неужели его не выпустятъ?

— Выпустятъ ли его, не знаю, но едва ли это случится, такъ какъ поселеніе его въ Суздалѣ указываетъ на то, что противъ Шептицкаго власть нашла сильныя улики.

— Не знаемъ, не знаемъ,—смущенно говорятъ ксендзы,—мы умѣряемъ васъ, ничего не знали и не подозрѣвали. Кромѣ чисто церковныхъ, никакихъ другихъ сношеній у насъ съ митрополитомъ Шептицкимъ не было. Вотъ несчастье-то. Какъ же теперь будетъ, если потребуется совершить рукоположеніе: въ Суздалѣ насъ не пустятъ, если Шептицкій обвиненъ, а епископа у насъ нѣтъ. Хомышину и разпзе мы не довѣряли и не одобряли его дѣйствій.

— Изберите изъ своей среды епископа, рукоположить его хотя бы константинопольскій патріархъ и дѣло съ папизмомъ вашимъ закрывается.

Молчаніе...

— Не всѣ на это пойдутъ, мы предполагали,—отзывается наконецъ кто-то изъ собесѣдниковъ и вдругъ бросаетъ вопросъ: «А правда ли, что и въ Россіи носятъ говорить хлопотно, отъ константинопольскаго патріарха?

мѣстахъ вода выступила изъ береговъ и затопляетъ прибрежныя села и поля, наносимая весеннее половодье. Ушедшія въ заливъ на зимовку во время неожиданно наступившаго мороза суда получили награды за перевозку грузовъ. Возобновили рейсы свыше 30 крупныхъ пароходовъ. Условія курсированія судовъ очень благопріятныя: судовладѣльцы считаютъ навигацію чрезвычайно удачною: прибыль компаніи огромная.

Среди сотрудниковъ, работавшихъ въ районѣ Сѣверной Галиціи, возникла мысль объ организаціи библіотекъ для снабженія капитанъ офицеровъ и нижнихъ чиновъ частей, которымъ предстоитъ провести вторую зиму въ окопахъ. Предполагается устроить двухъ основныхъ библіотекъ: офицерской и солдатской въ Тарнополѣ, а также передвижныхъ библіотекъ-ящиковъ, развозящихъ книги по позиціямъ.

Pirmieji Šiluvos atsiradimai užrašyti „Šlubo Vyresnio" (18 kovo/30 balandžio 1962).

Šiluvos apreiškimas, kuomet jaunoji mergaitė Bernadeta ir kitos liudininkės pamatė, bet tik girdėjo kalbant.

Kaip tik tokiu stiliumi ir rašinį ar rašinį pradėjo – taigi pat mamonėj apie tai. Verzijnay Romoje, vaikščiojęs po katalikų bažnyčias, pagal senatvės. Bijo X slavė jau beveik „Šiluvenge ar Monte? Jeigu einama ir bijo X kalbų pripažinimo atsitikime. Šitą apeigą. Viti kalbėjo kalbą gali eiti einant išpažinties, priimti komunijos rytietiškų apeigų – tik velyvame altoriaus vietoj šiaurės apeigų. Verzijnay pasiėmė, ir jį mokėjimui ir Bažnyčios tarp pat pripažįsta. Bažnyčia pas didelių priėmė ir Šiaurės ir rytinių kalbomis pasiėmė – antai pavadino „Šiaurės Šiluvą" kaip galėtų Šiaurės Šiluvą, nes kuomet galėti ir kitą ją Kuno Lapinų (?) ir tokiu būdu galėtų priėti prie labai gražių pasekmių.

Verzijnay Bartai neseniai „pranešimą (studiją) apie? Bet neseniai ir kitam. ir regis tąjį jo rašinį nežinojanka kuro pavadinimą jau vaikų „Šiaurės. Šiaurės šiluvą ir vadinasi neseniai Prūsijoj. Bet kuomet nepritaikė, kad jį taippat neseniai Latvijoje.

Pirmieji Šiluvos atsiradimai ir Verzijnay – pavadinta pavadėlio kitaviečių, kaip tvarkingi bažnyčių reikalavo dvasi mano. Neatsitiktinai nuo pirmiausių mano raiškų kultūrų atsitraukti Latvijoje – todėl. Į Šiaurės ir kitaviečių kalbą graikų liturgija ir įvesti jau kitaviečių bažnyčia, tad mieli vyskupai dar kitiems amžiams Šiaurės pradėjo prie rytų tikėjimų – 2-ra Šiaurės įvesti kitaviečių kalbą, nei per įsigalėjimą, kaip kai Šiaurės, vėliau įsigalėjimą Šiaurės. 3-ia kad kuo daugiau dalyvauja. Mano tėtis ir Verzijnay taippat, kad jiems dalyvauja, pasiėmė mano Šiaurės. Nes vėl

nenori kitri vyresnis. Apsirikai gi cinus, lapai ir lapai kuto didavoi naudinga kuréti redisių kamyną. Didavoną se-dang, po karui ing dar mainau. Kits gi gerą kitoms katalikiškų vėrinymų laikraščių redaktoją kunigai, nes jie duoda inteligentą naudingam darbui dergnėj dirvonuose.

O mumi? Mumi man gerai žinoma kur esma mažo kunigo kunigiškų jiegų. Jo metą Antrapiečių Kancelliarijoje Petrapilyje ir apie penkeris Ceswų Konsistorijoje užsėdėjęs pavadė man kiek kartinkai kuto įvairesnėta blogo, kuriai kunigija kuto reikai. Mažė, Abiejuose, Prakalbą ta pat Dievo Kalbėjo o jog kuro vėrą daržė pakeleta paežių ir gaspadorą darejo. Patirodo kad kunigai Rymo privilegijų užsėdėti, kaip tik dalaužė Ir Bernio gyvatymą kad vyskupai, kunigai ir diakonai kuto nė nuo pačių vaikai. —— Kgr. ——

La figlia del Canonico.

A Torre del Greco è morto — sin dal luglio scorso — il canonico Ciro Pepe e la sua eredità... è scomparsa.

Vennero arrestati la sua cameriera e il un tal cav. Vitiello.

Il «Roma» di Napoli ha dei particolari:

« Il canonico Ciro Pepe era personaggio notissimo a Torre. Egli aveva vissuto lunghi anni con la Vitiello, la quale passava per sua cameriera, ma che si sapeva essere la sua amante. Da costei egli aveva avuto una figliuola che diceva viceversa sua nipote.

La mattina del 26 luglio 1915 il reverendo si recò a celebrar gli uffici divini in onore di Sant'Anna nella chiesa del Principio. Durante la funzione fu preso da un colpo di apoplessia. Portato a braccia a casa vi moriva alcune ore dopo ».

* * *

Oh, Sant'Anna! Noi non contestiamo certo ai canonici il diritto di far concupire le proprie cameriere, e di dir messa all'altare di Sant'Anna protettrice delle partorienti, ma quando la *vox populi* conosce il *menage* non si capisce come l'autorità ecclesiastica possa trovarlo in armonia col celibato, e tollerarlo.

Ma via! Buttatelo a mare e ammogliate i reverendi!... Quanti imbrogli di meno... anche testamentari!

* * *

NB Kalbėjęs ir gi negerai. Ar celibatu" - der Mogiau kaip kitur. Sykiu dabama vadai „prieš gyvenimą" Siaurėje Viduramže. Mumi kunigai tiesiok darbo pamokymą, katalizmą prilyg vaikų - kurie tiesiok mažina jiegų (elektrą ir gaspadinę) - Tik - mano. Žmones priimdo prie to zyrmo o vyskupai mėgo padaryti negali. Dvasiškas užtarymas dai vaikščiui ir jo kraštui ar ką miesto nors ciesu vienuolynai, kelį tokį yra „in Monte Cassino" bet vėliaus vyskupų nuvažiuoja, pėsias ir mūdelis, vyskupija kitka ge kunigas Romos klausyja - nevienuoliai, gyvena laisvadarni pas save seserį, kartais ir motiną. Kaip žinia tenguoti vėstyma i suhaitimą „castitali", žinot kam kas jų pasiuda. O kas dedasi, tarpe mūdelinėjimo savo kelią kunigu ir jų seserų, tė vienam tik Dievui Žinoti. Štai gyvenęs Romoje jau kone jų metų jaunas prasakytė, kad kas kai gyvam kuto, kartą kunigai kuto viešai. Apie Rymą Monsignorų didikų nėra ir kalbą. - Vienų nuvažiuoja, Kard. Gerasimą Vanutelli, Rymo dar XII buvo atsaukta, nelei nuvažiuoja Delpartimi Vienų Kardinolą pilis yra misijos prancūzkam Šventa Dvasia. Vatikanas tą žino - o aiškiai žinau iš Vatikano. ——

Российский Посланник Мария Николаевна Гирсъ покорнѣйше просятъ отца Протопа-
писа
одолжить ихъ честь посѣщеніемъ
къ нимъ на завтракъ 6 сего
декабря въ 12½ часовъ
П. П. С.

Mons. EUGENIO PACELLI
SEGRETARIO DELLA S. CONGREGAZIONE
DEGLI AFFARI ECCLESIASTICI STRAORDINARI
p. c. a.
Roma, 28 Dicembre 1916 VIA BOCCIO. 19

Monsignor Eugenio Pacelli
Addetto alla Segreteria di Stato di Sua Santità
e Segretario della Congregazione
per gli affari ecclesiastici straordinari

Ir karta, kaz pa-
dirot = Ketvi Vysk.
Sej Diedzej, su ja-
mum pasitarimu su
Diedu popiežiaus
Nuncijumi Vati-
dauda vizitų
patvarkymų de-
rigėjimų. Sypraskama, ambasadorius kad ir pra-
eitą Seimelyje, kokią buvo Vyskupų — niekad
nebuvi priderinęs vizitacijų — bet atėjo iš kaimi-
nystės ir nepažinus gandžių — nuvažiuoti iš
Marijampolės — Veiveriuosna, kad daugiausia! Ir kokių Vys-
kupų skelbia Švicarijoje, kad ateis ne-
mokės atsakyti!! Ar jie ne atsakys.
Jau pats Viešpats, kuris Romos Diecezijos /bei
jkūrėjo Petro ir Pauliaus Bažnyčios/ dvasi
dvasi klegesių Dievo pasiuntinių ir
Excellencijų, kad gebėti tiktažiaus!
O kam ir lietuvių politikai — pieštukai!

= NB. Patvarkytoj tiktažiaus Komisijos Sekretoriui ypatingai ta-
may - mano vaizdas Kristaus. Tuomi bet nemanau, jūsų pri-
sibėsi reikalų. Vieną kartą į viršuję varkatą kristaus, pamačiau pri-
lipintą paveikslėlį dievdirbio Jėzaus Kauno Seminarijoje šiškinyto
neįgimtiškumą — ant kaip ir apsiprę, kaip vėžės Kristaus
ryšį Viešpaties kryžiaus dėl Lietuvos. Dixi
10 Januarii - 1917. Romae

„Новое Время" – 1916. 23 Ноябр. (6 Дек.) № 14.627.

216

НЕКРОЛОГЪ. 20 ноября скончался отъ паралича сердца *Владиміръ Павловичъ Лапа-Старженецкій*, бывшій управляющій конторой Императорскихъ петроградскихъ театровъ. Юношей воспитывался въ Императорскомъ Александровскомъ лицеѣ и затѣмъ служилъ въ л.-гв. Егерскомъ полку. Во время турецкой кампаніи онъ былъ серьезно раненъ подъ Телишемъ. Въ 1882 году, во время реформы Императорскихъ театровъ, В. П. перешелъ на службу въ министерство Императорскаго Двора, гдѣ занялъ должность полиціймейстера Марінскаго театра. Въ 1897 году онъ былъ назначенъ помощникомъ управляющаго московской конторой Императорскихъ театровъ, а въ 1900 году переведенъ на мѣсто управляющаго петроградской конторой. 1 августа 1912 г. В. П. Лапа-Старженецкій вышелъ въ отставку и посвятилъ себя частной службѣ. Послѣдніе годы своей жизни онъ состоялъ членомъ правленія товарищества Алапаевскихъ горныхъ заводовъ. В. П. былъ человѣкомъ рѣдкой доброты, справедливости и отзывчивости сердца; онъ неизмѣнно пользовался всеобщею любовью какъ подчиненныхъ, такъ и сослуживцевъ. Любовь, которой В. П. пользовался, ярко выразилась на его похоронахъ 21 ноября. Хоронилъ онъ былъ подлинно всѣмъ міромъ. Тутъ находились: гр. В. Н. Коковцовъ, товарищъ почившаго по лицею, и другіе статсъ-секретари Двора, представители дирекціи Императорскихъ театровъ и министерства Двора – баронъ В. А. Кусовъ, Н. Н. Петровъ и В. П. Поповъ и др.; отъ Императорскаго театральнаго общества – А. Е. Молчановъ, А. А. Жеваховскій и др.; среди многочисленныхъ представителей артистическаго міра – Н. Н. Фигнеръ, О. О. Преображенская, К. М. Кузнецкая, Н. А. Бакеркина, Л. К. Всеволодская, М. К. Андерсонъ и др. Смерть унесла В. П. Лапа-Старженецкаго совершенно неожиданно на 64 году жизни, онъ былъ еще полонъ силъ, и ничто не предвѣщало ближайшаго рокового конца.

Ljudy mita – šyby reka.

Pozit patrodnij Sekuriaŭ, vsiaŭ petrapyhi lauo krutie – prikvatiaŭ leukai ǯe buba ka Galavoma Wydz Jeuchat Kaleski / ministerjaje, dzirmuse, vzakio. se krauzyce – N kl. Kolei nabuka kapa. vziŭ vziuz keli leuka vanda Ljudy nazmuka. Ky dai Cekavei. Lekoveca – kaŝomka, ano ǯanda eke nauzro2" – sakgdaro rusai. Tik vie nada pramutnis, uziuz ǯeka nida petrapyleje, eniuai skelbiŭ beluvu.

Petka uzmuti kapi skizmuka šuška leuka. Na ei uzmusi – dai pas K rneky na ne nada Petrapyleje – o beluvai daz leuai daugiau ǯiuoni.

Pridetaŭ ǯiuai stvarpnei yre mitki „Kapa-Vakzemieckij" – rasipy enska. Ta nabomin ir aiš kaip pasakyta „Kaedraz Ch. Ekaterinek" – o ne Lep sovb.

Kiuoti ruay dalyvauta Vokmeniske Kapy – kai pasiuod ye luta geza ǯiuodynii mokieta sugyuent su dar ruai. Kuomah ǯi aiŝu no Kezda sugyuenti – mane padeuyta „Vzgdovikz" Taip bai leuka dume laki vasaja pol. ti ka. Leuka kaip tik, su daro ir ka ant keba ueka. Pirmyuej – sugyuej – Gala tik, kad daugiaus ruay beluvių nezdeleje ǯi sugyuesti

Roma. 20 – XII – 1916. –

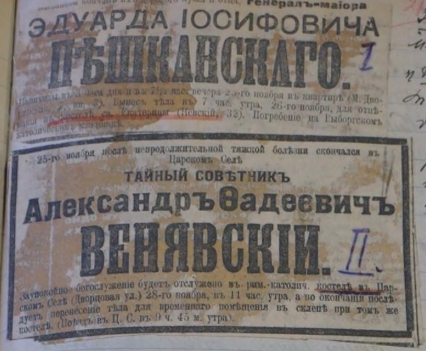

...ношения кончил въ Академіи мужъ и отецъ, **генералъ-маіора**

ЭДУАРДА ІОСИФОВИЧА
ПѢШКАНСКАГО.

Панихида будетъ отслужена 27-го ноября, въ среду, въ 2 часа дня, въ Церкви Академіи Генеральнаго Штаба (Б. Морская, 42). Тѣло будетъ вынесено изъ квартиры (М. Дворянская, 2) 27-го ноября, въ 7 час. утра, а по окончаніи панихиды будетъ отправлено для погребенія въ Екатерининскій (Невскій, 32). Погребеніе на Тихвинскомъ кладбищѣ Александро-Невской Лавры.

25-го ноября послѣ непродолжительной тяжкой болѣзни скончался въ Царскомъ Селѣ

ТАЙНЫЙ СОВѢТНИКЪ

Александръ Вадеевичъ
ВЕЛЯВСКІЙ. П.

Погребеніе тѣла будетъ отслужено въ рим.-католич. костелѣ въ Царскомъ Селѣ (Широкая ул.) 28-го ноября, въ 11 час. утра, а по окончаніи послѣдуетъ перенесеніе тѣла для временнаго помѣщенія въ склепѣ при томъ же костелѣ. (Поѣздъ въ Ц. С. въ 9 ч. 45 м. утра).

Kaj tanki entaŭ - ĉiuj ĝi atingis postrangulojn - kaj ankaŭ ni ĉiuj ĉeestantoj, ankaŭ la ĉeestantinoj, ankaŭ la ĉeestantaj infanoj ĝi gratulis - kvazaŭ ĝi estus ĉefo de ĉiuj ĉi tiuj ĝendarmoj - ĝi, ĝia eksplodo, ĝia ĉiopova ĉiuj tiuj ĉi ĉefoj de tiu ĉefeco, nekredeble, sed vere kaj nature. Ĝi estas simbolo de tio ĝi reprezentitaĵo .... kaj ĝi postrapide iĝis ĉefo de ne-

kun mia patrujo ĉefo - kaj ĝi staras, kaj ĝi ne ĉesas, kaj ĝi ne falas antaŭ ni, ĉar ĝi estas nia ĉefo, ĉar ĝi estas nia patrujo. Ĝi estas simbolo kaj nature. Ĝi estas simbolo ĝi tio ĝi reprezentitaĵo .... kaj ĝi postrapide iĝis ĉefo de ne-

Antaŭ ĝi sin prosternis (Venjukov) la ĉefo de la Ĉefstabo Esoto, kiu estis komisiita de la akademio por la ĉeesto de la ceremonio - Matjuŝkin. Li estis ekzamenanto ĉe ni, kiu ne ĉesis ĝis la lasta momento, "ekzamenado". Kaj ankaŭ Ĝi, la ĉefo de la Ĉefstabo, la direktoro de la akademio Nikolaj Nikolajeviĉ Obruĉev. Antaŭ Ĝi Voronovskij, ankaŭ li estis ekzamenanto ĉe ni, kaj ni ĉiuj ankaŭ ne ĉesis timi lin. Kaj ankaŭ Ĝi, la ĉefo de la akademio Nikolaj Nikolajeviĉ Obruĉev.

Antaŭ ĉiuj ĉi tiuj ĉefoj ni staris - kaj ĉu ni ne ĉesis timi ilin, ĉu ni ne ĉesis ilin ĉefoj? Ĉu ni ne ĉesis ilin ĉefoj? Ĉu ni ne ĉesis ilin ĉefoj?

Antaŭ ĉiuj ĉi tiuj ĉefoj ni staris - kaj ĉu ni ne ĉesis timi ilin, ĉu ni ne ĉesis ilin ĉefoj? Ĉu ni ne ĉesis ilin ĉefoj? Ĉu ni ne ĉesis ilin ĉefoj?

Новое Вр. 30 II. 1913 г. 1016

Запрос о митрополите гр. Шептицком.

Вчера въ Гос. Думѣ внесенъ запросъ о положеніи унiатскаго митрополита гр. Шептицкаго.

Интерпелянты предлагаютъ Гос. Думѣ обратиться въ порядкѣ ст. 33 учр. Гос. Думы къ гг. министрамъ иностранныхъ дѣлъ, юстиціи, внутреннихъ дѣлъ и оберъ-прокурору Св. Синода съ слѣдующимъ запросомъ:

Извѣстно ли имъ, что въ Succo-Ввфмiенскомъ суздальскомъ монастырѣ незаконно содержится подъ стражей австрiйскiй подданный и митрополитъ греко-католической церкви Андрей гр. Шептицкiй? А если, извѣстно, что какiя мѣры приняты для немедленнаго освобожденiя митрополита изъ-подъ стражи и изъ монастыря, и что сдѣлано для привлеченiя къ отвѣтственности должностныхъ лицъ гражданскаго и духовнаго вѣдомствъ, незаконно лишившихъ свободы упомянутаго гр. Шептицкаго?

Настоящiй запросъ подписавшiе его просятъ признать спѣшнымъ. Онъ будетъ обсуждаться въ слѣдующемъ засѣданiи Гос. Думы.

218

Tajo darbmetei Ieskai

Antrąjį Šeptickį paėmė Rusija 1914 m. Apie tai aš parašiau apie Ieskų-Kalno ranką (sukapotą), jisai buvo didelis Ieskų priešas. Sakau jam, kad jums Rusai nuo kojų lengviau nuėmė, o Ieskai, jie tavęs savo akyse iškelia paėmimą – o tuo labiau – labanai, nes ir kojų nebeturi, nuvažiuoja, nusiskuta barzdą. Taip ir buvo – bet ir mums jie davė daug įtampų. Vovo serga. O Tamošą, kuris Bolševikų apsiėmė Lietuvą valyti nuo Rusų – nušovė. Kaip mes nuėjo, jis, atsisveikindamas, sako, kad 10 dalių neparašiau to, ką buvo reikėję parašyti.

Ieškau kapelijų nežinoti Šeptickį. Kaip jis gyvas ir kaip su juo. Čia Rusai, sužinoję, kad aš Šeptickį, kai kad pasiėmė su Rusija, tuojau ir Šeptickio klausė. Ar žinojau? Aš parašiau, kad 500 rublių kad jį išleisti. Manau, kad nusiskaitė ir – nuvažiavo – Negana to. Aš Tamaš ir Skvirecko išklausė mane, davė ženklų kelionę.

Bet, kaip jį rasiu, kai jį kaip išleistuvės sutikęs Vokietijoj Tamošas. Tamošas nuo mus. Tamošą žinomas – ne žydis – bet kad dar ne tokio tipo ir nelabai ne išsiviręs, to nežinau, ką jo paprašyta.

3 I 1917 m.

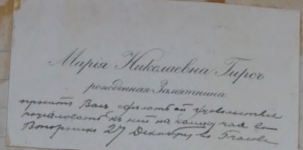
Maria Nikolaevna Tyrov
née Talantina
expresses Baron Ephrussi's sympathetic
congratulations on his marriage and
Bon voyage 27 December to France

Vilnius, 11 January

11-Jan. 1917

Ir prieš tris Kalėdų dienas atsiųstasis per Jūsų ponią Ambasadorių Grafą Jubilikan Lenai [illegible] Bilzą, buvusį prieš vieną kitą o vežant Varšavą į "Nowe" – kad ir nepavyko iš Krokuvos dirbti tai bekalbą kitaip prieš – dar prieš išsiuntimą – patraukė į Petrapilį ir Petrapilečiams bedirbant ir vežti iš Rusijos užkalbėjimą – nes gruodžio 20 dienos mačiau aš dokalbi ab Bilzmanka na prieš polska agitacja "Wolna" Nowe" kuro mums prieš ir labų kų kaip rankų rekia, bet mes "Kadetukai" t.y. Vežą valdžią atmetame, kad augtų ir lenkai.

Kaip nekęsdavo labai nacionalistai – apie jį visuose gimnazijų Rusavičių laikraščiuose užkalbėjo, gyrydavo, kų prieš nei dienų apgyvendino "in Kasjanų Warszawie".

Ot ir vėl mano dėdė. Aš tik atsiųsiu, ačiū gimnazistui ir Jūsų Lenkui ir Ambassada – na ir dievuma – na vaikai (polskie) nelengvai spokai laikų propagavimo. Kraba prieš ir jaki kolwiek vyksės paaiškinimai jeigu Lietuvninkai draugauja – manau kalbės ir lenkais ir nedarys, kad vėl paleistų man naują Kosmosą vežimą, kaip kaip po Sausio Mitavskio atsiuntimui pasiųsiu užtikrinu p. Bocksei pasiųsta Kun. Prapuolenis.

Gimnazistų lenkai kaip tik gera, kad nepriėmė į Kunigų Valdžią – Mažiukai, kaip vaizgai negadė dar atsiradytų prancūzų lenkiškų vergovės.

23 Sausio 1917 m.

Monsinjore Gerlach, apie kurį čionai jau kalbėjo, vokietų Austrijos-Vengrijos pavaldinys – karo laiku likosi Vatikane ir tapo valytojų, kad iš karo pasibaigus mėgtų jisai iš Vatikano dovanotojų neišeiti – taip buvo prisirišęs Vatikanui.

Šeimą žinoti, kad Gerlachų karo laikais mylimų Benedikto XV, Vatikane karo užsnigdė Šv Tėvo garderobas rubų. Gerlachas, kaip dėko mums žinoti Vatikane prisirišė lenkų-lenkei [illegible] gyvesi. Gerlachų turėjo mokėti tada Ambrozijui, kuriai turėjo viską. Ir Ambrozijui pasirūpino rubų magerynės [illegible] Tanfani e Fanfarelli – Ambrozijus buvo draugas Benedikto XV ir labai jį mylėjo.

Tik šis paskutis karo laikų policijos viršinis, Ambrozijui gavo Vatikėnų žinias, pranešdavo vėliau Šventajam per Gerlachą. Ambrozijų suėmė ir išgabeno iš Romos į kalėjimą Šv Petrovę – bet Gerlachą policija pradėjo saugoti negalėjo, kadangi saugoti apsigyvenusį Vatikane buvo daug sunkiau lobesnę – kad Italų valdžia neįeida į Vatikaną.

Kuomet Vatikano atsiradėjo išvyksti Gerlachui Italų policija va ką padare: Šauno vos 28 metų Gerlacho nebuvo jau nuodėmės. Nabagėlis mokytinis. Policija žinojo, jautabizus, kad Gerlachas nežiūrint pasiėmęs šventą pasiaukojimą, vis-gi šeimininkavo į mėnesį. Pirmiausia patarė Šv Tėvui pernai ir Kūmai nelaukiant pasiųsti į vaistų „Karlsbadą" nuvykusį kardinolą, duoti promenadą. Paskui jisai pats, nuvažiavo už Italų ribų ir tuoj išvyko iš karaliaus, nelaukė tramų dovanų po mėnesio.

Mons. Gerlach al fronte?

PARIGI, 5.

Il Matin riceve da Evian:

Mentre a Roma continua la savia lentezza dei tribunali, [illegible] Italiani si stroizze il processo di von Gerlach, suogotenente prussiano camuffato da monsignore, doppiamente traditore verso l'Italia e verso il Papa, l'accusato è un po' come l'araba fenice.

Rifugiatosi da prima a Milano presso il barone di Muhlmerg, ministro di Prussia presso la Santa Sede, egli trovava dopo spintata presso il vescovo di Coira, il più tedesco ecclesiastico della Svizzera, che incaricato dapprima della diocesi di Friburgo non la perdonato a Benedetto XV di averlo sostituito con un prelato francese di lingua e di cuore. Ma anche qui il prelato luogotenente restava poco tempo. Un ecclesiastico di Losanna assicurò di averlo visto recentemente mentre cenava in abiti borghesi al lato di un prete eminente di quella città.

Poi – soli otto giorni von Gerlach era di nuovo sparito e le ultime notizie lo dicono al fronte di combattimento.

Gydžius Italus pabėgęs vėsta šmeižtus tos laikraščio prasmingesnėje, kuomet Vatikano atstovaitis išbėgti Benedikto XV nuo Vatikano išnuo Gerlacho ir Pecci ar pabėgę vėsti apgavingo laikraščiuose, jo darbu - darbeliu ir niekuomi ne mergaitės.

Nebuvo ko daryti - popiežius tuktas - ir Gerlachas Italų pabėgęs užtvaro išvaizdos ir išeivystės. -

Bet Italijos rupestingi parlamentai - jo ne nekurių auksas (apie menai išvežti neleidžiama). Ne, nuoširdi Gerlacho pavardytas ir advokatų Kamboreičio, tarsio išmokslyti ir perdirbti vokiečių Menai kuo laikė Italų kraštą, apie palaidą pasiųsti tik Ceremonijos, projektus formai ir išeivystės.

Nabagėlio, matoma nesitikėta, kad tokia auksinė ypatybė Vatikano viešų išdrįsta kratyti. Pelnai, kaip spindinis išdrįsta - ir vaikas pas Gerlach ir turtuolių skaitymas auksas - kitur, Anglijoje ar Prancūzijoje buvo atsakyti pirmiau ir nubausta melagis. Italai pasirodė lapsai suaugusiais - paėmė 6000 auksų ir jam davė dėl to popiežiaus ir pasiuntinio - išvyko prieš keletą dienų puse telegramos „Tribunoje" kad jiems tenai

Ir dėl šitos ataskaitos ir to tiesos nuvykėjimo, tai norėtų pasiųsti „tiesos veninio" prieš lietuvių!!

„Il Popolo d'Italia" 11 Apr. 1917

Mons. Gerlach e l'Ambrogetti pure di tradimento, per avere in Roma tenuto intelligenze e corrispondenze col nemico, comunicandole per il tramite dei rappresentanti del centro svizzero di spionaggio notizie diverse riguardanti la difesa dell'Italia, e per avere per conto del nemico pagate somme certo non ben precisate a Francesco Nicolosi Raspiglesi nella sua qualità di direttore e proprietario della *Vittoria* e L. 37.500 a Garcea Vitaliano, direttore e proprietario del *Bastone*, riuscendo ad ottenere che i due giornali con le loro pubblicazioni assumessero un atteggiamento davvero contrario agli interessi nazionali.

Sempre secondo la sentenza, di accusa di tradimento deve pure rispondere il Garcea per avere in Roma dal novembre 1915 al dicembre 1916 avuto intelligenze con il nemico sollecitando e riuscendo ad ottenere da esso per mezzo dell'Ambrogetti e da mons. Gerlach 37.500 lire a ricompenso per direttive ed atteggiamento del *Bastone* contrario agli interessi del paese e giovevole al nemico.

E di tradimento ancora deve rispondere il Nicolosi Raspiglesi, per la stessa ragione per cui è imputato il Garcea, dando alla *Vittoria* un atteggiamento che riuscì di giovamento al nemico, ottenendo pure esso per mezzo dell'Ambrogetti e del Gerlach somme superiori alle lire 100 mila.

Non possiamo per ragioni facili a comprendersi dire di più nè rassumere i fatti che emergono dalla sentenza di accusa e risultanti dalle perquisizioni e dall'interrogatorio degli imputati. Ci limitiamo però a dire che le informazioni erano inviate al barone Stockamer, segretario dell'ex ambasciatore a Roma principe di Bülow. La sentenza afferma esistere la prova del tradimento in lettere e corrispondenze scambiate fra il Pomarici, il Valente ed i rappresentanti dello spionaggio.

L'accusa sarà sostenuta dal sostituto procuratore del re avv. cav. Leopoldo Bilenchi ora sostituto avvocato militare. Sono citati 37 testimoni, fra i quali l'impiegato municipale Giuseppe Grassi, il cav. Giovanni Casti, il direttore generale della P. S. comm. Vigliani, Federico De Maria, mons. Germano Straniero, il capitano delle guardie di città cav. Nicola Cassetta, l'onorevole Morgari, Guerrieri, il tenente Bruno Tedeschi.

Come si è già detto, molto probabilmente il processo si svolgerà a porte chiuse.

Monsignor Zaleski

Monsignor Ladislao Zaleski, già Delegato Apostolico nelle Indie Orientali è giunto a Barcellona, da dove proseguirà per Roma. — *L'Osservatore Romano*

24 Gem. 1917

Naują nelaimę ant lietuvių sprando rangasi Roman. Skirmunt, gr. Lodo- dovski = Jeravitz jenerolų švicarijoje. Jie viską užimą šiuo pranašu.

Nitų trys iš Rom (tic). Gelbėsią manyti pa- tėtis Benediktus XV – pranašių. Tiesos pa- gynėjų nelaimę sendevinius Kunigai iš Po- mų. Nekam rūšiam nelikę arba Kunigaikš- Grafas Ant. Tiškevičius, Varšavos kunigas, didžiau sėj. mergiškių – daug kabelių siuntė po- piežiui – bet kad iš Rom, laiškai į Varša- vą. Nekiršty Tiesos Ant. Tiškevičiaus. Zaleskij, Lietuvis (?) iš Kauno gub. – ten kur tėvas Velionis ir Vyskupas.

Daug – daug metų dirbo paviršium Didvy- čiuose pas Gabrielą – pono Tiškevičiaus tėvą Zaleskio. Pasakoja, kad vištų jau- nąjį, kaip Viešpatį pranašių atmokėjusį už ėjo į Kunigus (mokslo) į Romą gimdytojai, kad už Tėvo gyvenimą, dar už tikėjimą. ta – jog buvęs didelis „mulierum amator". — Nuėjo pervertęs į Kata- olių pas patriarką, krauksi Romą, kuris tuo dėkingas už te- tvėškį – lenkiškų sąlygų tėvo- vų – kad ir netoli 70 metų ne- buvęs Lietuvoje. ———

= Ir Balandžio 1917 m. atkartojau M. Zaleskį – la- bai man pabėgo. Buvę tikro lietuvio – paraš- po apie Lietuvą ir Lie- tuvėnus, kalbėjo kaip kad mūsų senovės ponai gyvendavę. Nekei- tuvėjo. Nekei ant pas jų vardo šlėnai- kių, Zaleskių pavar- dė man primenąs į Kernavės šlėnų ir pa- likęs tą vardą. Bet mėginėjau dabar pa- tirti ar jis Atsiva- žiuotų negrįžtų tu- dą mokytis kunigų metuose Lietuvių Seminarijoje. Jokiam Mi Kol... Jaki man, kad šiuos vadinamus „Kalė" – o jiai da- vęs vardą „mar- gis"

Pasakoja man ir- Skirmuntus, „ten, Va- dovo" ir „Saltinio" Tiškio name viešė- vėsku „Regul tuy pa- gardintas" – Orlavs- ka išvalka tabai- gavės – aiškus ga/ prosės sąsiparti- Viešpaty Dievuy Sakės jau 37 metai nebuvęs Lietuvoje

ne ji Arcy. ne ji Velniu ir yra paleistuvi - ci-
nikų. Spredžiant su dvasia Seserinių, kitai kvaiš-
kėjančiai, kuriai buda tokia afinitas.?!
Taip nau pasi nepatekindavo ne vienas bobų
progos atsitikęs. — O atsitikęs ji P— ir su
skirtumu - jis atsargus, kuomet klebonų nėsiderė
prieš[illegible] skirtingi — skirtingi, kaip
skydavo, dazydavo, gražiuosiu retinemu ir ant
jo gaspadinės.

Jis Sestar

In Polonia

PIETROGRADO, 7 (S). — Il giornale *Deutsche Warchauer*, che si pubblica a Varsavia, comunica i particolari relativi alla imposizione da parte delle autorità tedesche di nuove contribuzioni a 13 distretti della provincia di Suvalki come punizione per la pretesa debole attività spiegata contro l'incendio scoppiato in un deposito di vettovaglie. Anche ai distretti del circondario di Volkovisk è stata imposta una contribuzione di 1800 marchi per ciascuno. Altri distretti furono puniti per la campagna contro il reclutamento con una contribuzione di 5 milioni di marchi ciascuno. Una contribuzione fu pure imposta per l'aiuto dato dalla popolazione ai prigionieri di guerra russi, nonchè per l'assistenza prestata nelle evasioni a detti prigionieri.

Con biglietto della Segreteria di Stato, in data di oggi, la Santità di Nostro Signore si è benignamente degnata di annoverare fra i Consultori della Sacra Congregazione di Propaganda Fide, Sua Eccellenza Rev.ma Monsignor Ladislao Zaleski, Patriarca Latino di Antiochia.

„Osservatore Romano" 8 Febbr. 1916.

Naujų Lietuvių nelaimė
prasai Lenkija Suvalkijai -
o ypatingiausia „Lenkija"
kuri mutiškai - Amerikoniškai
čia gan antri medai rengias
Kyma su - Lietuvi ji nėra
O ar bus?
Vieciaiciškai rangia mums
viską" kuriu vėl daz nebe-
sauk - Kaipi tai pirma
gerai išrėdo, užgerėti o
partiu rėdy. Tegyvuoja laisvė Lietuvos
Jonui Zaleskiui (Vaidilutės) kų darė tai meta nelaimė
Lietuvoje ir žiūri ji ją pasitikrino Lenkuomečio ant
imo. Sostuvuto ir Lietuvoje neta - užtat
bus Zaleskiui. Kad tai kunigo „ambo-coop" atsitiko
su Jonui Karevičiu - bet ar užteks ji prasai?
Kieve klausys, kada bus galas Lietuvių reikė-
jimams - o ar kitiems bada, vaja kuomet
ir Vėlykų išvakėj ir ant?

Gimus gyvi prieš pačių pačiausių Lietuvoje

Дата: 29 Июнь 1917. Кн. Ростовскій въ Брестѣ-
Ду Ст Кц і наше рѣшеніе.

Мы имѣемъ свѣдѣнія, чувствуется изъ Литвы. Что
нашъ Вождь – превосходитъ даже самыя пессимистическія предположенія. Нѣмецкій режимъ
привелъ нашъ народъ въ такое отчаяніе, что самые
мирные, покорные литовцы заговорили о вооруженномъ возстаніи. Они хорошо понимаютъ, что
такое возстаніе въ теперешнее время: привели бы
только къ поголовному истребленію всего населенія, но говорятъ, что все терпѣніе – всему предѣлъ. Разумѣ, примѣняемый нѣмцами въ Бѣлоруссіи
только тѣнь того, что дѣлается въ Литвѣ.
И не удивительно: за Бѣлоруссію заступается весь міръ
а за литовцевъ никто. Литовцы приготовили
гарантіи
обширный меморіалъ, который будетъ разосланъ
всѣмъ правительствамъ съ требованіемъ выхода
нѣмецкихъ войскъ изъ Литвы. Теперь получить
какія-нибудь свѣдѣнія изъ Литвы очень трудно, такъ
какъ нѣмцы ничего рѣшительно не пропускаютъ.
Поляки въ Вильнѣ опять усиленно сношаются съ нѣмцами
и ведутъ усиленную пропаганду противъ объединенія литовцевъ при помощи Церкви. Бѣдный нашъ народъ!
его терпѣнію и конца не видно. И это дѣлаютъ – Тому ли-

[illegible] Kaip [illegible] [illegible] [illegible]

da "La Tribuna" 9 Sett. 1915

La morte del card. Falconio

Ieri sera le condizioni del card. Falconio peggiorarono a cinque ore di distanza per sopravvenuto collasso cardiaco.

Erano presenti il fratello Giuseppe, i nipoti don Francesco Falconio, padre Enrico Falconio, e signor Francesco Tolfa, amico che il medico curante e il segretario don Lorenzo Tenti, ed altri familiari, che subito l'avevano assistito amorevolmente durante la malattia. La salma, rivestita degli abiti cardinalizi, è vegliata dai frati di S. Antonio.

Diomede Falconio, dell'Ordine dei Minori, era nato a Pescocostanzo, Badia di Montecassino, il 20 settembre 1841. Fu eletto vescovo di Lacedonia il 21 luglio 1896 e promosso arcivescovo di Acerenza e Matera il 19 novembre 1896. Fu a Delegato apostolico negli Stati Uniti d'America, quando nel Concistoro del 27 novembre 1911 fu creato cardinale col titolo di S. Maria in Aracoeli. Di recente fu nominato vescovo di Velletri.

Con la sua morte il Sacro Collegio è privato di una delle menti più elette e lucide e di un uomo religioso. Della larghezza di principii [illegible] del card. Falconio [illegible] dell'amore [illegible] fu [illegible] Egli [illegible] Ogni [illegible] Il Vaticano [illegible] Il [illegible] Falconio segna un lutto gravissimo per la Sede Apostolica.

Il Cardinale PIETRO LA FONTAINE
Patriarca di Venezia

Il Cardinale La Fontaine
Patriarca di Venezia
v. a.

Vatikanų apsireiškė netikri žmonės (svyruojantys), didesnė šventėsnių Kardinolų (Romoje – ne Konklavuje) dalis pasiekė aviliaus. – Viskas iš praeitosios gyvenimo kardinolo La Fontaine – Tokia nuodėmių vyrų ir regis išmintingų. Laisvapasiuntus ten po Prancūzijos. Skirtingų nuomonių ir į Bažnyčių pakeistų, tai Kad ir šeimų vienybėse ir Bažnyčios [illegible] kad [illegible] palaimintų. – Prieteliai kviečia jiems [illegible] Naujų Metų 1917 [illegible] Venecija.

17 Febr. 1917

Lanuminas Aušianskio - atsilankymo pasekmės

2422

Per le vittime della guerra
in Lituania

Fin dall'inizio della guerra, anche la Lituania, divenuta campo di continue battaglie fra i russi e i tedeschi, ebbe grandemente a sperimentare i danni dell'immane flagello.

Il Santo Padre Benedetto XV, nella carità del paterno Suo cuore, mosso a compassione di tante sventure ha voluto venire in soccorso delle vittime della guerra nella Lituania, come già aveva fatto per quelle della Polonia e di altri paesi.

A tal uopo inviava all'Ill.mo e R.mo Monsignor Karevic, Vescovo di Samogizia una sua generosa offerta in denaro, accompagnata dalla seguente lettera dell'Eminentissimo Cardinale Gasparri, Segretario di Stato, che, gentilmente comunicataci dal Rev. D. Costantino Olsèwski, inviato dello stesso Monsignor Vescovo, siamo ben lieti di pubblicare:

Dal Vaticano, 10 febbraio 1917.

Ill.mo e Rev.mo Signore,

Era dolorosamente noto al Santo Padre come alte popolazioni della Lituania sia toccata, nell'imperversare del conflitto europeo, una sorte fra le più miserande, di guisa che le fiorenti campagne e le ricche città di quella travagliata regione sono oggi ridotte a squallore ed a rovina.

Ma ciò che maggiormente ha toccato il cuore misericordioso del Comun Padre è stato l'apprendere da un apposito messaggio del Comitato Centrale Lituano che la carità dei fratelli di tutto il mondo, la quale ha fatto sì bella prova verso tante vittime della guerra, e particolarmente verso le popolazioni del Belgio e della Polonia, non abbia ancora raggiunto gli infelici abitanti della nobile Lituania, che da sì lungo tempo languono nelle privazioni e nel dolore.

Profondamente sensibile ai gemiti di tanti suoi figli, i quali hanno l'alto titolo di essere stati sempre fedeli alla religione e alla Chiesa, l'Augusto Pontefice non cessa di innalzare per essi speciali e fervide preghiere, affinchè abbiano a conseguire al più presto i confortanti effetti della Divina Misericordia.

Volendo intanto concorrere anche personalmente, per quanto le attuali strettezze e la crescente molteplicità dei più impellenti bisogni lo permettono, ad alleviarne la sorte, Sua Santità si degna destinare a loro vantaggio la qui unita somma di franchi ventimila, esprimenti se non la ricchezza, almeno l'amore del Padre dei poveri.

Ma poichè Gli è noto per la dura esperienza di ben trenta mesi di guerra, quanto sia necessario che in soccorso delle Lituane indigenze giunga sopratutto un contributo mondiale, da parte di tutti coloro che pur risentendo il contraccolpo dell'immane conflitto, non sono stati posti a così ingrinevole prova, il Santo Padre, come già fece a beneficio delle popolazioni della Polonia, si è degnato di autorizzare la S. V. Ill.ma e R.ma e gli altri Vescovi di Lituania a voler invitare i loro Confratelli Vescovi di tutto il mondo onde dispongano che su un giorno festivo del corrente anno, il quale potrebbe essere la domenica fra l'Ottava dell'Ascensione, in tutte le chiese cattoliche abbiano luogo pubbliche preci, e sia fatta una caritatevole colletta a sollievo dei poveri lituani.

L'Augusto Pontefice nutre fiducia che al Suo paterno appello sarà per corrispondere con larghezza proporzionata alle sventure la carità di quanti sentono il vincolo della cristiana fraternità; e confida che i frutti del pietoso obolo torneranno a quelle desolate moltitudini di non fugace aiuto economico e di non minore conforto morale.

A titolo, poi, di paterna benevolenza verso i derelitti figli lituani e verso tutti quei buoni fedeli che gareggieranno nel lenirne le tristezze, l'Augusto Pontefice imparte a tutti di cuore l'Apostolica Benedizione.

La S. V. vorrà compiacersi di notificare quanto sopra agli Ecc.mi suoi Colleghi dell'Episcopato Lituano, e prenderà unitamente ad essi le opportune misure perchè siano raccolte le invocate collette e se ne faccia poscia l'invio o direttamente o per il tramite della Santa Sede, al *Comitato Lituano Esecutivo* di soccorso per le vittime della guerra, che risiede a Lausanne (Svizzera).

Ben volentieri mi valgo di questa circostanza per dichiararmi con sensi di distinta e sincera stima

di V. S. Ill.ma e Rev.ma
Servitore
P. Card. GASPARRI

Il Papa per la Lituania

Il Santo Padre, informato dai Vescovi della Lituania delle tristissime condizioni fatte dalla guerra a quella sventurata regione, ha offerto lire ventimila per i più urgenti bisogni, come segno della sua paterna sollecitudine per quegli infelici suoi figli. Una giornata «pro Lituania», come già fu fatto per la Polonia, sarà, per desiderio del Papa, fissata in tutto il mondo, ed i Vescovi inviteranno i fedeli delle diocesi a dare il loro obolo per i fratelli della Lituania.

Corriere d'Italia 17 Febbr. 17

Per la Lituania

Il Papa ha mandato 20 mila lire, per sovvenire ai bisogni più urgenti dei popoli della Lituania, duramente provati dagli orrori della guerra.

Per desiderio del Papa stesso, sarà poi fissata una giornata pro Lituania, nella quale, in tutto il mondo, nelle chiese, saranno invitati i fedeli a dare il loro obolo per i fratelli della Lituania.

"Il Messaggero" 17 Febbr. 1917

Osservatore Romano 17 Febbr. 1917

Corriere d'Italia 18 Febbr. 1917.

243.

Žiūrėk atlas"

La generosa iniziativa del S. Padre per i lituani

Fra i paesi che più hanno sofferto della guerra è senza dubbio la Lituania, che ne ha risentito gli orrori in un modo che anche volendolo non si potrebbe descrivere che debolmente. Le sue rive furono devastate, i campi devastati e abbandonati, le città, in parte uccisi, in parte esiliati e deportati specialmente in Russia.

E a tutti noti la generosità dell'Europa e dell'America per alleviare le miserie del Belgio e della Polonia. Questi popoli sventurate duramente provati ebbero la fortuna grandissima di attirare l'attenzione del mondo intero sulle loro miserie. Furono istituiti numerosi Comitati, si fecero delle pubbliche sottoscrizioni, recite di beneficenza, ecc., non si lasciò intentato nessun mezzo, per raccogliere i soccorsi necessari per tanti infelici.

Ben diversa è la condizione della Lituania, quasi sconosciuta e da molti confusa con la Polonia. Per questo motivo, malgrado le generose iniziative dell'Europa e dell'America in favore dei popoli dei territori invasi, essa è restata quasi del tutto dimenticata.

La Lituania oggi come nazione è pressochè scomparsa; restano i suoi figli erranti pel mondo bisognosi di tutto. Essi si sforzano a far conoscere la loro nazione e i loro attuali bisogni, e a mezzo della stampa hanno rivolto un caldo appello a tutti, sperando che conosciute le gravi difficoltà in cui si trova la Lituania in questo momento, la generosità dell'Europa e dell'America farà del tutto per alleviarla con larghezza.

Il Santo Padre Benedetto XV, mosso a compassione di tante sventure ha voluto venire in soccorso delle vittime della guerra nella Lituania, come già aveva fatto per quelle della Polonia e di altri paesi.

A tal uopo inviava all'Ill.mo e Rev.mo Monsignor Karevis, Vescovo di Samogizia una Sua generosa offerta in denaro, come dicemmo ieri, accompagnata da una nobilissima lettera dell'Em.o Cardinal Gasparri, pubblicata ieri dall'*Osservatore Romano*.

Apprendiamo intanto che anche i Lituani di America stanno facendo del loro meglio, per soccorrere i loro disgraziati fratelli, ma purtroppo bisogna confessare che i soccorsi da essi raccolti finora, sono insufficienti per tanti dolori.

Un Comitato pro Lituania fu creato dai Lituani residenti a Friburgo il 7 Novembre 1915, ne è Presidente il Sig. Slegevičius e membri i Signori Dzindzavicius, Puryckis e Saliunakis. Lo scopo del Comitato è di raccoglier denari per soccorrere i prigionieri di guerra e gli internati civili che si trovano in Germania e in Austria.

Il Comitato spera che l'appello rivolto a tutti i buoni non sarà infruttuoso. Una buona notizia intanto è pervenuta al detto Comitato dagli Stati Uniti. Il Presidente Wilson ha deciso che in tutti i suoi Stati sia fatta una colletta in favore dei Lituani, e da questa colletta il Comitato si ripromette di ricavare quei mezzi, che purtroppo ancora gli sono mancati per aiutare i propri connazionali.

"Tėva"

" Tėva"

Ačiū ponui Romujui, Semionovo parašytus pastabėlės, "Tėva" korespondente, "Dirvos" Bal[timore] išto[ji] [ap]rašyma mažo mūrio, kg-ių, kuriuos apie Velnyčių rokatų — kuriuos norėdama kuti pasiųsiu, prašė, kad vėliau duočiau jai medžiagą — ir gi sumanymą.

Tą Tėvą jinai buvo parodžiusi korespondentė Dalę laikraščiuose: 1100 kr.[ublių] ir 2 ar 3 straipsnių. Dėlto tą pati padėlei — mat, jinai rašys, o aiškų duosiu medžiagą — gerai dar kad Ačiū pakvietė, nes [ne]žinau ar tikrai trijų menesių — o ne mažiau kaip buvo sumanyta.

Tą Tėvą parašė trijų korta[i]čių kuomet buvo Ačiū, Varkalyčia ir Kun. Mišiauskas — aiškų Ačiū prižadą apmokėjau trijų menesių. Gerai kad Kun. Mišiauskas buvo su vaikinu pas Tėvą ir padėkavoja jiems už darbą.

Semionovą pakalbėjau Ačiū Tėva kaipo ištikrųjų jinai mano rokiškėi ir rubiškėi ir yra pagarsėjusi gyde. Ką jinai čia rašys kuom užtikrinu dėl didelių klaidų? Gyrėsi viską „studijuje" ir mokėsi užtikro „daugel studavau"! O Semionovą — ir pamokėti! Jakoti „rusiškai" — o ant didelių darbe išpasakoti „redaktoriaus da Norėje Vremia" —?!

„Gazetta di Venezia"
8 Luglio 1916.

„Il Mattino d'Italia"
8 Luglio 1916.

„Il Corriere di Napoli"
8 Luglio 1916.

Cronache vaticane

Il Papa e i Lituani

Nella recente udienza data da Benedetto XV ha conferito all'on. Vichas, Deputato alla Duma e Presidente del Comitato Centrale Lituanense, questi, dopo avere esposto al Papa minutamente i bisogni della Lituania e le condizioni critiche nelle quali versa quella disgraziata regione, gli presentò a nome dei suoi connazionali l'istanza seguente. Il Pontefice ascoltò con interesse la relazione che il signor Vichas fece della Lituania, e promise tutto il suo interessamento per venire in soccorso di quella nobile e sventurata regione.

Ecco l'interessante istanza:

» Beatissimo Padre,

Infelicissima è la sorte del popolo lituano; a causa della sua situazione geografica, il territorio lituano si trovò tanto volte fra il fuoco. Le armate russe e tedesche hanno occupato con la forza ripetutamente Kovna, Grodna, Suvalki, Vilna ed altre città, che furono testimoni di battaglie sanguinose. La popolazione spaventata dalla pressione tedesca fuggì nell'alta Russia. Più di 350.000 profughi lituani furono spinti a lasciare il loro suolo natio per soffrire la fame e la calamità dell'esilio.

Non meno sciagurata è quella parte di popolazione che è rimasta nella Lituania occupata dai tedeschi. Tutto il paese è stato un campo di battaglie accanite durante questa guerra, e devastato. Là, dove furono delle campagne ricche e delle ridenti città, ora si veggono solamente miseri ruderi. La Lituania è rovinata! Tutto ciò che, per miracolo, è ancora salvo, è stato sequestrato dalle requisizioni delle armate tedesche. Le cose di prima necessità sono così rincarate che non c'è possibilità di comprarle. Tante cose non si trovano assolutamente e non si potrebbero neppure avere pagandole al massimo prezzo. In moltissimi luoghi la popolazione è affamata, e le persone che sono riuscite a visitare queste sciagurate contrade ne danno una testimonianza pauros-sissima.

Questa incomparabile sciagura tante volte s'ingrandisce ancora per la crudeltà tedesca verso gli indigeni.

I patimenti lituani non si possono descrivere e non c'è donde aspettare aiuto.

Prima dell'occupazione di Vilna, città capitale della Lituania, vi era stato organizzato il *Comitato Centrale Lituano*, per porgere aiuto agli infelici vittime della guerra. Questo Comitato aveva 140 succursali, ma dopo la invasione dei tedeschi l'azione ne fu arrestata, causa la mancanza di mezzi.

Però una parte di quel Comitato, di cui ho l'onore di essere il presidente, partì per Pietrogrado dove lavora tuttora, ed ha già organizzato parecchi rifugi lituani, prestando loro non solo il soccorso materiale, ma anche lo spirituale, e ciò in tutta la Russia.

Questo *Comitato* ha costituito nella vasta Russia 108 posti di ricovero pei profughi lituani, procurando loro vitto, case per dimora e lavoro, ricoveri pei bambini e scuole.

Lo stesso Comitato procura i soccorsi ai tutti i giovani lituani, allievi delle scuole inferiori e superiori. Ha già fondate 98 scuole, 82 istituti per la istruzione degli operai, 3 ginnasi e un seminario per i precettori ed anche alcune scuole professionali.

Inoltre provvede anche alla soddisfazione delle necessità spirituali dei profughi, scegliendo Cappellani per adempiere alle funzioni sacre stampando e distribuendo libri di preghiere e giornali popolari. Tutto ciò si fa in parte con i mezzi forniti dalla tesoreria russa, in parte con le offerte pubbliche.

Il *Comitato Centrale* finora riuscì a raccogliere la somma di cinque milioni di rubli, cioè 13 milioni di lire. Le offerte specialmente raccolte fra i lituani dell'America settentrionale e quelli della Russia, avanti che in loro patria fosse stata occupata dai tedeschi, furono considerevoli.

Nei primi tempi, una colletta, in un solo giorno, nelle Chiese lituane, diede trenta mila rubli.

Benchè il *Comitato centrale* possa ancora fare qualche cosa per i suoi profughi sparsi per la Russia, nulla può fare per i lituani che sono rimasti nella zona occupata dai tedeschi, non avendone i mezzi necessari. Ed è angoscioso il pensare ciò, mentre se i mezzi non difettassero, il Comitato potrebbe, con la sua vasta organizzazione correre in sollievo di quei miseri.

Ma partiroppo i nostri mezzi sono esauriti. Dola perciò l'impossibilità di fare alcunchè in loro soccorso, il *Comitato Centrale Lituano* ha incaricato me, suo Presidente, d'implorare la Santità Vostra, perchè abbia pietà della infelicissima nazione lituana, indicendo un giorno per la colletta nelle chiese del mondo cattolico, con la preghiera che Iddio, concedendo la pace, voglia alleviare anche i patimenti e le sofferenze della nazione lituana, che sempre è stata ed è fedele alla sua Religione ed alla sua Chiesa.

Intanto, prostrato ai Piedi Vostri, Beatissimo Padre, imploro da Voi per me e per la infelice Lituania l'Apostolica Benedizione ».

Benedetto XV accogliendo la preghiera dei Lituani indirà quanto prima in tutte le chiese del mondo cattolico una colletta pro-Lituania.

Les remerciments de la Lithuanie

Benoît XV recevra prochainement en audience privée M. P. Itchas, député lithuanien et président du Comité central de cette région, accompagné de M. Karuza, président de la Ligue Nationale Lithuanienne en Amérique. Cette commission est venue remercier le Pontife pour son constant et fervent travail des Lithuaniens et pour son don de dix mille francs en faveur de leur organisation.

Un personaggio lituano ricevuto dal Papa

ROMA, 11

Oggi è stato ricevuto dal Papa un membro della missione parlamentare russa Presidente del comitato centrale Lituano, il signor Itchas.

L'udienza è durata venti minuti. Il deputato russo si è recato dal Papa per ringraziarlo per la offerta di 10.000 lire fatta dal Pontefice per venire in soccorso dei lituani danneggiati dalla guerra e residenti nelle provincie occupate dai tedeschi.

Il Pontefice ha mandato la sua benedizione al popolo lituano ed ha promesso al signor Itchas di far raccogliere in tutte le chiese del mondo cattolico le offerte per il popolo lituano. Dopo l'udienza pontificia il deputato russo è stato trattenuto lungamente dal segretario di Stato cardinale Gasparri.

„Il Mattino" 12-13 Giugno — 1916.

SPORT

La Svizzera senza benzolo

Lugano, 30. — Il benzolo, che sostituiva convenientemente la benzina, diventata quasi introvabile, scarseggia in tutta la Svizzera: e i fabbricanti assicurano che non arriveranno sempre più dalla Germania. Stesso che inviava anche il benzolo non ne arriva, essendo chiusa la via per il Brennero.

Anzi la parola d'ordine tedesca sarebbe addirittura quella di economia del carbone — almeno così pare — l'economia del carbone conserva di guerra, si fa sapere più.

Ma i tedeschi sperano molto dalle loro macchine, sicchè, l'opinione che dove non ci sono uomini si porta collocare un macchinario, si va per la Germania. Stato che invia a Svizzera, col benzolo, il petrolio e la benzina.

Lausanne — A. le 13 Juin 1916. —

Les Nouvelles — El Papa y la guerra

Roma 12 (1'15 tarde). — El Papa ha recibido en audiencia al diputado ruso de la Duma Itchas, el cual, como presidente del Comité de Lituania, cumplimentó su agradecimiento a Benedicto XV por el donativo de 10,000 francos.

La audiencia ha sido muy cordial y ha durado unos veinte minutos.

Su Santidad ha prometido de hacer un acto para que se haga una colecta en todas las iglesias católicas en favor de los lituanios.

M. Itchas fué recibido luego por el cardenal Gasparri, con el cual tuvo una larga conferencia. — *Fabra.*

(Milano)

Domenica 1 Ottobre 1916.

Abbonamenti di saggio
alla PERSEVERANZA
non deperrenza da QUALUNQUE GIORNO
ai seguenti prezzi:

	Per Milano	Nel Regno
Per un mese	L. 1,25	L. 1,50
» tre mesi	» 3,75	» 4,50

Dirigere vaglia all'Amministrazione:
Via Moscova 17, MILANO

Telefoni: 370 - 1147

Il popolo lituano
e la guerra

Molti popoli, a causa dell'attuale guerra e fino a ieri tranquilli e felici, sono piombati nella più squallida miseria. Di alcuni, come il Belgio, la Serbia, il Montenegro sono purtroppo note le dolorose vicende; di altri poco si è potuto finora conoscere, ma a guerra finita sapremo senza fallo dei loro patimenti e dolori uguali o maggiori a quelli dei Belgi. Fra questi ultimi occupano uno dei primi posti il popolo lituano, che dal principio della guerra, ha veduto il proprio paese invaso dai Tedeschi che tuttora lo tiranneggiano. Far conoscere al mondo civile le sofferenze del nobile popolo lituano sotto la sferza tedesca, è atto di solidarietà umana e servirà a muovere cuori generosi in pro' di quella sventurata Nazione. Premettiamo brevi notizie sul popolo lituano.

La Lituania, antico Gran Ducato, confina a Nord con la Curlandia, all'Est con la Russia, al Sud con la Polonia e all'Ovest con la Prussia. Ha una superficie di 85,000 chilometri quadrati e una popolazione di oltre 5 milioni di abitanti dei quali circa un milione slavi. Il suolo della Lituania, solcato da numerosi fiumi e corsi d'acqua, produce in quantità grano, lino ed altri cereali. Possiede superbe foreste, come quelle della Bialovicza. L'allevamento del bestiame costituisce la fonte principale della ricchezza del paese. Anche il commercio delle pelli di lupo e di orso è attivissimo. Vi sono pure varie fabbriche per la distillazione dell'acquavite. La Regione Lituana era abitata dai Lettes o Lettoni. Il territorio che formava il Gran Ducato di Lituania anticamente era assai più vasto giacchè sappiamo che arrivava fino al Mar Baltico. I Lituani caddero sotto il dominio dei principi feudali russi verso il secolo X, a quanto sembra; poco dopo però approfittando delle dissenzioni interne di questi, ricuperarono la loro libertà, anzi guidati da Endevil, loro capo, si impadronirono di una parte di territorio appartenente ai loro antichi padroni, i Russi. Da allora la Lituania seguitò a lottare per formarsi una Nazione indipendente e forte. Ma il vero fondatore della Potenza Lituana fu Ghedemino, che cinse il diadema nel 1300 e lo portò fino al 1328. Essendo valoroso guerriero non meno che destro politico, si rese formidabile a tutti i suoi vicini e consolidò le sue conquiste rispettando ovunque le credenze dei vinti.

Morto Ghedemino, suo figlio Olgherdo regnò con uguale splendore dal 1330 al 1377. Riprese all'Ordine teutonico la Samogizia, invase la Podolia e portò il suo esercito vittorioso fin sotto le mura di Mosca. Sotto Jagellone, suo figlio e successore, cominciò una nuova èra per la Lituania. Jagellone, unitosi in matrimonio con Edvige di Polonia, riunì insieme le due Nazioni allora rivali e da quel tempo, fino all'estinzione della dinastia dei Jagelloni, la Lituania ebbe le sue sorti costantemente unite a quella della Polonia, con la quale partecipò a tutte le glorie e a tutti gli infortuni.

Allo smembramento di questo Regno, consumato dalle tre ripartizioni degli anni 1772, 1793, 1795, la Lituania venne assoggettata definitivamente al dominio russo; e dallo scoppio del

e corsi d'acqua, produce [illegible] no ed altri cereali. Possiede superbe foreste, come quelle della Bialovicza. L'allevamento del bestiame costituisce la fonte principale della ricchezza del paese. Anche il commercio delle pelli di lupo e di orso è attivissimo. Vi sono pure varie fabbriche per la distillazione dell'acquavite. La Regione Lituana era abitata dai Letti o Lettoni. Il territorio che formava il Gran Ducato di Lituania anticamente era assai più vasto giacchè sappiamo che arrivava fino al Mar Baltico. I Lituani caddero sotto il dominio dei principi feudali russi verso il secolo X, a quanto sembra; poco dopo però approfittando delle dissensioni interne di questi, ricuperarono la loro libertà, anzi guidati da Erdevil, loro capo, si impadronirono di una parte di territorio appartenente ai loro antichi padroni, i Russi. Da allora la Lituania seguitò a lottare per formarsi una Nazione indipendente e forte. Ma il vero fondatore della potenza Lituana fu Ghedemino, che cinse il diadema nel 1300 e lo portò fino al 1328. Essendo valoroso guerriero non meno che destro politico, si rese formidabile a tutti i suoi vicini e consolidò le sue conquiste rispettando ovunque le credenze dei vinti.

Morto Ghedemino, suo figlio Olgherdo regnò con uguale splendore dal 1330 al 1377. Riprese all'Ordine teutonico la Samogizia, invase la Polonia e portò il suo esercito vittorioso fin sotto le mura di Mosca. Sotto Jagellone, suo figlio e successore, cominciò una nuova èra per la Lituania. Jagellone, unitosi in matrimonio con Edvige di Polonia, riunì insieme le due Nazioni allora rivali e da quel tempo, fino all'estinzione della dinastia dei Jagelloni, la Lituania ebbe le sue sorti costantemente unite a quella della Polonia, con la quale partecipò a tutte le glorie e a tutti gli infortuni.

Allo smembramento di questo Regno, consumato dalle tre ripartizioni degli anni 1772, 1793, 1795, la Lituania venne assoggettata definitivamente al dominio russo; e dallo scoppio della presente guerra è occupata dai Tedeschi. Infatti l'armata d'Hindenburg s'impadronì della Lituania quando l'anno scorso l'armata russa principiava, dopo la battaglia di Augustow, la sua grande ritirata. La descrizione particolareggiata della invasione tedesca, che abbiamo [illegible] renze inaudite di quel popolo generoso, e i metodi barbari usati dai vincitori. I Tedeschi, non contenti della occupazione della Lituania, hanno distrutto tutto ciò che non poteva essere requisito e trasportato, abbandonando la numerosa popolazione a sè stessa, priva di ogni risorsa e in mezzo alle più orribili sofferenze.

Parte della popolazione, dopo la battaglia di Augustow, si ritirò con l'armata russa e questa gode dei sussidi del Comitato Centrale di Pietrogrado. La popolazione che restò in Lituania è senza dubbio la più abbandonata e più bisognosa, giacchè i Tedeschi, come abbiamo detto, non le han lasciato nulla. In quest'anno di dominazione tedesca, la maggior parte dei campi di Lituania sono restati incolti, non solo per mancanza di braccia, ma ancora perchè i Tedeschi requisirono tutte le macchine agrarie trasportandole in Germania, sostituendo per supplire in qualche modo la mancanza delle macchine e della mano d'opera. I Tedeschi, forse considerando che la loro occupazione della Lituania sarà provvisoria, stanno distruggendo la maggior parte di quelle belle foreste servendosi per questo lavoro dell'opera dei prigionieri russi, francesi e belgi. Il legname ricavato dal taglio dei boschi viene spedito in Germania. Inoltre i Tedeschi, appena invasa la Lituania, misero una tassa di guerra di 6 marchi per persona, che ultimamente hanno portato a 8 marchi. Essendo fuggita una parte dei Lituani, i campi abbandonati da questi vengono coltivati forzatamente a conto dei Tedeschi che pagano gli operai con la mercede irrisoria di un marco giornaliero per persona e cavallo.

Per lenire in qualche modo tanti mali si sono costituiti vari comitati composti delle personalità lituane più cospicue, onde approntare i mezzi necessari per alleviare almeno in parte tanta miseria. Così abbiamo: 1) Il Comitato Centrale residente a Pietrogrado e del quale è presidente M. Martino Ichas, deputato alla Duma. 2) Il Comitato polacco, con sede a Vevey (Svizzera), filiale del Comitato polacco [illegible] del quale è presidente il famoso [illegible] «Quo vadis?», Sienkiewicz. 3) Il [illegible] israelita. [illegible] Stati Uniti dell'America [illegible] Comitato Centrale con sede a Pietrogrado, ha presentato un memoriale al Santo Padre Benedetto XV, per interessarlo insieme ai cattolici di tutto il mondo alla misera sorte della nazione lituana. E qui è bene notare che, sebbene la Lituania sia stata in altri tempi unita alla nazione polacca, è per indole diversa dalla Polonia. [illegible]

245

Italai apsvietai Lietuvių „La Vera Roma" redaktorius gavęs nuraį, kad atvažiuoja Lietuvių misija, pasiskaitęs apie Lietuvių nori, matomai iš vel suorganizuoja manifestacijų, kuriuose apie dabartinę Lietuvių padėtį ir jų reikalavimus, kalbės Lietuvių atstovai iš emigracijos. Kalbos buvusios ir pas mus - aldermanų rotušėje, Lietuvių bažnyčioje, Lietuvių name ir kitur. Tokių kalbų ir susirinkimų Lietuvių tikrai nebuvo, nes visi Lietuvių reikalavimai buvo žinomi ir be to. Tačiau Lietuvių spauda, ne tik Lietuvių, bet ir svetimų, rašė apie tai, kad Lietuvių misija atvažiuoja pas Popiežių ir Vatikane derėsis. Matomai spauda, ne ta Lietuvių nori

Romoje - 20 Febr. 1917.

„La Vera Roma" 11 Febr. 1917

Il nuovo Regno Lituano

Era corsa voce che la Germania avrebbe della travagliata Lituania formato un nuovo Regno Cattolico. La lusinghiera notizia deve esser giunta ben gradita ai forti Lituani, la cui aspirazione, si sa, tende ad una assoluta indipendenza, od anche, se sotto dominio, ad una libertà che permetta ai essi il pieno sviluppo delle loro forze e dei loro ideali, ed il libero esercizio della loro cattolica credenza: ciò che per altro è nei voti di quanti amano e propugnano come la Vera Roma, la vera libertà religiosa e civile dei Popoli e delle Nazioni.

Gazeta di Venezia 15 Febr. 1917

Cronache vaticane

Il Papa per la Lituania — La Francia «figlia primogenita della Chiesa». — Il Papa e i Predicatori di Quaresima.

Roma 16

(Zeta) — Le condizioni veramente pietose nelle quali versa la povera popolazione lituana sono state fatte presenti al Pontefice sin da quando si è recata in Roma la Commissione parlamentare russa, della quale facevano parte due deputati lituani. Questi due rappresentanti della Duma vennero in quel tempo ricevuti da Benedetto XV al quale esposero gli orrori dell'alterna occupazione austro-russa, ed il Papa sin d'allora promise tutto il suo appoggio alla causa della sventurata regione. Ora anche i Vescovi lituani hanno confermato al Pontefice la dolorosa situazione e Benedetto XV ha subito posto a loro disposizione ventimila lire per i bisogni più urgenti. Ma per venire in modo più efficace in aiuto dei Lituani ha stabilito d'indire, come ha fatto per la Polonia con ottimo risultato, una «giornata Pro Lituania» in tutto il mondo. Da questa giornata di colletta alla quale saranno invitati a concorrere tutti i fedeli si spera di ottenere la somma necessaria per [illegible]

La generosa iniziativa del S. Padre per i lituani

Fra i paesi che più hanno sofferto della guerra e senza dubbio la Lituania, che nella risentito gli orrori in un modo che anche volendolo non si potrebbe descrivere, che debolmente. Le città invase o distrutte, i campi devastati e abbandonati, gli abitanti in parte uccisi, in parte esiliati e deportati specialmente in Russia.

E' a tutti nota la generosità dell'Europa e dell'America per alleviare le miserie del Belgio e della Polonia. Questi popoli però sebbene duramente provati ebbero la fortuna grandissima di attirare l'attenzione del mondo intiero sulle loro miserie. Furono istituiti numerosi Comitati, si fecero delle pubbliche sottoscrizioni, recite di beneficenza, ecc., non si lasciò intentato nessun mezzo, per raccogliere i soccorsi necessari per tanti infelici.

Ben diversa è la condizione della Lituania, quasi sconosciuta e da molti confusa con la Polonia. Per questo motivo, malgrado le generose iniziative dell'Europa e dell'America in favore dei popoli dei territori invasi, essa è restata quasi del tutto dimenticata.

La Lituania oggi come nazione è pressochè scomparsa; restano i suoi figli erranti pel mondo bisognosi di tutto. Essi si sforzano a far conoscere la loro nazione e i loro attuali bisogni, e a mezzo della stampa hanno rivolto un caldo appello a tutti, sperando che conosciuta le gravi difficoltà in cui si trova la Lituania in questo momento, la generosità dell'Europa e dell'America farà [illegible]

Il Papa per la Lituania

Il Papa e i Predicatori di Quaresima.

Roma 16

(Zeta) — Le condizioni veramente pietose nelle quali versa la povera popolazione lituana sono state fatte presenti al Pontefice sin da quando si è recata in Roma la Commissione parlamentare russa, della quale facevano parte due deputati lituani. Questi due rappresentanti della Duma vennero in quel tempo ricevuti da Benedetto XV al quale esposero gli orrori dell'alterna occupazione austro-russa, ed il Papa sin d'allora promise tutto il suo appoggio alla causa della sventurata regione. Ora anche i Vescovi lituani hanno confermato al Pontefice la dolorosa situazione e Benedetto XV ha subito posto a loro disposizione ventimila lire per i bisogni più urgenti. Ma per venire in modo più efficace in aiuto dei Lituani ha stabilito d'indire, come ha fatto per la Polonia con ottimo risultato, una «giornata Pro Lituania» in tutto il mondo. Da questa giornata di colletta alla quale saranno invitati a concorrere tutti i fedeli si spera di ottenere la somma necessaria per [illegible]

La generosa iniziativa del S. Padre per i lituani

Fra i paesi che più hanno sofferto della guerra e senza dubbio la Lituania, che nella risentito gli orrori in un modo che anche volendolo non si potrebbe descrivere, che debolmente. Le città invase o distrutte, i campi devastati e abbandonati, gli abitanti in parte uccisi, in parte esiliati e deportati specialmente in Russia.

E' a tutti nota la generosità dell'Europa e dell'America per alleviare le miserie del Belgio e della Polonia. Questi popoli però sebbene duramente provati ebbero la fortuna grandissima di attirare l'attenzione del mondo intiero sulle loro miserie. Furono istituiti numerosi Comitati, si fecero delle pubbliche sottoscrizioni, recite di beneficenza, ecc., non si lasciò intentato nessun mezzo, per raccogliere i soccorsi necessari per tanti infelici.

Ben diversa è la condizione della Lituania, quasi sconosciuta e da molti confusa con la Polonia. Per questo motivo, malgrado le generose iniziative dell'Europa e dell'America in favore dei popoli dei territori invasi, essa è restata quasi del tutto dimenticata.

La Lituania oggi come nazione è pressochè scomparsa; restano i suoi figli erranti pel mondo bisognosi di tutto. Essi si sforzano a far conoscere la loro nazione e i loro attuali bisogni, e a mezzo della stampa hanno rivolto un caldo appello a tutti, sperando che conosciuta le gravi difficoltà in cui si trova la Lituania in questo momento, la generosità dell'Europa e dell'America farà [illegible]

„Corriere d'Italia"

Domenica 18 Febbraio 1917

ME NOTIZIE

L'âme de Rome

Réminiscences, souvenirs, anecdotes - Choses vécues et bien dites

L'âme de Rome — Sous ce titre, M. le chanoine Henry Calhiat vient de publier un charmant volume au sujet duquel nous dirons avec le censeur ecclésiastique du Tours: « L'auteur avait bien toutes les grâces d'état pour découvrir *l'âme de Rome* — Chapelain de Saint-Louis des Français il a étudié Rome à fond et depuis sa rentrée dans son diocèse à Montauban, vingt fois il a repris le chemin de la Ville Eternelle — Son plan est vaste, original, bien conçu et exécuté avec abondance de documents et d'anecdotes vécues — Historien, il l'est dans toute la propriété du terme, car il n'a omis aucun détail important. C'est un véritable érudit jusqu'à la science de l'anagramme, qu'il a cultivée avec succès et qui lui fournit plusieurs chapitres très curieux à lire. — Favorisé de multiples audiences papales, il évoque *son amour* » L'âme de la Papauté » aime que tous les illustres souvenirs de la vie des saints et des premiers martyrs. Il fait parler les basiliques, les sanctuaires, les monuments et les ruines et les mines. « L'Ame de Rome » est donc un livre instructif et édifiant qui intéressera les pèlerins, les touristes, et les fidèles »

Le chanoine Calhiat fut il y a 40 ans le camarade et confrère du cardinal Luçon à Saint-Louis-des-Français, le livre ne pouvait être dédié qu'à l'éminent archevêque de Reims auquel il rappellera plus d'une anecdote vécue à Rome avec l'auteur.

Des anecdotes on en trouve un peu partout dans le livre.

Le chanoine Calhiat se promenait un jour avec le cardinal Mathieu qui lui demanda:

— Vous aimez beaucoup Rome, n'est-ce pas?

— Oui, lui répondit-il, beaucoup, beaucoup. Rome c'est ma maîtresse;

— Il n'y a pas de danger, dit aussitôt le cardinal, elle est assez vieille.

Et l'écrivaint de s'écrier: « Elle est vieille, en effet, bien vieille. Elle a des rides au front et des blessures au cœur. Mais c'est justement pour cela que je l'aime. D'ailleurs on peut dire que si les âmes n'ont pas d'âge, les villes n'en ont pas non plus. On peut dire aussi que Rome, comme le phénix légendaire, renaît de ses cendres. Elle est d'une éternelle jeunesse ».

Cet amour de Rome, d'autres l'ont partagé avec l'excellent chanoine. Ce sont des poètes, des écrivains des artistes qui forment comme le Tiers-Ordre des Amants de Rome. Il en est un bon nombre surtout parmi les français à partir du XVe siècle.

Deux chapitres intéressants nous parlent. l'un des choses qu'on ne voit plus à Rome, l'autre, des choses qu'on voit encore.

On est tenté de suivre M. Calhiat dans ses pérégrinations à travers Rome. Il vous fait découvrir tant et de si belles choses qui souvent passent inaperçues. Il connait toutes les coutumes romaines, les fêtes religieuses, les *funzioni*, il vous montre le charme de Rome dans les splendeurs de la basilique de Saint-Pierre, dans les Jubilés, les Pélerinages, les audiences du Pape. Il vous indique la manière de se promener à Rome et aussi d'y vivre et traite d'aberration de croire qu'en été un séjour à Rome est intolérable et peut devenir néfaste.

« Il fait très chaud, dit-on en cette saison. — Mais, mon Dieu! pas plus qu'ailleurs. Est-ce qu'en France, le thermomètre, dans ses capricieuses fantaisies ne monte pas à 30, 32, 34 degrés? Et bien à Rome, d'ordinaire il ne porte guère plus haut ses audacieuses prétentions, et notez qu'on y gent, le matin jusqu'à dix heures, et le soir à partir de 4 heures, la brise de mer qui tempère singulièrement la chaleur et rafraîchit agréablement l'atmosphère. Sont-elles nombreuses les villes qui jouissent de ce précieux privilège? »

L'auteur qui vient visiter de préférence Rome en été, donne d'excellents conseils à suivre par ceux qui veulent imiter son exemple et en cela nous ne pouvons que confirmer pleinement ses assertions.

Les coins de Rome décrits par M. Calhiat sont parfois d'une admirable fraicheur de style.

Tour à tour il nous montre les maisons des cours de rues, les églises, les couvents, des chambres de saints; il nous fait apercevoir des silhouettes qui passent, des physionomies intéressantes, tout cela est vécu. Il y a même un chapitre sur les cornelles de Rome.

L'auteur en veut aux nouveaux venus qui lui transforment la Rome d'antan. Il a un peu *tendance à regretter ari*, mais ses boutades sont parfois très fondées.

Le livre intéresse, il doit spécialement être lu par ceux qui font à Rome un séjour prolongé. Il les initie aux vrais charmes de la Ville Eternelle et lorsque loin des rives du Tibre ils voudront revivre un instant à Rome, il suscitera dans leur esprit bien des réminiscences agréables. C'est pour cela que nous en recommandons la lecture.

Elemosineria Apostolica

Si fa noto che la distribuzione dei sussidi ai poveri, che fino ad oggi si faceva nella ricorrenze del S. Natale e della Pasqua di Risurrezione, d'ora innanzi si farà in forma continuativa durante tutto il corso dell'anno, esaminandosi convenientemente le singole istanze.

Con ciò i poveri non risentiranno che vantaggio, che mentre rimarrà immutata (sappure non verrà aumentata) la somma messa per loro a disposizione della generosità del S. Padre, il sussidio, anziché in epoca fissa, giungerà loro nel momento più opportuno, in quello cioè, nel quale maggiore ne proveranno la necessità. Ed allora la carità del S. Padre raggiungerà pienamente il suo scopo.

L'Osservatore Romano
1 Marzo 1917

Ultime notizie della Russia

Il manifesto del Governo provvisorio

PIETROGRADO, 19. (S.). — Il Governo provvisorio ha pubblicato stamane il seguente manifesto:

Cittadini! Una grande opera si è compiuta per il potente slancio del popolo. La Russia ha rovesciato il vecchio regime. Una nuova Russia è nata. Questo colpo di Stato costituisce il coronamento di lunghi anni di lotta.

Sotto la spinta delle forze nazionali risvegliate, l'atto del 17 ottobre 1905 promise alla Russia libertà costituzionali, che però non furono applicate.

La prima Duma, espressione dei voti della nazione, fu sciolta; la seconda Duma ebbe la stessa sorte e il Governo, essendo impotente a schiacciare la volontà nazionale decise coll'atto del 3 giugno 1907 di ritirare al popolo parte dei diritti legislativi che gli erano stati precessi.

Durante i dieci anni successivi, il Governo riprese successivamente al popolo tutti i diritti che questo aveva conquistati. Il paese fu mosso gettato nell'abisso del potere amministrativo assolto ed arbitrario. Tutti i tentativi di far intendere la ragione al potere furono vani e la grande guerra mondiale nella quale fu trascinata la nostra patria, trovò questa in preda alla decadenza morale e politica.

Gli storci dell'eroico esercito, che soccombeva sotto il peso della crudele disorganizzazione interna, gli appelli della rappresentanza nazionale, che si unì in presenza del pericolo della nazione furono impotenti a dirigere l'ex Imperatore e il suo governo sulla via dell'unione col popolo.

Pertanto quando la Russia fu, dagli atti illegali e funesti dei suoi governanti, posta dinanzi al maggiore disastro, il popolo dovette prendere nelle proprie mani il potere. Lo attuale rivoluzionario unanime il popolo, cosciente della reale gravità del momento e la ferma volontà della Duma, hanno creato un governo provvisorio che considera come suo sacro dovere di realizzare i voti della nazione e di condurre il paese sulla via luminosa della libera organizzazione civile.

Il Governo crede che lo spirito di alto patriottismo manifestato dal popolo nella lotta contro l'antico regime, animerà anche i nostri valorosi soldati sui campi di battaglia.

Da parte sua il Governo farà il possibile per assicurare all'esercito tutto quanto è necessario per condurre la guerra ad una fine vittoriosa.

Il Governo osserverà fedelmente tutte le alleanze che ci legano alle altre potenze e tutti gli accordi intervenuti con esse.

Pur prendendo le misure indispensabili per la difesa del paese contro il nemico esterno, il Governo considererà come suo primo dovere di accordare al popolo tutte le facilitazioni per esprimere la propria volontà circa la forma legislativa e convocherà al più presto possibile un'assemblea costituente, eletta sulla base del suffragio universale, assicurando ai valorosi difensori della patria la loro parte nelle elezioni parlamentari. L'assemblea costituente pubblicherà le leggi fondamentali, che assicureranno al paese immutabili diritti all'uguaglianza e alla libertà.

Avendo coscienza di tutto il peso dell'oppressione politica che grava sul paese, tardando le forze creatrici di libertà del popolo, in un anno di penose prove popolari, il Governo provvisorio considera necessario, anche prima della convocazione dell'Assemblea Costituente, di dare immediatamente al Paese fermi principi, che assicurino la libertà e l'uguaglianza politiche, per facilitare a tutti i cittadini di far liberamente valere le loro forze spirituali, nel lavoro creatore del bene del paese.

Il Governo avrà anche cura di elaborare principi che assicurino a tutti i cittadini la partecipazione alle elezioni comunali, che si faranno sulla base del suffragio universale.

Nel momento dell'emancipazione nazionale tutto il paese ricorderà con pia riconoscenza coloro che nella lotta per le proprie idee politiche e religiose caddero vittime della vendetta dell'antico potere, e il Governo provvisorio farà ritornare con gioia dall'esilio e dalle prigioni tutti coloro che hanno sofferto per il bene del paese.

Risolvendo questi problemi, il Governo provvisorio crede di essere esecutore della volontà nazionale e di avere l'appoggio di tutto il popolo nei suoi sforzi per assicurare la felicità della Russia.

Il Messaggero 1 marzo 1917

I cattolici nord-americani e la S. Sede

Monsignor Giovanni Bonzano, arcivescovo titolare di Melazzo e delegato apostolico a Washington, con suo rapporto in data del 6 corrente alla Segreteria di Stato di un memorandum monitoriale, che venne diramato ieri ai cattolici degli Stati Uniti e del Canadà, avverte il mondiale intervento della Santa Sede, in presenza della immensità e della lacerante durata della presente carneficina ed orranza, bandita dal tedesco.

I cattolici americani, si riferisce, non hanno compreso come la più alta autorità morale rappresentante della gerarchia non si levi a protestare contro le violazioni degli stessi articoli della costituzione, fatta dalla Germania.

Per conseguenza, essi invocano dalla Santa Sede di Roma una parola di esplicita riprovazione contro la Germania.

Il movimento cattolico americano si afferma, in questo senso, a dispetto di indirizzi e di atti collettivi, per provocare dalla Santa Sede una vera e propria sentenza di condanna.

Lo spirito pratico degli americani — quali sono meglio edotti anche dai loro vescovi e da qualche cardinale — arriverebbe così fino al punto di appoggiare la non inonesta dimanda facendo sentire al Vaticano che l'America cattolica è quella che attualmente dà alla Santa Sede il più potente contributo economico, per modo che questo potrebbe venire a mancare, quando volle il Papa si ostinasse a rimanere in un silenzio, che può ha giustificazione in considerazioni di ordine religioso e morale.

Codesto rapporto di monsignor Bonzano ha prodotto un grande sbalordimento in Vaticano, ove si è cercato un mezzo termine per girare la posizione senza compromettersi.

Infatti, si è escogitata la proposta di far pressioni diplomatiche presso il governo austriaco, affinchè esso intervenga presso la Germania ad ottenere una mitigazione, almeno, alla esecuzione delle minacce inoltrate contro tutto il mondo dei neutrali.

Chi ci informa però conclude che, neppure in Vaticano si nutrono soverchie illusioni che questi mezzi termini possano servire ad un felice risultato presso gli americani. D'altronde, la minaccia economica di tagliare i viveri alla Santa Sede, è andrebbe fatta da non potersi essere presa alla leggera, nell'interesse generale della Chiesa.

I polacchi e il Papa-re

Una protesta contro il sig. Seyda

Ricevuamo da Nervi il seguente telegramma:

NERVI, 30, ore 13.15.

« Conformemente all'idea dell'indipendenza polacca da noi propugnata, protestiamo solidamente contro le opinioni espresse dal signor Seyda, nel suo discorso al Reichstag, circa la cosiddetta questione romana; riteniamo che tale questione è decaduta per volontà del popolo italiano e dichiariamo d'essere orgogliosi di anniversare fra i liberatori di Roma i nostri connazionali.

Vivendo in Italia da parecchi anni, ora italiano cittadino per scelta, protesto contro l'indipendenza dell'esercito del potere spirituale da parte del Papa.

L'opinione espressa dal signor Seyda è condivisa da eguale numero d'individui e, comunque, non può essere interpretata come l'opinione della Polonia. Un simile atteggiamento da parte dei polacchi costituirebbe un reato contro l'indipendenza italiana ed, in conseguenza, contro l'indipendenza polacca stessa.

La miglior risposta data dai polacchi è la manifestazione spontanea d'italianità fatta dai polacchi di Nervi per il gruppo dei polacchi residenti in Liguria: Leonardo Kociewski.

Un deputato tedesco chiama vergognosa la guerra dei sommergibili

Zurigo, 1 marzo, notte.

Alla Camera prussiana l'oratore della minoranza socialista Hofmann ha pronunciato un discorso sul bilancio dei culti, attaccando la Chiesa divenuta serva della follia annessionistica. « La Chiesa — disse Hofmann — più ancora che ai tempi del socialismo internazionale, non ha rappresentato il principio di umanità, ha lasciato alla minoranza socialista di protestare contro le crudeltà della guerra, contro la vergognosa guerra dei sommergibili.

Presidente. — Non è lecito parlare di una vergognosa guerra dei sommergibili. Se non, per necessità storia, ricordiamo a questo proposito, è indegno chiamarlo vergognoso. (Applausi).

Hofmann. — Sono d'altro parere, ma debbo tacere. Nessuna necessità giustifica uccidere inermi e pacifici. Questo vale per tutti.

I capi del Governo arrestati

I Ministri della guerra, dell'interno, della finanze, delle comunicazioni sono in stato di arresto. Il ministro Volkov non è stato molestato.

Gli ex-Presidenti del Consiglio Galizin e Goremikin, l'ex-comandante delle truppe di Pietrogrado e gli ex-Ministri Sukhomlinoff, Bielaieff, Protopopoff, Schechlovitoff, Makharoff, Manuiloff e Kurlof sono prigionieri nella fortezza di San Pietro e Paolo. Gli altri personaggi arrestati provvisoriamente sono detenuti nel palazzo di Tauride.

L'indipendenza della Lituania
proclamata dai tedeschi

Il Piccolo 30-31 marzo 1917

PARIGI, 30 marzo.

Si ha da Pietrogrado: La Germania ha proclamato la creazione del Regno indipendente di Lituania.

La notizia della proclamazione dell'indipendenza della Lituania non giunge inaspettata. Già da un pezzo i giornali tedeschi andavano parlando della necessità di fare anche della Lituania quello che si fece lo scorso autunno della Polonia. Anzi l'indipendenza della Lituania, dove l'elemento tedesco è potente, venne consigliata ancora con maggiore insistenza dagli uomini politici degli Imperi centrali e fa parte del programma della famosa « pace bianca », enunciato a suo tempo dal conte Giulio Andrassy dopo le conferenze con i conflitti della « Mitel-Europa » a Berlino. Secondo questo programma gli Imperi centrali, prima di formulare nuove proposte di pace all'Intesa dovrebbero organizzare i territori occupati in maniera tale da rendere impossibile il ritorno allo *statu quo ante*. Così al futuro Congresso della pace la Germania, senza pretendere annessioni di territori conquistati ed anzi dandosi l'aria di voler rinunziare generosamente a tutte le sue conquiste, potrebbe realizzare il programma della « Mitel-Europa », visto che gli Stati-cuscinetto, creati alla frontiere dei due Imperi centrali, sarebbero inevitabilmente portati a cadere sotto l'influenza austro-tedesca. Con questo calcolo è stata proclamata ieri l'indipendenza della Polonia e oggi quella della Lituania e con questo calcolo i tedeschi vanno tramando la separazione dei fiamminghi dai valloni nel Belgio e gli austriaci lo smembramento della Serbia.

I tedeschi però dimentcano che i loro calcoli saranno rovesciati dalle pressione operazioni militari, le quali annulleranno gli effetti anche di questa insidia germanica.

Il nuovo Gabinetto nazionale

PIETROGRADO, 15 marzo.

Il Comitato esecutivo pubblica la seguente lista del nuovo Gabinetto nazionale:

Il principe Lovst, presidente dell'alleanza delle « Zemstvos » è nominato Presidente del Consiglio dei ministri e ministro dell'interno; il deputato di Pietrogrado Miliukow, ministro degli affari esteri; il deputato di Saratoff, Karenski, ministro della giustizia; il vice-presidente della Duma, Melrassoff, ministro delle vie e comunicazioni; il deputato di Kostroma, Konovaloff, ministro del commercio e dell'industria; il professore all'Università di Mosca, Manviloff, ministro dell'istruzione pubblica; Goutchkoff, membro del Consiglio dell'Impero, ex-presidente della Duma e Presidente dei Comitati unificati dell'industria mobilizzata, è stato nominato Ministro della guerra con lo « interim » della marina; il deputato di Pietrogrado, Schingareff, ministro dell'agricoltura; il deputato di Kieff, Terestchenko, ministro delle finanze; il deputato di Kazan, Godneff, controllore dello Stato.

Rodzianko a nome del Comitato militare della Duma, ha inviato ai comandanti della marina e dell'esercito su tutti i fronti, un manifesto nel quale chiede loro di rimaner calmi, ma di continuare la lotta contro il nemico, mentre il Comitato mantiene la pace all'interno.

CORRIERE D'ITALIA - 1917

Il Comitato polacco di soccorso per i Lituani

Illustre Sig. Direttore,

Ho letto con piacere nel suo autorevole giornale la notizia della generosa iniziativa del S. Padre per i Lituani. A questo proposito mi premo di far osservare in omaggio alla verità che la Lituania non è stata dimenticata. Almeno per ciò che si riferisce ai Polacchi. Così a mo' di esempio il nuovo Comitato Polacco di soccorso con sede a Vevey in Svizzera delle considerevoli somme raccolte in tutto il mondo e specialmente tra i Polacchi dell'America, aveva destinato e mandati in Lituania dal 1° gennaio sino al 30 giugno 1916, per parlar soltanto di questo periodo, circa 30.000 franchi che furono distribuite, come si rileva dai relativo resoconto pubblicato, tra le popolazioni della Lituania senza distinzione di nazionalità. Ed io stesso, ai parti di tanti altri polacchi, mi sono sentito in dovere di fare al Comitato Lituano di soccorso una offerta proporzionata alle mie condizioni finanziarie.

Posso aggiungere che al Comitato Lituano costituitosi in Losanna, hanno partecipato almeno nelle sue origini, parecchi Polacchi.

In quanto alla osservazione che la Lituania non deve essere confusa con la Polonia sono perfettamente d'accordo. Mi anzi tutto non si deve confondere la Lituania etnografica con la Lituania storica perchè la Lituania etnografica non è che una parte polacca della Lituania storica la quale è abitata non solamente da Lituani ma anche da Polacchi e da Bielorussi, i quali avevano tutti ugualmente sofferto, vennero tutti ugualmente soccorsi.

La Lituania quindi non è che un nome comprensivo per indicare diversi territori abitati da tre popolazioni distinte, fra le quali i Lituani propriamente detti formano una esigua minoranza, limitata cioè al governatorato di Kovno e, in parte, al governatorato di Wilno e di Suvalki.

Mi sono permesso, illustre Sig. Direttore queste osservazioni di fatto per evitare che la parola del S. Padre venga diversamente interpretata da quello che veramente dice.

Accolga insieme ai miei ringraziamenti le attestazioni della mia stima.

Prof. MATTIA LORET
Delegato per Roma del Comitato Polacco di soccorso di Vevey (Svizzera).

Pro Lituanis 2-3 N°

Comment le Comité général polonais de secours aux victimes de la guerre en Pologne, de Vevey, trompe l'opinion publique.

De nombreuses voix se sont élevées déjà contre l'emploi des fonds réunis par les Polonais, grâce à la charité publique du monde entier. Après les deux articles de M. Bonnefon dans l'*Intransigeant*, dénonçant les abus du Comité polonais de secours, nous croyons devoir de notre côté informer le public charitable de Suisse et des autres pays de quelle façon les sommes amassées sou par sou, dans les églises du monde entier, sont employées en Lithuanie.

On lira ci-après une lettre de nos correspondants de Vilna qui donne quelques précisions sur l'emploi que font les Polonais de l'argent destiné à secourir les malheureuses victimes de la guerre en Lithuanie.

Par la lettre ci-après nos lecteurs apprendront *qu'au lieu de secourir les malheureux, les Polonais s'efforcent de fonder des écoles polonaises* en Lithuanie pour hâter la polonisation *du peuple lithuanien*.

Les Lituaniens ne revendiquent aucun droit sur les fonds réunis par le Comité au profit des Polonais, mais pourquoi ce dernier trompe-t-il l'opinion publique en publiant dans ses comptes-rendus que des sommes ont été soi-disant employées pour secourir les Lithuaniens?

Le Comité général de secours aux victimes de la guerre en Pologne, dont le siège est à Vevey (Suisse), publie dans ses comptes rendus qu'il a fait remettre, le 9 juillet 1915 : 25 000 fr., le 5 août 1915 : 51 000 fr., le 8 octobre 1915 : 100 000 fr., et le 1er décembre 1915 : 108 000 fr. entre les mains de MM. Paul Koncza, Michel Vecloviski et du prêtre Michalkiewicz, en leur demandant d'utiliser cet argent pour venir en aide à la population des gouvernements de Vilna, Kovna, Grodna et Souvalki ; en outre, il était mentionné que la population de *langue lithuanienne* devait aussi bénéficier de ce secours. De ces 108 000 fr., un tiers au moins étaient expressément désignés pour soulager la misère de la population de langue lithuanienne. Cette somme fut envoyée au Comité civil de Vilna-Kovna.

MM. A. Smetona et Dogelis, président et secrétaire de la Société lithuanienne pour les secours aux victimes de la guerre nous communiquent que jusqu'à présent cette Société n'a pas reçu un sou pour les Lithuaniens victimes de la guerre, pas plus que les Lithuaniens n'ont rien reçu directement. LES DONS SERVENT SURTOUT *à la fondation et à l'entretien d'écoles polonaises dans les pays* LITHUANIENS. Il en est de même des 108 000 fr. envoyés au Comité civique de Vilna-Kovna.

Des plaintes sévères sont formulées contre l'activité du
Les Lithuaniens d'Amérique veulent envoyer leurs
cours aux victimes de la guerre en Lithuanie, par l'
Comité civique de Vilna-Kovna. Il serait désirable de le
d'attendre jusqu'à ce que toute cette affaire fût éclaircie. »

Žinios iš Lietuvos.

"Y. L." redaktorius, P. Norkus gavo nuo p. A. Augštuolio, iš Stockholmo sekančio turinio laiškąs:

"Tik-ką gavau labai nesmagias ir liudnas žinias iš Lietuvos ir Vokietijos. Pirmiausiai garsus veikėjas ir dramaturgas Lansbergis mirė. Augustinas Janulaitis ir Vileišis vokiečių pasodinti į kalėjimą, už ką, ir ant kurio laiko — nežinau. Smetona vardan Komiteto prašo pagelbėti. Mes išsiuntėm iš mūs kasos paskutinius 4.000 vokiškų markių.

Lenkai su mumis nedailiai elgiasi. P. Leonas buvo Stockholme, kad induoti užtikrinam žmogui 100,000 rb. nuvežti Vilniun, nes taip norėjo ir reikalavo pirmsėdis Didkunigaikštės Tatjanos komitetas ir kartu su pinigais atsiunte savo pagelbininką. Smetona negalėjo atvažiuoti Stockholman, todel sulyg noru tų, iš kur pinigai gaunami, tie 100.000 buvo inteikti atskirame pakete nigalnotiniam-kunigaikščio Lubomirskio, kuris atvažiavo iš Varšavos, kad nuvežti lenkams škirtus iš to pat komiteto 300,000 rub. Pats paketas su 100,000 buvo induotas su prašymu nuvežti Vilniun ir induoti Smetonai, ar Vileišienei; ant paketo buvo užrašyti ir jų vardai. Nesenai gi gavau žinių nuo p. Smetonos, kad pinigai Vilniuje negauti. Mušiau telegramą Petrogradan, kad per hispanų pasiuntinys pasirūpintų. Siandien gi gavau žinių iš Smetonos, kad gavo 10.000 rub., o kur kiti pinigai dingo? — nežino."

("Vienybė Lietuvninkų")

Il proclama del Governo provvisorio

PIETROGRADO, 16.

Il Comitato esecutivo della Duma, comprendente dodici membri, sotto la presidenza del Presidente della Duma, Rodzianko, nel dichiararsi Governo provvisorio emanò il seguente proclama :

« Viste le penose condizioni e la disorganizzazione interna, dovute alla politica del passato Governo, il Comitato esecutivo della Duma si vede costretto a prendere nelle sue mani il riformamento pubblico. Pienamente cosciente della decisione che prende, il Comitato esprime la sicurezza che la popolazione e l'esercito lo sosterranno nell'difficile compito della creazione di un nuovo Governo che possa soddisfare ai voti della popolazione e goda la fiducia di esso ».

L'appello al popolo

Il Governo provvisorio pubblica il seguente appello alla popolazione della Russia:

Cittadini! Il Comitato provvisorio esecutivo della Duma con l'aiuto e l'appoggio della guarnigione della Capitale e dei suoi abitanti, trionfa attualmente sulle forze nocive del vecchio regime, in tale modo che può procedere ad una organizzazione più stabile del potere esecutivo. A questo scopo il Comitato provvisorio ha nominato Ministri del primo Gabinetto nazionale, uomini la cui passata attività politica e pubblica assicura loro la fiducia del paese.

(A questo punto segue la lista dei Ministri già nota).

Nella sua politica il nuovo Gabinetto si baserà sui seguenti principi:

1. *Amnistia immediata e generale per tutti i reati politici e religiosi, compresi atti di terrorismo, rivolte militari e delitti agrari;*

2. *Libertà di parola, di stampa, di associazione e di sciopero, con estensione di queste libertà ai funzionari militari nei limiti che possono essere ammesse dalle condizioni militari e tecniche;*

3. *Abolizione di tutte le restrizioni sociali, religiose e di nazionalità;*

4. *Immediata preparativi per la convocazione di un'Assemblea Costituente, la quale basandosi sul suffragio universale, stabilirebbe il regime del Governo e la Costituzione del paese;*

5. *Sostituzione della polizia mediante una milizia nazionale con capi eleggibili e sottoposta agli organi del Governo;*

6. *Elezioni comunali da farsi sulla base del suffragio universale;*

7. *Le truppe che presero parte al movimento non saranno disarmate e rimarranno congiunte a Pietrogrado;*

8. *Pur mantenendo una severa disciplina militare nel servizio attivo, devranno essere abrogate pei soldati tutte le restrizioni nel godimento dei diritti sociali accordati agli altri cittadini.*

Il Governo provvisorio tiene ad aggiungere che non ha intenzione di approfittare delle circostanze della guerra per ritardare la realizzazione delle misure e delle riforme summenzionate.

la continuazione

La Lituania proclamata regno indipendente

PARIGI, 30 matt.

Si ha da Pietrogrado:

La Germania ha proclamato la creazione del Regno indipendente di Lituania.

La proclamazione dell'indipendenza della Lituania da parte della Germania, costituisce una nuova mossa politica di indole analoga a quella riguardante la Polonia, l'antico principato di Lituania potè conservare la sua indipendenza finchè rimase unito, laddove a poco fertile a causa della ricchezza boschiva delle sue condizioni naturali ebbe a patire immense rovine per le lotte sostenute contro i Tartari, i Polacchi e i Russi. Nel 1386 la Lituania fu unita alla Polonia, ma conservò sempre una propria costituzione, un proprio esercito, una propria legislazione. Questa unione della Lituania con la Polonia sembrava quasi il dualismo dell'Austria - Ungheria.

La nobiltà lituana fu certamente influenzata da una certa polonizzazione, ma essa tentò sempre di separare la Lituania dalla Polonia. Alla metà del secolo XVII il principe Gedeone Radziwill concludeva un trattato con la Svezia contro la Polonia, mentre al principio del secolo XVIII fu il principe Sapieha che tentò un colpo di Stato per separare definitivamente le due Nazioni.

Le rivalità fra la Lituania e la Polonia e le loro lotte intestine furono la causa principale della caduta dei due Stati.

Lo Stato lituano-polacco cessò di esistere alla fine del XVIII secolo, allorchè fu smembrato fra i suoi vicini in tre epoche successive diverse (1772 - 1793 - 1795). In seguito a queste divisioni la più gran parte della Lituania venne annessa alla Russia, solo una piccola parte (Governo di Sovalki) alla Prussia. Questa piccola parte della Lituania fu poscia unita al Granducato di Varsavia con il trattato di Vienna, (1807) annullato in fine alla Riunione del Congresso di Vienna (1815). Di maniera che quasi tutta la Lituania ha fatto parte dell'Impero russo fino all'epoca attuale.

Alla fine del secolo XVI le idee di riforma penetrarono nella Lituania diventata cattolica. La lotta dei cattolici contro i protestanti fece nascere una letteratura religiosa in lingua lituana. I due opposti campi contavano nel loro ranghi personaggi distinti e di valore. I protestanti avevano il principe Radzivill, i cattolici il principe Gedraitis. Quantunque le lotte fossero incessanti ed aspre il progresso intellettuale del paese non fu trascurato. Si ebbero numerosi scrittori come Daukscha, Sirvydas ed altri che cercarono la coscienza nazionale con una letteratura lituana. Sulla fine del XVII secolo la Lituania prussiana, nacque Hr Dousa il quale, con molta avveduteza ed alto talento, seppe descrivere la vita ed i costumi del XVIII secolo.

Nell'università di Vilna nacque la letteratura romantica lituana la quale, ispirandosi ai sentimenti patriottici — benchè si scrivesse in lingua polacca — risvegliò il ricordo del glorioso passato della Lituania e del patriottismo dei suoi figli. Poeti come Mickiewicz e scrittori come Krazewski, storici come Narbutt idealizzarono l'antica Lituania, accrebbero l'amore della Patria.

Nello stesso tempo che gli scrittori lituani arricchivano la letteratura lituana, poichè abbiamo fra gli antichi allievi dell'università di Vilna un Simon Daukantas, un Vescovo Valancius, un Vescovo Baronas ed altri ancora valentissimi i quali scrissero opere scientifiche, letterarie e politiche in lingua lituana, immortalando se stessi, mentre rendevano alla Patria il più grande splendore.

Essendosi in tal modo rivelata la cultura lituana, il governo russo per impedirne un ulteriore sviluppo e letteraria in tutte le classi della popolazione, fece chiudere la università di Vilna, soppresse lo Statuto Lituano — che vigeva da parecchi secoli nella Lituania — e vi sostituì quello russo, organizzò i tribunali nella stessa maniera di quelli russi, mettendo a capo dei medesimi impiegati e funzionari originari della Russia centrale.

Nel 1863 scoppiò la disgraziata insurrezione polacca alla quale presero parte molti nobili lituani. Nel 1865 la stampa lituana fu interdetta come fu parimenti proibita la lettura di libri in lingua lituana, non eccettuato i libri di preghiere.

Questo fu il periodo più oscuro della vita pubblica e privata, imbavagliata nella Lituania Russa, emigrò verso la Lituania Prussiana: libri religiosi, giornali, cominciarono infatti ad essere stampati a Tilsit. Tali pubblicazioni furono importate clandestinamente per migliaia di copie nella Lituania-Russa e diffuse in tutto il paese. Contro questo contrabbando il Governo russo spese una grande attività e severità; ma la propagazione della stampa fu tale che il Governo russo dovette permettere nuovamente nella tutta, e nel 1904 rese la libertà alla stampa lituana.

Disgraziatamente il Governo russo oppose molti ostacoli ai cattolici per l'apostolato delle terre in Lituania, e fini con interdirlo del tutto. In questo fatto va principalmente ricercata la causa dell'emigrazione numercsissima dei Lituani negli Stati Uniti d'America.

Questo tristissimo periodo della storia della Lituania in riassunto a pieni voli in un ordine del giorno dei delegati Lituani riuniti all'Aja il 25-30 aprile del 1916.

Il popolo lituano non volle mai accettare il giogo che gli si era imposto, ha sempre desiderato e desidera quella libertà e diritto di ogni popolo civile. Il popolo lituano domanda la sua indipendenza. Tutte le classi del popolo lituano e tutti i partiti hanno avuto sempre a cuore la causa della loro Patria ed hanno lavorato per sottrarsi ad uno stato di cose impossibile. Nel 1905 un assemblea lituana, composta di 2000 persone circa, riunita a Vilna e cui gli abitanti numerarono un ordine del giorno, domandando al Governo Russo l'autonomia politica alla Lituania. Il voto non fu realizzato, ma esso fu sentito da tutti gli animi — nel corso degli ultimi dieci anni. Nel campo intellettuale — come abbiamo già accennato — la Lituania ha prodotto molti valorosi. Un gran numero di scrittori, poeti, storici, hanno pubblicato importanti opere letterarie. Una tipografia lituana, che conta circa un centinaio di pubblicazioni, sparge in tutto il paese, fra tutte le classi sociali, la sua benefica azione.

Il popolo lituano ha dunque una sua storia, una sua letteratura, una sua cultura, una tradizione ed un organismo etnico che fanno di lui una nazione, e tale sviluppo di civiltà che gli danno diritto all'indipendenza. La libertà lituana è un aspetto del complesso problema baltico che la Germania coll'odierno decreto tenta struttare, e che l'Intesa dovrà risolvere.

Il "regno" di Lituania

e il problema baltico

La notizia che la Germania dopo aver pensato alla Polonia, ha anche provveduto rende di attualità l'esame di una tra le più importanti questioni sollevate dalla guerra attuale quella delle regioni baltiche.

La costa orientale del mar Baltico è abitata da popolazioni relativamente poco conosciute nell'Europa occidentale, e chiamate per gli attuali avvenimenti ad una vita nuova sono destinate nell'Europa di domani a compiere la loro evoluzione non meno importante di quella che figura nella storia dei secoli passati.

Il popolo Lituano è forse il primo e maggiormente interessato nella risoluzione della vasta problema perchè, difendendosi contro le orde tartare nel XIV, secolo — come fecero i polacchi ed i russi — esso conquistò parecchi paesi slavi, cioè quelli dei bianchi-ruteni e l'Ucraina; per cui allora la Lituania divenne uno Stato potentissimo, estendendosi dal mar Baltico al mar Nero.

La Lituania lasciò tuttavia sotto la dominazione della Germania una buona parte dei suoi connazionali i quali, divenuti in seguito sudditi del Regno di Prussia, si trovarono ancor oggi lungo le due rive del Niemen fino all'imboccatura del Hurisch-Haff. La Lituania prussiana alla Prussia, benchè avessero mantenuti i loro costumi e la loro lingua, non hanno potuto opporre una resistenza sufficiente alla germanizzazione.

Inoltre i lituani ebbero a sostenere molte altre guerre contro i germani, tanto che — nel secolo XIV — essi preferirono il cattolicismo della Polonia invece della dominazione politica e religiosa della Germania.

Nel 1386 Jagellon, Granduca di Lituania, per il suo matrimonio con Edvige, Regina di Polonia, unì i due Stati in un legame dinastico che durò fino all'estinzione della dinastia dei Jagellon. Tale legame fra i due Stati fu poi ulteriormente rafforzato dall'unione politica di Lublino nel 1569. Per verità l'unione dei due Stati non fu mai intima: dal 1387 al 1579 non fu che un legame dinastico dei comuni sovrani quantunque dopo l'estinzione della dinastia lituana nel 1573, l'unione fra i due Stati si fosse alquanto rafforzata. Si può dire pertanto con la massima certezza che Lituania conservò gelosamente la sua autonomia. Non solamente l'amministrazione della Lituania era interamente separata da quella della Polonia, ma la Lituania possedeva un proprio esercito una propria legislazione. Questa unione della Lituania con la Polonia sembrava quasi il dualismo dell'Austria - Ungheria.

La nobiltà lituana fu certamente influenzata da una certa polonizzazione, ma essa tentò sempre di separare la Lituania dalla Polonia. Alla metà del secolo XVII il principe Gedeone Radziwill concludeva un trattato con la Svezia contro la Polonia, mentre al principio del secolo XVIII fu il principe Sapieha che tentò un colpo di Stato per separare definitivamente le due Nazioni.

Le rivalità fra la Lituania e la Polonia e le loro lotte intestine furono la causa principale della caduta dei due Stati.

Lo Stato lituano-polacco cessò di esistere alla fin del XVIII secolo, allorchè fu smembrato fra i suoi vicini in tre epoche successive diverse (1772 - 1793 - 1795). In seguito a queste divisioni la più gran parte della Lituania venne annessa alla Russia, solo una piccola parte (Governo di Sovalki) alla Prussia. Questa piccola parte della Lituania fu poscia unita al Granducato di Varsavia con il trattato di Vienna, (1807) annullato in fine alla Riunione del Congresso di Vienna (1815). Di maniera che quasi tutta la Lituania ha fatto parte dell'Impero russo fino all'epoca attuale.

Alla fine del secolo XVI le idee di riforma penetrarono nella Lituania diventata cattolica. La lotta dei cattolici contro i protestanti fece nascere una letteratura religiosa in lingua lituana. I due opposti campi contavano nei loro ranghi personaggi distinti e di valore. I protestanti avevano il principe Radzivill, i cattolici il principe Gedraitis. Quantunque le lotte fossero incessanti ed aspre il progresso intellettuale del paese non fu trascurato. Si ebbero numerosi scrittori come Daukscha, Sirvydas ed altri che cercarono la coscienza nazionale con una letteratura lituana. Sulla fine del XVII secolo la Lituania prussiana, nacque Hr Dousa il quale, con molta avveduteza ed alto talento, seppe descrivere la vita ed i costumi del XVIII secolo.

Nell'università di Vilna nacque la letteratura romantica lituana la quale, ispirandosi ai sentimenti patriottici — benchè si scrivesse in lingua polacca — risvegliò il ricordo del glorioso passato della Lituania e del patriottismo dei suoi figli. Poeti come Mickiewicz e scrittori come Krazewski, storici come Narbutt idealizzarono l'antica Lituania, accrebbero l'amore della Patria.

Nello stesso tempo che gli scrittori lituani arricchivano la letteratura lituana, poichè abbiamo fra gli antichi allievi dell'università di Vilna un Simon Daukantas, un Vescovo Valancius, un Vescovo Baronas ed altri ancora valentissimi i quali scrissero opere scientifiche, letterarie e politiche in lingua lituana, immortalando se stessi, mentre rendevano alla Patria il più grande splendore.

Essendosi in tal modo rivelata la cultura lituana, il governo russo per impedirne un ulteriore sviluppo e letteraria in tutte le classi della popolazione, fece chiudere la università di Vilna, soppresse lo Statuto Lituano — che vigeva da parecchi secoli nella Lituania — e vi sostituì quello russo, organizzò i tribunali nella stessa maniera di quelli russi, mettendo a capo dei medesimi impiegati e funzionari originari della Russia centrale.

Nel 1863 scoppiò la disgraziata insurrezione polacca alla quale presero parte molti nobili lituani. Nel 1865 la stampa lituana fu interdetta come fu parimenti proibita la lettura di libri in lingua lituana, non eccettuato i libri di preghiere.

Questo fu il periodo più oscuro della vita pubblica e privata, imbavagliata nella Lituania Russa, emigrò verso la Lituania Prussiana: libri religiosi, giornali, cominciarono infatti ad essere stampati a Tilsit. Tali pubblicazioni furono importate clandestinamente per migliaia di copie nella Lituania-Russa e diffuse in tutto il paese. Contro questo contrabbando il Governo russo spese una grande attività e severità; ma la propagazione della stampa fu tale che il Governo russo dovette permettere nuovamente nella tutta, e nel 1904 rese la libertà alla stampa lituana.

Disgraziatamente il Governo russo oppose molti ostacoli ai cattolici per l'apostolato delle terre in Lituania, e fini con interdirlo del tutto. In questo fatto va principalmente ricercata la causa dell'emigrazione numercsissima dei Lituani negli Stati Uniti d'America.

Questo tristissimo periodo della storia della Lituania in riassunto a pieni voli in un ordine del giorno dei delegati Lituani riuniti all'Aja il 25-30 aprile del 1916.

Il popolo lituano non volle mai accettare il giogo che gli si era imposto, ha sempre desiderato e desidera quella libertà e diritto di ogni popolo civile. Il popolo lituano domanda la sua indipendenza. Tutte le classi del popolo lituano e tutti i partiti hanno avuto sempre a cuore la causa della loro Patria ed hanno lavorato per sottrarsi ad uno stato di cose impossibile. Nel 1905 un assemblea lituana, composta di 2000 persone circa, riunita a Vilna e cui gli abitanti numerarono un ordine del giorno, domandando al Governo Russo l'autonomia politica alla Lituania. Il voto non fu realizzato, ma esso fu sentito da tutti gli animi — nel corso degli ultimi dieci anni. Nel campo intellettuale — come abbiamo già accennato — la Lituania ha prodotto molti valorosi. Un gran numero di scrittori, poeti, storici, hanno pubblicato importanti opere letterarie. Una tipografia lituana, che conta circa un centinaio di pubblicazioni, sparge in tutto il paese, fra tutte le classi sociali, la sua benefica azione.

Il popolo lituano ha dunque una sua storia, una sua letteratura, una sua cultura, una tradizione ed un organismo etnico che fanno di lui una nazione, e tale sviluppo di civiltà che gli danno diritto all'indipendenza. La libertà lituana è un aspetto del complesso problema baltico che la Germania coll'odierno decreto tenta struttare, e che l'Intesa dovrà risolvere.

Il "romanismo nel Vaticano"

Nuove lagnanze dei clericali tedeschi

ZURIGO, aprile.

La nota rivista bavarese *Süddeutsche Monatshefte*, che una volta era tra i periodici più seri e più autorevoli della Germania, e che ora si è data corpo ed anima alla concorrenza clericale-pangermanistica della Baviera, dedica l'ultimo suo numero al Vaticano; e fra gli articoli, ivi pubblicati, ce n'era anche uno consacrato alla «nazionalità dei papi» attraverso i secoli. Una ricerca prettamente storica, il cui scopo però apparve ancora più evidente, allorchè si vide quell'articolo riassunto in quasi tutti i principali giornali tedeschi.

Adesso la *Kölnische Volkszeitung*, organo massimo del Centro cattolico germanico, ripiglia il filo interrotto la quell'articolo; e se ciò viene inconsapevolmente, ciò prova più chiaramente che eramai questa della nazionalità dei papa è una delle più vive preoccupazioni che pungano, in questo momento, il cuore dei cattolici tedeschi. Anzi, la *Kölnische Volkszeitung* non si limita oggi alla sola nazionalità del Papa, ma tratta con un'ampiezza e con una risolutezza sintomatica tutto quanto il tema del «Romanismo nel Vaticano».

E vero è che, già da qualche tempo, questo «Romanismo nel Vaticano» — come dice il titolo del nuovo articolo — è stato lamentato da quasi tutto il mondo cattolico germanico frequenti e vive lamentazioni. Noi riportammo già, nei mentinane or sono, su queste stesse colonne, alcuni articoli di altri giornali tedeschi, nei quali era mossa la stessa lagnanza, perchè il Sommo Pontefice, nel discorso pronunciato a Natale, aveva evitato di accennare alla proposta di pace, fatta dalle Potenze centrali.

Le stesse *Kölnische Volkszeitung* ritorna oggi sulla questione, col riserbo tenuto dal Sommo Pontefice di fronte alla proposta di pace; essa pure riferisce le parole di quei giornali tedeschi, i quali trovavano la ragione di quel contegno del Papa nel fatto che egli è per l'appunto un italiano, e per conseguenza vede le cose attraverso lenti troppo italiane, motivo per cui si chiede un papa tedesco o almeno un terzo neutrale delle grandi nazioni nella suprema rappresentanza della Chiesa cattolica, internazionale». Il grande giornale cattolico rimano però non è di questo parere, poichè ne che il Papa ha fatto per la pace tutto quel che ha potuto; che certamente il pubblico non conosce tutto quel che egli ha fatto, e che, in certi affari di politica pratica, non si «può pretendere che il Papa che egli prenda le sue misure secondo punti di vista puramente ideali ». E dopo di ciò affronta la questione del «Romanismo nel Vaticano», il quale è pargomento, che oggi l'induce a scendere in campo.

« E' vero — scrive essa; la grandissima maggioranza dei cardinali e di prelati a Roma sono oggi di origine italiana. Vero è però altresì che i papi si sono sempre sforzati di chiamare alla collaborazione uomini valenti di tutte le altre nazioni ».

« Se tuttavia ciò sia sempre avvenuto in misura sufficiente, là è una questione a cui, dopo la guerra, si potrà forse rispondere altrimenti che prima della guerra. Per noi tedeschi poi c'è ancora questo fatto, che a questa collaborazione all'amministrazione centrale della Chiesa noi fummo sempre chiamati in proporzione molto minore che non i francesi. Questa però non è una questione di principio, ma soltanto di pratica; e non deve ammettere che finora la pratica ha corrisposto in misura insufficiente alle esigenze del principio ».

Come si vede, il portavoce dei cattolici tedeschi è molto malcontento del Vaticano. E quel che vale per i cardinali e per i prelati, vale anche per lo stesso Capo della Chiesa. Anche qui la pratica è ben lungi dal corrispondere al principio.

« Secondo il principio — continua la *Kölnische Volkszeitung* — nella Chiesa cattolica tutte le nazioni sono eguali. Se anche la direzione della Chiesa cattolica è collegata alla sede vescovile di Roma, la nazione italiana però non ha il menomo privilegio nell'amministrazione della Chiesa. Ogni prete della Chiesa cattolica può diventare papa, quale sia la nazione a cui egli appartenga. Ogni prete può diventar cardinale e quindi membro della Chiesa locale romana, e come tale può entrare nel numero di coloro dalle cui file esce poi il papa. Risulta da tutto ciò che non vi è nessuna necessità che sui trono pontificio salgano sempre soltanto italiani. Se, per motivi religiosi ed ecclesiastici, la tiara pontificia toccasse ancora una volta a un non italiano, ciò terrebbe nuovamente risplendere in piena luce il carattere internazionale della Chiesa cattolica. E lo stesso si deve dire se si aumenta il numero dei prelati, che non sono di nazione italiana. Specialmente noi tedeschi abbiamo le nostre buone ragioni per desiderare che anche rappresentanti del nostro popolo partecipino in misura sufficiente all'amministrazione centrale della Chiesa. Anche qui deve essere applicata la massima « strada aperta a tutti i valenti ».

Orbene, che l'organo magno dei cattolici tedeschi cominci gli oggi a chiedere un papa tedesco? Subito! La *Kölnische Vlkszeitung* fa soltanto, diremo così, della teoria. Essa si guarda bene dall'accampare delle pretese; e quando alle parole « strada aperta a tutti i valenti », questo non è per nulla un grido di battaglia del mondo clericale, ma si tratta di una massima, che, molto prima di qualche tempo fa, da Bethmann Hollweg, in uno dei suoi tanti discorsi introno Al nuovo orientamento politico, che ogni giorno si annunzia e ogni giorno rimandato alle calende greche.

Ma ritorniamo al papa tedesco. Al leggere le parole, riferite sopra, del grande giornale cattolico tedesco, parrebbe che a quella enunciazione di principii non possa seguire che una conclusione pratica. La *Kölnische Volkszeitung* però va avanti a forza di *se* e di *ma*. Essa è un giornale molto diplomatico. E perciò, dopo avere tanto insistito sui diritti dei cattolici tedeschi, viene fuori con le seguenti diplomatiche domande:

« Dobbiamo noi dunque — scrive essa — per tali ragioni spingere le cose tanto oltre, da pretendere che, quanto prima, il papa sia della nazione? Sicuramente buona cosa il portare per principio nell'elezione pontificia un momento nazionalistico? Certo che nel L'elezione del papa deve essere guidata soltanto da considerazioni religiose ed ecclesiastiche. I cardinali debbono sempre eleggere quell'uomo, che pare essere più adatto per ragioni religiose ed ecclesiastiche, senza esso un italiano o un tedesco o di altro paese: essi non debbono mai evitare di eleggere il più adatto solo perchè questi non è un italiano.. In ogni elezione deve restare illimitatamente aperta la possibilità di dare anche alla tiara un non italiano. Più in là però non si può andare. Si consideri che, se noi tedeschi volessimo accamparе una simile pretesa, tutte le altre nazioni avrebbero il diritto di chiedere altrettanto. E allora si arriverebbe al punto di dover concordare un turno nazionale in modo che si succedano sempre sul trono pontificio un italiano, un tedesco, un francese, un inglese, ecc. »

Diplomazia fine, come vede. Dianzi, i principii, e i diritti « o ognun vede che un Papa non italiano farebbe risplendere in piena luce il carattere internazionale della Chiesa cattolica ». Poi però consigli di prudenza, politica con piedi di piombo.

Dove invece l'organo cattolico tedesco si fa più chiaro e più risoluto, è a proposito del numero dei cardinali. Qui la *Kölnische Volkszeitung* tocca energicamente la piaga del «Romanismo nel Vaticano».

« Ben altra cosa — scrive essa — è la questione se il numero dei cardinali di curia tedeschi e il numero degli altri prelati tedeschi a Roma abbia sempre bastato, dal punto di vista religioso ed ecclesiastico, per informare sufficientemente il Papa, nelle faccende delle diocesi tedesche e dargli quegli schiarimenti, che erano desiderabili per un retto giudizio. Finora il numero di simili prelati a Roma non fu certamente insignificante; ma si deve confessare che fu sempre molto scarso e, se si tien conto del numero dei francesi, fu indubbiamente inferiore alla giusta proporzione... A questo inconveniente si può però porre rimedio; ed è fuor di dubbio che le menti direttive del Vaticano prenderanno volontieri il loro aiuto per vincere eventuali resistenze ».

Qui la *Kölnische Volkszeitung* accenna alla cooperazione, che potrebbero prestare altri fattori e in prima linea i vescovi tedeschi, e poi conclude:

« Data la tradizionale ereditaria saggezza del governo vaticano, non è a supporre che i desideri tedeschi incontrino una resistenza di principio o una resistenza praticamente insormontabile. Si tratta adunque di spianare le vie, per far valere in Roma l'elemento tedesco. Ora che il governo italiano, in seguito alla sua politica di guerra, ha messo in fuga i prelati tedeschi, la maggiore difficoltà, per procacciare ai tedeschi a Roma la posizione che a loro si conviene, ce la dobbiamo aspettare dal governo italiano. Anche questa resistenza però sarà vinta. Tutti i popoli e tutti gli Stati hanno eguale interesse che l'amministrazione centrale della Chiesa cattolica non venga, in certo qual modo, monopolizzata per una o per alcune nazioni. Questo interesse comune ridonderà anche a nostro vantaggio, se noi ci adopreremo con energia e con costanza ».

Ed ecco così, dopo tutte le polemiche intorno alle Questione Romana, il nuovo grido di guerra dei cattolici tedeschi: la lotta contro il Romanismo nel Vaticano.

G. Sacerdote.

Prośmy Najświętszą Dziewicę, aby strzegła z każdą chwilą w posób widoczniejszy synów Polski zawsze wiernej.
Z Watykanu 29 Marca 1916.
BENEDYKT P. P. XV.

Pod Twoją obronę uciekamy się święta Boża Rodzicielko, naszemi prośbami nie racz gardzić w potrzebach naszych, ale od wszelakich złych przygód racz nas zawsze wybawiać, Panno chwalebna i błogosławiona!

Staraniem i nakładem Sióstr Nazaretanek w Rzymie. — Dochód przeznaczony na biedne dzieci w Polsce.

Reproduction interdite.
Nakładownictwo wzbronione.

DON GIUSEPPE AZBIEWICZ
AMICO DEI POVERI (POLACCO)
ROMA

Monsignor Pacelli nunzio a Monaco di Baviera

La gravità degli avvenimenti politici che incalzano, hanno consigliato la Santa Sede a rimpiazzare prontamente il titolare della nunziatura di Baviera, rimasta vacante per la morte di mons. Aversa.

Si annunzia pertanto ufficiosamente che codesta carica, difficile e delicata, sarà conferita a mons. Eugenio Pacelli, segretario della Congregazione degli affari ecclesiastici straordinari.

Mons. Pacelli è abbastanza giovane ed è nato in Roma. E' prelato dal 1901. Percorse infatti la sua carriera negli uffici della Segreteria di Stato, per modo che, quantunque non abbia mai appartenuto alla diplomazia militante, è pratico e versatissimo in ogni maniera di affari politici e diplomatici. Egli occupa la carica di segretario della nassima congregazione politica vaticana, dal febbraio 1914.

Si parlò già di lui, per la Nunziatura di Baviera, prima che vi andasse mons. Aversa; ma si vuole che, allora, il re di Baviera non accettasse, per la nomina, non desiderando per quella nunziatura un prelato italiano. La S. Sede però, allora, tenne duro; ma mons. Pacelli non volle più accettare quella destinazione, allegando gravi e sentimentali motivi di famiglia.

Quando la sua nomina sarà ufficiale, mons. Pacelli sarà nominato ed un titolo arcivescovile «in partibus».

Confidata di mons. Pacelli a Monaco è aperta la successione al posto di segretario della Congregazione degli affari straordinari, che sarà certamente riservato a mons. Tedeschini, che era sostituto per gli affari ordinari e segretario della Curia.

La morte di O. Virginio Marchese

La consacrazione del nuovo Nunzio di Baviera

Mons. Eugenio Pacelli, Segretario della S. C. degli Affari Ecclesiastici straordinari, nominato Nunzio Apostolico presso il re di Baviera riceverà la consacrazione episcopale col titolo arcivescovile di Sardi, dalle mani stesse di Sua Santità il prossimo 15 maggio.

Con la nomina di Mons. Pacelli a rappresentante pontificio nella capitale bavarese, il Santo Padre ha affidato al giovane prelato romano un ufficio che fu sempre tra i più delicati e importanti, ma che in questo momento involge gravissime responsabilità e richiede abilità non comuni. Che Sua Santità abbia cercato la persona sicura di riconfirlo in Monsignor Pacelli è che voglia confermare tale Sua fiducia e benevolenza conferendogli Egli stesso la pienezza del Sacerdozio, non può recar meraviglia a quanti conoscono la qualità eminenti di ingegno, di prudenza e di laboriosità a lui proprie.

Il Cardinal Segretario di Stato che da vari lustri ha avuto in lui un collaboratore affezionato e instancabile tanto nella direzione della diplomazia pontificia quanto nella codificazione del diritto canonico, non ha acconsentito a separarsene che in vista delle eccezionali condizioni presenti, per le quali la successione del compianto Mons. Aversa costituiva un problema di non facile soluzione.

Al compiacimento col quale i numerosissimi amici e ammiratori di Mons. Pacelli hanno accolto la notizia della sua nomina, il «Corriere d'Italia» aggiunge il suo plauso devoto ed ossequente.

I nani rossi della Russia israelitica

A norma degli interessati si avverte che per l'acquisto dei pane azimo per la Pasqua israelitica, la prenotazione che dovrà farsi dal 2 al 15 corrente, dalle 10 alle 12 e dalle 15 alle 17 alla Segreteria della Università, Lungotevere Cenci, dietro presentazione della tessera annonaria.

Il Foglietto della Segreteria di Stato, la Santità di Nostro Signore si è benignamente degnata di nominare Nunzio Apostolico presso la Real Corte di Baviera l'Illmo e Revmo Monsignor Eugenio Pacelli eletto Arcivescovo titolare di Sardi.

252

Una derog
La concess

Osservat. Romano
21 Aprile 1917

Pacelli

Pacelli ypa vrlcay iv Ustavijy dar Mogi Hamy Evropy od Vatic. pastaviju. Vr-i Vatikane crkama vrpovi kad drug praviduji, Jan roman kuro reugramas Pacelli i Bavarsky minejmy - ne vrjo. Minci-g Papal ima vrci-g vanrijca ing manjim ulaziy Katuvijany. Pacelli bolac dany vrpovijanja Vatikane, dobiji Katoviny nepriatelny dok mondy vrpovijanja pri Labor. ir dargy pri Vrlenda. Hamija Pacelli mar iv med patarije, pirma karta kuro vrpje u anb Kan. Ministar, kad jay Ustavai mat Hori ir tori stat. Ustavai, Ustava garbo gore abpratke - g. Kitty Karty, kada Kan. Ministarsky kuriju pripreja da Tory vrpov. Ruscvicy, Potavat. Cathay ir Ustavna Ustavijany drzavy - Pacelli pastrodic - Sikkima. Bivarovicky vrci vrpj - ofset Swedska ivkar vrpje pacija.

Edamanicy Stavai pajavijay Benedikta XV. Stvai pobj Svarty i Antivrpkyny - ypa dai nepravda matovi, kay Svetskyn Vatikanom. Tesku Ben. XV tai Ruscija Nikolaya II. kay Lik ja vrpvijavana ir pio nevarta, stvari kaip kad Aleksandra Obrenjskoga - vrbki kavo vrpy daly pat Petrahgas Pacelli ir daugbe kity stvari kay Stvay pajtkira ne mogu dabartinio Papa Stvay, kariun kad gerian akis apdauti Ustvai - kaip i mu vrpdaci, pasvaly - kad Ben. XV tai gerai Stvai Ustvay - Italian ne tay stanky, ne to german, Ustvai Nekalpai Svarty - kad daj nikaka pavalbti iv Stvay kuvi-gerti. Pacelli vrcinaja i Bavarija, gal mokyti Pajavijay kaip kuvi Stvati. Bavarci gori Katolikai, nebijo Pacelli, bet ir pakaci Ben. XV Stvati i ja pasvarty kaip vrpje Stvati - Bavan. Minchene, Kuligsene i vrbki kiek pajvda Pajavijay, pay jay nora kuvi-ja bavinjcia vrcij kad Kaing ar Italije

Pacelli vrcinaja dengti politika Vrmijay - bet regnuar vrcinai nay esl de hac nuncio "pasaki Vrcipak Vrcy. politika pe vbojo, su prusais (Bergue - Berauna Nuncio) ir per Vrcinay -

Pasidaro. Europaje Respublikay, gal ir Lurijentas Europay Valstijy, atsidaro pajnycia nuo Valstijy ir Jeku mokinai nunciju vardky. At tai ne jvarai. Kraulis Italeuay nuvaro nelaisvy nuo nenaudo, vanduja Katuvi, kad mokyti kaip Stvati - o pay save nuko nevinokinas praviduje Vatikane. Medice cura Scipsum. - Kard. Gasparri ivaziuje Ukmier Kan. Ministarsky, kad gavus Lietuvi vrbki Vatikanay Jay ja nunciju. Kyrati kuba Lietuvos valstybe tveti natikati mokyti, Kretenay vyrauja ir pe nuncijay Vatikane.

Lenkija ijymoje Lyda Vrpkyny vrbki: cijo gales pasitaikbti su Popiezium savo keiksmuose ima Pranej Mickevicz-Lely ypatingo auksciausio Aveu visomy pasaugomy kuriau mes tai, kad tveti mesiju Lenkijai ir visai Slavijai ne tvarkyti, Apvaizdos Dievo ypatingo nuncijay Stvatoje — Dr. 23-IV-1917

Una deroga al decreto per la panificazione

La concessione della farina bianca per le "azzime,,

I FABBRICANTI DEL "PANE DI ESPIAZIONE"

Chi sono i 12 uomini riprodotti nella fotografia, in gruppo e indossanti un camice turchino? Sono fabbricanti di «azzime», il pane di espiazione per gli ebrei.

«Azzime» per le quali si è ottenuto dal Prefetto di Roma la concessione di usare la farina bianca e che sono state distribuite a circa 14.000 israeliti, nelle odierne feste di Pasqua, le quali, quest'anno, coincidono con le feste pasquali del mondo cristiano.

La fabbricazione di questo pane, composto di farina, acqua ed anici, senza alcuna lievitazione, si svolge in locali a pianterreno di un edificio al Lungo Tevere Sanzio, edificio che è sede del Tempio israelitico di rito spagnuolo.

In tempo remoto, il forno era situato in via delle Azzimelle, nel centro del Ghetto, ora scomparso e di cui non rimangono oggi che poche case. In quell'epoca la lavorazione era fatta con sistemi molto semplici, cioè con le mani. Vasti ed arieggiati sono i locali attuali, muniti dei macchinari necessari, azionati da energia elettrica.

L'impastatrice», la «gramolatrice», il cilindro per spianare la pasta, che, a forma di tavola, viene poi distesa sopra un banco. Uno degli operai, giovane e svelto, vi imprime sopra un cerchio metallico, che forma la rotondità delle «azzime». I dischi molli e bianchi di pasta vengono poi posti nella macchina perforatrice, che li buca sulla superficie. Cento fori rettangolari formanti un disegno simmetrico.

Per le «azzime» di qualità più fina si imprimono nel centro le parole ebraiche «Hoogh ammazod» (Festa delle «azzime»).

Quindi, la pasta vengono poste nella bocca del forno, che ne cuoce ogni volta per il peso di 47 chili e nello spazio di circa 12 minuti.

Dell'«azienda azzime» — così s'intitola — è presidente Angelo Scazzocchio, ispettore Angelo Romanelli, vice ispettore Alberto Di Porto. Lo Scazzocchio attende alla fabbricazione da 28 anni e da 22 anni il Rimanelli, che è poi sacrista onorario del tempio israelitico maggiore da 45 anni e che per le sue benefiche iniziative ha ricevuto una medaglia d'oro, quale attestato della sua benemerenza.

Sono coadiuvati da tre ispettori: il cav. Salumio Modigliani, noto figura di veterano, che ricopre cariche al Comizio centrale, e che è assiduo a tutte le solenni cerimonie funerei al Pantheon; Angelo Spizzichino e Leone Terracina, direttore dell'azienda e il signor Angelo Amati. Vi è poi un assistente religioso, per la verifica della farina, dell'acqua e dell'anaci, ed è il signor Benedetto Dell'Ariccia.

Per questa fabbricazione sono stati ottenuti dai molini Pantanella 230 quintali di farina bianca, consumata la quale si è ricorsi a quella scura abburattata con un rendimento del 90 per cento.

La direzione dell'azienda ha provveduto ad inviare 30 quintali di «azzime» ai profughi austriaci ebrei, che sono in Italia, a Cassino, a Padula, a Sulmona, ad Avezzano, a Salerno. Altri 50 quintali sono stati distribuiti gratuitamente agli israeliti più poveri. In una stanza del piano superiore l'avv. Alberto Sonnino, della presidenza della Congregazione di Carità israelitica, ha provveduto alla distribuzione stessa, infine, le altre «azzime» sono state vendute a lire 105 il chilo.

Il periodo delle feste della Pasqua degli ebrei sta per terminare e la fabbricazione delle «azzime» cesserà il prossimo sabato, per essere iniziata nuovamente nel prossimo anno.

La religione israelitica ne impone il consumo durante le feste stesse, in sostituzione del pane.

Per le grandi funzioni celebrate all'università del Lungo Tevere Cenci è venuto in Roma il rabbino maggiore, prof. Angelo Sacerdoti, che è cappellano militare nel nostro esercito, col grado di capitano. Egli porta sul petto il distintivo a forma di due triangoli intrecciati, chiamato *Maghen David*. I cappellani militari israeliti nell'esercito italiano sono sette, nei tenenti ed un capitano.

Tre sono i Templi israelitici in Roma: quello maggiore al Lungo Tevere Cenci, quello al Lungo Tevere Sanzio (rito spagnuolo) e quello in via Balbo.

Anima e sostanza è l'università israelitica di rito spagnuolo, frequentata da 4000 devoti, figli della Spagna. Ha un'arca santa con colonne antiche, di marmo di gran pregio, una galleria per le donne, che non possono rimanere, durante le funzioni, seminate nei vestiboli, e due fontane artistiche, nelle cui vasche immergono le mani i devoti, per accostarsi più puri all'altare.

Iš gret sutvirtinę šventybą.

5 Balandžio 1917 m. Romoje, bažnyčioje „Sakramentas ar nebūti" vakare. Kunigas pagal rytietišką apeigą skaitęs iš Evangelijų (anąsyk Jėzaus mokslą skaičiau ir aiškinau iš Evangel. skaitymų Velykų Sekmadienį) ir sakęs pamokslą. Vėl dėjęsi jis „omofaruisp" – ir pradėjęs „Bene Christos Deus omnis hyka"... Tris savo pranešimus tuo reikalu – kuomet mes Katalikų Bažnyčią – šitokią, kokią katalikai gerbia ir aiškina Katalikų Karta su Šventu Tėvu Pijumi garbinome Kristų ne katalikų Kalboje. – Šneka ir viešpatį tuto gražų dalyką, kad iki 1870 metų popiežių laikė svetimšaliu valdovu – o iki 1917 Rusija „samoderžavnaja" valdė šventyčią Romą, tegu, tuto neįgrisiau – tik išmokėsiąsi apie šventoriaus ir savo valstybės. Paskaitojęs man šitąjį skaitymėlį Montepordo Teatrpaolo, kursai vaikščiojęs į „segretarijotę" ir apie gerą šventąjį Benedikto XV, kurį kunigai laiko, gražų man tėvoką pasakė. Verta aiškiai kuičiam popiežiaus, užtraukiant ritualų apeigų – ką veikęs tuto laikymo laiko. Na, ir valdęs su tokia kokaida, o jis apie popiežių užsiveja ir ilgai, ilgai dar jis kaišiojęs, pataisiau, kad jaunesnieji, del tarpų, negeri prieš tarpus prie vyresniųjų.... Vieną persimainę, ar šventą ir maivytį, kuomet šventyčia sulaukę antrojo Leono XIII ir antrojo Pamplonų... bet ilgai gal reikės laukti!

Šeštadienį Vatikane apie dvi valandą po pietų – Benedikto XV – Pas Rusų – caryną Nikolajų II.

Kardinolų Gasparri – pas Rusų – Jo premjerą, ar Kokovcevą ar Trepovą.

Kard. Merry del Val — — Skirmerių

Kar. de Lai — — Krotopatkovą

Lepidi dominikoną — — pas Jėzuitų Šventą Ofer-Prancūzą

Laurin rytietį Lietuvių (Pasiuntinį Kanpinėlėje – pabėgusį kunigą) — pas Jėzuitų „Namų, tai gandą, tai Įgydimą" Lenkų Armonaičių – Kokių kunigų Gasparinų su Kapelionu Šventyčios.

Mgr Pacelli (sekretorius del Valio tris Jėzuitų „Namų Seserų – Namiškių, su pavo Šventuoju Tėvu Sekretoriumi

Mgr Tedeschini

Benedikto XV — numylėtąjį — pas tai pasiuntinį Lenkų

NB Tasai rytietiškasis Lenkijos pas dar vėliausiąjį Viešpatį Jėzuitų Jo pranašautą gerbė jam su tuo, kad iš vėliausiųjų nesimatuoja, bet nuo pat gimimo metų, tiesiai nuėjęs prieš prie Lenkijos. Ar jo nesmerkia, tik žiūrėsim po dešimtmečio, kad Romoje galima ganti Lietuvių pas Lietuvą Tėvynę – bet ar dabojęsi vaikų jo pasmerkęs tylėdamas? Blaivus Lietuvis Lietuvos ir Lietuvių Tautinių.

kiekvienos" tarsi kokio "kapinos ar kunigaikščio" pabaigos. Prisijungę prie šitos Kalifanijos, kaip vienos iš mūsų laikų aristokratijų, kuriai nerimsta turi dėkuoti Šventa Vatikano, leidžiantys tokias vokiečių "Mainz Adelsverein" ar Carizmų "Aleksandro Geografische" ir kitos, kaip matai [illegible] aiškus, kad Vatikanui kitaip ir kaip negalima, kaip matai [illegible].

Tokios jūsų nuomonės ir šiame nusiskundime, ir po emocijų ugnies ne pasitaikančiomis" – aiškus, kad jau kitoje metai pagaliau gyvendamas Romoje po truputį po truputį pasiduoda Šv. Vatikano [illegible] kuri spaigyse vietos Vatikanine, mank dievą nelaimingą "loco in domo tristium" je čiausiai tikę in quattrinum" (quattrino quattrini Italų pabaigę – pinigų) ir notiai dvidešimtų ir išsiviršių. Visokių nuodėmių, ūžimant "praku pasiuntinių" kaip tokio mano draugų Kun. Mikėnų Kuktavičių.

Dixi (peccavi. 1917

Parašiau memorialų apie Mergaičių vyresnybės tokio pasielgimo, memorialų vyresnybės Romoje ten, nematydamas, pasiuntė Romoje ten nuogų pasiteisinimų nuo Petrauskų Kun. Viskanto – kuomet nieko gyvenau Romoje. Nėra 20 metų darbavausi Kongregacijos Sunkiųjų Reikalų, jeigu ir pasitaikė kartais, tačiau visada nedaviau, pasaulį Viešpatie, kad dėka nedaug garbės davau dirbdavau.

Ar ir tik ir tuoktis tikslingumų kun. Kulokų ir Petrapilį, nors tuoktis dėkoja dvejopa metų ir kaip Kunigo "Vatikano memorialų".

Įsprausiu pastaruosius pavasarį Petrapilį pleškanų Vatikanistai pasiteisinti?!

Negyvoku yra Romoje kunigams
Nėra gražios dvasios kunigų

Jei ir tai pasiteisinti reiškia turi neišeiti teritorijų rybų – ne laiko. Kaikuriuose valdovų jūsų Vidurnakčio pasiteisinti rybų. Kų galėjo nuomoti kad išnešė patvarkymų. Šventojų Tėvų ? ir išvaikė. Mieli kolegų Dievų "Užgavėnės Nuodėmės" ir atsakymų, ar nusidavė kaip išklausinga Vatikano Amerikoje, Respubl. Čili, atstovų Šv. Tėvo. Su prezidentu, ir Valdžių atstovai, ir Komisijos ir Romoje – jei negalėtum ir jų, reiškia, nedėjo galvos, ar Čili turi Vatikano [illegible] savo atstovą Vatikano [illegible] kaip kardinolų ir Kongregacijose.

Kuomet buvo čia atvažiavęs Kun. Ališauskas, ir kalbėjęsi su Kard. Gasparri apie Lietuvą, Jisai užtikrino, kad ir Lietuvos tautos nepriguklmybės klausimu pasiųsiąs, kai tik bus progos jam nurodymų.

Aš norėjau tada kuomet čia buvau tą klausimą iškelti Sandaros. — Bet tikrai pasakyti Ališauskui „Aš nežinau, ar turėsiąs savo kardinolui kuri-nors ir bent vieną žodį apie Lietuvą Šventosios Kongregacijose, kad jumis aktų atidarytų?

Tu esi senovei, tuomet dar Vilniaus nedrįso apsivainikuoti negavęs „karūnų iš Romos, tautos įsivaizdą kuria pagarbą suko kas-žin-kur, kaip jų tvirtumų. Tvirtėjo, kaip sau žinai, bet ir laikosi „do šių dienų", kad ir įsitvirtinusi savo atstovų Romoje, nuo pradžios naudodytus vidaus-gemorstinei valdai.

Ar bus kas padaryta šiame dalyke norint pasitarimų? Nežinau. —

Kartą vis-gi buvo šiokia tokia; kad žmonių tikėjimo dalykuose vis tiek akis. Jeigu mūsų tvirtovių ir kiti statytojai gerbdavo Dievą, jeigu jiems kas buvėro padaryta ant karalių kaltė — tvarkė, dar nesuprato, kad tas karalystės kelias, kai jų pačių praktikos — monopolius. Taip ir mums kai-kas turi suprasti, kad ne mums Romos tik mūs Romos reikalauja.

Kaip Šulcaukis savo mokytų išvaizdą, ar Šulcaukas Šitas?!

La moglie di San Pietro

L'*Osservatore Romano* fa tutti i giorni un gran baccano intorno al papa, il quale deve partecipare al Congresso della pace (quando ci sarà perchè è il discendente di quel San Pietro che, il quale ecc, ecc.

Che, il quale, sia tutto bene, ma intanto egli non può essere predecessore del papa celibatario, semplicemente perchè... aveva moglie.

×

Mi capitato tra mani un vecchio libretto del rev. N. Roussel, dal quale — staccando da parte retorica e filosofica, tuttociò queste notizie:

« Si è stato discorso sino a sazietà della sua missione nella Chiesa, e del preteso suo martirio a Roma, studiamo ora un poco l'uomo privato, nella rustica sua dimora, al fianco del padre suo Giona, di Andrea suo fratello, della sua suocera infermata e della devota sua sposa; e noi ne sapremo più sul conto suo, che rileggendo la pubblica sua vita si spesso narrataci ».

Il biografo si pone una domanda preliminare che ci sembra molto logica:

« Ma è ella una cosa che desta meraviglia, che ci abbiamo tanto parlato degli oggetti materiali relativi a San Pietro, quali sono la sua sedia, il suo anello, il suo denaro, e che nulla, mai nulla ci sia stato detto di un essere vivente, dell'amata sua moglie? Perchè regalarci cento ritratti di Giuseppe fidanzato della Santa Vergine, e neppur uno della consorte del principe degli Apostoli? Come si fa che il calendario abbia tanti giorni dedicati a sante donzelle, e neppur uno riservato alla moglie di Simon Pietro? »

Cerchiamo un po' lo stato civile della moglie del primo papa.

L'autore ammostra, con la scorta del Vangelo, che suocera e suocero di S. Pietro erano di Galilea, e che la moglie era giovane assai. (Aveva buon gusto S. Pietro!)

Dimostra inoltre che quando Gesù chiamò all'apostolato Pietro, questi era di già ammogliato.

Con ciò si dimostrerebbe che il celibato non era da Gesù ritenuto indispensabile al sacerdozio.

« La moglie di S. Pietro viveva ancora l'anno del Signore 59. Cosicchè S. Pietro era ammogliato l'anno 33, allorchè fu stabilito nel suo apostolato; ammogliato, quando alcuni giorni più tardi ricevette lo Spirito Santo; ammogliato il giorno della Pentecoste, allorchè convertì tremila uomini; ammogliato nel 53, allorquando presiedette il concilio degli apostoli; finalmente ammogliato nel 58, allorchè Paolo lo chiama una colonna della Chiesa (Gal. II, 9). Cosicchè il suo matrimonio non impedì a Gesù Cristo di dirgli: « Pasci le mie pecore; » nè allo Spirito Santo di scender sopra di lui; nè alla sua parola di convertire; nè al collegio degli apostoli di ascoltarlo; nè all'apostolo dei Gentili di riconoscere in San Pietro la colonna, della Chiesa, che non doveva giammai venir meno ».

« La moglie di S. Pietro ebbe ella dei figliuoli? Se volessimo starci a quanto ci dice la storia della Chiesa, noi risponderemmo, ch'essa ne ebbe due, un maschio ed una femmina, Marco e Petronilla; ma noi preferiamo attenerci alle dichiarazioni della Parola di Dio. San Pietro, concludendo una delle sue lettere, ci parla egli stesso del suo figliuolo Marco, in queste parole: « Marco, mio figliuolo, vi saluta ».

Aver moglie e figli non era dunque disdicevole agli apostoli, anzi!

Dice S. Paolo:

« Bisogna adunque che il vescovo sia irreprensibile, marito di una sola moglie... che governi bene la sua propria famiglia, che tenga i figliuoli in soggezione con ogni gravità ». (I Tim, III, 1, 4) ».

Vedi dunque — caro *Osservatore Romano* — che i successori di Pietro hanno tralignato in tutto: persino... negli affari di famiglia.

Romos Apeda

Vokiečiams Tolorium Rusija, jie nejaudino, jeigu vidurinio gyvenimo formų. Dievų nėtko vėliau mokėsimų ir atlaikyti didžiuosius Kunigaikščių. Paskui tokio pavidalo buvo tokių, kad Rusijų Kunigaikščiai viens prieš kitą tuntydavo Didaus, skiedavo kiti kitą, by tik ų Didžiuosius Kunigaikščius "paleisti. Totoriai, galima sprogti, jiokių pabaltų - ir naudojosi tuom laikuotuosi priimę ir kvailių.

Ta pati padėtė su Roma. Roma paskutinį pripažįstant viešpatį valdymo formų: Respublikų, autokratijų, konstitucijų, tironų ir despotiškų. Pabaigo ir negalėtų buti. Galiga laikyties, nepripažįsta, kaip geriau išpuošta, kad del Romos kuprinių tautų skaitė ar tokia, nepaleisti savo buto pagalbų, kad patiktų Romai - tai ją daugiau pasiti, šendien Romai reikia kaip atsilyjęs, o kaulėr nuoši cuota ir tų mylių kvailių, Vokiečių nedrįso Vatikanų, ų. g. pasimainyti formų be Romos leidimo (1929 Lateranskė)

Galy-galai Rusijų Kunigaikščiai Sutvarstė - nuvarė Dievų ir Rusija pradėjo gyventi - dabjus šendien iki respublikai Roma tai, šendien Popiežiaus katalikų tikybą - pabijo ma šendien ką pakeisdami ustatymai vėl tik formą, ir kurią pati laiko gera.

Kaip ų Dievų Įtaisai begijęs, vykusiai, kunigai, tikėtiškai, kitų kitam dvokę kadaisi, kas prieš kitą skundžiasi ir gali mokėti. Roma skundžia, dalina pagarbų - pagiria ar pasmerkia - mokų kvailiui klausa - o Romėniai patiesi pabaigų, gražiai dainų lygų ir kunigaikščiai retkarčiais Antai pradaužtiki mane skunde: abbiamo dette notizie" atsakęs, nemokėjęs skaityti, kad nepasitikti kvailiui, ar baisi nebūti autyniško.

Todėl Įtaisai mada aiškiai man kvailiui Vokiečiams ų ką mada Įtaisai ir mylių vykusiai, ar tarnautojai ar mada pasitaisinimą - kunigaikščiai nekalnadaisi skaityti ų tokių "delle notizie" kaip ų Lietuvių. Ar mylių Popiežius Kyrie Kristaičių, prieš karą Lebkovant Kaunojo (1914) gerai išlaikinus "in scriptis" Kun. Matulį, Vokiečių, Baltarusių nepasitaikęs, kaip jaus skundė. Nieu dar vos tik matai kaip Lavan skaityti Kaunų, dar jaučiu nepaisinus, o jisai dar mažiau Dievų.

Tik velniai, Kunigaikščiai, Popiežius Constantinui" pasitaikęs Vokiečių pasitikėjimo kaip tik Lenkiškai Vokiečių ir tik tai paleidęs prakeikęs pypkę Pacevičių ir Lenkystę - tačiau pabaigus kaip pasitaikęs kaip skundė - Vyskupai negali skaityti prieš anonimų. Kaipo Lietuvė atsakymą - o ar pasitaikęs Vokiečių pasitaikęs

Nella diplomazia pontificia

La «Corrispondenza» pubblica:

«In seguito alla nomina di Mons. Pacelli a Nunzio a Monaco, avvenuta, a quanto si assicura negli ambienti vaticani, un limitato movimento nella diplomazia pontificia. Come è stato annunziato, Mons. Caroli, Vescovo di Cenda, andrà Internunzio in Bolivia; Mons. Cerretti ora Delegato Apostolico in Australia, sostituirà Mons. Pacelli alla Segreteria di Stato, e Mons. Cattaneo, Rettore del Collegio di Propaganda sarà nominato Delegato Apostolico in Australia. Infine avendo Mons. Trocchi lasciata la Delegazione Apostolica di Cuba la S. C. di Propaganda dovrà provvedere alla sua sostituzione».

I tre prelati dei quali questo comunicato fa menzione, sono ben noti e apprezzati nel Clero romano, per le eminenti loro qualità e l'operosità intelligente della loro vita sacerdotale.

Mons. Bonaventura Cerretti, ha compiuto in Roma gli studi ecclesiastici ed anche quelli civili, addottorandosi in lettere nella nostra Università. Spiegò grande attività nell'azione cattolica e cooperò al primo sorgere del Circolo universitario cattolico. Fu minutante per vari anni nella S. C. degli Affari Ecclesiastici straordinari e di lì passò a Washington come uditore di quella Delegazione Apostolica. Promosso Arcivescovo e destinato Delegato Apostolico nell'Australia, fondò in quella lontana regione questo importante ufficio di rappresentanza pontificia.

Mons. Caroli è romano. Compiuti gli studi nel Pontificio Seminario della nostra città, fu ufficiale della S. C. dei Riti, e poi di quella dei Religiosi e Rettore del Seminario Lombardo. Promosso Vescovo di Cenda, succedette in questa sede a Mons. Caron e la tenne con esemplare zelo in questi tempi resi assai difficili dalla prossimità della sua diocesi al teatro della guerra.

Mons. Cattaneo da pochi anni è ospite della nostra città, ove fu chiamato a reggere il Pontificio Collegio Urbano di Propaganda dopo la promozione di Mons. Bonzano alla Delegazione Apostolica di Washington. In Roma fece pure i suoi studi, come alunno dell'almo Collegio Capranica, consumando poi l'operosa attività sacerdotale nel natia Piemonte.

La promozione dei tre prelati, conosciuti con tanto favore nella nostra città, ha vivamente rallegrato i loro amici ed estimatori. Il «Corriere d'Italia» ad essi porge le più sincere felicitazioni.

Ostacoli ai rimpatriati

2 Maggio 1912

Roma

Roma è luogo di Dio sulla terra

Roma su savo krikšču vietom ant žemės yra, sakytume viena kame Dievas gyvena – ir kitų pasiMokslo, regis, negalima geriau atgauti dėstyto šv. Pranciškaus Salezo, kad Romoje esti maldos ir manų Dievui vietos (ad Petr. III, 21.) Todėl, bedievių dešiniųjų pradedu kaip Vatikano laikraščiai, galima tarti vadinti Dauliu apaštalu pagonių.

Amžiais persekiojo viską ką pranašingomis šv. Pranciškus de Sales, Ignacijus Lojola, Bernadinas Sieneusis, Alfonsas Liguoris, Galilėjus Kopernikas – buvo persekiojamas Giordano Bruno ir daug kitų didžiųjų. Šiuomet ingesnėj dantų stuobi atsirado Vatikano tie vienos vienijojo šventikai bedieviai daugiau laikraščiai – gal neužtat pragaro. Galėtų gerai, kad popiežiaus šv. Grigalijaus Didžiojo (1590–1604 m.) laikų mokyklų Jėzaus, kuriuos Kalvinijos ir Viklefo užsimokslo vaikų tikrąjį išmokslo ir Vatikano nagų. Tuomet mokslinės Akademijos, Istorijos profesorių Mokslinės, pasaulėžiūros mūsų apie Rusijos Šiaurės Lietuvos vietą, kad Oberprotaro Šiaurės vienuolės laikraštis pasiskaitys Šventų pr. ė Rusijos vyskupų. Tuomet Dvasios kovų nors Apdriečių pavaikų Galva, neužalomų Oberprotaro, ir ten Šventam išlaikyta vietoje neužalomų vyskupai ir tuom užtikrina Lietuva.

Pastarojo mat. Radvilo, Myr. Saulo-Pavlo Benedikto XV pasiuntinių, kuriam laikraščiai nekenčia Vatikano laikraščių, bute anot jų tiesa, kad Vilniaus laikų nutiki laikraščiai neužalomų dvasios

Nuai ar žinai asmenį, kad prieš karą, galėtų jam
kenkti užkliūti – Manė įtarė. Kartu ir netikėtina
šeimos pirtyrima kad tai tiesa – ir pirtyrima
ant veto nugarą –
Rudenį 1915 metais Pacelli gavė Vatikano
laiką iš atsiųsto į Rusiją Valdžią – e Vatikano
ji. – 1916 m. kovo 7 Ekonai Sum. Šventaska
pradėvė Pasparčiui užklausymą – ar manė
knygą ant Indekso ar ne – Užėjęs pas Ben-
ž gavo atsakymą, kad ne – apie kąją laiką
man patsai Benes.
Nuai ji 1 Gegužės 1916 Bacey ir vėl laiką
man, kad Congr. Officio, prie kurios priklauso
Congr. Indicij ir vėl peržiūrėjo mano Knygą
pasmerkimo. Nieko atpeitino – Congr. Officii
kardinolai yra Merry del Val, ko kadenuoja
Pijaus X sekretorius, įkalbėjęs popiežių
Karevičių kuo ateu Rusijos Šmipas. Tai
sekretorius – Merry del Val, tai Austrijos
ir kelių kitų šalių, kurios pasiuntinė Vatikane
akredituoti. Mgr Pacelli išvažiuoja į Miuncha-
nų ir Ten veto nuėjęs.
Tikiu, ateu nemedžio Pacellio ir ne Vatikanui
Jėzu, Barbaiska, Bučių ir Kau. Šventaska ats-
rai kalbėjausi, kad vienta seki reikalą pra-
dedant nuo Pacelio – Žiūrį tik – nepaskelbė
ir nieko nepadarė. Nuai ji, ir Bosa žiūrį pa-
ciredo – kad Vatikane jeigu nieko apie mu
no pakeitimų – Žinai? Mem kad Vatikanas pranašė
Ir vėl kad mano Kankyti ištrauka mano
knygą kitaisyme

4-V-1917 Šeimin buvau pas Rusijos įgaliotinį prie Vatikano p. Bosse. Kalbėjo jis nors gražiai, bet savo atvykę prašančius kalbėjo – ryšių jieškojo su Kardinolu Gasparri, kuris jiems nekantrėjo jį – na ir vėlesnių priėmimų jį kad pasiūlė mane pasiųsdami.

Šiandien aparatiau patvarkiau, kodėl neišvažiuoju į Vatikaną kaipo nelaukti čionai pasiųsti diplomatiškus priedermių neįgalėjimus – Šiek tiek pasveiau, tačiau kvėpuoti man labai gydo eiti Vatikanto kalnais, o pakalnias lengvas Dovydo vaikščiojimas.

Iš tos pasiuntinybės su Kardinolu pirmu, mano užtikrinimu kad Rusijos Vatikanui nori nuo mano atsakymo 1° Klausymų iš Skandinavo, kuris Vatikanui negali užtikrinti be Rusijos ir

2° Mano asmeninių pasiuntinybių, kuriuos Vatikanui galėtų atlikti be Rusijos – dvasinėmis bet mane prašyti čionai Rusijos valdžia ir socialistiniai tai negalėjo mesti viešai – Sakė, kad čia kunigų tegul jų vienuolių 60 tūkst. šiuo padėtų savo įtekmę, o aiškiai Vatikanui ne dispiktuoti, ar mane tegul užtvirtina Vatikanas?

Jaunoji Rusijos valdžia – kunigai, kurie vežėsi, užsimanė šiandien turėti iš Skandinavo – Mano rodos nuo čionai milijonai – o katalikiškų artimųjų ir parapijų užtaisymui tarė 250 frankų ir mažiau (šiaip respublikiškai ir savo viešnią priėmė rodos 250.) Taip mane kaipo senovės valdžios pasiuntinį šiandien nuvilnijo kunigų čionai įstatymai ir naujasis pagelbą

Tolinau, čionai negalėdamas užtvirtinus ni Tėvo iš diedugų diena nuskyrė ir mane

vi

Nesisekę čigantinis lenkay ne neužtikrinam, apie tat, tarsi mūsų lietuvišku nedrošia ir Šv. Tėvo lietuvių nepripažįsta. Kaip mus diskredituoti vaiš prieš lietuvius „Corr. d'Italia", kurs Žiaugždžiu Šulay partydis Dvoretį; iškarpą nusiunčiau Kun. Alšauskui; vaiš atsargiai — bet ar „Corr." priims tai klausymas. Tam 7ą dieną kuomet pridaviau į „L'Osserv. Romano" Vysk. Karevičiaus atsišaukimą — dar nepatalpintas. Ar patalpys — priguli nuo Vatikano. Jeigu nepatalpys, bus lenkų vidųj.

Mano du atsakymu „Corriere" lapai, kurių kitampį Engadino — taigi visokiu pastangomis ir vėl šoko prieš mane, kad mane diskredituoti ir pertat, mano knygos paminėtos tai auksa duoly ant jų stato.

Dieve, duok man kuo daugiausia kantrybės. Šiandien vaikau į Brigitą perdėtinę, prašydamas, kad šitoj intencijoje sesutės pasimelstų už mane. Jų maldų šventų, tiek kartų datyriau Visagalinčio Viešpaties globą, tik per jų maldas — ir nūnai į „Speriamo" anot italų nesa „Quis ut Deus." —

14 Gegužės – 10 rytadvyje buvau pas Kard. Gasparri. Norėjau kad jisai pradėtų kalbą pasakęs, kad tuluj palaimino Rusijos „charge d'affaires" arba aljan. „ad audiendum verbum" – Aš tuo tarpu nedrįsau prieš tarnautoją. Tuomet aš pradėjau kalbėti apie knygą. Aš jam pasiūliau [illegible] bet jisai patmerkta – tik nebuvo apgarsinta. Kodel – paaiškinimo nėko aš iš anos neatsakė.

Pasakęs kad aš nuo pat pradžių tenku autoriaus pridėjau, kad „tik dabar esu jaunas" – todel pasmerkimas mane tikrai pasmerkti ir juog, kaip aš čionai gyvenu, laikraščiai gabiai skaitydami, o lietuviškai nė vieno jų nepridėsiu, viti mano nedėtynėj pastabų buvo spausdinti „Vadovo", katalikiškam laikraštyje 1909, todel tenoriu pasmerkti „Vadovą" – apie svarbumą pridėjau – kai pasakiau kad ten. Mykolaičio-Putino 1852 m. Vyskupo Kazimierskio aprobata todel ir smerkimui jam taip pasmerkiant tik to nėko neatsakė.

Prisakęs, jog aš turiu daugiau 60 metų amžiaus metų ir 32 kunigystės, nė karto nebuvau dvasiškojo valdžios tenoriu padaviau jam Vyskupo Kazimierskio atsiųstąjį man diplomą, pažymėjo ranka seni ji laiške nesakant ir pradėjo kalbą apie Lietuvą, ko aš tikrai nesitikėjau pasakysiąs – na ir aš Lietuviai užganėdyti ir Tėvo auka ir pasiaukojimą jiems dėka. Nabai ir kapai atsakiau – nelaik pranašai nėra ir Tėvo padarytųjų skirtumą Lietuvą ir Lenkijoj. Matyjosi Vatikane manyta, kad Lietuva ir Lenkija tai viena – o Lietuvių nuo Lenkų skirti tik varda. Jam Mykolaitis pridėjau. 1915 metais, aš tai parašiau „La Vérité Romaine" straipsnį

(**) Nežiūrint pasakymų, jo laikraštį man tenai duos atsiųsti: aprašiau ir išėjo. Kaip vėliau sužinojau apie vasarą, kuomet jisai kepurėjos ir kunigo sutana [illegible] pasakęs, kad tikrasis jo tikslas buvęs pasiųsti laikraštį Vadovą, padėkoja auką Tėvynei – jam Vatikane [illegible] Šventojo Tėvo [illegible] Apaštališkų laiškų, kuriuose [illegible] Vatikane [illegible] – o nuo tol [illegible] Vatikane. Mano keliones su Gasparri aprašinėjau kuom tik patraukiausias temas mokyt. Užtat Gasparri, tik atsiųsdamas, nebuvo tikro atsakymo, nei man laiškuose [illegible] Gasparri – Ne savo padaryme, tikslingo išėjimo [illegible] O dabar [illegible] nori [illegible]

Ir pridėjęs kad norėtų kalbėti apie mane [illegible] po Eucharistijos rekolekcijų „par ordre" užklausti apie mane Jemaičių Vyskupą Karevičių. Kuo mane paėmęs jau 38-39 metais ir jo sau [illegible] kaip aš čia.

prisiedant kad Tėvuva ne darytų kad ankai ~~bekrainų~~ [illegible]
[illegible] – kai ne bolševikų. Užtat mane rūpino ir
„La Vera Roma" redaktorių, kuriuos užpuolė ~~mano~~ prisiuntinėti ma-
no straipsnių – o Senatui Vardan Dio Tėvo dar pats
redaktorius „L'Osservatore Romano" patarė kad
mano katalikiškus, jagus aiškiai išreiškiančius prie-
monių pakeltų [illegible]. Senatas nusišypsojo.
Prisiėjo kad dar pats daiktas ir su tuomi baigia,
~~[illegible]~~ tada tvirtinau pasiremdamas ir Popiežiaus
„Nepe in Egan, nepe in Templum, nepe in Caesarem
pacem" guidquid — Jadasi, dėjau popiežiui nos
rnesti – [illegible] kad jis vienas [illegible] priti-
šaukiąs daugiau 1000 vyrų [illegible], kurie
darosiąs man vietą mano mėsą, arpeikšiąs
mano apmeižtą [illegible] – Tiesa pasakius įtemp „Ver-
ba veritatis" ir kaip jis vaikas sudrebėjau gerai
jo padėtį [illegible]. Nuo atsisveikinau
Šabai nuolanių senelių. Bet dėl išmintingų mokslo
vyrų – bet kartu Sekretoriaus tapo Jėzuitų ir
Vatikano – biurokratijos šalčiau – kuo vėliau, kaip
Senatoriui Rusijai biurokratijoje ramesni protekcija pa-
žįstamų ir bičiuvavimu – Tačiau nekuo nelau-
žo ir nera – o Vatikanui kiek užtenka „Abbiamo delle
noizie" o kas jas duos, to ir nežinau – tiktai
intrigantai Vatikano kaip visi to užtenka.
Nuo Kardinolo miejau pas Tedeschini, kuris nuvai
pa „Solum faciem" ir diesiok prisveikau ji pa-
dėkavoti dovanų man Medicinkovskio ir Klopo-
tovskio dykiomis. Pasakotas, patiejėjas ji duosiąs
jiems pakalnės mano, kam aiškinotojau kad jie
pasiuntė? Tam kad buvo Tėvuko [illegible] kad
aiškinėsi, kad nėra „nepotai" kaip [illegible]

Pasirodo mano padėjimas gana padarytas nebeįsidavinęs
į Vatikaną su siuntiniu, kaip kad Viešpaties darykla. Aiškiau
kiek aut pirmo, o matai tie-gi skaitosi su nuomone, jau-
dabar, kad iš mano pusės Rusijos valdžia pasikeitė
mane prie Šv. Stanislovo. Nieko kokaip buku čia kaip
atsitiktų čionai buvau tarpiu šiek-tiek įgalėjęs nuo
savo vyskupo - bet atsidavo Viešpaties ar bent
vyskupijoj reikalų, bet Karaliui kitaip dabar mano
„Litterae passus" įteikiant Prancūzijoj.

Po truputį nuvažiavau pas p. Bokų. Ir pamenu kaip
pasiūlė, kad šių revoliucijai Rusijoje, leisiantis la-
bai norėjosi tuojau pasiųsti į Stanislovą. Supratau
tada, kad man [illegible] išgirsti iš kel jog
aiškų kelią nuo karto nuvažiuoti į melų.
Pasitarusiojant pasellio išvažiavimu, sirodami kad to-
liau šaukės Vatikane į Lekniė Merry del Vallo - jie vėl
išrinkė aiškiau mano knygą, kad ją pasiuntė, o
mane kaipo autorių pakviesdami nuo į Stanislovą.
Man dalyką priminė išaiškinę p. Bokui, kad pasiuntė-
mą knygą, nedėdamas kaimės aut autoriaus kaipo ša-
mijo pasiaiškinu jogu jisai „unstabilitet" paėjimo
p. Bokui siekiant pasakė „Gasparrui - pasiuntė
jis galite dar Krapiečių be Rusijos, bet paleisti
į nuo į Stanislovą - be Rusijos ji negalite.
Vaidžiu pasirodo, jisai gali buti tik tas pačių
valdžios pakinktas. Išvažiavo „delam" geriausia
perduoti Vatikano rezisijos - ir leisiantis iš-
gauti!

Tegu jis pasibeigi, kad nedėkingas naudą iš nekaip
su mielu noru grįžtiau Lietuvon, baisiai man
matydo lenkų šunybei. Supratau buti naudingesnis
Lietuvai, atsidavęs arčiau mano tautiečių, kad tai
Roma iš kaip čionai reikia elgtis.

Kitaip patrapyčje kaip tautelaj (gerai dvarijoj) per Rusijoj ministerijų atsilankė p. Bosko apie ką ir Slavičkov įtaisyja. Kas jinai ir trumpą jų istorijų pabrėžėdami kad padėtų Salygų Konferencijai gyvavo – Varšavoj Numizmatikijoj laikais. Jog Įstatymis, jinai turėj teisę steigtis. Ir Slavičkovo įtikinja, o paėmusioji Romai lenkų legionierių Dombrauskio ir Knyazevičiaus Vadovaujami, Vėliau Francijoj direktoriato apsiplėšė pabijojus, prisiųsdamo padėkų jame kazarmės – namuose gi ir Slavičkovo pardavė, Tiesa ir Francijoj VI jie Italijoj lenkuose muštavosi kliudė kardinolui Sadirinti Venecijoj daryti Konklavės ir kėlė savotinį prieš Venecijų, kuri tiesiog laikė Kardinolai Bruko Pijų VII, kurių negalėjo nužudyti lenkų šventybių – todėl nuo 1798 iki 1818 Ir Slavičkovo įtikinja, do facto nelaiko.

Dovanų gavęs užklausymą, ką kalbėjo ir manė, Aišku jam padaviau „memorandumą" ir šeimyną atsiskaitymu. Buvo labai dėkingas. Džiaugiu, kad manau daugiau užtat užmokėjo lenkų ir Petrapylėj ir Slavičkovo, jog aniė bedirbau daug šviesių ir tikrų.

Romoje Gegužės 1917 bš

„Tempora mutantur et nos cum illis"

Už šitą straipsnį, su-
lygį lenkų, praižema
Vatikano „Segretario
di Stato" užtraukė
redaktoriui „La Vera
Roma" dalpyti ma-
no straipsnių.
Prisantrų metų praėjus
ir Teivas pripažino
kad Lietuva ne Lenkija.
Nisa mano kaltė, kad
ašen dvysau akičian
pasakyta tarikų ve-
liau patsai Popiežius
pripažino. —

PRO LITUANIA

Conformemente al desiderio del Santo Padre, il 21 Novembre il tutto il mondo cattolico, ed in conformità delle disposizioni di Sª Eª il Cardinale Vicario il 28 stesso mese, nelle chiese parrocchiali di Roma furono innalzate speciali preghiere all'Altissimo per la infelice Polonia, sì duramente provata dalla guerra, e fu raccolto l'obolo della Carità, per lenire in qualche modo le angustie morali e materiali di questa Nazione.

Senza dubbio fra i benefattori della Polonia, vi sono non poche persone che non han presente come accanto alla Polonia v'è un'altra Nazione dimenticata, parimenti infelice a cagione della guerra che imperversa; e questa Nazione, questo Stato è la Cattolica Lituania.

Dal mese di Agosto del 1914 e da quello di Febbraio del 1915, invasa dalle armate tedesche, questa provincia della Russia, si è trovata nell'identica condizione odierna della sua vecchia alleata la Polonia. Tante chiese lituane sono state bruciate, tante distrutte, quasi, tutta la popolazione coi suoi sacerdoti è fuggita. Le chiese ancora rimaste salve sono chiuse e lasciate senza divino servizio, insomma la Lituania di oggi, presenta uno spettacolo d'orrore divenuta quasi «abominatio desolationis»

Ecco che cosa scrive un catturato sacerdote Lituano: « Nel mese di Marzo di quest'anno a S.... (vescovado di Seina) ebbero luogo accanitissime battaglie, tante case sono state bruciate, una Cappella e la Casa del Vicario distrutte. Due giorni siamo stati nelle fosse e soltanto dopo da queste siamo riusciti a fuggire rifuggiadoci presso amici e conoscenti del parroco. Tutti però siamo stati arrestati dalle autorità tedesche e solamente il mio vecchio parroco il Sacerdote N.........., un giubilato di 72 anni, fu licenziato, io però cogli altri sacerdoti siamo stati condotti all'Insterburg in Prussia, da dove dopo sette settimane fummo internati quì a Giterslo.

Noi siamo 12 sacerdoti lituani del Vescovado di Seina e 2 di quello di Samogizia. Essendo affatto immuni da colpa dinanzi alle autorità podestà tedesche e non avendo quì delle Chiese Cattoliche noi tutti vorremmo avere un permesso se non di andare a casa, almeno di dimorare nel Vescovado di Gnesen-Posen presso qualche chiesa Cattolica!

Del resto, in quanto ai Sacerdoti profughi o fuggiti dalla Lituania, si può dire che la maggioranza di quelli coi loro parrocchiani han potuto trovar rifugio in città proprie della Russia, in territorio dell'Arcivescovado di Moghilev, dove almeno, grazia al governo russo ed all'amministratore di quel Vescovado di Mons.Cieplak,i fedeli hanno le preghiere, le prediche, ed i sacri cantici nella loro lingua natia. e tanti sacerdoti un posto di vice-curati delle chiese, con un piccolo sussidio del governo.

Ma la miseria materiale è massima fra i profughi, perciò per salvarli dalla fame, dal freddo e dalla morte, si formò a Pietrogrado un «Comitato Centrale Lituano», per promuovere un possibile soccorso per i poveri fuggiaschi. Benchè un tale Comitato possegga un proprio giornale «Lietuviu Balsai» (La

„L'Osservatore Romano" NUMERO 48 (17.161) 17 Febbr 1917

Per le vittime della guerra
in Lituania

Fin dall'inizio della guerra, anche la Lituania, divenuta campo di continue battaglie fra i russi e i tedeschi, ebbe grandemente a sperimentare i danni dell'immane flagello.

Il Santo Padre Benedetto XV, nella carità del paterno Suo cuore, mosso a compassione di tante sventure ha voluto venire in soccorso delle vittime della guerra nella Lituania, come già aveva fatto per quelle della Polonia e di altri paesi.

A tal uopo inviava all'Ill.mo e R.mo Monsignor Karevic, Vescovo di Samogizia una Sua generosa offerta in denaro, accompagnata dalla seguente lettera dell'Eminentissimo Cardinale Gasparri, Segretario di Stato, che, gentilmente comunicataci dal Rev. D. Costantino Olsêwski, inviato dello stesso Monsignor Vescovo, siamo ben lieti di pubblicare:

Dal Vaticano, 10 febbraio 1917.

Ill.mo e Rev.mo Signore,

Era dolorosamente noto al Santo Padre come alle popolazioni della Lituania sia toccata, nell'imperversare del conflitto europeo, una sorte fra le più miserande, di guisa che le fiorenti campagne e le ricche città di quella travagliata regione sono oggi ridotte a squallore ed a rovina.

Ma ciò che maggiormente ha toccato il cuore misericordioso del Comun Padre è stato l'apprendere da un apposito messaggio del Comitato Centrale Lituano che la carità dei fratelli di tutto il mondo, la quale ha fatto sì bella prova verso tante vittime della guerra, e particolarmente verso le popolazioni del Belgio e della Polonia, non abbia ancora raggiunto gli infelici abitanti della nobile Lituania, che da sì lungo tempo languono nelle privazioni e nel dolore.

Profondamente sensibile ai gemiti di tanti suoi figli, i quali hanno l'alto titolo di essere stati sempre fedeli alla religione e alla Chiesa, l'Augusto Pontefice non cessa di innalzare per essi speciali e fervide preghiere, affinchè abbiano a conseguire al più presto i confortanti effetti della Divina Misericordia.

Volendo intanto concorrere anche personalmente, per quanto le attuali strettezze e la crescente molteplicità dei più impellenti bisogni lo permettono, ad alleviarne la sorte, Sua Santità si degna destinare a loro vantaggio la qui unita somma di franchi ...mila, esprimenti se non la ricchezza, almeno l'amore del Padre dei poveri.

Ma poichè Gli è noto per la dura esperienza di ben trenta mesi di guerra, quanto sia necessario che in soccorso delle Lituane indigenze giunga sopratutto un contributo mondiale, da parte di tutti coloro che pur risentendo il contraccolpo dell'immane conflitto, non sono stati posti a così lagrimevole prova, il Santo Padre, come già fece a beneficio delle popolazioni della Polonia, si è degnato di autorizzare la S. V. Ill.ma e R.ma e gli altri Vescovi di Lituania a voler invitare i loro Confratelli Vescovi di tutto il mondo onde dispongano che in un giorno festivo del corrente anno, il quale potrebbe essere la domenica fra l'Ottava dell'Ascensione, in tutte le chiese cattoliche abbiano luogo pubbliche preci, e sia fatta una caritatevole colletta a sollievo dei poveri lituani.

L'Augusto Pontefice nutre fiducia che al Suo paterno appello sarà per corrispondere con larghezza proporzionata alle sventure la carità di quanti sentono il vincolo della cristiana fraternità; e confida che i frutti del pietoso obolo torneranno a quelle desolate moltitudini di non fugace aiuto economico e di non minore conforto morale.

Voce Lituana) ha succursali in altre Città di Russia, non trovasi tuttavia in grado di soddisfare a tutti i bisogni degli infelicissimi profughi; perciò il Vescovo di Samogizia Mons. Karevic, ora residente a Smolensk, ha incaricato uno dei suoi sacerdoti, il sacerdote Maliauskas di recarsi all'America Settentrionale per raccogliere l'obolo della carità fra i lituani dimoranti al di là dell'Oceano per i loro compatrioti, vittime della guerra.

Il membro della Duma di Russia, l'avvocato Icias e l'Ambasciatore di Russia Sig. Niechludoff inviarono da Stoccolma un dispaccio al Console di Russia a Chicago, per far sapere al Comitato Lituano di America, che facesse tutto il suo possibile per raccogliere fra gli Americani del denaro, delle vesti, delle vettovaglie, e dei medicinali per i lituani di Russia.

Inoltre, allontanata da Kovna, la cattolica società Editrice della buona stampa lituana, in persona del suo capo, il prelato Dambrauskas, una coi redattori dei giornali cattolici «Viltis» (La Speranza) e «Vienybè» (l'Unità), diresero una circolare ai sacerdoti Lituani di America per lo stesso scopo.

Finalmente il Comitato Centrale lituano di Pietrogrado delegò in America il sig. Gabrys, uno dei direttori del Circolo lituano a Parigi anche per promuovere colà delle possibili collette.»

Ma, tutto ciò non ostante, si sà che nell'America Settentrionale, contandosi, solamente un mezzo milione di Lituani con tutto il buon volere di tutti, e per la estensione del bisogno, al certo non si riuscirà di soddisfare a tutte le necessità di milioni di profughi, fra i quali, v'ha moltissima gioventù scolare. come a Voronec dove il Canonico Alsziauskas concentrò più di 700 bambini e ragazze, e fondò provvisorie scuole lituane cattoliche. Sempre sperando nella Provvidenza e confidando nel buon cuore dei cattolici del mondo, non può essere che perisca la infelice cattolicissima Nazione lituana, che pel passato in tempi migliori, sempre si è mostrata prontissima alle offerte per il bene del prossimo e della Chiesa Cattolica.

Le benigne offerte si possono dirigere al «Comitato Centrale Lituano», Russia, Pietrogrado Bascov per. 29 int. 10, od a S. E. Mons. Vescovo Karevic, Smolensk» (Russia).

Si prega anche la Stampa italiana di far la grazia di ben volere fare benigna menzione nei suoi giornali della tristissima condizione in cui versa la povera Lituania.

IL Sacerdote Lituano
CANON. CASIMIRO PROPOLANIS
Rettore della Chiesa di S. Stanislao
Roma, 15 via delle Botteghe Oscure.

fatto dalla " Vera Roma „ del 5 Dicembre 1915

A titolo, poi, di paterna benevolenza verso i derelitti figli lituani e verso tutti quei buoni fedeli che gareggieranno nel lenire le tristezze, l'Augusto Pontefice imparte a tutti di cuore l'Apostolica Benedizione.

La S. V. vorra compiacersi di notificare quanto sopra agli Ecc.mi suoi Colleghi dell'Episcopato Lituano, e prenderà unitamente ad essi le opportune misure perchè siano raccolte le invocate collette e se ne faccia poscia l'invio o direttamente o per il tramite della Santa Sede, al *Comitato Lituano Esecutivo* di soccorso per le vittime della guerra, che risiede a Lausanne (Svizzera).

Ben volentieri mi valgo di questa circostanza per dichiararmi con sensi di distinta e sincera stima

di V. S. Ill.ma e Rev.ma
Servitore
P. Card. GASPARRI

---

13 Maio laiške, kad nenuvažiuo... [illegible] gali... [illegible] Vienkart [illegible] ne vagių padaro. Vežimu vaikšti Lietuvių Komitetas "Pagelbėjęs" [illegible] ... [illegible] ... [illegible] atsakymo ne-davė. Nesidekia Sekretoriaus Komitetas Petras Kun. Dumas, Lukiškių mano kny-gų - o pirmesnių Si-lingas, daromi Kun. Kuciui ir Dr. Šmaukščiui

pataisymai, atsiuntinėjo Roma - ne-klausyti mano patarimu. (Buvęs nenuo-sėdis Kun. Dr. Šmaukštas išvažiuo-jo?) (Roma 21 Maggio 1916).

The Lithuanian Weekly
Žvaigždė
(The Star)
Published by
A. MILUKAS & CO.
Every Friday at Philada.
Yearly subscription $2.00
Advertising rates on application
All communications should be addressed
"ŽVAIGŽDĖ"
3014 Richmond St. Philadelphia, Pa.

is Laikraštis
Entered as second class matter March 8, 1909, at the Post Office of Philadelphia, Pa., under the act of March 3, 1897
Metai XVII.
ANDŽIO (APRIL), 1917 M.

Calais ir Dover'į.

GRESIA REVOLIUCIJA.

baisiausioje skerdynėje.

Kauno Vyskupas

Jo M. Pr. Karevičius išleidžia gromatas in pasaulio vyskupus prašydamas aukų Lietuvai nuo karės nukentėjusiai.

VYSKUPO KAREVIČIAUS LAIŠKAS.

JU EKSCELENCIJOMS ŠVIESAUSIEMS BROLIAMS KATALIKŲ PASAULIO ARKIVYSKUPAMS IR VYSKUPAMS LIETUVOS VYSKUPŲ PASVEIKINIMAS.

Neapsakomai baisi šitoji karė. Jos milžiniško sunkumo prislėgtas vaitoja visas pasaulis; kaikurias tautas ji taip ištiko, jog jos beveik negali nežūti, jei nesusilauks greitos pagelbos. Tarp tų nelaimingiausiųjų tautų Lietuva nebe paskutinė. Ant jos žemės iš pat pradžių ėmė kuoplačiausiai kovoti didžiausios kariuomenės ir iki šiai dienai nepaliovė. Nuo pačių vakarinių Lietuvos kraštų (Inarutis, Gumbinė, Klaipėda) iki pačių rytinių (Kyga, Dvinskas, Aževas, Naročius, Kreva, Baranavičiai) nesyki traukė per trejus metus nesuskaitomos karėvių daugybės kuosmarkiausiai kovodamos. Baisiosios įmtynės virte virė, o kariuomenės, pergalėjusios arba pergalėtosios, nuolat slinko į vieną arba į kitą šoną. Todel daugelis Lietuvos miestų: Marijampolė, Jurbarkas, Šiauliai, Tauragė ir kiti, po keletą kartų perėjo iš vienų kariaujančių rankų į kitas. Miestai ir sodžiai nušluoti nuo žemės; daugelis bažnyčių arba smarkiai sugadinta arba sugriauta visai.

Vieni žmonės slapstėsi giriose, kiti kasėsi į žemes, kad išliktų; todel turėjo gyventi lyg laukinia žvėrys. Kita dalis tapo priversta keliauti toli į šiaurius ir rytus, net į Siberiją ir į kitus tolimuosius Azijos pakraščius. Kas suskaitys, kiek žmonių toli nuo tėviškės išvengė akis turėjo numirti! Kas liko tėvynėje, tie trečius metus slapstosi urvuose, tarsi atnaujindami pirmųjų krikščionių gyvenimą, o badas, šaltis ir ligos skubiai juos retina, nes trūksta visako gyvybei reikalingo: gyvulių, padarų, sėklų. Ta nelaimė ytin skaudi lietuviams dėlto, kad jie beveik visi žemdirbiai. Fabrikas ir dirbtuves karė sunaikino; darbas apsistojo. Mųs tautiečiams gyvenantiems Žemaičių—Telšių, Seinų—Augustavo ir Varnijos vyskupijose reikia pagelbos kuoveikiausiai. Taipgi reikia gelbėti lietuvius gyvenančius ir Mogilevo arkivyskupijoje, bei Minsko vyskupijoje.

Mes lietuviai gyventojai seniai rengėmėsi maldaut Visos Krikščionijos Tėvą, kad padėtų sugelbėti mūsų ganomuosius, bet karė nenuorama mus blaškė į visas puses ir negalėjome pasiekti Šventąjį Tėvą.

Bet gi pagalios, Dievui padedant, mųs vardu už mus, kaipo lietuvių pasiuntinys, tą reikalą laimingai atliko kunigas Kastantinas Ališauskas, Žemaičių Kapitulos Kanauninkas, kuris turi daug nuopelnų Bažnyčiai ir tėvynei. Jis atliko ilgą pavojingą kelione pergalėdamas daugelį klūčių, tapo priimtas Šventojo Tėvo Benedikto XV ir Jam išdėjo mųs tautos nelaimes. Šventasis Tėvas, nors pats labai neturtingas, tečiaus patyres kokia vargas yra Lietuvoje, teikėsi mųs tautiečiams duoti gausią dovaną. Prie dovanos Jo Šventenybė pridėjo tėviško meilingumo laišką, rašytą mums, o įteiktą tam pačiam kun. Ališauskui. Tuomi laišku mums leista kreiptis į viso pasaulio Katalikų Bažnyčios ganytojus, kad mums suteiktų pagelbos. Pats Šventasis Tėvas tuomi laišku užtaria už lietuvius pas tuos, kurie mažiau prityrė karės nelaimių, pažymėdamas, kad Lietuvos išnaikinimas yra tokis, jog nėra kuomi gelbėtis, jei visi krikščionįs nepadės.

Per le vittime della guerra in Lituania

L'Osservatore Romano

Il 17 dello scorso Febbraio pubblicammo una lettera dell'E.mo Cardinale Gasparri, Segretario di Stato di Sua Santità, all'Illmo e Rev.mo Monsignor Karevic, Vescovo di Samogizia, colla quale, accompagnando una generosa offerta in denaro, che il Santo Padre, nella carità del paterno Suo cuore erasi benignamente degnato di destinare a favore delle vittime della guerra in Lituania, autorizzava, a nome di Sua Santità, lo stesso Prelato e gli altri Vescovi di Lituania ad invitare i loro Confratelli Vescovi di tutto il mondo a stabilire un giorno festivo del corrente anno, che avrebbe potuto essere la Domenica fra l'ottava dell'Ascensione, 20 corr., nel quale, in tutte le chiese cattoliche avessero luogo pubbliche preci, e fosse fatta una caritatevole colletta a sollievo dei poveri lituani.

Ora lo stesso Monsignor Karevic, per l'attuazione del pietoso disegno del Santo Padre ha indirizzato a tutti i Vescovi del mondo la lettera seguente: 8 Maggio 1917

Excellentissimis ac Illustrissimis Fratribus Archiepiscopis, Episcopis orbis catholici, Episcopi Lituaniae salutem!

Infandum hoc bellum, cuius immani mole orbis fere universus pressus gemit, nonnullos populos adeo contrivit, ut, nisi cito tuventur, non interire vix possint. Quos inter populus lituanus haud ultimus. In solo Lituaniae ab ipso belli principio usque hodie grandes exercitus acerrime pugnant. Ab extremis Lituaniae finibus occidentalibus (Insterburg, Gumbinen, Memel), usque ad extremos fines orientales (Riga, Dinaburg, lacus Narocz, Krevo, Baranovitschi) innumerae copiae atrocissime luctando trium ferè annorum spatio transmearunt. Atque saevissima luctatio sic fervebat, ut exercitus vel victores vel victi continuo hinc inde fluentes iam progrederentur iam retrocederent. Quapropter multae Lituaniae civitates (Mariampol, Jurborg, Schavli, Taurogen aliaeque) dominos armatos pluries mutarunt. Urbes et pagi solo æquantur; ecclesiae plurimae aut graviter laesae aut dirutae.

Populus partim in silvis cavernisque terrae ferarum instar salutem quaerebat, partim in extremum septentrionem et orientem usque in Sibiriam aliasque extremas Asiae partes exulare coactus est; heu quot procul locis, procul patria flebilissimam oppetiere mortem! Superstites in patria sua iam tertium annum in specubus ceu in novis catacumbis primorum christianorum more latitantes, fame, frigore, morbis decimantur, cunctis ad sustentandam vitam necessariis: iumentis, instrumentis, segete indigent indeque clades tanto maior, quod Lituani maximam partem rus colunt. Tandem officinis fabricisque deletis labor vacat omnino. Citissimo auxilio indigent nostrates dioecesium Samogitiensis-Telsensis, Seinensis-Augustoviensis et Vilniensis. Item in archidioecesi Mohiloviensi et dioecesi Minscensi multis lituanis bello pariter in extremum redactis cito succurrendum est.

Nos Lituanorum Pastores iamdiu in animo habuimus totius Christianitatis Patrem ovibus auxilium nostris flagitare. At belli tumultibus iactati Summum Pontificem ipsimet adire arcebamur.

Tandem opitulante Deo vicem nostram hoc in negotio Lituanorum legatus Canonicus Capituli Samogitiensis, vir de patria pariter ac de Ecclesia optime meritus, R. D. Constantinus Olsevski feliciter peregit. Igitur longum idemque periculosum iter obstaculis plurimis fortiter superatis emensus, Dominum nostrum Papam Benedictum XV adiit eique calamitates populi sui ex [illegible] gravissimo Lituanorum statu, licet angustatus ipse excelsa pauperie, domum inopiae nostratium sublevandae praestare generosum satis egit. Insuper filiali paterna benevolentia plenis per eundem Canonicum R. D. Olsevski ad nos datis literibus impertivit ab universis Ecclesiae catholicae pastoribus opis poscendae, quinimo fraternae caritati eorum quicunque belli furias non adeo experti sumus Lituanos enixe commendat, nam, ut recte idem Summus Pontifex animadvertit, strages Lituaniae tanta, ut, nisi cuncti Christiani succurrant, allevari minime queat.

Nos ergo Lituanorum Episcopi, paterna Pontificis Maximi auctoritate freti, Vos Fratres carissimi, semel atque iterum obsecramus obtestamurque per viscera misericordiae divinae perque illud caritatis mandatum, quod Dominus Noster Jesus Christus toties commendat incuicatque, ita obviam atrae gregum nostrorum miseriae, ne quidquid salvari adhuc valet, succumbat. Monstrate, Fratres Excellentissimi, mundo nos omnes quamquam origine, lingua, regione diversos, terris maribusque longè distantes, unum attamen iuxta Paulum efficere corpus esseque membra de membro: «et si quid patitur unum membrum, compatiuntur omnia membra».

Esto prae oculis vestris exemplum celeberrimi episcopi Carthaginiensis Sti Cypriani Martyris, qui, suae dioeceseos collectam fidelibus Numidiae iuvandis muttens haec notatu digna scripsit: «Cum sit scilicet adunationis nostrae corpus unum et non tantum dilectio sed et religio instigare nos debet et confortare ad fratrum membra redimenda».

Item consideratе, Venerabiles Fratres, populum lituanum omnino dignum esse caritatis vestrae officiis, quippe qui, tametsi ab acatholicis undique circumspetus, fidem catholicam semper incolumem, incontaminatam servavit, suis pastoribus atque Sedi Apostolicae per tot discrimina rerum devotionem inviciam semper professus. Quod quidem etiam Summus Pontifex in suis litteris adtestatur.

Fiducia igitur animati petitionem nostram non frustratum iri, rogamus Vos, Fratres maxime colendi, ut ad verba Summi Pontificis in dioecesibus vestris Dominica infra octavam Ascensionis Domini hoc anno currente preces publicas solemnesque cum exhortatione huicce occasioni accommodata necnon collectam caritativam ordinare dignemini.

Ut autem christianae caritatis negotium hoc efficacius prosperiusque perficiatur, rogamus Vos, Fratres excellentissimi, ut Summi Pontificis litteras atque Comitatus Executivi invitationem, quae separatim Vobis transmittimus, omnibus ecclesiarum sacerdotumque rectoribus tempestive transmittatis, quo ipsi dominica iam praecedenti, utpote dominica V post Pascham de futuris precibus deque collecta in favorem bello periclitantium Lituanorum fideles o sacro suggestu monere non omittant.

Uberrimas divinas gratias Vobis, Fratres Excellentissimi, apprecantes fraternam nostram salutationem ex imis cordibus transmittimus.

Reliquis Lituanorum Pastoribus ob belli vicissitudines has litteras subscribere impeditis nomine omnium subscribo.

Servus in Christo.

Episcopus dioecesis Samogitiensis.

+ FRANCISCUS KAREVICIUS.

An. Domini 1917 die 19 mens. Martii.

P. S. Pias oblationes, quae in vestris dioecesibus colligentur, favegtis, Excellentissimi Fratres, benigne transmittere Lausannam Helvetiorum Comitatui Lituanorum Executivo ad adiuvandos bello oppressos per « Banque Fédérale », Lausanne, Suisse.

Mano sa Pacelių atsisveikinimas

Armenikėi ar tai rašinukų veikai Pacelli man labai
ir labai nepatinka. Kaipo diplomatas, rezervatus ir mo-
kąs savo darbą dirbti - jisai kaipo Bažnyčios suprancūzas, kad ačia
supratau jo egoistiška politika ir dėlto ačia savo ka-
lbą jam patiai nepatinku. Mano galima pripažyti prie dvie
jų kalbų, ką kitą kalbant ir ačia turėdamas supratau
kitą kalbą. Pacelli Vokiečiuose padaręs Mercy del Val. Pacelli
ėmė ir išgarsį ir Mercy del Valį, dėlto kaipo nesiskai-
tantį diplomatą ir kaipo politiką Vatikano. Mercy del
Val atsivežė iš Lenkų, kaipo iš aristokratų ir nekenčia ap-
sunk nebent demokratų - o liaudį ir demokratai. Ko-
kių laikosi Pacelli bala ji žino. Tik pabaigai jisai
pasirodė "bažnyčių". Tegul kaipo Vatikano advokatas pri-
sirašė pavardę ir kapo "Donatori" atsimenate? Bet
ko eis ir kitų, ir kurių turės nauda. Pacelli kuri
dauą pasitikėjimą tiesiai, kaipo medicė ar gal net medicė
gėrai ir padėjėjas ir visai teisingai.
Kadaisi paskirtas Bavarijoje du tūlo
metus jisai ir patriotai kaipo vokiečių didelį įdėjo
į diplomatų tikslus, todėl pasirodė, priėjo prie
išdavimų - pasirodė, mandagus ir aukštas ėdėju-
vis - todėl kapų savo diplomatiškumu dirbęs ir šiandie
tinio ar vėlesnio pabaigai ko jisai, nutiesė tą, tam
tikrą - bet ką padėkoja man atsisveikinęs savo
knygelę, dėlto savo rankos pridėjęs padėkos popie-
žiui:

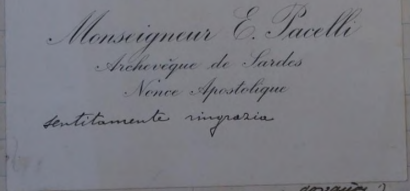
Monseigneur E. Pacelli
Archevêque de Sardes
Nonce Apostolique
sentitamente ringrazia

Asmeniškai laikraščiuose išreiškiau dovanų (vertę) nes tik ką
davė nauja Autorystės. Su padėkoj ir pasvei-
kinimų davęs nes tikėjo gal esama labai
svarbu dalis dovanos "regalo" bendrai suprasi
jojamino atsisveikinimuose, kad ir nesiskaitė dova-
nėlė bet didelę vertę - nesa dėl "regalo"

Švel tat, pro bono Lituaniae. Susitariau ir aš su na-
šiejo, jam regalo. Vakare prieš jam išvažiuojant
į Miunchena — nupirkau „regalo" aukso rožančiuką
paraišiau laišką atsisveikydamas ir dėkodamas jam
už globą lietuvių kaimynų pabėgėlių (kų pabėgi
pavardy prašiusiau), na ir nunešęs į jo butą, pa-
daviau tarnaitei, kad priduotų. Jo paties nebu-
ta namieje — Tyčiomis išrinkau laiką, kuomet ta-
lyg Rymo papročio daroši vizitų kardino-
lams 6-8 vakare. —
Mano laišką ir dovaną parodė mano prelaukin-
gas — o vakare prieš išvažiuojant dar-gi paryžiuje
kad aš nepamiršau, kad mano vardą ir dovanas
buvo garsinami — antai kaip lankės Nazare-
tankus, ką davė jam gražią stulą.
Ant rytojaus vakare, buvo tai Nedėlia, 20 Gegu-
žės, mačiau ant Vokietijos atsisveikyti. Kunigas
Pacelli malonų buvo su manimi dėkodamas
man už atminti ir „regalo" — Ar tikrai, ar diploma-
tiškai, buvo žino. Aš pasielgiau diplomatiškai
ir rodos savo mandagumu užkišau lenkams
nasrus, ką jam ir Šveicarijoje ir paskui Miunche-
ne kalbėj visokių žinių prieš lietuvių kla-
pų. Čionai prikergiu laiško kopiją ir sąskaitą
už rožančiuką, ką užmokėjau 100 lyrų. Kad
ir šunta mums nupirkdamas. Tik, jau dabar
~~[illegible]~~ nerigdoliu nė vieno. ——

OGGETTI SACRI
Piazza della Minerva 77, 78

Eccellenza [illegible]

Al Rosario oro 18 K £ 100 =

Eccellenza! 19 Maggio 1917

Augurandole un buon viaggio con le parole: «Deus te ducat, perducat, reducat» e ringraziandola per la sua gentile in riguardo alla liberazione di alcuni miei confratelli sacerdoti lituani prigionieri civili della Germania ed ora liberati, la prego di gradire uno piccolo ricordo, che potrà esserle utile in viaggio.

Baciando il sacro anello imploro la pastorale benedizione.

Di V. Ecc. Illma
devotissimo servitore [illegible]

Mons. Giuseppe Palica
Arcivescovo di Filippi
Vicegerente di Roma
per visitam ringraziamenti

273

Mons. Giuseppe Palica
ossequia e ringrazia vivamente
Roma, Piazza della Cancelleria, 63

Sitas dantyrastis - nuraš manęs visiškumo, kaip Kardinolo Kuomo patiekite. Perėjau jį prieš porą metų. Kuomet buvo sostinėje Klemensijaus Kongregacijoje, kame aiškiai veikėte su Kun. Heito klausymu.

Mielas Palica, yra labai malonu vėl gauti Jūsų linkėjimus iš Prancūzijos. Buvote labai gerai priimtas Vienoje. Tikiu, kad antrapakyje [illegible] laikas praleistas Jūsų Ekscelencijai ir davė jam daug naujų įspūdžių.

Taip pat dažnai pamatysi mane à la Visconti, kuriame mes dažnai susitinkame ir bibliotekoje ir kavinėje. Mes neužmiršome ir mūsų gyvenimo Kamarijoje (atsiminsi 22 Gegužės 1913) - galbūt pasakysi, kad šiek tiek pikta. Tačiau, Jo malonybė jau skaitėte ir mane pažįstate, todėl nieko nėra ko slėpti.

Tikiu, jog ir atgavote laisvės kad ir laisvą mėnesinį nuolaidą ir tikiuosi, kad pasiekėte viską, o viskas pavyko.

Atsiųsk "Chiesa Nuova" per Patricijų Konstantinopolio laikraščių prenumeratą - o viską mano širdingai "Corr. d'Italia" ir "Poesia". Linkėjimai (širdingai tavo)

La Consacrazione episcopale di Mons. Vicegerente

Il sacro rito della consacrazione del nuovo Vicegerente di Roma, Monsignor Giuseppe Palica, ad Arcivescovo tit. di Filippi, si è compiuto questa mattina con grandissima solennità e con magnifica pompa. La chiesa di Santa Maria in Vallicella era

Tra i prelati e monsignori notiamo: Monsignor Spolverini, Piacenza e altri Protonotari Partecipanti, Monsignor Sebastianelli, Prior, Rossetti, Grazioli, Chimenti, Uditori della S. Rota, Monsignor Sebastiani, Mons. Caccia Dominioni, Marmaggi, Binzecher. Cani, D'Amico, Straniero, Bugarini, Fonseca, Di Fava, Nardelli, Gambalunga, Taggiasco, Salvadori, Papi, Canori, Sole, Vicentini, Langeli, Propolanis, Ciccone, ecc., e Mons. Spolverini Rettore del Pont. Seminario Romano Maggiore.

La Consacrazione di Mons. Vicegerente

Stamane, nella chiesa di S. Maria in Vallicella, ha avuto luogo la consacrazione episcopale del nuovo Vicegerente Mons. Giuseppe Palica eletto arcivescovo di Filippi. La cerimonia è stata compiuta dal Cardinale Vicario, Emo Pompilj, assistito dai consacranti monsignori De Maria, Vescovo di Catanzaro e Serafini, Vescovo di Lamnsaco e dai monsignori Pascucci e Mas-

21 Maggio 1917
CORRIERE D'ITALIA

Roma, [illegible] rappresentanze della Congregazioni ecclesiastiche, del Capitolo di S. Maria in Trastevere, dei Seminari, Collegi, istituti maschili e femminili del Collegio dei Parroci, delle Scuole cattoliche, ecc.

Ricordiamo i monsignori Caccia Dominioni, Sebastiani, Marmaggi, Straniero, Cerreti, Spolverini, Piacenza, Vattuone, Sebastianelli, Prior, Sinibaldi, Rampoli, Antonelli, Cani, Cisternas, Propolanis, Vicentini, Di Fava, Penzuti, Ughetti, Salvatori, Nardelli, Gambalunga, Sole, Casperri, Binzecher, Nannini, Giovanelli, Bugarini, Rossi, da Fonseca, Schuller, Carinci, D'Amico, [illegible]

La partenza del Nunzio di Monaco

Ieri sera, col direttissimo delle 20.30, è partito per raggiungere la sua nuova residenza a Monaco di Baviera, il Nunzio Apostolico Mons. Eugenio Pacelli, Arcivescovo di Sardi. Mons. Pacelli, dopo una breve sosta a Lugano e Zurigo, alla fine dell'entrante settimana prenderà possesso del suo ufficio.

Al cosiddetto rapido di lusso trovavansi ieri sera alla stazione di Termini numerosissimi amici e illustri personaggi del mondo ecclesiastico e diplomatico.

Fra i tanti ricordiamo, mons. de Samper, maestro di Camera di S. S., mons. Tedeschini, sostituto della Segreteria di Stato, i Ca-

Corr. d'Italia 22 Maggio 1917

[illegible] dei Benedettini inglesi, segretario dell'E.mo Gasquet, P. Olivi, il P. Provinciale dei Domenicani, il Rettore di S. Stanislao de' Polacchi, il conte Galeotti Olgeri, il conte Camillo Pocci, il conte [illegible] ssa Santucci, il conte Riccardo Ceccopieri, il conte Pietro Caterini con la figliuola, il conte Stanislao Caterini, [illegible]

Taip tat į ketverių metų, įleidau šaknį Romoje – atvažiavęs čionai sakysime „vlapuka". O ką buvęs padaręs, turėdamas šio-kį-tokį įgaliojimą nuo savo vyskupo. – Mano vyskupas Karosas, 1913 m. nuvažiavus man Seiman[an], kad gauti iš jo „litteras pastoris" vieną dieną klausinėjo mane, kokį galutinai davė reitą, nepamainėjęs Romą. Kad ir mano Akademijos draugas nė pietų manęs nepaprašė... o būdamas čionai Romoje (1914) melavo Neledovui, kad kauniečio pakeliamą į Popiežiaus dvariškius prigabi nuo šv. Tėvo, bet ne nuo vyskupo. O Antanavičių jug patsai perstatė į šv. Tėvo protonotarius.

Regis kvailesnio vyskupo negu Karosas sunku surasti. Gerai sakydavo kun. Dambrauskas „Nieszkodliwy" — Kvailas Karosas sutiko sujūti kun. Bučį Roman, o ką Bučys čionai padarė —

Kodel „Roma aeterna" padares

Kokį veikalą taip pegalę laiko – nėra visi Monsignorai užimti kuom kitu, tik ne savo veikalais, tarsi anais laikais Petrapylio Akademijos profesoriai. Š. L. šįsaisa. Kur užsimindinėjo Pacelli

Per il nuovo Nunzio di Baviera

Mons. Pacelli, Arcivescovo titolare di Sardi e Nunzio Apostolico in Baviera, si appresta alla partenza da Roma che, come abbiamo annunziato, avverrà la sera della prossima domenica. Egli ha preso congedo in questi giorni dai vari Istituti nei quali esercitava il ministero sacerdotale. Così martedì presentava al Santo Padre le religiose e le alunne dell'Istituto dell'Assunzione, ove da vari anni dirigeva con raro zelo e dottrina molteplici opere. Sua Santità tenne alle convenute una cordialissima udienza, e parlando confermò l'altissima considerazione nella quale Egli ha sempre tenuto l'ottimo Prelato cui ora ha affidato un incarico che è di per sè la più eloquente prova di fiducia e di stima.

Ieri poi Mons. Pacelli celebrava la Messa alla Congregazione delle Figlie di Maria presso il Monastero di N. S. del Cenacolo, fino ad oggi da lui dirette. Le religiose di questa Casa gli hanno offerto un finissimo servizio ricamato di lini d'altare, e le Figlie di Maria un quadro in miniatura eseguito con perfezione d'arte dalla principessa Ruffo della Scaletta.

Questa mattina infine ha amministrato la Prima Comunione ad un gruppo di giovinette nel Convento dell'Assunzione.

Altri doni sono pervenuti in questi giorni a Mons. Pacelli, e tra essi abbiamo ammirato un tagliacarte in avorio e argento dell'E.mo Card. Scapinelli; un artistico lume elettrico d'argento della marchesa Patrizi Montoro; un bacile e boccale dorato e cesellato del conte e contessa Bezzi Scali; una palmatoria dorata e gemmata della marchesa Sacchetti; un antico artistico calice d'oro di Sir Henry Howard; un anello d'oro con cammeo di Mons. Zonghi, presidente dell'Accademia dei Nobili Ecclesiastici; un cingolo d'oro della Superiora generale delle Ancelle del S. Cuore; una stola ricamata delle Suore polacche della S. Famiglia di Nazareth; un volume illustrato di Mons. Carinci; una copia della sua opera di diritto romano, elegantemente rilegata, di Monsignor Massimo Massimi; una elegante scatola giapponese con tagliacarte in avorio, dell'Abate Luigi di Khazen O. S. A.

Corr. d'Italia - 18 Mag. 1917

Italai ir Lietuvos žydai

Mūsų žydeliai prigaudami kaimiečius atsiskaitymuose nesuskaičiuota, kitų su kitu barasi kalėjime angse prastumto. Kuris galutinai matydamas žydų barnių, išeina vienas ar kitas pusėj ir tampa prigautu. – Kiek tai anais laikais visokių „Przeglądai Katolickie" prirašė apie šv. Tėvo sunkų padėjimą Romoje, išlaipinė Italijos valdžios šunybes, kaip buvę šv. Sostą. Tuo tarpu ir Italijos svietiškoji valdžia ir Vatikano dvariškiai yra tik paprasčiausi italai, kai kiti kitus supranta ir užsuka kvailius. Nevalia, tolu kunigas sakoma „Credo in unam Sanctam Catholicam Apostolicam Ecclesiam Italianam"!

Išvažiuojant Pacelliui Italijos valdžia kaipo šv. Tėvo atstovui davė, kaip traukinyje atskyrą „coupé" kiek nepriderėjo, ruf ir prieš ?!!

Brazilijoje šv. Tėvo atstovas dalyvauja pamaldose Rio Janeiro padarytose už italų kareivių. Vilsono to daryti šv. Tėvo atstovui, regis, nepriderėtų – o vienok

Il Messaggero 26 Maggio 1917 m.

Onoranze funebri ai nostri caduti

RIO DE JANEIRO, 24.

Stamane in occasione dell'anniversario dell'entrata dell'Italia in guerra è stata celebrata una messa solenne in suffragio degli eroici caduti. La chiesa era gremita. Fra i presenti si notavano il nunzio pontificio mons. Scapardini, i diplomatici esteri, i rappresentanti del presidente della repubblica e dei ministri, notabilità italiane, brasiliane e delle colonie alleate.

275

Dr. Gerlach as i Benad. XV legyvatykybe.

Vidi propagandisti Gerlacha Vatikane. Bat. XV ne radio tenu-
dalo sulaushi:

„Il Piccolo" 23-24 Giug. 1917a".

Il verdetto di condanna

Un'altra sentenza per Monsignor Gerlach e Pomarici

Il 12 aprile u. s. si iniziava questa grave causa, che aveva avuto un'eco alla Camera dei Deputati per opera dell'on. De Felice, il quale svolse una sua interrogazione al Ministro degli esteri per sapere quanto vi fosse di vero nella voce che correva circa alla presenza in Roma di una certa determinata persona, e in quell'occasione l'on. De Felice fece l'atto di accusa per il quale erano tradotti al giudizio del Tribunale Militare Territoriale parecchi individui ritenuti colpevoli di alto tradimento.

I giornali riprodussero subito nell'atto e quindi non è fuori di luogo ripeterlo ora che si sta per avere l'epilogo della losca trama ordita ai danni del nostro paese.

Gli imputati

Ecco le persone che erano rinviate a giudizio: Valente Archita, nato a Taranto il 13 settembre 1875, domiciliato a Roma, avvocato pubblicista;

Mario Pomarici, nato a Napoli il 25 giugno 1885, domiciliato a Lucerna, pubblicista senza dimora nel Regno;

Mons. Rodolfo Gerlach, nato a Baden (Germania) il 13 luglio 1855;

Giuseppe Ambrogetti, nato il 1° aprile 1856 a Roma, impiegato presso la ditta Tanfani e Bezzarelli;

Vitaliano Garcea, nato il 12 luglio 1867 a Catanzaro, direttore del giornale *Il Bastone*;

Francesco Nicolosi-Raspadellesi, nato a Catania il 17 aprile 1876, pubblicista.

L'atto di accusa

E le imputazioni di cui dovevano rispondere erano le seguenti:

Il Valente del delitto di tradimento ai sensi dell'art. 73 prima parte del Codice penale per l'esercito in relazione agli articoli 71 e 546 dello stesso Codice per avere avuto in Roma ed in varie località della Svizzera, in Roma ed in varie località della Svizzera, dal novembre 1915 al gennaio 1916 intelligenza e corrispondenza con il nemico comunicando ai rappresentanti il centro spionistico degli Imperi Centrali, residente in Lucerna, notizie varie di carattere militare politico ed economico riguardanti l'Italia arrecando grave danno alla difesa militare ed alla situazione politica dello Stato.

Il Pomarici del delitto di tradimento ai sensi dell'art. 73 prima parte in relazione agli articoli 71 e 546 del Codice penale per l'esercito per essersi in Lucerna in epoca imprecisata dell'anno 1915 fino al novembre 1916 messo agli stipendi dei rappresentanti il centro spionistico degli Imperi Centrali e per avere avuto in Roma ed in Lucerna intelligenza e corrispondenza con i medesimi comunicando loro nella stessa epoca notizie di carattere militare politico e economico dell'Italia, arrecando grave danno alla difesa dello Stato.

Il Gerlach e l'Ambrogetti del delitto di tradimento ai sensi dell'art. 73 prima parte in relazione agli articoli 71 e 546 del Codice penale per avere in Roma ed in varie località della Svizzera, dal novembre 1915 al dicembre 1916 tenuta intelligenza e corrispondenza col nemico comunicando ai rappresentanti il centro spionistico Svizzero degli Imperi Centrali notizie diverse riguardanti la situazione militare, politica ed economica dell'Italia arrecando grave danno alla difesa dello Stato, per avere inoltre nell'interesse e per conto del nemico pagate somme ingenti non bene precisate fino al 1. maggio 1916 a Francesco Nicolosi-Raspadellesi nella sua qualità di direttore-proprietario del giornale politico quotidiano *La Vittoria* e lire trentaseimila cinquecento a Vitaliano Garcea, direttore-proprietario del giornale settimanale *Il Bastone* fino al dicembre 1916 riuscendo ad ottenere che i medesimi giornali con le loro pubblicazioni assumessero atteggiamenti e direttive contrari agli interessi nazionali.

Il Garcea del delitto di tradimento ai sensi dell'art. 73, prima parte in relazione agli art. 73 e 546 Codice penale per l'esercito, per avere in Roma dal novembre 1915 al dicembre 1916 avuto intelligenza col nemico sollecitando e riuscendo ad ottenere dal medesimo a mezzo di Giuseppe Ambrogetti

e di mons. Gerlach la somma di lire 37.500, quale ricompensa per la direttiva e gli atteggiamenti del giornale il *Bastone*, di cui era direttore-proprietario, contrari agli interessi del Paese e favorevoli al nemico.

Il Nicolosi-Raspadellesi del delitto di tradimento ai sensi dell'art. 73, prima parte in relazione all'art. 71 Codice penale per l'esercito, per avere in Roma in epoca imprecisata dell'anno 1915 fino al gennaio 1917 avuto intelligenza e corrispondenza col nemico a danno del proprio paese e per avere inoltre sollecitato ed ottenuto dal medesimo, per il tramite di Mario Pomarici, Giuseppe Ambrogetti e mons. Gerlach, somme ingenti non bene precisate, ma superiori alle 100.000 lire, a beneficio del giornale politico quotidiano *La Vittoria*, di cui era direttore proprietario, le cui pubblicazioni riuscirono di giovamento al nemico.

Queste sono le imputazioni alle quali hanno dovuto rispondere dinanzi al Tribunale gli imputati, meno mons. Gerlach e Mario Pomarici, perchè latitanti.

Misure di precauzione

Quando alle 9 ci avviciniamo al Tribunale militare troviamo che la truppa ha chiuso tutti gli sbocchi dalle strade: gli ordini sono rigorosissimi; anche i corridoi del Tribunale sono guardati da soldati e da carabinieli; in piazza Catroli vè addirittura una compagnia di bersaglieri; l'aula è sotto la sorveglianza di numerosi carabinieri.

Gli accusati

Alle ore 9 giunge in carrettone: da esso scendono Nicolosi-Raspaglesi, Garcea ed Ambrogetti: si nota che non hanno i ferri ai polsi.

Mentre si attende che entri il Tribunale, il pubblico incomincia ad invadere l'aula; vi sono pure moltissime signore e signorine; il tavolo della stampa è occupato da tutti i rappresentanti dei principali giornali.

Mancano pochi minuti alle 10 quando i carabinieri fanno entrare nella sala gl'imputati, i quali si seggono nei seguenti ordine: Garcea, Nicolosi, Raspaglesi ed Ambrogetti: manca Archita Valente, che è malato ed il presidente ha ordinato che nelle 24 ore gli venga notificata la sentenza nel carcere.

Alle 9.45 entra il pubblico ministero, il giovane e valoroso sostituto procuratore del Re, avv. Leopoldo Bitetti, che in questo grave, massimo processo ha sostenuta una lotta veramente titanica combattendo da solo contro una difesa estremamente agguerrita e tenace.

Con una brillante e poderosa requisitoria — di cui non ci è consentito pubblicare neppure un breve sunto — egli ha sostenuto la responsabilità in diversa misura di tutti gli accusati, ribattendo tutte le varie e complesse argomentazioni di fatto e di diritto prospettate dalla numerosa schiera dei difensori composta degli avv. Leopoldo Micucci e Fausto Pavoni per Valente, Ignazio Scimonelli per Garcea, Francesco Stanislao Ranieri per Nicolosi-Raspaglesi, Luigi Carnasegna, Ubaldo Pergola e Caldara per Ambrogetti, Mons. Gerlach e Pomarici, perchè latitanti, a termini del Codice penale militare non avevano diritto all'assistenza del difensore.

Entra il Tribunale

Sono le 10 precise quando entra il Tribunale: i carabinieri presentano le armi e tutti sono in piedi.

Prende posto per il primo il presidente colonnello cav. Agenore Viganoni, seguito dai giudici tenenti colonnelli cav. Raffaele Negri, cav. Giuseppe Pallizzolo, cav. Giovanni Balisino, maggiore cav. Ottavio Bagnio, capitano Alfredo Ferrari.

Poscia il presidente, in piedi, incominciò a leggere la sentenza, estesa dal segretario avv. Ovidio Giancarini.

La lettura della sentenza viene seguita con viva attenzione dagli imputati e dal numeroso pubblico, che ha invaso ogni angolo dell'aula.

La Sentenza è largamente motivata in fatto e in diritto e riporta dettagliatamente come sarebbe stato commesso il tradimento ai danni dell'Italia e le ingenti somme pagate dal nemico quale prezzo del tradimento stesso.

E questi particolari impressionano tutti perchè non si comprende come mai vi possono essere stati individui da mettere in pericolo le sorti della Patria pur di prendere oro dallo straniero.

In diritto la sentenza afferma che emerge lampante la prova del tradimento da parte del Valente col comunicare notizie al nemico sulla potenzialità delle forze del nostro esercito.

Poscia la sentenza passa ad occuparsi degli imputati. E finalmente si dà la lettura del verdetto:

Il verdetto

Finalmente viene data lettura del verdetto, il quale stabilisce le pene seguenti:

VALENTE all'ergastolo
AMBROGETTI a 3 anni
NICOLOSI a 3 anni
GARCEA a tre anni

Il Tribunale quindi si ritira e si annuncia che fra mezz'ora uscirà nuovamente e verrà data lettura della sentenza separata per mons. Gerlack e Pomarici.

Alle ore 12,35 il Tribunale rientra nell'aula e dà lettura del verdetto suppletivo contro i due contumaci. L'attenzione del pubblico è vivissima.

POMARICI è condannato alla fucilazione
Monsignor GERLACK all'ergastolo

Il Tribunale ha pronunciato prima la sentenza per gli imputati presenti al processo, poi per i latitanti, ai primi ha concesso le circostanze attenuanti.

Alla lettura della sentenza di condanna per Valente, Nicolosi-Raspaglesi, per l'avv. Ambrogetti e per il Garcea, gli imputati si mostrano molto commossi, specialmente il Valente e il Nicolosi-Raspaglesi.

L'Ambrogetti e il Garcea, sentita la loro assolta una mite condanna, mostrano in modo visibile il loro abbattimento, il primo fa: cendosi quasi sostenere dai carabinieri nel momento in cui è trasportato fuori dell'aula; il secondo piangendo a calde lacrime.

La sentenza di condanna di Gerlack e di Pomarici è stata letta alle 12,35 e, per quanto gravissima, è stata riconosciuta da tutti lo gravissima, è stata riconosciuta da tutti lo giusta quando è venuta a cognizione del pubblico.

Peccato che questi due signori abbiano avuto il tempo di prendere il largo!

Notificazione

L'E.mo Cardinal Vicario comunica:

Vacando alcuni posti di alunno nel Pontificio Seminario Romano, facciasi noto a che tutti coloro i quali desiderano di concorrervi dovranno esibire al II ufficio del nostro Vicariato, dalla data del presente avviso fino al giorno 10 Luglio 1917 i seguenti documenti:

1. fede di legittimi natali, di battesimo e di cresima;
2. certificato, dal quale risulti che siano nati in Roma o vi abbiano stabile domicilio;
3. certificato di sana costituzione da rilasciarsi dal medico del Seminario e attestato di vaccinazione;
4. certificato, dal quale risulti che abbiano compiuto almeno il 5° anno di ginnasio;
5. certificato di buona condotta rilasciato dal proprio Parroco e dal Superiore dell'Istituto a cui i concorrenti avessero prima appartenuto.

Ai singoli concorrenti, che nel termine prescritto avranno esibito i documenti suddetti, sarà poi fatto conoscere il giorno dell'esame.

La concessione del posto verrà fatta per un solo anno e la rinnovazione, anno per anno, sarà subordinata alla relazione che ci daranno i superiori circa la condotta e il profitto dell'alunno.

Vicariato Romano - 20 VI 1917

Nr. 6 R

Vicariatus Romanus - 20-VI-1917

Nr.

Nr. 6 R

Na, ar tas ne
Mitrolajaus II pa-
varejai. - Tokis
tat prilikas Ben.
Dv. Gera das, kad
Dalu vatrda tesdo
isdauti Gerlackui

ROMA 22.6.17

Destinatario Žilinskas
Destinazione So Boston Mass

ų Kunigų Sąjunga
... Association of America.

277

Prezidentas: Kun. T. Žilinskas. 50 W. Sixth St., So. Boston, Mass.

Vice-Prezidentas: Kun. D-ras Bartuška. 312 Poplar Str., Mt. Carmel, Pa.

Iždininkas: Kun. J. Kaulakis, 324 Wharton Str., Philadelphia, Pa.

Sekretorius: Kun. D-ras Pr. Augustaitis, 229, 2-nd Street, Girardville, Pa.

Gegužio 9, 1917.

[illegible]

Jo Prakilnybei,
Kun. Pralotui Prapuoleniui, Ryme.

Didiai Gerbiamasis:-

Jau seniai esu rašęs Jums. Nuo Tamistos gavau atvirą laiškutį rašytą I2 Vasario. Jame skatinate mus pakelti klausymą vyskupo-lietuvio reikale. Tiesa, memorijalą turime parengtą, buvo jau ir tikras pasiryžimas stumti reikalas pirmyn, bet, atvykus Kunigui Bučiui į Ameriką, dalykai virto kitaip. Jo griežta nuomonė buvo tokia, kad dabar kreipties į Šv. Tėvą tame reikale būtų be naudos. Netrūko kompitentiškų nurodymų ir iš kitur, būtent nuo Apaštališko Delegato. Jo nuomone klausymas gali buti išrištas, bet kitokiu keliu. Reikią butinai, kad tą reikalą paremtų vienas iš Amerikos vyskupų, arba geriau sakant arcivyskupų. Vadinasi, kad vienas iš jų savo vyskupijos vertą kunigą perstatytų Šventam Sostui, kaipo kandidatą; kitaip nebusią nieko. Gal tai ir tiesa. Girdėt, kad Chicagos Arcivyskupas gana prielankus tam dalykui.

Vietoje memorijalo Kun. Bučys patarė siųsti Šv. Tėvui adresą, nieko neprašant. Vadinasi pasakyt Šv. Tėvui, kad męs lietuviai-kunigai Amerikoje šiame perversmių laike, stovime su Šv. Tėvu. Tasai projektas jau yra vykinamas. Netrukus turbut bus renkami parašai. Norečiau išgirsti ir Gerb. Tamistos nuomonę tuose dalykuose. Taippat norečiau paklausti, ar turite dabar kokį itališką laikraštį, kame nors karts nuo karto apie lietuvių reikalus galėtumet prabilti? Aš dar turiu šiek tiek fundušo tam dalykui. Jei būtų reikalas galėčiau Tamistai prisiųsti.

Siunčiu Gerb. Tamistai lapą savo atsišaukimo į kunigus Lietuvių Dienos reikale.

Su tikra pagarba,
Kun. T. Žilinskas

Kun. Bučys ir vėl [illegible] politikas.
Tai mokslo vyras ir švelnus žmogus – bet apie jį galima pasakyti „Timeo lectorem unius libri". Rašiau Kun. Žilinskui – kad geriausia būtų dalykas, jeigu Amerikos Arcivyskupai prašytų sufragano lietuvio, kuriam galėtų paskui kalbėtis su Roma. Visų [illegible] adreso rašiau, kad jeigu rašytų dalykų Bučio patarimu [illegible] – nedidelė [illegible] nauda jeigu lietuviai stovi su Šv. Tėvu. [illegible] nauda (500 milijonų katalikų) [illegible] [illegible] [illegible] adresą, reikia pastebėti, kad visa 10 metų, [illegible] dėl [illegible] [illegible] laikais – lietuviai ant savo prašymo nė [illegible] atsakymo negavo. Kad to atlikt [illegible] reikia kad [illegible] gerų lietuvių Kapitulų [illegible] [illegible] kandidatų į Vyskupus, kaip kad kuomet po 1251 metų, kuomet Lietuva [illegible] ir po Rymo Arcivyskupu – ir po 1386 kuomet Urbonas VI davė Vilniaus Kapitulai padarymą [illegible].

Kpr. 23-VI-1917

278

Il'mo e R.mo Monsignor Girolamo Rolleri Segretario della S. Congregazione de Propaganda Fide per gli Affari di Rito Orientale;

SUPREMO CONVEGNO

La scena è in Svizzera, epoca presente. — Salone di scrittura in un Hotel (Guglielmo) di Cotra.

PERSONAGGI.

Padre Ledokousky, generale dei gesuiti.

Padre Venturi, segretario dei medesimi.

Mons. Pacelli, legato (pontificio) ai suddetti.

Mons. Gerlak, (quello).

Sig. Pomarici, (l'altro).

Mons. Faiduiti, il rinnegato.

Sig. Erzeberger, cattolico borghese. (Sullo sfondo i monti d'Italia, Svizzera, Austria Ungheria). All'Albergo delle tre lingue, molto capitato per gli austriaci, appartenendo alla Svizzera tedesca, l'onesta neutra).

Padre Ledokousky. — Prendo la presidenza.

Padre Venturini. — Come italiano che rende servizi all'Austria, spetterebbe a me.

Ledokousky. — Io sono il più gesuita di tutti. Ne ho dunque il diritto (*approvazioni*).

Gerlak. — Domando la parola! Porto il saluto di un nostro grande e sventurato amico: Vitaliano Garcea, martire della santa causa, ora agli esercizi del santuario di Regina Coeli. Vada a lui il nostro plauso e il nostro augurio!

Mons. Pacelli. — Poche parole e molti fatti. Qui bisogno salvar Casa Absburgo e il suo impero.

Pomarici. — Andatelo a dire a Cadorna!

Mons. Pacelli. — Quello non ci entre. Da quando gli hanno affidata la triste missione di combattere l'Austria ha dimenticati i sacri principi.

Padre Venturi. — Insomma, cosa si può fare?

Padre Ledokousky. — Noi, coi nostri amici russi, abbiamo fatto molto. Prima di tutto la rivoluzione per proclamare la pace separata. Ci incoraggiano tutti i neutralisti d'Europa e d'Italia. Abbiamo già dei buoni risultati, le truppe austriache si possono spostare impunemente dal fronte russo e venire a battere gli italiani.

Pomarici. — Finora però...

Ledokousky. — Son bàttute, lo so, ma con l'aiuto di Dio e se la pace separata sarà un fatto, riusciremo.

Pacelli. — Noi, intanto, aiutiamo la rivoluzione in Italia.

Pomarici. — Io spero più di tutto sui socialisti ufficiali di tutta Europa. Mentre essi lavoreranno a salvare la Germania, noi potremo lavorare per l'Austria.

Mons. Faiduiti. — Fissiamo dunque un programma: La Russia ha già fatto il debito suo permettendo agli imperi di lanciar tutte le loro forze contro l'Intesa. Ma non basta. Bisogna preparare la rivoluzione.

Mons. Gerlak. — Siete matto? E i nostri sovrani?

Mons. Faiduiti. Intende la rivoluzione in Italia, in Francia, in Inghilterra. Ma la rivoluzione a tipo russo che abbia per fine il trionfo degli Hohenzollern e degli Absburgo.

Tutti. E rivoluzione sia.

Mons. Faiduiti. Io posso mandare in Italia Pitteni per parlare al proletariato la lotta di classe.

Erzeberger. Io ho Scheidleman, David, Sudekum.

Pomarici. Io avrei anche Architta Valente, ma ora è impegnato.

Mons. Pacelli. Non importa. Abbiamo i rivoluzionari di Giolitti e la vittoria è sicura.

Faiduiti. Badate che si gioca l'ultima carta! Questo è il supremo convegno. Bisogna salvare gli imperi con le forze proletarie spingendole alla rivolta contro la guerra.

Padre Venturi. Grandioso e ardito disegno: Viva la rivoluzione!

Faiduiti. Permettete a questo punto ch'io invii un saluto di solidarietà al socialista Grimm, Papostolo della pace che sotto la generosa guida della Germania, si cooperava a salvare la Russia staccandola dalla schiavitù dell'Intesa.

Tutti. Viva il compagno Grimm!

Mons. Gerlak. Non ho finito. Mando anche un saluto ad Angelica Balabanova che con Grimm ritornò in Russia dopo tanti anni di esilio, parlando a Kronstadt, la piazza forte che la Germania tiene a disciplinare, assieme all'oro Grimm.

Tutti. Viva Balabanova, viva Angelica!

Mons. Gerlak. Non ho finito. Mando ancora un saluto a Gruelich e a Sudekum che con Grimm ritornò in Svizzera dopo tanti anni di esilio, cooperarono a fortificare la corrente neutralista in Italia.

Tutti. Evviva Sudekum, evviva Gruelich.

Mons. Gerlak. Non ho finito. Noi sentiamo altamente l'ora che volge: Gridate: Evviva la rivoluzione!

Tutti. Evviva la rivoluzione!

Mons. Gerlak. Non ho finito. Evviva la rivoluzione ma... *distinguo*...

Tutti. Viva la rivoluzione!... Meno che in Austria e in Germania.

EGO.

Un lutto all'Ospizio Polacco

Ci viene comunicata la morte avvenuta in Svizzera del Rev.mo Monsignore Ladislao Kochowski, Rettore dell'Ospizio Polacco di Via Cavallini.

Il defunto apparteneva alla diocesi di Przemysl ed aveva quarantacinque anni. Nel 1910 fu nominato Prelato Domestico di Sua Santità.

A Roma Monsignor Kochowski contava molti amici, che ora ne rimpiangono la perdita.

Dr. Szczepan Lubieniecki grodzian lwowski masonas

Prie istorijos Gerlako Vatikano slogų — Iš jo kariuomenės. — Žinia, kad prasišalinus Vatikanui iš Lietuvos — išeis ir kariuomenė — Vokiečių. Jam prieš porą savaičių Tomaševskis rašė Rašino-Kun — Kad tarp Rusijos ir Vokiečių padėtis tapta taikia. Raišiu 28-VI-1917

— Dalykų eiliuotų iš masonų — Tyrimų kėlęs „L'Asino" 1-oje liepos 1917 m.

„Lietuvos Aidas" 2 Liepos - 1917

Ką tai komedija su Ospizio Polacco? Miršta nežin. Valdovai tai Amerikos tų. 2-ro patvirtinimo laukia apie nuo Maskvos Kadjovskis buvo kelis prieš tai dv. Brizidos. Kaune Motina Teresė iš bado pasmerkto pasaulio. Ar mano nežinios laukia kuris dvasios pranašas? Ankanavičius? Dievo duotas dėto — Jonaičių ir nasrėtis.

NB. Lietuvių mokyklų darbuotę švetimose kalbose. Žr. kun. Bartuš
Bartuš mokės prancūziškai – o rašo dievo [illegible]
Mažame laikraštyje 25 klaidų – ir kai ji ano pakyrėjo
lig – kiek dar rastų didesnių prancūzų? Kad mokėti ge
kalbą – reikia daug pasidarbuoti – kad mokėti ge
rai kalbėti, reikia su švetimtaučiais gyventi.
Vis-gi geriau žiūrėk, negu mokėk

De fer. Ce dommage nous a causé au
moins quelques dizaines des mille, de franc
Pour bien organiser les quêtes dans tout le
monde il nous faut plus de membres de
Comité, ce que nous manque pour le moment.
C'est une lâche énorme, et en dehors de ça
nous avons tant des ennemis que vous
Vous ne s'imaginez pas. Monseigneur,
Tâcher de nous faciliter le travail auprès de
gouvernement russe en Rome.
Saluer de ma part Votre Sœur
Agréez Monseigneur
mes hommage respectueux
Vaclovas Mičiulis Bartuševičius

25 klaidų

COMITÉ EXÉCUTIF
LITUANIEN
DE SECOURS
AUX VICTIMES DE LA GUERRE
LAUSANNE (SUISSE)

ADR. TÉLÉG.: LIETUVA LAUSANNE
BANQUE FÉDÉRALE, LAUSANNE

№ .....

Cher Monseigneur!

Reçu votre carte de 12 Juin. Il y a malentendu. Je vous ai envoyé une fois (seulement) 50 d'Amérique pour 50 intentions de messes. Vous les avez reçu au mois de janvier. Dans ce sens je vous ai écrit une lettre de l'Amérique mentionnant 50 intentions, mais pas 35. C'est une erreur. C'est peut agréable, mais je vous prie, Monseigneur de lire encore 15 parce que dernièrement j'ai trouvé une notice de quantité de stipendia dont vous avez été bénéficiaire.

Nous sommes sûrs Monseigneur, que Vous avez reçu déjà nos appels pour les Évêques. C'est la toute impardonable de chemin

COMITÉ EXÉCUTIF
LITUANIEN
DE SECOURS
AUX VICTIMES DE LA GUERRE
LAUSANNE (SUISSE)

ADR. TÉLÉG.: LIETUVA LAUSANNE

Viskantas

Monseigneur

Pour notre oeuvre du Comité nuit beaucoup mr. V. Nous sommes en possession d'un pamphlet ~~dans lequelle~~ écrit par lui-même dans le quelle il nous tous membres du comité denonce comme germanophiles. Ce pamphlet etait envoyé par lui à toutes les legations de l'Entente en Suisse. Tout cela qui il affirme de notre germanophilisme est un mensonge le plus impudent et pure invention, mai pourtant il atteint son but néfaste: les membres du Comité Mr. Bartuška et Mr. Dzimidavičius ne pouvaient pas aller l'un en Angleterre l'autre en Italie, à cause de ça la quette est manqué dans ces pays.

Viskantas

pric to dar vairo prikyšk. patikrs tris kart Daktara (kaip čionai Romoje sargua) ir vis-gi tebesant kvaili, Kunigas Viskantas nustojo gėdos-gadina savo autoriteto lietuvių dirva. Sapienti

sat. Yra tai autoras Bulota – tik dvasiškia rūbuose. —

7 Luglio 1917

Mons. Tommaso Esser dei Predicatori, eletto Vescovo titolare di Sinide, riceverà la consacrazione episcopale da Sua Eminenza Rma il Signor Cardinale Frühwirth nella chiesa delle R.R. Suore Inglesi, via S. Stefano Rotondo 6, domenica 8 Luglio alle ore 8½.

La S. V. è invitata ad intervenire alla sacra funzione.

8 Luglio 1917 l'Oss.

Consacrazione episcopale

Stamane nella Chiesa delle Suore Inglesi a Santo Stefano Rotondo, S. E. Rev.ma il Cardinale Andrea Frühwirth, dei Predicatori, ha conferito la Consacrazione episcopale all'Ill.mo e Rev.mo Monsignor Tommaso Esser dello stesso Ordine dei Predicatori.

Fungevano da Conconsacranti S. E. Rev.ma Monsignor Silj, Arcivescovo di Cesarea del Ponto, Vice Camerlengo di S. R. Chiesa, e l'Ill.mo e Rev.mo Mons. Sinibaldi, Vescovo di Tiberiade, Segretario della Sacra Congregazione dei Seminari e delle Università degli Studi.

Il solenne rito è stato diretto dai Cerimonieri pontifici, Monsignori Tani e Dante; gli alunni del Collegio Angelico hanno fatto il servizio all'Altare, e la *Schola Cantorum*, dello stesso Collegio, ha accompagnato, con musica liturgica, la solenne cerimonia.

Assistevano gl'Ill.mi e Rev.mi Monsignori: Jacquet, Arcivescovo di Salamina; Virili, Arcivescovo di Tolemaide; Mac Intyre, Vescovo di Lamo; Carlesi, Vescovo di Sovana-Pitigliano; il Rev.mo P. Lepidi, Maestro dei SS. PP. AA.; il Rev.mo P. Abate de Bie, Generale dei Cistercensi; i Rev.mi Monsignori Respighi, Prefetto Coadiutore delle Cerimonie Pontificie, Prior, Cattani, Piacenza, Tiberghien, Pisani, Caiazzo, Laghi, Famelli, Roth, Propolanis, Todini, Quattrucci ed altri.

L'Ordine dei Frati Predicatori era largamente rappresentato; notiamo: i Reverendissimi PP. Desqueirous, Proc. Gen.; Lehu, Vic. Gen.; Pasqualigo, Commiss. del Sant'Uffizio, il Provinciale di Roma, il Superiore di Santa Maria sopra Minerva, i Superiori e Professori del Collegio Angelico, e moltissimi Padri dell'Ordine medesimo.

Assistevano inoltre il Rev.mo P. Generale dei Redentoristi, il P. Torrieri, P. O. Gorn, i Rev.di D. Gaetano Santulli, Can.co Stefanucci, Parroco di Subiaco; Hogan; A. Guidi; numerose rappresentanze dei Frati Minori e di altri ordini religiosi, i componenti della soppressa Congregazione dell'Indice, e di altre Congregazioni Ecclesiastiche, i Commendatori Tilling, Fornari, O' Neill, de Soury, i Cav. Hausmann, Poveda, Madame Renze, Miss. Femvech, Miss Scott Mackarroh, Miss Ralhe, Miss Brown e molte altre distinte persone.

Numerose anche le rappresentanze degli Ordini Religiosi femminili; oltre le Suore Inglesi della Piccola Compagnia di Maria, con la Superiora, notiamo: le Suore Domenicane Infermiere, le Suore di San Basilio, le Suore di S. G. Battista, le Suore Svizzere della SS.ma Croce ed altre.

Et haec olim meminisse juvabit.

Šit jau aš pešti metai Romoje – ir paminėti pradeda "in cursum". Šiandien sukanka kaip aš 13-metų sutikau varinoti Romon, nebūrėdamas dievo šittoraų pragų į savo vyskupo. Ar žina kiatė mano vyskupas Karosas, Kn.

Salamonaičiai, Klasio ir Čibauskienės
nedave man šių eilių, kad užsidirbę
šiaurėn išvažiuočiau pas Šaulio
Karmyčių. Iš Petrovskio, mano iš-
traukėjų brangų — kurį iš Čeliabi-
nsko kalėjimo ir tremties užsi-
gavo „apsiprekinti" ir atsiųsti
šiokių tokių „apyrankių" — Šiek
Siekiu mano ar Draksų Juodai, ar Liekavičiaus Ju-
dvejetinui, kad aš su Dovydu užsiuo-
čiau, kartą teisėjai nebuvo
ar gal nebaigtų varžytis — vis gi
manyje pasirodė ruošti Pieva-
Nėškasių mano vėžius — Sod
Cui bono? Kaip pranešė
Čiurai kartą užsiuvinėjau Die
tavo Verdi „Faciant me-
hora pobendy" Mano užsiėmimas.

Kraso skubu - kraso grupe (15 birželio 1917)
Aš nepranešu moterišku ir lenku - aš
dar užsiėmęs moteriškai ir lenkui. - Kaip visuomet
prikalbės, pritarinėjus o reikalui atėjus padarys kitaip
- lygiai ir lenkui. - Čiurai jau suvirs metai sėdi
kum. Petrovskio - lenkų, kuris nenudeda - daug m-
kendžia ir nuo enderų ir nuo Rusijos valdo-
žių. Jisai dabar germanofilas, vokiečių šni-
pas, atvirkščiai Labiedą užsiėjo iš vado kamba-
rio užtai, kad jam atviršė pasivaikščio-
ti Kokios Kryptis! Ką jisai čionai veikia,
- to lauke — bala žino. Reikėjo va-
žiuoti,

Prima vizitė į Varšavą – taksi link Vatikano dvasinės patalpos – mintis, jau vizitės Varšuvoje – nesa kaip jam pabaigė atvykusių čekų kardinolas Skizmundas (Czesław Kaczmarek) davė jiems gerų ambasadorių, pas Žabičkų Lenkijoj ir kur dėl ko reikėjo. Čekų, prasto, maldavo ne vienų kartų nekenčia Lietuvių kalbos nepaisyti.

Rudenėlį davė man progą tėvynėn (gydytis nuo persišalimo) laišką, kame jam pabaigė kreiptis į tarptautinę asmenis Rusijoje Vatikano – kaip jūsų pabaigė lenkai – o Romoje kelionių lenkai, lenkai kaip dėl ko/ bijo netikrosios per Rusijos valdžią, nes Vatikanas to nepaiso. Bijo pasekmės ir Jo Teisė nemoka. Tuomet ji, kad pabijo lenkai atvyko čionai, jo tarnų pasiuntinys kalbėjo į Rusijos valdžią ir padėjo jam vietą. Aišku dėja, jeigu ir Tėvas nemoka kad į jį kreiptis per Rusijos viešpatį, tai kodėl tikėtis Rusijos mėginimo prie Vatikano.

Ji klausyti ir dirbti lenkai!

2892

Mons. Tommaso Enrico dei Pod.
Vicario Gen. di Zara

Per Cartolina

P. C.

Il Cardinale La Fontaine
Patriarca di Venezia

P. C.

Kultavas skirtumas. Pabaigojau kardinolui de Fontaine – vardinių, atsiuntė man bilietą dekoravimui. Buvau per konsekraciją Esterio ir išsikupsiu – atsiuntė bilietą dekoravimui. Tuomtarpu, kadangi pabaigėjų man Popiežius dievotę po konsekracijos mišių – man neatsakė, paraišiu karosui išvažiuoti į Romą, kur atvažiuoju negavau – dar kartą Romoje sakėsi man, jog gausiąs tuk laiškų, pisai manojo neatsakęs. Daugiau nerašau nei į vieną, nei į kitą. —

Vaticano li 20 Luglio 1912

Monsignor Federico Tedeschini
Sostituto della Segreteria di Stato di Sua Santità

Vivamente ringrazia dei gradili auguri
e porge i suoi più distinti saluti.

18 Augšto
į vardines

Gedesčiui už... [illegible]
minias Pacelio [illegible]
Laiškai nuėjusių [illegible]
Karol Kun. Hausmanui [illegible]
Tiesa Nedrąsaitienei [illegible]
[illegible] vardinių [illegible]
[illegible] dėjo į vardines
[illegible] [illegible]
[illegible] telegramą [illegible]
[illegible] telegramą – pisai pa-
[illegible] dorę – Matai telegramą
[illegible] rašai – pisai
[illegible] mišių [illegible]

283. Новое Вр. 9(22) Апр. 1917 г.

Задачи церковного момента.

На днях Россия и наша представители синодальной церкви проявили кипучую деятельность. Все столичное духовенство съ епископами во главѣ, съ множествомъ членовъ хоругвей вышло на улицы и площади съ «Крестными проповѣдями». Массы разсосались по заводскимъ районамъ. Кое-гдѣ состоялись засѣданія избирателей «церковныхъ», на которомъ присутствовалъ Гучковъ, преданный сынъ церкви, при его появленіи—почти ея покровитель. Это было первымъ проявленіемъ жизни церкви, однако если обращенія къ случайной толпѣ и къ «улицѣ», обтущей на зрѣлище, еще могутъ сдѣлать тамъ, гдѣ полная разруха и пестроение. Есть ли понимание этого? Духовенство не проявило прозорливости даже въ той его части, которая слишкомъ близко и интимно видѣла разложение внутреннее стараго режима. Еще тогда недавно въ «Будущности России» была напечатана записка передового духовенства, въ которой оно «не въ косомъ случаѣ» себя не отдѣляло» отъ стараго режима, но не предугадало, что черезъ два-три мѣсяца самъ этотъ режимъ погибнетъ. Все было предусмотрѣно въ этой запискѣ: даже мѣсто при богослуженіяхъ «на правахъ епископа» пресвитера-духовника «ихъ величествъ». Одного опять-таки не прозрѣли отцы придворные, что черезъ немного дней не станетъ ни двора, ни «величествъ». Не менѣе безпечности проявило и военно-морское духовенство со своимъ протопресвитеромъ во главѣ. Положеніе свое оно почитало непоколебимо прочнымъ и независимымъ. И вотъ, старой арміи уже нѣтъ. Явилась армія освобожденная, съ духомъ независимости и республиканскими стремленіями. Подняты пурпурныя знамена, и на нихъ уже нѣтъ ни крестовъ, ни иконныхъ ликовъ, ни орлецовъ, ни символической системы угловъ и полосъ. Обязательная эмблема отмѣнена. Солдаты и матросы, которые въ большинствѣ или соціалисты—а соціализмъ есть не только экономическая и политическая ученіе, но и рабочая религія человѣчества,—или сектанты мистическихъ и рационалистическихъ сектъ, или иновѣрцы, или старообрядцы, не идутъ въ религіозныя перемоніи казенному, синодальному священнику или монаху, да и большинство офицеровъ, за исключеніемъ старо-служилыхъ (а такихъ осталось немногіе 15—20 проц.), болѣе чѣмъ равнодушно.

Прочимъ казалось положеніе законоучителей въ среднихъ и низшихъ школахъ, и они упорно продолжали преподавание по Рудневу и по катехизису Филарета, въ которомъ, однако, нѣтъ ничего отъ Филарета, ибо этотъ катехизисъ былъ сперва «испорченъ» Шишковымъ и Арапчевскимъ, «вычеркнуты русскіе переводы славянскихъ текстовъ», а потомъ многократно переслушивался различными «учащими комиссіями» и комитетами. Нѣтъ никакого сомнѣнія, что теперь родители и представители общественныхъ организацій будутъ добиваться необязательности для ихъ дѣтей посѣщенія уроковъ казенныхъ, синодальныхъ законоучителей по той простой причинѣ, что преподаваемыя ими схоластическая богословская система не имѣетъ ничего общаго ни съ истиннымъ духомъ и сущностью ученія евангельскаго, ни съ научной экзегезой, ни съ запросами совѣсти современнаго человѣка, и дѣтей она отвращаетъ отъ религіи и превращаетъ ихъ въ атеистовъ.

Православное духовенство столицъ и городовъ сильно пребывало въ церковныхъ обширныхъ домахъ (теперь, однако, полезныя помѣщенія) и при капиталахъ церковныхъ, (сохранныхъ, однако, въ разныхъ банкахъ и обязанныхъ «тайнымъ правленіе» ствомъ). Небольшой кружокъ постоянныхъ посѣтителей праздничныхъ богослуженій поглотворялъ о.о. протоіереевъ. Ежели въ какомъ-либо храмѣ предполагалось епископское богослуженіе или особое торжество, собирались другіе приходскіе иереи, а со всего города сходилось въ храмъ столько, что получалась давка и тѣснота. Поэтому, напрасно молодые горячіе священники указывали, что эти декоративные пріношенія лишь прикрываютъ тотъ печальный фактъ, что народъ въ городахъ, въ массѣ своей особенно фабричныхъ рабочихъ и мѣщанства, а такъ же почти вся интеллигенція, учащаяся молодежь, даже фактически не принадлежатъ къ синодальной церкви, не причащаются и не исповѣдуются у ея живыхъ священниковъ и монаховъ. Но вотъ разразилась революція и мы увидѣли гражданскіе похороны служатъ съ пурпурными гробами и знаменами, съ необозримыми массами народа и безъ священниковъ какой-либо церкви, которые, въ лицѣ, по крайней мѣрѣ синодальныхъ, сами предлагали свои услуги, но были отстранены. Потомъ, на другой день о. Антоновъ совершилъ надъ гробами, пролежавшими въ необезпеченной землѣ по отнѣтіи цѣлую ночь, панихиду, но не просьбѣ группы немногихъ лицъ. Значеніе гражданскихъ похоронъ затушевать нельзя даже тѣмъ, что на церковныя торжества съ хоругвями на площадяхъ теперь стекались массы любопытныхъ. Ибо это въ большинствѣ только—любопытные.

Духовенство было спокойно относительно требъ по той простой причинѣ, что метрика рожденій, браковъ, и смертей находилась всецѣло въ ихъ рукахъ. Въ городахъ—по крайней мѣрѣ. Иное дѣло въ деревняхъ. Тамъ сплошь и рядомъ цѣлыя волости состоятъ или изъ сектантовъ, или изъ соціалистовъ или «трудовиковъ» (разновидность соціалистовъ). Къ синодальной церкви принадлежитъ лишь самый причтъ села, немногія старушки, администрація, нѣкоторыя помѣщицы. Но опять-таки, обычно, религіозное отношеніе народа не зарегистрировано, ибо и послѣ объявленія свободы 17 октября, регистрація сектантскихъ общинъ была очень сложна и затруднительна. Наконецъ, регистрація свободомыслящихъ (то, что въ Германіи означается въ графѣ «религіозность») совсѣмъ не было положено. Считалось, что волость принадлежитъ къ синодальной церкви. Но крестьяне не признавали священника, не совершали обрядовъ или совершали свои. А метрики о рожденіяхъ, и браковъ, и смертей по сказкѣ крестьянъ писали въ волости писарь съ волостнымъ старшиной, такіе же свободомыслящіе и соціалисты или сектанты, какъ и мѣстное крестьянство. Копіи этихъ метрикъ-паспортовъ и выписей сообщались въ приходъ священнику, который, скрѣпя сердце и получая опредѣленную мзду изъ волости, разсеянную «по думамъ» повременными суммами, вносилъ въ церковныя книги, фиктивные браки, крещенія и погребенія. Приходилось мириться. Иначе поднималась буря изъ консисторіи. Являлись миссіонеры. Священника гнали съ прихода за слабость. Народъ начинали сыскивать съ нарядами полиціи. Благочинный рвалъ на себѣ волосы, что «статистика» спархзи, въ которой все почиталось благополучнымъ

217 г.

[illegible] архіереевъ, недавній приношеніе [illegible] [illegible] [illegible]

284

Monseigneur, il a déjà deux ou trois semaines comme j'ai reçu votre article sur l'histoire de l'église de St. Stanislas. Le paquet contenant cet article et votre lettre j'ai reçu par l'entremise de la légation de Russie à Berne. Hier j'ai reçu la lettre, que le paquet était presque un mois en route. L'article est déjà traduit en français et paraîtra dans le Prochain Polonais. Nous avons eu une belle idée faire imprimer à part comme une petite brochure. Je veux le faire. Monseigneur, j'avoir imprimé un bel article sur la Lituanie, cet article causera sans doute une grande impression et attirera attention du public sur notre pays et notre cause. Ici vient d'arriver notre ambassadeur, nous causons avec lui. Nous faisons la politique russe. Hier on a télégraphié à tous les monde et nous

28-VII-1917

Pasirodo: Vitkauskas Enrikas, Jeskevičius Jaudenis, Gabrėjis Jonuškis, kad kai jiedu rašo Basellui apie mano atvykimą, kalba da šią Bartuškos ir Mišeikos.

Pilsudskis - Zamoisky - Petrauskis su-šaudė Deutsch'o įsakymu. Jiems kaže, kad kerėsyti žudant - tiki menai prieš.

una pace seperata [illegible] la Russia [illegible]

Londre 11/2

La situazione in Polonia

Un Gabinetto polacco

ZURIGO, 25 (S). — Si ha da Berlino: Si annunzia che rappresentanti dei Governi degli Imperi Centrali trattano col Consiglio di Stato polacco per la costituzione di un Gabinetto polacco.

Pilsudski aveva chiesto un passaporto per la Svezia e non essendogli stato concesso si era provvisto di uno falso. Egli propugnava la costituzione di una repubblica polacca.

× × ×

ZURIGO, 25 (S). — L'arresto di Pilsudski, sino all'anno scorso celebrato dai tedeschi e dagli austriaci quale eroe del risorgimento polacco éd oggi dichiarato fellone, è l'episodio più sensazionale degli avvenimenti che si svolgono in Polonia.

Sembra che le autorità occupanti vogliano disfarsi di tutti i capi dei partiti di sinistra contrari a legare le sorti del paese a quelle degli Imperi Centrali, a versare sangue polacco per una causa che non è la loro e ad accettare un Re imposto.

Lo sciopero universitario, come l'internamento delle legioni polacche, come le dimissioni della Giunta municipale di Varsavia, annunciate oggi, sono atti diretti contro le autorità tedesche, le quali risposero alla resistenza dei polacchi con perquisizioni ed arresti in massa.

La settimana scorsa nottetempo pattuglie furono inviate in vari quartieri di Varsavia a perquisire le sedi dei giornali e le tipografie, ad arrestare uomini politici di sinistra, ufficiali delle legioni e studenti non di Varsavia rimasti nella città dopo l'ordine di rimpatriare.

Si dava la caccia anche ai proclami plaudenti ai legionari rifiutantisi di giurare fedeltà ai due Imperatori e facenti voti per una Polonia libera dai Carpazi al mare.

Quanto a Pilsudski, i giornali della regione occupata dagli austriaci dicono che voleva costituire un esercito polacco ai suoi ordini per la difesa della patria e della sua libertà e che complottava con gli uomini di sinistra per un moto rivoluzionario.

Pilsudski faceva parte dello pseudo-consiglio di Stato e di recente ne uscì coi membri della sinistra da lui capeggiati non approvandone la politica amb'gua.

Anche la Giunta di Varsavia si è dimessa perchè, nominata d'accordo con le autorità tedesche, non aveva più la fiducia della popolazione.

Preghiera

Nicola II (Zar di Russia)
al Supremo Fattore.

Dio mio, grande, unico, eterno!
Proteggi Parvus Lenine! Sostieni le sue forze e la sua salute. Dagli modo di compiere sino all'ultimo la grande opera intrapresa.

Dio di giustizia! Tieni la tua mano onnipotente su Zinowieff e Trozki, capi bolscevichi, e rendi feconda la loro attività così al fronte come nelle città della Santa Russia.

Dio Grande, fa che trionfi la pace separata, che l'immenso esercito germanico sfondi le nostre linee; che le truppe russe sieno disorganizzate e rotte; che ciascuno Stato della Russia domandi e voglia autonomia; che la nazione si smembri, che il Sovrano Guglielmo, Kaiser ed amico, entri vittorioso a Pietrogrado. Allora soltanto, o mio Dio, risorgerà l'Impero dello Czar a Tuo servizio e gloria!

Nicola II.

P. S. — Mi dimenticavo. Dio ottimo massimo, la cosa più importante: manda un paio di fulmini a Kerensky. Grazie!

di Fürstenberg
imparanda, datata
«La commissione
è fatta sui
del Ministero,
la somma di quattrocen-
ne, consegnata alla com-
missione, che vi verrà a vedere e
guerà la somma suindicata».

rrente aperto a tutti
ettisti, senza limite!

dal 2 marzo 1917 la Ban-
ze scriveva a tutti i rap-
Svizzera: «Colla pre-
o sapere che le do-
ser la propaganda
te in questo me-
andia. Queste
nelle perso-
anoviecff, Kemen-
nsen, Kostov-
e Mercalmi,
delle agenzie ac-
credito privati te
orregia e Svizze-
ande devono es-
o delle due fir-
Su queste
spagandisti
no consi-
to im-

drei
pubblii-
onsi-

Žydai – Rusijos bolševikai –

285

L'ARRIVEE DES DELEGUES RUSSES
MM. Montet (1), Goldenberg (2), Dubreuilh (3), Roussanof (4), Renpudel (5) Erlick (6), Smirnof (7).
(Voir l'article A la dernière)

Le petit Parisien 29 Juillet 1917 (1.091 jour de la guerre)

Pirmi prisistatė Montė, Goldenbergas ir Erlichas – tie trys garsūs žydų bolševikų vadai. Jie dar nerevoliucijų pradėjo, kad Rusijoje išplatinti principus iš pasaulinio karo. Vėliau 1905-ųjų Rusijos „generalinio streiko“ vadovu ir 3 milijonų kalbų – rusų, vokiečių, prancūzų, Frankfurt a/M. – kurtai skaičiavo, gavęs kad revoliucijų.

(Новое Время 27 мая (9 Июня) 1917.

О фамиліяхъ большевиковъ.

(Письмо въ редакцію).

М. г. гражданинъ редакторъ. Покорнѣйше прошу васъ помѣстить въ вашей уважаемой газетѣ нижеслѣдующее письмо:

Замѣтилъ г.г. «большевики» присваиваютъ себѣ русскія фамиліи?.. Почему:

Стекловъ, а не Пекамисъ?
Зиновьевъ, а не Апфельбаумъ?
Троцкій, а не Бронштейнъ?
Каменевъ, а не Розенфельдтъ?
Сухановъ, а не Гиммеръ?
Горевъ, а не Гольдманъ?
Кѣшкинскій, а не Гольденбергъ?
Ларинъ, а не Лурье?

Покорнѣйше прошу вышеназванныхъ товарищей объяснить на страницахъ газетъ (всѣхъ направленій): почему «они» отнеслись за русскими фамиліями?

Мы ждемъ...

Другія газеты просимъ перепечатать.

Солдаты петроградскаго гарнизона военно-оружного артилерійскаго управленія т. е. п. ... Свидѣтель подпись солдата и печать воинской части.

Cnfs. pst. 377

Nuvertę Carizmą ir davę laisvę Rusijai tautoms, regis reikėta vėtoliu eisiąs rudų baigti karą ir tvarkyti vidaus gyvenimą. Žydams teikia kokio reikę, jie nori matyti, kad ingrebti gerą turtą. Šiuo tikslu padaręs ant tų meškerių ir privežę prie padėjimo, kad tuomet visa Rusija taptų tikrai žydų-bolševikų. Vėl bičiu skaitant „Rol. Время“ kaj kuriai dorai. Regis pradėjus jau Rusijoje suprasti, kur jie veda prisidengusieji laisvės žydai-tie didžiausi reakcijonieriai. Jaksai reakcijonieriai, nes prie savo siaurumo liberališkumo kitokių – jau jie bijosi didžiausių konservatikų. Gi žino, kad tiesiai mes visi, visų autorių pirti bitų, užlaiko tautą. Vėlab jie mus daug tikybos ir kitų patiso užlaiko savo gyvatų-atpirjausiųjų (kaip jiesai religijinių vyrių) – kotrių įvedinėja Rusijoje, laiko mokinių tikėjimų ir t.t. – Tikyba užlaiko tautą. Nepaklausk apie senovės tautų – musų lietuvių kaip ir dingo (jiesai nesiturėjo) dėlko? Nuo 1386 m. įvedus krikščionybę, lietuvių pradėta be tikybos

Senaji šiužas, su senovės protėkiais dėvėti ūpriatė - o naujų mėta nedarė. Kas gi gadėjo duoti šitiems kalbėjo mūtyti ar skiepavati ir kad ir kokiais sakomi pamokslai tebevaiavę, kų nemyvata teisėjai, Viltat mųsų šauka ties baudžiavų vidurių, tuščiama vadovais šeimų iš visatų kunigų, ka lietuvišką neaukoję gyvent kaimyščje - vaiva vogų žabmedžiai, kuriuos vis gi skoke toks tikybą tuvėjo o nunai jiekų, iki pa-tirodnių kunigams ir kaimiečių mokslų vadų.

Žydai kų gerai supranda ir musa ir smarių tikybą: gal vienuis Vokiejoje ir Prancūzijoje yra tė-vai Valdovai. Kų prieš vienuis ir Rusijoje, kad jų tuvalduų - žydai žino kad nunai kaip tik proga. verstų tikybą ir Rusijoj - eina valstiją cesoriui ir dvarai, pasai smonių nemo-kino ir nelavino tikybų, dėlto koje Judei kai mokėsi vaikų, o Carizmo dvasiųje išaukšti dargi gal prasta pamislado. Rusijoj inteligentija ypač vamio-menė dvarai vadžioki rydamų už nosių - žydams pridengiančių biznybės apsaldų - kad motone kad diverbų gręsėjų ir oficierstvo miestėsiją, jie veda jaki prie anarkijos, kad tik viską užgriebtų ir Rusija valdo bolševikai rydai - arba

Studentų Universantų Kongresa, vede žydai (gaila kad neužrašiau pavardžių kaip jau - Petrapylės advokatai - Vinaver (žydas) Maskvoje - Muldenšteinas - ir kiti:

(pirmuoju kamito blazybės - dr. Mendelsohn, pirmuoju anar-kisto auto dažų dvarovo - Bleichman - Advokatai Petro-grado darbininkų tarybos - Erlich; - Centralinės sveik. - demo-kratų organizacijos advokatai - Ainštein; - Užsieninių progra-gatorių - Abram Gerbovič ollikter - Bergmann;

Anarchistų advokatai - Bleichman) Darbininkų - socialdemo-kratinės chodatai - Vinaver - kraštų advokatas - Cederbaum pirmuoju - audėja - mergą - Levin - Draugų Bereshold nadiniais kaimyno gavosi gamyklų Nekrasovo-Petrograde ir dvarokai Rusijoje.

Pragarsėjęs - Lenin'as, tai - Lederblum'as ir dvarai pa-dėjėjai: Ameisbaumas (Zinovjevas) ir Rosenfeld (Kamenevas) Goldenberg - bolševikų advokatai Stockholmam - pragaš Kronštato dvasiškino galva - vadas (žydas) - Vetkej, Ganecki (Šiaul.) Stenberg; Erlich ir gi advokatai Paryžiuje ir Stockholme yra kartu advokatai Rusijoj 2y2y Bando -

Kad ačiū už skyrių. Jei ne-ten, tai ir ne-ten. Vaiva tebėra, kad tebėra ir vedėjo ir vedėjos nuomonė.

Vokiečių kalbos mokytojo Ernesto Wagner'io pavardė. Ernestas Wagner'is mokytojavo Šiauliuose 1910-1914 m. (pagal mokinių prisiminimus).

nave....

Il Soviet di Pietrogrado
Chi lo domina...

22 Sett. 1917

Le ultime notizie da Pietrogrado dicono, che il « Sowiet » pietrogradese è caduto assolutamente sotto il dominio di tre « estremisti »: Kamenew, Martow e Bleichmann.

Chi sono questi signori?

« *Martow* » è lo pseudonimo letterario d'un famoso teorico socialista russo, forte scrittore e propagandista. Il suo vero nome israelita russo, ma ebbe l'istruzione in Germania, e i parenti suoi sono stabiliti a Berlino fin dal 1881. « Martow » prima apparteneva alla frazione di « menscevichi » e « oboronzi » (« della difesa »), lottò contro Lenin, accusò Lenin e la Balabanoff di servire alla causa tedesca, minacciò di fare rivelazioni sensazionalissime riguardo all'opera degli agenti tedeschi in Russia, ma dovo.....

Dopo alcuni colloqui intimi con il famoso « internazionalista » tedesco Platten, con un altro « internazionalista » Munzenberg e il famoso « diplomatico... neutrale » Hoffmann — tutti tre buoni patrioti tedeschi — improvvisamente si convertì, passò in Russia attraverso la Germania, arrivò a Pietrogrado e, cominciò a fare una lotta feroce contro Kerenski.

Di Kamenew vi ho già informati in passato: egli è anche un israelita di Kiew, da parecchi anni sospettato di stare al servizio della « Ochrana » e da parecchi mesi sotto l'accusa diretta e documentata d'essere un agente segreto, una spia.

Bleichmann è anch'egli un israelita d'origine tedesca. Ebbe l'istruzione a Berlino, dove fu sospettato di servire alla polizia tedesca. Adesso egli si spaccia per anarchico. Ma si sa che cosa è il cosiddetto « partito » anarchico in Russia, oggi come nel passato: pochi, anzi, pochissimi squilibrati e veri maniaci, migliaia di tepnisti di professione, centinaia di spie della «Ochrana» e di agenti provocatori.

Il legame, esistente tra gli « anarchici » e gli agenti tedeschi è tanto evidente, che gli stessi « leaders » degli anarchici a Pietrogrado non osano neanche negarlo. Ogni arresto degli anarchici porta alla scoperta di spie tedesche e viceversa. Fino a due mesi fa gli anarchici non ebbero molta influenza sul « Sowiet » pietrogradese.

Ma presentemente l'influenza loro si fa sentire a ogni passo, e uno dei « leaders » loro, il Bleichmann minaccia apertamente di cacciare dal « Sowiet » tutti gli elementi più o meno moderati, sostituendoli cogli anarchici.

L. *

Žydai geri žmonės. Kuo tai viskas prasidėjo, kai
gen. padarė, kad Rusijos ambasadoriai Europoje vie-
ni pagarsino, kad bolševikai judėjimą, kai ne
žydai - darbo - paskui skaičiau tokį pranešimą
Rusijos ambasadoriaus Prancūzijoje. Tai kaip tik
tada, kad žydai sąmokslo kalbas, kaip
iš Berlio bylos knygelė rusiškai, kaip
rašalas ir vaikiškas (ses Merry del Val) paliudi-
mus ir t.t. Tikrai pabrėžta - kad jie nekandžiojasi
Kažkaip tuoj sąjungininkai - nesa žydai-maso-
nai - tvirti nedaro jai pirmiau spaudos. Ir
vis tiek kad vienas direktorius, Did. Kami-
gavotsij Aleksandrovo - ateitis ir išvijo -
ir išdavė ministerį žydą bet neįsiduodamas iš
viršaus, pirmiau ir vėl įsigrobė. Ch.
Chmbaccki Lietuvoje - Prancūzijoje Prancūzijos
žydai kuriedami savo valstybę viską
prieš viską neprileidžia, kaip kad nuvai daro-
ma Masonų „loggiose" - ir vien tautos „loggijų"
ženą masonai - bet ir tikrų žydų „loržų"
kitataučių neįleidžiamas (Conf. Delassus - pro-
blème de l'heure presente I Tome).
Geriausiai žydų klausimo išvaizdą vienaip
ar kitaip valstybėje - sekti Prancūzijos ir Ita-
lijos masonų pasitelkę, kame žydai turi vis ta-
ves, tik kaipo svetimtaučiai - tai yra nedaly-
vauja ne Seime ne parlamente - ten prieš
prieš prieš to Europos valstybių šunka stengi-
gabiai Senate, kad Prancūzija tai padarytų
nesa mūsų. Mūsų, Rusų, Prancūzų ir
kiti „Cis-kuo" tai vien žydų tarnau-
ni klausybėmis grasinimų
Dvi 31-VII-1917

PARIGI, 24 (S). — I giornali hanno da Pietrogrado:
Si assicura che il leader massimalista Rosenfeld, Alias Kamenoff, principale collaboratore di Lenin e redattore della «Stea», apparteneva alla polizia segreta imperiale di Kiof.

Tiesiog įstojęs į žydų
ir užpuolamą Rusiją 24 VIII
- o šitą tačiau prieš mėnesį, ir

15-VIII-1917

Iš Petrogrado, anot
«Novoje Vremia» № IX 813
užsieniečių laikraščių
rašoma. Dažnoms ta-
po užmušių, bolševi-
kų Sferna Askin
ant vienos rusų kad ir
jiems neatrišamų (
vos tuos tikrus kaltės
paėmėjus kasyčių. Tą
kryptį praėjusiu ka-
rtai «Novoje Vremia»
rašo tuo jog tie
laikraščio - vagiai
žmogžudžiai, jog jiems
pabėgusių iš Rusijos
bolševikų - vokiš-
nėmis pasakyti, kad vai
čyd - kaip gal
žydų, gali Rusijoje
visą bent laikinai
tapo „regnum ju-
daicum". Ir nedel-
sdama, kad žydai
nenori Palestinoj
Europos val-
stybių tai geriausia
jiems Palestina.
Rusų - bolševikai vos
dėl žydų kaltės
dar vos kvapo
valdžią jau nuvijo
tavo valtį

Dar kad tiesiog „bolševikų" žiaurumai, to išsižiojimo ir

Corr. d'Italia
Onorificenza pontificia
Mons. Giuseppe Florczak, avvocato nel Tribunale della S. R. Rota, professore di diritto nell'Università romana-cattolica di Pietrogrado è stato nominato Cameriere Segreto sopranumerario di S. S.
Luglio 1917

28 B

Dziewiętnasty XV-ty wiek-wiek Papieży Mikołaja II-go. Już wtedy mamy rozróżnienie, Kamienica - czyli kogo, kiedy mamy pamiętać Leona XIII-go potwierdzenie Boży?!

Wielka galicyjska - o Bec. XV-tym Jana, kaja, mieszkańcy Mikołajowskiej dzielnicy.

Kaj tej Florczaka? Tej przemiany we wszystkim Akademiją Jagiellońską. Mus. Boży to czasami pasącego mam Mamę - ja tej wielkiej. Pojechała ciocia pod Krowy Przytarnowe Praszczepiszy Nazarkowską, to w Krakowie. Florczaka tej ojca Wielkiej Kiełbasy - Niemieckiej. Niemcy Akademian pod Prezydenty w pasowaniu pamiętny. Tenże brat tak „quaerit quae sua sunt" - w jakiej rabbińskiej pamiętniku. Gdzie takie Mus. Pietrowski, nad Florczaka pamiętali - tej „Jemu naczyń na durnia" - O Matka Wielka „Znakowych Praw" pasaki „Naukowe kazania pod nauki" W Cesarzu mat podnoszą tego apie po „Jagiellońskiej" nasako nad Petrogradzkiej Akademiją - tak uniwersytet.

Talium est regnum Romano-Katolickiej - ta przeciwieństwo „Ministry Veltz decisi - decyzja Orgo". Dziś:

Przeszłość i Rosja - nad dwoma akt opatrzyć - dwaj Polacy tegoż pasażerski, pamięć kogo była pewnie. Rosja bowiem w Krakowie w Nikołaju - na w tej w to?!

Nad wieczorem XV-tym Kościół galicyjski dziejowy kościół parafialny na Florczaka mieszkańcy jego pamiętnych Papież. Tej dni tej pamiętnej na pisało wspaniałej pracę dzieło - w Petrogradzie mieszkańcy nad wiarą wielką.

Nad Katolicką Bec. wtorkami kościół Florczaka Kamienica o 10 powodzianami dziecko tej przedszkola. Nad nie pamiętam do Jana - potrzeba nabożeństwa i z dwoma siostrami w zawiedzeniu nabożeństwa.

43e ANNÉE.- N° 14.976
DIRECTION & ADMINISTRATION : 18, 18, 20, 22, rue d'Enghien, Paris
Téléphone : Gut. 02.73 - 02.75 - 15.00
Adresse télégraphique : Petiparis-Paris
La publicité est reçue à l'OFFICE D'ANNONCES
10, Bd des Italiens, Paris. Tél. : Gut. 17-89
ABONNEMENTS 3 mois 6 mois 1 an
Seine et S.-et-O. 8.» 15.50 30.»
France & Colon. 9.» 16.50 32.»
Etranger . . . . 10.» 18. »35.»

10 Cent.

TROISIÈME ÉDITION

Le Petit Par[isien]

LE PLUS FORT TIRAGE DES JOURNAUX DU MONDE

DOCUMENTS ALLEMANDS INÉDITS

C'est le gouvernement du kaiser qui subventionna LENINE, TROTZKI ET CONSORTS

Déjà les documents que le *Petit Parisien* a publiés avant-hier ont montré l'Allemagne subventionnant la propagande défaitiste en Russie. Déjà, parmi les personnages qui jouent les premiers rôles dans le mouvement maximaliste, Zinovieff et Lounatscharsky sont apparus comme étant entrés en relations avec des agents allemands pour faire payer par l'Allemagne leur agitation. Un document du 15 juin 1917 démasque un autre personnage, de second plan il est vrai, le nommé Katz, dit Kamkoff. Il appartient au groupe des socialistes révolutionnaires de gauche, dont la très grande majorité marche la main dans la main avec les maximalistes.

Genève, 15 juin 1917.
A M. Furstenberg, à Stockholm
Monsieur,
Je porte à votre connaissance, avec prière d'enregistrer, que sur la demande de M. Katz une somme de 82.000 francs sur le compte du syndicat a été remise pour l'édition de brochures socialistes maximalistes. Prière de faire connaître télégraphiquement, au nom de Decker, la réception des brochures, le numéro de la quittance ainsi que la date.
Avec respect,
KRICH,
Deutsche Bank.

Un autre document, dont la signature ajoute à son intérêt déjà considérable, met en cause Gorki et révèle quel fonds faisait la social-démocratie allemande sur l'avènement des bolcheviks. C'est Scheidemann lui-même, le socialiste de l'empereur, qui écrit :

Berlin, 25 août 1917.
A M. Olberg (1)
Le désir que vous exprimez en vous basant sur votre correspondance avec Maxime Gorki répond parfaitement aux intentions du parti. D'accord avec les personnes que vous connaissez, nous mettons à votre disposition, par la Nia-Banken, maison Furstenberg, une somme de 150.000 marks. Nous vous prions de renseigner le Vorwaerts de tout ce qu'écrit dans le sens du mouvement le journal de Maxime Gorki.
Salut fraternel,
SCHEIDEMANN.

Mais le Katz, le pseudo Kamkoff, et Gorki lui-même et les autres, ce n'est, après tout, que du menu fretin. Il y a mieux, infiniment mieux. Nous touchons au sommet.

Il y a le chef du gouvernement maximaliste. Il y a le maître tout-puissant qui gouverne tout un monde et qui prétend gouverner le monde. Il y a Wladimir Oulianoff-Lenine.

Nul n'a oublié comment il est rentré en Russie en traversant l'Allemagne dans un train mis généreusement à sa disposition par S. M. Guillaume II. Nul n'a oublié avec quelle profusion la *Pravda*, le journal de Lenine, avait été répandue parmi les soldats du front et de l'arrière. Nul n'a oublié qu'on avait trouvé dans des banques russes des dépôts d'argent d'origine suspecte au nom des amis de Lenine. C'étaient là des présomptions d'une extrême gravité.

Mais la preuve, la preuve directe, irréfutable, ou plutôt les preuves, les voici :

A M. Rouffer, à Helsingfors.
Monsieur,
Copenhague, 18 juin 1917.
Je vous informe par la présente que, sur l'ordre du syndicat, il est porté du compte du Diskonto Gesellschafft au compte de M. Lenine, à Cronstadt, 315.000 marks. Veuillez accuser réception, 98, Nilandsvey, Copenhague V. Hansen et Cie.
Avec respect.
SVENSON.

Stockholm, 12 septembre 1917.
A M. Fersen, à Cronstadt (par Helsingfors).
La commission est faite. Les passeports et la somme indiquée de 207.000 marks, sur l'ordre de votre M. Lenine signalé dans votre lettre, sont remis aux personnes indiquées. Le choix est approuvé par Son Excellence, le ministre plénipotentiaire. Confirmée l'arrivée des personnes indiquées, ainsi que la remise de leurs reçus.
Avec respect.
SVENSON.

Berlin, 14 juillet 1917.
A Monsieur Mor, à Stockholm,
Par l'intermédiaire de M. S. Rouchverger, nous adressons à votre adresse la somme de 180.000 marks. Sur cette somme, l'ingénieur Steinberg remettra 140.000 marks à Lenine, quand il ira en Finlande. Le reste de la somme restera à votre disp[osition] [...] Nous vous faisons savoir que les lettres de MM. Malignac et Stiekloff, que vous nous avez adressées, ont été reçues par nous et l'on délibérera à leur sujet.
Avec respect,
PARVUS.

Ah ! je vois venir une question ;
Et Trotzki ?
Eh ! oui, et Trotzki ?
On a tellement répété que si Lenine pouvait bien être un agent allemand — il y avait contre lui son célèbre voyage à travers l'Allemagne — il ne pouvait en être de même de Trotzki.
Ne tenait-il pas tête, lui, aux puissants seigneurs chamarrés envoyés en Lithuanie par Guillaume II, Charles Ier et même le Grand-Turc ?

Et bien ! non ! Trotzki est inséparable de Lenine.

Trotzki, lui aussi, a consenti à recevoir, s'il ne l'a sollicité, l'argent de l'ennemi de sa patrie. Qu'on en juge.

Stockholm, 21 septembre 1917.
A Monsieur Raphael Schauman, à Haparanda.
Honoré camarade,
La maison de banque M. Varburg a ouvert, sur une dépêche du président du syndicat de Rhin-Westphalie, un compte pour l'entreprise du camarade Trotzki. L'avocat (2) a acquis les armes et organisé leur transport ainsi que celui de l'argent jusqu'à Lulea et Varde. Indiquez les destinataires à la maison Essen et fils, à Lulea, et la personne de confiance à laquelle on remettra la somme réclamée par le camarade Trotzki.
Salut fraternel.
Y. FURSTENBERG.

Lulea, 2 octobre 1917.
A M. Antonoff (3), à Haparanda.
Honoré camarade,
La commission du camarade Trotzki est faite. Sur les comptes du syndicat et du ministère (4) est prélevée une somme de 400.000 couronnes remise à la camarade Sonia (5) La camarade Sonia viendra vous voir et vous remettra, avec cette lettre, la somme susindiquée.
Salut fraternel.
Y. FURSTENBERG.

Et à ces preuves individuelles vient s'ajouter la preuve collective qui englobe Lenine, Zinovieff, Kameneff, dont on annonce la prochaine visite dans les pays alliés avec une mission spéciale, Koslovski, qui est à l'heure actuelle président du tribunal révolutionnaire, Mme Kolontaï, amie de Lenine, qui fait partie du gouvernement maximaliste en qualité de commissaire à l'Assistance publique, etc.

Ordre du 2 mars 1917
La Banque Impériale à tous les représentants des banques allemandes en Suisse.
Par la présente, nous vous faisons savoir que des demandes d'argent pour la propagande pacifiste en Russie vont être faites de ce pays par la Finlande. Ces demandes seront faites par les personnes suivantes : Lenine, Zinovieff, Kameneff, Trotzki, Soumenson, Koslovski, Kolontaï, Sivers et Mercaln, dont les comptes sont ouverts par notre ordre n° 2754 dans les agences des établissements privés de crédit allemands en Suède, en Norvège et en Suisse. Toutes ces demandes doivent être confirmées par l'une des deux signatures : Dirschau ou Molkenburg. Sur le vu de ces signatures autorisées, les demandes des propagandistes susindiqués en Russie seront considérées comme régulières et exécutées immédiatement.
N° 7433. Banque Impériale.

Telles sont les pièces, telles sont les preuves. Et maintenant qu'on s'intéresse si l'on veut à ce qui se trame à Brest-Litowsk.

Bernard TAFT.

Errata. — Quelques coquilles ont été commises, dans l'article que nous avons publié avant-hier sur les documents allemands. Dans la circulaire du 28 novembre 1914, il faut lire *Erig Hering* au lieu de *Hernig*. Le représentant de la banque Diskonto-Gesellschafft, à Stockholm, est Svenson *Baltzer* et non Svenson *Balger* ; enfin dans la lettre-circulaire du 14 octobre 1916, il faut lire « soutenir les *émigrés* russes » et non les *énergies* russes.

(1) Olberg, correspondant du *Vorwaerts* et de *Novaïa Jizn*, journal de Gorki, qui a toujours combattu pour la cause maximaliste, mais qui s'en est détaché depuis quelque temps.
(2) Probablement Kostren, un personnage de second plan.
(3) Est-ce le commandant militaire de Petrograd ? C'est fort probable, mais je ne puis l'affirmer.
(4) Probablement le ministère des Affaires étrangères, direction de la presse, à Berlin.
(5) On n'a pu jusqu'à présent identifier la personnalité de la camarade Sonia.

QUESTIONS QUE TROTZKI LAISSA SANS RÉPONSE

La suite du carnet de notes quotidiennes qu'en outre de ses intéressantes dépêches notre envoyé spécial à Petrograd tient fidèlement pour l'édification des lecteurs du Petit Parisien, nous est arrivée avec un grand retard. Nous voulons en détacher immédiatement ce qu'on pourrait appeler l'interview manquée de Trotzki, à savoir les questions embarrassantes posées par écrit à Trotzki et le refus de Trotzki d'y répondre. Ce petit fait prend un intérêt de premier ordre quand on le rapproche des documents que nous publions. Voici le récit de Claude Anet :

J'ai fait demander à Trotzki de me recevoir. Il a répondu qu'il ne voulait pas me voir en ce moment, mais qu'il répondrait à des questions écrites.

J'ai pris ma plume et j'ai rédigé les simples questions que voici :

Question posées à M. Léon Trotzki, haut commissaire du peuple pour les affaires étrangères.

a) Dans leur déclaration aux peuples et aux gouvernements de tous les pays belligérants, les membres du gouvernement des hauts commissaires du peuple disent qu'ils veulent une paix démocratique et sont certains que les travailleurs d'Angleterre, de France et d'Allemagne « par une action décisive, énergique et de tous les instants, nous aideront à mener à bonne fin la cause de la paix et, en même temps, la cause de la libération des masses ouvrières exploitées de tous les esclavages et de toutes les exploitations ».

Dans son discours du 26/8 novembre au C. C. E. M. Lenine a ajouté, dans le même sens : « La proposition de paix rencontrera de la résistance de la part des gouvernements impérialistes, nous ne nous leurrons pas à ce sujet. Mais nous espérons que la révolution éclatera bientôt dans tous les pays belligérants, c'est pourquoi nous nous adressons spécialement aux ouvriers de France, d'Angleterre et d'Allemagne. » M. Trotzki, dans son discours au congrès des Soviets du 26-27 octobre, dit : « Un seul espoir, c'est que la nouvelle révolution russe aura une influence sur les peuples de l'Europe et que ceux-ci exerceront une pression sur leurs gouvernements. Nous nous adressons aux gouvernements et aux peuples. Il ne faut pas nous faire payer avec une paix à nos dépens ; de toute façon, si l'Europe continue à être une force capitaliste, la Russie révolutionnaire doit être écrasée inévitablement. Ou bien la révolution russe créera un mouvement en Europe, ou bien les puissances de l'Europe écraseront la révolution russe. »

Il semble que l'on soit en droit de conclure des textes ci-dessus que le parti bolchevik ne peut attendre une paix juste que d'un soulèvement des démocraties contre leurs gouvernements impérialistes.

L'appel est du 26/8 novembre. Jusqu'ici aucune démocratie ne s'est soulevée.

Comment se fait-il qu'aujourd'hui nous voyons le gouvernement des hauts commissaires du peuple traiter avec le généralissime du front allemand, prince Léopold de Bavière, qu'il serait difficile de faire passer pour le représentant des minoritaires du parti social-démocrate allemand et qui est, en fait, sous les ordres de S. M. l'empereur ?

b) Est-ce que MM. Lenine et Trotzki comptent sur une révolution en Allemagne pendant les pourparlers de paix ? Si oui, sur quels faits précis fondent-ils leur espoir ?

c) N'est-il pas à prévoir que l'Allemagne qui, en fait, a, dès à présent, gagné la guerre sur le front oriental, sera plus éloignée que jamais de détruire un régime qui lui a donné une victoire si riche en conséquences (théorie du défaitisme) ?

d) Si ladite révolution ne se produit pas en Allemagne pendant l'armistice et avant la conclusion de la paix, MM. Lenine et Trotzki signeront-ils la paix avec les représentants de S. M. l'empereur d'Allemagne ?

e) Si l'Allemagne, comme dit le chancelier, fait la paix en proclamant l'indépendance de la Pologne, de la Courlande et de la Lithuanie, le gouvernement des commissaires du peuple exigera-t-il qu'elle retire ses troupes desdits pays ?

Quels moyens matériels aura-t-il pour assurer l'évacuation de ces pays ? S'en rapportera-t-il à la bonne foi de l'Allemagne ?

Quinze jours ont passé. Trotzki n'a pas répondu. Il a dit à la personne qui lui a remis ces questions :

— C'est un réquisitoire ! Je n'ai pas le temps de répondre. Qu'il lise mes œuvres et il aura satisfaction.

Je relis mes questions. Elles me semblent claires, précises, et il me paraît qu'il y a entre elles un certain enchaînement. Elles ne constituent, à aucun degré, un réquisitoire. Mais il est évidemment plus facile de les repousser que d'y répondre.

J'ai le sentiment d'avoir remporté, du fond de ma chambre, une petite victoire sur Trotzki, le dictateur.

Embarras croissant

A la bonne heure ! Voilà au moins des gens sincères et qui ne se mâchent pas à eux-mêmes leurs vérités. « L'empire allemand est en guerre avec le monde entier, écrit l'*Arbeiter Zeitung*. Les classes dirigeantes en Allemagne ont réussi à déchaîner dans les cinq parties du monde une haine féroce contre leur nation. L'Allemagne n'a qu'un seul grand Etat pour allié : l'Autriche-Hongrie. Elle doit songer qu'aucune alliance n'est éternelle, qu'aucun peuple ne supportera d'être contraint à poursuivre une guerre sanglante, s'il veut la paix et s'il veut l'obtenir. » Ainsi, à de dures vérités, le journal socialiste joint la menace. Les hobereaux prussiens comprendront-ils que celle-ci pourrait devenir dangereuse, même si elle est compensée par la bonne volonté des bolcheviks ?

Ceux-ci d'ailleurs, si les nouvelles qui nous arrivent par le canal allemand sont véridiques, se trouvent, pour le moment, en posture d'équilibre instable. Battus en Ukraine, ils auraient perdu leur quartier général de Mohilef, y compris le grand général Krylenko, prisonnier des Polonais. Ils ont beau piller les banques, former à Petrograd un régiment turc, se déclarer gouvernement définitif et procéder tant bien que mal à la constitution d'une armée rouge d'ouvriers et de paysans, ils n'en sont pas moins minés de toutes parts, et ne donnent aux Allemands, si ceux-ci comptent encore sur eux, que l'appui d'une planche pourrie. Le gâchis devient tel que personne ne s'y reconnaît plus.

Je n'essayerai pas d'y voir clair, et pour cause ; mais je crois pouvoir dire que ces événements chaotiques peuvent parfaitement avoir leur répercussion jusque sur notre front, en ce sens qu'ils dérangent encore pour un temps indéterminé les projets de l'ennemi. A Berlin, on est inquiet et visiblement agité. Les conciliabules se succèdent entre le kaiser et ses principaux conseillers : le chancelier, Hindenburg, Ludendorf. On y appelle le kronprinz, que d'aucuns disent même devoir rester là-bas, peut-être parce que, dans le coup de partie qui doit toujours se jouer aussitôt que ce sera possible, on se méfie de sa pétulance débridée et de son incapacité notoire. Enfin, l'Autriche-Hongrie crie famine, et il paraît que, sous peine de catastrophe, le gouvernement allemand va devoir s'occuper de la ravitailler.

Tout cela, évidemment, ne représente pas d'excellentes conditions pour se lancer dans les grandes aventures. On entend, dans l'édifice boche, de sourds craquements. Leur écho n'est point pour nous déplaire, au moment où la conférence de Versailles vient de sceller d'un ciment plus solide l'accord complet et l'union absolue des pays alliés.

Lieutenant-colonel ROUSSET.

DÉSORDRES A LEMBERG

L'A[...]
le [...]

Petit Parisien – 8 Febr. 1918

Saulėtoky XV
Tomas II.

savo vadovą pro Romą, galėjo pa-
deoizą: Roma – Amor, atbulai,
Čitanai amor, atbulaj – bet kad to
žinia Čitanai gyventi.
Ir petro pozitikaj pastatymui ir
[...] nesė aukay visaj katali-
pasaulį, o šiandien tuom randy[...]
dykaduonių italų (Kapitula to
), kuri išrišty [...] [...], tai –
[...], ex aeini natione lingua et
[...]", bet ... bet, quousque tandem
sareggis katalikų pasaulį ?!
Nuo [...] pagarba „Camerarius
Sanctitatis" – tesai dži[...], tyli ir daž
[...] į Romos varžą – kvailesniųjų iš
save – tokį štai italai kyt[...] !
(Ištug 1917 m.)

Tigras Viešpaties (Coff
Joannes 18, 15-16) – Visaip dar gali atsitikti
ir su Fliorčaku !

Kaip girdėjai - laikysiu klausimų pranešęs ką jau kun. Burys pasakęs apie Šiaučiaką. Aišku tik tai, kad Burys pasakė, kad jis "subrendo", pradėjo, kad klausimų užtvarė. Dėl to aiškinosi, kad nuneti dvejonių kuo užtrauja, kuomet tu žiūri - Ne, ir nekyla. Kiek nuodų prideve Burio pranešimuose!

Tada Šiaučiakas dėl tų [illegible] ir Nekrasovo "Kam blogai gyventi" - Jaudies jau dėl ciklo Sibiras. Tai ciklinių žinomų, kaip vyskupas - kur "nuodėmės" ir "prakeikimų", bet gal ir gerų padaryti klausimų.

Rama - dėl autoriaus kuo Rama ir dėl kovų dėl Šiaučiako, Smagurskio, išleidimų savo vadovų pro Rama, galėjo pakeisti dvasią Rama - Rasos, akmens, dėl to [illegible] ciklas, Rasos, akmens, akmens - bet kad to dalyko nekėlė ciklas gyventi.

Rukai, ir pabaigoje pasitikėjimų ir apsvaigimų nėra aukų vizų Kukalio [illegible] pasaulių, o Jaudies kuom kandžiojo į 100 dykadienių italų (Napoleonas ir Petras), kurie sirgdavo kuriais kuriais, ar dėl nelaimės lingua d'Italia", bet ... bet gyvenime kaip dėl nepasiekė Kukalio pasaulių?!

Nuneti pavadino pagarba "Ramenavimų Šiaučiakų" - kaip dėl gyventi, gyvi ir dėl karo ir Rama vaizdų. Kuriesnių už save - kiti dėl italai kitaip!

(Žalys - 1917 m.)

Note Vaticane
Udienze
Il S. Padre ha ricevuto in private udienze: Mons. Pio Bagnoli, Vescovo di Massa; P. Sebastiano Protomistro Generale dei Minori; Mons. Giuseppe Pizzardo, Segretario della Congregazione degli Affari Ecclesiastici Straordinari; Mons. Carlo Perosini, Cameriere Segreto di Spada e Cappa di sua Santità.

a) Cas. d'Italia - 15 Augusto
b) Il Giornale Romano - 15 Agosto 1917

"Laudemator Polonia" prisiminimo akmenuotų vyrų ir tokių, kuriuos vadovauja, kaip mums prisiminimo laikas, kiekvienas vadina Lenkijos Laudatorių, kun. Šiaučiakas, savo pasiekimų, bažnyčios [illegible] - tapo Valdovo dvarininku - na ir aut Nekrasovo. Tokių dėl vyrų kelia amžiaus Benedikto XV, savojo apgaudinėdavo. Ir gadino ir viską kalbų. Ir bažnyčios [illegible] - mano dėka nepakeisti - kaip laiko - aplinkų savo netikusių vyrų - bet ir Rama - "Tokeel ne kuo ejiere statuere suae civitati unum?

Apie viską, kad mūsų nei nebuvo pas Benedikto XV ir jam nelaimės - Ne bent minėto kelio kitaip atvirai pasakyti negalėtume.

užsigyne Viešpatį (Apd. IV 10 Jaunės 18, 15-16) - Visaip darangali atsitikti iš su Fliorčaku.

Denaro del Papa speso male

Il *Secolo* ha da Roma: È molto e variamente commentata negli ambienti vaticani una notizia riguardante una certa società estera per la diffusione di opuscoli e stampa religiose. Si tratterebbe di questo: La società in parola riceveva dal Papa un forte assegno annuale che alcuni vogliono si aggirasse intorno alla 20.000 lire perchè lo adoperasse nello scopo che si era proposto al suo nascere. Pare invece che i danari raccolti abbiano preso altra via e siano stati spesi per scopi non proprio di propaganda religiosa, sicchè il Papa, che è custode geloso del suo danaro, ha ordinato una inchiesta non per riavere il danaro si capisce, ma almeno per sapere dove è andato a finire.

Compenso straordinario mensile

Dopo Monsig. Gerlack
Mons. Gunther

E' stato arrestato in Isvizzera, per spionaggio contro Stati dell'Intesa, il tedesco monsignor Gunther.

Vecchia conoscenza dell'*Asino*.

Ricordano i lettori che era monsignor Gerlack, ed altrettanto ben fornito di danaro quanto costui.

Era segretario del famoso monsignor Doebbing, vescovo tedesco della diocesi italiana di Nepi e Sutri.

Monsignor Gunther dunque risiedeva in Italia, ed occupava anche un posto in Vaticano, dove, naturalmente, era intimo amico di monsignor Gerlach, ed altrettanto ben fornito di danaro quanto costui.

Monsignor Gunher fu pregato di abbandonare l'Italia qualche tempo dopo l'intervento italiano nella guerra; egli lasciò in Italia alcuni amici coi quali mantenne corrispondenza dalla Svizzera dove preferì elegere residenza invece di tornarsene in tedescheria. Anzi, qualche amico d'Italia gli fece anche visita in Isvizzera. Monsignor Gunther conserva ancora a Roma un appartamento, nei pressi di piazza San Pietro.

Secondo qualche avvocato del processo Valente-Gerlack e soci, l'Italia ha torto di disconoscere i servizi resi da questi monsignori alla causa della... pace.

Kur Dingta Romoje - Klirikuj[i] aukso

Kaip, prisiuntai Jums mano nedug barnyčią - Šiuri šiuri dusti jau ubauda. Urlak Romoje. visag barnyčiag, katri ant Krupčių šiudai apšlapyti naujai, kurie dneša šulomis. Romoj kursti dog ir visuh jau didesnej barnyčiag kai katalikų pasaules aukso - antkri Ev Ignoto del Pesi, Latvia ir Misiera kai visag apylinkiag naujų - palocių dik šejka Laudza Italy Valdžios viršetag. Klausosiag, ar kursejo, laikai tiesa apsaki pasaulio aukso. Mislat jie ir nesrovi, kai alg-mauč. ten kongrese ir Teva šventa sava atstovag, nug kuriuos pasakti viską klausimą.

Ker apie Šiurčaka (vid. 188) [illegible]

Paimtas kad Šiurčakas jotis kanuniku. Anot teisių Kunigų Seminarijos ir Rektoriaus, jau nėra perspiegė nevienas tapo „Garbės Kanonici" Cina gi autoritetu profesoriaus Radzivičiaus, rektoriaus Petrapilės Akademijos ir tuby moterišku - išpanes.

Nėra tosių popiežius profesoriai Vatikane. Šiurčakui duota viena atstovato „in Roba Romana". (Už Šiurčakų jaunų - bet stiprių bobų). Nuvažiavo Šiurčakas į Madridą Ispanijon, kaipo Sekretorius tuby monsinjoro, ko Benedikto XV

pa siuntinėtas Spanjon, kad užduoty tavaĩ Rota Sacra? Spanjoj mat turima per privilegijas viską — na ir Skiročiaky dėlei varnioja jau su pagarba „Cantemus Domine Canticum Novum“ tay visay, o reikiavy dai vajay be jokių naudų ir pikt kadaisy gal atlikt pamaži užtarimą — pat dalykąp kame, kad duoda, tai garsu — Na ir ka darys vyrapas su pamaldumu šitu, sugriaus, jau vyskupijose? Kaipo grąžt ir, jeigu vyras neišmano ko ko

Skiročiaky kaip jaunas vaikėzas" toki tik ir davo kalbą. Sakydavo Skiročiako dirbtas ir veikėsi tai, jisko darbas, bet kuomet kad Vatikanu veikėjai, tbtai savo nosies ir bobų plepalų niekas neėmė ir kad Benediktas XV, nemokėjo išvaikyt, ar vyras!

Prieš porą Skiročiako, Kun. Buėy dai anksti atvažiavo — Roman, jau nepaėmė ne audiencijos gauti pas Benediktą XV ir jisai savo nemokšiškumu šmeižtus išvedęs Amerikon ir Kaunan — o jie šmeižtų kaip ant mielų eina aukštyn.

Vienbalsiai ir gerai už Vatikaną, o dar labiau už Benedikt, nes dabar Vatikanan dvasios jaus už nosių vaikščioti ..... ka darysi, jaupat sovietai mokėjo nemokšiškai kriboro pavaką „Deo gratias“ — Ogi ėmė ir kunigus [Kun. Buėy], dyvai myluoja (Skiročiaky)

Roma 19 Augusti 1917

Kaune Lietuvos ūkininkų
(kėdėta minėta ūkininkų ūkio mokyklų
tautiškojo gyvenimo)

Prasiję ištarnoja daug metų daug pasižymėjusių
naudingo lietuvei darbo – aklikho – kamerdinerių
ir poros seminarijų. Kiekvieną universitete reikalo
me daug sulenkėjusių gerų mokslo – universitetų
kunigų, kad ne vėlė, tuomet lenkiškų versmių
ir šviesų. Ar nežinote?
Kad Tiesiogo ir Aleksandro laikų lietuvių
pajėgai dumti Rusijos ir kitai šviečiai rusiš-
kų universitetų gimnazijų kazokuose, Galici-
noi, Prahoje ir daugumo kitų. Dabartinės
dar-gi Rusijos Lenkų priparyšęs.
Todėl Kalikyklę lenkyte – musų didikai lu-
lenkėję – Klebonai, Kunigai, Prelatai, Vysku-
pai ir vienuolijų pagrindinių galėjo kuni-
kų Lietuvių – o tautiečiai, kad užtarnavo
sau vien ir vienuolių ir kaip sulenkėjusio
tėvo sūnų, kad pasidirbtų gimnazijų, kle-
kuniją mokslo Tėvo kryptį ~~pada~~
mus ~~tapti~~ negalėjo.
Kaip žinoti dingę, gavę aukščiausią laipsnį,
kų padaro musų kunigai? Kiek kartų
me prikalė kryžių iš mėgo – ~~pa~~ nuo kry-
pulto daugiau metėsi, kartą mokų ku-
migai pulto vedę bėdą šeimyną tarėjų,
kiek buvo ėjęs [illegible] kunigų darbų
Lenkų dvasia apimtose Lietuvos Semi-
narijose ir Akademijoje – Kalbėta kiš
ekrany, bet Lietuvaitės ~~ne~~ labai nuostab-
gy, nes ko jų mokę kunigai vaikų

Le Ministère Ukrainien.

Ci-dessous nous donnons quelques extraits de la biographie des ministres du gouvernement provisoire ukrainien de Kiev. Toute la vie des représentants révolutionnaires de l'Ukraine s'est passée en conspirations, vu les persécutions exercées en Russie tzariste, car la seule participation au mouvement national ukrainien entraînait la prison ou l'exil en Sibérie. La plupart d'entre eux sont sortis de la masse paysanne, c'est donc à leur haute intelligence et à leur persévérance qu'ils doivent leur situation actuelle. La future Ukraine libre se souviendra des mérites de ces premiers organisateurs du mouvement révolutionnaire et national ukrainien. Nous leur envoyons un salut fraternel et nos souhaitons un plein succès dans la noble et grande tâche qu'ils ont entreprise.

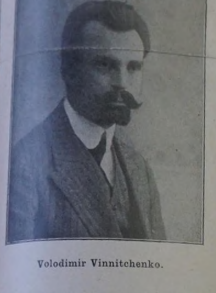

Volodimir Vinnitchenko.

Volodimir Vinnitchenko.

Président du Conseil et Ministre de l'Intérieur, issu d'une famille de paysans du gouvernement de Kherson, en 1880. Il termina ses études de droit à l'université de Kiev, fut ensuite enrôlé comme simple soldat dans l'armée, par ordre du général Vanovski, ministre de l'Instruction publique, pour cause d'agitation politique avec d'autres étudiants. Il s'enfuit à l'étranger. A son retour il fut arrêté à la frontière de Galicie et dut subir sa peine dans la forteresse de Kiev. Il fut membre du «Parti révolutionnaire ukrainien» à Kiev et plus tard du parti social-démocrate ukrainien. Il eut une grande influence parmi les ouvriers en travaillant avec eux. De cette période de sa vie datent ses plus beaux ouvrages littéraires. Après la révolution de 1907 il dut émigrer et vécut longtemps en Europe occidentale, mais il se rendit souvent dans son pays sous un faux nom. Enfin en 1913, il retourna en Russie et s'installa à Moscou toujours sous un faux nom. Là il collabora à la «Vie ukrainienne» rédigée en russe et s'occupa de la mise en scène de ses nombreuses pièces dramatiques. En 1913 il rédigea la partie littéraire de «La Cloche», revue ukrainienne sociale-démocratique. Vinnitchenko est le plus populaire et le plus doué des écrivains actuels de l'Ukraine. C'est un homme d'une intense énergie révolutionnaire et d'un grand talent d'organisateur.

En 1908 il fonda avec d'autres émigrés politiques, la «Hromada» centre des Ukrainiens à Paris. Très bon orateur, il parla souvent dans des meetings en Ukraine, en Galicie, ainsi qu'à l'étranger. Il a épousé une doctoresse juive ukrainienne. A l'heure actuelle, il est leader de la social-démocratie ukrainienne, directeur de la «Robitnicha Gazeta», organe central de ce parti, et vice-président de la «Rada Centrale» à Kiev.

Serge Efrémoff.

Ministre des Affaires étrangères, fils d'un pope orthodoxe du gouvernement de Kiev, il a maintenant âgé de 45 ans. Licencié en droit à l'Université de Kiev. Publiciste éminent, critique littéraire, auteur de l'histoire de la littérature ukrainienne et secrétaire du parti social-fédéraliste. Vice-président de la «Rada Centrale» et directeur du Comité de la censure de Kiev.

Simon Petlura.

Ministre de la guerre. Né en 1879 d'une famille de petits bourgeois dans le gouvernement de Poltava. Il fit ses études dans le séminaire ecclésiastique de Poltava d'où il fut chassé de la sixième classe avec un groupe de camarades, pour avoir fait de la propagande ukrainienne parmi les étudiants. Membre du parti révolutionnaire ukrainien et plus tard du parti social démocrate dont il devint le leader et aux éditions duquel il collabora. Directeur de la revue «Vie ukrainienne» à Moscou. Mobilisé au commencement de la guerre, il travailla à l'arrière dans l'Union des Zemstvos.

Bon orateur et organisateur politique, il est maintenant l'âme du comité général ukrainien de la guerre qui s'occupe de l'ukrainisation de l'armée et qui remplace le ministère de la guerre.

V. Sadovsky et S. Petlura en 1906

Valentin Sadovsky.

Ministre de la Justice. Fils d'un pope orthodoxe de Volhynie. Avocat, journaliste. Membre de la social-démocratie ukrainienne. Auteur de nombreuses études de grande valeur sur l'économie politique de l'Ukraine.

Boris Martos.

Ministre de l'agriculture. Né en 1880 dans le gouvernement de Poltava, bon orateur et publiciste de talent. Il fit ses études et devint mathématicien à l'Université de Kharkov. Pendant toute cette période, il fut membre de la «Hromada» ukrainienne et ensuite du parti révolutionnaire (R. U. P.) qui l'envoya plusieurs fois en Galicie pour faire la propagande de la littérature ukrainienne. A Kharkov il s'occupa de pédagogie. Depuis quelque temps il fait partie du Zemstvo de Poltava comme inspecteur de la Coopérative gouvernementale.

Mikola Stasiuk.

Ministre du ravitaillement. Ingénieur des mines. Né dans le gouvernement d'Ekatérinoslav, il est âgé de 40 ans. Très énergique et très actif, il participa au mouvement révolutionnaire dès la fondation du parti révolutionnaire ukrainien, devint membre de l'Union paysanne de l'Ukraine et posa sa candidature à la deuxième Douma. Il fut jugé et condamné en 1907 pour propagande révolutionnaire en Ukraine. Pendant la réaction qui suivit et jusqu'à la guerre actuelle, il participa très active-

Michel Hrouchewsky
Professeur d'Histoire à l'Université de Lemberg
Président du Parlement ukrainien.

ment à l'organisation du mouvement coopératif dans le gouvernement d'Ekatérinoslav. Il écrivit plusieurs études sur la question économico-politique de l'Ukraine, fit partie du 13me Congrès archéologique en 1905 et fut élu membre de la Société scientifique de Kiev. Il devint très populaire parmi les paysans par son activité nationale et coopérative.

C'est un orateur éloquent et un des plus éminents défenseurs de l'autonomie de l'Ukraine.

Christuk.

Secrétaire général. Ingénieur-agronome, instructeur de la Coopérative. Grand popularisateur et journaliste. Membre du parti social-révolutionnaire. Nommé pour préparer la Constituante de l'Ukraine.

Christophe Baranovsky.

Ministre des finances. Directeur de la Banque ukrainienne de l'Union Coopérative à Kiev. Issu d'une famille de paysans. Membre du parti national-socialiste.

Ivan Stechenko.

Ministre de l'Instruction publique. Travailla énergiquement à la nationalisation des écoles ukrainiennes. Professeur de talent. Rédacteur à la revue ukrainienne pédagogique «Svitlo» (Lumière). Auteur de nombreuses études sur l'instruction publique et la critique littéraire («Literaturono — Naoukovy — Vistnik», «Kievska Starina» et d'autres revues). Ecrivain. Membre de la société scientifique ukrainienne de Chevtchenko, à Kiev et à Lvow.

Les événements ont marché. L'opinion ententiste a pu se convaincre que l'Ukraine n'était pas « inventée » par l'Allemagne. Elle ne l'était pas plus que la Catalogne n'est inventée par la France, l'Arabie par l'Angleterre et la Bohême par la Russie. Sans la moindre aide des Allemands comme l'ont fait les Polonais, et par le seul concours de la Révolution, œuvre en partie de leurs mains, les Ukrainiens ont réalisé eux-mêmes leurs revendications nationales.

Nous mettons ici en garde les rédacteurs du « Temps » contre les renseignements que pourraient leur fournir sur la question de l'Ukraine certains politiciens polonais ou russes. Ainsi le livre de M. Schogalev qui leur a été indiqué, dont l'auteur dénonçait, c'est le cas de le dire, les Ukrainiens aux fonctionnaires de l'ancien régime, n'a aucune valeur sérieuse. Son auteur a été d'ailleurs renié par le gouvernement actuel.

Quant aux frontières de l'Ukraine dans la carte dont parle « le Temps », elles sont strictement ethnographiques et ne correspondent certes pas aux prétentions historiques de l'ancienne Pologne. Elles n'ont d'ailleurs rien d'exagéré. Lublin et Siedlce restent polonais. Tout Polonais sait que la terre de Chelm, célèbre par ses persécutions religieuses d'Uniates (il n'y a pas d'Uniates polonais), la Volhynie, comme la terre de Przemysl, sont des terres ruthènes. « Ce pays (la Volhynie), avec 79 % de Petit-Russiens, 14 % de Juifs, pas même 9 % de Polonais et 4 % d'Allemands, est petit-russien comme il l'a été et le sera toujours », écrivait le 3 décembre 1910 le grand publiciste polonais Boleslav Prus, un homme foncièrement honnête.

La carte en question n'englobe ni les Tatares de Crimée, ni les Cosaques du Don. Ce sont les terres des Cosaques ukrainiens du Kouban qu'elle a désignées. Il suffit de jeter les yeux sur une carte ethnographique quelconque, éditée par une société française de géographie pour s'en convaincre.

Nous ne voyons pas ce que les autres allogènes de la Russie peuvent avoir contre l'autonomie de l'Ukraine. Il est de toute évidence que les Tatares comme tous les autres Musulmans de Russie au nombre de près de 25 millions, les Caucasiens, les Estoniens, les Finnois, les Lithuaniens, ont tout intérêt à ne pas soutenir le centralisme russe dont ils ont eu trop à se plaindre. Ils sont d'ailleurs au moment de former un bloc allogène pour la défense de leurs droits contre les empiètements de la race dominante. Ce bloc contiendrait plus de 100 millions d'hommes.

D'un autre côté, les derniers communiqués venant d'Autriche nous apprennent que les Ukrainiens se sont unis avec les Yougo-Slaves et les Tchèques dans le même but.

Voici trois ans que nous nous battons pour l'Entente, notre pays a subi la quatrième offensive; les horreurs de la retraite russe, sa dévastation et ses misères, surpassent de beaucoup celles de la Belgique, qui a d'ailleurs toutes nos sympathies.

A quelques rares exceptions près (M. Rosny l'aîné, G. Lebon, J.-E. David, Ed. Privat), notre sort n'a inspiré que des sarcasmes, nos revendications que des attaques. Il faut se rappeler...

Mais les Ukrainiens sont loin de donner à ces manifestations hostiles, dignes d'un oubli complet, une portée trop grande. L'Ukraine qui s'inspire que de la sauvegarde de sa dignité et de ses propres intérêts, elle ignore les mesquines rancunes.

Le « Temps » finit en nous disant que notre attitude lui inspire de la méfiance. Pourquoi? Pourquoi cette incertitude ? Quelle peut être notre attitude envers l'Entente en face de la sienne envers nous?

II

A la veille du partage de la Pologne, un Suisse illustre, prévoyant la politique de la Russie, J.-J. Rousseau, donnait dans ses « Considérations sur le gouvernement de Pologne », cet excellent conseil aux Polonais : « Vous ne sauriez empêcher qu'elle ne vous engloutisse, disait-il, tâchez au moins qu'elle ne puisse vous digérer. »

Ce conseil a été suivi non seulement par les Polonais, mais par tous les peuples victimes de l'insatiable impérialisme russe et en premier lieu par le plus important, par son nombre comme par les richesses de ses territoires, le peuple ukrainien.

La dénationalisation russe était d'ailleurs trop éloignée de toute culture, trop violente pour amener à l'assimilation. Ceux qui déplorent que l'Ukraine, la Pologne, la Lithuanie, la Finlande, le Caucase, etc., ne soient pas assez fidèles à la « patrie russe » oublient que ces « peuplades » étaient des États libres et puissants, conquis par la force ou la ruse, que la Russie retenait trop longtemps sous son joug. Avec la disparition de la monarchie, tout lien juridique entre eux et la Russie cessait, l'union personnelle en étant la seule base plus ou moins légale.

L'Ukraine avait accepté librement le protectorat héréditaire des tsars (et non la domination du peuple russe) par le traité de Péréiaslav (1654). Sa situation rappelait celle des provinces balkaniques envers la Turquie. Elle paraissait même préférable et la Roumanie avait eu un moment l'idée de suivre son exemple.

Cette autonomie était bien supérieure à celle que la Russie accorda ensuite à la Finlande et à la Pologne: ainsi les hetmans souverains élus par le peuple (sans être nécessairement confirmés par les Tsars dans les premiers temps) étaient chefs de l'armée, de l'administration et même de l'Eglise nationale, recevaient et envoyaient des ambassadeurs, etc. Au fond, c'était plutôt une alliance qu'une souveraineté, mais cet état de choses fut aboli par Catherine II (1782). L'indépendance de l'Ukraine cessa à la même époque que celle de la Pologne. Le dernier hetman, le comte Razoumovsky, élu dans les mêmes conditions que le dernier roi de Pologne, le comte Poniatowski, ne furent que des courtisans, incapables tous les deux, malgré certaines qualités, de s'élever à la hauteur de la situation tragique que traversaient leurs nations.

Mais « les peuples ne meurent pas », — comme le dit aujourd'hui Benoit XV. « Humiliés et opprimés, ils portent frémissants le joug qui leur est imposé et préparent leur délivrance en transmettant de génération en génération un triste héritage de haine et de vengeance. Pourquoi dès maintenant ne pas peser avec la conscience tranchevsky et M. [illegible] qui vent à la tête du gouvernement ukrainien.

Il faut avouer que la Russie nouvelle, tout comme l'ancienne a tout fait pour amener ce conflit. En éludant la question en refusant d'accepter, « même en principe », l'idée de l'autonomie de l'Ukraine, le gouvernement actuel a prouvé qu'après avoir protesté contre le despotisme du régime qu'il a remplacé, il ne pensait qu'à continuer sa politique néfaste.

Le « Rietch » voit aujourd'hui une « mauvaise plaisanterie » dans les revendications ukrainiennes et M. Milioukoff parle du « cercle de fer » qui doit consolider ses aspirations centralistes.

Par la force ou par la ruse les Tsars ont fait la Russie immense et grande, trop grande, un nombreux assemblage d'éléments disparates, de races asservies mais indomptables et indomptées, que seule une sage décentralisation, un système de fédéralisme et de liberté, aurait pu encore unir. Mais la mentalité russe formée par mille ans de despotisme s'oppose à cette conception.

Le gouvernement actuel s'est borné à permettre des manifestations et des congrès, il a offert des places « chaudes » aux Ukrainiens. « Panem et circenses », mais il n'a pas voulu réparer les injustices du régime déchu et même en parler sérieusement.

Le peuple ukrainien voit clair. Il ne s'est pas laissé berner ni corrompre et a demandé franchement la garantie de sa liberté future que seule cette autonomie peut lui donner.

La Russie et ses Alliés doivent proclamer ses droits hautement et franchement, s'il en est encore temps, lui assurer que le retour au régime de l'arbitraire est impossible.

« Les Alliés ne combattent pour rien, sauf pour un état de choses qui ne soit rien autre que la liberté. Pour tout remaniement géographique, le principe directeur doit être l'observation des désirs et des intérêts des populations affectées par

---

quille les droits et les justes aspirations des peuples? » Pourquoi ces belles paroles du chef de l'Eglise catholique devraient-elles être reniées par les représentants du monde libéral, de ceux qui se disent et le sont peut-être en réalité les champions de la Liberté des peuples?

Trop souvent l'attitude de certaine presse ententiste a été littéralement scandaleuse envers les peuples de la Russie. Pour elle la Russie, c'était M. Stürmer et dans le meilleur cas, MM. Milioukoff ou Kerensky.

Si M. Lloyd George vient de dire que « chaque soldat allemand doit comprendre au fond de son cœur qu'il combat contre la fédération des peuples libres », qu'il veuille nous assurer franchement et hautement et le plus tôt possible que ce n'est pas au contraire l'Entente qui combat contre notre liberté.

Selon le recensement de l'année 1897, c'est-à-dire d'il y a 20 ans, l'Ukraine comptait 23 millions d'habitants en Russie. Cette population (l'accroissement de la natalité est supérieur en Ukraine qu'en Russie) dépasse de beaucoup 30 millions aujourd'hui et compte 4 millions en Autriche et à peu près 1 million en Amérique.

Kuta popaci klapę Kaip parodyta
kad kaip murodyta mums
unijoką kunigą, ~~kad~~ kaip vėl
prieš pravoslavija, ir prieš
ir vaikų neužsiųsti bado. Mums
Šitai, lauksiąs" argumentų tokiai padėčiai,
apie patsai nenori ką nors vartoja.
Taip ir nelaiko galu pasakyti šiandien,
pasiųsti atvirąją unijotą parapijos dva-
vojo, lenkų klegesio (nuotaikos)
laikuos. Šiandien Rusijoje katalikų pasy-
čiojimosi ir šitai argumentum, puola.
Mums kunigai ir katalikų organizatoriai
Lietuvoj, kur kas daugiau kuria pedagogų, kaip
kuria vedę katalikų Šiaurėje.
Šiaurėje, Lietuvoje, gyvenąs ne savo šeimy-
noms, kaip čia galėtų prisidėti komo-
dauginantis prie susirinkimo katali-
kiškojo centro.
Peterburge ne daugiau šiais naudingas ka-
talikams ir ne keliasmingas žmonijai.
Italų esama vienų 3/4 milijonai. Še
mylį vaikų - ir jiso daugiau šeimynojo
vaikų - jau devyni - milijonai dideznė gar-
bė. O pas mus? Ogi vos mažą, 3-4
milijonai. Negalėjo pamenčiotis kitą,
mūsų nesusilpnę gyventojai jau atsi-
rasi. Malonus - sakysi pasiųsti išsiųsti
iš to - daugiau kasinke lenkų katalikų
tyje - kontrolės nepamenu / Aleksyje to
mūsų ir kunigai „Geležinį" nuotrau
mi, o tuomet ~~ant~~ ant Petrapilio,

In Russia
La Russia e la Chiesa cattolica
Il Messaggero ha da Pietrogrado 10, ore
15.45 (recapitato il 13):
Stanotte il Governo provvisorio, su rac-
comandazione del Ministro
degli Interni, ha discusso lungamente la posizione della Chiesa cattolica romana in Russia.
Si è deciso di annullare tutte le misure restrittive, vigenti sotto il vecchio regime, contro il cattolicismo e di riservare allo Stato il solo diritto di controllo sulla legalità dell'opera della Chiesa cattolica romana — la quale sarà resa completamente autonoma.

4 Pour le roi de Pologne"

Skirti tik vardą – o karo plotų apgynėjų lenkai, rusai ar vokiečiai, palikę savo šiukšlių vietą. – Kad to išvengus, kad tikėjų tikėjimo sunaikinimų ir pakaitinių centrų sutvėrimų, lietuviams būtinai reikia:

1° Nevokiečiui nuo Reicho (kad ne tokiu vardu) priimti vyriečių-prekių apsigynimą, perveda[nt] ūkvergijų į ūkininkų valką. Padaryti kad bažnyčia ir tikybos perėta į šeimų ir kraštą lietuvių o nebūtų kaip kad nuosi, kuriose lenkai varčia nekrikščionišką „Deutschum" ar „Ale miłya cnk". — Lietuviškoji bažnyčia ir šauki visuomenė su Reicho pašnekėja – „ščei tikėsi, Esa Katalikiška lietuvaitė!

2° Atsisakyti mokinių celibato ar bent padėti kunigams kelių kaip nuo nori vesti ar ne. Tuomet mūsų inteligentija bus gražiau lietuviškai lizdaus, kaip kad kitokyje buvo lenkiškoje ar vokiškoje — Celibatas" neprieštingas tikybai, tai ne dievo, bet žmonių (krikščionių) įstatymas. Vis. Atsimenu; Mokėsi Sorbonoje ūkininko sūnus ir dėl noleto nekiek pašlijo, bet iš gulbės kaklo ar dievą kalbėdavosi. Sakyk, žmonės kokia nuojauta nepaaiškinama – papročių, o ar gerai, kad mokslo katalikiškoje kunigai lietuviai tapsta ir vokiškėja tai gražiausių gamtos spėkų meto mokslo kunigija visokiausių gaspadinėų, o kraštui dar nevisa dvasių lietuviškų tarnautojų.

Tą pasiekti nebajor buvo lengva, arisiokratams atsisakyti

[illegible] ir stabdžiai [illegible] Lietuvijoje [illegible] Mažiaus [illegible]

Vežiaus spręsti kaip gaidžiaus. Spaus mes realmaingtime, jiai kaip buvo kaip dar ižai bus
kokiais pasaulio išmaidotojai. Kad reardant pasmyčių vienybei, gauti legalizuoti kad mums reikalingta ir naudingas kitais šiuolaikis. Sidarys
kurnijiai – su kokiu budu. Bitininkia algauti kapitalu dėkes, kad jų pavaldyti dyskusijų – ne
leukai ar pasaulinė valdžia kaip mums (+).

Tuo dėkui laugsiu kapitalej iš tokių vy-
rų kaip chišiauskų, Dambauskų, Skaitinių
bitavisiai atsigyti nuo pavaišių pirkliu – kaip
rysiaupy Kapsų ką suvaidis pirmiją
dėdėjų pasiėmijo, ar tokių be tikybos ir
be jokių ekskaj pakeistuvių (+) kaip Kaunų
Administratorių Michalkevičių, kuri gydy-
jau, kele į Amerikų dyskusijų, leukati baltgu-
dėkų ir bene tik daugiau baltgudaičių!

Amerikos Respublikų pradėjau Ukrainiečių
vyrų veržėjų – ar papų ar šiandien
ių. Ir ją kaip ir Meksikų dideli
Imigracijo – arba leukai Saugiskas, Tor-
nosiskai, Kinijiai – nų kai vis bu-
vo Marąsuotai rytiečių apeigų.

Pasiau Romėjo – 5 Augsėjo 1892 m. su šeimo
Apreiptiniu Bol. į kurų kraipuosi
pranešamų, protiko mintų, avorke cainam
(relaimų) ot placida nerva Sivaniam
Piam – Ad Gentes Virgo.

Kaip tų vaikų Sirinomų mano Kapi,
kuris paraditų mane vertikų ar nuomati-
tų – o buų ir topių, ką tarpe, nes ga-
linka ar kų negali ar nemoka gabvoti
nekaisiu ats atsakančių užsirįų Sirinų. Novelta kad
ir Mitavia magistra vitae [illegible]

(+) Ypa kai Jankaus
kurį pradėjo dar
iki patriotų.

Ugi Sirinai Gaidžiaus Mitinų
vyskupas – kai, no
Romos pasiuntinys
vienų kurių, kitų
Sirinų gyvenimų.

296

Nebibiotikim negaimanotikim (tarsi lenkai tekrzo) dievas, ko rietna nuns, žino?

Benedikto XV atsisveikinimas ir tauta

Vitaitaitas - Kas tink. vitaikas.

= 16-VIII-17.

16-VIII-1917
Romoje

Par Bacelliaus Nuncijaus Monsignorio, po Šveico, Vokietijos ir Austrijos rubežiais - Tyli nesa pirmas nepatikimas, o nekalba bijodamas kad Vatikanui nepraneštu. Priešingai kaltinti, dusavo, kad jis ginąs jokios nuoskiridaus - Spėjama, kad jo tėvo balsas padarys vokietus - o žinomi kaip jie kaltina, tėvą.

Bacelli Nuncijus labai diskretas. Nuncijus Bavarijai, atsiuntė Berlynan, ir kartu leidžiamas Vokiečių Vatikano leidinius rašančius projektą.

Vokiečiai nau jaki - nes vadovaus - Tai siuvinėtojai dėsni Bacelli Nuncijus pertraukia?

Ar tik nepriėjo Benedikt XV atsiuntė tą atstovėlį - Nekovoja vokiečiai vyrai, ir raudona ne prisirišti - Vadovaus, jau norį leidinėtis moralių. Nejaugi ne nes pasiųstuvinu Ben. XV tvirtai nuncijus Vokiečiai Vatikanui je. Tegu sau gauna, dar paraėjau leidinėtis moralių!

Bala žino, ar nesugrauta kaip tik tvirtai nuncijai vokiečiai. Kad tiktai nevokiečiai? Tai jiems rūpėtų

L'Osservatore Romano in edizione straordinaria pubblica il seguente documento pontificio:

Ai capi dei popoli belligeranti

Fino dagli inizi del Nostro Pontificato, fra gli orrori della terribile bufera che si era abbattuta sull'Europa, tre cose sopra le altre Noi ci proponemmo: una perfetta imparzialità verso tutti i belligeranti, quale si conviene a chi è Padre comune e tutti ama con pari affetto i suoi figli; uno sforzo continuo di fare a tutti il maggior bene che da Noi si potesse, e ciò senza eccezione di persone, senza distinzione di nazionalità o di religione, come Ci detta e la legge universale della carità e il supremo ufficio spirituale a noi affidato da Cristo; in fine la cura assidua, richiesta dei pari dalla nostra missione pacificatrice, di nulla omettere, per quanto era in poter Nostro, che giovasse ad affrettare la fine di questa calamità, inducendo i popoli e i loro Capi a più miti consigli, alle serene deliberazioni della pace, di una « pace giusta e duratura ».

Chi ha seguito l'opera Nostra per tutto il doloroso triennio che ora si chiude, ha potuto riconoscere che, come Noi fummo sempre fedeli al proposito di assoluta imparzialità e di beneficenza, così non cessammo dall'esortare e popoli e governi belligeranti a tornare fratelli, quantunque non sempre sia stato reso pubblico ciò che noi facemmo a queste nobilissimo intento.

Sul tramontare del primo anno di guerra Noi, rivolgendo ad Essi le più vive esortazioni, indicammo anche la via da seguire per giungere ad una pace stabile e dignitosa per tutti. Purtroppo l'appello nostro non fu ascoltato: la guerra proseguì accanita per altri due anni con tutti i suoi orrori: si inasprì e si estese anzi per terra, per mare, e perfino nell'aria, dondo sulle città inermi, sui quieti villaggi, su i loro abitatori innocenti, scesero la desolazione e la morte. Ed ora nessuno può immaginare quanto si moltiplicherebbero e quanto si aggraverebbero i comuni mali, se altri mesi ancora, o peggio se altri anni si aggiungessero al triennio sanguinoso. Il mondo civile dovrà dunque ridursi a un campo di morte? E l'Europa, così gloriosa e fiorente, correrà, quasi travolta da una follia universale, all'abisso, incontro ad un vero e proprio suicidio?

In sì angoscioso stato di cose, dinanzi a così grave minaccia, Noi, non per mire politiche particolari, nè per suggerimento d'interessi di alcuna delle parti belligeranti, ma mossi unicamente dalla coscienza del supremo dovere di Padre comune dei fedeli, dal sospiro dei figli che invocano l'opera Nostra e la Nostra parola pacificatrice, dalla voce stessa dell'umanità e della ragione, alziamo nuovamente il grido di pace, e rinnoviamo un caldo appello a chi tiene in mano le sorti delle Nazioni. Ma per non contenerci più sulle generali come le circostanze ci suggerirono in passato, vogliamo ora discendere a proposte più concrete e pratiche ed invitare i governi dei popoli belligeranti ad accordarsi sopra i seguenti punti, che sembrano dover essere i capisaldi di una pace giusta e duratura, lasciando ai medesimi governanti di precisarli e completarli.

E primieramente, il punto fondamentale deve essere che sottentri alla forza materiale delle armi la forza morale del diritto. Quindi un giusto accordo di tutti nella diminuzione simultanea reciproca degli armamenti, secondo norme e garanzie da stabilire, nella misura necessaria e sufficiente al mantenimento dell'ordine pubblico nei singoli Stati; e, in sostituzione delle armi, l'istituto dell'arbitrato colla sua alta funzione pacificatrice, secondo le norme da concertare e la sanzione da convenire contro lo Stato che ricusasse o di sottoporre le questioni internazionali all'arbitro o di accettarne la decisione.

Stabilito così l'impero del diritto, si tolga ogni ostacolo alle vie di comunicazione dei popoli con la vera libertà e comunanza dei mari; il che, mentre eliminerebbe molteplici cause di conflitto, aprirebbe a tutti nuove fonti di prosperità e di progresso.

Quanto ai danni e spese di guerra, non scorgiamo altro scampo che nella norma generale di intera e reciproca condonazione, giustificata del resto dai benefici immensi del disarmo; tanto più che non si comprenderebbe la continuazione di tanta carneficina unicamente per ragioni di ordine economico. Che, se in qualche caso vi si oppongano ragioni particolari, queste si ponderino con giustizia ed equità.

Ma questi accordi pacifici, con gli immensi vantaggi che ne derivano, non sono possibili senza la reciproca restituzione dei territori attualmente occupati. Quindi da parte della Germania evacuazione totale sia del Belgio, con la garanzia della sua piena indipendenza politica, militare ed economica di fronte a qualsiasi potenza, sia del territorio francese: dalla parte avversaria pari restituzione delle colonie tedesche.

Per ciò che riguarda le questioni territoriali, come quelle ad esempio che si agitano fra l'Italia e l'Austria, fra la Germania e la Francia, giova sperare che, di fronte ai vantaggi immensi di una pace duratura con disarmo, le parti contendenti vorranno esaminarle con spirito conciliante, tenendo conto, nella misura del giusto e del possibile, come abbiamo detto altre volte, delle aspirazioni dei popoli, e coordinando, ove occorra, i propri interessi a quelli comuni del gran consorzio umano.

Lo stesso spirito di equità e di giustizia dovrà dirigere l'esame di tutte le altre questioni territoriali e politiche, nominatamente quelle relative all'assetto dell'Armenia, degli Stati Balanici, e dei paesi formanti parte dell'antico Regno di Polonia, al quale in particolare le sue nobili tradizioni storiche e le sofferenze sopportate specialmente durante l'attuale guerra debbono giustamente conciliare le simpatie delle nazioni.

Sono queste le precipue basi sulle quali

297

Vidaj Europoj, tiglu nuvajej i
vavo kriešta - Jug Lalai šavej ples
ata vrezhuva - La tikyba - kaja
šmouej kaja ir Europja?
Mavo dela, Lidervi javin
nemeja reprezhie. Kaj pjai te-
nai vrezha, nemontant
kulkaj ir kaun jiuri restalin-
gy. Kaj kita, kad vrezava
tarelu vavo atstovy Europje.

credíamo debba posare il futuro assetto dei popoli. Esse sono tali da rendere impossibile il ripetersi di simili conflitti e preparano la soluzione della questione economica, così importante per l'avvenire e per il benessere materiale di tutti gli Stati belligeranti. Noi presentarle pertanto a Voi, che reggete in questa tragica ora le sorti dei popoli belligeranti siamo animati dalla cara e soave speranza di vedere accettate, e di giungere così quanto prima alla cessazione di questa lotta tremenda, la quale, ogni giorno più, apparisce inutile strage. Tutti riconoscono, d'altra parte, che è salvo nell'uno e nell'altro campo l'onore delle armi; ascoltate dunque la Nostra preghiera, accogliete l'invito paterno che vi rivolgiamo in nome del Redentore divino, Principe della pace.

Riflettete alla Vostra gravissima responsabilità dinnanzi a Dio e dinnanzi agli uomini; dalle Vostre risoluzioni dipendono la quiete e la gioia d'innumerevoli famiglie, la vita di migliaia di giovani, la felicità stessa dei popoli che Voi avete l'assoluto dovere di procurare. V'inspiri il Signore decisioni conformi alla Sua santissima volontà, e faccia che Voi, meritandovi il plauso dell'età presente VI assicuriate altresì presso le venture generazioni il nome di pacificatori.

Noi intanto, fervidamente unendoci nella preghiera e nella penitenza con tutte le anime fedeli che sospirano la pace, V'imploriamo dal Divino Spirito lume e consiglio.

Dal Vaticano, 1.o Agosto 1917.

BENEDICTUS PP. XV.

L'avis du père Vaughan sur la note papale

Londres, 24 août.

Parlant à York devant des soldats blessés, le père Bernard Vaughan, le jésuite connu, frère de feu le cardinal Vaughan, archevêque de Westminster, a dit :

On m'a demandé ce que je pense de la note pontificale. Profitons de la paix internationale d'une telle solution pour la paix internationale. Qu'il en soit ainsi à présent, la restauration, quoi qu'il en soit impossible de comprendre les sentiments qui animent les alliés ; il ne comprend pas que les alliés ne peuvent pas discuter les conditions de la paix avant qu'ils soient en mesure de dicter cette paix à l'ennemi.

Nous ne pouvons pas conclure une paix qui ne serait qu'une simple neutralité armée jusqu'au moment où l'ennemi serait de nouveau prêt à nous poignarder.

Sveteno vjera Benedikto XV valjag va kokias :

Termina, infine, precisando tutta una serie di proposte. E le principali possono riassumersi così:

1° Liberazione del Belgio e sua completa indipendenza.

2° Restaurazione delle terre devastate ed equi risarcimenti, i quali dovrebbero essere pagati con le economie da trarsi dai bilanci militari sgravati dal peso del mantenimento di enormi eserciti, che verrebbero a essere ridotti con un regime di quasi disarmo internazionale.

3° Evacuazione delle provincie francesi occupate e dei territori conquistati con la violenza dagli austro-tedeschi nel settore balcanico e orientale.

4° Liberazione dell'Armenia.

5° Liberazione della Polonia.

6° Libertà dei mari.

7° Nei rapporti tra la Francia e la Germania e fra Austria-Ungheria e Italia: sistemazioni territoriali secondo la volontà e l'origine delle popolazioni.

8° Restituzione di tutte le colonie alla Germania.

9° Nessun pagamento d'indennità di guerra.

Cherchez le polonais

Ateitaikrino tuo laikymo Adalyvauti teisiu (gal Lalesnio ir Lebedinovskio)-
ta matoma - ir Popiežiaus rodžiu « Regno di Polonia » ir tuo pa-
šiu tradicijų storiche yra tai reiksmingas nacionalistas arstinimas
visoje Europoje - ne tolerancijos ! javo kelio, kuring turi užtaisy-
Lauke užjaučiant Venkamis pra arstiakay gyvenančios
Norvegijo visoriu teisia pasaulinės pasaulinės

ką Varšavos katalikų laikraščiai, siekdami sulaukti Vatikano užtarimo ir tarsi Romos „Lazzaroni" pavyzdžiu nolaiminguosius skurgėnus užtarnauti soldą. Ar tikrai bjauriuosi pasakyti keiksmų nuotrupinimus, argi jau taip tauta buvo taip pavargusi - kad tik savąja nešalinę maksla užtarnauti užmojaus?!

Man rodos, kad patarimus nuotrupinimas, kai yra šekme vaikiu (dvasiškiu) ilgiau gyvenusių Romoje. Vatikane veikia tvarka - pirmiau ar vėliau - Nekviečiami pirmiau. Seminarai Varšavai.

Tam pačiam Corriere d'Italia" apie Lenkijos atstatymą

Varšavos tuo pačiu laikraščiu kapšeliaus akcininkai - atsidavusi jiems (už pinigus) „Il Corriere d'Italia" (17 dg. 1917) tuojaus išdrožė:

Per la Polonia è da notarsi che il documento parla dell'antico regno di Polonia, e non di una Polonia a scartamento ridotto che ha già formato oggetto di proclami e di dichiarazioni di indipendenza durante la guerra presente. L'antico regno di Polonia, cioè la riunione e l'indipendenza della Polonia russa, di quella tedesca e di quella austriaca, con la Lituania e la Galizia, riconosciute nella parola del Papa come nobilissima rivendicazione storica e riparazione di lunga e sanguinosa ingiustizia.

Infine non meno importante è il riconosci-

Nepaisydamiesi tuo, kam pat dievaitytė, ką pats dievaitis kitaip skaitosnyje - leidžia sekdamasi vaiką priešdėjų „kaip seniausio viešo rodiklio" - dar paaiškina, ko tiki lukesti šiuo Polonia". Ji noma „od morza do morza"

proposte pontificie: basti accennare alla ricostituzione dell'antico regno di Polonia e della Polonia, cioè, quale era prima del triplice smembramento consumato dai tre imperatori, alla invocata autonomia della

Kad Vatikano užsisakytasai buhu tikslus, tiek darytum mokslo gavę, ar pats išmoko paaiškinti, jie kitaip buvo patarę Benediktui XV. Kalbant apie Lenkiją, paminėti apie teatus, ką prieš 1795 m. dvejojo šaimyniškuosius. - Nuvaizdą užtylėjus apie - Benedikto XV. akimis nuo Romos, 20 milijonų skaitančių, katalikų baltgudžių, Lietuvių, Latvių Mozūriškių ir Lifliandų, kuriuos gerina pasielgus, buvo galėjęs

299.

pasitraukti atgal prie Kabinso perimetų. Vokiečiai gražins jiems Belgiją, o vokiečiai latviai kaip tik nuraš rezoliucija. Dospolag. Revelis, Narvos, Pygo sritkant per Lietuvą (15 pp. m.) kuro ir da kuopija suvienyti pabėgėlių perimtų kuopas.

Naudegiau apsiėjęs, kuriam klausės kuopos, Benedikt XV kalba, savo rašta patraukęs į katalikybės rūšį pabaltijos srityje - nuraš jį vadina Talin. Tiesa ir pabaltijų tik vieni liekasi Benedikt XV kalbėjo pavaldiniai - lietuviai ir jie kuopa gali pabėgėlių nuo darbo unijinio jų šešių. Nebaigta ir jie kuopos pakraščių jų rankos. Kad ir nerangus, vilnos atsirodė je kuopos, kuopos ir rusų.

Atsiliepimas Ben. XV padėkoja „pour le roi de Prusse?

Ar pavieno savo kalba Benedikt XV?

D'abord, l'initiative de la papauté correspond trop bien aux désirs secrets et même publics de l'Autriche, pour ne

Ar popiežius ir Vatikanas ir jie vokiečiai - neprijaučia demokratams - jie čia už panų todėl netinkaitis su demokratiškais valstybių o kas ir kalbėti su Lietuva - kabinės dar nėra.

(de petit Parisien)

le altre.

Benedetto XV parla di giustizia, di equità, di forza morale del diritto, di pace giusta e duratura. Chi può non concentire in questi principii? Non certo coloro che, come noi, italiani, vogliono indipendenza e libertà per sè e per gli altri popoli, e vogliono la giustizia assisa sulle sue vere basi: a ciascuno il suo. Se non che il Papa invoca teoricamente il diritto, ma non riconosce praticamente le sue applicazioni e reintegrazioni. Perchè in questo caso, egli, mettendo da parte le formule vaghe ed equivoche, avrebbe parlato di ricostituzioni nazionali in conformità delle tradizioni, della civiltà e della logica politica e geografica; e avrebbe parlato di libertà dei popoli ad essere arbitri dei propri destini.

In nome di quali diritto, i magiari e i tedeschi opprimono czechi, slovacchi e rumeni, italiani e serbi? Come è possibile la giustizia, dove è persecuzione, sopraffazione cinica, politica e sociale, e continua violenza per la snazionalizzazione?

Non una parola, non un pensiero il Sommo Pontefice esprime per tante enormi iniquità di cui sono autori tedeschi e magiari; e non una parola, non un pensiero contro la barbaria turca.

II

Questi eloquenti silenzi diminuiscono il valore morale dell'appello di Benedetto XV.

La giustizia se la si vuole rispettata dev'essere giustizia per tutti, e giustizia totale. Il diritto se si vuole che valga dev'essere principio e fatto, realtà vivente, non astrazione, arma non per i prepotenti come i tedeschi e i magiari, ma per chi soffre ingiustamente della loro prepotenza.

I popoli schiacciati sotto l'impero della forza, i popoli martoriati avevano il diritto di aspettare dal capo del cattolicismo difesa e carità.

Kauno Universiteto Biblioteka

Una lettera del Card. Gasparri al Re d'Inghilterra

Londra, 17 agosto.

Il «Foreign Office» ha diramato stasera il testo della Nota del Papa ai Capi delle nazioni belligeranti. La Nota è accompagnata da una lettera del cardinale Gasparri indirizzata a Re Giorgio così concepita:

«Il Santo Padre, desideroso di fare quanto dipende da lui per mettere termine al conflitto che da tre anni devasta il mondo civile, è venuto nella decisione di sottoporre ai Capi delle nazioni belligeranti delle proposte concrete di pace esposte in un documento che ho l'onore di accludere a questa lettera. Dio voglia che la parola di Sua Santità produca questa volta l'effetto desiderato per il bene dell'umanità intera!

«Non avendo la Santa Sede relazioni diplomatiche col governo francese nè con quello italiano nè con gli Stati Uniti, prego rispettosamente Vostra Maestà di far pervenire un esemplare dell'appello di Sua Santità al Presidente della Repubblica francese come a S. M. il Re d'Italia e al Presidente degli Stati Uniti. Mi permetto inoltre aggiungere altri dodici esemplari e prego V. M. di degnarsi di farli pervenire ai Capi delle Nazioni amiche degli Alleati eccettuati la Russia il Belgio e il Brasile ai quali il documento è stato inviato direttamente.

«Esprimendo a V. M. i ringraziamenti più vivi per questo favore sono felice di cogliere l'occasione per offrirle in omaggio i sentimenti di profondo rispetto coi quali ho l'onore di dirmi umile devoto servitore

Pietro cardinal *Gasparri*».

Apsvarstai Vatikano viešų taikų grandinės nepatikimą „La paix scellera" – nesa popiežiaus nuogąstavimą, kuriuos tai dovė po Austrijos-Vokietijos pasiūlymo „Evening Standard" kad Bet. XV tapo suklaidytas.

Evening Standard intitola il suo articolo sulla proposta del Papa « La grande offensiva di pace » e dice che il Pontefice è male informato circa lo stato di spirito del popoli alleati e che il motivo che ispira la sua proposta di pace non è un segreto. La Germania cerca di ottenere la pace prima che tutto il peso delle forze degli Stati Uniti si faccia sentire sul campo di battaglia. I tedeschi si immaginano a torto che l'America non sia ancora con tutto il cuore nella guerra; ma essi sanno molto bene che una volta che soldati nord-americani siano giunti per la nostra causa, gli Stati Uniti continueranno la guerra fino alla fine, una fine molto amara per la Germania.

Il Capo lamenta che il Papa non abbia levato la voce contro le atrocità tedesche, la distruzione delle chiese, la violazione delle donne, l'assassinio dei fanciulli; ma sua proposta sarà accolta con rispetto e cortesia, ma nessuno degli alleati la prenderà in seria considerazione.

La stampa

Antrame kunigo Vaineraičio turiniame baige savo pasivalgęs santykiuose – kad Benedikt XV ir Karolis Gasparri buvo Švicarijoje raiškiai atsitraukę (depeša Berniui 17 rugpjūčio 1917 m.) – Austrijos laikraščiai kyla.

La note pontificale, qu'on lira ci-dessous est encore plus vague que ne l'avaient laissé supposer de prime abord les analyses et les indiscrétions recueillies.

Le Saint-Siège, en poussant son cri de paix, et en proclamant un espoir qui est celui de tous les hommes — personne à part, Bernhardt et quelques autres n'a soutenu que la guerre fût un bien en soi, — se flattait de suggérer les principes d'un arrangement.

Or une énumération concrète, pour être utile, devait être précise et c'est apparemment la précision qui fait défaut.

Benoît XV nous présente — dirait-on — une série de têtes de chapitres, qui visent à coup sûr les principaux des problèmes posés devant le monde, mais il se garde d'indiquer les solutions, et c'est ce qu'il était permis d'attendre de lui, puisqu'il croyait devoir intervenir ; par exemple, il évite de formuler sa pensée au sujet de l'Alsace, de Trente, de Trieste, des Balkans, de la Pologne, etc. On ne conçoit même point ce silence, car la papauté réclamant la justice, devait définir les justes règlements.

Ce n'est point le seul grief qu'on lui puisse adresser. Il est étonnant que, revendiquant une magistrature morale, elle n'ait pas trouvé un moyen de dénoncer les responsabilités et les crimes et de flétrir, comme il convenait, les violations du droit.

On sera particulièrement frappé de la faiblesse du paragraphe qui vise les réparations. Benoît XV suggère une contribution « entière et réciproque » hormis quelques cas spéciaux. Qu'est-ce à dire? Que les dédommagements pécuniaires dus à la Belgique et à la France pour tant de forfaits accomplis et de spoliations commises pourraient être marchandés. Il n'y a pas là seulement une question d'argent, comme le déclare la note, mais une très grave question de moralité et d'équité.

Ces observations faites, et nous pourrions y ajouter, on comprendra que dans tous les pays alliés, un accueil au moins réservé ait été fait au document. Les conditions de paix de l'Entente sont connues. Si les empires du Centre les repoussent, ils n'ont pas à solliciter l'entremise d'un tiers, quel qu'il soit. Et s'ils les acceptent, qu'ils le disent!

La note du Vatican n'a pas fait avancer la question d'un pas, et l'on discerne qu'on la redoutait, le pape et le cardinal Gasparri ont senti la gêne de leur position.

Kas pasakyta liekvirši – turinio tęsėsi. Diplomatiškai laikraštijoje – o Amerikoje ciešiškai – pauda pasiekė klapiškai – Kunigai pr. Bijo ką vargti, ar kaip

302

...

...

...

Jis pats niekо neišmanydamas duota vardą pasirinmy kitiems – antai Kun. Bučys, kaip rašė mus Dilinsky, patarė Amerikiečiams duoti adresą Jo Šventei, nieko nepraėmus, apsireikšti viešai, kad bolševikai su juom skoviа – Dz. ir tenka nuvaį, popiežiaus savo atsišaukime nepriparino Lietuvą – o Mes su juom skovime – išėjo „ypatingo apsireiškimo casus belli bolševikams" Vatikanui to tik reikia! Raišas ir Kun. Dilinsky, kad nestatusiu Bučio ir panašiems savaito adreso nedruotų. Ar pasakame? neturi žinių.

Kitaip elgėsi Vatikanieciai – jie Amerikė popiežiaus „Warszawa Galva" nuo popiežiaus politikos vedėjo – antai ką šiuo Amerikos laikraščiai

Zurigo, 19 agosto.

La *Bayerische Courrier*, organo cattolico bavarese, avverte i fedeli che il Papa non parla quale capo della Chiesa, e cui istruzioni si deve ubbidire; le condizioni di pace non rientrano nei dogmi della Chiesa.

Amerikonai Lietuvių duoda tokį nuo paėjėjo draugą – jį duoda po šventos Vysk. Bučelio „Katalikų laikraščio causa finita" ar po Šeimų Antanavičiaus, Bložio ir Būčio įsotinimo „Jo Tėvelis taip giria – taip kiti, taip reikia daryti".

Kodel Bened. XV atsišaukimuose jisio „pace tedesca"? Nes prie meteliaus minėtųjų diplomatų – Benedikto XV, Gasparri Ward ir daug Tedeschi prisidėjo duoti didį vardą priešingai, tendencijai Pacelli:

Kas yra Bened. XV ir Kard. Gasparri – kaip „viską" jau mačiome viršuje, kokį jie Tedeschi naglius laikraščiai – va faktas:

ZURIGO, 18 agosto.

Il corrispondente berlinese della «Neue Freie Presse» telegrafa che dai colloqui nei circoli politici trae l'impressione che la Nota pontificia è venuta non senza un precedente contatto almeno con parte del Centro cattolico. Il Nunzio a Monaco visitò recentemente Berlino e la visita è giudicata in relazione con la Nota che il Vaticano preparava da lungo tempo.

Al Reichstag la sessione della Commissione del bilancio durerà almeno una settimana.

Le «Munchener Neueste Nachrichten» recano che il perno della discussione politica sarà costituito dalla Nota del Vaticano.

Laukime Gilaus Kunigaikščio, ir nepersprendžiamo ryšio atsišaukimų, kalbų ir net popiežiaus patarimų kaip elgtis dėl rinkimų į Reichstagą laikraščiai su Kun. Dilinsky

ir Amerikos Centrinės Lietuvos

/ vertė.

L'Imperatrice Zita, la pace e il Sommo Pontefice

Zurigo, 19 agosto.

A proposito della genesi della Nota pontificia si afferma che nello scorso mese di luglio un attivo scambio di delicatissima corrispondenza vi sia stata tra il Papa e la Corte di Vienna, specialmente da parte dell'imperatrice Zita che è nobile religiosa e confessa personalmente Benedetto XV in Italia ove ella trascorse gran parte della sua giovinezza.

Un altissimo prelato di Vienna era lo intermediario di questa corrispondenza, che aveva per iscopo ottenere dal Sommo Pontefice che egli tornando sulle precedenti esortazioni di pace si facesse iniziatore di concrete proposte sulle quali avviare una proficua discussione.

Si dice che questi «pour parlers» non fossero ignoti alla Germania, la quale però, non sarebbe intervenuta in essi direttamente lasciando fare all'Austria.

Si dice pure che il Pontefice avrebbe voluto concludere la sua Nota con la proposta formale di armistizio generale, ma tale proposta sarebbe stata sconsigliata da Vienna, come inopportuna e inaccettabile.

Certo è che l'imperatrice Zita — che ha cordiali relazioni col Pontefice — è assai desiderosa della pace; e l'imperatore Carlo non meno di lei anche per le gravissime condizioni dell'Austria che rendono molto ardua e incerta la continuazione della guerra. Da ciò la indiretta o diretta suggestione al Sommo Pontefice per la Nota diplomatica sulla soluzione del conflitto.

L'azione pacifista del Papa

ZURIGO, 8.

La direzione viennese «Neuchaposte», in seguito alla Nota del Papa, dice fra altro che, se la risposta dell'Intesa indicasse alla possibilità di negoziati, il Papa accetterebbe la proposta formale di convocare una Conferenza della pace.

Se la risposta dell'Intesa sarà negativa il Papa non indirizzerà un nuovo altro Nota e aspetterà, ma si limiterà ad esprimere un voto in concordato e in un'allocuzione papale nella quale giustificherà il suo procedere, giacchè non vi è luogo in declinare una più grande responsabilità nè assecondare certe insinuazioni per discutere il suo atteggiamento intorno all'azione pacifista del Papa.

Pietrogrado, 19 agosto.

L'ex-Zar e la famiglia sono giunti a Tiumen con treno speciale ed hanno preso la via fluviale diretti a Tobolsk ove si stabiliranno nel palazzo del Governatore.

Ir vienu ir jo artimiesiųjų įpėdinių laukia
pranašystė „Pastor et nauta" — Tas lenkų
šventadienis — Kaip Nikalojus II nekreipė galės
permainyti Rusijos biurokratų, kaip Bene-
diktas XV ir jo artimesnių įpėdinių nei-
šmės atmainyti Vatikano [illegible] biu-
rokratijos, tą padarys tik katastrofa
kaip kad Rusijoje atsitiko. Galutinai
gi „Viešpaty Dievų pasaulė" — „Regnum
meum non est de hoc mundo". Vatika-
nų gi kaip tik atsidavęs politikai užmir-
šo savo dvasinių priedermes. Tik aplinkinių
Romų gyventojai atsitaję kad atsiras proc Kajo
[illegible] Sosto dabartis to „ne vitam habeant et
absendantur habeant" gyvena palikę dva
dvasijos šventyklą — šplioravies parapijos
nemi Nanzano ir kitą — kunigą nekuri (vie-
Romėnai tranke) vyskupų kaipgi (jų vyrau-
pai Kardinolai Romoje vedi) kunigai šventų,
įpėdinių, pasmerktų apleistąp — tarsi leukemijos
debesėlyje (Viešpats gub.) anais laikais.
Tokį dalyką — velių nepraeina. Jeigu taip
„Dievų Knygoje to nerašyta!"

Kaip dvasiškiai Austrija ir gi pra-
bilo — Ech savaip, jinai savo
veikalose nebijo Šv Tėvo.
Jai ne įsiųsta nuo Dievo ne-
šiąji dieviška!

L'Austria non vuol cedere Trieste

Zurigo, 19 agosto.

Finalmente la stampa austriaca, dopo il convegno attorno di alcuni giorni, si è decisa a parlare sulla Nota del Papa. Primi è la *Neue Freie Presse* la quale dice: Il Papa desidera proprio la soluzione completa di quei problemi che furono e sarebbero in avvenire germe perenne di conflitto. Ma se con ciò s'intende parlare anche del possesso di Trieste, non è mai troppo presto dichiarare, e con precisione, che non ci può essere per noi discussione su questo problema. Non abbiamo difeso il possesso di Trieste in dieci battaglie sull'Isonzo per lasciarci poi prendere Trieste nei negoziati. Non rinunceremo a Trieste perchè non dobbiamo. Non solo tutto il nostro sentimento vi si oppone, ma anche l'interesse. Non possiamo cedere su un punto per noi vitale. Mai e poi mai ci lasceremo respingere dall'Adriatico. Supponendo noi disposti a concessioni su questo punto si disconoscerebbero i criteri della Monarchia.

Pertanto lodiamo l'iniziativa del Pontefice la cui voce non può essere trascurata. Quando più si isoleranno i partiti di guerra — aggiunge — tanto meglio sarà per la pace. Ma il Papa sarebbe in grave errore ritenendo che la Monarchia austro-ungarica possa aderire ad una discussione pacifica con l'Italia circa la rinuncia a Trieste. Ripetiamo che non può esservi discussione su una questione così essenziale per noi, ed il più saggio statista non potrebbe trovare una soluzione che appagasse in questo caso ambo le parti. Ciò è assoluto ma non deve impedire di esaminare la proposta del Papa e di esaminarla senza preconcetti, per quanto è possibile nelle circostanze attuali.

il Card. Gasparri

(Intervista)

— Eminenza, cosa ne dice della guerra?

— In guerra gli uomini combattono fra loro.

— Profonda constatazione! E chi crede vincerà?

— Vincerà uno dei due gruppi in conflitto.

Sui reporteriu
(Ką radijų nei nare-
ma ir kalbos)

Le petit Parisien 18 août 1917

Les prélats austro-allemands ne furent pas étrangers à l'intervention du pape

(DE NOTRE CORRESPONDANT PARTICULIER)

Rome, 17 août.

Comme je vous l'ai déjà télégraphié, le pape a fait ses propositions d'après les suggestions des prélats et cardinaux austro-allemands. Mgr Pacelli, nonce à Munich, avait, en effet, déclaré, lors du discours du roi de Bavière, avoir reçu l'ordre du pape de travailler à la paix et il a certainement exercé une influence sur Erzberger et le centre catholique, qui devint alors pacifiste. Les propositions du pape auraient donc été faites après de nombreuses correspondances avec les diplomates accrédités auprès des empires centraux et fournissent ainsi une nouvelle preuve que l'Allemagne et l'Autriche ont besoin de paix. On attend ici, dans les milieux politiques, de voir l'Allemagne démentir tout accord avec le pape dès qu'elle verra que la démarche de celui-ci n'a aucune chance de succès, afin de ne pas provoquer le mécontentement des milieux pangermanistes et annexionnistes, dont le concours est nécessaire pour continuer la guerre.

Il "no" cortese degli S. U. alla Nota del Papa

Londra, 19 agosto.

Il corrispondente da Washington del "Daily Telegraph" è autorizzato ad annunziare che la risposta del governo degli Stati Uniti alle proposte di pace del Papa sarà un no cortese ma categorico. Con ciò — soggiunge il corrispondente — il governo non farà che seguire la linea di condotta già tracciata dal discorso del presidente Wilson alla prossima apertura del Congresso.

Secondo la stampa di ogni partito in tutti gli Stati Uniti della confederazione, dall'Atlantico al Pacifico, scoppiati schiando i giornali tedeschi e qualche sciroccato foglio pacifista, la risposta non può essere che negativa. Il discorso di Wilson pronunciato il primo aprile quando disse che «gli Stati Uniti si proporzionano di rivendicare i principi di pace e di giustizia contro una potenza egoistica ed autocratica che non ispetterebbe alcun patto o promessa» è la parola definitiva nazionale che la controassise di Washington.

L'opinione pubblica americana è concorde nel ritenere impossibile una pace sulla base di reciproci accordi finchè il militarismo prussiano non sia distrutto. Il discorso pronunciato da Wilson alla nazione americana nel quale il Presidente esprimerà nuovamente gli scopi di guerra degli Stati Uniti metterà appunto in evidenza la impossibilità di qualsiasi accordo con la nazione che ha violato tutti i trattati e che ha imposto imperiali internazionali e violato tutte le leggi, e tutti i dettami di umanità.

Parkanes Jaos arkimiausių palaikų iš-ieškimų dar Romoje kartų ir Vokietijų prabilo. Baudžiamų XV pasaulio nepaliaujamai žingsnių. Vokietijai reikiuojų mirusių per popiežiaus Zosimo nuodėmių rankų aut Romų — užgaudamų mirusiojo šventų kapų — nai iš dievų nuteisiamų aut galvų aut prūsijų — veneų inscription de exomere etate meo" — pė kuriuos dvokiškų palaikų giesmių, be savo dvasiškių primalonėjimų — Benediktui XV, kaipo besimeldžiančiam galvai pagų šventų Vokietijos ir užpuolusių, prancūzų, Belgijoje, Lietuvių, Lenkijoje katalikų kapinyčių, ir išdegusių mokslų nuorašų ir šimtmečių monumentų kuodiškių — kuris tai dievų apsivalodarbų tebesaugo — prūsai kuris tuščių — jie ir dabar kaipo nekaltiniai nieko pendro to pasinyčiojo galva nekrei — užtat pasi užgauti, nusižeminti, išpleišti, išdegusių kuris stojo su Jo Tėvu — dausiaeiją, kuriuos taip Vatikanuos lijosi, tokių kelią kuris jnic seves pastovesnės — O manai? Sitęs dalyvų Vatikanuos pasiko-Vilsonui nekaltiniai, pasiai pasitiks ir Romoje custodiam".

19 Birželio - 19 Aug.

Il papa, il Vaticano, la Chiesa che ha potentissimi mezzi per scongiurare la guerra, potranno ora procurare la pace? E' politica anche questa politica di tabacchiera che vorrebbe usare il cane per la propria via. Potrà il papa ingannare e far pregare perchè Dio, stanco di punire i popoli per i loro peccati, li assetta e dia loro la pace. Pregare Dio sì, ma diplomazia e politica no: la politica del papato — la storia lo insegna — è sempre politica volta ai profitti a danno dei fatti, volta a danno del progresso e della libertà.

Molte ragione nella lettera papale si riscontrano: non è da noi vedi in questa il tornaconto degli imperi centrali!

E un'altra cosa manca: il punto di partenza della responsabilità della guerra, su ciò il papa ha sempre tacinto. E nce anche oggi!

Santità, chi sono i responsabili, chi ha voluto la guerra, chi deve pagare il mal fatto?

Come Giolitti non farà la rivoluzione, Benedetto XV non farà la pace.

Ma l'uno e l'altro continueranno a parlare, quasi di comune.

Ma Giolitti non andrà più al potere, e il papa non entrerà al Congresso della pace.

L'ultima arrivata

La pace papale: Troppo tardi! Non c'è più posto per me!

La pace santa

Si apprende con grande giubilo in Germania e in Austria ed anche in Turchia, la lettera che Sua Santità ha diretto ai vari Stati belligeranti e ai neutri a favore della Pace. Il Papa compie così la sua vera missione di rappresentante di Cristo che è anche amato dai Luterani. Il Papa, quindi, parlando di Cristo, parla anche a nome di Lutero, come parlando di Dio parla anche a nome di Maometto. E' così che conciliando le varie tendenze religiose, il Papa parla a tutti i credenti di tutte le religioni.

La Pace si è finalmente affacciata alla finestra del Vaticano. Sta a vedere se i nemici degli Imperi Centrali stavolta vorranno sentire la voce sincera che li chiama ad ascoltare la santa parola di Benedetto XV. Inutile dire che la Pace proposta dal Papa è la Pace che può essere accettata dalla Germania e dall'Austria riportandoci allo stato dell'anteguerra. Così l'assetto del mondo non sarà turbato dallo imperialismo dell'Intesa e i suoi Stati, dopo l'ampliamento che la Kultur ha dato al mondo per tre anni; si avvieranno a migliore avvenire, permettendo alla Germania di vivere e di diventare sempre più forte a tutela della Pace avvenire.

In quanto all'Austria, sotto il regime democratico che sta fiutando anche alla Santa Sede, amministrerà i suoi differenti popoli avvicinandoli sempre più al cattolicismo ch'è faro luminoso per la civiltà del mondo.

Da quanto il Papa va svolgendo sin qui nella politica del mondo, ognuno vede la necessità della esistenza dello Stato Pontificio, il quale — stabilita la libertà degli Stati — ha il diritto di ripigliare i suoi confini usurpati dall'Italia. Il palazzo dell'Inquisizione a Roma, verrà quindi rimesso a nuovo e in esso sarà amministrata la giustizia del mondo, in modo da servire anche di controllo per i perturbatori della Pace nell'avvenire.

Anzi, nel Palazzo della Santa Inquisizione si riunirà il Congresso della Pace e il Comitato generale degli Stati il quale per la tranquillità futura, avrà il compito di ristabilire sul trono lo Czar di Russia e dare anche un sovrano alla Francia, al Portogallo e alla Svizzera, non essendo consentita dalla Chiesa altra forma di governo che non sia quello retto da un autorevole secondo vuole la legge divina. Tutte le garenzie costituzionedi degli Stati che conducevano alla degenerazione politica che produsse l'attuale guerra, devono finire: in ogni Stato devessere un solo uomo che deve reggerne i destini.

Benedetto XV apparirà quindi agli occhi della Storia non solo come il *Papa paciere*, salvatore dell'Austria sovvertita dalla fisima della nazionalità e dai guerrafondai italiani portata sulla soglia dello stacelo, ma come il *Papa Riformatore*. La Turchia deve ripigliare i suoi confini e l'Armenia deve esser turca; potranno i turchi in avvenire continuare a distruggere gli armeni, contrari alla religione di Maometto: perchè chi si ribella a Maometto, si ribella a Dio.

Benedetto XV è quindi l'esponente del nuovo *Rinascimento* e, come pel passato questo sorge in Italia, la nazione predilletta da Dio.

Rechiamoci quindi tutti in Chiesa a pregare e a purgarci dei nostri peccati, facendo la santa comunione e volgiamo l'anima assetata di Pace e di giustizia al Trono del Pontefice e al Palazzo dell'Inquisizione.

XI

Kur, kur? bet Romoje
gyvatinai ir Italijoje ap-
skritai išspiaudo tą, ką
Dr Povilay rašė į Korin
thienį: „Nam si decem
millia pedagogorum ha-
beatis in Christo, sed
non multos patres".

(Col. I)

Italijoje esama 300 vys-
kupijų, kiek čionai vyska-
pų, kanauninkų prieło-
dy, o vienuolių minių
minių. Roma tik gavo
nuo Augusto dvasiškių
Vieta ir Petro Kapi-
tolia turi 100 narių
— demonės? neviokia
politinių privilegijų neu-
turi taiko pasninkų laiko-
gi, Dievui Dievų tarno-
jimą, Dievui šlovę, o
Evangelijų tiko ir niekų.
Ji ko stropiai kad ša-
lyja ir dvasiškių į
karuomenę — pasiun-
tų į Graikų šalį. Romos augštis
Jaunuolius tarytojas „Mokslo ir
Darbo" vyrijon no geneckele! Tuo turi
mania ir savo. Ir tie dar mus skriaus mokina!! Kori
mų kvailiai // 28-VIII-1917. —

dar prie „auima vestuvėse in Christo". Daugis
tų XV karių Kunigaikščių, Japonijoj karaliaus
tiems Šv. pavaizdavo vyriausias ir vėl buvo
didelė Pijaus šventinė. Bet nieko jis gyvajam
abroso. Vatikane subirzkusiam praskal-
bos, vardų turėsiąs dėvėti „d'Osservatore Romano" ėst. de viršų „mundus
vult decipi", ar kaip lenkai sako — „jiai go
nazukuje".
Tuojaugi aukai Kun. iš Sollaria iš publiciš-
lių, buvo pravirkti manęs atkreipti Mišių dėmesį
šventinių ir privatinių atleido „Corde JM. Vitz"
Atsiuntęs ir privatinių švenčiadienio, kuomet
kunigui laikyti Mišių savo parapijoje, pra-
dovanoja — eilėraščio esama Romoje kiek norės
kapelionų, kai kuriems gauti kunigų
Šiaurių Tamsta su kai kapelionų — bala žino
kur Epicopų Castrensių, nes
Dėmė „celebret" Šiukšlių kapelionų, už jų
gerų pasielgimų.
Ar žinai, o ne Lietuvoje ir retkarčiais ir dar
kokių, aukų Kunigaikščių ir Bažnyčių
ėst. išdavė kų Benedikt. XV, kuriam Mala-
gi, Evangelijų Dievų tarnų, šnipų šavo pranašystėje davė vardų
kunigų tokio ir niekų. „Religio depopulata" — kiek vienų dva-
ji ko stropiai kad ša- šiškių daugių šiai Kurių — o apie juos
lyja ir dvasiškių į nes daugiau ko ir kalbėti.

Roma 26-VIII-1917

Italai apie lietuvius.

Beveik visos dabar kariaujančios viešpatijos slepia tikruosius savo tikslus, bet Italija to nedaro. Ji aiškiai pasisakė kariaujant, kad italus, buvusius iki šiol po Austrijos valdžia, suvienytų su visos tautos didžiuma. Tai-gi italai labai brangina savo tautybę.

Tečiau jų laikraščiai apie lietuvius bevek tylėte tylėdavo. Tiktai pirm pusantrų metų su viršum nedidelis laikraštis "La vera Roma" buvo patalpinęs straipsnelį apie Lietuvos vargus vardu "Pro Lithuania". Tą padaręs laikraštelis paliovė davinėjęs žinių apie Lietuvą, nors turėjo gerą šaltinį.

Kaikurie lietuviai bandė perlaužti užsispyrusį italų tylėjimą apie mus, todel siųlė kaikurioms redakcijoms ir prirengtų straipsnių ir da primokėti už jų patalpinimą bet redakcijos neapsiėmė. Dabar to lietuvių boikotavimo laikas italų spaudoje, matyti pasibaigė. Gavome iškarpų iš didžiausio katalikiško italų dienraščio "Corriere d' Italia", 30 birželio, 1917 m.

Ten yra turiningas straipsnis pavadintas: "Il. piano germanico per l' annessione della Lithuania" tat reiškia "Vokiečių sumanymas prijungti Lietuvą prie savęs". Kadan-gi straipsnis labai gerai parašytas, tai mes čia jį paduodame, išvertę lietuviškai.

Paprotys kalbėti visos Lietuvos, arba visų lietuvių, vardu taip giliai įsmigo į mus buda, kad to papročio neišvengę nei garbusis šio straipsnio rašėjas. Jo straipsnis sunaudoja tas tris prancuziškas brošiurėles apie Lietuvą, kurias mes minėjome "Drauge."

Jis kuopilniausiai priima visas jose paduotas žinias. Mes taip gi nenžginame jų teisingumo, bet mums rodosi, kad jų permaža yra, todel mes negalime tikrai žinoti, kas dabar ištiesų darosi Lietuvoje.

„Draugas" 13 [illegible] 1917.

Sykiu su tuo straipsniu [illegible]

Letuva in Lithuania (Nov. Vr. 14822-1917)

Помѣстный соборъ.

Святѣйшій Правительствующій Синодъ архипастырямъ, пастырямъ и всѣмъ вѣрнымъ чадамъ россійской православной церкви.

Благодать Вамъ и миръ отъ Бога Отца нашего и Господа Іисуса Христа, въ Духѣ Святомъ.

Слава Господу Богу Спасителю нашему!

Наволившемъ Божественному Промыслу, 15 августа мѣсяца сего 1917 года въ Богохранимомъ древнемъ градѣ Москвѣ предстоитъ открытіе помѣстнаго собора всероссійской православной церкви, имѣющаго состоять изъ епископовъ, монашествующихъ и приходскихъ клириковъ и мірянъ. Соборъ сей самой жизнью церкви призывается къ тому, чтобы въ духѣ истинной Христовой свободы, единомыслія, мира и любви рѣшить дѣло нынѣшняго устроенія церкви Божіей. Исполнить сіе дѣло собору должно послѣ того, какъ болѣе 200 лѣтъ россійская церковь не видѣла въ своихъ предѣлахъ соборовъ, несущихъ свое начало отъ временъ апостольскихъ (Дѣян. 15 гл.) и созывавшихся въ нашей древней Руси для обсужденія и рѣшенія вопросовъ церковной жизни. Болѣе двухъ вѣковъ Россія не слышала голоса всенародно-православнаго разума о тѣхъ потребностяхъ церковной жизни, которыя настойчиво выдвинулись на очередь этою же жизнью. Издавна и охлаждала вѣра ея Руси, появлялись и развивались ереси и другія церковныя разділенія въ народѣ, ослабѣвалъ союзъ любви между пастырями и паствою, а также среди самихъ пастырей, рушилась постепенно церковная связь, крѣпкія узы братства соединявшія въ единеніи пламена православныхъ христіанъ въ малой церкви-православные приходы. И, несмотря на такое зло, соборъ не созывался, и многія церковныя нужды не получали своего разрѣшенія и удовлетворенія.

Нынѣ благодареніе и слава Господу Богу, россійская церковь получила возможность осуществить право своего внутренняго, на началахъ соборности, устроенія, а полнота и возможность созвать близкій къ нимъ по времени соборъ, который долженъ общимъ церковнымъ разсужденіемъ совершить великое дѣло обновленія нашего церковнаго строя и улучшенія жизни церкви ко благо и спасеніе русскаго православнаго народа.

Архипастыри, пастыри, клирики и весь православный русскій народъ святой церкви! Сама жизнь церкви нашей зоветъ насъ къ этому святому, вожделѣнному, преисполненному глубокаго смысла и преисполненному труду на пользу церкви, сего великаго Тѣла Христова (Ефес., 1, 22—23). Обратимся же теперь всѣмъ сердцемъ своимъ и [illegible] своихъ и трудомъ [illegible] къ насущнымъ церковной Россійской [illegible]. И прежде всего, «ради [illegible] церковныхъ нужъ» (Antioch. соб., прав. 20), приготовьтесь подобающимъ образомъ къ желаемому и ожидаемому церковью собору и его многотрудному, но святому и великому въ своей священной важности дѣлу. Для руководства по сей подготовкѣ Святѣйшимъ Синодомъ назначены правила о выборахъ представителей церкви, коимъ пойдутъ въ составъ грядущаго собора. Отнеситесь къ сей избирательной работѣ, какъ къ святой обязанности, самой церковью на васъ возложенной. Приступите къ сему дѣлу вѣрнаго со страхомъ Божіимъ, съ любовію къ церкви Господней, къ обновляющейся родинѣ, жаждущей благодатнаго мира и покоя, по всему братству нашему во Христѣ Господѣ нашемъ. Съ пламенной молитвой къ Господу Промыслителю, къ Пречистой Владычицѣ Богородицѣ, къ святымъ угодникамъ Божіимъ Христовой церкви и къ святымъ заступникамъ и предстателямъ предъ Богомъ за Землю Русскую, до всѣхъ московскихъ и всея Россіи чудотворцахъ, поднимите на себя, въ благоговѣйномъ помыслѣ и чувствѣ, въ мирѣ совѣсти вашей, бремя сего избирательнаго труда. Охраняя благочестіе церковное, изберите на соборъ людей благочестивыхъ, мужей благоразумныхъ, прекраснѣйшихъ членовъ церковнаго братства нашего, ревностнѣйшихъ и ревностныхъ защитниковъ дѣла церкви, любящихъ и понимающихъ нужды церковныя, имѣющихъ христіанскую «добрую совѣсть» (Евр., XIII, 18), пользующихся заслуженнымъ уваженіемъ въ нашихъ церковныхъ обществахъ, носящихъ въ себѣ благой миръ Христовъ, людей богобоязненныхъ (Дѣян., IV, 19), дабы «избранники ваши явились живой церковной силой, способной внести, съ одной стороны, благоустроеніе и миръ въ церковь Божію, съ другой, правду Христову и радость о Духѣ Святомъ въ смятенныя или въ вѣрѣ колебавшіяся сердца человѣческія. А засимъ, по исполненіи долга избранія членовъ собора, очистить въ предлежащій Успенскій постъ помышленія лукавыя свои и пріобщившись въ соборѣ Честнаго Успенія Богоматери святыхъ, пречистыхъ и животворящихъ Таинъ Христовыхъ, возвесте общимъ единственнымъ всесердечнымъ молитвы къ Пресвященной Заступницѣ рода христіанскаго и «во Успеніи Своемъ насъ не оставляющей», чтобы по молитвенному ходатайству Ея Господь Спаситель напутствовалъ святой церкви нашей «по сердцу» ей и «всѣ совѣты» ея «исполнилъ», изволеніемъ и благодатію Духа Святаго.

«Богъ же всякой благодати, призвавшій насъ въ вѣчную славу Свою во Христѣ Іисусѣ, да совершитъ васъ, да утвердитъ, да укрѣпитъ, да основаетъ непоколебимыхъ въ нашей вѣрѣ и нашемъ упованіи, въ нашемъ братствѣ церковномъ «Ему слава и держава во вѣки вѣковъ. Аминь» (1 Петр., V, 10—11).

Платонъ, архіепископъ тверской и кашинскій, Экзархъ Грузіи.
Сергій, архіепископъ финляндскій и выборгскій.
Іоаннъ, архіепископъ ярославскій и костромской.
Михаилъ, архіепископъ рижскій и митрополитъ.
Антоній, епископъ уфимскій и мензелинскій.
Протопресвитеръ **Николай Любимовъ**.
Протоіерей **Александръ Смирновъ**.
Протоіерей **Александръ Рождественскій**.
Протоіерей **Ѳеодоръ Филоненко**.

už "Osservat. Romano" 1. Sekt. 1917

Oggi, venerdì 31 agosto, la Santità di Nostro Signore, ha ricevuto in private udienze:
l'Ill.mo e Rev.mo Monsignore Ernesto Maria Piovella, Arcivescovo di Oristano;
S. E. il Signor Giulio Van den Heuvel, Ministro del Belgio;
il Conte Luigi Macchi;
il Signor Costantino Skirmunt.

II. GRUPPO

Šeškai ir jų šeimyčei"

"Už šeštadienį (Osservat. Rom. 1. Sekt.) autorius kartu sakosi, jog šv. Tėvas Audiencijoj davęs per Rusijos Ministerį šv. Tėvo raštelį lenkams katalikams. Kun. Burčy kad aboejopis čionai pasiuntė, tiesiai pas popiežių, kaliby, kų nepaėmė audiencijoj nė per šeimą, nė per lenkus — ir audiencijoj nega-vo. Šenas apeis ar dviejų lenkų gaidumas — šeimyčei ar lietuvių kunigams, kų kalbi dvidu kun. Burčy apsidrąsi. —

Skirmuntas sėdi čionai kaipo lenkų (Rusijos-Lietuvos) ahtovas. Fotografijoje darbuojamasi minai dėlei — Ministerių kaip lenkų lenkų laikraščių (Kopenhagos-Stol. Maskvos universiteto ir Lietuvio — advokatas Maskvoje — gimęs Minsko gub.) Lietuvių laikraščiai norėti išgauti konferencijoje S. Naujokaičio kelionės, kuris mano aukoti šalin, kaipo turį kapeikų Skirmuntas, kaipo turįs ir nekilnojamo ypač ir šiemiškoje, — tik mes dažnai pastebėta, jis jau pasiuntė medžiagą nusiųsti — Gerai žinoma kalbėsiu ir apie lenkų "Dievo stiprybė Tėvui, kuriuomi lenkų tautos ne tautos" — Mat atsiveda lietuvius, prie D. Kanielo-vo Šaltmiego ir lenkų užtarėjo jų išgauti.

Aišku pasaka prasčiau daviau jau tuos kalbos triukus, istorinę apvalgą, kaltinu ir Kanielovo šaltmiegą, paro-dydamas kad tai lietuviškai lenkiškai išdaiga — Nuduočiau kopiją memorialo Tarybai Lietuvių Atstovui — kaipo įrodymą kad lenkai užsenyje pradeda dar šiek-tiek ir atsi-sakyti Mažeikių kalbos. Aišku daviau trumpą "Lenkai" ir "Lietuvių" — "Ost. Dziennik" — jau pasų ką daviau" ir tai dar nepa-daiė mat lenkiškų užpakinką (kad ir mano atsiminimų) Sugrįžo pasiuntinybės "apgal diplomatiškai" Šv. Kanielovo užtai-gą patvirtinimą, kad kuris čionai prie laikraščiaus, kaip kaip nuo gali atsitikti į 15 dienų ar į 15 mėnesių —

Viešai skelbti rodėsi lenkų "Lenkiško Komitėjaus" nesa-ma bėdų, jog nuo Yago kuri, lenkai Petrograde. Aišku rašiau, kun. Mišiauskui į Lozanną, kad rašytų į Vėją ar Šaltmiegą, kaipo jie nemiegotų —

Lenkai man sakė, kad Petrograde Lietuvių (Lenkų) tar-pe mano užmetinėjamas kaipo aiškus nelaikinas Lietuvių Lenkų (Lenkų) — o jau neužmetinėjo — Lietuvių (Lenkų) — o jau neužmetinėjo —

Apie 1½ m. aš pora metų atgal išaiškinau Vikarijatui kodėl nelaikau — o kas link pažinčios neperdavimo man, rašiau į Kard. Vikarą ir patsai jam įdaviau raštą 22 Febr. 1917 — atsakymo nėra. Rama aeterna.

„Vi era in loro zelo, ma non vero: era zelo, e non era amor patrio ed amor proprio. — Il loro zelo era amor religioso e divotezza al loro amor proprio. Rimprovera per le gravi perversioni per la loro amor patrio, ai quali non aspettavano un Dio-Salvatore che li metesse di tutte le nazioni, e perchè così miracoli manifestava il sovrumano" Cf. Giuseppe Chiuffi della Calasanzità e Storia della Chiesa = Roma 1917 pag VIII.

Roma 2 Sett. 1917.

pažinčia kadaise visuomet atdaryta — joki lenkas negalėjo prieiti išpažinties (Astramovo nemokėjo lenkiškai) o pas mane tuoli kas kita. Sanctissimum nelaikau dėlto, kad pirmus 8 mėnesius gyvenau pas brolius pranciškonus — bažnyčia buvo administracijos rankose — o paskui nuo Gegužės 1914 iki šiandien (2 Sett. 1917) iš karčiamų nepadarė, nuvargintas — ir bažnyčia dar ne mano. Galutinai nėsama Zakristijono kad dabotų bažnyčią — Daokite kambarių ir bent kad ištaikyti zakristijona — tai ir būtų. Lenkų nuo manęs išpildinėjimai man iš galvos nė — ir! — Ja pasielgimas tik parodo, kad tai puolimai dau- sų — ypatingai netikų jų kunigai demokratai — nacionalistai — tarsi žydai Kristaus laikais persekiojo Viešpatį nė dėlto, kad jiems Dievo garbė rūpėjo. Tie tai darė tik a) dėl savymeilės b) pykdami ir pasakytąją tiesą teisybę (aš pasakiau lenkams savo knygoje ir savo straipsniuose ir C.) kadangi jie laukė Messijo Karaliaus (sorti lenkai) kuris turėjo pakelti juos aukščiau ir kitų visų tautų"
Išsiduriu lenkų nacionalistų kunigija kaip tik tiems Viešpaties žodžiai į farizejus (Matt. XXIII, 13–36) (Lucas XI 37–54) Daugiau aš nieko pasakyti negaliu.
Ofeiciai — ypatingai mūsų sulenkėjusieji bajorai
Skirmatas Konst. — yra du broliu, abu nevedę ir neveni — tai degeneratai (sakė man jo geras pažystamas Kan. Rutkovski — mano Akademijos draugas) — turi seserį ar dvi irgi neištekėjusios — šeimyna dingsta.
Malevski Ignacy (Korvin) senas degeneratas, kad pasirodyti ponu, pirko dvi butus iš 8 ir „potiaro" pernedęs rankoje, pilvas neverda — bet Milevski, nėra tak robit (sakė man gyvenantys Romoje p. Janišovski
Tyškevyčiai Kauno gub. Kretingos ir Vilniaus — homoseksualistai
Dmovskis — masonas — Pliateris degeneratas — o kunigai lenkai :—
Michalkevičius — palaistuvis (бабник) be mokslo ir be bažnyčios tikybos — Vyskupas (nunai Arkivyskupis) Roppas su savo bolpams po šiurkštai; nuolatai reikalauja pinigų
Cerniavskis — Vilniaus dekanas buv. Seminarijos profesoris paleistuvis — Bogdanavičius — mėgsta girtuokliauti karas. Fhorčakas — viską pas jį rasi, tik maža
Sic kunigystė — ir vitieji vyrai, ir kiti, nominaram tu Domine nostri yra stulpais ir katalikystės ištomi Vatikano akyse — Guai a voi Farisei

APERÇU HISTORIQUE

SUR

l'Eglise de Saint-Stanislas

A ROME

ET LES

prétentions illégitimes polonaises.

NB. Sv. Stanislovo bažnyčios valdinistracijos kanceliarijoj esama grožių

Extrait de *Pro Lithuania*, N° 7, 1917

apdavanojos knygučių su raudonraičiškuoju linų istorijos bažnyčioj ir prieglaudos, teisių tekstu ant pusl 84 padaryta:

Leges et statuta officialium Ecclesiae et hospitalis S. Stanislai nationis polonorum in Urbe — ir-gi-rau-

PUBLIÉ PAR LES SOINS DU

BUREAU D'INFORMATION DE LITHUANIE

VILLA MESSIDOR, AVENUE DE L'ÉLYSÉE

LAUSANNE

1917

dama: Caput XX de admittendis ad hospitium:

1. Vugari, Bohemi, Moravi, Silesii tam laici quam ecclesiastici locum hic non habeant, sed tantum Poloni et Lithuani, clericique

vanuoti, dalis nei bilanei canone di Polacchi

Из Гродненской губернии по всему этому делу должен приехать Минской губ. присяжный поверенный адвокат Лещинский. Так или иначе но Минскую губ. не будет. Польша. Далее пункты из разных мелких епископов Кс. Сигизмунда Лозинского (племянник Сечкина), инструкции, что от наместника Минских белорусов. Так ли оно будет?

S. Salvatore alle Botteghe Oscure

Anticamente fu detta di S. Salvatore in Pensili, de Pensulo, et in Palco est è fondata sopra le rovine dell'antico Circo Flaminio. Ne fa menzione una lapide di Onorio IV del 1285 in cui leggesi Rectori et Clero Ecclesiae S. Salvatoris in Pensulis etc. Gregorio XIII ne soppresse la parrocchia con il consenso del Card Comaro Titolare di S. Marco e le anime furono unite a quella di S. Lucia come rilevasi da Bolla dello stesso Pontefice VIII Kl. Octob. 1578. La Chiesa fu concessa alla Nazione Polacca che la rifece da fondamenti con annesso ospedale per i Nazionali di quel Regno, ascendone a tal fine lasciato la rendite il Card Stanislao Hosio Polacco morto nel 1579. La nuova Chiesa fu dedicata a S. Stanislao Vescovo e Mart. di Cracovia e Clemente VIII nel 1595 ordinò che si celebrasse la Messa e l'officio di questo Santo ai 7 di Maggio.

Presso questa Chiesa una gran torre di cui si vedono i fondamenti nel vicino giardino. Ivi nel 1527 ritiraronsi gentiluomini e signore in numero di 60 persone con gran provisione di polvere per difendersi dal terribile sacco di Roma; ma disgraziatamente incontrarono un più terribile flagello. Imperocchè ascendo preso fuoco la polvere, volò in aria la torre con tutti gli abitanti che vi si erano rifugiati.

Il Capitolo di S. Marco riscuote un canone di scudi uno annuo, detto nei bilanci canone di Polacchi.

Dal Archivio della Basilica di S. Marco
(Notiziario Carlo Cattini 1853)

Carlo Q. Prof. Cecconi
Prefetto dell'Archivio
copiò il 14 Ottobre 1917

Tous les pèlerins du royaume lituano-polonais venant à Rome, logeaient soit auprès de l'église de Sainte-Lucie ad Cloacam dans l'hospitalière maison de bohême, soit dans la propre maison de l'évêque de Warmie ou du cardinal Hosius qui habitait provisoirement à Rome. Selon des indices certains, le cardinal Hosius appartenait à la classe bourgeoise de Vilnius; n'étant pas aristocrate, il ne pouvait être évêque dans le royaume lituano-polonais.

Le nombre des pèlerins s'accrut à l'occasion du jubilé de 1575; le cardinal Hosius se vit obligé de demander à Grégoire XIII la cession d'une église et d'un hospice, pour loger les nombreux pèlerins venant de Lithuanie et de Pologne. Le Pape mit à sa disposition l'église du Sauveur. Le cardinal Hosius fit un don de 1000 skoud pour l'organisation de l'hospice. Le cardinal prince Radziwill, de famille lithuanienne, d'abord évêque de Vilnius, puis de Cracovie, habitait Rome en 1598; c'est lui qui a ajouté au titre d' « Eglise du Sauveur » celui d' « Eglise de Saint-Stanislas ».

La plus grande bienfaitrice de cet hospice fut la princesse lithuanienne Anna Jogaïla, sœur de Sigismond Auguste II, dernier grand-duc de Lithuanie et roi de Pologne. A l'âge de 54 ans, elle fut donnée pour femme à Stephan Batory, roi de Pologne et grand-duc de Lithuanie. La reine Anna ne vécut pas avec son mari, elle se consacra principalement aux œuvres de bienfaisance. C'est grâce à elle que le capital de cet institut atteignit 8000 skoud. On ignore si, plus tard, ce capital s'augmenta encore. On a seulement trouvé les vestiges d'un appel aux Lithuaniens et aux Polonais, daté de 1717, fait dans le but de recueillir de l'argent pour le dit institut. La somme recueillie à la suite de cet appel n'est cependant pas connue. On ignore également à quoi elle fut destinée.

Depuis Anna Jogaïla, l'église et l'hospice de Saint-Stanislas sont devenus la propriété des rois de Pologne et des grands-ducs de Lithuanie. Son administrateur était un envoyé spécial accrédité auprès du Vatican. Cet état de choses dura jusqu'en 1764, date à laquelle la Diète (seimas) lituano-polonaise prit sous sa propre tutelle l'église et l'hospice. La direction en fut confiée au grand-duc de Lithuanie et roi dé Pologne, Stanislas-Auguste. Après la dernière

dissolution de la république lithuano-polonaise en 1795, l'église et l'hospice de Saint-Stanislas restèrent sans propriétaire.

Le pape Pie VI prit alors cet institut sous sa propre protection; il désigna le cardinal Samoli comme administrateur. Mais cela fut de courte durée. Conformément à l'ordre du Directoire, des légions polonaises, sous la direction des généraux polonais Dombrowski et Kniarevich, occupèrent Rome le 3 mai 1798. Le pape Pie VI fut fait prisonnier et exilé, il mourut à Valence.

L'hospice de Saint-Stanislas fut alors converti par les vainqueurs en une caserne; tous les objets de valeur furent confisqués et les immeubles vendus à un juif de Livorno. Tout cela fut fait au nom du gouvernement français. Les Français quittèrent Rome en 1811. Le gouvernement de Napoléon Ier paya au Vatican la somme de 46 332 fr. en compensation des objets confisqués. Les immeubles restèrent entre les mains de personnes privées. Le gouvernement russe s'occupa de l'entretien de cet institut.

Le Congrès de Vienne de 1815, après avoir créé le royaume de Pologne, offrit cet institut à l'empereur Alexandre Ier.

Quelque temps après, le pape Pie VII offrit cette église et l'hospice à l'empereur de Russie, le 20 septembre 1818. D'après un contrat avec le Vatican, en date du 15 janvier 1819, la Russie devint propriétaire de l'église de Saint-Stanislas et de l'hospice; elle nomma le chanoine Pike administrateur de cette institution.

En dépit du contrat avec le Vatican, l'église et l'hospice restètent la propriété de personnes privées. Le gouvernement russe fut alors obligé de les racheter aux propriétaires temporaires qui demandèrent une somme beaucoup plus forte que celle laissée par le gouvernement français, soit 46 332 fr. L'empereur Alexandre Ier, après avoir réglé les affaires avec le Vatican, racheta les immeubles de Saint-Stanislas pour la somme de 23 867 roubles 68 ½ k. La somme laissée par les Français est encore actuellement entre les mains du Vatican qui donne annuellement à l'institut une subvention de 2970 fr.

En dehors de toutes les dépenses, la Russie a payé en 1855 les dettes de l'institut s'élevant à 14 343 roubles. Puis, en 1900, le gouvernement russe a dépensé 20 000 roubles pour la mise en état des immeubles; en 1901, 15 000 roubles et en 1908, 8000 roubles. Somme toute, le total des dépenses se monte à 81 210 roubles ou 216 550 lires, sans compter les dettes, — quelques dixaines de mille francs, — faites par l'agent Salvati et l'administrateur Delicati.

De tout ce qui précède, il ressort que la somme dépensée par le gouvernement russe est incontestablement de beaucoup supérieure (216 550) à celle laissée au Vatican par le gouvernement français (46 332).

Pour être juste, il faudrait répartir cette somme également entre les Lithuaniens et les Polonais.

Les Polonais ne peuvent revendiquer que 23 116 fr. sur la valeur de l'église et de l'institut.

L'état de l'institut pendant la durée du grand-duché de Varsovie et les conditions de transactions du gouvernement russe.

Le gouvérnement polonais ne s'occupa nullement du sort de l'église et de l'institut pendant la durée du royaume de Varsovie. Saisis et confisqués par le gouvernement français avec l'aide des Polonais en 1798, l'église et l'institut de Saint-Stanislas cessèrent d'exister de ce fait. Les Polonais eurent à s'occuper d'autres questions. Des légions polonaises sous la direction des généraux Wielgorski et Dombrowski, peu contents de l'occupation de Rome et de l'emprisonnement du pape Pie VI sur l'ordre du gouvernement français, se battirent sur les plaines de Lombardie contre les armées alliées (Autriche, Turquie et Russie) qui voulaient venir en aide au Pape et à l'Eglise, en donnant aux cardinaux l'occasion de se réunir en conclave à Venise pour élire le successeur de Pie VI. Les cardinaux n'eurent l'occasion de se réunir qu'après l'anéantissement des légions polonaises par les armées alliées et l'occupation de Venise par le général russe Souvorof. Les cardinaux réunis à Venise le 4 mars 1800, élirent pour pape Pie VII qui, bien qui n'ignorant pas la conduite des Polonais, laissa, jusqu'au partage du royaume de Pologne, l'institut dans la même condition que celle dans laquelle il se trouvait depuis l'occupation de Rome par les légions polonaises sous la direction de Kniazevich et de Dombrowski. Nous croyons utile d'ajouter ici que de 1824 jusqu'à présent, le gouvernement russe nomma comme chapelains de l'institut les prêtres Reccia, 40 ans, Antonili, 14 ans, et des sujets russes : l'abbé Astromoff, 20 ans, et le chanoine Propolanis, Lithuanien, qui depuis 5 ans déjà est attaché à l'église de Saint-Stanislas.

Les prétentions illégitimes polonaises.

Des bruits ont couru dernièrement que des Polonais avaient fait des démarches réitérées auprès du gouvernement russe pour

se faire céder en propre l'église et l'hospice de Saint-Stanislas qu'ils revendiquent comme leur.

De tout ce qui précède, il ressort que cette fondation doit son origine au cardinal Hosius, un Lithuanien, et à la générosité d'une princesse lithuanienne, qu'elle devint ensuite propriété des rois de Pologne en même temps grands-ducs de Lithuanie, ce qui signifie par conséquent que ni l'église, ni l'hospice ne furent jamais une propriété privée polonaise, vu que le gouvernement français même à l'époque du Directoire, en céda les bâtiments à un juif italien!

Depuis 1815, le gouvernement russe est de fait propriétaire des immeubles par un contrat établi en bonne et due forme passé avec le Vatican, outre qu'il dut payer les frais pour le rachat des biens. Depuis lors, c'est grâce au gouvernement russe que l'institut a pu subsister comme on l'a vu précédemment. En conséquence, les Polonais n'ont aucune raison de revendiquer la possession de l'église et de l'hospice, sur lesquels les Lithuaniens ont des droits égaux.

Les Polonais qui possèdent déjà à Rome deux instituts de ce genre, veulent encore en accaparer un troisième pour en exclure certainement les Lithuaniens, d'autant plus que le gouvernement russe a appelé, il y a 5 ans, à sa direction un prélat lithuanien, le vénérable Mgr C. Propolanis, ancien professeur de l'Académie ecclésiastique de Petrograd. La présence de ce prélat lithuanien à Rome porte certainement ombrage aux Polonais pour leurs intrigues politiques au détriment de la Lithuanie. Les faits ont établi que les Lithuaniens ont été sans cesse de leur part l'objet de basses calomnies et de dénonciations mensongères auprès du Vatican.

Fidèles à leur méthode, les Polonais prétendent monopoliser la religion catholique en Russie et la mettre au service de leurs buts impérialistes pour la création d'une grande Pologne qui imposerait son joug non seulement aux Lithuaniens, mais encore aux Lettons catholiques du Gouvernement, de Vitebsk, aux Blancs Russes catholiques et uniates ainsi qu'aux Ruthènes uniates. D'après les impérialistes Polonais, tous les catholiques de l'Etat russe ne sauraient être que Polonais, et d'ailleurs depuis des siècles, le clergé polonais n'a cessé de se consacrer à une œuvre de conversion politique forcée dans les pays catholiques voisins de la Pologne. L'Eglise catholique n'existe plus que de nom en Pologne, elle est avant tout une Eglise « polonaise », le principal instrument de la politique d'assimilation et de domination pour la réalisation d'une grande Pologne.

ПРЕДСѢДАТЕЛЬ
ЦЕНТРАЛЬНАГО КОМИТЕТА
ЛИТОВСКАГО ОБЩЕСТВА
по оказанію помощи пострадавшимъ отъ войны.

2/IX дня 1917 г.

№

ПЕТРОГРАДЪ.
Васильевъ пер., д. 29, кв. 10.
Тел. 452-02.

Глубокоуважаемый
отецъ Казимиръ Годлевскій!

Ваше письмо получили отъ 13/26 мая 1917 г. Поручили исполнить и подать справку относительно Вашей пенсіи. Вслѣдствіе пенсіи ни при какихъ условіяхъ правительство не можетъ быть удержано, ибо это есть Ваше достояніе и потому должно Вамъ выдаваться. Фактически Вамъ отсылается аккуратно, какъ Вы сами увѣдомляете и мы благодаря неисправности нѣкоторыхъ почтовыхъ вѣдомствъ не получаемъ ихъ не аккуратно.

Теперь относительно св. Станислава. Здѣсь Ваши враги не дремлютъ и хотятъ бы получить эту награду для будущей пенсіи. При реэвакуаціи нашего правительства они могли бы получить и только изъ этого выпутаться. Вы будучи этого вопроса сразу послѣ революціи в Петрограде Литовскаго

Польскаго.

Министерство Иностранных Дел. Вы
поручили барону Нольде снестись со мной
по этому вопросу и я убедился, что их
претензии неосновательны. Кратко мог
охарактеризовать Вам посетитель
Министерства недавно тихаких
шагов по уступке Р. Станиславу по
мужам не предпринимал с Вами.
Указал на Вас, как бывшего вице-губер-
натора в этом вопросе. Теперь с
переменами происшедшими в ми-
нистерстве, не знаю как этот вопрос
теперь стоит.

Писать о политических делах не буду
Думаете ли Вы может ли быть
смута и чего опасаться чтобы
нам иметь надежду вернуться
при той анархии, которая теперь
уже господствует.

Жму Вашу руку и думаю,
что все же не дадим конца всей
этой катастрофе всего мира

Ваш М. Шах

Jusqu'à présent, les Polonais se sont toujours donnés à Rome comme les gardiens de la foi catholique en Russie et ils s'entendirent à exploiter à Rome les tracasseries dont les catholiques romains furent trop souvent l'objet de la part de l'ancien régime autocratique russe.

Les temps ont changé!... La liberté de conscience est devenue une réalité dans l'Etat russe régénéré et démocratique.

Les catholiques à quelque nationalité qu'ils appartiennent pourront y vivre en paix à l'abri des lois sans avoir nullement besoin de la « bienveillante tutelle » polonaise! Encore moins les Lithuaniens qui depuis six siècles ont été victimes des tristes exploits des missionnaires polonais dans leur pays.

Le gouvernement russe tout aussi bien que le Vatican, ne peuvent plus être dupes désormais des manœuvres polonaises et sacrifier aux Polonais des peuples qui ne veulent avoir rien de commun avec la Pologne, et désirent que les Polonais se contentent de rester les maîtres en Pologne!

La tentative d'accaparement de l'institut de Saint-Stanislas est une nouvelle preuve que les Polonais ne désarment pas!

IMPRIMERIES RÉUNIES S. A. LAUSANNE.

ресаніе — Семенченко для нашей коммерческой сводки. Далее какое-нибудь — всегда должно быть дано четкое — Кишиневка из Канады.

4. Польская Комиссия — для Кишиневской [redacted]

5. Далее польский на учреждение Кассового, чрезвычайно [illegible] берать деньги среди мирового [illegible] (духовенства). Далее один [illegible] Енисейского корпуса, во время своего [illegible] вашу коробочку. Сначала [illegible] ков — но должно было всего два [illegible] менная [illegible] — которую [illegible] входящей домой [illegible] почтенным удалиться прочь. [illegible] ков далее [illegible] закрывается.

Замечательно, что на [illegible] кассовых [illegible] трудящихся [illegible] пожертвования, [illegible] [illegible] [illegible] по [illegible] [illegible] [illegible]

Konfidencjalne

ration de la Lituanie et de la Russie a *stipulé l'absence d'indemnité*. On ne voit pas comment la Lituanie qui n'a pas, en tant que puissance, aucune part directe à la guerre, qui ne l'a pas voulue, mais qui l'a subie et qui en a été la malheureuse victime, devrait contribuer par une indemnité dont le principe, déjà rejeté au Reichstag le 19 juillet, a été définitivement repoussé à Brest-Litovsk, au paiement de charges de guerre qui, en droit, aurait dû être demandé à la seule puissance responsable: la Russie.

Toute contribution à ces charges est donc à rejeter en vertu du principe de la *res inter alios acta*.

L'acquiescement à de pareilles conditions aurait, en outre, pour résultat d'accroître d'une façon aggravée les charges qui nous ont été imposées de fait par la guerre et, si le principe d'une contribution était accepté, la seule considération des faits suivants suffirait à en écarter l'application.

1. Les réquisitions, qui n'ont pas été payées en nature, mais bien en bons rédigés souvent de la façon la plus insolente.

2. Le déboisement sans mesure, sans précaution et sans paiement, effectué non seulement pour les besoins de la guerre, mais encore au profit de particuliers et à destination de l'Allemagne.

3. L'enrôlement forcé des hommes valides dans les *Zwangsbataillonen* contre un salaire dérisoire pour des travaux excessifs.

Il en résulte que le pays usé dans ses dernières ressources (agricoles et forestières en majorité) a encore été privé des bras nécessaires à l'entretien de son sol, qu'ainsi la Lituanie dont le territoire a été en outre *irrémédiablement dévasté par les armées d'invasion*, a été littéralement saignée à blanc.

Le paiement d'une indemnité quelconque, à part son caractère d'injustice, accentuerait définitivement la détresse du pays lui enlevant, à l'heure où les capitaux seront précisément nécessaires pour la reconstruction, toute possibilité de réveil économique futur.

Konfidencjalne

Faits et Documents.

(pro Lituania N-8...

Par ordre de Sa Sainteté, le pape Benoît XV, Mgr A. Ratti, recteur de la bibliothèque du Vatican, nommé visiteur des affaires ecclésiastiques de la Pologne le 19 mai dernier, a quitté Rome pour Varsovie.

Les visiteurs que le Saint-Siège envoie « ad Principes septentrionales » ne sont pas une nouveauté dans l'histoire de l'Eglise catholique, puisque les souverains pontifes ont déjà usé d'un moyen analogue dans les moments les plus importants de la vie ecclésiastique des peuples polonais et lituanien.

C'est ainsi que le pape Honorius III envoya en 1226 comme visiteur en Livonie l'évêque de Modène, Guillaume, afin de réconcilier le Grand Maître de l'ordre teutonique des Porte-glaives avec l'archevêque de Riga. En outre, l'évêque Guillaume fut envoyé en 1243 par le pape Innocent IV, en Prusse, afin de conclure la paix entre le duc de Poméranie (prince Sviatopelk) et les Chevaliers teutoniques ; cela dans le but de maintenir dans la foi catholique les Prussiens nouvellement convertis qui étaient une race lituanienne, détruite par les Allemands [1]. Le même Pontife envoya en 1246 en Prusse l'abbé Opizzoni pour absoudre le prince Sviatopelk de l'excommunication que lui avait infligée l'évêque Guillaume.

Après avoir accompli cette mission, le visiteur Opizzoni fonda dans la Prusse les quatre évêchés de Chelmna, de Poméranie, de Varmie et de Sambie et, le 7 juillet 1249, il signa la paix entre les Chevaliers teutoniques et les Prussiens nouvellement convertis. Cette paix est très intéressante en ce qui concerne les coutumes de ce pays lituanien.

Le pape Boniface IX envoya, en 1393, l'évêque Jean de Messine en qualité de visiteur pour la Lituanie nouvellement convertie, pour qu'il se rendit compte de l'exactitude des accusations des Chevaliers teutoniques contre le roi Jagellon et contre le grand-duc Vytautas d'après lesquelles ces deux personnages s'étaient convertis pour la forme seulement à la foi chrétienne, restant en réalité avec leur peuple dans le paganisme primitif.

Deux bulles du pape Martin V, promulguées à Constance le 12 mai 1417, furent le résultat de la mission de cet évêque. Le Souverain pontife, au courant de la vérité, après avoir loué la fidélité des ducs lituaniens envers la nouvelle foi, les nomma ses vicaires généraux : Jagellon pour la Pologne et Vytautas pour la Lituanie [1].

[1] Il convient de remarquer à ce sujet que l'évêque Guillaume, homme cultivé, s'occupait d'étudier la langue lituanienne ; en 1225, il écrivit une grammaire de la langue prussienne et traduisit dans cette langue la grammaire de Donati. (Conf. Bopp François, Nesselmann Georges.)

Finalement, en 1584, le pape Clément VIII envoya un jésuite, Antoine Possevino, en qualité de légat pour la Russie et pour la Lituanie. Quelques années plus tard, c'est-à-dire en 1594, il nomma l'abbé A. Comuleus, visiteur spécial pour la Lituanie, dans le but de réorganiser l'Eglise lituanienne qui se trouvait dans une fausse direction, puisque le clergé polonais qui travaillait alors en Lituanie ne connaissait pas la langue lituanienne et ne voulait pas l'apprendre, ce qui est confirmé par le rapport de Comuleus à Clément VIII en 1595 [2].

Revenant maintenant à la mission de Mgr Ratti, il est impossible de nier que le nouveau visiteur n'ait pas forcément à s'occuper également du problème de l'entretien matériel de la hiérarchie catholique en Pologne qui, à l'époque où elle dépendait de la Russie, vivait des revenus provenant du « Fonds de secours du clergé catholique » alors administré par le Collège catholique à Pétrograd.

Peu de gens savent à qui appartient exactement le *Fonds de secours* et ce qu'est cet argent. L'opinion générale des cercles polonais en Pologne et à l'étranger est que ce capital ne représente que *l'argent polonais* entre les mains du gouvernement impérial russe.

Cette opinion est affirmée dans la requête de la *Démocratie chrétienne polonaise* dont le fondateur était le baron Ropp, évêque de Vilnius, qui, ayant l'intention de ressusciter l'ancienne Pologne sur tout le territoire du Grand-duché de Lituanie, demandait au gouvernement russe, de 1905 à 1906, de lui remettre le « Fonds de secours », c'est-à-dire de l'enlever du Collège catholique de Pétrograd et de le remettre entre les mains des Polonais. Plus tard, après la chute du gouvernement impérial en Russie, *une Commission polonaise* formée à Pétro-à Pétrograd, qui s'appelait la *Commission* d'un certain Lednicki, prétendit en 1917 disposer de ce capital comme s'il était une propriété incontestable de la Pologne.

A la vérité, pourtant, *Le fonds de secours du clergé catholique*, qui se trouve auprès du Collège catholique à Pétrograd, est bien loin d'être « propriété polonaise », par suite de son origine historique, puisque, à part une toute petite partie polonaise, ce capital représente une propriété lituano-letto-ukraino-blanc-russienne.

A l'appui de cette opinion, il est bon de noter que l'ancienne Pologne était presque le seul royaume en Europe où il n'y eût ni ministère des Finances, ni quelque autre trésorerie d'Etat. Pour suppléer à cette absence, la diète lituano-polonaise décida en 1763, après la domi-

[1] Conf. Archiv. Vatic. Reg. Vatic. Martini, p. 5, vol. 348, fol. 79, 80.

[2] Conf. in nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Alexander Comuleus Abbas Nonnensis.

nation malheureuse d'Auguste II et d'Auguste III, que la Pologne d
vait avoir une trésorerie spéciale séparée de la trésorerie lituanienn

Lorsque, plus tard, le pape Clément XIV abolit en 1773 l'ord
des Jésuites, les capitaux de la « Province lituanienne », confisqués p
le gouvernement de Pologne, malgré l'union de « Lublin », furent pr
par les Polonais et restèrent à Varsovie. La Lituanie n'en recueillit
pas un centime.

Pour se faire une idée exacte de la quantité d'argent qui se trou
vait dans la « Province lituanienne » des Jésuites, il suffit de pens
que les intérêts annuels de cet argent s'élevaient à cette époque
694 562 sequins polonais [1].

L'acte illégal du gouvernement de Varsovie à l'égard des somme
des Jésuites lituaniens fut la cause des discordes continuelles qui exis
tèrent entre la Pologne et la Lituanie.

Pour mettre fin à ces discussions et pour recouvrer finalemen
l'argent, d'une manière quelconque, au profit des Lituaniens, le Chan
lier lituanien Chreptowic proposa, en 1775, à la « Diète » lituano-polo
naise de fonder, avec l'argent des Jésuites, et au profit des deux natio
nalités « la Commission éducative » qui fut le premier Ministère d
l'instruction publique d'Europe.

Ce projet fut approuvé, grâce à Chreptovic, mais malgré la consti
tution d'une commission ad hoc par la Diète et malgré la nominatio
du prince Massalski, évêque de Vilna, comme président de cette com
mission, l'argent lituanien ne fut pas rendu à Vilnius ; au contraire, i
resta en Pologne et fut un sujet de discorde entre Vilnius et Varsovie
par suite de l'envoi irrégulier des traitements aux professeurs de l'Ecol
supérieure lituanienne « Schola Princeps Magni Ducatus Lituaniae »
et aux maîtres des écoles lituaniennes qui dépendaient de la première.

La Confédération de Targoviza à laquelle s'unit également l'évêque
Massalski, forma, afin de supprimer les disputes financières avec Var
sovie, au mois d'avril 1793, une « Commission » éducative lituanienne
spéciale qui demanda aux Polonais la restitution des sommes des Jé
suites de la province lituanienne, mais elle fut dissoute en peu de temps
par la Diète de Gardinas et cette Commission lituanienne n'aboutit à
rien ; son président, l'évêque Massalski, fut pendu par les Polonais à
Varsovie, le 26 juin 1794, durant le soulèvement de Kosciuszko, après
le second démembrement de la Pologne.

Après le dernier démembrement de la Pologne en 1795, cet argent
lituanien resta toujours à Varsovie où il forme aujourd'hui une partie
« du Fonds de secours du clergé catholique en Pologne » pour la
somme totale de 365 953 roubles 29 kopecks qui sont administrés par
le Collège catholique de Petrograd. Les Polonais actuels ont un droit
absolu et incontestable sur cette somme si l'on en retire : 1° le capital

[1] Conf. Kun. Propolanis. Katalikiskoji lietuviu Pamokslija. Vadovas 1909.

des Jésuites de la province lituanienne dont nous avons parlé, et 2° les capitaux ecclésiastiques de la partie lituanienne du gouvernement de Suwalkai.

Le reste « du Fonds de secours du clergé catholique en Russie », qui se trouve auprès de l'administration du clergé catholique de Petrograd, forme un capital qui fut constitué par les propriétés ecclésiastiques de Lituanie et il appartient, en droit, aujourd'hui, au clergé catholique de l'ancien territoire du Grand-duché de Lituanie, c'est-à-dire à la Lituanie ethnographique d'aujourd'hui, à la Russie Blanche, à l'Ukraine, et à Letgalie des districts de Riéziza de Dvinsk, et de Luzin dans le gouvernement de Vitebsk.

Sans étudier plus longuement les détails de la confiscation des propriétés du clergé catholique dans l'ancien territoire du Grand-duché de Lituanie [1], nous retiendrons simplement notre attention sur le fait que le *Fonds de secours du clergé catholique en Russie*, créé par les décrets de l'empereur Nicolas Ier de 1832 et de 1843, se présentait, suivant le rapport du Collège catholique de Petrograd, en date du 1er janvier 1913, de la façon suivante :

1. *Fonds de secours de l'Empire*, c'est-à-dire du territoire du Grand-duché de Lituanie où s'est opérée la confiscation des propriétés de l'Eglise catholique : 4 847 133 roubles 99 kopecks.

2. *Fonds de secours du royaume de Pologne*, y compris la partie lituanienne du gouvernement de Suwalkai ainsi que l'argent de province lituanienne des Jésuites : 343 905 roubles 29 kopecks.

3. Capital de fonds [2] (fundusevyj) :

a) Conservé perpétuellement : 1 301 192 roubles.

b) » provisoirement : 157 885 roubles 89 kopecks.

4. Capital de réparation des édifices ecclésiastiques (remontnyj) : 375 250 roubles 53 kopecks.

Remarque. — Les propriétés immobilières du Collège atteignent une valeur de 1 640 400 roubles.

Les créances du Collège sont :

a) Fonds de secours de l'Empire : 405 roubles 96 kopecks.

b) Gouvernement de Samara et de Saratov : 400 roubles.

c) Royaume de Pologne : 22 048 roubles.

Pour obtenir le véritable total, il faut ajouter ces sommes aux paragraphes 1, 2 et 4. Et après l'addition ou la soustraction, suivant le cas, le *Fonds de secours* du clergé catholique en Russie se présente de la façon suivante :

a) Pour l'Empire (territoire de la Lituanie) : 8 319 268 rb. 67 k.

b) Pour le royaume de Pologne (y compris les districts lituaniens

[1] Conf. K. Propolanis : « Polskie Apostolstwo Litwie », parag. 32.

[2] Le capital conservé perpétuellement reste intangible ; on ne dépense que les intérêts ; on dépense au contraire, en cas de besoin, le capital conservé provisoirement ainsi que les intérêts.

du gouvernement de Suwalkai et l'argent de la province des Jésuites) : 365 953 roubles 29 kopecks.

En définitive, après avoir enlevé la part du « Capital de secours de l'Empire », les propriétés immobilières du Collège catholique atteignent une valeur de 1 640 000 roubles et, sans toucher à l'argent polonais, il en résulte que 6 678 866 roubles 67 kopecks appartiennent à la Lituanie ethnographique, Ukraine, Russie-Blanche et Letgalie du gouvernement de Vitebsk.

Il reste donc pour le royaume de Pologne, y compris la région lituanienne du gouvernement de Suwalkai et l'argent de la province lituanienne des Jésuites : 365 953 roubles 29 kopecks.

Il apparaît ainsi clairement jusqu'à quel point sont fondées les prétentions polonaises lorsqu'elles affirment que le *Capital de secours du clergé catholique*, administré par le Collège catholique de Pétrograd, est de propriété polonaise.

P.-S. — Les propriétés ecclésiastiques qui appartenaient au clergé uniate, de même que les propriétés des Eglises et des couvents catholiques transformés en temples orthodoxes, confisquées par le gouvernement impérial russe, sont administrées par le saint synode à Pétrograd.

Mgr. C. Propolanis.

La question de la Lituanie devant le Reichstag.

Nous présentons à nos lecteurs les débats qui ont eu lieu au Reichstag le 24 juin 1918 au sujet de la question lituanienne ; ils leur montreront toute son acuité.

Le député Gröber (centre) dit : En Lituanie, tout va très lentement. On ne parle pas de réaliser les désirs des Lituaniens. L'administration militaire traite les Lituaniens comme les supérieurs militaires traitent leurs inférieurs (*silence ! silence !*) mais *ce n'est pas ainsi qu'on gagne le cœur des Lituaniens*. Le chancelier impérial devrait veiller à ce que ces bonnes intentions ne soient pas totalement détournées de leur but (*Très juste ! à gauche et au centre*). La langue lituanienne n'est pas encore toujours respectée. Il est défendu de s'en servir dans le trafic postal avec la Lituanie. (*Silence ! silence !*) A Vilnius, on a fermé les *écoles* qui ne s'étaient pas engagées à enseigner pendant un certain nombre d'heures l'allemand. (*Cris : c'est inouï !*) L'enseignement de l'allemand a sans doute du bon, mais c'est de la mauvaise politique qu'on fait ainsi à Vilnius. (*Très juste ! à gauche et au centre.*) C'est une fausse tutelle que nous ne pouvons pas tolérer. On ne doit pas traiter ainsi un peuple qui veut vivre amicalement avec nous et l'on doit protester fortement contre de pareilles mesures autoritaires. Les *réquisitions* en Lituanie ne sont pas effectuées par les autorités lituaniennes, mais c'est uniquement l'administration allemande qui s'en charge, car on dit

Партійная жизнь въ Царствѣ Польскомъ.

«Echo Polskie» сообщаетъ довольно подробныя данныя о партійной жизни Царства Польскаго въ данное время.

Партійная жизнь, какъ вопится, дѣлится на два главныя теченія—правое и лѣвое.

Во главѣ праваго теченія стоитъ «междупартійное коло», возникшее въ октябрѣ прошлаго года.

Главную роль въ этомъ междупартійномъ колѣ играютъ:

1) *«Національная партія»*, организованная весною 1915 года изъ помѣщиковъ и національной демократіи. Партія эта играетъ довольно значительную роль на пространствѣ польскихъ земель, оккупированныхъ Германіею. Этою партіею организованъ былъ «главный опекунскій совѣтъ». Во главѣ партіи стоитъ предсѣдатель главнаго опекунскаго совѣта графъ Адамъ Роникеръ.

2) Группа *«варшавскихъ реалистовъ»* съ ксендзомъ Хлэмпицкимъ во главѣ. Аристократія изъ партіи реалистовъ, сконцентрировавшаяся на пространствѣ австрійской оккупаціи, въ дѣятельности этой партіи участія не принимаетъ.

3) *«Народовая демократія»*. Эта партія осталась теперь безъ головы, такъ какъ главнѣйшіе вожаки ея выѣхали изъ Царства Польскаго.

4) Двѣ прогрессивныя партіи *«прогрессивный союзъ»* и *«польская прогрессивная партія»*. Обѣ эти группы въ настоящее время тоже безъ предводителя, такъ какъ Ал. Свентоховскій совершенно устранился отъ политической жизни, а Генриха Конича Нѣмцы сослали въ лагерь военнопѣнныхъ еще въ ноябрѣ прошлаго года за протестъ противъ закрытія высшаго польскаго суда. Партіи эти насчитываютъ теперь только по нѣсколько членовъ и дѣйствуютъ главнымъ образомъ въ Варшавѣ. Въ провинціи прогрессивные элементы примкнули къ «лигѣ польской государственности».

5) Формально къ междупартійному колу примыкаетъ еще *«группа національнаго труда»*.

6) Въ ближайшихъ отношеніяхъ къ междупартійному колу находится еще рядъ безпартійныхъ, какъ, напримѣръ, кн. Здиславъ Любомирскій, Дербицкій, Людвикъ Кривицкій и др.

Лѣвыя политическія теченія разбились слѣдующія партіи:

1) *«Польская соціалистическая партія»*, въ вліяніемъ возвращенія въ Польшу трантовъ изъ бывшихъ революціонныхъ дѣятелей, дѣятельность этой партіи значительно оживилась и издаетъ два нелегальныхъ органа печати: «Przedswit» и «Czyn» и легальный «Robotnik».

2) *«Національный рабочій союзъ»*. Союзъ этотъ пользуется большимъ вліяніемъ въ сферахъ рабочихъ и мелко мѣщанскихъ. Доказательствомъ этого вліянія была поѣздка «союза» на варшавскихъ выборахъ, когда «союзъ» добился результатовъ, превзошедшихъ самыя смѣлыя ожиданія,—семь мѣстъ въ городской думѣ.

3) Третью радикально-національную группу составляетъ такъ называемая *«конфедерація»*. Она составляется изъ ряда интеллигентныхъ лицъ безъ выдающихся вожаковъ. Основной лозунгъ этой группы—«независимость».

4) *«Крестьянская партія»*, составившаяся въ декабрѣ прошлаго года изъ слѣдующихъ политическихъ группъ: «хлопскаго союза», «національнаго хлопскаго союза» и «зарания-ровъ». Это единственная теперь партія, дѣйствующая въ средѣ крестьянъ. Органомъ этой партіи является газета «Polska Ludowa», выходящая въ Люблинѣ. Партія отстаиваетъ политическую независимость и энергично пропагандируетъ сельскохозяйственные кооперативы.

5) *«Союзъ патріотовъ»*—группа варшавской интеллигенціи безъ выдающихся фамилій.

6) Наконецъ къ радикально-національному теченію примыкаетъ также часть прежней *«радикально-національной партіи»*, состоящей главнымъ образомъ изъ варшавскихъ адвокатовъ.

Всѣ лѣвыя партіи объединены въ такъ называемый «центральный національный комитетъ».

Средину между правыми и лѣвыми теченіями занимаетъ *«лига польской государственности»*, возникшая въ сентябрѣ мѣсяцѣ истекшаго года.

Большинство дѣятелей лиги—это прежніе безпартійные люди, которые не хотѣли примыкать ни къ одной изъ политическихъ партій. Къ лигѣ примыкаютъ главнымъ образомъ разные общественные дѣятели изъ организацій культурныхъ и общественныхъ, выдающіеся ученые и публицисты. Предсѣдателемъ этой группы является Михаилъ Лемницкій. Лига выпускаетъ два органа печати — одинъ нелегальный «Straznica», другой легальный «Tygodnik Polski».

На выборахъ въ городскую думу Варшавы лига имѣла выдающіеся успѣхи и получила въ думѣ 12 мѣстъ, что по мнѣнію газеты «Echo Polskie» свидѣтельствуетъ о возрастающемъ въ Варшавѣ вліяніи лиги.

«Лига польской государственности» выступаетъ согласно съ галицкимъ «верховнымъ національнымъ комитетомъ» и энергично его поддерживаетъ, зато «междупартійное коло» занимаетъ позицію, враждебную этому комитету, и выступаетъ рѣшительно противъ какой бы то ни было его дѣятельности на пространствѣ Царства Польскаго.

Что касается польскихъ лѣвыхъ теченій, то послѣднія частью поддерживаютъ «верховный національный комитетъ», частью же выступаютъ противъ него съ довольно жестокой критикой, особенно за то, что онъ всячески разлагаетъ свою паству на Востокѣ.

Изъ вышеприведенныхъ данныхъ видно, что партійная жизнь въ Царствѣ Польскомъ представляетъ собою довольно пеструю картину: нѣтъ ни опредѣленнаго національнаго центра, ни опредѣленнаго политическаго направленія, которое можно было бы разсматривать, какъ направленіе чисто національное, а не партійное.

Со стороны этапартійная пестрота производитъ впечатлѣніе довольно странное. Партійная жизнь въ странѣ имѣетъ смыслъ тогда, когда имѣется свое правительство, когда намѣчаются тѣ или другія противорѣчія во взглядахъ на государственное устройство, на организацію общественно-соціальной и экономической жизни страны. Когда же народу приходится имѣть дѣло только съ вопросами внѣшней политики, партіи исчезаютъ и народъ выступаетъ только какъ нація.

Л. С.

L'Osservatore Romano 1917
La Santa Sede ha comunicato con dolore ad alcuni giornali tanto esteri che italiani, come dato ingiustificato ed erroneo l'interpretazione all'appello rivolto il 1° agosto ai Capi dei popoli belligeranti, ed ha trovato specialmente deplorevole un articolo comparso nel Corriere del Friuli dal titolo: « La Esposta alle trincee ».
Per pubblica edificazione di biasimo contro siffatte interpretazioni, Sua Santità, tenendo anche presenti i sentimenti di rammarico espressi con ogni sollecitudine dall'Autorità Ecclesiastica locale, per l'anzidetto articolo, ha ordinato che, indipendentemente da qualsiasi altra analoga riparazione, il detto giornale cessi senz'altro le sue pubblicazioni.

Argumentum rebarum, kad mano knygą „Polskie dzieła hist. w Litwie" reiks peržiurėti.

Kaip matau „Il Popolo d'Italia" pavadino burnojimo straipsnį prieš „Šeimą Krikšto" ir spaudė kitus Vidersio pasmerkta ir daugelyje Italijos laikraščių darytą „apžvalgą" pamaldų prieš ano burnojimo šmeižiku „Corriere del Friuli", parašė straipsnį prieš Popiežiaus laišką kaip tiesą laikraštį ir tik „šauksmą" smerkia Šventasis Benediktas XV.

Trumpam mano knygą, tik jau netoli tvarkai metai — daiktuota, bet nėra publikuota, kuri laiko man sakė gaspadorius. Taip jisai buvo pavojingą išleisti, nes laikas buvo pasmerkta. Bet paskiau man sakė „pasvarstęs" ir mūsų šmeižikai prieš Lietuvių reikalus — Lenkų vatikanų, tiesa, pasdaugę laiką, o mano rašinio reikia išleisti.

„Il problema dell'ora presente" — Vaticano aprobata

Nesekta šlapiųjų sakė, kad niekuo nieko laiko nelaikyta prigauti kaip kad Vatikanėliai (I, 299). Nesekta čionai bijojo su prigauti Rusijos „liberalų", Skirmunto ir kitų kelių tautiečių, kuriuos ant to patyčių šlapių — Vallerė (doleriai) ir la migliore artiglieria per combattere le vede di pietro" (i.t.)

Suvertimui mano knygą — reikėtų pasmerkti šlapių, reiks jisai išleisti, kad lenkų Europoj ir Romoj autoritetas dvasiškių kuo maksimum. (Cf. Trecenji dekretai dra ir dero § 32 v. I T.)

Jisai, gal vėliaudamas, nepamiršo šventa išlikusių mano dvasiškių

Tą padarian aišk – Sapieha sak, kadel leutai ant ma-
ną rėkia, mes darome "Santa Chiesa" – nuo jo tylį leutu-
žiai – Smarčiant mano knygą, kad leisti ligšiol
ką rėkėtu pasmerkti. Delapų ir Pastorį ta
jo "La storia dei Papi" – tęsė Vatikano gudrie-
kiai – tuomet sakė, rėkaudami nė laiko, nė noro nesa-
tyti praskaityna savo skaitytojuką, apleisiamo
delle notizie" – Prieš užsakė liezuvėsa-
vimo – daigi prie jį pritinka, ką išei-
kė Dr Krasevskį Jėzaus, savo praėjusiam
mes, kaj kiek Kasnyčių, prilygino, ą, kad jį
nai yra amo Natukodinoro vegetacijų
mėlynės, kų turgo – aukso galvą, dė-
dabro peėių, geleries šonus ir motio-
kojas – Ir Krasevskį tiesa sako, kad nimai
pasigėda yra pavadę savo melimus
kaip ir šie laikai, kad V. Sosius nėsi
apmeni, kad ją galutinai sugriauti
(Cfr. Giuseppe Civiltà – Calamità e trionfi
della Chiesa – Roma 1917 m. Vatikano
aprobuota (sic) Tiur pag. 38–47)
Tai to matyti, kad Vatikane rėsauca tik-
tėnėdėško darbo – ol ką prikeza ką pasake
to ir tiesa.
Sulyginti ką vąso Nubių – masonų apie
savo bude Pauli arki Vatikano veikė-
jaus (Cfr. de Lamy – I, 298–299) tiesų
mėtė novi su Vatikanu.
Didi ep. Cfr. Lamy, 4 Sept. 1917 – Paris

V tribunale
rašyta vokie-
čiai Rysl.

LÉGATION DE RUSSIE
PRÈS LE ST SIÈGE

21 Ab./13 Cag.

Многоуважаемый
Отецъ Казимиръ,

Не откажите прійти ко мнѣ завтра утромъ въ 10½ ч., если это не затруднитъ Васъ. Звонилъ Вамъ сейчасъ по телефону, но ничего не могъ добиться.

Искренно преданный Вамъ
М-ковъ

1-IX-1917

„Satis est gentem effugisse nefandam"
(Križ. Dav. I, 653)

Gavęs šitą laiškutį iš p. Bako „Chargé d'Affaires prie le Saint-Siège", aiškų, nežinau del ko, bet vakar jau priėjau, kad dalykėlį kur kas kitaip mano asmenin, ir dėviu pasakiau tą žodelį.

Nuėjęs pas p. Bakų, pirmai man akyse nužvigino paštelėjęs, dar Apvilkas, kaip linksmas, išpuošęs kaklą kaklaraiščiu, nors mano nuotaika gavusi mano knygos pasmerkimą / laiškų nuo redakcijos man iš mano Šv. Sosto „Corr. d'Italia" arba dienraščio „Il mattino", kad pasmerkė mano knygą, kad pasmerkė mano knygą, ašen kaipos sustabdytas ir savavalei tuoj išbraukiamas iš Dr. Kaunelio pasiūlymo. - Iš to laiško nežiūrėjau nei knygos užtraukimo nepadėkos asmenio, nuotaikos nei ašen pasiuntimo iš ministerijų ir Esserni ir Kam nežiūrėjo, jogei pasmerkė mano knygą, ašen kaipos Kunigų ir katalikų priešai pasiuntė Šymo nusprendimui Švento buvau prašęs leisti man dėtis pas jį ir kalbėjau kalbėjau mano atsiųstame iš Šv. Ofičio, kad me auvino

įvedė Congregation of Rites. Matter of appeal, jokyt ad est ūmoškių". Ši kai dėmi, kiek ūmoškių, nesa pasmerkimų neprapuolusių. Pakviečė Vatikanas, paskaitų keletą, pirmiau patsai rašino knygų išleisti, dengiau sako, nes mano knygos pasmerstos, o garsios negarsina. Čia politika – ne tikėjimo reikalas.

Pasirodo p. Vaiko, po mūsų pasimatymo, Dievo Žodžio patarnavimo įkūrėjas, pasižymėjęs, kad Vatikanas, kaimas ne daugvaizdumo ir užklausinėjo, ką darąs su kaimiečiais kunigais. Jo pamokslas vėlesnis.

Taigi pabaigę pasimatymą mes abudviem kanauninkas Kemešis [illegible] atsakė, kuris pasiųstas kad mano dėl [illegible] esamybės ir pasiuntė mano darbus su kanauninko pažymėjimu.

Na, ką man daryti, ko Taurėn važiuoti, kad Taurėj [illegible] vėl dvi padavėjos pasirodė manęs. – Ugi, sveiki, abudviem. Kaip mes ko? Kaip mes, kaimiečiai, čionai da kartu kanauninko, kurio vizitacijai mes atvežėm, bevaizduojame prie dvigų popiečių, na ir pabaigę mes alaus – kas dvarpirmesnis, kaip ateis, da ir norėti, eidamiesi 80 metų.

– Na, tik Taurėn jeis sveikas, dvaras gali pasidarbuoti.

Taigi Tamsėle, aišku iš laiškynėlio. Šiandien tiek kalbų, perskaičiau daugiau, tik dabar užsimiau Virgilium, da noriu tarpavasarį knygynuose, turiu daug pokalbių, noriu jį dėl naudos išlėkti autą taisą mano knygoms — Ar tau pasmerktasis užklausė? Žinai dar neparašiau — o kartais aišku nesusiradau savo užuotaisų tos biblioteko, man keisos jie dingę.

Reikėjo mokytis matematikos, bet kad aišku nieko nemoku.

Bet-gi Tamsėle tik ko nors nesakysi. Nieko panelė prieš tau padėjusi. Ratnyčia Valdrikė užjaučia žiemužėlių pertrauk. Mano dėdė užjaučia gyv akcinės užpridėti kad aišku labai dėkingas už pakilėjį man algą ir nieko daugiau nemoku. Tai jau Tamsėle daugiau kyrą, šiuos pilnų galėtumei dar darbuotis.

Tai-gi dabartinėmis prieš kyrą nuvažiuoju pas Petrapylen ir savo buotines, kad dar rasti ko man reikės kelias knygynus kur aišku rasu aba tamsu Užsakovo kurio Vadrikaus bibliotekoje yra tik vieną daiktą.

~~Kalbą~~ Tolimu užvedamu kalbą apie tą Nemuno baisųjį. Aišku pasakė Bo kad tikrai užrišau kaip jau rašiau — kuriuosius, pasakysiu

Taigi aišku žiūrau atsakymų, dėmesių matysi ant tų pėdų pasiuti jodaigus jų real mano, kad tai antkso maišų.

Tokį kad malonių Jūs perrašyti į Minisdorfą, kad
pečiaus lentynų. Ir Stanislovo kaimynėlį, man
kad leista iki karui pasibaigus, gyventi mano
kaimui dabartiniame kambarėlyje. Vaikeliai tuo-
jau aišku ir negalės labai braugyti kitiems
duosnę vietą seserų privilegijai
mokėti. Ir dvaro pirmyn aišku galės per-
gyventi metus. Seserų pilnai kiemui negalės
jog jai vietos užlaikyti. Mano, sakysi, vyr-
kupija užmoka vokiečių. - Klausiu, vys-
kupija - kur vyskupui mano draugai ir
priešeliai vysk. Kerdančių kaipgi vokie
čių nagiose - o Petrapylių ne mano vys-
kupija, kų aišku kaimui veikiau?
Galutinai Jūdviejose pasesių pyrtuviuos
negu Klevijaje.

- Tai kaip Jonaitis, einant pagarbos
kancelerinkui, norėtumėt kati Kapitulos?
Ir to nenoriu pamėlį, kad niekad nepraša-
siu. Mano vyskupui Kaunan, kaip gerai
ne įtraukti vieną kapitulan, kaipan ne-
duosiu po kurių nagų - jisai kunigus, ku
ramprapuolusius (Radvanskį), Egintaičio
(Banaitį) ar Šiaudvį pastatydamas (Jeims
Obarą), by tik lenkiuosiančius - aišku kad
amerikiečiai mėsos nepraišiau vieną
kaipo aviį ir mergai nepraišiau, kad
kaipan eisiant 60 metų amžiaus
tai, aišku gyvens 4,5 gal 8,0 daugiausia
10 metų. Mano jau vietoj pabaigoj - o
gyventi aišku negalės pridėtinti prie
to kų aišku duosiu.

Budavaj „prezidento" emisan 15, 25 rublaj ir mažesni, bet vertybių vidaus. Tokių kainų kapeikų emisijų pas Gudauską emisan 25 kap. ir mažesni. Kadangi to labai maža dydžiais privatiškai lenkėjų grupės ir kitų valdžių – o paskui gavus lenkėjų kitabes gyventojus ir kt. grynėsnes. Kapeikų nekeičia ir seni kap. gi kap. ir atsiskyrusių? Gerai, kaip ryšiai priklausys p. Bosių, bet gi nesančios labai mažos mažesnėlės kelionei, kad aiškiau nieko nematyti!

23 Sett. 1917 Per il nuovo Stato polacco

ZURIGO, 21 (S). — Si ha da Varsavia: La Commissione provvisoria del Consiglio di Stato designò ufficialmente ai commissari delle Potenze occupanti il Conte Tarnowski, il Principe Liubomirski e l'Arcivescovo Kakovski per formare il Consiglio di reggenza.

Il Governatore militare tedesco Bessler si è recato a Berlino per ottenere la facoltà d'insediare la Reggenza e il Governo polacco.

Iš Vitės rašoma naujų lenkų laikraščių – antai „Dziennik" ir „Kurjer Codzienny" ir „Gazeta Poranna" ir kt. gyvenimų – ir Gazetos, kurių gyvenimų nežinau dėl lenkų neleisų.

Nuo ko gi Vokietijai užmezgė lenkų aristokratiškų valdžių grafą Tarnowskį (iš Rusijos), kunigaikštį Lubomirskį ir Arkivyskupą Kakovskį (visai buvo nacionalistas nekenčiamas).

Taip užmezgė lenkų kandidatų valdžią, gal ir vėl sudarys patarėjų savo globėjų „pozicijų kuoksi vizijoki". Tečiau kadangi visai kitoki, galima tikėtis jau visiško „kad pasiskubintų Vokietijos atsitraukimų, nes visai aristokratų kunigaikščių – oks gero, pasekęs „Czerwonego Sztandaro" pavyzdžių valdžių savo rekonstrukcijų – ir tuomet tik pasirodys Lenkų kas tai yra „Polonia semper fedele".

Laiškų nesiųsiu, visgi nebeliko esmės nuo šiandien.

Šeriai d. 23 Sept. 1917 — Raulas. —

Da prieš – 12 Sett. 1917

321.

Il primo ministro Kerensky

Il generale Korniloff

Vėsiog ir kitų „ideališkųjų revoliucionierių – Kornilovų, pabėgo ir Austrijų nelaimėlis – jūrės viršininkas Čaikinas. Maskvoje, kaimuose Caro parkose atsiskiria – Kerenskis jau „tėvelis, Kornilovas dratin savo bado. – Ginkluoja – pabaisa baisi sudarė nesulaukusių vyrų – kitų, sakydami, dapildė kita. Gaila, kad atsižvelgė. Kodėl? Gal kiekvienam šioks vaikų priešytų „socialistui?

Kitos kėnės? Prie kurio čia liaudies, o nuvargintos „proletarių? Tyrų liaudies čia prieštaringo kariuomenio – Mano šioka viena Kornilovo partija, gal galutinai ir kerenskiai su juo vieni išnyksta su savim ir su kerenskiu, atsiliekantieji Petrograde – nes pat revoliucijos pradžioj žinių nebuvo.

Mene dartis dievas išvedė – apėjo gyvenantys Peterburge kerenskų šnekamųjų ir liaudies vadovai – bi drąsi ne kadangi suko iš intelligentams – Nėra šeimyninio pasiteisinimo apėjo – nemačiau – nė revoliucijų 1904–05 metais nė vienai. Turi už savo kunigas Ostrovskis. Kų darbuotojai su nusivylimo metu – galutinai sudrumstė su vaikiniu pasiteisinimu ——

Iš pat pradžių klaidų padarė vienas, klaida atsarkė kitų. Kornilovas šaukė Duma. Kerenskis ir jo pasiuntinių Kaminskų Tikhonovo Berenskis atsakė tuom pat pasaulėžiūros kaltinimu buvusių Kornilovo ir Valdžios pasiuntinių Kurjanskio ir kova su nacionalizmu ne bendrauja ir ne bendrauja – ginkluoja baisus pasiteisinimas. –

Условія ген. Корнилова.

А. Ф. Керенскимъ получена слѣдующая телеграмма отъ новаго верховнаго главнокомандующаго Корнилова:

«Постановленіе Временнаго Правительства о назначеніи меня верховнымъ главнокомандующимъ я исполняю, какъ солдатъ, обязанный являть примѣръ воинской дисциплины, но уже какъ верховный главнокомандующій и какъ гражданинъ свободной Россіи заявляю, что я остаюсь на этой должности лишь до того времени, пока буду сознавать, что приношу пользу родинѣ и установленію существующаго строя.

Въ виду изложеннаго докладываю, что я принимаю командованіе при условіяхъ: во-первыхъ, отвѣтственность передъ собственной совѣстью и всѣмъ народомъ.

Во-вторыхъ, полное невмѣшательство въ мои оперативныя распоряженія и поэтому въ назначеніе высшаго командного состава.

Въ-третьихъ, распространеніе принятыхъ за послѣднее время мѣръ на фронтѣ и на всѣ тѣ мѣстности тыла, гдѣ расположены пополненія арміи.

Въ-четвертыхъ, принятіе моихъ предложеній, переданныхъ телеграфно верховному главнокомандующему въ совѣщаніи Ставки 18 іюля.

Докладываю, что лишь при осуществленіи выше перечисленныхъ условій я въ состояніи буду выполнить возлагаемую на меня Временнымъ Правительствомъ задачу и въ полномъ содружествѣ съ доблестнымъ офицерскимъ составомъ и съ сознательной частью солдатской массы привести армію и народъ къ побѣдѣ и приближенію справедливаго и почетнаго мира».

* * *

На запросъ Корнилова Правительствомъ до сихъ поръ не дано отвѣта и потому нельзя сказать, что приняты его условія, необходимыя для возстановленія арміи и обезпеченія побѣды.

Разстрѣлъ измѣнниковъ.

Ген. Корниловымъ изданъ слѣдующій приказъ о разстрѣлѣ измѣнниковъ-предателей: «Получивъ донесеніе командующаго 2 арміей о томъ, что солдаты вѣренной ему арміи позволили себѣ при отступленіи нами Тарнополя грабить имущество, насиловать женщинъ и убивать мирныхъ жителей и другихъ [illegible] отдалъ приказъ разстрѣливать подобныхъ негодяевъ безъ суда. [illegible] исполненіе этого моего приказа особо назначенными для того командами разстрѣляно 14 подлецовъ на мѣстѣ совершенія ими преступленія. Объявляя объ этомъ арміямъ вѣреннаго мнѣ фронта, добавляю, что мною отданъ приказъ безъ суда разстрѣливать всѣхъ тѣхъ, которые будутъ грабить, насиловать и убивать какъ мирныхъ жителей, такъ и своихъ боевыхъ соратниковъ, и всѣхъ, кто посмѣетъ не исполнять боевыхъ приказовъ въ тѣ минуты когда рѣшается вопросъ существованія отечества, свободы и революціи. Я не остановлюсь ни передъ чѣмъ во имя спасенія родины отъ гибели, причиной которой является подлое поведеніе предателей, измѣнниковъ и трусовъ».

Генералъ Корниловъ.

Antrą straipsnį Šeptyckis
rašė žodžiais:

tout sentiment de chauvinisme. Le fait que, descendant d'une souche ruthène polonaise, je suis retourné au rite et à la nationalité de mes aïeux, n'est certes pas une preuve de chauvinisme. ¶

(Ref. „Ukraine" d'Lausanne, 23 Aremne
de la Gare „Unité"

– Kad šis siekiavo įgyti
ir Sferty karo, rytiečių
apeigų" parapijas – antai
Pjotrkovičiai, Varšuvą, pa-
kaus apie. Nuolatos ka-
leda ir daug kitų atsi-
tarnes, bylinėjo su šiems
klausimais užsiimta.
Su lotynais mes mokam
išvengti nesusipratimų.
– Su jais sutarti ko-
galima. Vakar antai pri-
šiejo man raštelį

su Lausanės ir prieškarių straipsnių rinkinį
„Corr. d'Italia" – parašyta ten mūsų bažnyčios
– daugiausia užtat, kad straipsnių įvardytas
„L'Annivers de Sr. Petri" – ne gatvė kaip, o der bob-
ian, kad gavai medžio, kad lankai Dombrovskį ir Kuria-
Bilevičių. Užmiršau Pauzą ir Laimę Popiežių VII. Esą
tai provokacija. Na tai parašykite, kad melas, kad
tai nebuvo, atsakiau aiškiai – jog tai istorinis faktas.
Tegu tai kapa faktą, bet kiekvienas aiškiai.
Kad lenkų niekuo išvengti atsakymų. Na negerai –
pro lenkiškų „Krucze" mano atsakymas?
Paėjo ataka parapijų dėlei, Taneda mane
kaltinti – jaigu ne – nekviesi, pasiuntė
velnią redakcijoje. Tegul nesakys, tai nuėjo
no kalbė
Visuomet kunigas apie nuomonių reikalus

parizyje kartu, tik žinoma atsineša viską do
„Centrum" lenkų plėšatų. Kas yra, ačiu rašiau
apie Mickevičių? Deja, aš parašiau čia apie
jo draugą Valančiaus atsakymą į kaimo pasiun-
gė.

Gal gerai, lenkų atsiskaitai nebeg čia nebeg mano
priešingi Lietuvių galutinai tikrata atsa-
kyti in vienoką „nuoširdų" ir lenkais.
Tik mat mūsų išgamos draugo prie jų „drau-
ka rašo mano kun. Garbuka ir Lietuvos apie
šimpuką Mickevičių;

Mgr Michal rengia
a mémoire sur mémorandum au Con-
cernant de l'union de la Lithuanie à Po-
logne. Pauvres polonais. Ils éspèrent
quelque choses de la part de perfides
Allemands. Ils font de bêtises partout.
Ils s'inclinent devant le plus fort. Ce-
sont de gueux, sans charactère et sans
ambition. Nous protestons avec toute
notre energie devant telle acte injuste.
Vous avez demandé Mgr. Michalowski
de quitter Vilnius dans une quinzaine
de jours. Il est traître! Hyla vat 44 signa-
tures. [illegible]

Pridėjus prie to mūsų neprisiunčiamų [illegible] laiškų, nebe-
siprantančių paskirtojo - gaunama kad Lietuvių šviečiamas, kai
gera žinoma vardinių ir šmeižikiškų [illegible],
[illegible] Kaip to pasekti?
Suradėti tą Schpitkin ir jo įpatingais - tuojau laikraščių
ir vardus skelbiančių, kad žinotų jų apeigų. Tuomet
tarpan jį sudaryti kažkiek komisijėlę, kad žinotų

rytiečių liturgijos knygų ir gedulingai mažo daug priešingų – po truputį priėjusi rytiečių apeigų. Šventa Sakramentas, dar karta įvesti krikščionybę Lietuvon.

Žmonės pamatę šią labai paprastą katalikų bažnyčių apeigų, išgirdę gražų liturgijos giesmių, norėjo dalyvauti jose – ir klijo po kokių 30–40 metų ko nebuvo Lietuvos laikų Lietuvių katalikiškoji – katalikiškoji parapijos – ir daugelis įstojo tenykščių. Dievo apvaizda yra mūsų geriausia.

Dabartiniai pasaulio nelaimingos priežastis buvo tautų. Ją pirmoji nuoji istorija pasakoja, kuriuose daugiausia tai buvo kitų nuolatinės rutinos, daugelyje vietų dvasios dvasios didelę praktiką pavergimo. Kuriuose Lietuvos vyriausybė tvarkytasi. Rusai su Vokietija – ir Urpraėjo Vilį užgynė pereidinėti iš vieno į kitą apeigą. Taikos katalikiškųjų Šventasis III leido gerbti visų dekretą kaip tiesą dvasiškių – bet išpažinta ne pasauliečiams (laikų) – tiktai dekretą pasekmės Lietuvoje. Gi dabar pats Urbonų Popiežius išleido raštą (bulę) į kurį 1924 m. kovo 9 d. pažymėtą, ne tarsi dievgarbių laikų tautybių ar tikėjimų (nuomonių), – bet tiktai apeigų katalikų, tai Lietuvos kunigai puikiai veda. Mūsų pajūrių miestelėnai katalikiškų – Cicilikai tiktai vietų pedievoja, o pranašų katalikiškųjų šventų Lietuvos Mergelė – ir daugelis valdo Dievo valią.

Dixi 17–IX–1917 Roma

Benedictus PP. XV — Attavo Ecclesiæ Victrix Pugnax

La risposta dell'Imperatore d'Austria-Ungheria

L'*Agenzia Stefani* comunica:

ZURIGO, 22. — Si ha da Vienna:

La risposta dell'Imperatore d'Austria-Ungheria alla Nota del Santo Padre, in data del 1.o agosto dell'anno corrente, consegnata il 20 corrente al Nunzio Pontificio, dice:

Santo Padre! Con doveroso ossequio e profonda commozione abbiamo preso cognizione del nuovo passo che V. S. in adempimento del suo santo ufficio, conferitole da Dio, ha compiuto presso di noi e i capi supremi degli altri Stati belligeranti, nel nobile proposito di condurre i popoli gravemente provati ad un accordo, che restituisca loro la pace.

Con cuore grato accogliamo questo nuovo dono della paterna cura, che voi, Santo Padre, sempre estendeste a tutti i popoli, senza distinzione, e ringraziamo dal profondo della nostra anima pel commovente monito che V. S. rivolse ai Governi dei popoli belligeranti.

Durante questa guarnire crudele guardammo sempre a V. S. come a quella altissima personalità, che, in forza della sua missione che va oltre le cose terrene, e, in grazia del suo alto ufficio dei doveri apostolici, sta alto al disopra dei popoli in guerra e che, inaccessibile ad ogni influenza, poteva trovare la via che deve condurre alla attuazione del nostro pari desiderio di giungere ad una pace durevole e onorevole per tutte le parti.

Da quando salimmo al trono dei nostri avi, pienamente cosciu della responsabilità che portiamo dinnanzi a Dio e agli uomini per la sorte affidataci della Monarchia austro-ungarica, mai perdemmo di vista l'alta meta di far muovamente partecipi al più presto i nostri popoli delle benedizioni della pace. Poco dopo il nostro avvento al trono, ci fu anche concesso, in unione con i nostri alleati, di compiere un passo per aprire la via ad una pace onorevole e duratura, già meditato e preparato dai nostro augusto predecessore, il defunto Imperatore e Re Francesco Giuseppe.

Nel nostro discorso del trono, tenuto alla apertura del Parlamento austriaco, abbiamo dato espressione a questo desiderio e rilevato che noi tendiamo ad una pace che liberi la vita futura dei popoli dal rancore e dalla sete di vendetta e che la assicuri per generazioni contro l'impiego della forza delle armi.

Il nostro Governo comune non omise trattanto con replicate penetranti manifestazioni, che potevano essere udite in tutto il mondo, di esprimere la volontà nostra e dei popoli della Monarchia austro-ungarica di mettere fine allo spargimento di sangue, mercè una pace quale si presenta alla mente di Vostra Santità.

Lieti nel pensiero che i nostri desideri sin da principio fossero rivolti allo stesso scopo che V. S. designa oggi come quello cui si deve tendere, abbiamo sottoposto ad ampia ponderazione i suggerimenti concreti e pratici fattici dipoi recentemente, ed essa ci ha condotto ai seguenti risultati:

Con la forza di un convincimento profondamente radicato, salutiamo le idee direttive di V. S. che il futuro ordinamento del mondo debbe posare non eliminate le armi — sulla forza morale del diritto, sul dominio della giustizia e della legalità internazionali. Siamo pure compresi della speranza che una elevazione della coscienza del diritto rigenererebbe moralmente l'umanità.

Aderiamo pertanto al criterio di V. S. che negoziati fra i belligeranti dovrebbero e potrebbero condurre ad un accordo sul modo nel quale (colla creazione di corrispondenti assicurazioni) ridurre contemporaneamente, reciprocamente e successivamente ad una misura determinata gli armamenti per mare, per terra e per aria e liberare così mare che appartiene di diritto a tutti i popoli della terra, dal dominio e dal predominio di singoli ed aprirli all'uso uguale di tutti.

Pienamente consci della importanza particolare del mezzo proposto da V. S. di assoggettare le vertenze internazionali ad giurisdizione di Tribunali arbitrali, siamo pronti ad entrare in trattative anche su questa proposta di V. S., ove esso, come desideriamo di tutto cuore, debba condurre ad accordi tra i belligeranti che attuino queste alte idee e quindi diano alla Monarchia austro-ungarica la sicurezza pel suo sano sviluppo.

Quindi non può neanche essere difficile condurre ad una soluzione soddisfacente, nello spirito giustizia e con equo riguardo alle reciproche condizioni di necessità le altre questioni da regolarsi tra gli Stati belligeranti.

Se i popoli della terra entrassero in negoziati fra loro nel senso di questa proposta di V. S., potrebbe fiorire una pace durevole ed essi potrebbero ottenere piena libertà di movimento sugli altri mari, potrebbero essere tolti loro gravi oneri materiali ed aprirsi loro nuove fonti di benessere. Guidati da spirito di moderazione e conciliazione scorgerebbero nelle proposte fatte da V. S. basi atte per avviare negoziati onde preparare la pace per tutti giusta e durevole e speriamo vivamente che anche a nostri alleati siano animati da eguali pensieri. In questo senso preghiamo che l'Onnipotente benedica l'opera di pace iniziata da V. S. e ci onoriamo di firmarci, obbedientissimo figlio di V. S.

CARLO.

La risposta del Governo tedesco

L'*Agenzia Stefani* comunica:

ZURIGO, 22. — Si ha da Berlino: Ecco il testo della risposta del Governo tedesco alla Nota pontificia:

Berlino, 19 settembre 1917. — Signor Cardinale: Vostra Eminenza ebbe la cortesia di trasmettere a S. M. l'Imperatore e Re mio grazioissimo Signore, con scritto del 1.o del mese scorso, una manifestazione di S. S. il Papa. Sua Santità, piena di accordoglio per le devastazioni della guerra mondiale, rivolge un penetrante appello alla pace ai Capi supremi degli Stati dei popoli belligeranti.

S. M. l'Imperatore e Re si compiacque di darmi cognizione dello scritto di V. Em. e di incaricarmi della risposta.

Da lungo tempo S. M. segue con alta considerazione e sincera gratitudine gli sforzi di S. S. il Papa a vera imparzialità, di mitigare i dolori della guerra, secondare sue forze e di sollecitare la fine delle ostilità. L'Imperatore scorse nel recente passo di S. S. una nuova prova dei più nobile e filantropico sentimento e gutre vivo desiderio che pel bene di tutto il mondo l'appello papale sia destinato al successo.

Lo sforzo del Papa Benedetto XV di avviare un accordo fra i popoli poteva tanto più facilmente calcolare su una simpatica accoglienza e sul conto appoggio da parte di S. M., dacchè S. M. stesso assunse il governo riguardò quale suo compito più retto e più sacro di conservare al popolo ed al mondo la benedizione della pace.

Nel primo discorso del trono all'apertura del Reichstag tedesco, il 25 giugno 1888, l'Imperatore promise solennemente che l'amore per l'esercito tedesco e la sua situazione verso di esso mai l'avrebbe indotto nella tentazione di turbare la pace i beni fici della pace, se la guerra non fosse una necessità imposta da un'attacco all'Impero ed ai suoi alleati.

L'esercito tedesco ci doveva assicurare la pace e se, ciò nondimeno, questa fosse rotta, essere in condizione di conquistarla con onore. E il voto allora fatto fu l'Imperatore corroborò, in ventisei anni di governo benefico, coi fatti, nonostante tutte le inimicizie e le tentazioni.

Anche nella crisi che conduisse all'attuale conflagrazione mondiale, gli sforzi di S. M. fino all'ultimo momento mirarono a risolvere la vertenza con mezzi pacifici, e, poiche la guerra scoppiò contro la sua volontà, l'Imperatore, in unione coi suoi alti alleati, manifestò per primo e di recente la sua disposizione ad entrare in negoziati di pace.

Dietro S. M. stava, con volontà di pace, il popolo tedesco. La pace cercava, entro i confini, il suo libero sviluppo dei suoi beni materiali e — fuori del territorio — una non ostacolata gara economica, ma non turbata da guerre. Egli aveva confidato al massimo di suo mantenimento dei più nobili beni di pace, inaugurato concetenemente, nei primi mesi della guerra nell'agosto 1914 un processo di trasformazione e trasformò l'Europa in un solo campo di lotta.

Apprezzando l'importanza che la stabilita alla manifestazione di S. S. il Papa verso imperiale non mancò di sottoporla ad un esame serio e cosciencioso di sotto menti contenuti. Le misure particolari che esso, in stretto contatto con la sentenza del popolo tedesco, prese per la discussione e per la risposta si possono, sono testimone di quanto gli stia a cuore di trovare — in armonia con le idee Reichstag del 19 luglio del corrente anno (1) — una base che possa servire una pace giusta e durevole.

Con speciale simpatia il Governo imperiale accolta le idee direttive di S. S. nella pace in cui S. S. aderisce alla creazione che in avvenire debba subentrare alla potenza materiale delle armi la potenza del diritto.

Anche noi siamo penetrati dal convincimento che il corpo malato della presente umana possa sanarsi solo col trionfo del diritto, la forza morale del diritto. Se seguirà — secondo l'opinione di S. S. — una multanea diminuzione delle forze militari di tutti gli Stati e l'istituzione di un procedimento obbligatorio di tribunali arbitrali per le vertenze internazionali.

Condividiamo il criterio di S. S. che determinate norme e certe assicurazioni per una limitazione contemporanea e reciproca degli armamenti per terra, per mare e per aria, come pure per la vera libertà e comunicazione dell'alte vie per mare rappresentano quegli oggetti, nella cui trattazione il nuovo spirito che deve dominare in tutte le relazioni reciproche degli Stati deve trovare la prima espressione piena di promesse.

Risulterebbe quindi assicurato il primo più di far decidere le divergenze di interessi con un tribunale internazionale, invece che con il campo delle forze militari, ma con mezzi pacifici. Un partito sarebbe nella via del processo arbitrale, il cui alto effetto pacificatore noi riconosciamo pienamente con S. S.

Il Governo imperiale appoggera in via ogni proposta che sia conciliabile con gli interessi vitali dell'Impero tedesco e del suo popolo.

Per la Germania, per la sua situazione geografica e per i suoi bisogni economici, è destinata al traffico pacifico coi suoi vicini e con l'estero lontano. Nessun paese quindi più del tedesco, ha motivo di desiderare di poter godere dell'ordine generale e della lotta prevalga in tutte le relazioni uno spirito conciliativo e fraterno. Quando i popoli, guidati da questo spirito, riconoscessero che per gli loro salvezza, val meglio accentuare ciò che unisce, di quello che divide, riuscirà loro di risolvere anche i singoli punti in litigio ancora non definiti. Si creino ad ogni popolo condizioni di esistenza soddisfacenti e da ciò ogni paese escluso ogni ritorno delle grandi catastrofi mondiali. Solo con queste premesse può fiorire una pace durevole, che tovi risca il ravvicinamento spirituale e il rifiorire economico della società umana.

Questa serie sincera convinzione ci incoraggia alla fiducia che anche i nostri nemici vorranno vedere nelle idee presentate da S. S. alla nostra considerazione, una base atta per iniziare in condizioni rispondenti allo spirito di equità ed alla situazione dell'Europa i preparativi di un futura pace.

Gradisca V. E. ecc.

MICHAELIS.

(1) *A Sua Eminenza il Cardinale Segretario di Stato di S. S. il Papa Benedetto XV, Cardinale Gasparri.*

Kraj nevažne pohvale - Sveta Nedelja
od Vas Oglašača, kad napravite. Veseo, zanos
Hrabrenje Kralja, kr. vlade Srbije Veliku Britaniju
Za ovu Srbiju, koja Srbiju Veliku
Srbiju Srbiju - poklonu pregaoca.

Ko vesta, akademija?

1-a amt. Ricevo

Come la risposta di Don Abbondio...

Il testo delle risposte degli Imperi centrali al Papa conferma le notizie che noi demmo in proposito fino da mercoledì scorso. È quindi rimane la sostanza del nostro primo commento.

I due Imperi si limitano ad accettare in massima, con frasi vaghe, indeterminate ed anche ambigue l'idea della pace proposta dal Vaticano, senza entrare nell'esame di alcuna delle questioni di alcuno dei problemi la cui soluzione deve pure essere la base della pace. Non vi è in queste risposte nessuna indicazione ai territori violati e dominati dall'armonia, a problemi specifici del dopo guerra nè ad altri punti essenziali. In compenso si leggono affermazioni teoriche, frasi platoniche, effimere, inconcludenti. Chiaro è il disegno degli Imperi centrali: apparire propensi alla conclusione della pace per conciliarsi le simpatie delle popolazioni, per assumere un atteggiamento di umanità remissiva, bonaria, mansueta, quasi flebile — suprema ironia — senza però compromettersi in alcuna questione. E' un giuoco, un trucco molto ingenuo e molto facile ad essere scoperto nella sua insidia.

2ge Pisati

Tutti i giornali seguitano a commentare le note di risposta degl'Imperi Centrali al Papa — rilevando che esse non rispondono alle esplicite domande del Pontefice — Michaelis e Carlo Ultimo abbiano dimostrato verso il capo della cristianità una mancanza assoluta di riguardo.

Infatti così da Berlino come da Vienna non si è risposto alle parole del Vaticano che con una perfetta logica della priorità della nota pontificia, e si è tralasciato assai scorrettamente di replicare alle proposte contenute nella seconda parte.

I cronisti vaticani dicono che il Papa non abbia rilevato la scorrettezza austro-tedesca ed anzi si sia dimostrato ottimista nell'interpretazione dei due documenti; aggiungono che il segretario di Stato ed il suo «entourage» siano stati viceversa assai dolorosamente sorpresi del linguaggio degli Imperi centrali.

E stato annunziato che il Vaticano replicherà, ma la voce non ha avuto ancora conferma ufficiale nè ufficiosa. Iersera, un diplomatico neutrale, soltanto assai bene informato, assicurava che essere possibile che, come Wilson, anche il Papa si decida a prendere posizione dopo aver esaurito tutti i mezzi per indurre alla pace i contendenti. Dicevo il diplomatico: «Quante se sono state dette sul conto di Wilson per la sua appartenenza sistematica neutralità! Ebbene: oggi tutti rendono omaggio al suo coraggio e tanto maggior peso è dato all'intervento americano in quanto esso appare ponderato frutto di paziente lunga pur nine attesa. Vedrete che anche il Papa, dopo aver esaurito ogni tentativo diplomatico, bollerà a sangue i colpevoli. Le due Note odierne sono una «presa in giro» del supremo Capo della cristianità e Benedetto XV non è temperamento da ammettere una simile «diminutio» del potere ecclesiastico. Vedrete, vedrete!».

Vedremo.

2-a Pisati Ricevo

Kad Vaša Svjetlost Papa Benedikt XV, Mudrac, Miroljubac, Pravednik, Jasan kao Istina, kaže Istinu

Abbondio

Riječ, Novoje Vremja, Gazeta Kijevskaja, Birževyja Vedomosti

ПЕТРОГРАДЪ, 4 августа.

Римский первосвященникъ вновь обратился къ воюющимъ народамъ съ посланіемъ, призывающимъ къ миру.

Народы согласія едва ли нуждаются въ такихъ увѣщаніяхъ. Они взялись за оружіе тогда, самооборонѣ и дерзкихъ поръ не устѣли извлечь изъ своихъ предѣловъ непріятеля, четверымъ годомъ заливающаго мирныя поля человѣческой кровью. Они стремились къ миру до войны. Они дѣлали всевозможныя уступки честолюбивымъ притязаніямъ Германской имперіи, — но все было напрасно. Народъ-завоеватель, видя въ неготовыхъ къ войнѣ сосѣдяхъ легкую добычу, пренебрегъ всякими уступками. Онъ началъ кровопролитіе, захватилъ польскія Польши и не желаетъ поступиться своими пріобрѣтеніями.

При такихъ обстоятельствахъ обращеніе римскаго епископа къ народамъ всего міра течетъ подъ собой водное основаніе. О прекращеніи войны надлежитъ обращаться къ тому, кто ее началъ, кто потрясъ міръ чужія земли, кто покорилъ мирныя народы, кто разрушилъ сосѣдняя государства. Обращаться съ увѣщаніями о справедливости и человѣколюбіи остается только къ германскому императору и германскому народу.

Опыты съ обращеніемъ къ ихъ совѣсти дѣлались римскимъ первосвященникомъ не однажды. Съ еще

большей красноречіемъ и логической убѣдительностью такіе же призывы дѣлались главой американской республики.

Какъ отъ великодушныхъ усилій не сдѣлался онъ къ чему. Германское правительство, которому военные успѣхи вскружили голову, отказалось даже сообщить, чего именно хочетъ и какія уступки удовлетворили бы его притязанія. Вмѣсто прямого отвѣта о пѣляхъ, которыя оно стремится осуществить войной, оно предписало топить въ открытомъ морѣ всѣ мирные корабли, какому бы народу они ни принадлежали.

Германія намѣрена предписать человѣчеству «германскій миръ», который не считается ни съ чьимъ правомъ. И у народовъ Европы остается поэтому только одинъ выходъ: защищаться, пока есть силы. Ибо свободные народы смерть предпочитаютъ рабству.

Папа вновь напоминаетъ, что желанный миръ долженъ быть основанъ на правѣ, а не на силѣ: это какъ разъ то требованіе, которое съ самаго начала выдвинули народы, подвергшіеся нападенію.

Папа желаетъ, чтобы международные споры рѣшались мирнымъ способомъ въ международныхъ трибуналахъ. Какъ разъ къ этому призывали Германію передъ войной и Россія, и Франція, и Англія. Германская дипломатія отклонила этотъ способъ удовлетворить свои притязанія.

Geras Benedikto XV laiško apreiškimas

329

Римский первосвященникъ призывалъ объ сторины проявлять духомъ кроткости и правости къ которыя могутъ интересъ человѣчества. Ничего другого народы согласны не желаютъ но это не проповѣдуетъ ихъ къ миру.

Простотъ съ Петра давно утратилъ свое политическое могущество. Но нравственное значение сохранилъ до сихъ поръ. И если бы онъ обратился прямо къ виновникамъ мірового бѣдствія и заклеймилъ его безпощаднымъ словомъ укора, онъ оказалъ бы человѣчеству великую нравственную услугу.

Отказываясь же поразить своимъ священническимъ словомъ виновного, римскій престолъ вышелъ изъ должной ему области. Вмѣсто акта милосердія и закономъ данное ему права онъ съ грудь безплодныхъ дипломатическихъ нотъ, которыя ни къ чему не ведутъ.

Основная задача церковнослужителя нашего времени, какъ и всякаго священника, мы, какъ сознаемъ, не можемъ разсчитывать, что они принесутъ человѣчеству миръ.

L'ULTIMO TRUCCO

La risposta degli Imperi centrali alla nota del pontefice costituisce un fallimento della politica vaticana, dato che questa si proponesse effettivamente di affrettare una pace giusta.

Il pontefice aveva parlato di opportunità di accordi fra le nazioni per il disarmo e per la possibile risoluzione delle questioni di discordia tra gli Stati, ma senza alcuna proposta concreta.

E Germania ed Austria, che non vogliono saperne del disarmo perchè del suo mantenere il loro carattere di calmandi armati della reazione, rispondono profittando della mancanza di proposte concrete da parte del pontefice, e quasi ricopiando le frasi generiche della nota pontificia, per non impegnarsi in alcun modo.

Il pontefice aveva fatto allusione alla necessità di risolvere questioni territoriali, specialmente accennando alle Polonia ed al Belgio, dimenticando troppo altri territori la cui liberazione è non meno sacrosantamente giusta.

E Germania ed Austria girano al largo su questo punto, senza rispondere affatto.

La risposta potrebbe essere considerata in Vaticano come una oltraggiosa presa in giro.

Dunque, come avevamo facilmente preveduto, la proposta del pontefice non ha servito ad altro che a propagare illusioni pacifiste nel momento in cui il nostro esercito sopraffaceva un formidabile sforzo offensivo, ed a prestare all'Austria ed alla Germania l'occasione per organizzare un nuovo attacco.

Dopo questa nuova prova delle intenzioni della impossibilità di ottenere la pace giusta, il disarmo e la liberazione dei popoli, dall'Austria e dalla Germania, non sarebbe il caso che i cattolici, le loro organizzazioni, le loro confraternite, ritirassero dalla circolazione gli stampati passati di cui hanno inondato l'Italia?

Infatti, quegli stampati, dopo la risposta dell'Austria e della Germania, non possono più servire che a favorire l'Austria e la Germania indebolendo la resistenza del nostro paese.

a facilitare la vittoria dell'Austria e della Germania:

oppure a prolungare la guerra prolungando la resistenza dell'Austria e della Germania alimentata dalla speranza di vedere indebolita la resistenza nostra.

Kad ir pamaža. Iš-gi Lietuvių darbas neina vėjais. Lietuva pradeda įgyti vardą. Žiūrėk il Piccolo ralbaal apie Vokietijos padėjimą (27 Sett. 1917) ir tiesos pakariesia Lietuvą ir Lenkiją.

Mums lenkų šuprasti Halerio logiką

tu colpire ripetutamente le classi operaie e della Polonia degli Stati, vassalli dei due imperi centrali può insinuare l'orgoglio della vostra milizia, ma riesce una magra soddisfazione per il mondo industriale e commerciale tedesco, sulla quale dovrebbe fondarsi anche in avvenire la grandezza e la prosperità della Germania.

Ecco perchè l'offerta decisione dell'Argentina può essere salutata dagli Alleati come una importante vittoria, destinata ad avvicinare grandemente al trionfo completo della causa comune.

interventisti.

ROMA. — Dal Vaticano si danno precise istruzioni per le costruzioni di chiese in ogni città e sobborgo alla Madonna della Pace. Sembra che da oggi gli avanzi l'Obolo di San Pietro cesseri per dar posto all'Obolo della Madonna della Pace. Si prevede che il nuovo Obolo rimetterà in piedi la finanza vaticana compromessa dai vari Leca Cortese & C., e dalla mungitura di ogni specie che i zonzi dell'Intesa hanno cessato di versare a S. Pietro.

Il salvataggio papale

Mažoma tiesiogiai

NB Bažnyčia ir Romana kopo italiana" ir rišame ir mušti Italų „liogikai". Įvertinę neutralizo- o Vatikanas mokėtų daro

Prancūzų, kad dar nauja prieš th. Bažnyčių ir Romaje (užsienio) ir gyventojai Italijoje apleistų ir nelaimingus, o dar naują klab-kam? Italų tėvai lenkų, šeimi Vatikų, jiems bet kų nauja. Vatikanas et turima diecezijų Vatikane. Lietuvio Budy su Italo nesutinka.

27-IX-1917 Kyl.

Tekantį straipsnį buvau siuntęs išspausdinti Italų laikraštyje „Corriere d'Italia". Kad nedidelis tos laidos skaitytojų skaičius nebūtų kliūtis platesniam paskelbimui, užklausiau ar galėtų — ne mainyti: „L'Ukraine"

Lausanne 18 Sept. 1917
Cas Avenue de la Gare

Ga

La note du Pape et l'Ukraine.

La note du Pape en faveur de la paix a été une déception pour les Ukrainiens, alors que celle de M. Wilson avait été pour eux un encouragement. Nous ne devons pas y voir cependant une intention hostile aux revendications de la nation ruthène. Benoit XV espère que les belligérants « tiendront compte des aspirations des peuples, » « un esprit de justice et d'équité devra diriger l'examen des questions territoriales et politiques, notamment de celles relatives aux territoires faisant partie de l'ancien royaume de Pologne. » C'est donc de la Lithuanie et de l'Ukraine qu'il s'agit; les paroles de sympathie qui suivent nous semblèrent malheureusement se rattacher spécialement à la Pologne, alors que nos populations furent plus atteintes par la guerre que celles de la Pologne, ont plus souffert de la persécution religieuse et méritaient un mot de pitié de la part du chef de la catholicité.

Mais, voilons-nous, le projet d'une Grande Pologne est tout aussi travaillé en ce moment à Rome qu'à Paris, à Londres et ailleurs. Et ceux-là mêmes qui mènent une campagne contre le voyage de Mgr Szeptycki à Rome, ceux-là mêmes qui préparent une Eglise nationale polonaise et qui le disent ouvertement en Amérique, vont à Rome assurer le Pape de leur fidélité et continuent à employer l'Eglise catholique universelle comme un moyen et un outil de leurs vues politiques. Cette politique tendant à confisquer le catholicisme au profit du polonisme date de loin et a été, comme l'a prouvé un jésuite russe, le P. Paul Pierling (*La Russie et le Saint-Siège*), le plus grand obstacle à la propagande catholique en Russie et en Ukraine.

Nous croyons que le Saint-Siège ne se laissera pas induire en erreur une seconde fois. Nous l'espérons en qualité de catholiques, car ces trente millions d'Ukrainiens de Russie, unis[tes] dans le passé, mais orthodoxes aujourd'hui, n'accueilleront la note pontificale que comme une nouvelle preuve de l'hostilité du Saint-Siège envers eux, ce dont certainement seuls les « vrais Russes » orthodoxes comme Mgr Euloge et ses amis polonais pourront se réjoury.

„Gabrielinai Vil. ir Giedraičiui Valsy" laikomis Vasario Šaugančio Mumo[?]mais Arabrėžti Ben. XV laiškų — iškerpu kelis momentus iš straipsn. Sriu:

Petrapilis, rugpjūčio 10 d.

Mūsų diplomatija beveiksmė ten, kur būtinai reikia.

visas tautas.

Rymo Papa — visų tikinčiųjų katalikų tėvas, jam privalu visomis tautomis lygiai rūpintis, nes dvasių dalykais visi žmonės Dievui lygus. Bet kad tos „dvasios" suristos su kūnais ir patsai dušių ganytojas, Šventasis Tėvas, žmogus, tai ir sielų dalykai dažnai susipina su politikos dalykais, į kurius noromis nenoromis turi įsikišti ir visų

katalikų Tėvas — Papa. Privalome ir mes tai atminti. Tą pačią Lietuvių Dieną argi mes būtume tarėję, kad nebutų į Vatikaną landžioję L. Dr. Centro Komiteto siunčiamieji: Dumos atstovas M. Yčas, prof. Pr. Bučys, kun. K. Al. Šauskis ir amerikiečių siunčiamas kun. Bartuška, kurie, nėlyginant, to vandens lašai, tol į vieną vietą lašėjo, kol akmenį prakiaurino. Belskite, klabinkite visur, jei norite, kad būtų jums atidaryta.

Diplomatija veikia dvejopai: tai gerindamasi, tai baidydama; bet tikslą tėrodo vieną: „taų" pačiam bus geriau; tai kuogeriausia įtikina. Taip man atrodo ir vieno C. K. atstovo relecija, kaip jis veikė, pildydamas jam pavestas pareigas.

„Vatikane aš turėjau pergreit pajudinti lietuvių klausimą. Monsignorui E. Pacelli'ui (jis dabar nuncijus Bavarijoje) išdėjau Lietuvos stovį Bažnyčioje; pažymėjau, kad kova su galingesniais lenkais kartais lietuvius verčia nusiminti, nebtekus vilties; kad pačiai katalikybei yra be galo pavojinga ta jos politika, kuri lietuviams neparodo nėjokio Šventojo Tėvo lietuviams palankumo. Pacellis mane paklausė, kokio gi „palankumo" mes norį? Aš atsakiau neatvažiavęs Šventojo Tėvo mokyti, tik dalykų padėjimo išaiškinti; bet klausiamas, galiu pridėti: geriausia tam kartui savo palankumą lietuviams Šventasis Tėvas parodys — paskelbdamas pasauliui Lietuvių Dieną — rinkliavą del karo nukentėjusiems lietuviams sušelpti. Čia, sakiau, nesvarbu pinigai; svarbu parodymas, kad Šv. Tėvas neužmiršta ir lietuvių. Dar pridėjau, kad Šv. Tėvo pasakymas Bartuškai, idant Lietuvos vyskupai kreiptųsi į ji laišku, visuomenė skaito ženklu, rodančiu Šv. Tėvo norą atsiimti žodį, duotą p. Yčiui. Mgr. Pacelli atsakė, p. Yčas Šv. Tėvo nesupratęs..." Ir t. t.

Man rodos šitoji mūsų atstovo diplomatijos taktika buvo tinkama: Šv. Tėvas paklausė savo artimosios Tarybos ir paskaitė reikalinga — parodyti savo palankumą lietuviams, t. y. padaryti netik gailestingumo žingsnį, per dusyk pridėdamas po nemažą dovaną ir iš savo pinigynę; bet ir politikos žingsnį — Lietuvius, kaipo lietuvius, išskirdamas iš bendrojo lenkų „katalikų" būrio.

Laimėta tokiuo budu lietuviams nepriklausoma pozicija nors vienoje vietoje, kuri kaiką reiškia bendrojoje pasaulio politikoje. Laimėta ir nebuta kam palaikyti jos priderampje augštybėje. Klausimas, ką gi veikia nuolatinis lyg ir atstovas lietuvių kunigų kon. Prapuolianis ir kokia jo rolia buvo Lietuvių Dienos iškovojime? Kodel apie tą rolią nėvienas mūsų atstovas nei žiobt, o jei ir žiobt, tai dvejaip suprantamai. Nejaugi viešumą ir to nepasieks, kaip dar nepasiekė Šveicarijos „diplomatų"? Klausimas, ar ant šių paskutiniųjų nevirs atsakymas tautai, kam ištiežnevieksme ir nesantarmėje, nepridabojo lietuvių tautos reikalų, kad jie ir vėl nesusilietų su lenkų reikalais.

Lenkai turi savo diplamatus visur, o Vatikano daboja, kaip savo akies. Tad netik sau laimėja, bet ir iš po lietuvių nuolat išnušinėja spundas. Lenkai pažangininkai sakosi vėlją Lietuvai nepriklausomybės; ištikro gi jų visų be skirtumo troškimai, kad Lietuva tebutų nepriklausoma nuo kurio tik nori kaimyno, tik ne nuo lenkų, nes be Lietuvos Lenkija negalinti plėtotis. Del tos Lietuvos ji kvarsina galvą Berlynui, kol kas telaimėdama vienus tuščius pažadėjimus, o Rvine, štai, jų laimėta ir idėjinis dalykas. Atsiverskime antrąją Šventojo Tėvo laikos notą rugpjūčio 1 d. s. m.; štai, kokį ten rasime žiedelį! (Išties tos notos vertimą padėchi skyrium).

„Toje pat neįtarimo ir teisybės dvasioje privalu peržiurėti ir kiti vietų ir politikos klausimai, kaip va, kurie paliečiu Armeniją, Balkanų valstijas ir žemes, dalis buvusios Lenkų Karalijos, prie kurios, be ko kita, garbingoji istorijos tradicija ir pergyventi šiame kare kentėjimai turi patraukti visų tautų simpatijas."

Ką gi reiškia tos „dalys buvusios Lenkų Karalijos"? Anaiptol, ne Galicija ir ne Poznanių, tuos kaimynų užgrobimus prieš šimtą metų. „Papos nota rupinasi lenkais, bet maža tesirūpina atstatytnu išskyrstytos Lenkijos" sako rusų laikraščiai. Jei tos „dalys" nereiškia Lenkijos atstatymo Austrų ir Germanų valdomuose dalimis, tai jos tegali reikšti vieną: Lietuvą ir Gudiją (Bielorusiją): Litwa, Russ — częsci Rzeczypospolytej Polskiej.

Šitą notos vietą paskaičius, buvo net apmaudas pašokęs; tik dar nežinojau, ant ko. Pirma, ant Vatikano. Argi jam dar maža, tariau, buvo informacijų, kad Lietuviai nesideda su Lenkais? Juk tik ką buvo paskelbęs rinkliavas skyrium Lenkams, skyrium Lietuviams... Bet pagalvojęs, apmaudą perkeliau ant savosios diplomatijos ir jos savanorių, bet neveikiųjų tuose dalykuose, kuriuose būtinai reikia veikti, atstovų. Tautos nuo tautos skyrimasis dar nereiškia santykių tarp dviejų „valstijų". Lenkų valstija jau yra, o apie Lietuvių valstiją, dar tebesvajojamąją, tepranešė amerikiečių memorandumas ir Rusijos Lietuvių Seimo Pildomasis Komitetas. Ir tai, kažin, ar tai pasiekė patį Papą, neužkliuvę jo raštinėje. Diplomatijos dalykas netik įteikti memorandumus ar rezoliucijas, bet juos motivuoti ir gyvai išaiškinti. O kas tai padarys, kad tie musiškiai, kurie arčiau susirišę su jų tikėjimo centru, Rymu, arba nieko plačiojoje politikoje neveikia (Krikščionys Demokratai, Liaudies Sąjunga) arba kai veikia, tai tik aplink savo „brolių tautiečių" ausis apsigraibydami...

Kun. J. Tumas.

Tolius Žmuidzinavičius (mat. 335)

Manau, rolė šitokia yra dieniojė" — Kun. Mišiukas, kepa centrą varta popiežiaus ir Vatikano pasmane pasakė Nieko nėra, kuris be vystytojo nežanšime — Kaip pasakė Kardinolas — na ir ačiū ga galvoti kaip pasiūlyti Vyk Kalėdičiui. Tik mudviem begalvojant ant vis man atrodo galvoja. Ugi, ar žinai. Vieš kalbėtij kaip ir kų daryti, tu mėtė rytoj, jau kardinolą ir pa. sakyk jau. Kam dutra kasta vai kalaujėje — jis vystytojo Kerst. Ačiū laiškų, abu ėe Jį ir įdėtė Lapa Malonybės — o Kun. Bartuška atvėsė jums laiškų, Jojus vystytojui valdytojaus Kun Bartuškų — kei da Trečiojo Mikalkė ačiū nesikaas ėjo bėtaus. Vita nintej

dėvėc aky Kun. Mišeikiui – ir jiems pasirodė
Ch. aut rytojaus [illegible] į Vatikaną. Aut
laiko ir dienos "Gegužinės" nebuvo kų sakyti
Dėlkos buvo nekantrai laukę – Tik Vatikane
negalėjo rasti kų valgyti: Dar prisiminiau, kad
Mš. pasakojo kad ir Vokietijoje užtrukę
Jo audiencijų – ir prisiminęs, kad Kaukazo
kareiv. raitų, ėdusių persimetusių ėdalu per
dėvę.

Šeimyna nepaprasta – dvasia reikėjo duoti:
Vėtrų, gavęs kruvą, ačiū nekoktų gailėjausi,
Kun Bala man buvo duoti minėtų Kun.
Mišeikiui – jų bet mano pakvietimo dėlia
nebuvo buvę išgauta. Merkiančiai jiems
ne dievų žvų kų duoti Vidurnaktį – o nega-
lų Dievų Motinai Bučia paimti kokį gyvų
geradėjėjų Vatikane. Nedavinėt ėsu
kuo pasitikėti nekokių vaistų kų
Barborai – Bobutės. Žėn. Mišeikiui kų
pasiimais priešais – Buvęs nepatenkinė ir
gyvulio padėtį. Taigi Lietuvėičiai neki
ų Tumų aut rytojų, kų Pranciškų ves
kun. Kliaugaikių – ir Cezarį davė.

Tuopat buvo apsakyta Tamošiui ir išrišta
kaip reik su Tumu mums Kristum ir Kunigo
Bačinskiu apsirašyti.

Taip likosi jaki Ku. Tumų į dėlį nė
vaikų mat, atkreipiąs nėsojė kitų
kų Prancūzų.

Pastarųjų kun. Lai / man regis Vilkaviško clerikas /
ir Lietuvaitę Romaną (? pranciškę) kuri man
nežinomą pro dirbtą / Cf. mano kalba su Bobute /

Der

Gazeta Lwowska 3 Sek. Benedyktu XV raštai

Gli czechi e i polacchi
contro il Governo austriaco

ZURIGO, 22, mattino. Il czeco, dice che il suo popolo ha perduta la fiducia nel governo di Vienna ed è convinto che il problema czeco non può essere risoluto da Vienna. I magiari possono dire quello che vogliono: gli czechi non lasceranno gli slovacchi nelle loro mani. Anche gli czechi anelano alla pace purchè questa non ribadisca le loro catene. I soldati non versarono il loro sangue per il trionfo del germanesimo e dell'imperialismo. Si duole che il Papa si sia dimenticato degli czechi. N-i conquisteremo i nostri diritti anche senza l'aiuto dello straniero ed otterremo uno stato czeco con tutti gli attributi della sovranità.

Kitos rūšies skelbimai

Corriere d'Italia 3 Set 1917

Sil der viena maroji šauka pewzgančdyta ir Benedyktas XV raišo Cekai kapo ženyti apleisti. Kviečia visus gyventojus.

Vatikanas ir prigimimo priešas ponų ir norėjai čia ka jais. Kaip pavai kaip ir Vatikanas neprisiečia visiems tautų, kuriose yra demokratiškas valdymo tvarkos nesutrupina to savo politiškos tikslo. Todėl šiame klausime priešas nė vienos tik demokratinės „šalies" Vatikanas savo pasiulijimu - neišvengiamą priešą masonų, kurie kad ir kitokiu tikslu siekiai nuo kapo vienos valdytojų, kad priešus prie didelių tautų Vokietijų ir užsimoka mažų valdytojų, Italijoje, Prancūzijoje ir Ispanijoje ir dėka kuo protingiau, Masonai vardu prie didelių valdytojų karalystių, kuriose maišo ir respublikas, kad tokiu budu greičiau ir lengviau priartėti prie „Visuotinės Šiaurinės Respublikos, dėl kurios karalystės.

Taka-gerai rašo apie Pijaus dalykų E. Delassus Conf. III, Caput XVII „Il problema dell'ora presente" - Pasirašo kaip šiame, ką ir pliekia - ir kitame puslį Vatikanas, ir kitus niekoniai - o dėl mūsų Tyrų šukuosenų Centrinių interesų grupių tai, ant vieno galvos plaukų pastarosiems Šiuo tauka nuskusti - Dievo Sv. 30-IX-1917.

Maometto Risponde
alla Nota del Papa

ZURIGO, 1.

Si ha da Costantinopoli:

Il ministro del Sultano in risposta alla Nota del Papa ha dichiarato in modo ufficiale per l'Impero Ottomano la pace è simpatia. Che vi sia mai stata, si propone un fine ingiustificato, ha per campo politico, su un quello economico. Se la pace non è ancora stata conclusa, prendere le armi per la pace, per la giustizia, indipendenza e libero sviluppo, principio sul fine di assicurare i diritti su tutto il territorio nei confini nazionali. Senza essa mira a dare al popolo turco il progresso e la civiltà, ed esclusivamente a questo fine si prima armonia con gli altri Stati.

Questi sentimenti seguirono l'offerta di pace. Questa offerta è stata respinta con gli alleati, e furono ripetutamente espressi dal governo ottomano. Ora pace durante propone del Papa per una sistito alla forza delle armi per la giustizia internazionale e l'istituzione del limitazione degli armamenti e per l'arbitrato, tenendo conto delle circostanze sopraccitate. Il governo ottomano è sicuro che gli avversari aderiranno a questi principi nulla si opporrà alla loro pace.

L'ambasciata conclude: «L'Onnipotente mantenga Vostra Santità sempre nella nobile idea di dare alla Umanità la sua divina tutela».

Šlamšpabaigę! Ačiūnes Jūsų dievaitis. Taigi ar prote vis tiek dagy Viešpatie žodžiai: Ved verniūra el nauji ei quando veri adoratores, adorabunt Patrem in spiritu et veritate Joan. 4, 23/ beto Vidi Vatikio sugalvotoje Olimpo ožio ne vien laukiniai spyr.

Lietuva aikštėn

A Berlino si crede alla pace prossima

MILANO, 30. — L'Avanti! riceve da Zurigo:

Poichè per ragioni che non è possibile conoscere la frontiera germanica continua ad essere chiusa dobbiamo contentarci di notizie che fanno lunghi giri prima di arrivare a noi. Così oggi la pangermanista Deutsche Zeitung pubblica da Monaco di Baviera le seguenti informazioni:

« Il Consiglio della Corona ha in principio deciso che se la pace si può fare con la completa rinuncia al Belgio non si debbono opporre riserve al disinteressamento della Germania al Belgio. A Berlino si è persuasi, che fra poche settimane comincieranno le trattative ufficiali di pace con l'Inghilterra. I circoli governativi nazionalisti i quali conoscono i lavori del retroscena hanno ormai perso la speranza di attirare dalla loro il Cancelliere Michaelis. Si è anzi convinti che a Copenaghen hanno già luogo conversazioni intorno alla pace con l'Inghilterra e già si sa che l'attuale Cancelliere non intende annettere all'impero nè la Lituania, nè la Curlandia, nè la Livonia ma ne vuol fare degli Stati indipendenti. »

Kad ir pamažu, visgi lietuviai tėvynės mylėtojai daro savo keliu aikštėn išmintingas Tėvynės vardą. Nevelta Maironis giedojo, kad jinai „Vardą ir vietą Europoje ras".

Corriere d'Italia 1 ottobr. 1917
Pranešimas buvo Nedėlioje 30 Settemb.

Il Ministro della Russia presenta le Lettere Credenziali

Stamane S. E. il sig. Alessandro Lyssakonwski Inviato Straordinario e Ministro plenipotenziario di Russia, ha presentato al S. Padre le lettere credenziali del suo Governo.

Poco prima delle 11, il nuovo Ministro è giunto in Vaticano accompagnato dal Segretario della Legazione sig. De Bock.

Negli appartamenti pontifici è stato incontrato da Mons. Tedeschini, Sostituto della Segreteria di Stato. Frattanto il S. Padre, che indossava la mozzetta e la stola, accompagnato dalla Corte recavasi nella Sala del Trono e subito Mons. Tedeschini introduceva il rappresentante della Russia.

Facevano corona al Trono: Mons. de Samper, Maestro di Camera; Mons. Zampini, Vescovo di Porfirio, Sacrista; Mons. Migone, Cameriere Segreto partecipante e i soprannumerari Monsignori Alfonso Greco e Benedetto Virili; il marchese D. Clemente Sacchetti, Foriere Maggiore, l'Esente delle Guardie Nobili, conte Datti col cadetto marchese Sarrazzani, il colonnello Repond, Comandante la Guardia Svizzera, i Camerieri Segreti di spada e cappa marchese de Felice e conte Aloisi Masella, ed i Camerieri d'onore di spada e cappa, comm. Persiani e comm. O' Neill.

Il signor Lyssakonwski ha presentato col consueto cerimoniale al S. Padre le lettere credenziali, accompagnandone la presentazione con nobili parole, alle quali Sua Santità ha risposto ringraziando dei sentimenti espressigli e manifestandogli la Sua soddisfazione nel ricevere il nuovo Inviato del Governo russo. Benedetto XV ha quindi invitato il Ministro nella Sua biblioteca privata, trattenendolo qualche tempo in affabile colloquio.

Terminata l'udienza, il Ministro ha attraversato le sale dell'appartamento pontificio, nelle quali venivangli resi dai varii Corpi armati gli onori dovutigli, ed accompagnato da Mons. Tedeschini e dai Bussolanti e scortato dalla Guardia Svizzera recavasi a visitare l'E.mo Card. Gasparri, Segretario di Stato, col quale teneva una cordiale conversazione.

Nel pomeriggio, l'E.mo Cardinale Segretario di Stato si è recato al palazzo della Legazione, in via della Scrofa, a restituire la vistia al nuovo Ministro di Russia.

NB. Rusijos atstovo iškilmingas priėmimas Vatikane, parodo kaip Vatikanas geidžia ryšių su Rusija.

Tuomtarpu lenkai kad galėtų tik sutikimų su Rusijos Ministerija Romoje, apšvietino lietuvius, kad norint turėti gerą ataką Vatikane, ir visą tą padaryti, atvažiavę Romon nereikia ryšių bendro turėti su Rusijos atstovais dar prieš 17 metų lietuvių svečiai buvo atkelta. Buvo tai Narušavičiaus ir Skirmunto intrigos.

1900 metuose pirmą kartą Romon išgirdau nuo Mikalavičiaus Čiurų kad čionai gerai žinoma lietuvių apsistoti pas Narušavičių — Na ir apsistojome. Gavę per juos „celebret" ir bilietus į viešas pelegrimų" priėmimas, nudėję vizitą allikę — nuėjome pas rusų agentą Manuilovą, o tasai mus nuvedė pas Šaltiko Ministeriją, kursai atidavė mums vizitą pakeliui bilietus pas Narušavičių. Išklausęs ar nenorime matyti šv. Tėvo — atsakėme, kad jau buvome. Tuomet Manuilovas nuvedė mus pas Kard. Rampolli. Mums rodos, kad mes dideli politikai, nuvėję pas Popiežių be Rusų protekcijos. Tuomtarpu mes buvome kaip tik kone apkvailyti. Pas tuolių Narušavičiaus stovėjo — Rusijai lietuviai — Narevičius, Mėnulis, Dvaranauskas, aš ten Šiaulių ir kas tik anuo laiku atvykdavo Roman. Ir tik aš ten apsigyvenęs Romoje, nuolatiniu Narušavičiaus ir Skirmunto pastiprino ir atidarė lietuviams akis. Suprantama, jogei lenkai negali būti mūsų draugais. Jėzo.

Osservatore Romano 4 Ott. 1917

Il nuovo ministro di Russia
e le fantasie del "Messaggero,,

Non pago della nostra notarella di cronaca di due giorni or sono, il *Messaggero* ha creduto di dedicare nella sua fantasiosa circa il preteso « brusco incidente » che sarebbe avvenuto fra il Santo Padre Pio X e l'ambasciatore russo Sig. de Nelidow.

« E' vero, dice il *Messaggero*, che solo nel 1916 il cav. Nelidow fu sostituito; ma cennato, nel quale fu preso alla porta, con brusche maniere, dal Papa, egli abbandonò Roma e lasciò il disbrigo degli affari del suo ufficio al segretario della Legazione sig. De Bock, che ha continuato a sbrigarli fino ad oggi ».

Tante parole ed altrettante frottole; basti per darne un'idea il fatto che il Sig. Nelidow, rimase in Roma fino al termine della sua missione che, come dicemmo, ebbe luogo nel 1916.

Ad ulteriore dimostrazione peraltro della *serietà* delle informazioni del *Messaggero*, ci giunge opportuna la seguente lettera che da un'egregia Signora ci viene indirizzata:

Ill.mo Signor Direttore
Osservatore Romano

Attesochè al *Messaggero* 30 settembre, 1 ottobre corrente p. *nota l'assolutamente smentita* dell'Osservatore Cattolico della sera » a proposito di un « *brusco incidente* » *mai avvenuto* fra Sua Santità e il Ministro Nelidow di cui parlò il *Messaggero*,

E che *neppure basta* la *smentita materiale* del fatto stesso che « il Ministro Nelidow lasciò la Legazione presso la Santa Sede soltanto nel 1916, quando Pio X era già morto »; voglia rendere di pubblica ragione pubblicando integralmente nel suo giornale la *smentita documentata del Ministro Nelidow stesso*, che mi pregio trascriverle qui appresso:

« *A Madame la Comtesse*
Filippani Pottoratzky.
« 27 Août 1914.

« *Madame*,

« Je vous remercie de votre aimable lettre dont l'intention je m'a pas échappé.

« Il connaissait [illegible] *Giornale d'Italia* (1), et n'ai pas manque de prendre toutes les dispositions possibles pour le faire catégoriquement démentir.

« Inutile de vous assurer qu'il n'y a pas un mot de vrai dans tout cela. Si j'*etait autrement* je ne serais plus à Rome, et n'aurais pas l'honneur de vous écrire.

« Agréez, Madame, tous mes hommages.
(signé) *D. Nelidow* ».

(1) 27 Agosto 1914, ore 4.

Accolga, Signor Direttore, l'espressione della mia perfetta osservanza.

Elena Filippani Pottoratzky.

[illegible] Pottoratzky

Tridesi Tigrom Klaida
apsimainė Kunigų. Va-
Mūsų gyvulėlis prie lentos.
lukšlom atvažiuja-
su Kristum ir tai-Sakmės
nuo pas Rusų ji-
Romos Vienatinę. Tikėti

Ko tik nepriminė Lentai

1914 m. vasarą karui, Rusų lentai buvo
laisvė prieš Vokiečių darbo. Departamentai
Rusijos bolševikai. Tokie gyvūnėliai, kaip vora
ir Varšavos. Kunigai vadinami „ir Bartone
pilnas buvo pajuokavimų prieš Vokiečių
šių Romanovo pragaištingų užtrukti karo.
Mokslo amatų. Vokiečiai, pabėgę Lenkijos
bendrai jo čionai „bo to nake. Dar
kovi tai prisiuti Valkatų, Vilnos nauji
vokiečio vaikų gyvaiga, vadinu neputna
rusų vandenyje. Pabėgę vilnų Lenkai
ypatingai. Tojau kelį esi užmušių, o vaiko
tėv. Mūdu turėjo nekokių pasportus.
Tačiau su Lenkijos policija buvo įvairių
ir priešginės Administracijos pa-
sidarbuoja su policiečių tiesiog vilnų
pasakė — ar Lenkų nebyno tai vieta?
ar nes jis policijai dirbo arba. Nes
to laiko viešta priešginės pasipasta
užsiėmęs, vaikų — bo pirmiausia nelaimė.
Tuomet tai ir kitų Lietuvių, Lenkų
kunigų ir padėtis ypatingai, „Il Messaggero" pa-
vaikų, kuris pajuokavo Nelidovą iš
davė, kuriuo Nelidovu buvo perveltas
ir Romos aatrasi Benedikto XV. vieš-
pakalbėmis metai.
Lenkai, kaip jie nepadėtų, savosios lenkų
tėjų aprašytų, tiesiog yra Romėjų ko vie-
tinės, ir jie vokiečiai ar dvasiški bebe-
Vysk. Karevičius, Kun. M-
Mazurų, Dambrauskų, dėka — ir kai

Русский соборъ и римскій папа.

Antras lietuvių atsiliepimas kaslink Šv. Tėvo raišto. „Vadas" (№ 22 (69)) Rugpjūčio 15 (28) 1917 m. Petrapylyje.

Popiežius ir taika.

—:—

Šv. Tėvas Benediktas XV išleido šitokį raštą-notą:

„Tiems, kurie stovi ... tautų dalyvau-

Išvertęs pati Ben. XV atsišaukimą ir parodžius jo svarbą (gaila kad autorius nedrįso pridėti – Centralinėms valstijoms) autorius vis gi, kad ir bijodamas išdrįsti lietuvių lenkų apkvailintiems katalikams, negalėjo nutylėti fakto, kad Šv. Tėvas – atidavė lietuvius lenkams – ant ko:

goms apsvarstyti.

Mes, kaipo žmonės, turime drauge su kitais džiaugtis del popiežiaus žygio. Bet, kaipo lietuviai, turime nuliūsti, nes šv. Tėvas Lietuvos reikalų nesuprato. Kalbamojoje notoje popiežius kalba apie visas mažąsias tautas, o apie Lietuvą grynai nieko ir, nežinodamas Lietuvos reikalų, atiduoda mus lenkams, sklebdamas „buvusios Lenkijos atstatymą". Įvyko tai, ko mes, išskyrus vieną kitą, gal labiausiai bijojome, įvyko lenkų endekų svajonė – iškelta obalsis „Polska od morza do morza". Endekai trinasi delnus, o lietuviai turi liūsti.

Kas čia kaltas, kad popiežius taip pasielgė? (b) Kun. J. Tumas buvo iš pradžių supykęs ant popiežiaus, bet paskui atsileido. Ir gerai padarė. Jeigu rusų vyriausybė kurių mes buvome valdiniai žinojo tik „Sievero-Zapadnyj kraj", jei rusai demokratai grynai nieko nežino apie Lietuvą, tai ko bereikalauti iš popiežiaus, toli nuo Lietuvos stovinčio? Negalima kaltinti ir atskiros visuomenės dalies, kad popiežiaus neinformavo. Popiežius tai ne sektelės vadas, jis ne dalele visuomenės rūpinasi, jis visų tėvas, jam ir visi be skirtumo rūpi. Taigi pas popiežių siunčia atstovus ne krikščionys demokratai ar „sąjungos", bet tautos. Prancūzai ne katalikams pavedė susitarti su Rymu, bet pati atkakliausi Rymo ėdikė vyriausybė nusiuntė savo pasiuntinį Ryman. Lyginai ir kitos tautos. Taigi ir lietuviai turi siūsti atstovą Ryman ne nuo kr.-dem., bet nuo tautos. Ir jei to nepadaryta, kalti tie, kurie nuo karo pradžios turėjo pinigų, galėjo padaryti ir net buvo patariama siūsti nuolatinį atstovą. O jei dabar R. L. Seimo balsas neįtikrino Rymo, tai aišku delko: Rymas negali juokams save išsistatyti, užtardamas tautą, kuri pati nežino ko ji nori.

O. K.

nežinau kiek kas autorius nori džiaugtis – nors jis ir žmogus, lietuviu jokių priežasčių džiaugsmo neranda – man liūdna, dvigubai liūdna 1º kad Kai nyčios vis stokų nedrįsdamas platesnes pažvalgos davė apkvailinti save Vatikano vaikščiams parodydamas savo ir lenkų papročiai viešai 2º kad mūsų lietuviai nežiūrėdami Romos toliau savo nosies nemato ir vis dar žiūri per lenkų prievartos tų dvasininkų akinius.

ir nenori suprasti.

Kalbėdamas su Rusijos chargé d'affaires'u apie mane ir mano knygą – Ben. XV pasakė, kad aš parašęs knygą, suprask, kurį lenkams patiko. Ant tokio dictum – aš padėkojau p. Bonkui ir parašiau kad nereikalauta man audiencijos, nes negalėdamas teisybės pasakyti, nebūrėčia ką kalbėti su Benediktu XV apie Lietuvos padėjimą.

(c) Amžių vergovė po lenkų nagu – o mūsai pačių lietuvių – kun neišsilaikė turėti atstovo Rome. Atsiuntė kun. Būčį – tasai lenkų įgrandytas nepaklausė mano patarimo ir nieko nepadaręs išdūmė į Ameriką. Nūnai čionai liūdnai nesėkmingas dvasiškuonas kun. Alšauskas ką aš nepripažinau, kuris Šveicarijoje nevažinėja ir tiek. 19 8/X 17.

1) Mozūrų man Romoj 1913 m. – kiek kartų su kuom tik prieidavo pajudyti lietuvių vardą – tuo išgirsdavau: „Si, si Lituania è una provinzia della Polonia" or „lituano e polacco è lo stesso" bet tat Romoje žinota [illegible] tik kitaip. Tai mano darbas [illegible] metais [illegible] litterų pas[illegible] lietuvių atstovavime [illegible] KSM. apie mus – dabar man [illegible] kentėti [illegible] mano vyskupas [illegible] kas kita kad [illegible] bet viena vyskupo įgaliojimu –

ministre de la Marine. [illegible]

LES ÉLEMENTS REPRÉSENTÉS DANS LE NOUVEAU CABINET

17 Off. Petrograd, 10 octobre.

Le nouveau cabinet comprend trois ministres socialistes révolutionnaires, notamment le président du Conseil, les ministres des Voies et Communications et de l'Agriculture, quatre socialistes démocrates, les ministres de l'intérieur, de la Justice, du Travail et du Ravitaillement, trois socialistes indépendants, les ministres de la Guerre, de la Marine et de l'Instruction publique, un radical démocrate, le ministre des Finances, quatre cadets, les ministres du Commerce et de l'Industrie, de l'Assistance publique, des Cultes et le contrôleur d'Etat, deux sans parti, le ministre des Affaires étrangères, et le président du Conseil économique.

M. Nikitchine est un des chefs de l'alliance générale des zylles et commissaire du gouvernement provisoire pour Moscou ; M. Smirnof est vice-président du comité central de l'industrie publisse ; M. Trelishof est un grand industriel libéral qui, longtemps avant la révolution, a protesté contre le vieux régime ; M. Maliantovitch, est un avocat éminent.

On rapporte que l'Avant-Parlement ou conseil provisoire de la République ne commencera à siéger officiellement que le 18 octobre, après avoir été complété par les délégués bourgeois non encore élus.

Les séances tenues jusqu'ici ne sont que des conférences.

Gera der kad jūs kadetai - visgi baltiečiai nepatiks viršų. Tuomet Rusija tapta Mekasta.

Gerai sakė Rukevskij, kad Graikiškas paimų valdžią - senovės Graikai, taip vėlu raudonai smarbuoti - gera ir pas ministerių „kultų" kadetų, nebaisu greit pirtis ant dvasiškių - . Diti

16-X-1917 Vakar buvau paštuoke praėjau pas Padaryta ką galima įdaut Rum. Atsiuntė telegr. iš Italų valdžia įspėjanti Italijon iš Prancūzijos. Malkiai bekarčiai, kviečiai, kviečiai Atsiuntė, vis dar sakė negalį - geležinių vinkšnių dėka. Pažiūrėto negalį gauti. Iš kur ir valdžia ar buvę ar Italų parlamento telegramų. Italai ne drotą į Dvi Sąjungi atsakė Bertainė Telegramų padėkavo pabaigą. Dvi valdžią pakalbėti su dviem sekretorium, pasakęs jiems apie dar kviečių valdžią atsiųsti Bertainui vinkšnių telegramų - o minai ? Na, apie praėjau, kad padaryta. Iš Kanadiečių laiško pabaigą kad tai Lenkų valdžia ir Italams iš Prancūzijos t. y. Vokiečių.

Pakilęs tai šnekų su savo vaikinais. Romas jį du vaikų akiduoto pyg maisto, ir gerų žiūrėjau į valgiuose, o minai nė neparagavo.

Geležinių sunkiai dirbo, bet kažkaip Rusiškai pasijautė, kaip gardi. Patiko ekiman - Bijūnų vaikų, dukterų

Jabłkowski Stanisław – Pan Jezus nauczał przykładu
ewangelicznego. Nakazuem, aby ten przykład naśladowano
przejęte na krótkiej rozmowie – chrześcijaństwo nie zawiązało ka-
tolickiego, ale może katolicyzm i ewangelizm.
Ale i Lutrzy. Kogo wtedy mamy mieć przez Polskę
rozumieją, którzy mają nakazuje i nie mogą nazwać
Lutrowy, jak Lutrzy Kościoła, gwiadomi swoją przy
Nazarejskiego, i Zmartwychwstałego i z Ojcem
Królestwa. Mgr Kluseine, dlatego ewangelicyści
o jak nauka trzyma potrzebnie mamy
Jezusowe i potrzebne Pana, nad, i
potrzeba e Cruano to błędo?

BULLETIN DU BUREAU D'INFORMATION DE LITHUANIE
VILLA MESSIDOR — CHEMIN DE L'ELYSÉE
TÉLÉPHONE 46.49 — LAUSANNE

328

1.

TELEGRAMMA DELL'ASSEMBLEA NAZIONALE AL PAPA BENEDETTO XV.

L'Assemblea Nazionale lituana radunata a Vilna, capitale della Lituania, per la costituzione d'un governo civile lituano ha mandato il telegramma seguente a Sua Santità Benedetto XV. :

L'Assemblea Nazionale lituana, composta di 250 rappresentati appartenenti alle differente classe sociale, riuniti a Vilna nostra capitale, per deliberare sopra i danni causati dalla guerra alla nostra patria e sull'indipendenza della Lituania, esprime a Vostra Santità i suoi più calorosi ringraziamenti per la giornata lituana ordinata da Lei in tutte le chiese del mondo cattolico, per alleviare la miseria della nostra patria. Noi Lituani, speriamo ricenquistare nostra indipendenza politica. Colla speranza di trovare un efficace aiuto in Vostra Santità. La preghiamo d'accordarci la Sua Benedizione per i nostri lavori.

SOCCORSI [illegible]

La miseria raggiunge in Lituania proporzione spaventevole, tutt'il mondo gli porta con premura ogni soccorso possibile. La giornata lituana che Sua Santità si degno accordare ai lituani ha dato risultati soddisfacenti. In Germania la raccolta fu di circa 1.000.000 di marchi. In Olanda, la colletta ha avuto pieno esito, quattro diocesi hanno raccolto circa 200.000 franchi. Il Comitato lituano aspetta con impazienza i resultati della colletta nella quinta diocesi; quella di Breda.-

Nel Belgio, le due diocesi di Liegi e di Namur hanno raccolto la somma di 82.000 franchi per la Lituania. Il popolo lituano è lietissimo di rilevare che il popolo belga, egli stesso estenuato dalla guerra, nutrisca tanta simpatia per la grande miseria della Lituania.

3.

LA DIETA LITUANA.

La Dieta lituana si è radunata a Vilna capitale della Lituania il 20 settembre.

Il numero dei deputati appartenente a tutte le classe sociale : nobili operai, contadini e operai è di 215.

Prima dell'apertura della Dieta, un servizio divino fu celebrato alla cattedrale che era ornata di bandiere lituane. La Dieta fu aperta con un discorso d'inaugurazione dal Presidente, Dr. Bassanavicius che disse fra altro: "La Lituania essendo stata cancellata dalla carta dell'Europa, dopo un secolo d'iniqua oppressione si alza per riprendere il suo posto fra gli Stati liberi d'Europa."

Le sue parole sono state accolte da frenetici applausi.

L'ordine del giorno seguente fu votato all'unanimità:

"La Dieta, radunata nella capitale della Lituania, Vilna, prendendo in considerazione il voto ardente e unanime di tutto il popolo lituano decide:

"La Lituania sarà costituita in uno Stato indipendente. Gli diritti delle minorità etniche saranno rispettati. La forma definitiva dello Stato lituano come pure i suoi rapporti cogli Stati vicini, saranno definiti dalla Costituante convocata a Vilna."

Šveicarijoj ir Vatikanas 20-X-1917.

Jaučiu šalyje pradėtasias bulletinus ir skirstomus, ačiū Jūsų įdėtiems juose žinioms, ką manė ir pasiųsiu šalyje. Corriere d'Italia" žinias apie Šveicarijos reikalus, todėl gi aiškumui nuo kurio pusės jinai ateina. Šiuose laikraščiuose mano straipsniai pasirodydavo. Šiuose laikraščiuose redakcijoje Jūsų kad ne mano draugo parašyta anei žodžio niekada negalėtumėte rasti.

Kad dabar kas rašytų Italijoj žinių, ačiū Sovietų ir Italijos mainų ir redakcijų "Corriere della Sera" direktorius (redaktorius) pasakė, kad pilnai be Vatikano „placet" negali nieko dėti ir palaikė mano nuomonę Kardinolų Kolegijoj. Jeigu skaitysite.

Kodėl Tamsta nepasidalinote, pasakydamas mano draugui apie mane? Kokio pasiuntinio? Aš tai tik buvau viešpaties Šveicarijoj Dėmesio reikalais. Įgaliojimo skaičiaus nei kartą neparodydavau, nei Vatikanui nėra.

Šeperių delegacijos skaitymas ir tarpininkavimas nuomonę concedere pakalbėti, Vatikanui davė žinių, kai sąryšyje tarp dviejų jurisdikcijų, kas tą kur nekuri, kaip Šveicarijai Italijoje tą dėmesį nukreipta.

Taip ar taip, bet Šveicarijai reikalo kalbėti, ypatingai direktorius Tamstos nekaltinu. Vakarėlį dalyvavo pasiuntinys ir Mgrs Testa, su kuriuo aš dirbau.

Šveicarijai turėti pirmiausi kad Tedeschini, pasiuntinys pas direktorių nuo ėjimų pirmų, tikrai kaip Šventojo Sosto priešakyje nėra. Jo nuomonė nėra nuolatinė mane iš Romos šito nori, kaip kuo greičiausiai. Apie Šveicarijos Šefą - nuo 1915 m., jo tarpe apgaudinėjo mano atstovavimą in „De Vera Causa".

Tedeschini, kaip Italų patriotijos mąstė, Vatikanui ir Šventajam Sostui nuolatinio Šveicarijoj Šefo nėra, todėl gi Šveicarijoj Vatikano atstovybės nėra. Šveicarijos valdžia Šveicarijoj Vatikano, kaip ir kitų valstybių pasiuntinių, kurie Šveicarijoj gyvena nuolatinai - Šveicarijos šefai - pasiuntiniai, nei Šventojo Sosto pirmiausių žinių ir kurie kuriuos jinai tarpe pervežate.

Skaitau pirma ir radijo nuo Lietuvos dvasia klausausi. Šį pirmą, jinai padavė ryšį ir gavimui pasako, telegramą, telegramą - ačiū nežinau, nuo nesutarimo, kiti ačiū negavėjau ir kelių pasakyti galvą. Pirmas radijo nuo Lietuvos tuojau neišsiuntė markių, misijonų ir kai gyvai ir nuolatinio, pridėjęs ir ryšį su Vatikanu ir nuleme Lietuvos, ir kokiam tai Lietuvių vyskupui tiki nepamenu. Gal vysk. Karevičiui priklausė. Nežinau, nežinau.

Nes tiek tetežinau žinių pervežate pasako. Ar nepriėmėte Jūsų įsakymo Vatikano pėdsakų, ko daktarinėmis tikėti, jėjimų dvasinius ir kovą. Ar man daiktų radę, kuriuos Lietuvos tiki kenkėjo -

bei ir Diangeri laiškai atlaukę – galutinai, Eminenza, pran-
cūzai sako – „qui ne risque n'a rien" – Bet kiek pakalbėjęs
apie šį ... [illegible] ir pa-
klausiau, kas ji, ar bus išspausta „l'Osservatore"
Nieko pakalbėsim su redaktorium.
Tačiau kad trečia žinia nebus išspausta – kas link
pirmos, kartą Kardinolas neišėjo apie telegramą,
tik ką jau gavo nusako – sakys ir kad dar jos
ciel nepriėjo tapti parodyta Šv. Tėvui, ar kad
savy jos nebuvo – greičiausiai kad Merry del Va-
lio ir Pacellio tikrai ... visuomet
„cercher [illegible] polonai".
Šiandien „l'Osservatore" išspaudė, va, tik antrąją
žinutę:

ЛИТОВСКОЕ НАЦІОНАЛЬНОЕ СОБРАНІЕ.

СТОКГОЛЬМЪ, 13 сентября. Агентство Вольфа сообщаетъ изъ Вильны отъ 5 сентября, что тамъ открылось литовское національное собраніе. Въ соборѣ впервые за время перерыва [illegible] лѣтъ было отслужено молебствіе на литовскомъ языкѣ. Послѣ этого открылось совѣщаніе въ составѣ 200 дѣятелей изъ всѣхъ общественныхъ круговъ въ цѣляхъ избранія литовскаго національнаго представительства. Послѣднее состоитъ изъ 20 членовъ всѣхъ партій. Лица, избранныя національнымъ собраніемъ для участія въ національномъ совѣтѣ, будутъ утверждены главой германской администраціи. Послѣдній имѣетъ право пополнять національный совѣтъ представителями партіи меньшинства.

ФИНАНСИРОВАНІЕ ВОЙНЫ ВАНД[ЕР]БИЛЬТОМЪ

„Новое Время" 15 (28) Сент. 1917

Per la Lituania

LOSANNA, 15 ottobre.

Notizie qui pervenute recano che la miseria raggiunge in Lituania proporzioni spaventevoli, e che d'ogni parte si cerca di venire in suo soccorso. La giornata lituana che Sua Santità Benedetto XV si degnò accordare a favore dei lituani ha dato risultati soddisfacenti. In Germania la raccolta fu di circa 1,000,000 di marchi. In Olanda, la colletta ha avuto pieno successo, quattro diocesi hanno raccolto circa 200,000 franchi. Il Comitato lituano aspetta con impazienza i risultati della colletta nella quinta diocesi: quella di Breda.

Nel Belgio, le due diocesi di Liegi e di Namur hanno raccolto la somma di 82,000 franchi per la Lituania. Il popolo lituano è lietissimo di rilevare che il popolo belga, così estenuato esso stesso dalla guerra, nutra tanta simpatia per la grande miseria della Lituania.

„l'Osservatore Romano" 20 Ott. 1917

Sakau mano ati „i Corr. d'Italia" kad nespausdy-
tų žinių – be jo paliudijimo nejau. Taip Kard. Gas-
parri pasiūlė ir pakalbinimą „Curiae" – tai-
tai paleng man asmeniškai – o Lietuvai-
bus naudinga – taip žino.
Ištikrųjų 1° punkto Vatikano organas spausti
negali – nes ten kalbama apie „governo ci-
vile lituano" – Ot aš jį priparšinu. Popiežius
negali laikyti nepripažintos valstijos, juo-
labiau – kad pamesta savo neutralitetą
tarpe Rusijos ir Vokietijos. ——

nel "Idea Nazionale" 19 Ott. 1917

347.1

(cfr. IV. 285)

Corriere parigino

Curiosità toponomastiche dei nuovi russi - Un ratto organizzato da Lenin - La votazione dei socialisti della Senna.

PARIGI, 17.

Oggi la censura ha sequestrato in parte il testo del telegramma del «Soviet» al Congresso socialista di Bordeaux. Vi si nota ad ogni modo l'enfasi con cui si vantano di aver schiacciato il tentativo di Kornilоff e l'ambiguità con cui parlano della resistenza russa all'invasione tedesca. Goldenberg ripete l'appello alla democrazia internazionale perchè sostenga la rivoluzione russa. Ho sentito eguale invito dalla bocca del Russanof in una adunanza a Parigi, prima che gli argonauti della pace venissero in Italia. Allora l'invito fu interpretato dall'assemblea, ed era anche realmente, come un incitamento ad imitare l'esempio del proletariato russo: fraternizzazione al fronte e guerra ai borghesi. Il nostro compito, esclamava allora l'oratore, è di difendere con tutte le forze le «frontiere della rivoluzione».

***

A proposito del «Soviet» la antisemita *Libre Parole* toglie dalla *Morning Post* dell'8 ottobre interessanti dati che dimostrano ancora una volta che la rivoluzione «russa» è stata inscenata e diretta da elementi estranei alla nazione.

Il nome di Cernof, ex ministro dell'Agricoltura e ora avversario di Kerenski, è Feldmann, e chi lo porta è un ebreo di origine tedesca. Il vero nome di Steklof, autore dell'ordine num. 1° all'esercito, è Nahinskes, ebreo tedesco. La stessa cosa dicasi di due tra i quattro «soviettisti» che fecero il viaggio in Europa: Ehrlich e Goldenberg.

Come intermediario tra Lenin e la Germania a Stoccolma ed a Copenaghen, fungeva il dott. Helfandt, ebreo tedesco che si faceva chiamare Parvus ed era assistito da Goenetzki, il cui vero nome è Fürstenberg.

I nomi autentici dei tre luogotenenti di Lenin, cioè Zinoviets, Trotsky e Kamenef, suonano: Apfelbaum, Braunstein e Rosenfeld.

La Commissione del «Soviet» incaricata di fare l'inchiesta sul caso Lenin era composta di persone che portavano i nomi seguenti: Gotz, Handelsmann, Leber, Dohn e Krochmal. Si potrebbero ancora citare Gorer e Metskovsky, che in realtà si chiamano Goldmann e Goldberg. E altri ancora: Machtor (Zederbaum), Sukhanof (Himmer), Zegorsky (Krachmann), Mechkovsky (Hollander), Lanin (Lummer), Bogdaner (Sefer).

Quanto a Lenin si dicè che il suo vero nome sia Zederblum.

Ecco, conchiude la *Libre Parole*, chi sono coloro che hanno rivelato a Thomas, Moutet, Cachin, Lafont «le vere aspirazioni profonde dell'anima russa».

***

Poichè si è accennato ai tre «pellegrini di Pietrogrado», i deputati socialisti maggioritari Moutet, Cachin e Lafont, è curioso ricordare come solo i due primi tornarono a tempo per assistere al Congresso socialista. Il Lafont rimase in Russia. Si è saputo che Lenin gli aveva portato via la moglie e che il desolato marito stava scorrazzando attraverso la Russia per dare la caccia all'infedele. Qualcuno di coloro che erano al corrente della faccenda, a Parigi, osservava maliziosamente che la signora Lafont aveva combinato un trucco per guadagnare Lenin alla causa degli Alleati. Infine marito e moglie hanno fatto ritorno e non se ne parlerà più.

***

Ieri la Federazione socialista della

Visgi įspėjau kas link Žydų – ka Rusijoje paimė valdžią. Pasirodo Leninas – tik del jų. Nuo visų žmonių atimta ginklai (dargi nuo aficierų) – ginkluotais paliko tik Žydai ir jų pabaisūnai. Ir vok menai varle prieš dalgį.

Mirties bausmė (kurios taip bijo žydai) prašalyta, bet užmušti kitą galima ir už užmušimą nėra bausmės, ko Žydams tik ir reikėjo. Vivat la nuova Gerusalemme – Rusijoje.

Taip tat darbuojėsi „Alta Vendita", „Aliance Israelite" ir frankmasonai – o po seka mūsų sukarzi[illegible] lytiegi Žydberniai – Bulotas, Jaimskevičius ir tutti quanti Cicilikučiai – Butėnas reikia dapildyti Kun. Civinskio knygą „Kas tai socialistai" žinomus apie „frankmasonus" (Cnfr. psl. 285)

„Il Piccolo" 27 Geg. 1918

Šit ką padarė – nuo [illegible] kaigesi Rusija – naujoji – Žydų Karalystė.

L'Ambasciata russa a Berline

Parigi, 4 maggio.

Da fonte olandese si hanno particolari intorno all'invio a Berlino del cittadino Joeffre, nuovo ambasciatore dei Soviets russi nella capitale tedesca. Con lui arrivarono trenta fra segretari, cancellieri e impiegati, tutti tedeschi come Joeffre.

I loro nomi Scopinzer, Jankelevitch, Bernstein, Friedmann, Goldenburg, ecc., lo dicono chiaramente. Questa combricola rivoluzionaria ha adottato dei pseudonimi russi. Il loro ambasciatore Joeffre voleva chiamarsi Arnold, ma la Cancelleria tedesca mantenne il suo primo nome. Che cosa vanno a fare questi tedeschi mascherati da russi a Berlino? A rappresentare la Russia? Fra essi non c'è un vero russo, perchè fu giudicato pericoloso avere testimoni dei loro intrighi e poi nessun vero russo ha voluto saperne di mettersi in una simile banda. (x)

(x) Rusų-vokiečių pavertimas visa Ambasada Rusijoje – aukai Gieri, Strandman Retern, Bekely, Vrangel, Zarkel (Rusija Kaniška) Bydron Boeck (Šveic) Vatikane Leslie (Lith[illegible])

ottobre 1917 Evviva la Russia! Gudaccio! Ebrei

Il Parlamento provvisorio

PIETROGRADO, 26 (S). — Il Parlamento preparatorio ha eletto i membri della Commissione per gli affari esteri. Fra i non socialisti figurano Milioukoff, Nabokoff, il barone Noldo e il generale Alexeleff; fra i socialisti Dan, Skoboloff, Gotz, Richter, Steinberg, Rosenblum, Boulatz e Zeterbum.

Si annuncia la prossima creazione di un Ministero speciale delle nazionalità allogene.

La tregua dei socialisti

Il gruppo parlamentare socialista ufficiale, di fronte al supremo dramma che si sta svolgendo al fronte, ha deliberato in linea di massima di dar tregua alle lotte politiche e alle divisioni di parte per rafforzare e cooperare alla resistenza interna del Paese. I socialisti hanno inteso la gravità dell'ora e si sono resi conto della necessità anche per essi di contribuire, se non direttamente con la partecipazione di qualcuno di loro al Governo, a fronteggiare la grave situazione.

In questo senso il gruppo parlamentare socialista ha fatto sapere di essere disposto — sotto ogni forma che non sia nè partecipazione al Governo nè immanazione del suo principii ideali — a dare la sua opera e il suo contributo.

Pertanto il gruppo, che ha tenuto varie riunioni in questi giorni per mettersi di accordo sul come dovrà svolgersi la sua cooperazione all'opera del Governo, attende l'arrivo a Roma dell'on. Turati per prendere ogni ulteriore deliberazione.

Oggi stesso — dopo la riunione a cui parteciperà l'on. Turati — il gruppo socialista, mediante un ordine del giorno oppure un manifesto, farà un appello al Paese per invitarlo a mantenersi franquillo e fiducioso sull'eroismo del popolo in armi.

Negli ambienti parlamentari, ove non si fa che seguire con ansia e con speranza le sorti della grande battaglia che si sta combattendo al fronte, la notizia della tregua socialista è stata accolta con soddisfazione e simpatia.

La santa unione

Due fatti significativi:

I cattolici ieri per mezzo delle loro massime organizzazioni in un nobilissimo ordine del giorno dicono al Governo:

« Eccoci tutti al vostro fianco: Mettiamo da parte anche quelle riserve, che credevamo in diritto di fare. Tutti concordi e pronti a collaborare nel modo che si giudicherà più utile. Non si dirà mai che i cattolici italiani siano meno fermi e risoluti degli altri cittadini a cacciare dal suolo patrio il nemico invasore ».

E al Cardinale di Milano, che diresse una eloquente e commovente esortazione al suo clero e ai suoi diocesani, fanno e faranno eco i presuli delle altre diocesi. Il clero d'Italia nelle città e nelle campagne mostrerà al mondo come ardente sia il suo amor di patria.

Dall'altro estremo giungono voci non diversamente intonate al dovere civile dell'ora eccezionale. Sono i socialisti ufficiali, sono gl'intransigenti, i quali dicono: « Vè un pericolo per la nostra famiglia, per la nostra madre. Noi non saremo inferiori agli altri figli. Come nel passato demmo sul campo della guerra il nostro sangue, così oggi e domani continueremo nei sacrifizi e daremo spontanea collaborazione finchè il pericolo non sia scomparso ».

Queste voci non s'erano mai udite così aperte e così generose. E' la prova manifesta della maturità civile della nostra Nazione. Dinanzi al formidabile cimento non v'è che un sentimento, quello della solidarietà nazionale.

La grandezza dei popoli rifluce nei gravi frangenti. Non abbiamo che a dar una occhiata alla nostra storia passata di gloria e di dolori per apprendere come le difficoltà si vincono e come si evita l'onta della servitù.

Quando fummo cercando i più feroci assalti nemici s'infransero, quando prevalsero le passioni e gl'interessi delle parti, si ebbe la rovina.

„Il Piccolo" 29-30 Okt. 1917

342

Lietuvių laikraščiai kalba apie tai, kad Amerikos ir Rusijos muzikai tik perėjus karo. Ką tai žinios duos, nesuprantama. Bet ką daryti „Polėkį" ne laiko oficiozu, o kultūros ir kultūrinių darbų nuoširdus rėmėjas.

Ir dabar, kai Lietuvos laikraščiai pradėjo nuoširdžiai kalbėti apie Lietuvos ateitį, kai Lietuvos autonomijos klausimas pasidarė gyvas, kai Lietuvos atstovai Petrapily ir Paryžiuje pradėjo veikti, kai Lietuvos reikalais pradėjo domėtis Rusijos ir Vakarų Europos visuomenė, kai Lietuvos vardas pradėjo skambėti ne tik Rusijos, bet ir Vakarų Europos spaudoje, kai Lietuvos reikalais pradėjo domėtis Rusijos ir Vakarų Europos socialistai, kai Lietuvos reikalais pradėjo domėtis Rusijos ir Vakarų Europos darbininkų klasė, kai Lietuvos reikalais pradėjo domėtis Rusijos ir Vakarų Europos demokratija, kai Lietuvos reikalais pradėjo domėtis Rusijos ir Vakarų Europos valstiečių masės, kai Lietuvos reikalais pradėjo domėtis Rusijos ir Vakarų Europos inteligentija, kai Lietuvos reikalais pradėjo domėtis Rusijos ir Vakarų Europos „Laisvės" ir „Tiesos" laikraščiai, kai Lietuvos reikalais pradėjo domėtis Rusijos ir Vakarų Europos „Polėkis" — tai, žinoma, nedovanotina, nes to nemėgsta „Polėkio" globėjai, kurie ne tik nemėgsta Lietuvos, bet ir nekenčia Lietuvos, ir nekenčia Lietuvių, kurie drįsta nuomonę — kokia ji bebūtų — turėti ir ją viešai reikšti.

Le programme de paix des Soviets

Petrograd, 27 octobre.

Le comité exécutif central des conseil des députés des ouvriers et soldats a arrêté les instructions suivantes pour ses délégués qui doivent se rendre à la conférence interalliée à Paris :

1° Evacuation par les troupes allemandes de la Russie et autonomie de la Pologne, de la Lithuanie et des provinces lettones ;

2° Autonomie de l'Armenie turque ;

3° Solution de la question d'Alsace-Lorraine au moyen d'un plébiscite dans des conditions d'absolue liberté, le vote étant organisé par les administrations civiles locales après le retrait des troupes des deux groupes de belligérants ;

4° Restauration de la Belgique dans ses anciennes frontières et compensations de ses pertes par un fonds international ;

5° Restauration de la Serbie et du Montenegro, avec compensation d'un fonds international. La Serbie doit obtenir un accès à l'Adriatique. La Bosnie et l'Herzégovine doivent être autonomes ;

6° Les districts disputés dans les Balkans doivent obtenir l'autonomie provisoire, suivie d'un plébiscite ;

7° La Roumanie doit être rétablie dans ses an-

Naprb - 1917.

(1.182e jour de la guerre)

Jezuitai štátaj Karjé (Corriere d'Italia)
Jezi statajendes pamoot. rad nagy
mr. apáradatoja Jezuitai. Kar kaj
Fidelmi patrotai ir Cesyaes rafi-
tajai nagy. jó prácai. —

343

30-Okt. 1917.

Gesuiti, 93 %

L'« Italia » — un giornale non sospetto per certo, — ha pubblicato una statistica che documenta la partecipazione alla guerra nazionale dei gesuiti francesi delle quattro provincie onde è costituita l'« Assistenza » di Francia.

— I Gesuiti in Francia? Ma in che mondo siamo!

— Sicuro i Gesuiti in Francia, a combattere; non i Gesuiti in Francia a pregare, ad insegnare, a predicare; perchè il « pays » di Caillaux non vuole: anche se le scuole Foch, i Garmenor; anzi, forse, non vuole precisamente per questo...

Ma i gesuiti nelle missioni francesi: nella Francia lontana, cioè, dov'è un po' di selvaggia fierezza e di primitiva barbarie; ma dov'è anche la libertà di predicare Cristo, di insegnare Cristo, di morire per Cristo.

E questi gesuiti, accorsi, dalle Missioni lontane a rendere il loro dovere alla patria; qualcuno li aveva cacciati in esilio; ma la Francia immortale li richiamava, irrevisti-bilmente.

Sono settecento cinquanta, ed hanno avuto già cento dodici morti, trentuno prigionieri e dispersi, quarant'otto feriti e malati inabili. L'eccentuale: il quindici per cento di soli caduti.

Ne restano, oggi, in servizio attivo cinquecento ventotto; fra i quali si contano dieci capitani, quindici tenentoneni, trentuno sottotenentoneni, otto aiutanti, due aspiranti, novantasei sergenti, cinquantanove brigadieri e caporali, cinque medici e sei ufficiali di marina.

Questo per quanto riguarda la compentenza.

Quanto al « valore » di questa Compagnia... di Gesù dell'esercito repubblicano, basti segnalare il bilancio, a tutt'oggi, delle « distinzioni » meritate.

Dei cinquecento ventotto gesuiti soldati, dunque, ventisette hanno meritato la « Legion d'onore », sedici la medaglia militare, duecento la « Croce di guerra », duecento trentanove la citazione all'ordine del giorno, due la medaglia al valore per le epidemie, tre la medaglia inglese « D. C. M. », uno la « Croce di guerra » belga, uno l'« Aquila serba », uno l'« Ordine di Isabella di Spagna».

Totale: quattrocentonovanta decorazioni e « distinzioni » su cinquecento ventotto soldati. Percentuale: novantatre per cento.

Andate poi a dire ch con gli « Esercizi » di S. Ignazio — il famoso « libello », come l'aveva a qualificare, recentemente, uno scimunito del libero pensiero — non si riesca a dare un'educazione davvero tipica e profonda e caratteristica: l'educazione — verbigrazia — « gesuitica »...

Tanto più quando si pensi che i gesuiti francesi non servono solo la causa della loro patria col braccio — che è molto, non tutto però — ma la servono lealmente e cristianamente con l'anima, aprendo la loro magnifica rivista, gli « Etudes », a tutte le vibrazioni cristiane e patriottiche di questa grande ora.

Essi, davvero, possono ripetere le parole magnanime che Luigi Veuillot scriveva in fronte all'« Univers »: « In mezzo alle competizioni e alle fazioni, noi non apparteniamo che alla Chiesa e alla Patria... ».

Gesuiti...

E quella cifra, novantatre per cento, dice tutto.

Quale partito, quale gruppo, quale circolo, quale Loggia, quale società di uomini pensanti ed operanti può documentare, con una simile percentuale, la propria devozione patriottica?

Su cento persone, novantatre decorazioni e « distinzioni »...

Cose da gesuiti.

Punto.

(t. t.).

L'Imp. Carlo si proclamerebbe Re di Polonia e Il Kaiser Granduca di Lituania

ZURIGO, 8 matt.

Si ha da Berlino che Czernin ha rinviato la sua partenza. L'imperatore Guglielmo lo ha ricevuto ieri al termine dei colloqui del Ministro austro-ungarico col Cancelliere Hertling, con Hindenburg, Ludendorff, Kuehlmann e con l'ambasciatore Wedel.

Il «Lokal Anzeiger» reca che queste conferenze ed il Consiglio della Corona di lunedì hanno riguardato sopratutto la Polonia. Il problema è stato risoluto nel senso desiderato dall'Austria. L'imperatore Carlo si proclamerebbe Re della Polonia unita alla Galizia mentre l'Imperatore Guglielmo si proclamerebbe Granduca della Lituania e Duca della Curlandia.

Il «Berliner Tageblatt» conferma queste notizie aggiungendo che la Polonia otterrebbe il diritto illimitato di navigazione sulla Vistola.

Tanto il «Lokal Anzeiger» quanto il «Berliner Tageblatt» temono che gli interessi tedeschi abbiano danno da questa soluzione.

Il «Vorwaerts» protesta vigorosamente dicendo che l'incorporazione della Polonia nell'Austria-Ungheria, sotto forma di unione personale o reale, non si potrebbe considerare come una ricostituzione dell'indipendenza polacca. E quanto alla estensione della sovranità tedesca alla Lituania e alla Curlandia, sarebbe un atto che contrasterebbe apramente con le dichiarazioni ufficiali della diplomazia tedesca, con la risposta alla Nota del Papa e con la mozione approvata il 19 luglio dal Reichstag.

La Corona della Polonia è già stata data a Carlo I?

ZURIGO, 7.

Si ha da Berlino che Czernin ha rinviato la sua partenza. L'imperatore Guglielmo lo riceverà oggi al termine del colloqui del Ministero austro-ungarico col Cancelliere Hertling, con Hindenburg, Ludendorff, Kuehlmann e con l'Ambasciatore Wedel.

Il «Lokal Anzeiger» reca che queste conferenze ed il Consiglio della Corona di lunedì hanno riguardato sopratutto la Polonia. Il problema è stato risoluto nel senso desiderato dall'Austria. L'imperatore Carlo si proclamerebbe Re della Polonia unita alla Galizia, mentre l'imperatore Guglielmo si proclamerebbe Granduca della Lituania e Duca della Curlandia.

Il «Berliner Tageblatt» conferma queste notizie aggiungendo che la Polonia otterrebbe il diritto illimitato di navigazione sulla Vistola.

Tanto il «Lokal Anzeiger» quanto il «Berliner Tageblatt» temono che gli interessi tedeschi abbiano danno da questa soluzione.

Il «Vorwaerts» protesta vigorosamente dicendo che l'incorporazione della Polonia nell'Austria-Ungheria, sotto forma di unione personale o reale, non si potrebbe considerare come una ricostituzione dell'indipendenza polacca. E quanto alla estensione della sovranità tedesca alla Lituania e alla Curlandia, sarebbe un atto che contrasterebbe apramente con le dichiarazioni ufficiali della diplomazia tedesca, con la risposta alla Nota del Papa e con la mozione approvata il 19 luglio dal Reichstag.

1) 3411
Corriere d'Italia 9 Nov. 1917
La Tribuna

Tiris Lituaniae. Taigu das įvyko – sveika dingusi Lietuva. Lietuviai nepalaikę prieš Rusų, prieš Lenkų, nei prisirišę prieš Vokiečių užtikrinti savo tautystės, o šiandien demonstruoja viešai ir slapčiai savo nenuolaidžiavimą Lenkams ir Vokiečiams nėra ko ir kalbėti. Nė šiuko mažo nereikės, kad nusiskirtų, anot prancūzų pasakymo „Ja, ehemals wir waren alle Litauen" kaip mes skaitėme Karaliaučiuje 1907 m. – Spręsdami iš kitų nesigėdijančių Prūsų Lietuvininkų pavardės lojalistiškai lietuviai – dievagoja tautybės tik kurk politikos – kokią šiuo Lietuvių rolę Vokiečiuose gerai nutarė iš Saksonijos, Bavarijos ir Viurtemberge. Kurių Karaliai yra paprastais Vilių Žemaičiu – o kų ir kalbėti apie Vokiečių Vokietijos gerosius valdovus, tarp kurių didžiuosi ir aš Lietuvių, dargi gerai supratusiu Vilniškės reikalų pavojingumą

me

Pastaba

Jeigu ne laikas, vis gi negaleju patenkinti noro vo kultūrai, kad neša ko ir kalbėti apie nuvykimą pas Tamstą, ką darbėja - padaro trys momentai.

Pirmiausiai pridedamas Italų laikraščių iškarpų - iš „Corriere d'Italia" kame aiškiai laikas nuo laiko skelbia „Žinias apie Lietuvą, ir iš „La Tribuna" kuri yra labai turtingų informacijų laikraštis, tačiau mažo formato - kad mano darbų neveltui nuoširdžiai „Corr. d'Italia" autoriai vadina „Grandiosa di Chiarezza" o „la Tribuna" vilties dėl „Re di Polonia", bet kam dabar darbai? Gal kai yra tik pasirengimai tolimesniam nuveikimui?!

O gal, ką daug dievo aiškinti klausia - jaučia Naujosios Europos tvarkos ir gyvenimo pradžia, kad Katalikybės Europoje ir mūsų istorijoje. Taip galų-galas laikas Vilniaus ir Italijos universitetui, kai dar turėtų gyvuoti.....

Dr. Kl. Skrupskelis

La nuova sistemazione tedesca della Polonia e delle provincie baltiche

Vatikanas (išmanė Šv Petro parinyčių) tiesiog man šmaižė. Tame perskaitinau pasakymą Nedėlioje (4 d. spalio). Nebegalėdamas daugiau laukti, nesu galėjo man skaidžiai nusakyti Šv Petro, Šimonė parašikas, tarėdamas Vatikano rūmų pro delininkai, tiesiog pasibjaurėjau, kaip jokiais (tik nepaprastais), kuriais monsignorai, aukštieji prigandėjai ir Šv. Tėvo artimieji(?)

Temai paprastesnė prie galo Šv Petro, pastovėjęs prieš stovylą mainiau ši potyrį, patyrėlį, kaip ta netikėtai atgyjo, pasaulį mečiausiai į Vatikano prašyti audiencijos pas Tave išpedinga tiek daug puta Tiesos. Tave kasa, pasmogi nelaimės ir Tavo artėjančių pasmerkdžia tikrai laukiamai „my Faith propter Christum" ir nuoširdžiai dėkoju mūsų Tavo kojų, begalo begalinei, ir Tavo pasiliūdėjimą vėlei, kame Tau garbė, šlovė Tujem negyvai... Tai yra Vatikanas ir kas jis pasiųstas. — r

Der vėlyvas laikraščių paroda, kad įsimanė „Corriere d'Italia" šalies laikraščių - suvyti ne beširo apie dieką. Jis „Il Tribuna" pranešdamas vėlyvą apie dekoją, pasiskaitęs pridėtinius „e lepprovincie baltiche". —

Atsakiau išreikšdamas mano nuomonę, kaip tik patvirtino šiandien mano pasikalbėjimas su Rusijos nauju ministeriu prie Vatikano. p. Lisakovskis, kvietė šiandien mane į ministeriją.
Nuėjau. Pasirodo jau kalbėjo apie mane su Kard. Gasparri – matyti Vatikano norima žinoti kaip žiūrės į mano asmenį naujasis Rusijos atstovas.
Kard. Gasparri pasakė, kad mano knygą pasmerkta tik neapgarsyta. Lisakovskis jo prašė, kad ir negarsinta. Už ką aš jam pasakiau ačiū. Man rodos, tečiau lenkams išlupti, nebuvo „Aktuose S. Sosto" tai ir nepasmerkta.
Summa summarum pasakiau Lisakovskiui, kad tą gėlamelę lenkų gėda Vatikanui su savo „abbiamo delle notizie" – primyniau, kad ir man asmeniškai tą sakė Kardinolas pridurdamas, kad jisai knygos neskaitė.
Anot manęs jie yra lygūs tam graikui, kuris rašant pasmerkimą Aristidui, užklaustas delko, už ką jį taip smerkia, atsakė „Aš jo nepažįstu, tik man nepatinka kam jį Teisingu (justus) vadina..
Taip ir lenkai ir Vatikanas su manimi elgės. Nėra ko stebėtis, lenkai pavadino pamfletą Bobrzynskio „Dzieje Narodu Polskiego" – tai ko ir norėti man.
Toliau buvo šneka apie šv. Stanislovo bažnyčią, kurią nori lenkai užimti – Man gi sakė Lisakovskij parašysęs Petrapyle, kad paliktų kambarį iki karui pasibaigus ir mano algą gaunamąją Rusijoje.
Na ir tas 250 lyrų, ką duoda šv. Stanislovo administracija.
To jau ne, nesa Tautiška kuri palaikomoji.
Dargi p. Lysakovskis prašė parašyti jam apie

„Vadas" petrapylėje 8(21) Spalių 1917

Vilniaus Seimas.

Petrogrado telegrafo agentūra pranešė šiokią žinią iš Ciūricho Šveicarijoje:

CIŪRICHAS. Rugsėjo 26 d. Lietuvių biuras praneša, jog Lietuvių Seimas, suširinkęs Vilniuje rugsėjo 2 dieną, vienu balsu nusprendė reikalauti Lietuvai nepriklausomybės, apsaugojant mažesniųjų tautų teises. Galutinai gi šalies valdymo būdas bus rišamas Lietuvos Kuriamajame Seime Vilniūje.

Seimo pirmininkas Basanavičius savo kalboje pasakė, jog Lietuva, išbrėžta iš nepriklausomų tautų tarpo, vėl užims sau tinkamą vietą Europos laisvųjų tautų eilėje. Šiems žodžiams Seimas triukšmingai plojo.

Lietuvių Tautos Taryba, pripažindama lenkams teisę reikalauti, kad turėtų liuosą kelią į jūrą per lenkų žemes, pabriežia, jog negalima jiems duoti tąsai kelias per Lietuvos žemes, kaip kad to reikalauja daugelis lenkų politikos darbininkų. Lietuvių tauta šiuo žvilgiu yra pasiryžus kuosmarkiausia ginti savo teises.

Lietuva ir mes.

Džiaugsmingų žinių ateina iš Lietuvos. Paskaitykime Vilniaus Seimo nusprendimus, o tikrai nudžiugsime. Vilniaus Seime, kame dalyvavo apie 200 atstovų, lietuviai garbingai tautines priedermes išpildė. Jie vienu balsu nusprendė reikalauti Lietuvai nepriklausomybės.

Mūsų Seimas, buvęs Petrapilyje gegužės mėn., kaip žinome, skilo. Socialistų partijos ir Santara, eidamos prieš Lietuvos nepriklausomybę, suardė Seimą, suardė ir visą lietuvių gyvenimą po Seimo. Įbridę į ginčų klampynes, dar ir ligi šiol negalime iš jų išbristi.

Vilniaus Seimas stato mums prieš akis tikrą tautos vienybės paveikslą. Gal bent dabar atsivers socialistams akys, gal bent dabar, matydami aiškų reikalavimą, likusių tėvynėje lietuvių, kad Lietuva būtų nepriklausoma šalimi, paliaus ardę mūsų tautos vienybę, paliaus trukdę darbą išgauti Lietuvos nepriklausomybei, tam mūsų giliausiam troškimui, glūdinčiam kiekvieno lietuvio širdies gilumoje.

Koksai gi ištikro skirtas tarpe lietuvių, likusių tėvynėje ir tarpe mūsų. Rodos, mums ištremtiems, toli nuo tėvynės atsidūrusiems, turėtų labiau tvaksėti širdis savo krašto meile. Bet deja! Mūsų socialistai pamynę tautos ir tėvynės reikalus. Visai priešingai elgiasi Suomių, Galindų ir kitų susipratusių tautų socialistai.

Šitą[illegible] lietuvių žinią, kaip tik patvirtina mano aukščiau priverstinai pasivaizgas.

Kad kuri besidėkla dėvėjo negalima kalbėti mažai lietuviškųjų laikraščių, ir nekuriuose kų daro... Kerta Kriūnie (mėsm.) medžiojo sukirsti nau Kriūnie pas vaikaičiuosius lietuvių - tiesa, lietuvių [illegible] Universiteto studentą Mokytoją, namų poniu, žinoma kad aiškiai lietuvių partijos narių dalei lietuvių studentą...

Prie vakarienės viešnios kalbai apie žydų, aiškiai pasakėjau, kad žydai tai lietuvių nepriešai. Kaip šioto tasai studentukas - Ką gi ir jie yra žmonės - ir jie ki[illegible]

taip ėjo Dievo advento - Jis didžiausiejo [illegible] Rusijoje, gali esti priešų žydų...

Pamalga Kauno dvasios - aiškiai nušiau, o mano bevaizdinius, tarsi klapsus [illegible] tarsi priderėjo [illegible] kaip viską savo valių išlieja - Viso gero - atsibėjosi ... tontam - smogavę nekuriems kamuo ... Jeigu jau - aiškiai kraštosi [illegible] Kaip Tautos, tai žydai prasti. Kodėl? Nagi tai studentas - tai ne žydas, tai lietuvių kaimiečių, kaimynas prie mano dėvėjo dvarelio, žemaičių. Dovanok, Kunigėli, aiškiai nežinojau kad jisai toks...

Ar viskas tokios eilės? - Kodėl mes nebrieškime, [illegible] Kiaupei [illegible] idealuose [illegible] - tokei mūsų inteligentai kur nerakštiškiai, kaimai bažnyčių gyvatai [illegible] mūsų Kaimiečiai nėrto nedavė - nesa kaimiečiai nelaisvi bet [illegible] - o ten motyvų, savaiškaikalama, lietuvių žydžiai padare [illegible]

30 Nov. 1917

LE RAPPRESENTANZE DIPLOMATICHE A ROMA

L'Ambasciata di Russia presso il Quirinale e la Legazione di Russia presso il Vaticano, appena venute a conoscenza del colpo di mano che ha reso i massimalisti padroni di Pietrogrado, si sono rifiutate di riconoscere coloro che pretendono di costituirsi in Governo. L'Ambasciata e la Legazione hanno immediatamente interrotto ogni corrispondenza con il Ministero degli Affari esteri di Russia.

I rappresentanti militari russi in Italia hanno unanimemente aderito alla risoluzione dei rappresentanti diplomatici di non riconoscere i massimalisti.

„Į Tėvynės Sąjungą"

Kuomet

Mūsų viršūnė Nikolajus II., nėra nei užsijaunį mažas, o ekonomiškoje prie Vatikano. Charge d'Affaires Bakay, visiškai teisus išpio esmę karštinės. Bet, sako, kam užsavo Nikolajaus nelaimė pamokinimui kai ir dingo. Dingo kai dingo – gal jam nereikia. Bet, ką, jei nereikia, tai Taukta. Taip nereikia kaip žmogaus, nesa Evangelijoje pasakyta, „Argi priteki žmogui jei savo sielą sugriaus?" Nikolajaus nelaimė plačiai to proto, tai ir supratė negalėjo.

Dingo sąrašai kaip Caras. Kaip Caray daug kame kalty, bet Kaip žmogus, tai ir dievinta.

Tai Taukta „Theophanus." Pabaisa ar nepatinka kitas klausimas. Kaip Lietuvis aišku negalėti kuti destinguoti Caraus nuo persekiojimų. Bjaurus ir mano taukas. Mes jį mėsa Rusijoje nekuriame. Mūsų tėvynėje viskas užmedavo rusai, ir sakėsi, mums Lietuvių galėjo kuti tik tarnais – vergais savo namuose. O dabmetų spaudos draudimą, kuomet Lietuvei už maldaknygių savo kalbos ejo į Sibirą. ... Juprask Taukta, kaip mums kuri mūsų daug ką padarė – ir pabėgti – aišku Nikolajaus nekenčiam, kaip žmogaus prisilaikiau, kad jisai Kaip Caray nubaustas. Bet ar nemaža. Aišku negalėtam padaryti, kaip Kokovą, ką Stolypiną ir Sudavičius seidavo. Nikolajaus baustą. Na. Kokovą dangaus nukentėjo – nesa ko skubėti.

O nor Lietuviai ar mažai „Rankelemo" ... ir anot mano saigu Kokovą buka sudavičius kuriu Nikolai bevieną pakanjant – jisai kuko dievyniu. Aišku pasmunkis pagadinčiau tokį vyrą. Nemaža – gi jam tai padarius kuomet Nikolajus pamatė ypa tai, spiriu Lazdelio ir Šimkus suvers?!

Tiesa, kad tai „Tamošiu" – teisiu mano regis, kad Taukta kenkėjingi permainai Rusijoje.

Aišku jau sakiau, kaip mano viršūnė Nikolajus. Bet Taukta ėti jaunas. Traukę gyliau Kranjų ir Siberiaus ir gražesnių, o aišku kaip Senatvės žmogų, tarsi pamokinti klastoje augęs, bejaus nieko kad ir daug adaro. Visa amerų prieš pabaisę gyvenęs mėnesį prieš karą – Ką tuo pasiekė žinau, o ko galėtum, dievas žino, nedalinau kad „kunigų no vesnu emigracijų".

Zurigo, 23. — La *Nuova Gazzetta di Zurigo* ha da Cracovia:

Al viaggio del Consiglio di Reggenza polacco a Berlino e Vienna non prenderà parte l'arcivescovo Kakowski che fa parte dello stesso consiglio. Solo gli altri due membri i principi Lubomirski e Ostrowski si recheranno colà.

Corriere d'Italia 2. Dec. 1917

Gli accordi segreti

per l'intervento italiano

Una clausola contro la S. Sede

PIETROGRADO, 1, matt.

L'Isvestia continua la pubblicazione dei documenti segreti. Esso pubblica il progetto di accordo proposto dall'Ambasciatore d'Italia a Londra circa la partecipazione dell'Italia alla guerra.

Le domande dell'Italia si riferiscono a concessioni territoriali nel Trentino, nel Tirolo meridionale fino al Brennero, a Trieste e suo hinterland, alle contee di Gorizia e di Gradisca, all'Istria, alla Dalmazia, nonchè alle isole dalmate e loro hinterland e alle isole del Dodecaneso da esse occupate, ad alcuni diritti sull'Asia Minore e specialmente sopra Adalia, all'ampliamento dei suoi possedi africani in Eritrea, in Libia e nel Somaliland in compenso dell'ingrandimento delle colonie della Francia e dell'Inghilterra a spese delle Colonie tedesche e alla concessione di un prestito a Londra di 50 milioni di lire sterline.

L'accordo prevede che la Francia, l'Inghilterra e la Russia sosterranno l'opposizione dell'Italia all'ammissione di qualsiasi passo diplomatico da parte di rappresentanti della Santa Sede tendente alla conclusione della pace o alla soluzione di questioni che abbiano rapporto con la guerra.

La rivelazione di quest'ultima clausola meriterebbe un lungo commento che la Censura non ci permetterebbe.

CENSURA 35 RIGHE

?!

Lénine est-il mort?

Londres, 2. — Le journaux publient une dépêche de Copenhague où l'on affirme que Lénine est mort des suites de ses blessures.

1918 L'Italie 3-IX

Zurich, 2. — Une dépêche de Kiew dit que l'attentat contre Lénine a été commis par la militaire Dora Kaplan.

En 1907, Dora Kaplan avait tenté de tuer en plein avec un couteau, le chef de la gendarmerie Novitzki et avait été condamnée pour ce fait à trois ans de travaux forcés.

La morte del dittatore?

Il Messaggero

LONDRA, 2.

Il giornale Morning annuncia un dispaccio da Copenaghen in cui si afferma che Lenin è morto in seguito alle ferite riportate.

2 Sett. 1918

„Sic transeat gloria mundi"

Šv. Sosto, regi, retai didesnis prieš, kaip kad Italijoj valdžia. Dabar? Nesa šiandie ir istorija šv. Sosto tyrinėjimai nerenčiamos. Šv. Sosto atstovai pasiremdami istorija pasakytų, kaip šiandien italams atrodo viskas. Italai Vatikanui Roma užėmė 1870 metais. Kad užimti tuomet Romą nereikėjo atmušti Vatikano šimtamiliams kariuomenės kardinolo Antonelio užsakytos artilerijos, jog Pijus IX užtraukė šaudymą savo kanuolėmis, įsakęs tik užsidaryti miesto vartus. Legal laure — na, ir išlaikė. Dideli mat katalikai — ką pasakysi vienam austro-vokiečiams. Bismarkui pagelbėjo katalikų partijos, o Vatikanui nebuvo ar viena, ar kitos armijos.

Tokiam Romos užgrobimui, šv. Tėvo dvasiai, katalikų kunigijai sveikinusiems naujosios Italijos karalių Viktorą Emanuelį, nebuvo jokios problemos. To dar negana, Pijus IX įsakė parengti, su Prezidentu Mirabeau Daniel-Komu nuėjo, ar gal pasiuntė ir t. t. — viskas tai padėjo aiškų kelią Italų valdžiai ir Italai.

Toji pati padėtis šiandien kartojasi. . .

Senesa 1772 m. (pirmutinis padalijimas) [illegible] šiandien davė išdrąsinti Lenkus — o šiandien kuo prieš Rusiją gintis, ar Lenkai pabėgtų ar mokėtų kovoti su vidaus sukilėliais — ir atsiekti reikalo, kad jie nuleistų kietavyrį, kaip Rusai jokių kompromisų ir aiškų sakytų!

Dirži Kpor. 2-XII-1917

„Corriere d'Italia – 12 Dic. 1917

ca. La conquista che effettivamente è opera delle armi inglesi, pone la città santa nel dominio di una nazione che ha adottato sinceramente nel suo governo lo spirito di libertà e di rispetto per le professioni religiose dei suoi sudditi. I cattolici pertanto hanno ragione di aspettarsi a Gerusalemme un regime di piena libertà e di rispetto alle tradizioni storiche e religiose che rendono così sacri i loro diritti sui Luoghi Santi. Ben altra sarebbe stata la condizione dei cattolici in Palestina, qualora la conquista della santa città fosse stata compiuta da armi russe in regime czarista . . . .

. . . . . . Il regime russo czarista sarebbe stato perfino più duro del regime ottomano: perchè mentre i turchi, costretti dai trattati con l'Europa, professavano imparzialità e indifferenza di fronte alle varie confessioni cristiane, la Russia del Santo Sinodo avrebbe ad ogni costo messo nel suo programma la russificazione dei Luoghi Santi. Scevra invece da ogni apprensione per i cattolici è la odierna conquista inglese, ed è per questo che i cattolici possono con ogni ampiezza di gaudio salutare oggi il nuovo trionfo della Croce sulle mura della Santa Città.

L'Osserv. Romano – 14 Dic. 1917

Diplomatici esonerati

PIETROGRADO, 11 (S). — Un decreto di Trotsky, rilevando che sono rimasti senza risposta radiotelegrammi inviati al personale diplomatico russo all'estero, con cui si chiedeva se acconsentiva a continuare l'opera propria sotto la direzione del potere dei *Soviets*, conformemente ai principi formanti il programma del Congresso panrusso, esonera dalle loro funzioni e priva del diritto a pensione ed a qualunque altro servizio di Stato i seguenti diplomatici: gli Ambasciatori presso la Gran Bretagna, il Giappone, gli Stati Uniti, l'Italia, la Cina, la Grecia, l'Argentina, la Svezia, il Portogallo, l'Egitto, la Romenia, il Siam, la Spagna; i Ministri presso il Belgio, il Brasile, l'Uruguay, il Paraguay, gli Incaricati d'affari presso la Francia, la Svizzera e l'Olanda; i Consoli Generali a Parigi, Roma, Barcellona, Londra e in Corea, il Console del Canadà, e i Consiglieri di Ambasciata in Francia, Brasile e Stati Uniti, e il primo segretario all'Ambasciata di Parigi.

Vatikanas pažiūrėjo ir, kaip „[illegible]" pajuokė, kad Rusijos diplomatai Romoje [illegible] valdžios – Vatikano veikėjai – tie tikri „chamai" [illegible] prieš Rusiją, kuri šiandien [illegible], šiems pakenkti negali.
Tasai pats Vatikanas tyli kuomet vokiečiai [illegible] krikščionis [illegible] Belgijoj.

„Kto komu dolžen kopije – sam w nie wpadaj" 12 Dic. 1917

Iš tai lenkų priežodis, kuris kaip tik išsipildė ant Vatikano veikėjų. – Vakar paduodami žinią (L'Osserv. Rom.) [illegible] dėlko [illegible] Rusijos, [illegible] tik dėlko kad [illegible] atydą ir kitus [illegible] Jeruzalė paimta – o Roma tyli nė pamaldų nė varpų [illegible] ... Tegul [illegible] lieka [illegible] Roma lieka neklindyta.
Ir šit šiandien „Il Messaggero" pere kaip Vatikaną. По дѣломъ, [illegible], kad Romai užėmus Jeruzalę, [illegible] liūta – ne lotynams krikščionims, kad ir dėlto, jog „Horrendum est incidere in manus Dei viventis" (ad Hebr. 10–31) – Gerai sakė Kun. Dambrauskas, kad valdžia [illegible] Dievo, bet [illegible] (Vatikano) sumanė velnią. Kaip sakyta Dambrauskas, [illegible] gyventa – penkių metų tam Babilone [illegible] Vincentas Ferrari pasakė, kad Paryžius ir Roma – tai [illegible] Babilonas (Conf. Ciuffa pg 97 – approbato).

„Il Messaggero" 12 Dic. 1917

gruppamenti delle principali indus...

Dopo la presa di Gerusalemme

Il Vaticano nell'imbarazzo

Anche prima dell'entrata dei soldati inglesi, francesi ed italiani nella Città Santa, tutti gli assertori delle idealità per le quali l'Intesa si batte contro gli Imperi, avevano definito la nostra guerra una Crociata. In fondo, era ed è la Crociata della libertà contro il dispotismo, della civiltà contro la barbarie, del diritto contro la forza. Era, anche, ed è la Crociata della latinità contro il turco d'Asia e contro il turco d'Europa.

Ma oggi non si tratta più di un semplice ricorso morale della storia. Il simbolo è diventato realtà. I soldati cristiani della Intesa hanno inalberato i vessilli delle tre nazioni libere e civili sopra i monumenti della pietà secolare. Dopo sette secoli, la ipotesi di tutte le liberazioni è diventata realtà. Perfino il Santo Sepolcro è purificato dalla dominazione tartara; e quale altra tirannide, dunque, potrà più prevalere? « Dio è con noi! » avrebbero detto i soldati di Goffredo di Buglione. E noi diciamo che la mèta raggiunta in Palestina dalle nostre armi promette che gl'infedeli della civiltà nuova non prevarranno.

La liberazione di Gerusalemme mentre è stata accolta con allegrezza nei circoli cattolici ed ecclesiastici, continua a tenere nell'imbarazzo il Vaticano.

CENSURA

Il caso che può sembrare, a primo aspetto, effimero, è

CENSURA

è invece, di grandissima importanza. E ciò sopra tutto perchè rinunziando oggi a celebrare con un atto solenne la liberazione del sepolcro di Cristo contraddirebbe a tutta quella che fu la sua tradizione nei secoli; e si chiuderebbe la via ad esprimere nell'avvenire il suo pensiero in qualunque questione che riguardasse l'assetto dei luoghi santi.

Ma oltre a ciò il problema del pronunziarsi o no con atti salienti è per la Santa Sede di difficile soluzione per un'altra ragione non meno grave di quelle già esposte.

Il Vaticano a giustificazione e a sostegno di una neutralità politica

CENSURA

ha sempre addotto una causale religiosa: la necessità ai fini degli interessi cattolici nel mondo di rimanere assolutamente estraneo al conflitto mondiale. Ma se tale necessità, per quanto a base di sofismi, ha potuto essere affermata e sostenuta anche innanzi agli eccessi compiuti in Francia e nel Belgio, anche innanzi agli oltraggi inflitti a preti, a vescovi e perfino ad un principe della chiesa, alle profanazioni di ospedali, di conventi, di chiese, oggi sopra tutto essa apparirebbe assolutamente insufficiente a legittimare il silenzio vaticano dinanzi ad un fatto che esorbita dai limiti dei fatti militari o politici, ed assurge per tutta la cristianità alla importanza di un evento che ricollegandosi appunto a tutta la storia del Cristianesimo, dà nome, per questo, ad una nuova epoca.

L'*Osservatore Romano*, intanto, commentando con una *nota di redazione* l'avvenimento scrive:

« L'entrata in Gerusalemme delle truppe inglesi è stata accolta con compiacimento da tutti e specialmente dai cattolici i quali non possono non esser lieti che la Città Santa sia in mano di una potenza cristiana piuttosto che di una potenza non cristiana ».

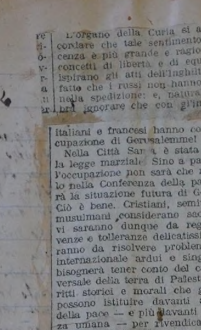

re
g-
ó-
v-
e
a
ti
ar

L'Organo della Curia si affretta a ri-
conoscere che tale sentimento di compla-
cenza è più grande e ragionevole per i
concetti di libertà e di equanimità che
ispirano gli atti dell'Inghilterra e per il
fatto che i russi non hanno avuto parte
nella spedizione: e, naturalmente, sem-
bra pure ben degno di rilievo che con giubilo si esprimi

Italiani e francesi hanno compiuto l'occupazione di Gerusalemme!

Nella Città Santa è stata proclamata la legge marziale. Sino a pace conclusa, l'occupazione non sarà che militare. Solo nella Conferenza della pace si definirà la situazione futura di Gerusalemme. Ciò è bene. Cristiani, semiti, gli stessi musulmani considerano sacra la Città: vi saranno dunque da regolare convivenze e tolleranze delicatissime; e vi saranno da risolvere problemi di diritto internazionale ardui e singolari. Forse bisognerà tener conto del carattere universale della terra di Palestina e dei diritti storici e morali che genti diverse possono istituire davanti al Tribunale della pace — e più davanti alla coscienza umana — per rivendicare a diverse stirpi il diritto di ciascuno a sentirvisi accolto e rispettato. Gerusalemme non potrà divenire il feudo di un solo Stato o di un solo popolo. E sorgeranno problemi che non hanno precedenti, se non forse nella libera coesistenza del Pontefice e dello Stato italiano dentro la cinta di Roma. Ecco perchè, non essendo questa l'ora di risolvere grandi quesiti di diritto politico, era savio di differirne la trattazione a giorni più sereni.

Per ora dunque allietiamoci di una vittoria dell'intesa, che ha il valore di un giudicato supremo della storia.

Come si attuerà l'occupazione

LONDRA, 11.

„L'Osserv. Romano" mėgina nesperėdinėja be pėsčiųjų „della Segretaria di Stato" tai yra Bė Sedimo - Nard. Gasparri.

Visai nėmatyta dowe delegacyą Mszgr Testa Gennimi o Tedeschini tai „forte attesa" Benedikto XV bajo kas yra „l'Osserv. Rom" tarsi in diretta" approbatą Popiežiaus „Dekretai". Nė vienas kad Vatikano Mikalojus II (Benedikt. XV) valdo pasiųsta sa visi generiu protoparacy, Sturmeriais, Turkomitovais - ir valdo tsip. kaip Vokietijoj apmokamieji Monsignorlaus patriotai

Lygo Vatikane - kaip Rusijoje rusiszkai „pour le roi de Prusse"

kad pervedant in bizniaus Vatikane "Kranken „propter metum. Hebraeorum"

Nua licet verum peritus rebus consuetis

Lector: Compolonij Roma, 13 dle. 1917.

Aut, aut!

13 Dic. 1917

Paėmę anglai Jeruzalę, savarmi visiu klausymas - ar Romoje bus padaryta visiška taika išsitėmė iš tos prieżastiės.

Klausymas dalinosi į du punktu:

a) ar popiežiaus stovės politikoj roleje ir tylės, kad neužgauti Vokiečiai

b) ar do Tevas, bus visiu tik Kristaus Viešpatija ir parodys dviejuose iš priežasties išlaisvinimo Viešpatija graba

Šėjo medium Kaip visumoj Vatikano politikoje:

a) kad neužsitarti Vokiečiams - Vatikano savo organe (Osserv. Rom.) rėžiasi Rusija, pamiršę „quo semel aliquid ne bonum"

b) jeigu pamaldaj ne patsai Popiežius - tik kardinolai vokiečiai ir nevisos pažiūros - tik politikoje „Crocė in Gerusalemme"

Šitoj valdžioj, kaip ir gamtoj savo įstatymai - o Evangelijoje tiesiok pasakyta „in tribulatione ne oremus et me meo" - kad Kardinolo Vikaro įvairumas

Incontrasta atsipanašus ne Vatikano organe - pat tik katalikiškame „Corriere d'Italia". Tikra „apostolica hujus mundi" Viešpaties nėjon klausymosi Vatikanuj turės kuom teisintis „prieš Vokiečius - Czechoslovakijos diplomatijoje!

„Corriere d'Italia" 13 Dic. 1917

Il Cardinal Vicario di S. S. indice

una solenne funzione di ringraziamento

Il Cardinal Vicario annunzia ai Romani il grande avvenimento della liberazione del Santo Sepolcro e indice pubbliche preghiere di ringraziamento con il seguente manifesto:

Cattolici Romani.

Una delle date più memorande della storia cristiana è stata scritta in questi giorni sulla città santa, segnata dal sangue del Redentore Divino, sospiro e patria di tutti i cuori redenti.

Mentre i reggitori dei popoli e i guidatori di eserciti guardano l'avvenimento della liberazione di Gerusalemme dal punto di vista politico e terreno, sia lecito a noi, cattolici, peregrinanti sulla terra verso la conquista della Gerusalemme celeste, ammirare all'avverso al piccolo segno umano gli imperscrutabili ed amorevoli disegni della Provvidenza divina, che torna a ridare a mani cristiane il pegno sacro di quei luoghi santificati dalla vita, dalla predicazione e sopra tutto dai dolori e dal sangue del Divino Maestro.

La nostra gioia, il nostro tripudio, schiettamente religiosi, hanno tuttavia una nube: che i nuovi liberatori del Santo Sepolcro non portano tutti nel cuore, come i forti crociati del pio Goffredo, la santa unità della fede voluta da Cristo. Ma tutti recano in fronte il sigillo del nome cristiano e quanto più i secoli si allontanano dal punto in che fu spezzata la mirabile unità della Chiesa, tanto più in fondo alle coscienze di tutti indistintamente coloro che si gloriano di tal nome, si avviva il sospiro verso questa stessa unità cattolica, universale.

Ora che il Santo Sepolcro ritorna fra mani cristiane, ridica a tutti i credenti che uno è il Redentore, e quindi una la Fede, uno il Battesimo, una la Dottrina, uno il nostro Capo invisibile Gesù Cristo, uno il nostro Capo visibile: il suo Vicario in terra.

Cattolici Romani.

Da Roma, divenuta per volontà di Gesù Cristo la nuova Gerusalemme terrestre, parta, adunque, la consacrazione religiosa di questo grande avvenimento della storia umana.

Domenica prossima recoglietevi in preghiera nella veneranda Basilica Sessoriana di S. Croce in Gerusalemme, dove la pietà di S. Elena pose a noi del Calvario il Legno augusto del nostro riscatto.

La vostra preghiera dica al Signore ringraziamento, perchè orami tutti i cristiani del mondo potranno sentirsi di nuovi come in loro patria nei luoghi santi, ma dica inoltre al Signore che in memoria della sua passione e della sua morte, noi siamo disposti ad offrire a Lui tutti i nostri dolori, i nostri sacrifici, e la nostra vita stessa, perchè si ricomponga attorno al Capo augusto, che è il Sommo Pontefice, una e indivisibile la santa famiglia cristiana.

Romani, voi lo intendete, tali voti dinanzi a Dio vanno immensamente al di là delle barriere di odi, sorte oggi fra le nazioni. Dilatate dunque il vostro cuore, di quanto può dilatarlo la santa carità di Gesù Cristo e pregate per gli stessi vinti di oggi affinchè tutti gli infedeli, rinnegati gli antichi errori, si ritrovino presto fratelli nella città consacrata dall'amore infinito di Gesù Cristo che al Padre si immolava per tutti.

Dato dalla Nostra Residenza
l'11 dicembre 1917.

BASILIO, CARD VICARIO
C. RESPIGHI, *Sost. del I Ufficio.*

Daremo domani l'elenco delle sacre funzioni, durante le quali si raccoglieranno offerte per il Comitato Nazionale per l'Assistenza religiosa nell'Esercito.

Specimen Vatikanskiej Sapientia Christiana munit"

Tandem aliquando! (16 Dic. 1917) Vakar vykmedzje atkinta ir Vrocjato specialiska ijaskyma Krajlius pamaldos Bazilikoje „S. Croce in Gerusalemme" — apie Varpus meno ir tik vakare gavau is prapaciu zinia, kad vardan Kardinolo Vikaro ijako vedusiu no 11½-12 Arkanbuzio, Vijau Varpais! Malonu Kardinolo vardu Vatikane. Sedinoj Bazil, dirbtas XV ir Cirkai nemenkai ijlaidu. Sie vardo, sie jupes, o vyrai Sioka Vatikanui —

Vienas tik grauzis liko Vatikanuose prie Vartu-Sulaik „d'Italia" laikraszi nebi ka Siame Sitame klausyme. Vis ji Vatikano nelabai pritikino, kad ka pagalbos mes Prasom. Vakar Vakare gavau Spauda ka Vatikanas garsyna, kaip paskelbti su Varpais atsiprasimo gilius — O Vokiecius gali Kerszti ne Sudiev minis Szauje Varpu drasnesnius.

Camera dei Deputati
(Fine della seduta di ieri) 22 Dic. 1917

Le gravi affermazioni dell'onor. Pirolini

Signor Direttore

Leggi con sorpresa un resoconto parlamentare pubblicato da giornali di Vi... in cui l'on. Pirolini parlando di... e di... si lascia andare a... che... Monsignor Pacelli, anche un... Segretario di Stato... Federico Tedeschini... Marchese di Sant'Antonio... nel Palazzo del Comune... nel Palazzo del Governatorato... Ernesto Pacelli... Nunzio... Monsignor Pacelli... Segretario di Stato... Monsignor Tedeschini... Marchese di Sant'Antonio...

Camera dei Deputati

(Fine della seduta di ieri)

Le gravi affermazioni dell'onor. Pirolini

Camera dei Deputati

(Fine della seduta di ieri) 22 Dic. 1917

Le gravi affermazioni dell'onor. Pirolini

distinzione di gruppi né di tendenze.

Le smentite

Un comunicato dell' "Osservatore Romano,,

L' «Osservatore Romano» pubblica:

«Dal resoconto pubblicato dai giornali si rileva che nella seduta di ieri (19) del Parlamento italiano, l'on. Pirolini avrebbe affermato che «un certo giorno Mons. Pacelli e Mons. Tedeschini assistettero, presso il comm. Ernesto Pacelli ad un ricevimento, al quale prese parte anche la signora Caillaux».

«Siamo autorizzati a dichiarare che tale affermazione è completamente falsa. E' altamente riprovevole questa insistenza con la quale si vuole, specialmente in Italia e in Francia, coinvolgere la Santa Sede nei reati ora deferiti alla giustizia francese, mentre il Vaticano non ha mai avuto un contatto qualsiasi, neppur lontano, indiretto o mediato, sia con Caillaux e Renouard, sia con persone che lo avvicinassero. La Santa Sede, protestando di nuovo, richiama di nuovo l'attenzione di tutti i cattolici contro questo sistema di denigrazione e di calunnia.

«L'on. Pirolini si è anche permesso di accusare di spionaggio i sacerdoti di «Propaganda Fide», i gesuiti, il Comandante della Guardia Svizzera in Vaticano, ecc. senza però addurre la benchè minima prova. Tali accuse, gratuite e generiche, lanciate dall'alto della tribuna nel grave doloroso momento che attraversa l'Italia, meritano ben più che il disprezzo di tutti gli onesti».

Una lettera di Mons. Tedeschini

Una smentita per mons. Pacelli

L'avv. comm. Francesco Pacelli, ha ricevuto stamane il seguente telegramma:

«Parigi, 21, ore 11.30. — Prego smentire ufficialmente e categoricamente quanto affermò ieri deputato Pirolini. Non ho mai conosciuto, mai visto Caillaux e signora, mai avuto direttamente o indirettamente con loro o loro entourage rapporto alcuno.

Ernesto Pacelli».

Anche questa smentita giunge in buon punto e come autorevole conferma di quanto è stato asserito nelle dichiarazioni ufficiali, l'avv. Pacelli ci ha anche confermato che Ernesto Pacelli dal luglio 1916 al maggio 1917 è stato fuori d'Italia, e che all'epoca del viaggio di Caillaux a Roma si trovava precisamente a Parigi, come il suo passaporto può dimostrare a chiunque.

Caillaux e il Vaticano

Una telegramma del Card. Gasparri all'Arcivescovo di Parigi

Il rapporto della Commissione francese sull'affare Caillaux contiene un brano (vedi in altra pagina dal giornale) che riguarda le precise relazioni di Caillaux con personaggi ecclesiastici. Sono notizie simili a quelle date alla Camera italiana dall'on. Pirolini. In proposito oltre alle smentite già da noi date, ecco un telegramma che l'E.mo Cardinal Segretario di Stato ha inviato questa mattina, in risposta ad analoga interrogazione del Cardinale Amette, Arcivescovo di Parigi:

«E.mo Cardinale Amette
Arcivescovo di Parigi.
Roma, 22 dicembre.

«Nè M.r Caillaux, nè M.me Caillaux, nè M.r Renouard, nè M.me Renouard sono stati mai ricevuti al Vaticano nè da Sua Santità nè dalla Segreteria di Stato. Del pari il Cardinal Segretario di Stato e ogni altro Prelato che abbia rapporti con la Segreteria di Stato non hanno mai veduto o incontrato fuori del Vaticano nessuna delle persone summenzionate, e mai la più piccola parola è stata scambiata per iscritto con esse. Smentisco nel modo più assoluto e categorico ogni altra informazione e protesto contro questa campagna di calunnie verso la Santa Sede. — PIETRO Cardinal GASPARRI».

La recisa e larghissima smentita conferma una volta di più — ed oramai ce n'è veramente d'avanzo — quanto il Vaticano sia perfettamente estraneo a tutta questa losca faccenda di Caillaux e della sua signora, e con altrettanta efficacia dimostra quanto siano pertinaci gli sforzi di chi vorrebbe ad ogni costo creare uno scandalo vaticano.

E' inutile ritornare su di un tema già svolto mille volte per lungo e per largo.

S. Stanislao. Colletta del 25 nella chiesa di Sant'Andrea delle Fratte presso la Cappella del Presepio. Domenica Bosco Contessa Maria Teresa Ledochowska, Direttrice Generale.

Monsignor Pacelli, Monsignor Casimiro Can. Procopolano, Rettore della Chiesa di

15

15

Il Corriere d'Italia — 23 Dic. 1917

6(19) Dic. 1917.

Šendien pirmas pas Baccą pabuvėjimas Vatikane minėtoj Šventovėj. Čia tad susitikome su Ta Ekscelencija, kad čionai yra pirmininkaujantysis Šventosios. Taip atrodė, buvo pas mane.

Kol dėl pokalbio eigos, tai ten nieko ypatingo: Nazaretiečių reikalai ir priegaudos – tik jis vaizdėjo, kaip Šventasis – aišku vienok, jaučia, pasitikėjimo pas, kad Tiesa ėsti, Apaštalų valdžia ir Dievo Sandėlių saugėtoja!... Ačiū, atsakiau ir tiek.

Kitgi kas yra tie Nazaretiečiai? Tai tik nedidelis, kas nepaiso Romos. Bet tai tautos agentūra – daugiau nieko. Atsiaidę, dar prieš 1900 m. kuomet Šventasis mirė, kas tik iš musulmonų užkrikšto Romos, apsivendavo pas Nazaretiečius – šendien to nebėra.

Dabar pasiekė, kad aiškiai jie politikos nepriėmė ir į ją dirbtuvės nebėra. Tai yra "moderniški", Krikščionių Darbininkų draugijos nariai. Anam laikui, suvirtojo, dar Monsinjoras Merry del Valis, gražiam atminimui savo pardėtinės, jog tuo rėjo į Ekscelencijos Vatikane, įsidabinęs, kad kepdavo "kapelą" Leonui XIII. Šendien Vikarijatas užsiraudė jaunus tarnybos "hokeį" ir Vic Macchiavelli, daigi jog spręndžiasi įvairiuose šičion – o aš, mat, pamatęs, galiu praneši Vatikanui. Užtat reikia man žmeigti, kad nepatys nebaimos, kaip jog per daug stelės. Ir tramps ir ačiū. —

25. Dic. Šiuk tuzinas parinėtinų ar šventoriškų pasikalbėjimų ar tai šiuo. Nušipsnojo išvis ačiū Jėzau. Šiuom tai Jėzau, bet Jaunasis pasakyti negalės. Tuomtai jisai pasakė man aiškiai, kad Nazaretiečių bičiokai paraškavo, kad mano nepatys prieš Šventosios. Kitaip jog neišleis ėsmai ir nedrąsu pasiųsti tolimesnei įstaigynui. Dar daugiau, Šventosios leisk kalbėti apie jų parinėtinį kaimynų – nėra, kad su manimi

Aš buvo pas mane, jog dabar ne laikąs der kelti šitą klausymą ir nė su pas niekuo apie tai nekalbėsiu.

Tikiu Jūsiškiais, kad padarysiu viską, atsižvelgsiu į Jūs. Lukiškių - ir visą lenkų.

Aš pats Jūsų partijos buvau visados, mūsiškiams skaitomas. Pasižadėjau jiems, jog aš čia nuvažiuosiu kaip delegatas, pirmiau kad sušaukiamas, aiškų klausimą tos partijos stovio išaiškinsiąs. Tegu, sako, nuvažiuoja mano kandidatūrą priimti, kuriam aiškų pasakymą duosiąs?

Dovanok, jaunuti, kad šiandien nenoriu daug daugiau rašyti, aiškų negalėsi suprasti kaimo viešnios valdžios. Viską, kuriuo tu daug ne kovoji, daro kaime daugiau. Tuom ir pasitenkinu.

Kodėl tu nebeturi laiškų, laukiamų šiandien - pasiųsi, mano nekaltumą matydamas, kad aiškų neleidau Varnelaičiui. Užtat pirmoj progoj apsakysiu mano bičiuliams - o labai džiaugsiuos jų "nuoširdumu", kuriuo mane apdovanos. Ar tai ne gražu rašyti?

Kaip aiškų kuriam pasiųsiu laiškus su kopija nuo kunigo - tuose laiškuose, pavadinimų reikalingus laikui mane apgynėjų. Gerai sakė pasiuntinys

"Ne kopėjo reikia užpakaly
Ne kopėjo dvasios nelaisvės".

Meilės, laukiuosi pas mane šiandien vakarą, šiandien vakarą, nėr mano aiškų apdraudų. Varėsi, paimsi šiandien, rytoj - gali užpakaly mėnesį laiko šiandien ir dabar - nė šiandien, aiškų niekad to savo aiškaus klausimo tvarkos nė su kuo aiškinsiu, kuriuos gavome nė su kuo gavome.

Tai šiandienos mūsų dvejonės, su kuriais nuėjo geram pranešimas. Kad aiškų klausiu, ar aiškų čionai pabėgo daug iš Jūs. mūsiškių. Ne dar o šitie, kuriuos vengiau nuoširdžiai pasakyti mano? Delko? Viskas - vaikystė.

Tuodviem šiandien pasakiau viską apdraudžiausiai, išvengiu lenkų, žinoma ir šiandien ir šiandien nė šiandien tokio pasiųsiu... Rusai, kaip ir kitiems, tiktai šiandien draugai, o paskui dovanų. Lenkai gi - tai šiandien ir šiandien, ir tiktai šiandien. Tiktai šiandien - ka šiandien aiškaus nėr savaitę.

Atiks (7-1-1918)

Šiandien man išaiškinsiąs, ką pats vakarą aš šiandien pasiųsiu, kad pasiųsiu man, jog aiškų nedėsiu - nepamiršk [illegible] nekalbėsiu "Centrui"? - Sudalysi viską ir supratęs kad jo nereikia šiandien ka aiškų kalbėsiu su Jūsų ir ne Ministerium - aiškų pasiųsiau reiti. Pakalbėsiu šiandien, pasiųsi šiandien. Tai viską.

Antra gi, kas ka man per valstybę, kad per šiandien aiškų šiandien šiandien aiškų. - Nereikia, reikia aiškų - ir kartais - o mano, ne tiktai kartais šiandien, kad ka man nepasiųsi.

INSTYTUCJE Św. STANISŁAWA
W RZYMIE.
VIA BOTTEGHE OSCURE 15
10 GRUDNIA 1917 R.

N. .....

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomic, ...

.....

.....

ze, z rozkazu J. E. Ambasadora Rossyjskiego przy J. K. M. Krolu Wloskim objalem administracje Instytucyj Sw. Stanislawa w Rzymie oraz Zakladu Dobroczynnego "Opera Pia Polacca„ w Loreto.

17-III-1918.
Słuszne, każe zmuszadami pewno
Valerska, Kadzik jej daczytu kuchi
przyjechadze.

Le Patriarche d'Antioche
mocno żałuje że go z Nami dwa
razy nie zastał w domu i będzie go
czekał w Piątek 1. Swiętego około 10. rano.

78 Via della Croce.
30 Stycznia 1918.

A.·. G.·. D.·. G.·. A.·. D.·. U.·.
La Loggia Mentana
di Rito Scozzese Antico ed Accettato, all'Oriente di Roma, partecipa la dolorosa perdita del Car.·. Fr.·.

Ing. Augusto Gondret 30.·.

Venerabile onorario

maestro d'ogni virtù civile e d'immacolata purezza di sentimenti.

I Fratelli sono invitati a seguirne la salma, che muoverà da Via Plinio, 19, (Cimitero Flaminio), lunedì alle ore 10.

Per disposizione dell'Estinto non s'invitano fiori.

Roma, 16 marzo 1918.

Il Venerabile.

Masons Faidytowie afgarsini maj
w "Il Messaggero" 17 marca 1918.

Kaci Janiszewski wstąpił w związek:
Bardzo za mało na karte chwale mało stra-
rzy Kuc. Pasiecki - mal nowje obrazki jak rewizja
- wśpomnij - dobre proje mamki dwóch jak Lwów
Mat bom wstąpił dwa razy do mamki Kadzi jak wtóki
proś by wstąpił. Dzień dzisiejszy, wyjątkowo kame-
dalny w wstępieniu Janiszewskiego wstąpił jak pomnij go-
rzej mam gdzie wstąpić dziewczyny wstępowały

6 febbraio 1918

Illmo e Rmo Monsignore

Il cavaliere Martinetti, ufficiale presso la Cancelleria dei Brevi Apostolici, mi scrive ed io Le trasmetto ricopiata la sua lettera.

Così mi scrive:

" Non Le rimando l'allegato
" poichè se Ella crede, la domanda
" del Rmo Propolanis potrebbe
" presentarsi il 24 corrente a
" Sua Santità, implorando una diminu-
" zione di tassa. Ella, peraltro, pri-

„ ma di quel giorno dovrà indicar
„ mi la cifra che il Rino Propola-
„ potrebbe pagare. „

L'ufficiale Martinetti attende da me una risposta, ed Ella, carissimo Monsignore, avrà la bontà di farmela sapere con sollecitudine.

Intanto col massimo ossequio mi confermo

Di Lei devmo
sac. Giuseppe Neri

1. 2. 918

La spesa per la spedizione del Breve di Oratorio privato pel Sac. Casimiro Propolonis, è la seguente:

Cassa . . . . Lire 430
Aggio ora 6% . . . . " 25. 80

Totale Lire 455. 80

Agaggio Lire 55.

Martinetti

Martinetti

Monsignore Carissimo

Il soprascritto impiegato ai Brevi (Vaticano) mi ha rimesso la presente nota di spese da far. Se vuole, favorisca farmi sapere una sua risposta. Con ossequi. Sac. G. Neri

"... quanto tesoro volle
Nostro Signore in prima da San Pietro
Ch'ei ponesse le chiavi in sua balìa?
Certo non chiese se non: "Vieni retro".
Nè Pier nè gli altri chiesero a Mattia
Oro od argento, quando fu sortito
Al loco che perdè l'anima ria
Dante (Inf. XIX - 90, 96

Chè la vostra avarizia il mondo attrista
(ib. - 104.)

Fatto v'avete dio d'oro e d'argento:
E che altro è da voi agl'idolatre,
Se non ch'egli uno, e voi n'orate cento?
(ib. 112-114.

Se Dio ti lasci, lettor, prender frutto
Di tua lezione, or pensa per te stesso
Com'io potea tener lo viso asciutto,
(Inf XX - 19-21. —

Kas yra Tautiečiai?

Ar tikrumoj priešų Generalissimo Štabo viršininkas Hindenburg - Ludendorf? Vokiečių viršininkas Moltke - Schlieffen, Austrijos viršininkas Conrad von Hötzendorf, Prancūzų viršininkas Joffre, Anglų viršininkas Kitchener, Rusų viršininkas Nikolajus Nikolajevičius - Alekseev?

19 Sausio 1918.

Tautiečiai ir Nepriklausomybė

Niekas man nesakant, manęs neklausus supranta, kad aš esu nemoris ir nekenčiu Nepriklausomybės.

Esu skaudžiai Tautiečiai. Jaučiu save, Tėvynės, aiškiai patriotu kartais.

Kad Tautiečiams laikas negailestingas - ir prie durų tarsi atkeršijo:

Motinos, nemačiusios sūnaus Stokholmo - parlamentuose jo, kaip jis ant ko sako.

Bet Tautiečiai nelaiko rašiusi paskirsta kaip pabaudėjo ir da kuo - o jo kunigergelė

Mūs paskaitų Tautiečiams

nad aiškų ir kasmyninį noteisių - Tautiečiai tiria skaitlių Moterėlių - o kad pasakų rubatus, kuriuos mano per jų akyles nedaiuoja - ir kai kuriuos sudaužę šaukštus, kuomet galėjo parašyti laiškelį. —

Vakar buvau pas Tautiečius. Jaučiu, tvarkai vokiečiai nervuoja kalbėti apie du Tautiečius, kuriuos, vokiečiai, pasakoja kuo nuo kad nutiko ne taikus - o Tautiečius, mano sūnus, Wolfsohnus 2 Tautiečiams pasitarnavusius.

Vakar kalbėjo buvau Tautiečiai. Kalbėjome tokiai pirmiau - ir pasakiau kaip aš esu Nepriklausomybės. Kiek Tautiečiai ir kasmyninių rašiusi - Nors galvakaklių Vokiečių - nemanau ar pasakysiu dalykus

Tautiečiai yra [illegible]

(× Hebr. I, 1, 2) 371

NB 2 Vasario 1918

4-valanda rytmetyje. Gulsu 11,20 min. mūsyjau blogai - galvinai pabudžiau turėjau kelti, kad vištytės mokyt. kaj mane nuo vakar Kankina.

Praleidęs prosą lekiu kad vištytės, kaip ir jo tolian išbrinja Ir šventovėn pasmegęs - rumai praeis.

Multiferam multiplicabo mokytojus kaj legiony Katalikų in prophetis, nors pasaka diebus istij locutus est mūsų per Arabišpiscopum Zaleski, patriarchum Antiochenum Sirianum -

„Noste si vocem eius audire, nolite obdurare corda vestra (ps. 94, 8.)

Pernai, kuomet atvažiavo Roman Antr. Zaleski, aičv manėm, kad jisai buv lenkas - taip mane buvo lenkai „Kankino Siunčiam pas jį Kun. Petkevičių, kun nepatyrusį patmatyti, siunčiam Baltrėnį ir kit nepatyrusį - Siunčiam Kun. Abramavičių kuris pažinojęs - jokie man kad patriarka labai dvipatiškas žmogus - ir pabaro man su juo susipažinti.

Vėl mat, anot Kun. Olšausko, Arcb Zaleskis atvažiuoja - mes manė dagį, kuris aičv gavom (gavau) iš Vilniaus valdžių Kun. Olšauskis atsako, kad tame miške blogo, jog Prapuolenis nevisvy gavėnia dagį - ypa dagiu ir kumpiu, ir sviestu ir vyskupui Rusijoje, kų gaidaus ir gavėnia dagį - ir tame vilkų miško blogo nemato.

Šiai patr. Zaleskio užmetinėjimai Lietuvių mane skubyti jo palaukti - vėsiu išvažiuosiu Olšauskiui, nenuėjus Palaidžiu ar Gegarės, padaviau vizitą Zaleskiui - dagį buvau palenkęs savo popieriaj - tik vaikščiojau pas Kun. Mozūnskį lenkų miško nekalbėjau - kų kalbėti buvau mane.

Po pietų nelaisvinga pas Kun. Mozūnskį - nėjau pas Monsignorą iki Naujų Metų. Sveikinau į Zaleskiejus, pabaigau kad Šventykščiai lenkai labai pabiedavo po vaikų „Užsimė tak mokyt Arc. Zaleski", bylinėjų u Zaleskiego it. tolian - kad ir nelabai tikėtinų lenkų pagypę maišų, aičv, rašiau kodel nėjau pas Zaleski (ant pg. 366) ir tik jo pas mane atsiteisyjau.

arkymenie [illegible] Europoj pamarie
mano pasvalga – Ja tai labai užjaučiu vargą, gal
nieko du tegyvo lenkų pasiaukojimo, bet tikrą žemaičio
[illegible] gal pačiam širdie nad [illegible] mokytojo ne-
turėjo Lietuvoje kur vieką pasirinkime
Žmonelės su jų pajiegomis [illegible] pagydyti
Lietuvos politiką, kame aišku ne meilės
kai jaugo nė [illegible] nėra nesklandumų aišku kiekvie-
pasaulyje – jų nuo amžių aišku politika neužsi-
miša ir jų vengia – kad ir kokia mano politika
apšaukė – ji politika aišku šiuos kaip, mokyto-
nuogą šiudeta [illegible] vieką kita. [illegible] aš
laikau esm [illegible] tikybą mokytojų ve-
kalbą ir politiką – papratęs laikyti nuodėmo
savo tėvynę. Galiu išbrėkti [illegible] galiu ne-
apsižiūrėti ar galiu užkarsti, pasitaikus man
manęs amžių gerai pakarti – tai [illegible] ne-
tų, kuriuos pažinau ar nežinau mano pasi-
gynimo laikas.

[illegible] užtaisyta, nenoredamas kitų, ir kame aišku
nepratęsk, ko nevoria ir nemyli, aišku pakarti tau-
tai pakenkti kaip Mikuckis. Sakyk tik, ar tai ne-
žinoti ir Lietuvoje kuriės partijų šiuose, nes
yra vos pajiegos, o aišku nežinojo nei vienas, kas
mano dedasi Lietuvoje.

Vokiau 1ą Vasario, mano [illegible] jog Lietuvi, gyvai
[illegible] Ne [illegible] – kad Lietuvos esama tik
Lietuvos kalbos tai ne [illegible] – aš tai nėra ko-
ir kalbėti, mano nėkia [illegible] ir eiti prie
to kaip ir su kuo politikai ir ekonomi-
kai įstatyti Lietuvą gyventi. Ir tai pradėjo kam-
binėjimą, kur su [illegible] ar su rusais kalbą-

džius – ar su lenkais pridėjau ašen (jisai vis vengia pabriežti lenkus – matyt nepažįstamas ar nepasitikėdamas manim nenori manęs užgauti pelyčiomis – kitant len- kystę.) Ašen ir vėl atsisakiau kalbėti, nesa [illegible] ašen tą daiktą nepažįsta.

Pavelyk Tamsta, atėti p. Vinčui, denkui, Lietuvos kapinės jisai yra ~~didelis~~ puikus žinovas, ekonomiš- kas Lietuvos reikalų, tai jisai daug ką jums nurodys. (ir politikos)

Atsitiko – mums su p. Vinču, taip kaip nusimečiau barono Ropp'o politika, naujai apsireiškusi bu- vį ... Segnit kalbos.

~~Jisai su~~ Ant. Zaleskiu pažinęs galutinai atida- rė man akis ant mano rolės.

Jam pasakius kad Lietuvos esama, ir kad lietuviai ne lenkai, ašen tuo pridūriau – „Nunc dimittis servum tuum Domine" – Ekscelencija – Mano uždavinys buvo kelti Lietuvos vardą – nunai jį kuone išpildė Maironio giesme „O vardą ir vėla Europoje rašys" ai jau atlikusi savo atliką.

Ir jisai „savo atlikęs" – leidavė man miegoti ra- mai – ką man besakė?

~~At~~ „Не даромъ Господь меня подобралъ
И конфессию некуда вразумить" Ašen padariau savo.

Nuo prel. Dambrausko laikų 1889-1892, ašen esmi pa- per lietuvių. Visuomet stengiau pirmoje eilėje Ašen pamokslus lietuviškus stengiausi ~~palaikyti~~ įvesti Petrapilyje, ašen pirmutinis išdrįsau le- nai įvesti savo bilietą – su lietuvišku parašu vienoj – ~~kar~~ rusišku kitoj pusėje. – Iš ką mane pravardžiavo kokai ir galų gale išvedė iš Petrogrado

12 Novo 1918. Buvo pas mane Roppomas. Jam išsiradęs no- kyti lietuviškai ir lietuvys- tė. Mat prūsai užėmė Kur- liandiją, o paronai kreipėsi į Vilnių – tai ir jam nėra ko būti lietuviu. Sakėsi kun. Grzy pykęs užtat, nes anot jo „Россия была и неразделимая" никакой Литвы нет и не будетъ.
paklausus Tamsta, Grzo- lewski su Ukraina, pa- sakiau – Да кому знал- ме ... и к голову не пришло ~~[illegible]~~ ... Такъ [illegible] ...
Ir Roppomo sutinkajau, kad Jamiševskis, jam sakė pas Romoje. Kun. Alsiausko atvažiavimą nereikalin- gą – Tai veidmainys, atsakiau, o manęs klau- sė kada atvažiuoju ir pra- šė, kad atvažiavęs duo- čiau jam žinią – mat norėjo būti su vizita. Sapiens, ai [illegible] [illegible]! [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Šiemose aišku pasirodymas pasirodymo dėl
nuojų šūvio „Šaltinio“. Šiuo laiku kunigai, pran
ūg mane dirbantys pasiūlymus. Šiemose aišku ga rim
tini gan laikraščiuose prieš lenkų priekabių, bu
ti valdovus ir kovoti su Lietuvių - Rusų ir ko
rinkų skirtumų kalbų, rusų ir lenkų laik
raščiuose ir galų galas tų ir dabartinių
prieš mane - užkeikimas Rusnan. (1909)
Šiemai jau mane paėjo. 1902 m. atvažiavęs iš Pe
tapylės su knygų aišku pasiūlymu šiemai epoką
rusų persimainimas, kuriuo laikinai prie vyrau
jo politinio aišku prieš lenkų ir lietuvių kai, kaip
dabartinėje Kaune, tai apsigyvenęs, kuris tuomet
kaipo tvirtas ir tikras persekiotojas (1912 me
tais kunigai atmainė 10 metų pabėgėjo iš abiejų
Kaune kaip ir Vilniuje, kelių lietuvių
vardų rasų užėmė kaipe. Šiemose turėjau
persimainimų kunigų su rusų viršaičiu, užkų
mane karte kovę šiemuose, Kaune ir už
pasiūlymų Kaunų su Rusų vyriausybės prieš kata
likų Maceliavičių ir Lietuvių laikraščių „Lietu
vos“ pakaitų jų pasiūlymų Kaune su Lietuvių
kų man didžiai priešinti (kaip lietuvis
Savo memoriale) Kaune kaip pas aišku persi
mainimų išdygau aišku pasiūlymų, kuriuo
ne lenkų spaudoje (Kaip Lietuvių pasiūlymų
ir pasiūlymų) užkų ir šiuolaikinių
mano nedovanoja man lenkai.
Galutinai Rusijoje (1913-1918) aišku ir pa
simainimų, kelių lietuvių vardų. Kuris ga
mų pasiūlymų man užkeikti - dai ir aut. šiuolaikinių
ūg nesuvaikyti.

Vitkevičiaus pasakėlę, kad man čionai atvažiavus apie Lietuvą žinoti tiek, ši-ši-šitiek, o la provincia di Bologna? — ar, lituano è lo stesso che polacco? o Serbia, pan Lewicki kaip kita

Neveltui darbavausi, neveltui kentėjau. Tenišiai čionai viską atnaujinama Lietuva mus Lenkijoj mano žygiai, jai mano aukojimai, jai mano kančios. Tiesa, pats Lietuvių Komitetas, kaip 1915 nedavė man jokio įgaliojimo, o 1916 ar atsiuntė Paryžiaus atstovauti — Tenišiai kelis mane savo įgaliotiniu paskelbė — bet kad man buti prasyti ir galėjau darbuotis nuspręsdė šešpti mane 500 lyrų į mėnesį — taip kad ir maldauti, jog ne veltui darbavausi.

Kas man Dievas nuvai?

Atsimink Kas tu esi ir Kam tu Ekspe žadi

Eph 4,11 { quosdam quidem apostolos, quosdam autem prophetas, alios vero Evangelistas, alios autem pastores, et doctores, ad consummationem sanctorum in opus ministerii in aedificationem corporis Christi" Jei pats ir tu dirbsi. Kad jį kelti Dievui dave Kūrėjui rymi, kiekvieną žmogų? — Tu, broli, pan non es parvulus glutinans" tavi suprask kad tavo uždavinys buvo kelti ir mesti, bonus seminator, Apollo rigavit, Deus autem incrementum dedit."

Tau gana, kaip Moisiejui ir pažadėtą žemę, kaip Vyskupui Baranauskui perkalbėti lenkystės vilnį ir parodyti Lietuvą, nepažįstamą visuomenei, kaip Tu klaipėdą savo misijomis ~~ir~~ pagrindei Povilą Lapę ir Tu savo veikimu užtikrinai jaunimo — ir nuvai nesiskirk politikos, kurios nemyli ir nemoki

Turi jau 60 metų amžiaus. Jaika namuose į amžinąjį kelionę grįžti. Tie gal keletą metų kų tai dar išbus, tegu bus laikas keliones pradžiaugti. Tai tiek žinių, tiek užsirašę - turi pradžiaugti autorius laikų „Polskie Akt. w Litwie", tai to neatlikti pabaigti. Turi tarp kitų mėnesių mano. Kų darbuojasi tarp užsirašę - jei dirbų Lietuvai. Tai ji Akt. Gam., tarp užsirašius atlikę. Ego [illegible] der Deutsch Ruy Jan Dlugosz, jaigu jaigu gyti, perrašė į lietuvių kalbą - ar pa. oto Modegazza, ar Senofonto, ar kieno in Dulles in Xenofonto - kad suradęs lietuvių tuos darbus jie darbuotų. Lietuviškų dalyvių apie Masonų. Galvojau, ai tenka tai bus grįžti Lietuvai, pasidarbuoti dar laikas tuos veikimų ir varymų naudai - turi tiek žinių, Lietuva jų gavo ciesius.

Atmyk „tau reikalingų popierių kad apsimoki" reik politikai. Supratau tarp „gražiam gyvenime" nesa kitaip lengva gyvenimą gyventi kaip kiti. Tuomi - tu jo Kristaus „Basmytinej apsivalgęs" tarp patį kryžių. Tuomi buvo tarp žmonių, kaip Jonuška buvo užsiėmęs - buvo naudingų organizatoriumi „Vilnyje" - ir padarė [illegible], ėmęsis kitokių užsiėmimų darbų.

Ir tu pasitikėk ant jėgos ėmęsis politikos. Ir velyk buk dar naudingu žmonių tarp žmonių ir pasitikėsnes.

S.M.O.G.D.S.S.

ARCADIA

S. CARLO AL CORSO, 437

Per nobile iniziativa dei Cavalieri del **Santo Sepolcro, l'Arcadia** *celebrerà con* **Tornata solenne** *il fausto recente avvenimento della liberazione di* **Gerusalemme** *dal giogo mussulmano, Domenica, 10 corr., alle ore 18.*

La S. V. è pregata d'intervenire.

Roma, 5 Febbraio 1918

Il Custode Generale
Mons. Enrico Salvadori

«L'Osservatore Romano» 18 Febb. 1918

I Polacchi e la S. Sede

L'interessamento sempre spiegato dalla Santa Sede a favore della Nazione polacca trova in quel popolo la più larga corrispondenza di ammirazione e di gratitudine. Non ultima espressione di tali sentimenti è la lettera inviata recentemente al Segretario di Stato da l'Em.mo Card. Mons. Edmondo Dalbor, Vescovo di Gnesna e Poenania.

Tra l'altro, essa dice:

« Noi polacchi, attaccati con tutte le fibre dei cuori nostri alla S. Sede Apostolica, pieni di gratitudine profondissima verso l'Augustissimo Pontefice, sappiamo più che mai ora, nei tempi pieni di turbolenza e di orrore, apprezzare la clemenza e la bontà paterna, prodigateci con tanta magnanimità da parte del Padre comune di tutti.

« Finchè batterà un solo cuore polacco, noi non dimenticheremo le sublimi parole che nella celebre esortazione del primo agosto 1917, il Sovrano Pontefice indirizzò ai Capi dei popoli belligeranti, esigendo con spirito di giustizia che si esaminino eziandio le questioni relative ai paesi formanti parte dell'antico regno di Polonia, al quale in particolare le sue nobili tradizioni storiche e le sofferenze sopportate, specialmente durante l'attuale guerra, debbono giustamente conciliare le simpatie delle Nazioni ».

Le nobilissime espressioni dell'illustre Prelato polacco meritano di essere segnalate, perchè sono indice sicuro del sentimento di tutta la Polonia verso il Sommo Pontefice e l'opera da Lui spiegata costantemente a favore di quella gloriosa e infelice Nazione.

27.

I polacchi e la S. Sede

«L'Osservatore Romano» pubblica sempre spiegato dalla Santa Sede a favore della nazione polacca trova in quel popolo la più larga corrispondenza di ammirazione e di gratitudine. Non ultima espressione di tale sentimento è la lettera recentemente inviata al Segretario di Stato da l'Em.mo Card. Edmondo Dalbor, Arcivescovo di Gnesna e Posnania.

Fra l'altro, essa dice:

«Noi polacchi, attaccati con tutte le fibre dei cuori nostri alla Santa Sede Apostolica, pieni di gratitudine profondissima verso l'Augustissimo Pontefice, sappiamo più che mai ora, nei tempi pieni di turbolenza e di orrore, apprezzare la clemenza e la bontà paterna prodigateci con tanta magnanimità da parte del Padre comune di tutti. Finchè batterà un solo cuore polacco, noi non dimenticheremo le sublimi parole che nella celebre esortazione del primo agosto 1917, il Sovrano Pontefice indirizzò ai capi dei popoli belligeranti, esigendo con spirito di giustizia che si esaminino eziandio le questioni relative ai paesi formanti parte dell'antico regno di Polonia, al quale in particolare le sue nobili tradizioni storiche e le sofferenze sopportate, specialmente durante l'attuale guerra, debbono giustamente conciliare le simpatie delle Nazioni».

Le nobilissime espressioni dell'illustre Prelato polacco meritano di essere segnalate, perchè sono indice sicuro del sentimento di tutta la Polonia verso il Sommo Pontefice e l'opera da Lui spiegata costantemente a favore di quella gloriosa ed infelice nazione.

a) gloriosa gdy dello - rzadko tarzi spotkasz tureckie na karabelu, gdy kiedyś koronowano królów, nomine magni quam imperii (Comte Brandis Napoli - Aquarium)

b) infelice gdy dello rzadko tak bardzo objęty, bezsprzecznie - nessa jego historyi dziejach «Zobaczymy wiele lepsze w historii, z prawdziwie miłości lepsze i do pracy niezbędny, powiedzieli się za jednością, Wobec przyjęć zobaczymy w polityce, porta po coroczne nabożeństwa zgromadzenie i za wcześnie = z pomnożeniem zbawczych naturalnych (Comte Krasiewski - «Litwa» I, 405.

Volkonsky mit dieser Inschrift: Gloria, Ehre, Ruhm, Ehre, Ruhm, Ehre, Ruhm!

Gli stabilimenti ... | „Il Piccolo"

381.

La solenne tornata in Arcadia
per la liberazione di Gerusalemme

Degna in tutto delle tradizioni artistiche dell'Accademia e della importanza dell'avvenimento che si voleva festeggiare è riuscita la tornata solenne che l'Arcadia, per iniziativa dei Cavalieri del Santo Sepolcro, ha celebrato per commemorare la liberazione di Gerusalemme.

Dopo un breve esordio del Custode Generale Mons. E. Salvadori, che lesse parecchie adesioni alla commemorazione, il cav. avv. Gioacchino Antonelli-Costaggini disse un magnifico discorso in cui, dopo aver accennato ai secolari tentativi dei Cristiani per la liberazione dei Luoghi Santi, ed alle nobilissime origini degli Ordini Cavallereschi Gerosolimitani che si riannodano alle Crociate, parlò in modo speciale dell'Ordine del Santo Sepolcro, del quale fece una rapida sintesi storica, in base specialmente alle notizie contenute nella bella storia dell'Ordine, scritta dal Conte Pasini-Frassoni. Venendo poi alla liberazione testè compiuta della Città Santa, fece rilevare l'opera mirabile della Divina Provvidenza che ha guidato gli avvenimenti in modo da rendere possibile dopo tanti secoli l'appagamento delle aspirazioni dei popoli cristiani.

Chiuse con l'augurio che Gesù, come ora torna a regnare in Gerusalemme liberata dal giogo ottomano, così torni a regnare sui cuori degli uomini, che, deposta ogni sete di dominio, rendano possibile il ritorno della pace, sì che la pace veramente cristiana sia come il fiore che germogli dal sangue versato da coloro che per una nobile idea di giustizia hanno eroicamente sacrificato la loro giovine vita. L'oratore fu più volte applaudito durante il discorso, la cui fine fu salutata da unanime e prolungato applauso.

Seguì la lettura di alcune poesie di classici autori italiani, opportunamente scelte; e cioè la canzone *Per la Crociata*, del Petrarca, letta da Mons. E. Salvadori; un brano del canto III della *Gerusalemme Liberata* del Tasso, letto dalla Contessa Luisa Fiumi-Petrangeli; il canto II del *Pier l'Eremita* di T. Grossi, letto dal comm. prof. G. Biroccini. Si aggiunse il venerando Decano degli Arcadi, l'illustre comm. professor Basilio Magni, che volle leggere alcune altre ottave del Tasso. Affinchè poi — come disse con opportuna frase mons. Salvadori — alla voce dei secoli facesse eco una voce di attualità, il comm. Augusto Persichetti lesse una sua ispirata lirica «Gerusalemme».

Infine il conte Bernetti, a nome dell'Ordine del S. Sepolcro, ringraziò mons. Salvadori e l'Arcadia per aver così bene organizzato la solenne tornata, e mandò un reverente saluto al venerando Patriarca di Gerusalemme mons. Camassei, Luogotenente dell'Ordine del S. Sepolcro, facendo voti che Egli possa presto tornar libero alla sua sede.

La parte musicale fu all'altezza della parte letteraria. Furono eseguiti i seguenti pezzi:

1) «Verdi»: Da «I lombardi alla prima crociata» *Gerusalem*, Coro a 4 voci; 2) «Gounod»: *Super flumina Babylonis*, Coro; 3) da «La Gallia» *Viae Sion lugent* per tenore e coro; 4) «Aldega»: *Laetatus sum*, per tenore e coro; 5) «Perosi»: Dal «Natale», *Jucundare, filia Sion*, Coro a 4 voci.

Si portarono tutti benissimo, tanto gli solisti signorina Bice Del Pinto, signorina Caterina Capperoni, signorina T. Cecchini, signor Sabbi, quanto il coro fornito dalla Schola cantorum di S. Salvatore in Lauro, e riscossero tutti meritati e prolungati applausi. Dirigeva il maestro Fratel Pacifico delle Scuole Cristiane, e sedeva al piano il maestro cav. G. Pozzetti, Arcade.

La sala era letteralmente gremita da scelitissimo pubblico. Presiedeva l'Eminentissimo Card. Rinaldini, Gran Croce dell'Ordine del S. Sepolcro, al quale facevano corona S. E. Mons. Marinangeli, Patriarca di Alessandria; S. E. Errazuriz de Urmeneta, Ministro del Cile presso la S. S.; monsignor Kojimian, Arcivescovo di Calcedonia, mons. Pietropaoli, Arcivescovo di Calcide. Dell'Ordine di Malta notammo il Marchese Ammiraglio Della Chiesa, fratello di S. S., il Conte Ludovico Pecci, il Duca Rivera. Dell'Ordine Costantiniano Monsignor De Bisogno di Casaluce, Membro della Delegazione Costantiniana, e Conte Giuseppe Taveggi. L'Ordine di S. Stefano era rappresentato da uno dei pochi Cavalieri professi superstiti, il Conte Pasini-Frassoni, Ministro della Repubblica Dominicana presso la S. Sede.

Il rappresentante dell'Ordine del Santo Sepolcro a Roma, assente, aderendo alla festa con nobilissimo telegramma nominava a rappresentarlo una Commissione presieduta dal Conte Francesco Vitali, accompagnato dal Conte Gerolamo Fani, dal Marchese Luigi Barbi, Conte Massimiliano Zara, Nob. cav. Passani; Conte Carlo Bertini-Frassoni; comm. Camassi. comm. Biroccini, Conte Pasini-Frassoni, ai quali si unirono personalmente o si fecero rappresentare nella Liguria, il Barone Scola rappresentante dell'Ordine nel Veneto, il Conte Naselli rappresentante in Sicilia, il comm. Fama di Napoli, il Morchese Marini Clarelli, il Conte di Balbranca, il Duca di San Giorgio Pugliatti, i Conti Luigi e Carlo Zara, il Marchese Adriano Colocci, il comm. Ferriani di Verona, il Conte Draghi-Basili, il Barone Marsico di Napoli, il Conte Tomassucci-Galante, il comm. Diamilla Magnelli, i lcav. Diamilla Magnelli, l'avv. Presutti, il comm. Scotti, il cav. Cortini, il cav. Giulio e dil cav. nrico Veullemenot, il comm. Rossi de Gasperis, il comm. Duprè, il Marchese Vignolo, il comm. Salvtucci, il cav. Saabtucci ed altri.

Notammo inoltre la Marchesa Della Chiesa, la Contessa Persico Della Chiesa, la Contessa Mezzacapo, il Principe e la Principessa di Cassano, la famiglia del Conte Fani, il Barone De Podestà con la Baronessa e figlie, i Monsignori Malvezzi, D'Amico, Ugolini, il senatore Filomusi-Guelzi, il Marchese Guglielmi Delle Rocchette, la Marchesa Venuti, la Marchesa Honorati-Colocci, il comm. Alliata, il comm. prof. Ermini, la Contessa Navarro della Miraglia, la Contessa Cioffi degli Atti, mons. Cascioli, monsignor Mazari, il comm. Grossi-Gondi, la prof. Vagnozzi, la Contessa Sacconi con le signorine, la Contessa BertiniFrassoni, il P. Vinas, il P. Perini, il comm. prof. Burri, la signorina Lucina De Rossi, il cov. Onori, l'avv. Braga di Como, il comm. Canevelli, il Duca Pagliotti di S. Giorgio, il conte Rasponi, il conte Draghi, il Barone Sanzi, il pittore belga Doudelet, il Conte Galeotti della Claja, i lpittore Pio Bottoni, la famiglia Magni, la Marchesa Lorenzana, il comm. prof. Loriga e signorina, il comm. Scotti, li professor Monaci, i Reverendi professori Iallonghi e Lucantonio, il cavalier Pisani, il cav. Felici e molti altri, dei quali ci sfugge i lnome. Gli onori di sala erano fatti dal comm. prof. Biroccini e dal Conte Stara-Tedde.

SS Stazioni Quaresimali | Il Giubileo Episcopale

„Corr. d'Italia" 14 Febbr. 1918

„ [illegible] taip [illegible] [illegible] kuriam iš [illegible] manęs per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] kunigai italai su [illegible] — [illegible] [illegible] — [illegible] prie galo [illegible] kunigai [illegible] kompaniją [illegible]. Kokį tai kvailį tie ji italų kunigai [illegible] kad [illegible] [illegible] iš Seminarijos [illegible] [illegible] — pakėlė [illegible] — Be to iš mes kuriame italais. O dar mums, kvaištai [illegible] kad jie [illegible] mus kaip elgtis [illegible] [illegible] ... [illegible] o broves! —

„Il Tempo" 8 Marzo 1918

L'ambasciata di Russia a Parigi contro la pace di Brest Litowsk

Parigi, 7 sera.

L'Ambasciata di Russia ha inviato al ministro degli Esteri Pichon una nota nella quale esprime la sua indignazione per la pace disastrosa e disonorante di Brest-Litowsk. La Russia non può essere legata da un tale trattato; essa avrà il principale dovere di riconquistare la sua unità e la sua indipendenza e ricominciare una nuova lotta contro l'imperialismo tedesco e comprenderà che non potrà far ciò senza il concorso degli Alleati.

La Legazione di Russia presso la Santa Sede comunica:

«Il Ministro di Russia presso la S. Sede, non riconoscendo le persone che momentaneamente si sono impadronite del potere a Pietrogrado, considera per conseguenza i loro atti ed i trattati da essi firmati colle Potenze centrali, come nulli e non avvenuti».

Vakare buvau pas Zaleskį — ir vėl pradėjo kalbą apie Lietuvą. Mat jūsai be lenkų (sic) žmonių, aiškino jis, nesama tenai žmonių. Žmonės jo nuomone tai ponai su pradžioj — antai Veriškos Ochmańskis, Jr. Ostrowskis, Antryzk. Rakowski. Lietuvių mat tokių nesama, mūsų Smetoną, Vileišių ir t. t. kitus inteligentus jūsai matomai neskaito žmonėmis — Sugar ji p. Sekretoriatas, kurs sėdi Romoje — tai vyras diplomatas — kadangi buvęs „Wiekowy ... Cołowa" Nr. o kad tasai „Towiskų" ..., tai apie tą ir nemineti.

Aš gi, kaip paprastai atsižiekiau nuo polemikų, kadangi žinojau, kad jei iš 20 penki metai Lietuvoje, aš nebe žinau kas tenai darosi. Tenai likusieji apšviesti be mano nuomonės, pridėjau kad aš negalėdamas kaltininkų pateikti. Aš žinau, sakiausi, kad lietuviai demokratai galėjo sutikti su lenkais demokratais, su tikrais lenkais — kadangi apšviestaisiais „polsko-litewska" koalicija tai išsikrypęs ne lenkų lietuvišką klausymą, bet tai yra Lietuvių naminė grupė — tarp tikrų lietuvių demokratų ir mūsų sulenkėjusių bajorų — šlėktų.

Tai tiesa, tai tiesa, sutiko. Aš vis tik nuomonės dar nesakiau taip sakydamas.

Nutai matote, tapęs Mykolo — o kas link žmonių, tai didetuva ne be jųjų — ... pas karmę, kad tenai likto vyskupą Matulevičių, tikrą lietuvį, tarsi gerai mokyt vokiškai.

Taip, atsakė, bet jisai vilnius. Nu juk tenai buvęs jaunas kunigas — Taip, bet vienas žmonių vitrualių ... pradžiomo (vyskupas pono „z koligacjami")

Yra jūs dar vyskupas Karosas

kurs apie jį kalbėti — „*Yra tai aštuntas pralio miegantis*"

aš jį dar tikrinti pažinau...

Oh, tau, pamisliau Karosėli, pusei lenkų duda — tuvi ir lenkų, kuopėse tavo skaito — 6 kadaisis 1914 Romoje ir *laukdamas audiencijos*, visai buvo dūšiai lenkų nepamokė —

. . . . . .

Po keletos dienų ir vėl prisiėjo būti man pas Zaleskį vakare kur Aliančiko —

Senei jau tenėjau, kad lenkams labai negeistinas atvažiavimas čionai Narutavičiaus — Jis mamanes ir Zamoiskiai, kurs man sakė, Nieko negalėdamas padaryti nei per Girsą nei per Liessakowski kas link išgavimo leidimo atvažiuoti čionai Alsiauskui

„Il Secolo" 8 maggio 1918

Il Nunzio pontificio in Polonia

Parigi, 3 maggio.

Si conferma la nomina di monsignore Ratti prefetto della Biblioteca vaticana, come delegato pontificio in Polonia. La questione da sapere è come, e presso chi, egli sarà accreditato, poichè lo stato maggiore tedesco è sovrano in Polonia. Può dirsi, tuttavia, che questo inviato non porti titolo ufficiale e che la sua missione resti ufficiosa, analoga a quella di monsignor Maglione in Svizzera. La decisione del Vaticano porta con sè la questione del riconoscimento da parte della S. Sede degli altri Stati o repubbliche formatesi in Russia, come p. es., la Finlandia.

Laikai lapai gyveli - bet kaip stebina lietuvą. Ot tai iš lietuvą.

BULLETIN DU BUREAU D'INFORMATION DE LITUANIE

VILLA ITALIA, AVENUE DU LÉMAN

TÉLÉPHONE 26.41 — LAUSANNE

Suvalkai non vuole diventare polacco

(telegramma speciale)

Kaunas 7 Giugno 1918

Karas

Mgr Karas, Vescovo di Seinai (governatorato di Suvalkai contentato dalla Polonia alla Lituania) invitato dal consiglio di Reggenza di Varsavia a sedere nella Camera dei Signori di Polonia ha categoricamente rifiutato. Scrivendo al giornale officiale della Tarybà. Lietuvos Aidas Ne 58, spiega il suo rifiuto dicendo che la sua diocesi essendo lituana come lui stesso, il suo posto non è in una assemblea polacca. X

X Seinai Ka ? pirštelk istatyt ? Seinų vyskupas - Suvalkų Rapojė (Zalesių) kraštą ? ? Mes brat Sprosej Tikrą Karosą. Saulyje Antanavičiaus Steponą gamtoje Vilniaus ir Lygadžio Seinų Kapitulą Steponą Lukų - gyvenantį Varšuvoje Šeimynoje; Lenkų Šarunų - Steponą; ir jaunesnį - Kęstutį - 1 mėnesį, kų ir visoms metams ? Lietuvos pusę - Gil dai gera Šeimynė Kun. Sotkaičio.

384

Lo czar ucciso dai bolscevichi

1918 – ZURIGO, 26.

Si ha da Berlino: Un dispaccio da Kiew dice che « l'Agenzia Ucraina » conferma l'uccisione dell'ex-Czar da parte dei bolscevichi che si ritiravano da Jekaterinemburg.

I particolari

PARIGI, 26.

Un dispaccio da Stoccolma al *Journal* reca le seguenti informazioni circa le voci che circolano relativamente all'assassinio dell'ex-Czar. La notizia dell'assassinio è riferita dal giornale russo *Vita* con questi particolari.

«L truppe czeco-slovacche, che prosguivano il loro successo contro i bolscevichi, sarebbero entrate in Ekaterinenbourg, ove erano stati trasferiti l'ex-imperatore e la sua famiglia. Le guardie rosse preposte alla sorveglianza, temendo che lo Czar fosse liberato dai vincitori, sarebbero penetrate nella residenza della famiglia imperiale e Nicola sarebbe stato ucciso a colpi di rivoltella.

Circolano pure altre versioni del delitto. Secondo alcuni giornali il dramma si sarebbe svolto nel treno che trasportava la famiglia imperiale da Ekaterinenburg a Perm per ordine del Comitato rivoluzionario, temendosi l'avvicinarsi degli czeco-slovacchi. L'ex-Czar si sarebbe mostrato nervoso durante tutto il tragitto, discutendo con le guardie rosse. Apprendendo che gli czeco-slovacchi occupavano parte della linea, una guardia rossa avrebbe colla sua sciabola spaccato la testa all'Imperatore gridando: « Questo bevitore di sangue non sarà più imperatore ».

Il *Narodia Jizn* afferma che l'ambasciatore tedesco a Mosca ha ricevuto la conferma dell'assassinio.

Il *Sovet Vialika* conferma pure la notizia, la quale non dimeno sarebbe ancora considerata come dubbia, perchè i prossimi parenti dell'ex-imperatore non ne sono stati avvertiti.

Il *Novaia Jizn* afferma che lo Czarevich è morto da 15 giorni.

Il Papa per la Pace

La notte dal 28 al 29 in tutte le chiese del mondo cattolico verranno celebrate funzioni per implorare una pace sollecita e giusta. Nella Basilica Vaticana essa avranno speciale importanza perchè v'interverà il Papa. Anzi egli stesso celebrerà la Messa alle 2 dopo la mezzanotte, e alla presenza di un ristretto numero d'invitati, dopo che saranno state dette le preghiere.

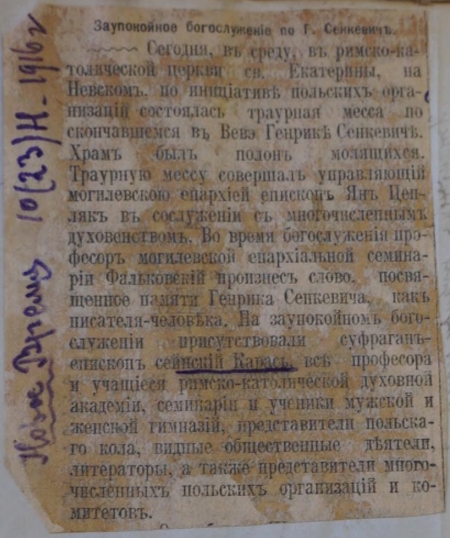

Заупокойное богослуженіе по Г. Сенкевичъ.

Сегодня, въ среду, въ римско-католической церкви св. Екатерины, на Невскомъ, по иниціативѣ польскихъ организацій состоялась траурная месса по скончавшемся въ Вевэ Генрикѣ Сенкевичѣ. Храмъ былъ полонъ молящихся. Траурную мессу совершалъ управляющій могилевской епархіей епископъ Янъ Цеплякъ въ сослуженіи съ многочисленнымъ духовенствомъ. Во время богослуженія профессоръ могилевской епархіальной семинаріи Фальковскій произнесъ слово, посвященное памяти Генрика Сенкевича, какъ писателя-человѣка. На заупокойномъ богослуженіи присутствовали суффраганъ-епископъ сейнскій Кавасъ, всѣ профессора и учащіеся римско-католической духовной академіи, семинаріи и ученики мужской и женской гимназій, представители польскаго кола, видные общественные дѣятели, литераторы, а также представители многочисленныхъ польскихъ организацій и комитетовъ.

Новое Время 10(23) XI. 1916 г.

Дек. 1916

Преосвященнѣйшій!

Недавно я Вамъ послалъ вырѣзку изъ итальянскихъ газетъ о сочувственномъ отношеніи къ кончинѣ Сенкевича, какъ со стороны Франціи (телеграммы папы)

da Tribuna" 13 Dic. 1916

Per monsignor Gerlak

L'on. De Felice ha presentato un'interrogazione al Presidente del Consiglio e al ministro degli esteri domandando se non credano pericolosa per la difesa nazionale e l'ordine pubblico la presenza a Roma di monsignor Gerlak, mentre il Governo del paese che egli rappresenta compie ogni atto di viltà e di barbarie a danno dei soldati italiani e di quelli dei paesi a noi alleati ».

Nella Basilica Vaticana esse avranno speciale importanza perchè v'interverà il Papa. Anzi egli stesso celebrerà il Pa-
-- scrive il *Matin* -- il tradimento perpetrato dai bolscheviki lo fa apparire relativa-
informazioni dirette da Pietrogrado
granduca Michele da Perm
la notte del 15 giugno.

написано что либо по поводу смерти Сенкевича, указать на фактъ, какъ онъ остался католикомъ — да на то обстоятельства, что не смотря на этотъ фактъ полное духовенство, кромѣ официальному отводу, отдаетъ ему должный почетъ — да разсылаетъ телеграммы своего изданія, которыя называетъ кардинальными документами — имѣетъ ли право такой человѣкъ называться католикомъ — католическую апостолическую церковь. —

Подумайте — сообщите что нибудь, да сообщите мнѣ.

Только, пожалуйста, секретъ между нами, не говорите объ этомъ К. В-ту, онъ тогда сейчасъ же подниметъ исторію съ письмами

Адіосъ

L'incertezza sulla sorte dell'ex-Czar

Aspre critiche al nuovo delitto massimalista

Parigi, 28 sera.

(C. M.) — L'incertezza continua a regnare intorno alla sorte dello czar Nicola. Nessuna notizia ufficiale è ancora giunta a Parigi sul suo assassinio, ma mentre il corrispondente da Pietrogrado del *Petit Parisien* telegrafa che i circoli ufficiali russi smentiscono tanto la presa di Ekaterinenburg quanto l'assassinio della famiglia imperiale (in realtà non venne annunziato che l'assassinio dello czar), il *Matin* riceve da Berna che secondo un telegramma da Francoforte il maresciallo della Corte Granducale di Darmstadt ricevette un dispaccio firmato da Cicerin annunziante che lo czar Nicola venne assassinato fra Ekaterinenburg e Perm. La versione dell'*Information* ieri trasmessavi sarebbe così confermata.

Il *Matin*, rammentando le peripezie e i travagli del sovrano moscovita che per tanti anni fu l'idolo dei francesi, scrive che gli venne riservato uno dei più tragici destini della storia. Per il suo sincero desiderio di mantenere la pace, il sovrano aveva preso l'iniziativa della prima conferenza dell'Aia e tale suo proposito egli dimostrò ancora una volta nei giorni che precedettero lo scoppio della guerra mondiale cercando di intendersi personalmente col Kaiser; ma mentre questi gli rispondeva con telegrammi destinati ad illuderlo, la Germania incoraggiava sotto mano l'Austria a portare la guerra nei Balcani, così che Nicola fu costretto a prendere le misure che la sicurezza del suo impero esigeva. Egli si trovò, come era facile prevedere assolutamente incapace a dirigere la sua nazione in guerra essendo male informato delle cose stesse della Russia, permettendo in tal guisa ai germi di un legittimo malcontento di corrompere i suoi soldati i quali per ben due anni avevano dato prove di valore. Dopo la rivoluzione, che avrebbe potuto evitare con opportuni provvedimenti, la vita di Nicola si trascinò in modo assai miserabile. Al tempo di Kerenski egli era ancora trattato relativamente bene, ma poi i bolscevichi, pur risparmiando la sua festa, lo condannarono a un doloroso esilio, guardato a vista e spesso separato dalla sua famiglia. Durante questo lungo periodo l'ex-czar assistette impotente alla progressiva decadenza del suo paese. Ma, quali che possano essere le colpe e gli errori di questo sovrano — scrive il *Matin* — il tradimento perpetrato dai bolscevichi lo fa apparire relativamente scusabile. Egli non aveva personalmente nessuna probabilità di risalire sul trono avendo dimostrato di non saper regnare, ma la sua sventura merita pietà ed il suo passato fedele all'alleanza francese merita che il suo feretro venga salutato con deferenza ».

Il *Gaulois* stigmatizza con parole roventi il nuovo delitto di cui i bolscevichi si sono resi colpevoli: « Se veramente i russi hanno assassinato lo Zar ne porteranno eternamente la vergogna. Lo Czar era prigioniero e bisogna ignorare le leggi dell'onore per ignorare che un prigioniero è sacro per i soldati, e che un sovrano detronizzato e sventurato è doppiamente sacro. I massimalisti hanno fatto vedere al mondo di essere i più miserabili fra i traditori e se hanno aggiunto questo delitto a tutte le bassezze già commesse, hanno dato prova di essere i più vili fra i furfanti e che l'universo civilizzato si scosterà da essi con orrore ».

L'assassinio dello Czar smentito

Zurigo, 28 sera.

Si ha da Berlino: Un dispaccio da Kiew reca che il *Nasa Rodina* apprende da un membro del Governo dei Soviets che la voce dell'assassinio dell'ex-Czar è falsa. L'ex-Czar e la famiglia sono sani e fuori pericolo, al sicuro. E' falso anche che lo Czar sarà tradotto dinanzi al tribunale rivoluzionario. (*Stef.*)

Il Tempo 29 VI-1918

...rezione comunista... [illegible] ...massimalisti [illegible] ...generale Korniloff e le posero in un carro tirato da cavalli adorno di nastri rossi. Alla cerimonia che diseppellirono il cadavere del ...tenuto di onore e di maggiore scapigliatura ...sopra. I resti del generale ...

Nicola II non si faceva illusioni

Il regime del terrore inaugurato dai Soviet

Parigi, 28 sera.

(C. M.) — Mentre le notizie più contraddittorie a proposito della morte dell'ex-zar arrivano da tutte le parti del mondo, l'*Echo de Paris* afferma che Nicola non si faceva nessuna illusione circa la sorte che l'attendeva. Egli era persuaso che sarebbe stato inviato per lo meno in Siberia, e tenuto prigioniero fino al completo consolidamento del nuovo regime.

Il colonnello Schvedzoff descrive una scena caratteristica che ebbe luogo nel mese di maggio 1917. Un generale inglese, agendo in nome del suo Sovrano, ottenne di avere libero accesso presso l'ex-zar, e Kerensky inviò il colonnello Schvedzoff per assistere al colloquio. Siccome il generale cercava di rassicurare Nicola, questi lo interruppe: « Ne vedrò delle peggiori, generale, io sono pronto a tutto. Vi chiedo soltanto di dire al Re mio cugino che io lo prego di occuparsi dei miei figliuoli e di mia moglie ».

Quando la famiglia imperiale fu esiliata a Tobolsk, Kerensky cercò di rassicurare l'ex-zar con qualche frase gentile. L'ex-zar replicò bruscamente: « Comprendo benissimo la vostra situazione. Senza dubbio, signor ministro, noi ci rivedremo il giorno in cui dovrete, forse vostro malgrado, accusarmi ».

Kerenski raccontò l'incidente ai membri del Gabinetto alla presenza del capitano Tchatowski che pianse ascoltando questo racconto. Kerensky aggiunse che questa scena gli aveva fatto una dolorosa impressione, benchè, per quanto concerne Nicola II, egli cercasse di non cedere mai ad alcun sentimento di pietà.

Il *Matin* riceve da Stoccolma: Secondo informazioni dirette da Mosca la fuga del granduca Michele da Perm ha avuto luogo la notte del 15 giugno. Un distaccamento travestito da guardie rosse aveva un ordine falsificato dei Soviet per mezzo del quale potè ottenere di condurre il granduca Michele in automobile, affermando che sarebbe stato trasportato a Mosca. Il granduca Michele è arrivato sano e salvo ad Omsk dove si è messo alla testa del movimento czeco-slovacco e dei cosacchi. La guardia bianca è sotto il comando del generale Alexeieff. La famiglia dell'ex-zar si trova a Perm, ma non si sa dove si trovi Nicola.

Si ha da Helsingfors che i massimalisti sono decisi ad applicare il regime del terrore politico contro i loro avversari e specialmente contro i socialisti rivoluzionari, avendo l'Istituto Smolny dichiarato che per ogni massimalista ucciso, cento avversari saranno assassinati.

Il Tempo 30-VI-1918.

Neveltas lietuvių darbuotei

1 kriegt 1915 Šiandien vėjas pasikeitė atlantiškas – gražėjau kuk rengias. Petrapilio nė – tik vanilė melagingo jaun atg nas veidą. Gerai kad nebuvęs laiko, saugoti eilių ir propaganda.

Kad ir jūsai pasmuikinis gyvenimo laukymėlis pradėjo. Jokie mudu tik dviejų lietuvių Romėje – aišku kad ir bendrauti vienas pardavę, nei nežinia. Bajorai lenkuoja, bet mokyt nebuvo lietuvoje, negali tuščiai gyvo išmanymo spiečiaus rastalus pasirodė šviesi lenkų aktorius.

Mėginsiu parašyti Tv Jievai Šliupiškio knygą – daktaro bet kad lietuviai daug melagių. Bijausi aišku gana emocijų užprotestavau, viską, by tik Šliupiškų atsiųsti greitoliu. Paskui kitų karto, užmiršiau Nebeužtat kaip jūsai pardavęs lietuvių prasmių – aišku ir vėl užprotestavau dargi mintis minėtas gana „Draugą" kaime bus išrodyti jog tai Lietuvių melagį. Mamian, kad pasitikrys. Kuo tau.

Šiandien, tryptelį nevyriuką kaip eilė man pasakoti kad Lietuva Diego. Kalevičių, gerai pasakė jo Prusų – kai padarė jį raštai ir brošiūrą – „My broliai"? pasakė tau „tai jūsų dykla ta Lietuvai nereikia politika.

Taip bet raštai prieš lenkų. Aš raštau tik istorija pagal lenkų autorių. Jokio daug melo nėra. Nebereikalo eilės paragėjo Dmovskio kupstanką rublių, kartą kuro mano raštuose nei vieną melą prieš lenkus.

Na taip aš nesakau kad tu, aišku daug broliu ir gyvenimo.

Ar rasčiau pasakyti Kuchelmeisterio. Ne, aišku daug neužtikrinu. Mano kaip pasirinkia – jog tai dar

nepaskelbtų Vrakečių žodžių ar jie laimėj.

Kaip štai Kurevičiui dievuk pasakiau — kad tai lietuvai-
kingų kunigų gerų lietuvių, žinai nepavidėnų dėvynes. O kad
špyčiti — apie jo rolę reikėtų su juom pakalbėti. Lenkai-
tis ir Smetonę ir kolioja ir visai ir pas save namuose
pretų pasigrauš...

O figų Narozas ką padarė — Atsisakė nuo pagar-
bos būti lenkų, išbaję panów.

Aš nebučiau to padaręs — nes dar Lietuva yra ska-
ta pro — antgalo Narozas tai lenkų pripažįstas — tegu da-
bar pasidžiaugs.

Paskui išdestinėjo savo paprastųjų gyvenimą, kad lie-
tuvių maža ką jie padarys visi. Susitinėjo su Vokie-
čiais, su Rusais ir su lenkais. Vienas jų išganymas
lenkai.

Aš jau pradėjau nervuotis — tik pasiryžęs (?) lietuvi-
vių ir daug pasakiau. Nebuvo (?) — aš visiems dalykui
lenkų esama 20–25 milijonai, o lietuvių vos 4–5
kam jiems verstų prie Lietuvių — aš nedelčiau
rankų ir tiek —

Ant to nieko atsakymo, tik ėmė pasakoti, kad
Lietuvių esama 1–1½ milijono — Juo labiau atsakiau
lenkams nėra ko versti į lenkus. Taip bet lietuvos
lenkai linksta prie Lenkijos.

Jaigu taip lepordnoda (?) savo tėvų ir ieškoti va-
Lenkijoj. Bet jų netvirtė žmonių. Nebarime, tai
netvirime — 1883 metais buvo Basanavičių, o nunai
švietai tą Basanavičių...

Paskui [illegible] tai per lenkiškoji dudele. Aš jį palydėjau
Propaganda ir pasakiau kad tapau Skirmuntaj, Lie-
tekes, Franciškos, tai ugdė ir kad lietuva demokra-
tiškoji kalbėsi su Lenkija demokratiškoja — su ponais
inicinių nėra ko kalbėti. Taip ir atsisveikinova. Visi nuo darbai
padarė savo — Lenkai traukia ir pirkėmo —

P.S. Savo kalboje Za-
leskis pasakė „Pasija
girdi lietuviškai prieš
Vokietijų — po 10 metų
nebebus nevieno jau
lietuvio."

„Tai trupinti paprasti
J.M. — ~~[illegible]~~ tas atsitiks
tik po 100 metų..

Ar žinai Excell. kodėl
lenkai taip gražiai su-
sirinę su lietuviais..

Neteko lietuvių, baltgu-
džių, ukrainiečių kas pa-
sitikė [illegible]

Visi Narmievičiai, Niem-
cevičiai, Mickevičiai,
Sienkevičiai, Danilovi-
čiai, Oržeškiai (?), Bob-
rovskiai, Chodzkos, Koj-
ciuškos, Moniuškos — tai
tik sulenkėję lietu-
viai ar baltgudžiai.

O ką sudarė ką aktono-
je lenkų? Paryžiuje
Bizų — vokieti, kuma
je Lietuvą — žydus ir Sar-
mortas — sulenkėjęs
lietuvis! Jeigu lenkai
neko savo nebuvo..

Ir taip tik paupė pa-
kartoje. Aristokratai
jau nepaslėpė ne Lenkija
ne Lietuva — aristokra-
tai subankrutavo poli-
tiškai (1772–1795), mate-
riališkai išpardavė po
lenkmečių dvarus — o mo-
rališkai ir morališkai. Nuo
Skirmunto, Tiškevičių ir
plioterių pratęsiant
visi tik pederas-
tai, homoseksua-
listai. Ko iš jų laukti?!

388

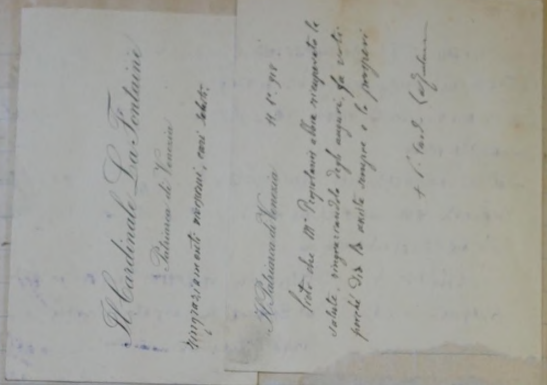

Il Cardinale La Fontaine
Patriarca di Venezia
impressionato vivamente, muore subito.

Il Patriarca di Venezia [illegible]
Letto che il Papa aveva ottenuto [illegible]
subito impressionato dal suppl[illegible]
parole di S. S. andò sempre [illegible]

Simono pedagogo arba praeitinės aktas Mickevičiaus-Trapūno medžioje.

Mickevičiaus vyr. apie

Il Vescovo di Vilna
arrestato dai tedeschi

ZURIGO, 7.

Le «Leipziger Neueste Nachrichten» dicono che il reggente il Vescovato di Vilna è stato arrestato dalle autorità tedesche e trasportato a Maria Laach, per aver permesso nella processione del Corpus Domini che si cantasse l'inno polacco,, per aver fatto una predica patriottica e perchè biasimava le autorità ed i soldati tedeschi.

Jį Trakai Antano Bobinsko [illegible]

Nuo Vrato ūgelbėjau aš padaręs kaip Vytagolos tapo perkeltas į Kroštatą. Su Rusų valdžia sutaikinau aš padaręs gerą mokestį per tavo patiktį Baltrušį gydė jį ir mokslo vyrų-paraišo disertacijas - ir Minsko įpėdinau aš daręs gerą mokestį Antrapoc. Kapotas vėliau sušaukė "Kyjevo sobor" (gubernatorium, kad jį paskui gynė prieš vietinę valdžią). Per Kapą tuojo patiktį į Romą užtat Rusų prispirto prigulėjo, nuo romų, kurių jį gerbė už gerą - - - - Nuai, vieko protaps spiekes. à la Simon kad jis Vorončiaus valdžia

11 luglio 1918
„Il Tempo"

NOTE VATICANE

I rapporti diplomatici tra la Cina e la S. Sede

La S. Sede ha annodato regolari rapporti diplomatici con la Repubblica Cinese. Il primo ministro della Cina presso il Vaticano è S. E. Tsi Tcheng Ling, già ministro in Spagna e Portogallo. Tra breve la Santa Sede nominerà alla sua volta un prelato in qualità di Nunzio o Internunzio a Pekino.

Come per il Portogallo, la notizia è giunta inaspettata ed ha prodotto lieta meraviglia negli ambienti cattolici. Era viva l'attesa per la possibilità di nuovi avvenimenti diplomatici vaticani in Europa, ma niuno pensava alla lontana Repubblica cinese. Si prevede che questo fatto rinnoverà in Francia le vivaci discussioni circa l'errore che la politica francese ha commesso tenendosi lontano dal Vaticano.

E' certo che ogni volta che la Santa Sede entra in rapporti diretti con i Governi di quelle regioni dove essa si avvantaggierà del protettorato sui cristiani, viene a mancare un elemento di prim'ordine del suo prestigio, e una via importantissima si chiude alla sua influenza. Si ricorda a tal proposito come delle pratiche per giungere a rapporti diretti diplomatici tra la Cina e la Santa Sede furono già avviati al tempo di Leone XIII, quando Mons. Favier era vescovo di Pekino, ma dovettero essere interrotte precisamente per l'opposizione della Francia. De Monzie avrà oggi una ragione di più per reclamare dal suo paese «la politica della presenza» presso il Vaticano.

Avendo la Repubblica Cinese espresso il desiderio di entrare in relazioni diplomatiche ufficiali con la Santa Sede, Sua Santità ha accolto ben volentieri tale desiderio e ha dato il Suo «agrément» per la nomina di S. E. il Signor Tsi Tcheng Ling, già Ministro di Cina in Spagna e Portogallo, ad Inviato Straordinario e Ministro Plenipotenziario della Repubblica Cinese presso la Santa Sede.

11 luglio 1918

„Vadas - Petropilyje"
21 Balandz. 1918

Vatikanas ir Lietuva

Vatikanas ir Lietuva užmezga diplomatinius santikius. Lietuvos Tarybos delegacija nuvyko pas Nuncių ir popiežiaus viso pasaulio katalikų vyriausią galvą Benediktą XV. Nuncių pasitiko Lietuvos Tarybos pirmininkas Antanas Smetona, Lietuvos Tarybos narys kun. Michalkevičius-Račkauskas, Lietuvos Tarybos narys kun. Michalkevičius-Merkys, Lietuvos Tarybos narys kun. Michalkevičius-Radzevičius, Lietuvos Tarybos narys kun. Michalkevičius-Šaulys ir kun. Aleksandras Paskutinis, turis daugiausia šansų. Jį palaiko Lietuvos Tarybos narys kun. Michalkevičius-Kriaučiūnas.

Vilnius, vasario 16 d. (Elta). Lietuvos Tarybos pirmininkas Antanas Smetona ir Lietuvos Tarybos nariai kun. Jurgis Šaulys, kun. Vincas Vidugiris ir kun. Mykolas Krupavičius-Merkys išvyko į Romą, kur Lietuvos Tarybos delegacija turi oficialių susitikimų su Šventojo Sosto valstybės sekretoriumi kardinolu Pietro Gasparri, Šventojo Sosto užsienio reikalų ministru arkivyskupu Giovanni Battista Pallavicini ir kitais Vatikano pareigūnais. Lietuvos Tarybos delegacijos tikslas – užmegzti diplomatinius santykius su Šventuoju Sostu.

Lietuvos Tarybos delegacijos nariai Romoje lankysis apie savaitę. Jie aplankys Lietuvos atstovybę prie Šventojo Sosto, kuriai vadovauja Lietuvos Tarybos narys kun. Mykolas Krupavičius-Merkys, ir susitiks su Lietuvos atstovybės prie Šventojo Sosto darbuotojais.

Lietuvos Tarybos delegacijos nariai Romoje lankysis apie savaitę. Jie aplankys Lietuvos atstovybę prie Šventojo Sosto, kuriai vadovauja Lietuvos Tarybos narys kun. Mykolas Krupavičius-Merkys, ir susitiks su Lietuvos atstovybės prie Šventojo Sosto darbuotojais.

Vatikanas ir Lietuva užmezga diplomatinius santikius. Lietuvos Tarybos delegacija nuvyko pas Nuncių ir popiežiaus viso pasaulio katalikų vyriausią galvą Benediktą XV. Nuncių pasitiko Lietuvos Tarybos pirmininkas Antanas Smetona, Lietuvos Tarybos narys kun. Michalkevičius-Račkauskas, Lietuvos Tarybos narys kun. Michalkevičius-Merkys, Lietuvos Tarybos narys kun. Michalkevičius-Radzevičius, Lietuvos Tarybos narys kun. Michalkevičius-Šaulys ir kun. Aleksandras Paskutinis, turis daugiausia šansų. Jį palaiko Lietuvos Tarybos narys kun. Michalkevičius-Kriaučiūnas.

Vilnius, vasario 16 d. (Elta). Lietuvos Tarybos pirmininkas Antanas Smetona ir Lietuvos Tarybos nariai kun. Jurgis Šaulys, kun. Vincas Vidugiris ir kun. Mykolas Krupavičius-Merkys išvyko į Romą, kur Lietuvos Tarybos delegacija turi oficialių susitikimų su Šventojo Sosto valstybės sekretoriumi kardinolu Pietro Gasparri, Šventojo Sosto užsienio reikalų ministru arkivyskupu Giovanni Battista Pallavicini ir kitais Vatikano pareigūnais. Lietuvos Tarybos delegacijos tikslas – užmegzti diplomatinius santykius su Šventuoju Sostu.

Lietuvos Tarybos delegacijos nariai Romoje lankysis apie savaitę. Jie aplankys Lietuvos atstovybę prie Šventojo Sosto, kuriai vadovauja Lietuvos Tarybos narys kun. Mykolas Krupavičius-Merkys, ir susitiks su Lietuvos atstovybės prie Šventojo Sosto darbuotojais.

MONS. FEDERICO TEDESCHINI
SOSTITUTO DELLA SEGRETERIA DI STATO

per ringraziamenti e ricambio d'auguri.

320

Vtoky ruměs. Vítězstvím
Romeje i Vzorného kultury v tě-
ganti bejovné Romeje kaj ašo
idlej, pej Pacelli i ašty dlouho-
qpovy ta plavitaj nejprvnějším
i mnohelej, za Vítězstvím
kvalitní i vzorné i ašno Dše-
tuje hejavo. Hejavovaj dar, kaj Vzorný Vítě-
zství i mnohelejmi ašty kaj spasajm
je kaj ja ašty hejavovaj,
kaj pašaj ja
Vítězství tebejant, kaj tvoje Vítěz Tave qo-
toh –
Sit ašen pej Pacelli špeciny buvan poro, kar-
ty za vzorkaley – i Vítězstvím Vzorných ašen jam
ko palmu, kajaj pašaj, atanáčia.
Kaj turečiam mnaj Romaje, kaj galečiam
palmi atanáčij, kaj kam i pevt poro
karty i mety pozvítězit Vítězstvím kaj pajdo-
-jie karta kaj ašu Vítězstvím. Tajs kuré-
ta ašty, vísi bucinaje Vítězstvím atanáčia.
Romaje, kuríeny za pa karty Vítězstvím tengja-
i pašaj tuete.
Ašen Vítězstvím apsímenty vítězstvím i ja i pen-
keta, mety Vítězstvím godi tave i ja ja
vítězstvím ekaštyty. (Dži 22 Julio 1918)

Monnaies grandducales de Lithuanie

1	Monnaie de	Keistut,	XIV siècle.
2	»	Witold.	XV siècle.
3	»	Alexandre,	1501—1506.
4	»	Sigismond I,	1506—1548.
5	»	Sigismond II,	1548—1572.
6	»	Etienne Batovy,	1576—1586.
7	»	Sigismond III,	1587—1632.
8	»	Jean-Casimir,	1648—1668.
9	»	Auguste II,	† 1732.

K. Z. MIGRODZKI - 1916.

Le ultime ore dell'ex-Czar

Milano, 20 matt.

L'ultimo numero della *Pravda*, secondo l'*Amburger Fremdemblatt*, conferma che il governo di Mosca era d'accordo sulla fucilazione dell'ex-Czar. Questo venne fucilato dalle guardie rosse, fuori della città, dopo giunta l'approvazione da Mosca. Trotzky da principio sarebbe stato contrario, ma si piegò poi all'opinione dei compagni. Il *Pravda* afferma però che la condanna sarebbe stata firmata tanto da Lenin quanto da Trotzky.

Sugli ultimi istanti dello Czar, il *Lokal Anzeiger* reca questi particolari di una personalità russa. Il 1° luglio, alle 5 del mattino, lo Czar fu svegliato da una pattuglia composta da un sottufficiale e sei uomini, e fu invitato a vestirsi. Venne in seguito condotto in una sala dove gli fu comunicata la decisione del terrore russo. Al condannato a morte fu concessa la grazia di due ore per dargli tempo di prendere le ultime disposizioni. All'annunzio della condanna lo Czar si mantenne calmo. Fu poi ricondotto nella sua stanza. L'esecuzione poi fu fissata per le 9 del mattino. Appena si trovò nella sua stanza, lo Czar si lasciò cadere su di una sedia e dopo alcuni minuti chiese un prete che accorse subito e restò solo con lo Czar in preghiere. Nicola scrisse poi alcune lettere ed alle 9 vennero a prenderlo per condurlo sul luogo del supplizio. Egli tentò di alzarsi, ma non lo potè, costcchè il prete ed un soldato dovettero aiutarlo. Scese le scale a fatica ed una volta caduto a terra. Non potendo reggersi in piedi, fu appoggiato al palo. Tentò di parlare o di gridare alzando la mano, ma i colpi partirono e cadde morto.

Il giornale *Czas* di Cracovia, dice che quando arrivò a Kiew la notizia dell'esecuzione dello Czar, gli ufficiali ucraini portarono per alcuni giorni le loro decorazioni come parte da un nastro in segno di lutto e nella cattedrale vennero celebrati uffici divini a cui intervennero migliaia di persone. Il 6 luglio la popolazione di Kiew fu invitata, mediante avviso per le vie, ad intervenire alla cerimonia della cattedrale per «lo schiavo di Dio». Il celebrante dopo la messa pregò per lo Czar. «Sebbene la Chiesa sia fuori dell'orbita politica — disse il sacerdote — i cristiani ortodossi hanno il dovere di pregare per lo schiavo di Dio che ha tanto sofferto». Il prete descrisse poi le miserie apportate alla Russia dai bolscevichi ed annunziò il ritorno della monarchia e della dinastia. «Sebbene il tempio sia distrutto — egli concluse — esso risorgerà dalle ceneri».

Che lo Czar è morto?

Vide pag. 411.

Il Tempo - 26 luglio 1918

Tsarskoe Selo Mr. Malcolm II - via nomel

Le ultime ore dell'ex Czar

STOCCOLMA, 4 (S). — I giornali russi pubblicano nuove informazioni sulle ultime ore dell'ex Czar, il quale subì il suo destino con fermezza. Prima di morire egli avrebbe detto: «Risparmiate alla mogie e i miei poveri figli innocenti. Possa il mio sangue preservare la Russia dalla rovina. La Czarina si troverebbe in luogo sicuro in una città assegnatale dalle autorità. Secondo alcune voci vi sarebbe la intenzione di deferirla a un Tribunale rivoluzionario.

6 Agosto 1918.

„L'Osserv. Romano" 31 luglio 1918

348

Nomine vescovili

Il Santo Padre si è benignamente degnato di elevare alla dignità vescovile titolare i seguenti ecclesiastici:

il Rev.mo Stanislao Gall, Vescovo titolare di Alicarnasso, deputandolo ad altro ausiliare di Mons. Arciv. di Varsavia;

il Rev.mo Adalberto Stanislao Owczarek, Vescovo titolare di Ascalone, deputandolo ad ausiliare del Vescovo di Wladislavia;

il Rev.mo Wladislao Krgnicki, Vescovo titolare di Aranto, deputandolo ad altro ausiliare del Vescovo di Wladislavia;

il Rev.mo Adolfo Szelazek, 1 Vescovo titolare di Barca, deputandolo ad ausiliare del Vescovo di Plok;

il Rev.mo Paolo Kubecki, Vescovo titolare di Carata, deputandolo ad ausiliare del Vescovo di Sandomir;

il Rev.mo Romualdo Jalbrzykocoski, 2 Vescovo titolare di Cuse, deputandolo ad ausiliare del Vèscovo di Sejna.

„Gaude mat[illegible]
Szelążek ir J[illegible]
[illegible]
san gero ir [illegible]
negali. Vatik[illegible]
o Vatikanas g[illegible]
savo klaida[illegible]
platys ar m[illegible]
ki neraleśny[illegible]

1. Šembeko nodegis
2. Endekas gg laiškus
vadžiojęs Korosa
Antanavičius ir Blazys ir
nosi[illegible].

31 [illegible] 10 Sett

La rigenerazione

Nelle peripezie che travagliano la Russia è sopraggiunto un fatto di somma importanza: è stato posto un fondamento concreto alla sua rigenerazione.

Il Governo della Russia del Nord, formatosi ad Arcangelo, sentendo una base sicura sotto i suoi piedi, si affretta ad entrare in stretto cotatto con tutti gli elementi sani della Russia tanto nell'interno del Paese quanto anche all'estero.

L'Ufficio della Lega russa per il Risorgimento della Patria in stretta unione con gli Alleati, e contemporaneamente l'Ambasciata di Russia a Roma, ricevettero testè il seguente telegramma:

« Favorite comunicare a tutti i Consoli della Russia ed a tutti i cittadini russi quello che segue:

« Nella regione del Nord della Russia il giogo dei bolscevikl è crollato. D'accordo con gli Alleati il Governo della regione del Nord della Russia, non riconoscendo il trattato di pace di Brest Litovsk, ha per mèta di scacciare i tedeschi fuori dei confini della Russia e di creare di nuovo una Russia grande ed indivisibile. Per l'iniziativa della Lega Russa per il risorgimento della Patria, composta dai rappresentanti di tutti i partiti politici, esclusi i partiti estremi, il Governo della Regione del Nord della Russia fu formato dai delegati alla Costituente delle Provincie Nordiche e dai rappresentanti dei Zemstvo, e delle città della sullodata regione. Le Municipalità e le istituzioni della Giustizia sono ricostituite. L'Esercito russo è di nuovo creato a base della disciplina. Gli Alleati ci aiutano. La mobilizzazione è proclamata nella regione del Nord. Il Governo della regione del Nord, desiderando assicurare una libertà reale ed un regime democratico, dopo essersi unito ad altri Governi Regionali, ha per scopo finale di formare un unico Governo per tutta la Russia, fondato sul suffragio universale. Il Governo del Nord della Russia invoca tutti i cittadini russi di riunirsi intorno alla bandiera della salvezza della Patria, delle libertà conquistate e della rigenerazione della Russia ».

Arcangelo, 31 agosto 1918.

Nicola Ciaicovschi
Presidente del Governo della Russia del Nord.

La risposta dell'Ufficio della Lega al telegramma sopramenzionato fu così concepita:

Sgnor *Nicola Ciaicovschi*
Presidente del Governo della Russia del Nord
Arcangelo.

In risposta al vostro telegramma del 31 agosto la Lega Russa per il Risorgimento della Patria in stretta unione con gli Alleati saluta con entusiasmo la formazione del Governo sotto la vostra Presidenza. Basandosi sui medesimi principi ed aspirando ai medesimi fini esposti nel vostro dispaccio, la Lega Russa di Roma spera formamente che il Governo della Russia del Nord, combattendo in unione con gli Alleati contro i nemici comuni, raggiungerà il suo scopo finale per formare un Governo unico della Russia grande ed indivisibile. D'accordo con l'Ambasciatore di Russia a Roma, la Lega si mette alla vostra completa disposizione e sarebbe felice di ricevere indicazioni concrete sul modo di esservi utile ».

Pel Presidente *Miller*, momentaneamente assente, il vice Pres. prof. *Schmurlo*.

3-43 (Societa Romana 162)

Mons. Ratti in Polonia

Come è noto ai nostri lettori monsignor Ratti, direttore della biblioteca vaticana, è da qualche tempo in Polonia allo scopo di rendersi conto della situazione religiosa ne' territori occupati dai tedeschi e a riferirne al Pontefice. Come avemmo occasione di rilevare quando demmo notizia della missione affidata al dotto prelato, tale missione, dato il momento attuale e l'ora storica che la Polonia attraversa, è non solo religiosa ma — di fatto — anche politica. Infatti mons. Ratti per l'esplicazione del suo mandato di *visitatore apostolico* deve porsi a contatto con le autorità tedesche ed accordarsi con queste per tutto quanto riguarda una sistemazione sia pure precaria di quegli affari religiosi. Ed appunto perciò prima del suo arrivo a destinazione, nel traversare la Germania, mons. Ratti non mancò di visitare personaggi politici.

Leggiamo ora sull'*Osservatore Romano* che il Pontefice ha provveduto alla nomina di sei vescovi destinati a coadiuvare altrettanti titolari di diocesi polacche.

Corriere d'Itali[a]

L'Università Cattolica [...]

Ventitrè milioni per la sua [...]

(Nostro servizio partic[olare])

1918. — GINEV[RA]

Notizie provenienti da Vars[avia ...] no che la riorganizzazione de[...] lica in Polonia si va effettua[ndo ...] bile slancio. Tutti, episcopato [...] cato, vi concorrono con le mi[...]

Il Visitatore apostolico Mons[...] contrato le universali simpati[e ...] sialio viene ricercato con pren[...] cetti per l'avvenire sono sotto[...] re e consenso di lui, quale r[...] della Santa Sede, per ciò che [...] interessi spirituali dei cattolic[i ...]

Tra i più importanti progett[i ...] riguarda l'insegnamento super[iore ...] noto l'unico istituto di superi[ore ...] ecclesiastica cattolica sotto il [...] era l'Accademia di Pietrograd[o ...] ri del territorio polacco e s[...] tutela ingombrante della bur[...] riale, essa era ben lungi dal g[...] la libertà di azione necessari[a ...] istituto di quel genere possa [...] fiorire.

L'episcopato polacco ha im[...] vensato a correggere gli inco[...] questo stato di cose, e l'idea d[...] propria Università cattolica d[...] Varsavia sul tipo delle consorelle di Lovanio, Lilla, Lione e Washington, è sorta spontanea nell'animo di quanti si interessano ad una questione così vitale e che potrà avere conseguenze così importanti nella vita della nazione polacca. Monsignor Ropp, il vescovo di Vilna del quale tutti ricordano le vicende politiche allorchè fu eletto deputato della prima Duma dell'Impero russo, sta elaborando i particolari del progetto che sarà sottoposto alla discussione dell'episcopato polacco e poi all'approvazione della Santa Sede.

Una proibizione tedesca a mons. Ratti

Si ha notizia che le autorità tedesche in Polonia, hanno proibito a mons. Ratti, inviato speciale del Papa, a proseguire il suo viaggio e la sua inchiesta nelle regioni della Polonia occupata dai tedeschi. Il prelato dovrà visitare solamente il territorio occupato dagli austriaci. Questa misura è stata presa in seguito ad un ordine del Quartiere generale tedesco.

1918 XXVII Tempo [illegible]

Una dichiarazione del Pontefice

44 per la libertà della Polonia

Parigi, 4 sera.

(C. M.) — Il giornale polacco *Kurrier Poznanski* reca:

Monsignor Ratti, nunzio pontificio, ha celebrato la messa nella cattedrale. Dopo la messa si è recato al palazzo vescovile ed in seguito ha ricevuto diverse rappresentanze polacche. Egli ha detto: « Quando il Santo Padre mi propose la presente missione, dubitai che mi mancassero le forze per un sì difficile incarico; ma il Santo Padre mi rispose, e non aggiungo una parola di mio: « Non si addolori per le difficoltà poichè lei va in una nazione che occupa il primo posto nella fede. *Polonia semper fidelis*. Vada dunque all'eroica nazione che tanto sangue ha versato per la fede e per la libertà. Vada alla nazione che oggi come Lazzaro sta per risorgere dalla tomba a nuova vita, e benchè ancora impigliati nelle fasce mortali, non è ormai più nella tomba ».

Vide pag. 411.

NEW CASINO HOTEL & GRAND HOTEL
CASINO DI RAPALLO
RAPALLO

Gruppe Kanonenboote
Herrn Admiral Prinz Heinrich

Ihr Telegramm bedaure
mehr wegen ihr Befinden
nach Carlo Viet. Em. Bin mich
wohl und genieße Ruhe
vollständig. —

Ich bedauere sehr
konnte es früher nicht
ermöglichen, da Verfügung
Marineamts Beurlaubungen
nicht gestattet. Abreise mit
Yacht ist beschlossen und ist
ein Ereignis für ganze Ka

Глубокоуважаемый Председатель
Как только удастся урегулировать вопрос о Комиссии я не премину Вам об этом сообщить.
Могу ли я попросить Вашего содействия получить Ваши предложения и заключения
Ваш Морской Министр
29 Янв 1918

Copia

Avvocato Gaetano del Frate

Roma 3 Lungo Tevere Castello

Callegrams: avvocato Delfrate, Roma

Roma 25 Luglio 1918

Sig. Prof. Michele Tarosz
Via Botteghe Oscure N. 15,
Stabilimenti Russi di S. Stanislao
Roma

Nel interesse degli Stabilimenti Russi La prego di volermi favorire a studio Sabato 27 corr. alle ore 10.30, dovendole fare una comunicazione per conto degli Stabilimenti suddetti.—

In Sua attesa e con osservanza,
La riverisco

Avv. [illegible]

Šmilkų Čiukas – Traši šeši čiukas, laiškai už nugaros
Šv. Benedikto [illegible] Pirmas pirmadienis [illegible]
Mane su juoku – „Ge, girdi, Tamsta, „Geriausias"! Gal būt, kad aš su
Jais gerai ir jokių bėdų neturėjau, nežiūrint į tą didelį šešių
Tai sėt „kam Tamsta gera su rasais" – Ne veltui Tamsta gera, pastu-
dijavai? Kam girdi „Evoxo, pagyj Kazimiero kaimo?" Ir ką Tamsta
– aš leidau ir šeimynos vakarą ir mane „kamonik nesz"
Taip – gabus kartu mano sako. Kam Tamsta užpraėjai asmenybės
Bažnyčių, per 25 Skaitovus? Juk aš užpraėjau ir Tamsta.
Tai nėkuo gyvo nepadaryau tik šeimynų užsidarbavau – Bet dvasios
tėvu pas Pranciškonus prie Vatikano – o Tamsta ne.
Ten Vyskupiškų o aišku Kalodiškų? Taip bet Tu Tėvai už
mane tvirtoja ir ji prieteliu Vatikane. – Ir Tavo kaso jos vardu
skaitė „Tikras Tamsta Žmogus pasklausyti" – Nežinia
Kam Tamsta rašai „Pasiuntinybė Europos Centrinės Užsienių reikalų
ir vis užmiršo man – O mano Tamsta laikai ant kurių „Užtrūko"
Užtrūkusio Passo – Nežinia
Jaunėvskis, kaipo šiųkų ir apskaitos „Verkiatis" (ne tavo)
Velnio – prasto kalbos – Nežinia ar šiokiomis ar ne jos Pasakoja Tamsta
Savęs Klausk – Ką jis mano" ar kodel taip vadi".
Tu dar tyrinėk ir pasakyk ar seimynos gyvi.
Nedrįsau siųsti jam Tavo ir Šv. Benedikto Jaunėvskis Kaip jaunė
Advokatė, Advokatų Tarėjų yra Lietuvių ir Amerikos ir ne gerai
ir nuodėmingai Tavęs įvardino „Užtrūkusio Passo" – Ir ir Tamsta
jį „apsitaisai" mane už Šuns „kam gerai Aišku Tamsta jau „Užtrūko
Užtrūkęs" – Laiškas kartu Aišku Nežinia Tavieji „prietelius" ir Tamsta
mane, kaipo nepriklausantį Tau jų Deivę – Mane gynėjo ir patarėjo
Tarėjo – Dokumentų padėtų
Šiaulių 2 May. 1918

Jaunesnysis pasiuntinys Italijos politinės agentūros: Prancūzijos spaudos, mano
ir visų pasaulio kraštų skilvelis. (Ignotas) Tvarkingas
pasiuntinys tvirtų Kunigų Bendrijų ir Ispanų ir Ispanijos
pasiuntinių spaudos. Kaip tarpininkas per p. Jeanne Italijos
valstybės veikėjus. Kun. Manuelis atvykęs Romon, mat
gavęs įsakymą laikytis prieš lenkų agitatorius.
Tikras pas p. Ivanovą ingentas iš Rusijos Kunigaikščio
Čartoryskio, Lenkų veikėjų tad išremptas Japonijon
Tarptautinių pasiuntinių pasiuntinys, pas kurį
mūsų gyvenęs Italijoje ir vedęs Italę.
Yra dar Jėzaus Katalikų ne misijos Centro
ir „Civiltà Cattolica", Jėzuitų Laikraščio ir Centro Pasi-
tarimai mano skaitymus. Išvažiuoju gandrais pas prancūzų
„Revue Catholique" išdavėjus Lindjimus, kur jis ai-
kština. Na ir galutinai išvienu, negalėjo prisi-
rinkti prie Jėzaus Jo dėl Europos kunigų,
kurių skaitosi mūsų vardu
Kunai kaip Jėzaus draugai, ne misijos pasiuntinių
Lenkų Direktorius - ir galutinai išvarė Ispanijon,
Jėzaus jėzuitų pasiuntinys Ar Italijos Italijos.
Čionai nuo dvejų metų jėzuitų, Jėzuitų ne misijos
vardu - o Jėzaus asmeniškai apsigyvenę
galima išvažiuoti.
Kaip ir galutinai nuvažiuoti nuo vardo
Jėzaus Jėzaus

Kauno Universiteto Biblioteka

Le Synode du clergé lituanien.
(Télégramme spécial.)

Vilnius, le 12 juillet.

La convocation du Synode du clergé catholique lituanien à Vilnius, capitale de la Lituanie, est en préparation. Le Synode s'occupera avant tout des élections de l'archevêque de Vilnius dont le siège est vacant depuis dix ans et auquel le Saint-Siège s'obstine à ne pas nommer un Etat lituanien proposé par la Tariba (Conseil d'Etat).

Le Synode s'occupera aussi des questions religieuses qui sont pendantes depuis la suppression de l'Etat lituanien en 1795.

Prabiūtuvių № 8-1917 111.

5 Rugpjūčio 1918.

La lotta contro l'abigeato in Sicilia

Per chi non sappia l'abigeato è una delle piaghe più gravi dell'agricoltura siciliana: essa si manifesta col furto del bestiame. Non pochi agricoltori, desiderosi di dare incremento alla industria zootecnica dell'Isola, hanno negli anni decorsi fatte importazioni notevoli di animali migliori e miglioratori, ma dovettero abbandonare l'iniziativa perchè in breve le loro stalle furono depredate, ne riuscirono mai più a conoscere le sorti del bestiame pel quale avevano spese somme ingenti.

Quando l'abigeato non si è spinto fino alla sottrazione perpetua del bestiame ha assunto le forme della estorsione: i ladri rubavano gli animali, li ponevano in luogo sicuro ed estorcevano, per il riscatto dei medesimi, somme notevoli dai proprietari.

È chiaro come, in un ambiente simile, l'industria zootecnica non possa nè migliorare, nè avere incremento.

Richiesto dalla viva voce degli interessati, dei quali, fra i molti tenutisi nell'Isola, si fece portavoce un Congresso organizzato in Palermo dall'Ufficio siculo per la mutualità agraria, il Governo emanò il Decreto 8 gennaio 1917 per la « prevenzione e repressione dell'abigeato » ed istituì, con sede in Palermo, un « Ufficio centrale per prevenzione dell'abigeato » affidato alle cure di un ottimo primario, il comm. Augusto Battini.

Abbiamo dinanzi la nitida relazione sul primo anno di funzionamento dell'Ufficio e di applicazione della legge ed abbiamo personalmente avuto occasione di renderci conto del modo con cui si è provveduto alla organizzazione della lotta contro l'abigeato.

Prima base per la prevenzione e per la repressione dell'abigeato è la individualizzazione di ogni capo di bestiame: se un capo bovino rubato a Palermo non può più essere venduto nè macellato in nessuna parte dell'Isola nè esportato nel continente senza che il detentore ne provvi il legittimo possesso, è chiaro che un primo terribile colpo viene dato all'abigeato ed agli abigeatari.

Questi difatti che cosa facevano: approfittando della notte o del temporaneo abbandono al pascolo di bestiame lo asportavano, lo conducevano in luoghi lontani, lo cedevano al primo acquirente e riuscivano a condurre vantaggiosamente a termine la loro impresa. Ora ciò non sarà più possibile: ogni capo è individualizzato con apposito « bottone » fissato all'orecchio, portante l'indicazione del comune e il numero: in apposita « anagrafe », oltre a dati stampati sul bottone, sono segnati tutti i caratteri distintivi dell'animale: ogni proprietario deve avere nelle mani un certificato che ne stabilisca il legittimo possesso. Se il furto è possibile, non è possibile il vantaggio che il ladro si ripromette da esso: quindi, poichè non si ruba, in genere, per « sport », il furto non ha più ragione di essere. Evidentemente tutto questo se è vero in teoria, in pratica presenterà le sue difficoltà e le sue eccezioni: l'abigeato, avente per fine l'estorsione, continuerà ad esistere. L'estorsione può continuare in quanto si ha chi è disposto a lasciarsi estorcere: mi diceva un giorno un siciliano intelligente: « io pago ogni anno 300 lire alla mafia: se non le pagassi sarei derubato: le pago e... sono tranquillo ».

Il fenomeno ha le sue ragioni soprattutto nella insufficiente difesa dei cittadini che lo Stato ha saputo apprestare.

Ora l'abigeato, avente per fine la semplice estorsione di denaro, continuerebbe a vivere, nonostante la più accurata individualizzazione del bestiame, se non fosse assicurata la migliore difesa dei privati: questa è attuata mercè la creazione di squadriglie di guardie e carabinieri aventi la missione di difendere la proprietà contro gli abigeatari.

La relazione del primo anno di attività dell'« Ufficio per la prevenzione e repressione dell'abigeato » ci annuncia che un lavoro fervido è stato iniziato: Ufficio centrale e squadriglie si sono poste all'opera con fervore insolito agli Uffici di Stato e già i primi sensibili risultati si fanno sentire.

Non facciamoci illusioni: l'abigeato è fenomeno di un ambiente: il latifondo, l'analfabetismo ecc. sono le cause determinanti tale fenomeno che un semplice provvedimento di polizia non può annullare.

L'Isola, dimenticata, abbisogna di provvedimenti sociali che la aiutino a progredire e a liberarsi dalle tristi vegetazioni che ne turbano la vita economica e sociale.

Se la legge contro l'abigeato non è che un numero di un programma di riforme, anch'essa potrà avere la sua parte notevole nella risurrezione sociale ed agricola della Sicilia.

„Il Tempo" 8 Agosto 1918.

Velyg i Romą rašalmi - daugybė kunigų - vienuolių, kurie išmuštinėja vyrus ir jų geroves bažnyčių mažnadarbiu skaitliumi vyskupus. Tame pavoguj. Kunigą daug - jie pasiturtėliai, darbo nieko.

Mažiaus Sicilija turi 13 vyskupijų, o Kalabrija daugiau nikuo pridėta atmainų perstatinėti. Nei ir Kalabrijoje „extra" Sicilija kuo-kas žemiau stovi algos protestantų kosnoj Danoj, Norvegijoj, Švedijoj, Finlandijoj sąpienti šal.

Sicilijos miestų skaitlius:

Trapani: popiežius 280.000
aršiv. Metro — šventėlė — 350
polit. Monadi sac. 41.

Palermo: popolaz. 543.990
Aršiv. Metr. šventėl. 735
šac. reg. 50

Catania: popolaz. 276.653
Aršiv. šventėl. 324.
šaverd. reg. 112

Trapani: popol. — 77.000
Aršiv. šac. — 105.
šac. reg. 4 ir t. t.

Vietiniai žydelių dienraščiai nuo Romos šeimininkauja — ir nuo delegatės Vatikano, kaip pačios nemoka pagaut šeimininkauti — Roma didžių-didžiausia galia mus pavergti, kaip neretkarčiais pergalėjo valdyti ir žmones morgyti.

10-VIII-18

LE GESTA DEGLI AVIATORI ITALIANI

La squadriglia di D'Annunzio su Vienna

Piazze nemiche efficacemente bombardate

Il volo meraviglioso

Zona di guerra, 9.

Una pattuglia di otto apparecchi nazionali, un biposto e sette monoposti, al comando del maggiore D'Annunzio, ha eseguito stamane un brillante «raid» su Vienna, compiendo un percorso complessivo di circa mille chilometri, dei quali oltre ottocento su territorio nemico.

I nostri aerei, partiti alle ore 5,50, dopo avere superato non lievi difficoltà atmosferiche, raggiungevano alle ore 8,20 la città di Vienna, su cui si abbassavano a quota inferiore agli ottocento metri, lanciando parecchie migliaia di manifesti.

Sulle vie della città era chiaramente visibile l'agglomeramento della popolazione.

I nostri apparecchi, che non vennero fatti segno ad alcuna reazione da parte del nemico, al ritorno, volarono su Wiener-Neustadt, Graz, Lubiana e Trieste.

La pattuglia, partita compatta, si mantenne in ordine serrato lungo tutto il percorso e rientrò al campo di aviazione alle ore 12,40.

Manca un solo nostro apparecchio che, per un guasto al motore, sembra sia stato costretto ad atterrare nelle vicinanze di Wiener Neustadt.

La magnifica azione aviatoria degli italiani costituisce certo uno degli atti più caratteristici di questa guerra. La capitale del secolare nemico venne sorvolata dai nostri, non per seminare la morte tra una popolazione inerme ma per richiamarla alla realtà ammonitrice dell'ora. Mirabile prodezza di soldati italiani che affrontano, essi, la morte per compiere un gesto di umanità, nel vivo di questa guerra orrenda, che ha abolito — per iniziativa e vergogna del nemico — ogni legge umana e divina!

I nostri morti di Venezia, di Milano, di Napoli, di Ancona, di Bari, delle città martiri del Veneto; le nostre chiese demolite, i nostri monumenti frantumati dalla barbarie cieca, che partiva, or sono quattro anni, alla conquista del mondo civile, son vendicati da questo gesto meraviglioso, che stabilisce, in confronto di tutte le genti, la superiorità della stirpe nostra e della nostra civiltà.

Li abbiamo vinti in undici battaglie sull'Isonzo, li abbiamo vinti sul Piave, con le armi in pugno, viso a viso; li abbiamo vinti sul mare, invano contesoci dalle insidie e dalle inique sopravvivenze del passato; li abbiamo vinti in combattimenti innumeri nel cielo; e li vinciamo ancora una volta, rispettando la loro capitale, dopo averla raggiunta.

Comprenderà il nemico la portata e il significato di questo episodio di guerra? Probabilmente no. Ma lo comprenderà il mondo e lo fermerà la storia. Ed è quanto basta. Non sempre la vittoria si apre la via tra le devastazioni ed il sangue. Qualche volta una idea magnanima ed un gesto generoso valgono una battaglia fortunata. Noi crediamo che la squadriglia di Gabriele D'Annunzio, e' suoi apparecchi armati di manifesti, questo scopo abbia raggiunto.

Il nostro poeta, che ha volato sulle città sacre di Trento e di Trieste, che conosce le emozioni del cielo rombante e fiammeggiante di Pola e di Cattaro; che ha volteggiato sulla mischia dei campi di battaglia, ha ieri compiuto l'impresa sua più bella. Egli, in questa guerra, per la Patria, sta componendo il suo maggiore poema: offre la vita, che il destino sembra preservare, per i giorni delle attuate speranze.

Così sia.

Il testo dei manifesti

Ecco il testo dei manifestini lanciati alla popolazione di Vienna dai nostri valorosi aviatori:

Viennesi!

Imparate a conoscere gli italiani.

Noi voliamo su Vienna, e potremmo lanciare bombe a tonnellate. Non vi lanciamo che un saluto a tre colori: i tre colori della libertà.

Noi italiani non facciamo la guerra ai bambini, ai vecchi, alle donne. Noi facciamo la guerra al vostro governo nemico delle libertà nazionali, al vostro cieco testardo crudele governo che non sa darvi nè pace nè pane, e vi nutre d'odio e d'illusioni.

Viennesi!

Voi avete fama d'essere intelligenti. Ma perchè vi siete messa l'uniforme prussiana? Ormai, lo vedete, tutto il mondo s'è volto contro di voi.

Volete continuare la guerra? Continuate. E' il vostro suicidio. Che sperate? La vittoria promessavi dai generali prussiani? La loro vittoria è come il pane dell'Ucrania: Si muore aspettandola.

Popolo di Vienna, pensa ai tuoi casi. Svegliati!

Viva la libertà!
Viva l'Italia!
Viva l'Intesa!

"Il Tempo"
10-VIII
1918.

Italai ir prijimimo labai gerai ir jaudrų žmonės. Taigi jie turėtų kuopuikiausiai dirbtuvių, tikyba įvyksią ciomai. Seilan Italy kunigja, karo teisėjai, generalai Vatikano, viešpatiška politika. Žmonės, anot jų, užsienka „Annunzio" - Tiesoj tai nelaimė Italijai - Vatikano reikšmė itin didelė. Tegul sau Popiežius aukštai myšlių galvą, bet šalia to visa Vatikano „marmuglia" ir tie tuomet išsižiojo, renovare omia in Christo, kų mulė Pijus X. Tik ar mums Popiežiaus amžiaus nevisi teisės pasiprieštaroti Evangelijai, Dievo Karalystei, kaip kad Benedikt XV, norįs pamėgdžioti Leonų XIII, labai tiesa ir aristokratiškai ir tautiniu požiūriu (Gerlach, Sauber, Talleski (tai ispanų pertraukė Raman.

L'Osservatore Romano
Rattristamento del Santo Padre per la Czarina e le Granduchesse di Russia

Alcuni giornali, di questi giorni, si sono pietosamente interessati alla sorte delle Granduchesse di Russia, nelle dolorose loro vicende, dagli splendori del trono alla prigionia.

Siamo in grado d'informare i nostri lettori, che il Santo Padre aveva già pensato di venire, nel modo a Lui possibile, in loro aiuto facendo dei passi molto pressanti e premurosi per la liberazione dell'ex Imperatrice di Russia e delle sue quattro figlie, domandando la loro libertà e il trasferimento fuori della Russia, impegnandosi anche, nella ipotesi, di sostenere le spese del loro decoroso mantenimento.

Si attende il risultato di questa nobilissima pratica che tanto onora e fa rifulgere la carità imparziale e paterna del Santo Padre.

"Eravamo quattro sorelle...,,

Fermi un istante, sul passato dei fatti e delle cose, gli acuti occhi della mente, un tenue, un mite episodio mi riappare: i due sovrani, giovani, belli, possenti, hanno lasciato il loro vasto e ricco imperio lontano, e sono venuti, nella gaia e ardente Parigi, a suggellare il patto della novissima alleanza. La impetuosa popolazione di Parigi è in preda a una delle sue tumultuanti gioie, essa che ha tanto sofferto dell'isolamento e dell'abbandono, essa che ha tanto bisogno di sentirsi secura in una salda amicizia, essa che vuol tutto dare, in cambio di affetto, di fede, di fedeltà. Lo czar e la czarina sono, adunque, acclamati da milioni di voci umane, nè Parigi, nè questa loro fantastica apparizione... ma, ecco, allo sportello della seconda vetrata, dietro quella imperiale, un incantevole piccolo viso appare alla folla: è una bimba di tre anni, dagli occhi azzurri, stellanti come quelli di suo padre Nicola, dai floridi ricci bruni; la folla la scovre: un nome, un nome, trascorre, di bocca in bocca, è la piccola Olga, è la granduchessa Olga, la primogenita dei due giovani sovrani di Russia, che essi hanno condotto seco, in Francia, è la loro piccina adorata e adorabile, la granduchessa Olga Nicolaievna, che è venuta, anch'essa, piccola piccola in Parigi, a confermare, in sua innocente puerilità, il patto supremo. E il popolo francese, subito, delira per questa innocente: ed ella, quasi comprende tutto il flutto di entusiasmo che si solleva sino a lei: ella che è figlia d'imperatore sa già, forse, che cosa sieno gli applausi e ride, alla folla, il suo vezzoso volto puerile: e, a un tratto, con le sue manine bianche, fuori dello sportello, ella risponde ai saluti, agli applausi, alle acclamazioni e le sue manine buttan baci alla gente, che vorrebbe portare in trionfo la vettura ove è Olga Nicolaievna. E, certo, nella memoria di costei che è, ora, una giovane donna, ventiquattrenne, deve essere rimasto il ricordo di questo squisito idillio, tra lei, piccina piccina, ma già granduchessa di Russia, e il popolo di Parigi, così gentile, così cavalleresco, così estremo nei suoi abbandoni di amore o di collera: i quattro lustri trascorsi, alla Corte di Russia, non avran cancellato dalla sua anima sensibile, il fre-

Il Tempo 11 Aug.

Le sorti della famiglia imperiale russa

L'Osservatore Romano di ieri sera pubblica:

« Alcuni giornali, di questi giorni, si sono pietosamente interessati alla sorte delle Granduchesse di Russia, nelle dolorose loro vicende, dagli splendori del trono alla prigionia.

« Siamo in grado di informare i nostri lettori, che il Santo Padre aveva già pensato di venire nel modo a Lui possibile, in loro aiuto, facendo dei passi molto pressanti e premurosi per la liberazione dell'ex imperatrice di Russia e delle sue quattro figlie, domandando la loro liberazione e il trasferimento fuori della Russia, impegnandosi anche, nella ipotesi della loro liberazione a sostenere le spese del loro decoroso mantenimento.

« Si attende il risultato di questa nobilissima pratica che tanto onora e fa rifulgere la carità serena ed imparziale del Santo Padre ».

Fra i giornali che si sono interessati alla sorte della famiglia imperiale russa, primo fu il Tempo. E noi siamo lieti che il Pontefice abbia interposta l'alta sua autorità per il conseguimento dello scopo pietoso.

Da altre informazioni risulterebbe che il governo dei Soviets non sarebbe alieno dall'aderire a queste sollecitazioni. Le granduchesse russe si ritirerebbero in Ispagna, di cui il Sovrano da lungo tempo dà opera ad alleviare i dolori della guerra.

Redazione

mito di gioia infantile che le aveva dato l'omaggio invincibile di tutto un popolo. Otto o dieci anni più tardi ancora una volta, l'imperatrice e la imperatrice di Russia erano vedute in Francia: erano ancora giovani, esili, ma già pensose, forse tristi: e non osarono, o non vollero venire in Parigi, per la terribile vita quotidiana, invitta paura di un attentato che aveva la czarina e si fermarono a Compiègne e il popolo francese, cioè il parigino, perchè quello, in verità, è il vero popolo francese, fu deluso nella sua aspettativa. Tutto in fredda e commossa cortesia. Tutto in Ove era, allora, Olga Nicolaievna, non più Olga? Ninno la rivide, e l'idillio non si rinnovò. L'idillio non si poteva rinnovare.

* * *

Olga, Maria, Tatiana, Anastasia, quattro figliuole, una dopo l'altra, concesse Iddio a Nicola, mentre, udesso, uno di essi, il padre, è già innanzi all'Eterno suo giudice ed esso non deve averlo trovato indegno, poichè l'imperatore Nicola fu debole ma fu buono e fedele ai suoi patti. Quattro figliuole, una più vezzosa dell'altra, quattro creature leggiadre, che erano, intorno ai loro genitori, come una ghirlanda di freschi fiori: quattro limpide sorgenti di bene, per i cuori assetati del padre e della madre: quattro gemme fulgenti nella corona dei Romanoff, che, più tardi, sarebbero andate a risplendere nelle corti straniere, ove le avrebbero condotte le giuste nozze con principi ortodossi, degni di un tanto connubio, e, quando, più tardi, nacque l'erede del trono, Alessio, la ghirlanda si serrò intorno a questo figliuolo, a questo fratello, e le quattro giovani Cheese concentrarono i loro affetti su questo gracile sempre malato fratello, mentre esse erano fiorenti di salute e di venustà. Per tutti i loro primi vehti anni, Olga, Maria, Tatiana e Anastasia han riconosciuto tutto ciò che può dare un'altissima nascita, un trono imperiale, un tenero affetto paterno e materno. la devozione di vecchi servi, la devozione di antichi amici. A un tratto, tutto questo è stato distrutto: e le quattro granduchesse di Russia, quattro bei fiori di casa Romanoff, le quattro belle giovani, sono state precipitate nell'infortunio politico, nella prigione di una fredda e oscura città di Siberia, negli stenti, nella miseria. Per un anno esse hanno vissuto a Tobolsk, con pochi abiti, con scarsa biancheria e han dovute, esse stesse, rattopparse le loro vesti e le loro camicie: per un anno, esse hanno avuto appena da mangiare, tanto da non poter saziare la loro fame giovanile: per un anno hanno battuto i denti dal freddo, in una povera casupola di terra e di legno. La descrizione della loro infelicissima vita, fatta da qualche testimone oculare, sui giornali francesi, stringeva il cuore. Ma, da questa primavera a questa estate, la condizione di queste sventuratissime quattro sorelle, è diventata anche più dura, più aspra, più insopportabile. La tremenda sorte umana si è accanita contro loro. Si seppe, per pochi giorni, che una di esse, più audace, più temeraria, la granduchessa Tatiana, era arrivata a fuggire, recandosi negli Stati Uniti: e ogni cuore ove alberghi la pietà del suo simile, se ne rallegrò. Ma non era vero: e, purtroppo, non poteva esser vero. Tatiana era, sempre, con i suoi genitori spodestati, col suo fratello malaticcio, morente, con le sue sorelle Olga, Maria e Anastasia, e cento volte più crudele ora, è diventata la loro condizione. Con umiltà e con fermezza, colui che fu l'imperatore della Russia e non era più che Nicola Romanoff, andò incontro alla morte, cui era preparato, da tempo, e, forse, la grande Ospite, ombra formidabile, non lasciò mai il suo fianco, in questi ultimi anni. Sono, adesso, orfane di padre, le quattro sorelle che furono granduchesse in Russia e sono, ora, quattro miserabili, battute dal dolore e dalla povertà. Quella grande allucinata, che è la loro madre, non è più un essere di questa terra: ella vive in uno stato di profonda assenza e, in verità, sempre ella fu un'assente, da che temette la morte per suo marito e per suo figlio. Si può dire che non abbiano più madre, le quattro sorelle. Il granduca Alessio è forse morto. Se è vivo, è malvivo. E non potrà tardare a sparire, questo malvivo, poichè su questa canna quasi spezzata si appunta, ancora, l'odio rivoluzionario.

* * *

E, allora, perchè qualcuno non pensa a salvare, queste quattro sorelle che conobbero la grandezza del trono imperiale, che tutte portarono, ma che hanno da vivere, ancora, tutta la loro vita? Olga, Maria, Tatiana, Anastasia, hanno fra diciannove e ventitre anni, non solo sono innocenti, ma sono innocue. Perchè qualcuno non le salva? Non ne ha, forse, qualcuno, il dovere del sangue? Il re d'Inghilterra era primo cugino dello czar Nicola: queste poverette sono sue nipoti prime: quanto potevette sono prime cugine dei suoi figliuoli: e perchè, per mezzo dei suoi ministri, dei suoi diplomatici, egli non chiede la loro grazia a Trotzky e a Lenin? L'imperatore di Germania era primo cugino dello czar Nicola: queste disgraziate fanciulle sono sue nipoti: sono cugine di quella sua figliuola Vittoria che egli adora come la luce dei suoi occhi. Perchè l'imperatore di Germania non s'impone al Governo bolscevico e ottiene che le quattro sorelle se ne vadano a vivere, in oscurità, ma tranquille, in un paesello della Danimarca, della Svizzera, dimenticate, ma tranquille, ormai? Non ha forse, qualcun altro, il dovere politico di scampare questi esseri, giovini e innocui? Il Presidente della Repubblica francese, di cui Nicola fu alleato costante e che non vuolle mai, nella sua fede all'alleanza, perchè non fa un passo per queste miserelle, che agonizzano di tristezze e di privazioni? E Wilson, il purissimo Wilson, il cultore dell'ideale, l'uomo che ha esaltato, in sè e nel suo popolo, tutti sentimenti di solidarietà umana, Wilson che non vede di mal occhio il governo rivoluzionario russo che anzi, sererebbe, spera, di attirarlo nell'orbita dell'Intesa, Wilson che è marito, che è padre, perchè non fa chiedere, al governo russo? E il sovrano che più ha sentito l'alto dovere di salvare le vite umane, colui che tante ne ha salvate, Alfonso, re di Spagna, il cui nome rifulgerà nella storia come luminare di bontà umana, come esempio a tanti altri monarchi, perchè Alfonso non tenta un altro miracolo, dopo tanti che ne ha fatti, cioè il miracolo di strappare alla rivoluzione russa, una preda di cui essa non sa che cosa farsi, poichè sono quattro orfane sventurate? E colui che non un momento riposa il suo spirito alacre, nel fervido desiderio di temprare col bene, con molto bene, con un grande bene, tutto il male della guerra, il Papa, perchè non muove i suoi nunzii, i suoi vescovi, perchè le quattro derelitte escano di prigione, escano di esilio, e vadano in un paese ignoto ma di libertà e di pace, a vivere ignotamente? La Chiesa ortodossa e anche chiesa di Cristo: e il Papa l'ama e la benedice, teneramente, anche se dissidente da Roma. Ah speriamo, sì, speriamo, che qualcuno di questi sovrani, di questi Capi di Stato, di questi Capi spirituali, provi la immensa pietà che noi proviamo, che la folla sconosciuta cui noi apparteniamo, prova con noi, per le quattro sorelle cui fu ucciso il padre, cui è, forse, morto il fratello unico, che hanno una madre folle e che a venti anni, non desiderano che la morte... Il diritto di vivere, per chi non chiese di nascere, per chi non ebbe colpa, per chi non può nuocere più a nessuno, il diritto di vivere per Olga, Maria, Tatiana e Anastasia Romanoff!

Matilde Serao

La S. Sede e la questione polacca

Dichiarazioni del deputato polacco Zamorski

Corriere d'Italia 12 Ag. 1918.

La missione di Mons. Ratti è stata accolta con eguale simpatia e fiducia dai più autorevoli esuli polacchi; tra i quali si professore Giovanni Zamorski, deputato di Varsonol al parlamento austriaco, il più fervente ed autorevole rappresentante del partito cristiano popolare in Galizia, una delle menti più colte e chiaroveggenti tra quante ne contano i fuorusciti slavi dell'Austria che le vicende della guerra hanno sospinti verso i paesi alleati.

Il deputato Zamorski ha concesso al giornale *L'Azione* un'intervista che in gran parte riproduciamo:

« Ottimamente — ha detto il prof. Zamorski — penso il Vaticano deliberando di mandare direttamente in Polonia un suo le condizioni della mia patria e ritrarne inviato, col compito, suppongo, di studiare quei consigli che possono giovare alla più felice soluzione del nostro problema nazionale. Il Santo Padre nella sua nota del 1. agosto 1018, si fece promotore della causa polacca presso i governi d'Europa e con l'incarico dato a Mons. Ratti, Egli ha dimostrato di non ritenere più sufficiente al compimento del grave impegno il consiglio degli antichi informatori della diplomazia vaticana ».

— Come sarà accolta in Polonia la missione di Mons. Ratti?

« Non esito a rispondere: ottimamente. Convien ricordare che la diplomazia vaticana si trova ad avere, nei riguardi della Polonia, dei precedenti storici favorevolissimi. Il Papa, come sovrano politico, nel secolo XVIII, durante cioè le tre spartizioni, non riconobbe mai formalmente lo smembramento del regno di Polonia. Giuridicamente, dunque, la Polonia può essere considerata dal Vaticano come un corpo morale unico: ed infatti il Papa ha potuto avviare il proprio legato all'episcopato polacco senza tener conto delle suddivisioni politiche a cui i suoi membri sono sottoposti, e ciò senza sollevare dei conflitti diplomatici preliminari. Questa considerazione della Polonia come un corpo morale unico ha valore, s'intende, non soltanto rispetto alle antiche spartizioni, ma anche rispetto alle formazioni recenti degli imperi centrali in una parte della Polonia già russa. Per noi polacchi, il rispetto di questa formalità equivale ad un riconoscimento implicito del nostro diritto all'unità nazionale, nella maggior accezione del termine ».

— Ma Mons. Ratti ha un compito limitato alle sole questioni religiose ed ecclesiastiche con l'espresso divieto di immischiarsi in questioni politiche. Come dunque i Polacchi possono avere in tale conto la missione del Papa?

« In Polonia — ha risposto il nostro interlocutore — è impossibile una separazione netta tra le questioni politico-nazionali e questioni religiose ecclesiastiche, appunto perchè nel nostro paese la unità religiosa è tradizionalmente il solo vincolo legale che tiene compatta, nonostante gli smembramenti politici, la coscienza nazionale dei Polacchi. Nella parte soggetta alla Russia, a « russificazione » delle terre polacche era, sul cuore con la propaganda ortodossa, come nella parte soggetta alla Prussia, l'« insmembramento » era intimo con la propaganda luterana. Perciò nel sentimento del popolo polacco non si può scindere la difesa della propria religiosità cattolica, dalla difesa dei propri diritti nazionali. In Polonia non è perciò raro il caso di sentire un laico che si dica cattolico per dirsi polacco, o che intenda di dirsi polacco soltanto col professarsi cattolico. L'abile diplomatia di un prelato romano può benissimo persuadere di poter prescindere da questa identità ma nel rendersi conto delle atroci sofferenze subite dal mio popolo, durante un secolo e mezzo, per difendere insieme la fede della propria Patria, nessuna intelligenza retta potrà esimersi dal considerare con eguale interesse e simpatia la interdipendenza delle due questioni, nazionale e religiosa.

« Forse anche Mons. Ratti si troverà a dove dubitare, come tanti altri prelati romani prima di lui, che nel cattolicismo Polonia siamo soltanto Polacchi. Ma, sul posto, egli potrà assicurare quel che, invece, vedranno di nel loro cattolicesimo e i luterani, per i quali noi siamo soltanto Cattolici. Perchè il governo russo, volendo distruggere il polonismo e per mezzi della bianca e piccola Russia, ha voluto distruggere la Polonia propriamente detta, sopprimendo la Chiesa e il clero di rito unito-cattolico. I Prussiani poi colonizzano le terre polacche con elementi luterani, e ciò riescono a dare al paese un aspetto tedesco.

« Ora, Mons. Ratti, pur proponendosi di studiare soltanto le questioni ecclesiastiche e religiose, sarà costretto a studiare dei pe[illegible] tutte le questioni politiche a cui sono tradizionalmente connesse, e comprenderà, facilmente, che senza l'unità e l'indipendenza nazionale polacca non è possibile la difesa della tradizione e dell'unità cattolica della Polonia, minacciata seriamente dall'anarchia ortodossa e dall'invasione luterana. Non si può dimenticare che, nel famoso discorso tenuto a Marienburg, Guglielmo II, proclamando la propria infinitezza verso il cattolicismo, si riferì particolarmente al cattolicismo polacco, simpatico dal polonismo »: come già vi si riferì Bismarck, alla fonte del « Kulturkampf ».

— Quali problemi particolari dovrà affrontare in primo luogo Mons. Ratti?

« In Polonia, ha osservato lo Zamorski, vi sono numerose diocesi senza Vescovo. Si tratta dunque di ottenere la nomina dei titolari da parte degli imperi occupanti, e tale nomina non può non cadere sopra elementi del clero polacco. Vi sono poi dei vastissimi paesi misto-russi e bianco-russi, dove il numero dei cattolici di rito romano è scarsissimo, e dove, sotto gli zar, le diocesi o furono soppresse o rimasero per sempre sprovviste del loro Vescovo. Qui occorre ripristinare il numero delle diocesi cattolico-romane e provvedere alla nomina dei Vescovi, scegliendoli come nel caso precedente, dal clero polacco non si sottrasse neppure il governo russo, tanto che o rifiutava le nomine o sceglieva gli elementi più deficienti di carattere e di intelligenza. Nonostante ciò, si può dire che *nessuno* di questi Vescovi è riuscito ad accordarsi completamente col governo, e i più furono espulsi dalla diocesi. Conosco dodici diocesi in queste condizioni, in cui, dall'occupazione russa, nessun Vescovo è morto in sede.

« Nella Polonia prussiana il compito di Mons. Ratti sarà molto più difficile che nelle altre parti, perchè il governo tedesco non nermetterà così facilmente ad un delegato del Papa di intromettersi nelle faccende della Prussia. In Italia poco si conosce questa istintiva intolleranza prussiana. I Prussiani i Vescovi sono da molti anni tedeschi, benchè i cattolici sieno in maggioranza polacchi. Anche i parroci sono di preferenza tedeschi, e di essi si può dire che « germanizzano » la popolazione per mezzo, e, stavi per dire, a spese della Chiesa cattolica. Lo stesso fatto accade nelle diocesi di Pelplino, di Ermeland, ecc., cioè in tutta la Pomerania settentrionale e in tutta la Prussia orientale occidentale, dove i Capitoli e i Seminarii sono già da anni tedeschizzati, quantunque che i fedeli sieno in maggioranza polacchi. In Prussia la legge scolastica vieta ai parroci l'insegnamento della religione nelle Scuole; tale insegnamento viene dunque impartito dai maestri laici, che assolutamente peggio un esame di catechismo. L'efficacia religiosa di questo insegnamento è nulla. Già i bambini polacchi, poco o male conoscendo la lingua tedesca, non possono che apprendere il catechismo meccanicamente quando, come si fa nelle scuole, sono costretti ad impararlo in tedesco. Perciò la morale del nostro popolo nella Polonia prussiana non ha più altra base che la semplice tradizione famigliare, mancandole ogni sussidio di cultura religiosa. Infatti, in queste provincie sgretolato, si nota una progressiva e sempre più sensibile diminuzione

dell'influenza cattolica in tutti i rapporti sociali.»

Che cosa può fare la S. Sede contro questo stato di cose?

«A dire il vero, risponde il deputato, finchè i tedeschi si considerano vincitori, la Santa Sede potrà poco o nulla. Ma ciò le farà interessi maggiormente il pericolo che i suoi fedeli correrebbero in Polonia se altrove la Germania dovesse ritenersi in pace senza interessi del Cattolicismo, contro l'invadente cultura luterana dei Prussiani, che la Polonia tutte le sue provincie indipendenza ed unità di destini ed unità non è concepibile che il Cattolicismo possa godere del diritto di eguaglianza con altri culti, perchè l'ortodossia politica degli Stati, sono per natura intolleranti, e la forma democratica e aristocratica del governo di ben poco affranchi questo pericolo di intolleranza. Tanto il russo quanto il prussiano possono essere magari atei, ma non cessano per questo di essere anticattolici.

Leggemmo, a questo proposito la coraggiosa protesta del deputato polacco Korfanty al Reichstag, pronunciata il 5 luglio scorso. «Non vi è più, egli ha detto, fulcro di sacro in Polonia per le autorità tedesche occupanti.

Due settimane fa il più alto dignitario della Chiesa Cattolica in Lituania, Mons. Michalkiewicz, fu arrestato dai soldati tedeschi e deportato a Marienbach in Germania, per aver difeso i diritti della nostra Chiesa e del nostro popolo di fronte agli eccessi dei tedeschi.

I suoi predecessori furono deportati da Vilna in Siberia dagli sgherri dello Zar: oggi fanno lo stesso i soldati del Kaiser.

«Invece la Polonia, cattolica, vanta una addirittura tradizione di tolleranza religiosa. Nel secolo XVI, nella conferenza di Kolkoff, mentre tutta l'Europa era insanguinata dal fanatismo e dall'intolleranza, la Polonia sanciva il principio della libertà dei culti. E che questo principio sia stato applicato fedelmente, lo prova il fatto che durante la nostra indipendenza ortodossi, calvinisti e luterani poterono sempre occupare le più alte cariche dello Stato e della milizia alla pari coi cattolici.

D'altra parte il cattolicismo si è esteso ad est dell'Europa e vi si è mantenuto soltanto dentro i limiti delle frontiere polacche. E dovunque esso è giunto, in pace religiosa ha regnato, nonostante la presenza di altri culti. La base dunque dell'espansione cattolica in quella parte dell'Europa è la Polonia unita e libera. Le speranze fondate sul cattolicismo di rito greco, o uniata di Galizia, che potesse guadagnare all'influenza di Roma gli Ucraini, o liberi e federati con la Russia, sono ormai tramontate. Questa idea, del resto, è schiettamente polacca, e senza l'impronta del Cattolicismo polacco non avrebbe prodotto altro effetto che quello di separare gli stessi uniati da Roma per riunirli agli ortodossi. Anche per questa considerazione la S. Sede deve sostenere, con tutta la propria influenza, l'unità e l'indipendenza polacca».

Ma la S. Sede non potrebbe vagheggiare per proprio conto la soluzione cosidetta austro-polacca?

Questa soluzione, ha risposto il deputato polacco, dal punto di vista cattolico ha un vizio fondamentale: implica la rinuncia delle provincie soggette alla Prussia che sarebbero abbandonate irreparabilmente alla influenza del luteranesimo. Inoltre, se è vero che la S. Sede miri ad estendere la propria influenza sui cattolici ucraini, questa influenza mancherebbe del suo naturale fondamento se la Polonia, impiccolita secondo il concetto austriaco, dovrà subire, per forza, l'influenza della Germania, rispetto che il cattolicismo uniata si va gradualmente disfacendo in senso ortodosso. L'Austria, per proprio conto, ha tutto l'interesse a favorire ogni mortificazione della Polonia, e a non annetterseia se non dentro quei limiti, oltre i quali tedeschi e magiari non potrebbero più sopraffare i polacchi. La prova di questa tendenza austriaca si ha nello stesso trattato di Brest-Litowski, col quale l'Austria ha ceduto all'Ucraina ortodossa il «passo dei martiri» polacchi (Polaczka e Chyrow) promettendo subito alla stessa Ucraina la Galizia Orientale, ove sono 3 milioni e 600 mila cattolici romani e 3 milioni e 800 mila cattolici uniati, ma totalmente alzati gli uni contro gli altri dal governo austriaco, che certamente, dopo l'unione all'Ucraina, gli uniati ucraini si faranno ortodossi pur di difendersi dai romani polacchi.

A parte queste preoccupazioni, io sono certo che se la S. Sede vorrà applicare alla questione polacca il principio già espresso nella Nota del Papa per la pace, che cioè i popoli hanno il diritto di far valere presso i governi le loro aspirazioni nazionali, troverà il popolo polacco, e con esso tutto il popolo polacco e tutte le organizzazioni popolare cattoliche, unanimi nel reclamare l'unità e l'indipendenza della Patria.

Siedzi Salezja „Loppa" tyrzyświeria (Warszawska polska)
Ten Lai „tokumpaeky" pater Stanisław Jaje pasiwo
Kiedy Sarmio „Karpotra xiędz Dzabot Boleść do miniba?
„Kur Kay Bogdan Leja „do pmorski" – i Kuriej Jo nejej.
Krapiński. Tejdatteg Kum. Mitkowski „Władamey Rkaoje
Krewnoka Pitarra – „ Tiż nelawes" Jaki was. Ty wzdy
nieco Sirice „ja tur my rekt polskiej. Szba.
Kiamek Jamieczki Jakoni Lapé mine, kad mane prizadey
wzdati Kugrtka Ir Stanisława Darzyeg – kuguje aut
Franey „gotó pucéan dangs Czami Krewnoka Jaskeczyaike „i
Kai Labai gesa – pinai Cebeuskié, Kutam Labai gorai sa Ky
Sratnekejis" – Teiji – gorei pader Kan Kiey pastalsa
Kkutymey Krewnoey dega Jan cena priegkedan, kek
ey Kapelano Klotcaks cieg i Garzyeg najeiku. Kegu
Jan dekta Corba Masinskij ekc. ar nieko nebereiu
Taigi „ja pag Kaij Tiskeczaike, Kaip tig mane Kerti-ma
ir dai Dabiska pasiutimu, patarkiant dar karta
jag gerai ciesis padarys nekiriat Jamiczoskia
= Tai bova pasiutusia pamiszej. Sirai iseds Jarasey
ir priegkandey, pinai kalaja nieko sakydama, ty krosta
o lesys, kredy ja be gesiem".–

Nuolaty kalijosi su Jarosiue – ir pats prisidatimi, kad Jarasey
ir priegkandey ir varé. Negaledami nieko padaryti per dar
maj – užgardino kad kaips Austrijay paraldiniy ijvaj
i Spanijq (didesné dalis prigkandzijos Austrijokai). Netikiat
savo galei dave 500 lyey ir viek tiek nedaley, kad
isleisty – tik isijo.
Kaips leukai pasiuigy miesto per Kaledy Jamiczoskis dave
rekuoneny „Manesa" – Damikaviciny Keikei, kam jam
gidoka per portieng ir tik 8 lyey. – Per Velyky
Kastka Salezja Repertaje dalinejo po lonyny. Jaro-
sieie tagrazinu Jaugi nesakti elgeta

L. Ch.

Carmelo [illegible]
14. 9. 1915.

Nasz Łaskawy Ojcze!

Żal i boleść ściska moje serce na samo wspomnienie. Jesiony bez wątpienia krwawo za śmierci jego siostrze naszemu niedobałkowi. Nie będę się tłomaczyć w zdjęcie jego ponieważ sama niewiem kto prawdziwie na karę zasłużył. Czy siostra Annunziata czy nasza Klarcia czy też kto inny, nasza wina!

W tych dniach u nas było wiele zmian nowych. Nowa przełożona objęła swój urząd, a ja siedzę i odpoczywam w kącie 12-o Września byliśmy u Ojca Świętego, abyśmy osobiście i prywatne błogosławieństwo wieczne otrzymali. Zalecono klauzurę papieską u nas. Dzisiaj wstępujemy na dziesięciodniowe rekolekcye, aby zacząć nowe i święte życie!!

Ab. Zacny i Święty Nasz Ojczulku proszę się za nas pomodlić abyśmy godnie mogły odpowiedzieć łasce Bożej. Najpokorniej przepraszam Łaskawego i Ukochanego Ojczulka za wszystko. Całuje Jego Stópki i rączki z głębokim szacunkiem i wdzięcznością. Pozdrawiam Ukochaną pannę Barbarkę. Proszę o modlitwę za nowicjuszkę

pokorne dziecko
Siostra Zofia Kamedułka bosa
niegodna

wdzięczna Łaskawej Mianowania

per Velykas padarė „Święcone" — mažas neapraše
Janiševskis, tarsi Pilotas, kad nusimazgoti rankas
ekspediciją paliko du bilietu (z pourikozowaniem)
man ir Barbarai — o paskui gyrėsi — A ja bytem ant Kilno, kur mano
„u Księdza" — a pan wiesz, atsakiau, kad Pilotas
didžiojo Pėtnyčioje nusimazgojo rankas — o Tamsta
per Velykas — Co to znaczy, paklausė? Tamsta
jeį supranti.

Šv. Stanislovo atlaidas konkolacan Janiševskij
apšvaitan — oficiališkai. O kad Tamsta Skirmantų
pakviestumei — Skirmanta? Jisai pas mane ne
buvo — tai nori kad aš eičiau veržčiau pas jį — bešir-
dyčia altara — kas nori galiciti.

Sesutra Valera tyčiojosi iš Jaroslavo ir Bal-
binos. A cóż to tak wystrojone? Juk atlaidas Šv. Stanislovo — Taip, atsakė šypsodama-
si (ir tai viliodama)

Kuomet Koreneckiu parodžiau prieglaudą — kuo
tik Sesutra Valera" — Janiševskij padarė
man istoriją — potam gyrėsi Jaroslavui kad man
uždraudė lankytis prieglaudoje.

Apsirgus Viktorijai — ~~nev~~ siuntė kunigą iš prieške-
lių, kad jį išklausytų išpažinties, o iš Kamplėlės, kad
aleistų su Venčiavičių — bet tik ne ašiau. (Mažrukova
nepatyko antkapiaucas — Vėliau reikia pridirbti
man keblumų — o antra Viktorija savo akys
malonie turi pinigus — darį gėrdėti kad kuo-
met tai išlošusi Austrijų loterijoje. Reikia tuos
pinigus suprieblti — žino Stanislovas — klerikas —
tam uždraudė lankyti Viktoriją. Žino Magrieta
(tarnaitė tenkė) tą laiko prieglaudoje, neleidžiant
vergauti — reikia mat pinigų dabuoti. —

NB pirma dieną ale-
prie į Šv. Stanislava
Sesutra Valera — atsivirto
ant kelio, kur mano
sėdėta — klausė Pi-
jus — kilno sėdi bal-
kapas —

Ad Capellano — Ar ji-
sai italas paklausė
— No, è un. Litvano
(Vėliau mano pijuj-
kočia tai perdilinkas
bet kvailas turi
kaprizmus)

S. S. 13-IX-1918 — Netoli tejybei, šiandien kalbėjau su ruskiu iš prieglaudos,
jis manęs klausė ar Sesutra Tiškevyčaitė iš grafų, taip
kad jam pasakojo Janiševskij. Nežinau — atsakiau — yra Tiškevyčių ir ne
grafų. — А я её спросил. Она сказала, что она из Польши, но
похожа до не одна, есть русская, прусская и Австрийская — из
русской Польши отвечала, и уклонилась от разговора. Не
видимому она со мной до откровенности.
Другой раз спросите ее из какой она
и вы можете узнать про её „delle pelle".

Lenjan pijanu trobij za lanke Babkine. Jej novele imati
vlubo za Hanuševo pripovijesje. Malorka zgovoralna za-
dika. in zanesenskih prosian hipanic - kotan, Fiatka
Salosa "pestole „velo"- Toje gordi cina, by tik s'lovi-
ke dusta Kampotelei skelanaj, one vieu. Tromet
gocenitki Rafaeli, Steicaria trotij do varate - da ne-
morej daryt. reblumy Mustyparci. Dary Vasi-
ne dlje jag mane za savo mudaka prestyri
pola cenjti jag - kavo pradejo rane. da ana
reenej exalta, kotan pentaenskan kaska, neda
jo mudaka Babkina Vei „Siratu" Tuneli, Vitka
vita.

Jej Tistevgaite ar velej tik izbegnis in Kniainy na
storija za praucevate - gavena audka a Bona

2 Sett. 1918 - Ludo a pamulky za Pandolfo no izgleja za Kolisanto kunjegaka [illegible] ...

N3 In lui o mortua tamica dei lovero ...
Sagendole esemplare.

Tore Romano.

Funeralia

Lunedì prossimo 2 settembre nella chiesa di San Pantaleo, verrà celebrato a cura degli amici romani, un funerale in suffragio del sacerdote polacco D. Giuseppe Azbiewicz, teste defunto.

In fama di [illegible]

Funerali in memoria di Don G. Azbievicz

Tutti i Polacchi residenti a Roma sono pregati d'intervenire ai funerali che domani 2 settembre, alle ore 10,30, saranno celebrati nella chiesa di S. Pantaleo in suffragio di D. Giuseppe Azbievicz, loro connazionale, morto il 7 giugno u. s.

Tali funerali sono dovuti alla iniziativa di un gruppo di romani amici dell'estinto che in Roma visse per circa 10 anni, guadagnandosi, con le sue rare doti, la stima e l'affetto di quanti lo conobbero.

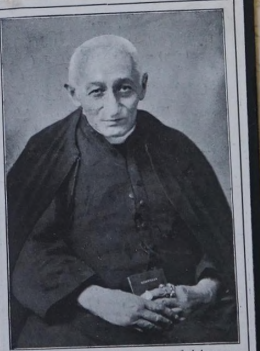

« Mettiti dunque da buono e fedel servo « di Cristo, a portare virilmente la croce del « tuo Signore, per amor tuo Crocifisso ».

Imit. Chr., Lib. II, Cap. 12.

„Curatio autem funeris, conditio sepulturae, pompa exequiarum, magis sunt vivorum solatia, quam subsidia mortuorum."

(S. Augustinus „De vita christiana")

Koki kvaila tėja pamaldų reng[ė]jai daviau įtėmy vietų
žodžių. Mes kuomi su velionia prieš jo mirtį kalbėjau,
Aišku norėjau įtėmyt paroodyti koki jis krikščionis ir kaip
ašen žiūrėu į tą tiesą, pamaldos, per kurią tarėjo dar
kartą vieti Romoje aikštėn mų pražų"
Paminėdą skaitė [illegible] p. Ignatavič praneškimas
— ir pasi[illegible] jo vietų žodžių, kų velionis triumfui prieš mir-
tį sakė — to Kristaus, to baisiojo realoriaus
ir Teisėjaus pasi[illegible] apaštalų [illegible] visų [illegible] Ro-
mėje. Aišku į tam tikrą kunigams gardų rėžėsi norėtų
mane ir Kosciuška. Pasiskaitė [illegible] dėkų ——
Iš Prisikėlėlių įsteigė Kaišiadorių 2-ų IX-1918.
Lietuvių ir Lenkų gyv. Naumiesčio pavieto. ——

Gli stabilimenti tipografici ...

„Il Piccolo"

„Il Popolo Romano" 15 Agosto 1918. N 2

418

Italia Settentrionale

Milano, 14 — *Il biglietto tramviario a 20 centesimi*. Prossimamente il prezzo del biglietto della corsa tramviaria nell'orario normale e nel perimetro della città, già aumentato da 10 a 15 cent., sarà portato a 20 cent.

Torino, 14 — (ermon) *A rappresentante delle Cooperative nel Consorzio degli approvvigionamenti*, è stato eletto, alla Camera del Lavoro, con voti 45 su 81 il cav. Giovanni Zaccone, consigliere comunale cattolico, la cui candidatura fu validamente sostenuta dalle Cooperative di parte costituzionale.

Il cadidato socialista Amedeo Vela raccolse 35 voti.

Il fiasco della Lega nazionale socialista, organizzatrice delle elezioni per la nomina suddetta, è commentatissimo.

Il Vescovo di campo Mons. Bartolomasi ha impartito, nella Cappella del Seminario Metropolitano, i Sacramenti, del Battesimo e della Cresima al valoroso capitano di fanteria Italo Bargoni, già ferito in battaglia e decorato della medaglia al valore, pronunziando una patriottica allocuzione.

Per la Cresima funse da padrino il conte Frigerio, comandante del reparto della R. Marina, che ha sede nel nostro Seminario.

I FUNERALI DEL GEN. MAINONI.

Kvaili lenkai, džiaugėsi sulaukę Ratti Šv. Tėvo delegato, kad tarsi antroji Dvasia Šv. išmokys juos geriau tikėti ir Dievą mylėti ... Kaip lietuviai sugadina Vainyškiai(?), kad tik „Ratti" apleistų Italiją mokindamas savuosius kaip reikia tikėti ... o dar geriau, lai-gi Roma, vietoj vadžioti kitus už nosies, paprašytų, kad mes, šiems reikalams delegatus, kas juos mokytų.

Kur gėdą dėjai(?) dagtaj(?), kad tvirčiausi kareivių — dar nekrikštyti(?). Varšavos, Plocko diocezijos(?) į Rusų kariuomenę kareivių dar neatlikusių pirmos išpažinties ... Italai pralenkė lenkus. Kun. Dobužinskis rašė man iš Amerikos, kad lenkai ėsant pakviestu atlaikyti lygiai italą, tačiau pristerėjo(?) jį krikštyti ... Su vobių(?) Roma, [illegible] kaip visokias jos nepasirodo. Nevelta Pijus IX dar Vilspataujant(?), neleido pravesti geležinkelio Roman — vos tik leido padaryti į Fraskati.

---

15 Agosto Bažnyčioje S. Maria in Aracoeli, išėjęs profesijoną, ir po metų novicijato tapau Šv. Pranciškaus tretininku. Pranciškonų labai man patiko. Skaitant Dante radau, kad metų prieš kentė kaklinių(?) Romoje, kolei įdėjo savo ženklą. Taip jau čia mano įkyrėjo, kad savo parapijų tiek [illegible] niekad nieko nepraeiti(?) Romoj (Vatikano). Ačiū visą amžį nebuvau, ... į pagarbą — o [illegible] man jį savo [illegible]. Duokim „Cameriere di S. Santità". — Visą dienų mano pakyrė, Pijus X patvirtino — o Benediktas neatšaukino(?) ačiū [illegible] sunkių junginių. Tega sau [illegible] — aptiekai(?). Nunai man jau neteisinga(?). Jaigu [illegible] ir užtvirtyta — ačiū padėkavoju: Toz pat padaryčiau ir Karaliui, karta jau atitiko(?) [illegible] man Seimų Kapitula — kaip man 1914 m. Kalbėjo [illegible] Karalaičiui.

Harvai, kike gna hor "pasanyetau aŭu, Bino reikeja mane
traukti į Rumunijos karuomenės atvykio reikalus. Ngadavė
to progos melavau Antonovui ir Cerp o vėliau apsod-
ino Kotiliauskui Rumunijos karaliaus Nikalojaus ir ka-
raivės Elenos — Ji ten yra persenusi, nes ji pastoviai
gyvenusi Rumunijoje. Ji ten yra gimusi, ir ten gyvena
ir dabar" todėl pranešimo.
Prancūzų pasiuntinio nemėgsti man apie gyvenimą
Rumunijoje — patarė duoti autorius dvejoms
dienoms. Bevau jau dvejas parėjau kad
manęs ištrūkta iš Neapolio.
Dvi dienos vėliau. 1918 Rugsėjo

Il diario dell'ex-czar Nicola

Come fu decisa l'abdicazione

Zurigo, 16 sera.

(M.) — Il giornale russo *Isvestia* comincia la pubblicazione dei brani del diario dell'ex-czar Nicola, riproducendo alcune note scritte da lui nelle ultime ore di regno.

Il 15 marzo Nicola, che da quattro ore viaggiava sul treno imperiale in attesa degli eventi, scriveva: «Stamane venne Russky e mi lesse la sua conversazione telefonica con Rodzianko. Secondo la sua opinione, la situazione a Pietrogrado è tale che un ministero parlamentare sarebbe impotente ad effettuare la più piccola riforma. Il partito socialista incorporato nel Soviet essendo contrario a tale combinazione, la mia abdicazione è necessaria. Russky trasmise il risultato della nostra conversazione al quartiere generale e Alexieff la comunicò ai diversi comandanti. Alle 12.30 arrivarono le risposte il cui contenuto essenziale era in sostanza questo: in nome della salvezza della Russia e dell'esercito, per mantenere la tranquillità al fronte, la rinuncia al trono è necessaria. Approval.

Verso sera giunsero da Pietrogrado Gueschoff e Schulzin con i quali mi intrattenni a conversare e ai quali rimisi il manifesto sulla mia abdicazione. All'una di notte sono partito da Pskoff convinto di essere un uomo finito e che tutto intorno a me era tradimento, vile e inganno.

→ „Il Tempo" — 18 d. 1918

Tėsa pasakė vokiečių kalbėjusi apie jį baisu viskų griaudžiusių ir melagingų.
Nekentė nuo Nikalojaus II kaip caro — negalima ji smerkti kaipo moters. Buvo gerų širdį, vyrų ir tėvynės...
Viską jo gyvenimo vidurkį — gavo iš savo dienoraščio, nuo jaunų dienų iki paskutinės. Jei tau įdomu — perskaitysi!!! Ir užrašuose apie caravą, ką Carui abdikuojant ir nuvažiuojant atgal į Pskovą Gačkovo stotį užrašė Nikalojus — užrašė jau Alexejevą ant nuo revoliucijos ir nuvertimo dar nekentė — ot jaus ir allons enfants!...

Areštavimas Lietuvių Vyriausios Tarybos Rusijoje.

Kaip jau yra visiems turbūt žinoma, kad Voronežo atsitiko labai liūdnas atsitikimas: tapo suareštuoti kai-kurie I. V. Tarybos Rusijoje nariai. Iš kas šiuomi aiškiausia, kad juos areštavo lietuviai mokytojai Bendorius (eravičius), V. Griškelis ir Valiukas (Bolševikai). Areštavimas atsitikimas susijudino visus Voronežo lietuvius, kurie jautė, ko jie nustojo suareštavus I. V. Tarybą. Daugybė visokių gandų ėjo tarpe Voronežo tremtinių. Visi nekantriai laukė susirinkimo.

Ir štai vasario 27 d. įvyko Voronežo lietuvių tremtinių susirinkimas. Žmonių buvo prisigrūdusi pilnutėlė salė, nes manė bus kalbama dėl areštavimo Tarybos. Iš susirinkusių veidų buvo matyti, kad kiekvieno sieloje persyvenami ir tinkamai apvertinami tie smūgiai.

Lietuvių visuomenei.

—s—

Be to, kas pasakyta Lietuvių Vyriausios Tarybos Rusijoje pranešime vasario 26 d., mes žemiau pasirašiusieji Lietuvių Vyr. Tarybos Rusijoje nariai laikome savo pareiga dar štai ką pranešti:

I. Voroneže Vojenno-administrativnyj otdielo orderiais areštuota Lietuvių V. Tarybos Rusijoje nariai: vasario 26 d. vakare vice-pirmininkas Mykolas Sleževičius ir kun. Julijonas Jasienskis; vasario 27 d. vice-pirmininkas Martynas Yčas ir kandidatas gydytojas Elizėjus. Draugelis; vasario 28 d. kandidatai: gimnazijos mokytojas Zigmas Žemaitis ir „Saulės" kursų vedėjas Juozas Vokietaitis; kovo 1 dieną kun. Pranas Penkauskis. Tuo pat metu dar suareštuota Lietuvių V. Tarybos R. ižd. skyriaus vedėjo padėjėjas Liudas Daukša ir atsitiktinai prie arešto buvęs dailininkas Adomas Varnas.

II. Del minėtųjų atsitikimų turime pasakyti: 1) Lietuvių Vyriausios Tarybos Rusijoje darbas sustabdytas, koi didelė dalis jos narių liko bus palaista iš kalėjimo; 2) kad neišeitų nesusipratimų, mes visus asmens ir liūdymus su M. Sleževičiaus ir L. Noreikos parašais laikytį netikrais, nes minėtųjų liūdymų blankai nėra Tarybos žinioje; 3) auką ir šiąp pinigų Lietuvių Vyriausios Tarybos adresu tuo tarpu prašome nesiųsti.

J. Bagdonas,
Kun. E. Paulėlė,
Vyt. Petrulis,
B. Skipitis.

Kovo 9 d. 1918 m.

„Vasag, 24(11) Kovo-1918
Petrapylyje

Vakar gavau Jūsų laišką „Vado" nesmulkų, kuriuo tris mėnesius laikai nuduodamas pamalęs, kad darbuotiesi Lietuvai gyvuojant, kad gražia teisybe perstačiau dėl taikos ir nurodžiau dar atsiteisinimą, kad tai yra teisybė meilė, apie kurią dar 5 d. kovo jūsų laikraštyje „Darbininkas" kalbėjo Jūsų redaktorius Stroikis, kad demokratiškų srovių atstovai pagarsėjusiame Petrapylyje suvažiavime, kuriame dalyvavo ir mano [illegible] ...

Tik va sykiu, gavau dar vieną numerį Jūsų liūdną žinią, kad lietuvių tautos bolševikų areštuoti Vilniaus Bolševų vykdomojo komiteto, kaip aiškiai lietuvių gimnazijos ir augštojo jaunimo. Kad ir žinojau apie šitą faktą iš Amerikos laikraščių — vėgi areštavimą Yčo vardu į mane įspūdį padarė. Šita tau vyrai laikosi tremtiniams Rusijoje, visų šalininkų priešlaudų ir monopolių ir kitų, kaipo padėkų tau rungių ji siuntė kalėjiman — ir kų padarė lietuviai. Ar tai ne išdyvų darbai, ar ne parašai jos apaštalo su Kristum .... Taip tai apreiškyla mano jaunumenės. Taigi tuojaus dar parašysiu broširėlį — Bolševikai — ar aš kitaip „Bedai ir Didžerminai" — o tuomi [illegible] gal atkrypsi Lietuvą sutrypusi į savo degesių. Nenuimk nuo jos galvų amžino prakeikimo... Tegu vaikai atsiverstų ir toliau pent darbuotuosi Lietuvos gerovei — kaip kad pasiuntinys Kunigų Konzistorijos — kun. Juozo Al. Kalkščiaus ir Kauno Tarybos — eidamas pasiuntinio pareigose.

1918 m. gegužės 1 d. buvau išvažiavęs iš Petrapylio, kur aš užtikau, kam jo užtikama Bolševikų dėlei — Konzistoriaus, manęs buvo Rusijoje vidurinėlių specialistas, ir Jure Canonico"

413.

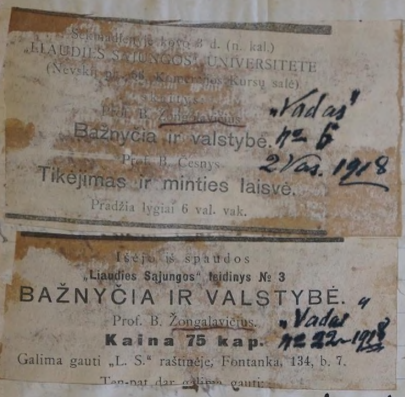
Šeštadienį, [illegible] d. (n. kal.)
„LIAUDIES SĄJUNGOS" UNIVERSITETE
(Nevskio pr. 88, Kareivinių Kursų salėj)
Skaitys
Prof. B. Žongalavičius.
Bažnyčia ir valstybė.
Prof. B. Česnys.
Tikėjimas ir minties laisvė.
Pradžia lygiai 6 val. vak.

Išėjo iš spaudos
„Liaudies Sąjungos" leidinys № 3
BAŽNYČIA IR VALSTYBĖ.
Prof. B. Žongalavičius.
Kaina 75 kap.
Galima gauti „L. S." raštinėje, Fontanka, 134, b. 7.
Taip pat dar [illegible] gauti.

Šitoj išrašoj kaip tik mūsų jau Žongalavičių ir vėl paskaita lietuviu.

Šito klausyt atėjau ir aš, kadangi ir skelbiamoje, prie sąrašo lietuviu ir buvo pažymėtas vietinio kad apvaikščiojant dešimt XIII - os metų vyskupystės jubilėjų buvo leista padaryti atskaitą ir lietuviu kalbėjo, kaip buvo leista ir Žongolas skaitė.

Čia sugrįžęs Kaunon ir pamatęs vyskupo Balinio leidžiamą pastimą - Žongolą paskaitą lietuviu ir mušėsi prie Kauno „Spyrio", nes kėsdamas muštis, kad ir patsai buvo tamsuoj kėdinės ekzilės Šiaulėse ir šitoje rolėje užtrukęs iki gruodžio, kuomet Kauno vyskupijos Kapitulos nepaprastas susirinkimas ir Vyskupo Cirkanto, kad Žongolą iš sekretoriaus vietos, ką padaryti vyskupas buvo priverstas.

Žongolą klausyti Šeimos narių prisirinkimui buvo didžiausia priešingo rektoriaus Maironio, kiekvienąsyk jį išgirdus pasakas apie jo bjaurumus ir vertus Maironio rėžt Petrapilėje ir Romoje. Aišku nekantą klebonauti ir vertus Maironiui kam tą jo neapgalvotą ir seminarijoj - Dievo tegul, kad netrukus prieš žasčių skaityti, kad aišku jam versime.

Dekanė iš jo priešaudies buvau pas vyskupą Cirkauską sugrįžęs iš Petrapylės - vieną kartą kad skolą iš Maironio, kurios buvo Rusijoj perskaitęs ir suffragany, nebavo Kauno prisiųsti kartu a Consecrationis, turiu mat mergą ir žlugo vaiką - o jose jo gyvenimo ir vesmo Marcelkų ir kitų Vesos dvi mergaitės ir vaikų. Jokiam Cirkauskui kad parašyti Romai. Tadejosi, kad ir po tylai laikai parašė Šv. Sakramentui (bučkos vo[illegible] oberšei Rofo) o Šiaul. Kaip pasiskęs iš vyskupo Kvarančių pasmerkęs dar juodu Romoje 1914 m. nepamenąs arkivyskupas ta dalyka Kongregacijai, ar ne - žinoma nė ko nesakė. (Čia atsitiktinių papasakojau kadaise Antr. Jaleskui, žinoma velte - nesu jam pasitrodęs šeimo teisėjumi.)

Bent Kaune Nuvo Sapai nerusčiai. Tik milenijus, kad mano
ugenti iš day Jam Kaune. Mau pent išrodo pavojinga
kokia „akimonia" tik reikia duti jam ilgus laiškus
ir kuone kasdien.
Palaimintoj Kun. Šliupaitis Profesorius, kapo
galiu vyras, įsirašė kapo Mickevičiaus privat. ir
Sekretoriumi. Mickevičiaus palaikai nuo Paryžiaus
nesugemba, kų žinau gerai, nes aš varsavau jam
popiežiaus ir Valstybės Kasmet Klebonavo Krantuke
kapo Mickevičiaus privatiškai. Laptai Kaune mažai
padėjo) albegavo pas jį Kaunan ir matyti, nedavė
jam Konsulijos rašyti prieš bolševikus. Su
tikau pasa atsakymu Karyčiui Didžiokui, nė
ir savo kelio parašiau „Ostrogsko"—

1914 metais, jau Kardinolui Kauno vyskupiją įsteigus
Žogelavičius atidarė Kaunan, kad kapo jeke
ką dežegtų dasi žinai „delfi nekrizė" ellauda
Lietuvos nepalankė — na aišku ir negalėjai to
laukti, bet. suktomusa sasitiesi su mainiu
čiaus ant „Corso Umberto", nuvidurio nepasių-
tojo, nemalyti negalėjau —

Padėjęs tad parašai malonų, kitų karai,
kuomet jau Kardinolas įvairuoda visa Konsulauti
nepolo — Kongregaga atsiunte į mane laiškų
kad pridnekau Vyskupui. Negalėdamas suprasti iš
kurio priežasties, aiškų parašiau jam — o jisai ėgabė-
jo mane atidarydi laiškų ir perskaitęs jį pra-
nešti apie turinį. Laiškų tuo ir sendiau nuo
rankose.

Ad perpetuam rei memoriam, padaroma jo
turinio:

Sacra Congregatio
Consistorialis

Roma die 27 Julii 1914.

Num. protoc. 1237/14

(Ja respondere nic nu-
mesy referatur).

Illme ac Rme Domine!

Ruic S. Congregationi mutum factum est, quo
Seminarii Vamogitiensis recte non procedere pa-
tuntia; verba gratia, seminarium factum esse
subsidiis schismaticis quam plurimis

institutum ecclesiasticae educationis et disciplinae; rectorem seminarii aptum esse muneri suo fungendo; alienum a polonis [illegible] tractari et velut contemni, neque [illegible] de causa duos professores polonos [illegible] disciplinae.

Rogo igitur A. T. Rmam ut velit de his et de ceteris S. huius Congregationem certiorem reddere quamvis nunc spes, omnia se habeant, simulque ut primo completam relationem circa idem Seminarium, quod postremum et omnibus inquietudinibus obnoxium esse conficiat.

Interim omnia quae par est obsequio me profiteor A. T. Rmae

addictissimum

+ Thomas Poggiani Archiep.

Longolay ir Paeverių.)

Illmo Rmo Dno Dno Francisco Karevič Episcopo Samogitiae

Dabar kalbėsiu Vysk. Kareviečiui palaikau, kad Kaip vyriausiąjį nedrįsta savo viršininko vadinti iš pasiskaitymų iuode – a quo minutam notitiae perveniam.

2° Kitą kuklesnį profesorių Polemą palaikau nes tik turinti tiks žinių geidžiai at sargsiu – Gana, jau leisti Kauną grąžinti [illegible] Seja kabinę.

P.S. Atsiųsk asmenišką ypatingą persiskaitymą Kaunan negarsinant Longolay ir nekeliant su juo kalbėjęs.

Užpraeitą Kaune pabaigiau Vilią viskuo Kaunigaisiu ir Lyneseniu rusu vedamu. Pradėjau mūr gubernatoriaus ir Kuršiu vėl padaręs manierą. Tėvas Longolay ir Kukuškino direktoriaus „na potrebu spalių 6" – pabaigiau beveik valkiodamos „užlenkdamos" kad vis neužgeti . . . . . .

Dar ji Vilią Kelią praėjo manęs Longolay [illegible] kad duotų ir Kanceliarijai [illegible] apie savo „Comercio de S. Sautis" kad ypa Kuronų kuvarų pamatytų, veikiau nei Lietuvių Kaunan, kaip viskas žinių

Kalendoriaus įdalykų (Almanacco Professionale) ir Romoje yra išspausdinau, kad Jungtinės Karalystės nemažiau. Tegana.

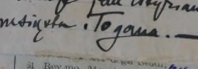
Sì Rev.mo Monsignor Carlo Respighi
Prefetto delle Cerimonie Pontificie, Segretario della Pontificia Commissione di Archeologia Sacra.
19 Sty. 1919

Šv. Tėvo nelaimė | Tragedija dėl sodrauų |

Pasiekė, brolienų Kard. Respighi, buvęs il Vicario di Sua Santità yra Romoje, taręs šiomis, Bažnyčios dvasiškuosiuose įstatymuose vyriausia vieta. Vikarijate - Sekretoriatas, Vatikano prefektas delle Cerimonie Pontificie - nuolatinis pasiuntinys Segretario della Pontificia Commissione di Archeologia - pirmiausia yra Vedėjas (Rektorius) Bažnyčių Karalystės (Šventasis Kalėdinis), kuris Italijos Valdžia moka 2000 lyrų į metus - taliau yra Sacerdos (kapelionas) sacrestijos Collegium Martyrum ir t. t. tai kų ir skaitėsi, kad į pranešta metų neatsiunčia mano "Inventario" Šv. Stanislovo bažnyčių

Tiek vietų vyriausių viršų - o kiek Romoje vienuolių kardinolų, vienuolių ir abejojau gyventojų - kaip gi regis buvo teisingiau kaip padalyti vienos pirmesnės - tarp keleto?! Gautasi, kad kiekvienas pirmesnis buvo gerokai atlikta - O nuolatinės vietos išmirsiąs - Bet ir Šeimynos teisės buvo perkeltos Sekretoriavičiui nekreipti ant vienos vietos

Kaip šiemet Sekretoriavičius - tarp čionai Vatikano vienuolių, kų ir sąmonėn da kų čia Tėvui pasitarkia - Atsigaivinu to užsiėmimo - išparodo Mikalojaus II likimas. Ramus 15 Spalio 1918

Kaip dėl šiendien sudėtas pažiūrėjo Msgr. Sandroprado - ir Vatikano vuodegis - Abi bent gėrėjo Msgr. | Bažnyčių - jau nuolatinės nelinksmybės karės. O katalikiškoje benedikcijos Šv. Brigitos - čia nuolatinis vaikščiojo pas Reparatrices - gaila, gaila, tautiniai tolimi viską dangiškam atsidavusiems pasimesti tokiai tuštybei, kų ištari Šventojoje Lankosi... Šventoji, kad aiškiai ginu prieš katalikų Mąstysena, kad nejaučiantis valstybės tikrosios minų atsakė - Bet kaip nuolatinio il Sig. Sindaco... ir da kelionės užsiėmėlio - Kų pamatęs, aiškiai ir kaipo ortodoksiškų atsakė. Sig. Sindaco Sanctis da negirdėjo, coda orientuoti [illegible] all'uno stato privato perfetto - ir abejonės...

Sintomatico commento d'un giornale polacco

Il Curier Poznanski si occupa della questione polacca e dei risultati del recente convegno dei due imperatori. « Il Segretario di Stato Von Lintze, scrive il giornale, dovrà informare la commissione centrale del Parlamento tedesco intorno ai risultati delle conferenze di Monaco. Ma non importa il fatto in se stesso, ma importa sapere se è deciso del suo avvenire, le si è preparato un fio e si sono tracciati i suoi confini territoriali. Poichè in nessun comunicato ufficiale si fa menzione della questione polacca, non vi può essere dubbio che al quartiere generale si sono presi deliberazioni interne a noi senza di noi, con la sola cooperazione di quei due stafieri decorativi che sono Hadiwill e Ronikier. Gli interessi austriaci sono stati appoggiati mettendo sul conto l'arcidiaca Carlo Stefano il quale, per la sua rassomiglianza che in casa parla polacco e che è imparentato coi Radiwill e coi Czartoriski, è stato considerato fra i citigino candidati come il pretendente più accetto ai polacchi. E' difficile tuttavia comprendere come quel gruppetto di attivisti che stanno con Radiwill e Ronikier potranno giustificare l'elezione di questo fuoruscito di Polonia di fronte alle rappresentanze della nazione polacca eletti davanti al Consiglio di Stato e davanti alla dieta polacca ».

IN RUSSIA

Tedeschini

Illustrissimo Monsignore!

Quanto mene rincresce, che non essendo riuscito per la Vostra partenza, la Vostra casa, ora sono costretto io di disturbare la V.S. Ill-ma per questo mio scritto, pregandola di pen volerne di presentare a Santità di Nostro Signore il libro „Katalikų Bažnyčia ir Demokratizmas" la Chiesa Cattolica e la Democrazia: un piccolo lavoro in lituano del parroco della chiesa di S. Pietro a Boston il Sacerdote Tommaso Žilinskis, il quale prostrati ai piedi del Santissimo Padre, La prega della Benedizione Apostolica.

Da mia parte pregandola di un perdono per disturbo procurato a V.S. Ill-ma e restando nella speranza, che la mia preghiera sarà gradita di più che gnel libro era stato approvato da S.E. il Sig.r Cardinale O'Connell, arcivescovo di Boston mi prendo l'onore di essere sempre

Di Vos. Eccellentissimo

Roma il 3 Settembre 1918.

Obs. Con. Pr. ——

All Ill-mo e Rmo
Monsignor Federico Tedeschini
Sostituto della Segretaria
di Stato

23 Aprilio – vakarais aplankiau poetą Maironį. Nebuvau pas jį seniai. Galvojau, ką jam pasakysiu – kad nenoriu pertraukti rytų ir vakarų dialogo? Bet tuoj ir užmiršau, kad turėjau ką jam sakyti. Pradėjo kalbėti apie Sankt Peterburgą, kad gyvenęs ten 4 metus, kad ten esąs gražus miestas, bet labai šalta žiemą. Paklausė, kaip aš ten gyvenu. Pasakiau, kad gyvenu gerai, tik per daug dirbu. Jis pasakė, kad ir jis dirbęs daug, bet dabar jau nebedirba. Paklausė, ar aš rašau eilėraščius. Pasakiau, kad ne, bet skaitau. Jis pasakė, kad ir jis skaitęs daug, bet dabar jau nebeskaitąs. Paklausė, ar aš rašau apysakas. Pasakiau, kad ne. Jis pasakė, kad ir jis nebe... Paklausė, ar aš rašau laiškus. Pasakiau, kad taip. Jis pasakė, kad ir jis rašęs daug laiškų, bet dabar jau nebe... Paklausė, ar aš rašau laiškus Jonui Šliūpui. Pasakiau, kad taip. Jis pasakė, kad ir jis rašęs daug laiškų Šliūpui, bet dabar jau nebe... Paklausė, ar aš rašau laiškus Vincui Kudirkai. Pasakiau, kad taip. Jis pasakė, kad ir jis rašęs daug laiškų Kudirkai, bet dabar jau nebe... Paklausė, ar aš rašau laiškus Jonui Basanavičiui. Pasakiau, kad taip. Jis pasakė, kad ir jis rašęs daug laiškų Basanavičiui, bet dabar jau nebe... Paklausė, ar aš rašau laiškus Jonui Šliūpui. Pasakiau, kad taip. Jis pasakė, kad ir jis rašęs daug laiškų Šliūpui, bet dabar jau nebe... Paklausė, ar aš rašau laiškus Vincui Kudirkai. Pasakiau, kad taip. Jis pasakė, kad ir jis rašęs daug laiškų Kudirkai, bet dabar jau nebe... Paklausė, ar aš rašau laiškus Jonui Basanavičiui. Pasakiau, kad taip. Jis pasakė, kad ir jis rašęs daug laiškų Basanavičiui, bet dabar jau nebe...

Antra - aėš ...
...
...

Panevėžyje, gauta 24 Sąjūdžio
1918 m.

Brangus Dedukai!

Savaime Jūsų atsiruošiu ir skubinu Jums į jį atsakyti. Aš esu dabar Voroneže Šeo gimnazijoje V klasėje. Pereitus metus mokinausi Žiburio gimnazijoje, bet šiamet dėl nekurių priežasčių persitikrinau Vorononežan. Brangus dedukai, rašykit kaip Jus gyvenat Aimelabai norėčiau – troškiu sužinoti apie Jus sveikatą kaip ar gerai gyvent svetimoje šalyje. Kaip tetukės sveikata? Labai prašau man parašyti, nes aš labai pasiilgau kaip norėčiau prigulus savo galvelę prie Jūsų

Mano mylimas!
Voronežas
Smolo-dvaro gatvė Nr 19
Ivan Baranovui

Čia Voroneže yra daug mokslo veikių tautiai rengiami yra vakarai, rodos reiketų but linksma, bet netraukia vietai prie tų linksmybių, rodos citum kur nors tai liž būtų geriau, bet kur? pati nežinau, aut tiek jau įkyrėjo tos gyvenimas. Draugus dedu parašyčiau daugiau, bet nežinau ar šitas laiškas nueis į Rymą. Tūliams dedu Jums viską aprašysiu, nes šitas laiškas kažin ar

Voronežas 22/IX/17 m.

kruitinės, nes jau ketvirtas metas tarp svetimų žmonių - nepažįstamų, šaltoje rusijoje. Šis tiek dar jaučiuosi save laiminga kad dar turiu draugės taip-pat pabėgusias - lietuvaites su kuriom pasidalinam vieni su-vo vargais-nepasisekimais.
O taip jau viskas nusibodo laukiu kad greičiau viskas baigtųsi. Jau rodos šį pavasarį baigsis karas, bet veltui mus laukimas. Betgi gal Dievas duos tada sulaukti, nes manau ilgiaus tęsti nebegalės.

gausit.

Oliukas gyvena su žmona Smo-
lenske Maryte taip-pat
Smolenske, bet ne pas Oliuka
o ligoninėje yra sesere mie-
lasirdystės, jau menesis
kaip pastojo, o taip virš lai-
ką buvo pas Oliuką.
Aš jiems suteikiu Jūsų
antrašą, nes Maryte ir Oliukas
neturi ir nežino į kur rašyti.
Dovanokit kad taip mažai
parašiau, bet jeigu šitas
laiškas nueis tai kit kart
parašysiu daugiau-plačiau
apie viską. Sudiev. Bučiuoju
Jūsų rankeles mylinti Jus
Julytė.

P.S. Norėjau dar vieną dalyką
čia įterpti, bet pamiršau.
Užmokėkit mažas pinigas,
bet jum jis daug duoda.

H22

26 Rugpjūčio 1918 • Vitta pagalbą Tedeschini. Lietuvio
nuotaika, apie kurią kalbėjo Sudėjus Vatikanui, kad per Delegatūrą di Roma
įteiktų Šv Tėvui Kun. Leliuškio Kunigo ir Karalių karūnuotės
ir demonstracijos ir sveikinimų ir kad Šventasis Tėvas
patvirtintų savo Apaštalo Palaiminimą ir
pagrindinę mintį; salionai, kaip jau tenais ką nelabai nebrangiai
dar veikia laukti apleisime kamparyje... Kitaip dangaraižiai
nori neša kalbėti su Tedeschini - Vatikanu, kaip
kiti vit ateina tarnai, o vaizdo ir „Monsignorių kabinetai
užsienio, negali priimti. Kokia klaida?!

Gerb Kardinolui Gasparri viskas, kai jisai pildo, o
pareigas ir tvarką daug darbo kelia aplink vyrą - gal
Vatikano perstatymas savo vietoje.

Matei ne vaistas atsikratyti dėlyčių - Sudėjus ir išėjau
Na galvoju sau prigulamas - Kas kuno ir trumpėjo, kai visi
laukiančiai audiencijų pas Šv Tėvą, visiems pas vieną
kardinolą, ... Kol gali gale algos man minties,
kad jisai tyčiomis nepriėmė - nemanęs karo lietuvio.

Sekančiai apskritai, ir mano Abiturientas, nori ir atsakė
Vatikane, aš leidimą. Tą misijonieriaus manai pa-
dėtino patriarchą Zaleskį, kaip pagal Sk. Vyriausio Bend-
ro Šv Tėvo - O Jis patvarkymų laikais, padiuti erga
šventąjį tvarką padėtį, aišku jis, išvyksi su diplomat-
korpusu ir aš prisiskaitymą Lietuvos ir kas biak vys-
kupa Paltarokovičiu ir Lozoraičio ....

Šiandien tokiose aplinkybėse kalbėti su mumis
gražia persona Monsinjoru

Kad nelabai kyla pasirodo iš „l'Osservatore
Romano" ir „Corriere d'Italia" kaip išėjau ryšium
pokalbiu Tedeschini gautuosius Vatikane
Sekančiam audiencijų pas Šv Tėvą nebuvau bei
gi ir Tedeschini negalėjo buti perdaug užimtas
— ergo neperdaug klydau

27-VIII-1918 Ors permaina - apsimiaukę. Viską nuodų
nėmiaujau. Galvojau apie Tedeschini - ir priėjau kad
jisai tyčiomis nuodų nepriėmė. Gali Vatikanas palaikyti,
pasakė tarnai. Žinoma ne mano vardu. Pasiųsti
šiuos kuo - pakeliui dėl Šventojo Tėvo.
Šiuos užsimanė spoverdyti prieš tarnai. Ir
portjere - dėl namų skilimų...

N.

Mgr Tedeschini pra-
šau eiti „Benedicto XV,
kuris kad kunigų klau-
sytųsi" savo „bran-
ziame" „Arkivyskupo ekzar-
cho. Baisi. Šv Tėvui ir
visai misijai savo da-
rosto - kiekvieno jo vardu
dėsiu pasiaukoti dieną
ir kiekvienų su vilti-
te — gyvuoju tyrai Va-
tikane. —

Tik aiškiai kaip kad po-
sėdė Generalinio sekretoriaus
Šv Tėvo Popiežiaus vienin-
ka išvirkštai žmonių.

Mokiklerką Šventykyą al-
tarėvė pastatytą ir
pločio — ir dievinė pa-
dare jiems karjerą, pa-
šalyčiau kuri kų ge-
resnių ir gabesnių Ne-
mųjų Magistrato ant-
Vyskupijos. —

(27 Augusto)

ROMA
9.18
VIA DEL GESÙ

Antra gal jau nenoriu kalbėti. Su manimi nėra pasiekę Rusijos, išskyrus atskirus nėkuriuos Vokiečius nežinia. Gal kitąkart, kad nors jiems pranešu. Vokiečių prasė ir gavo iš Vokiečių Jos Ekspr. į mėnesį - o mano prašė kokių šimtą rublių, bet aš nežinojau, kaip vokiečiai žiūrės į tai, ir todėl gavęs pasiunčiau. Bet tų buvo prašyti kitiems pasiuntiniams Rusijos ir gavo 5000 rub. O aprašo mano pasiuntinių kovalų Rusijos ir grąžino. Kada tai kalbu prašęs Mog. Kantoriaus ar leitenanto [illegible] nes Vokiečiai pinigus 2 tūkstančius rublių. Tai vėliau jo ir gali galas pasakė, kad pinigų rublių negalima kalėjo, kitaip aišku nužiūrės pas Vokiečius. Man ir [illegible] - [illegible] - [illegible].

Taip kad Kaunamy savaitė nėra tarėsi ar pertraukti tiktai vokiečių su Vokiečiais. Nėra to nei daugiau prieš daryti - ne ir taip gana. Galutinai mano užgavėta savyneliė nenutikta su nuožemiu Trečiuoju su Prancūzais.

Jėsai man labai patiko jausmas savo pavaizdavimu nėko jokių pagarbų nepraišti ir Rusų. Ir nėra čionai prasidėjo kokie šalinės savo išlaikę užtvirtinimo su Prancūzų gerai žiūrėja Kaizerį. Kaip vokiečiai [illegible] Prancūzai.

Todėl ir aišku, kad ir savo amžiaus nekenčiau pastrugų ir nejaučiau pagarbų - kad dar manau apie jų naikinti [illegible] Trečiuoju. Magiliev antrąjį nėra nėra manė Kapitulan - jei mano gerovei nėra. Tvarka [illegible] nebai, aišku nemačiau revoliucijų 1901-1905 m. Ten nuose [illegible] pat pandėlę - Antanavičių nenorėjo manė įleisti.. Vokiečiai Kaunai Kerpa Vėrių Kapitulų nuog gal nebučiau išvažiuoti ir Vėrių ir paskui nebuvęs Romanovo Rusiečiai valdyti Rusai? Karo. Kaip tai turi aiškų [illegible] [illegible] Rusijos ir dar [illegible] ir revoliucijos Prancūzų.

Vokiečių Vėrių perdaug man gerai išvedė mane

BULLETIN DU BUREAU D'INFORMATION DE LITUANIE
Villa Italia, Avenue du Léman
Téléphone 26,41 LAUSANNE

PROTESTA LITUANA CONTRO L'ATTRIBUZIONE ALLA CURLANDIA DI DISTRETTI LITUANI.

Il Consiglio nazionale lituano, dopo aver preso conoscenza delle misure di delimitazioni, fra la Lituania e la Curlandia della autorità d'occupazione tedesche, misure che, sotto pretesto di rettificazione di confini, attribuiscono alla Curlandia certe parti di distretti lituani, protesta contro quell'atto tanto ingiusto quanto arbitrario e dichiara che la Lituania non potrà mai riconoscere ciò che, con ragione, deve considerare come una spoliazione contro la quale sarà obbligata di protestare ancora nel regolamento definitivo degli affari europei.

PROTESTA LITUANA CONTRO LE RIPETUTE BRAMOSIE DEI POLACCHI SUL GOVERNO LITUANO DI SUVALKAI

Il Consiglio nazionale lituano, sapendo che il Consiglio di Stato polacco, ha fatto passi presso le autorità d'occupazione tedesche per ottenere il distacco del governatorato lituano di Sulvakai dalla Lituania e la sua incorporazione alla Polonia, dichiara quei passi assolutamente non giustificati.

I° - Il governatorato di Suvalkai essendo popolato da Lituani.

II° - Il governatorato di Suvalkai st avendo sempre fatto parte integrante dello Stato lituano od avendone staccato soltanto per accidente sotto la dominazione napoleonica per dipendere dal Gran Ducato di Varsavia.

III° - Il governatorato di Suvalkai facendo geograficamente ed economicamente parte della Lituania dalla quale, per la configurazione dei suoi limiti, non potrebbe essere separato senza gravi danni per il governatorato stesso.

IV° - La sua popolazione volendo rimanere lituana e ciò, ardentemente a tal segno che questa provincia è stata uno dei più attivi focolari del Rinascimento lituano, rinascimento nel quale ebbe una parte importante, simile a quella del Piemonte nel Risorgimento.

Il Consiglio nazionale lituano protesta contro ogni attentato ai diritti sovrani del popolo lituano segnalando pubblicamente l'impudenza delle bramosie polacche sulla roba altrui.

-:-:-:-:-:-:-:-:-:-:-

In memoria del sac. Azbiewicz

Le solenni esequie a S. Pantaleo

Stamane nella Chiesa di S. Pantaleo sono state celebrate solenni esequie in suffragio del venerando e popolare sacerdote polacco D. Giuseppe Azbiewicz.

Il tempio era riccamente addobbato a lutto e nel centro ergevasi il tumulo ricoperto dalla ricca coltre della Compagnia dell'Orazione e Morte, circondato da ceri e sermoniato dalle insegne sacerdotali.

Sul portale del tempio, in mezzo a drappeggiamenti, leggevasi la seguente iscrizione:

Amici e conoscenti romani — in questo tempio oranti sulla tomba del Calasanzio — sospirando l'Anima eletta — del Venerando Prete polacco — D. Giuseppe Azbiewicz — in Lui onorano l'amico del povero, il Sacerdote esemplare.

La Messa solenne è stata celebrata da Mons Cattani Amadori, Uditore della S. R.

Rota, funsendo da ministri, Mons. Bonazzi ed il r.do Jazemski.

Prima dell'Assoluzione, impartita dallo stesso Mons. Cafani; il P. Ignudi, dei Convenzionisti ha tessuto le virtù religiose e civili del venerando pio e caritatevole sacerdote polacco, che tanto odore di santità ha lasciato nella nostra Roma ove visse per lunghi anni.

Alla mesta e solenne cerimonia assistevano vari Prelati, religiosi ed ecclesiastici, rappresentanze della colonia polacca.

Notiamo: Mons. Vasconcellos, Vescovo di Reda; Mons. Esser, Vescovo di Sinde, i Monsignori Carinci, Di Fava, Lazzeri, Parolin, Tacchisco, P. Tacchi Venturi, P. Schoenaer, il P. Procuratore Generale del Prezioso Sangue, il P. Generale dei Barnabiti, il P. Generale degli Scolopi, P. Generale dei Missionari del ss. Cuori, P. Agostino dei Trinitari; il deputato polacco sen. Schiffmann, comm Lattanzi, cav. Pallier Matteuzzi, cav. Sabatini con una rappresentanza della P. Milizia di Gesù, i Fratelli delle Scuole Cristiane, i PP. Conventuali, i PP. Scolopi, i PP. Domenicani, PP. Trinitari, gli alunni del Collegio Polacco le Suore Polacche, le Suore del Prezioso Sangue, le Suore della Resurrezione, le Suore di Nazareth, l'Istituto di S. Caterina con le maestre e le alunne, e moltissime altre persone conosciute e beneficate dal venerando estinto.

Il solenne funerale è stato promosso dal sacerdote polacco Stanislao E. de Lesniewicz, scolaro ed amministratore del defunto col concorso di generose persone.

Gli oneri di casa erano fatti, oltrechè dal r.do Lesniewicz, dai signori G. Taliani, B. Micocci ed il. Cuichini, faceni parte del Comitato per le onorarie al defunto.

La cerimonia è stata accompagnata da musica classica diretta dal maestro Moriconi.

„Corriera d'Italia"
3 Sett. 1918. —

„Duok į žanda, bet duok rublį"

Aukų algį pas mane, bet mano pavardės neišgarsė. Vakare atbėgo Sabatas. Pottai pasyka, tiktai pamiršo kokį į mane išdrįs pasiųsti. Tokia kaip šitų rašei mano pastpongis. Ji nuo Lauzavo nuomavę, kad [illegible] mano pavardės, išt[illegible] celebruo[illegible] ar velionio pamokslą. O kas - aišku dėlto ir nejau į garsą prie grabo, kad ir mane kviečia... bo aišku nenoromis kad mane garsyta, jog aiša melžiamo. O mano pavardės jau pas daug ir mane kaip tik apleido.

Pavardės nė aišku nieko nau ir to nedaug kaip mudu sueiti nėje - pasitaikius, kad pagrabo Azbievičiaus pasaulietiškų, o advokatų Sabatų tuojau rokuoja, kad jo kalnonrašyje, nuo seniai pažįstamo velionio, vardas dažnai pasitaikydavo ir vero daug kartų buvo minimas.

Aš taip - aš nejaučiau. Taip, bet aš nieko nesutikau pačiame velionio kabinete, nei mano nuomonės paklausė, kad mano pavardės nelaukta. Taip ir aš nenorėjau ir nejau garsą ir Talentą menotojo, melagio pasidaryti nenoriu.

Eminenza !

Occupandomi della storia della chiesa polacco-lituana, io vorrei procurarmi delle notizie sulle chiese e sugli instituti ecclesiastici di quelle nazionalità a Roma, cioè di S. Stanislao dei Polacchi, de' SS. Sergio e Bacco, dei pp. Resurrezionisti, delle Suore di S. Famiglia di Nazzaret, del Collegio Polacco in via Maroniti, delle suore della Risurrezione e delle suore Carmelitane presso la chiesa di S. Brigida.

E perciò mi prendo l'onore di pregare Vostra Eminenza di gradirmi il permesso di studiare quelle cose anche nell'archivio dell'Inclito Vicariato di Roma.

Baciando la sacra porpora e pregando di darmi la Sua benedizione pastorale, mi prendo l'onore di segnarmi

A Sua Eminenza R.ma
il Signor Cardinale
Pompilj Basilio
Vicario Generale di
Sua Santità

Di Vostra Eminenza Celsissima
Obbligantissimo figlio nel Signore
Casimiro Canonico Proposam

Roma, il 3 Settembre 1918
15, via delle Botteghe Oscure

All'Inclito Vicariato di Roma

Aggiungendo qui la facoltà benignamente concessami dall'Inclito Vicariato nel 22 Settembre 1913, ad quinquennium, per poter ricevere le obbligazioni delle S. Messe, che mi vengono mandate fuori d'Italia mi prendo l'onore di pregare il Venerabile Ufficio di rinnovarmi questo diritto, ad tempus libi bene visum.

Con profonda stima
Cas. Can. Prop. ...
Rettore della Chiesa di S. Stanislao V.ff.

Roma li 3 Settembre 1918

Милостивый Государь

Уѣзжая изъ Рима по дѣламъ службы я покидаю на нѣкоторое время а можетъ быть и навсегда руководство дѣятельностью Совѣта, я позволяю себѣ, не столько как Председатель Организационнаго Бюро, сколько как русскій генералъ, поделиться со своими сочленами по Совѣту нѣкоторыми мыслями и чувствами, навеянными во мнѣ четвертой годовщиной объявленія войны, въ которой русская армія приняла столь доблестное и могущественное участіе.

на прошлое

Уважающій Васъ

Въ четвертый разъ день 1-го августа напомнилъ міру о величайшемъ преступленіи, совершенномъ цѣлымъ народомъ, ослѣпленнымъ своими руководителями, идолопоклонниками германскаго бога.

Въ четвертый разъ короли, президенты, главнокомандующіе отъ имени народовъ и армій обмѣнялись обѣщаніями довести войну до побѣднаго конца, дабы обезпечить міръ на многія поколѣнія отъ возможности повторенія разбойныхъ нападеній и всѣхъ ужасовъ войны. Въ этомъ хорѣ торжественныхъ голосовъ не достаетъ лишь одного голоса - голоса Россіи, голоса великаго могучаго миролюбиваго народа, который 4 года тому назадъ съ полной вѣрой въ непреодолимую силу своего самопожертвованія горячо откликнулся на призывъ своего Государя: " Не вложу меча своего въ ножны, пока хоть единый врагъ останется на землѣ Русской "!

Жгучее чувство обиды и боли, безконечной боли, охватываетъ насъ русскихъ при чтеніи этихъ торжественныхъ призывовъ, коими въ годовщину войны наши Союзники поминаютъ славные подвиги союзныхъ армій на Марнѣ и на Піаве.

Французы, англичане, итальянцы ведутъ эту эпическую борьбу уже пятый годъ съ неослабнымъ напряженіемъ всѣхъ силъ на фронтѣ и въ тылу; сербы, бельгійцы, черногорцы, потерявъ все — родныя земли, города и села, оставивъ въ безжалостныхъ рукахъ врага женъ и дѣтей, сохранили вѣру въ свое правое дѣло и гордо не склоняютъ головы подъ тяжелыми ударами судьбы. А мы? Какой отвѣтъ мы, русскіе, будемъ держать передъ Россіей, великой нашей Родиной, гдѣ намъ одинаково дороги и златоглавая Москва, и красавица " Мать городовъ русскихъ ", и величественный градъ Великаго Петра, и грозныя твердыни Кавказа, и необъятныя степи Малороссіи, и суровыя красоты Байкала, и далекія воды Золотаго Рога " Влади-Востока "? Можемъ ли мы безъ глубокой скорби и гнетущаго чувства стыда думать о тѣхъ милліонахъ матерей, женъ и дѣтей, которыя потеряли своихъ сыновей, мужей и отцовъ на поляхъ Галиціи, на вершинахъ Карпатъ, въ предательской Восточной Пруссіи, на Волыни, на Двинѣ и гдѣ только русскій человѣкъ, кто бы онъ ни былъ — солдатъ, офицеръ или генералъ — честно складывалъ свою голову за Царя и Отечество?

Да, эти матери, жены и сестры въ правѣ спросить у всѣхъ русскихъ людей отвѣта за погубленныя жизни. Когда ихъ отцы и братья умирали, они гордились ими и находили себѣ утѣшеніе въ сознаніи исполненнаго ими долга передъ Родиной, во славу Россіи, для укрощенія дикаго разбойника-сосѣда. А теперь, когда полъ Россіи добровольно отдано на поруганіе нѣмцамъ, что мы имъ скажемъ? Что мы скажемъ той матери, которая въ первые 5 мѣсяцевъ войны потеряла убитыми трехъ сыновей — офицеровъ богатырей, всѣхъ трехъ, украшенныхъ бѣлымъ крестомъ? Что мы скажемъ той матери, сынъ которой, до безразсудства смѣлый юноша, попавъ въ плѣнъ, послѣ трехъ неудавшихся попытокъ бѣжать, наказанныхъ неописуемыми истязаніями, вернулся домой 20-ти лѣтнимъ разслабленнымъ старикомъ и на глазахъ матери былъ убитъ большевиками только за то, что онъ офицеръ? Что мы скажемъ сотнямъ тысячъ женщинъ и дѣтей, которыя нынѣ лишены послѣднихъ средствъ къ существованію и выброшены на улицу просить милостыню потому только, что онѣ не красногвардейцы и не разбойники, а лишь вдовы и сироты русскихъ витязей, сложившихъ свои головы на полѣ брани?

Чѣмъ мы можемъ утишить ихъ смертельную боль и обиду, мы — друзья и соратники ихъ дорогихъ убіенныхъ?

Въ этотъ скорбный день мы обязаны сказать имъ: да, безконечно велико ваше горе: но знайте, что великія жертвы, принесенныя вѣрными сынами Россіи не напрасны. Милліоны людей сражались, милліоны погибали, милліоны возвращались калѣками; сколько силы воли и ума, сколько напряженія было вложено въ дѣло борьбы съ коварнымъ врагомъ; сколько самаритянской любви и самопожертвованія было проявлено на поляхъ сраженій и въ госпиталяхъ всѣми — безъ различія классовъ и сословій, — и все это прошло бы безслѣдно, какъ дымъ?! Нѣтъ, нѣтъ и нѣтъ!

Подвиги русскихъ войскъ запечатлѣны на вѣки; кровью лучшихъ сыновъ вписаны они въ исторію судебъ Россіи; не только славу и удивленіе друзей и враговъ доставили они ей въ радостные дни побѣдъ, но и въ дни горя и стыда только они, только подвиги этихъ милліоновъ нашихъ безвѣстныхъ героевъ даютъ намъ право смѣло смотрѣть въ глаза нашихъ союзниковъ и вѣрить, что настанетъ часъ возмездія злодѣямъ, разрушившимъ русскую армію; настанетъ минута, когда наши сѣдыя знамена снова соберутъ подъ сѣнью своей и офицеровъ, и создать, какъ братьевъ, для нанесенія послѣдняго сокрушительнаго удара подлому врагу.

Въ этотъ скорбный день почтимъ память павшихъ, вспомнивъ славныя дѣла ихъ.

Какъ мощные неожиданные удары набатнаго колокола, сзывающаго народъ на пожаръ, проносятся въ памяти событія іюльскихъ дней: 28-го іюля объявленіе Австріею войны Сербіи, 30-го іюля объявленіе частной противъ Австріи, а потомъ 31-го и общей мобилизаціи русской арміи, 1-го августа объявленіе войны Германіею Россіи, 2-го августа набѣгъ нѣмцевъ на Бельгію, 3-го авг. объявленіе Германіей войны Франціи и затѣмъ спѣшное вторженіе германскихъ полчищъ въ Бельгію, въ сѣверную Францію; 20-23 августа бои на франко-бельгійской границѣ, скорѣе, скорѣе, молніеносное наступленіе къ Реймсу, къ Компіэню, къ Парижу, дабы использовать тотъ м ѣ с я ц ъ, который по расчету германскаго генеральнаго штаба нуженъ былъ русскому медвѣдю, чтобы раскачаться; бросить на него австро-венгерскую армію, можно было надѣяться выиграть еще 2-3 недѣли, даже цѣной пораженія своего союзника. Вѣдь удалось же въ 1870 году въ 4 недѣли, съ 4-го августа по 2 сентября, разгромить французскую армію и запереть остатки ея въ Мецъ. Нарушеніе бельгійскаго нейтралитета выводило германскую армію въ тылъ французскихъ армій, условія казались еще болѣе благопріятными, и кайзеру уже мерещился къ концу сентября миръ съ Франціей, заключенный въ Парижѣ, чтобы затѣмъ со всѣми своими подчищами броситься на Россію.

Но русская армія обманула надежды всезнающихъ нѣмцевъ: ея мобилизація опередила ихъ расчеты; съ точностью часоваго механизма заработали желѣзныя дороги на всемъ необъятномъ пространствѣ отъ Вислы до Владивостока; за сотни километровъ пѣшкомъ и на подводахъ, бросивъ лѣтнія работы, спѣшили запасные въ дело; уклоняющихся не было. Едва заканчивалась эта работа, какъ началась вторая задача — спѣшная перевозка мобилизованныхъ войскъ къ границѣ въ районы сосредоточенія арміи. Къ 25-му августа все должно было быть закончено и русская армія готова къ переходу въ наступленіе; но уже къ половинѣ августа выяснились намѣренія нѣмцевъ на западѣ, нельзя было терять ни минуты, чтобы отвлечь вниманіе и хотя бы часть силъ нѣмцевъ. Поэтому уже 17-го авг., черезъ 2 съ п о л о в и н о й н е д ѣ л и послѣ объявленія мобилизаціи русскіе полки переходятъ границу Восточной Пруссіи; 19-го былъ первый удачный для насъ серьезный маневренный бой. Слово "Единый Фронтъ" еще не было произнесено, но русскій Верховный Главнокомандующій Вел. Князь Николай Николаевичъ уже осуществлялъ его, не считаясь съ невозбѣжными жертвами: армія генерала Самсонова, едва успѣвшаго прибыть изъ Центральной Азіи, не была еще готова — не хватало артиллерійскихъ парковъ, обозовъ, транспортовъ, средствъ связи, но она тоже спѣшно брошена въ Восточную Пруссію. Жертвы

были велики — два русскихъ корпуса погибли среди лѣсовъ и озеръ В. Пруссіи; но угроза Кенигсбергу, занятіе почти всей В. Пруссіи и крики в. прусскихъ "юнкеровъ" заставили германское Командованіе направить туда и войска, и снаряды: черезъ мѣсяцъ, въ дни боевъ на Марнѣ, недостатокъ у нѣмцевъ резервовъ и снарядовъ облегчилъ французамъ побѣду.

Одновременно, дерзкій наскокъ австрійцевъ въ дни 24-31 августа былъ отраженъ, и съ этой минуты военныя событія на русскомъ фронтѣ смѣняются непрерывной чередой безъ передышки втеченіе 14 мѣсяцевъ: разгромъ австрійской арміи и завоеваніе Восточной Галиціи въ сентябрѣ; молніеносная переброска трехъ армій изъ Галиціи въ Польшу, побѣда подъ Варшавой и преслѣдованіе нѣмцевъ до границы Познани въ Октябрѣ; тогда-же второе наступленіе въ Восточную Пруссію; эпическіе бои подъ Лодзью въ ноябрѣ; вторичный разгромъ австрійскихъ армій и занятіе всей Галиціи и Буковины, выходъ зимой на Карпатскіе перевалы и угроза Венгерской равнинѣ, бѣшеныя, но безплодныя атаки германцевъ въ Карпатахъ въ январѣ и февралѣ, передъ которыми блѣднѣютъ знаменитыя атаки Сулеймана-паши на Шипкѣ (въ 1877 г.); и какъ вѣнецъ усилій нашихъ чудо-богатырей — паденіе послѣдней твердыни Галиціи — Перемышля, 22-го марта 1915 года. Болѣе полумилліона плѣнныхъ австрійцевъ явились живымъ свидѣтельствомъ успѣховъ русскихъ войскъ, но велики были и потери: были полки, которые за первые 7 мѣсяцевъ войны побывали и въ Галиціи, и въ Польшѣ, и на границѣ Вост. Пруссіи, и 2-3 раза успѣли перемѣнить весь составъ. Кавказскіе орлы не отставали, и разгромъ новаго врага, натравленнаго на насъ Германіей, у Сарыкамыша въ декабрѣ 1914 года, навсегда положилъ предѣлъ наступательнымъ порывамъ турокъ.

Настали страдные дни 1915 года. Всѣ активныя силы австро-германцевъ направлены на восточный фронтъ. Русская армія, плохо обезпеченная снарядами и вооруженіемъ, еще не успѣвшая оправиться отъ тягостей зимней кампаніи въ Карпатахъ, отходитъ въ Галиція подъ натискомъ превосходныхъ силъ нѣмцевъ, засыпающихъ ее тяжелыми снарядами дальнобойной артиллеріи. Шагъ за шагомъ, отбиваясь, переходя неоднократно въ наступленіе, захватывая десятки тысячъ плѣнныхъ и давая на каждомъ шагу чувствовать врагу свои львиныя когти, русскія арміи отходятъ сначала къ границѣ, а позже, искусно избѣгая клещей, направленныхъ съ сѣвера и съ юга, онѣ вынуждены осенью отойти къ берегамъ Двины и къ Полѣсскимъ болотамъ. Этотъ медленный отходъ, образецъ искусства со стороны высшаго командованія и верхъ доблести со стороны войскъ, облегченный вступленіемъ Италіи въ ряды воюющихъ, даетъ время Англіи создать свою армію безъ помѣхи, а Франціи — пополнить всѣ недочеты въ артиллеріи, снарядахъ, авіаціи и т. п., обнаружившіеся въ первые мѣсяцы войны, съ тѣмъ, чтобы въ сентябрѣ нанести германцамъ громовой ударъ въ Шампани.

Велики были подвиги арміи въ этой неравной борьбѣ, изъ тяжелаго испытанія она вышла съ честью; но велики были и жертвы ея; — я знаю корпуса, выхваченные прямо изъ боя на Волыни и переброшенные на Двинскій фронтъ, которые по выходѣ изъ вагоновъ, не теряя ни минуты, на автомобиляхъ подвозились къ новому полю сраженія и вступали въ бой, имѣя 4000 штыковъ въ 8-ми полкахъ, т. е. едва 15 % своего боеваго состава. И все же они атаковали, отбивали яростныя атаки нѣмцевъ, поклявшихся взять Двинскъ, и отстояли Двинскъ!

По матеріальнымъ силамъ русская армія къ концу сентября представляла лишь скелетъ, но духъ ея былъ высокъ и непобѣдимъ!

1916-ый годъ увидалъ русскіе полки снова перешедшими въ наступленіе. Славныя имена Каледина, Брусилова, Гурко, Радко-Дмитріева, Лечицкаго обдетѣли весь міръ. За 4 мѣсяца непрерывныхъ, кровопролитнѣйшихъ боевъ нѣмцы были отброшены за

Стоходъ, снова занята часть Галиціи, вся Буковина, снова русскіе полки стали твердою ногою на перевалахъ Лѣсистыхъ Карпатъ. Новый полумилліонъ плѣнныхъ австро-германцевъ явился результатомъ этого наступленія, стоившаго русской арміи 200,000 человѣкъ!

А на Кавказѣ въ этомъ году въ зимнюю стужу взять штурмомъ неприступный Эрзерумъ, разбиты турецкія войска, захвачена вся Арменія, затрепетавшая надеждой скораго окончательнаго освобожденія отъ турецкаго звѣрскаго владычества.

Широкой рѣкой лилась кровь русскаго солдата, безстрепетно слѣдовавшаго за своимъ офицеромъ. Но, несмотря на рядъ блестящихъ побѣдъ, врагъ все еще не былъ сломленъ. Россія готовилась къ новому усилію: орудія, снаряды, ружья въ громадномъ количествѣ изготовлялись въ Россіи, везлись изъ за границы; новые милліоны солдатъ обучались въ тылу для пополненія будущихъ убыли, штабы вырабатывали планъ грандіознаго наступленія, подготовленнаго мощной тяжелой артиллеріей; отдохнувшія за зиму войска готовились къ рѣшительному удару въ сознаніи не только своей духовной силы, но и большаго численнаго превосходства.

Но, перевернулась новая страница въ исторіи Россіи; нѣсколько предсмертныхъ судорогъ русской арміи, лучшіе сыны которой не хотѣли примириться съ мыслью о своемъ безсиліи передъ врагомъ, и русской арміи не стало: умирая, она наносила еще грозные удары врагу, ошеломившіе его, удивившіе союзниковъ; тысячами честные солдаты шли на вѣрную смерть, зная, что отъ "своихъ", оставшихся позади, они могутъ ждать не поддержки а лишь предательской пули: тысячами шли офицеры впереди ихъ, спасая честь русской арміи.

Они не спрашивали кому они служатъ — монархіи или республикѣ, кадетамъ или соціалистамъ, "буржуямъ" или пролетаріямъ. Они знали, что жертвуютъ собой для Россіи, они еще надѣялись, они вѣрили въ нее.

Намъ-ли въ этотъ скорбный день забыть ихъ примѣръ?

Намъ-ли своей нетерпимостью доказать, что ихъ жертвы были напрасны, что прежней сильной Россіи нѣтъ и не будетъ, что она вернулась къ вѣчнымъ распрямъ удѣльно-вѣчеваго періода?

Нѣтъ, память павшихъ героевъ, а имя имъ легіонъ, обязываетъ насъ забыть и себя, и свои личныя страсти и дѣла, и свои партійные счеты и указки, и въ этотъ грозный часъ помнить раньше и выше всего о Россіи, о возрожденной, единой и сильной, свободной и честной Россіи, вѣрной своимъ союзникамъ, грозной своимъ врагамъ!

И тогда, съ Божью помощью, въ будущую пятую годовщину войны, — будутъ ли се праздновать народы, вернувшіеся къ мирному труду, будутъ-ли все еще раздаваться воинственные клики, — голосъ Россіи снова зазвучитъ въ хорѣ побѣдителей, и тѣ изъ насъ русскихъ, кто переживетъ эту страду, съ горячей благодарностью въ душѣ преклонятъ колѣна передъ свѣтлою памятью милліоновъ честныхъ воиновъ, на полѣ брани за Россію живота свой положившихъ, и скажетъ имъ вслѣдъ: "Вѣчная память вамъ, горячо любившимъ Родину, ибо нѣтъ большей любви, какъ жизнь свою отдать за друга своего. Вашей чистой кровью вспоена родная земля и чистыми руками мы будемъ строить на ней новую, "свѣтлую Россію"!

19 іюля
1 августа 1918г.
г. Сканно.

Е. МИЛЛЕРЪ

ROMA MCMXVIII. — TIP. DELLA R. ACCADEMIA DEI LINCEI.

La carriera di Lenin

Ulianoff (Lenin), di nobile famiglia, aveva 17 anni quando suo fratello fu condotto lo czar Alessandro III. Tre anni dopo, nel 1890, fu condannato all'esilio in Siberia. Allo spirar della pena, Lenin lasciò la Russia dedicandosi attivamente alla propaganda rivoluzionaria. La scissione tra i massimalisti seguaci dell'azione puramente rivoluzionaria e i minimalisti partigiani della collaborazione con i riformatori borghesi avvenuta durante il congresso dei socialisti democratici russi a Londra nel 1903, opera sua. Durante le settimane sempre nesse del 1905 Lenin, già assistito in quel momento da Trotzky, si trova alla testa del Soviet effimero. Ma di anni che seguirono autorizzano dei dubbi sull'onore del grande capo. Infatti, ricorda Fortinax nell'*Echo de Paris* che negli anni 1911-12 egli dette i favori dell'Okrana, la polizia segreta del vecchio regime, grazie alla quale fu ben ricevuto sul territorio tedesco ed austriaco. Uno dei suoi uomini di fiducia era l'agente provocatore Malinoff deputato alla quarta Duma. I discorsi di questo temebroso personaggio, furono spesso scritti da Lenin, e corretti da un funzionario del Ministero dell'interno Vissarionoff, e talvolta dallo stesso ministro. E' vero che Lenin scrisse nel corso del processo di Malinoff che era il massimalismo che si era servito dell'Okrana e non questa di quello. Di una giustificazione analoga Lenin si è servito per spiegare le sue relazioni con le potenze centrali. E' vero che il conte Berchtold gli aveva promesso di recarsi in Isvizzera non appena la guerra fu dichiarata. E' vero anche che egli aveva accettato sovvenzioni tedesche per provocare la rivoluzione in Russia nel giornale che pubblicava a Ginevra e che aveva negoziato con Berlino per ritornare in Russia dopo lo scoppio della rivoluzione, ma in tal caso egli diceva di aver lavorato nel trionfo della rivoluzione e non per il Kaiser. La tesi di Lenin è forse vera per quel che riguarda l'Okrana, ma, subendo il massimalismo per uccidere il federalismo russo, ha contribuito alla caduta del regime che aveva la missione di difendere ma non reggere per quello che concerne le potenze centrali.

Che cosa ha in fondo conseguito Lenin? Per realizzare la dittatura delle classi più povere ha voluto ad ogni costo la pace ed ha firmato il trattato di Brest Litowsk, provocando le proteste terroristiche dei suoi compatrioti e la intrusione continua della Germania. Sopraffatti da ogni lato, i commissari del popolo, belanti lastimente pace, hanno dovuto versare alla Germania una nuova taglia sotto forma di aggiunta al trattato del 3 marzo. L'inchiostro non era ancora asciutto, che Lenin è caduto vittima dei rancori che aveva suscitato e così il tedesco ha avuto ragione del libertario diventato peggiore dei tiranni.

Il commissario Ouritzky si era fatto sopraffare nonostante come commissario dell'assemblea costituente. E fu lui che ha impedito l'accesso al Palazzo della Taurida ai delegati dei Cadetti ed ha imprigionato i deputati socialisti rivoluzionari. Il popolo russo lo considerava come responsabile dello scioglimento della Costituente.

La deportazione del vicario generale di Vilno

8 Sett. 1918

CORR. d'ITALIA

ZURIGO, 7, mat.

In una delle ultime sedute del Consiglio di Stato di Varsavia, è stata discussa la questione della deportazione da parte delle autorità tedesche, dell'amministratore delle diocesi di Vilno, nel dibattito prese la parola il consigliere di Stato Parczewski, il quale mise in rilievo le vicende dolorose di queste diocesi che fin dalla metà del secolo scorso vive ore tragiche e penose. I suoi vescovi vengono deportati e tolti dalle loro funzioni, e non uno solo di essi ha potuto occupare la sua carica fino all'ultimo. Lo stesso ora si ripete un nuovo episodio di questa lotta.

L'amministrazione della diocesi di Vilno mons. Michalkiewicz è stato arrestato e tradotto nell'interno della Germania. Di questo fatto che ha commosso profondamente i cattolici della Polonia e dell'estero, se ne è parlato al Reichstag di Berlino e la questione è stata sollevata nella Camera viennese ove si è protestato contro questo atto di violenza inaudita che ha offeso vivamente i sentimenti profondi e patriottici dei polacchi. La maggior parte dei fedeli della diocesi di Vilno è infatti di nazionalità polacca. Questo incidente ora così doloroso per i tedeschi e per i cattolici richiama alla mente altri fatti recenti che servono a meglio illustrare la situazione. Il 12 novembre 1916, le truppe tedesche entrarono in Vilno — la città che riveste il nome di Mickiewicz, e i cui ricchi ricordi della letteratura polacca. Appena i russi abbandonarono la città, un gruppo di patrioti lanciò un manifesto che tra l'altro diceva: «Cittadini! I russi si sono ritirati in disordine. E arrivato il momento storico nel quale la capitale della Lituania deve esprimere ad alta voce le sue aspirazioni e i suoi desideri. I nostri sogni si spezzano in questa guerra. La patria viene strappata dal giogo più terribile, essa è salvata dalle barbarie delle orde mongoliche. L'alba della libertà ci appare dopo cento anni di tenebre della schiavitù!».

Contemporaneamente il comandante tedesco di Vilno, conte Preil affiggeva il seguente manifesto: «Cittadini di Vilno! Le forze armate della Germania hanno cacciato i russi dalla storica e celebre città polacca di Vilno. Questa città fu sempre la perla del glorioso Regno di Polonia che fu amico del popolo germanico. Le truppe tedesche considerano con sdegno gli atti ignobili commessi dai rappresentanti del potere della Russia verso la popolazione sofferente».

Orbene dopo appena tre anni da che è stato pubblicato quest'ultimo manifesto cosa è accaduto a Vilno? I polacchi riconoscono perfettamente il diritto che ha il popolo lituano di decidere delle sue sorti sui suoi propri territori, ma si interessano anche vivamente delle vicende dei loro connazionali ed est della frontiera del Regno di Polonia quale fu stabilito dal Congresso. Quale è stata la causa della deportazione di mons. Michalkiewicz, non lo si sa ancora bene, ma nonostante che i rapporti tra Varsavia e Vilno siano ostacolati, son pervenute alcune notizie dalle quali si può dedurre che vi era una corrente che aveva per iscopo di imporre ai fedeli della diocesi di Vilno, i quali in gran maggioranza sono polacchi, un clero il quale avrebbe dovuto attuare una politica polonofoba.

Il popolo polacco è però certo che la Santa Sede, la quale nei momenti critici della storia ha sempre difeso la Polonia, sosterrà i suoi fedeli secondo i principi della giustizia e delle leggi della chiesa.

Il Clero della Boemia per la indipendenza ceca

(Nostro servizio particolare)

ZURIGO, 12, mattino.

Nei giorni scorsi si sono riuniti a Praga i sacerdoti rappresentanti di tutte le diocesi della Boemia, ed hanno votato la seguente dichiarazione: « Coscienti di essere usciti dal popolo e di essere sempre stati uniti con esso, dichiariamo solennemente di condividere insieme con tutto il popolo le sofferenze, le speranze e le decisioni comuni. Vogliamo rimanere con lui nella lotta e nelle sofferenze fino al giorno della vittoria. In dichiarando alla santa tradizione degli apostoli slavi Cirillo e Metodio per chiarire le decisioni manifestazioni degli scrittori e deputati che nel fondo dell'animo sentimmo e crediamo. Dichiariamo che la creazione di uno stato indipendente cecco-slovacco è un atto di giustizia storica voluto da Dio. Riteniamo assolutamente indispensabile la piena concordia nel raggiungimento dei nostri fini e dichiariamo che soltanto l'Unione ceca ha diritto di trattare a nome della nazione e che condanniamo ogni negoziazione particolare riguardante il destino della nostra patria ».

Commentando questa dichiarazione, la *Neue Freie Presse* nota che il clero ceco si è « dimenticato » di indicare sotto quale assetto vuol vedere lo Stato greco-slovacco: omissione che, del resto, — dice il giornale — fu notata anche nella dichiarazione del 6 gennaio 1918.

Pietrogrado sarebbe in fiamme

Un eccidio generale per le vie della città

Washington, 11.

Un dispaccio ricevuto dalla Legazione Americana di Cristania dice che secondo informazioni da fonte sicura ricevute a Cristiania, Pietrogrado è in fiamme in diversi punti e che un eccidio generale avviene nelle vie della città. (Stefani).

Fosco quadro della situazione russa

Il disgregamento delle forze bolsceviche

Londra, 12 sera.

(R. R.) — Il *Times* riceve da New York: Il corrispondente da Pietrogrado del *New York World* arrivato a Stoccolma, ha fatto una relazione verbale della situazione in Russia. Egli quasi quasi esitava a dire tutta la verità perchè temeva che le sue dichiarazioni avrebbero prodotto enorme impressione nei paesi alleati, dato che i sudditi di queste nazioni corrono grandissimo pericolo.

« Il terrore in Francia fu, egli disse, un giuoco da ragazzi (?) paragonato a quello che avvenne in Russia. I bolscheviki si mantengono al potere semplicemente con l'aiuto dei mercenari che possono assoldare, poichè tutti i contadini sono in rivolta. »

Prima della sua partenza da Pietrogrado le guardie rosse e i contadini si battevano a settanta chilometri a sud della città. Lo stesso stato di cose esisteva nella regione del lago Ladoga. Le guardie rosse sono così deboli che se possono resistere ancora lo si deve alla lentezza dell'avanzata degli cecoslovacchi, che si trovano nella necessità di organizzare il paese prima di procedere oltre. Essi avanzano sicuramente, ma gradualmente, ed è grazie a questa circostanza che i bolscheviki possono permettersi di dire di averli fermati. Tre settimane fa i bolscheviki annunziarono vittorie immaginarie per rialzare il morale delle loro truppe. Di cinquantamila uomini inviati da Pietrogrado, settemila soltanto raggiunsero il fronte; tutti gli altri hanno disertato. Oggi i lettoni rifiutano di battersi contro gli alleati nel nord. Mosca potrebbe essere presa con ventimila uomini. Soltanto il cinque per cento dei russi sono partigiani dei bolscheviki, gli altri simpatizzano completamente per l'Intesa. I bolscheviki hanno giustiziato, senza alcuna procedura, versando molto sangue innocente. Mai, dopo Ivan il terribile, si è arrivati ad atrocità simili; ma i bolscheviki ormai trovano pochi seguaci ai loro incitamenti, cosicchè non è avvenuto, sino ad oggi, il massacro generale della borghesia da essi desiderato. A Mosca i lettoni si sono rifiutati a continuare i massacri. Il governo li ha ora sostituiti con truppe circasse. Il terrore esiste dappertutto ma soprattutto in provincia, dove commissari furono inviati da Mosca per incitare il popolaccio ad uccidere e a saccheggiare. Le nazioni civili non possono immaginarsi le terribili condizioni della Russia dove ciascuno è pronto a prendere per il collo il suo vicino. »

« Corriere d'Italia »
13-IX-1918. Tame-ir Amerikos Valstijų kunigų kad jie mokąs atsigesti patiekytoj esamai padėčiai vakarų. Kaip ateis pavasarius šiuos-siuos, dar nieko nežadama. Nikolajaus įvaikinto Petrapylėje ir gabenti į užsienį nėr apsvarstyta - ir niekas nenori su juo susidurti.

1905 m. nevasarėlyje ir Peterburge buvom pas Belgrandą. Kaip tuo įtaisyti, kad [illegible] nepatenkinti nerastų kaltės damasų ir manyti, kad [illegible] - „mes bet žmonės, mums reikia apsvarstyti" - dėl ko apsvarstyti.

Kuomet lenkų kunigai vakarė „obuolatą" - suprask šlapelčių - o katrą miestelėnų - tai vakarė „obuolatą" m. Varšuvą (pasiuntinybą Gabrinskį) Jonų - Jokūbų, Kozeniovskį - vienų šiaučių, Grevską (advokatą) ir Radaniu - Jonuškį vienų (z Džy) —

„Il Tempo"
13-IX-1918.
Petrapilyje dar žinių nuo pat mano atvykimo 1904 metais - kuomet Semionovskį, pakylamas spaudė ant kiemo. Peterburgo gatvių - mano palikosios vietos ir Petrapilio. Atsimenu kada 10 May J. Ostrovskis jaunė manęs ant trepsų ir „pozavo gatvės darvinį" - norėjo žmonės mane sumušyti vaikų. Nepaisant „na shodaly" aišku iš papraščių kambarėlių - ir perskaitęs popierų parašiau - jau išbėgau

Visai Kaip nemane Lietuvos - Lietuvių, kad ir pa-
laikyt respublika.
Kaip mokiniai - mes nežinojame, mus nemokyta. Kaip
mokytojai mes nemokytume, ką palei nežinojame. Kaip
kunigai draudemė žmonėms skaityti Biblija - nes
kaip tonsas buvo įsakyta - dėlto? Taip mus augino
ir mokino, jog didžiausias „raison d'être" buvo
„Roma locuta - causa finita" - bijoti Kaip Rusijoje
„Dievo Apvaizdos nebestinė Caesaropapizmo nuare ir py-
ekmė vaikų.
Rusija puolė - o Roma su savo speciališka
krikščionybe? De jure dar teisės - de facto puolė
savo šakoje Rusijoje - o šiandien stiprybė ar ligi
šiol organizacijų?! o laikysis dar kiek kuriuose
pasaulio šalyse bažnyčia vyskupai ir apaštališkų-
jų atsiuntinių pakraipa - dėl ko? Ne mano
ką veti - nes gerai buvo - tarsi Dievo - dėlto
atsakau - gerai dirbau Dievo ir Katalikų Bažnyčiai
nežiūrint kiek jos vaikai? Taip ir čionai
„dear old" co ra gore pamė Wisocki. Nevelta
Ken. Dundulienės kambarys mano Kaune
„Flos, mes buvo gana bora, mes kaip ga-
nyme Tapė" (Tapė Lavaryay).

Romoj Vitty, vaistoti-
kratyka Lietuvių ir
tejo eis po Velnių.
Lietuvių mokėjo kesti
Vyskupų - Kas jiems
kunigų užmušti.
O Romai akivaizdi istori-
jai užtenka vyskupų Pacų
per jiems užmušta kad
nes Pacas.

Chelmicki
Jeuelis

17-IX-1918 Roma

Osservatore Romano - 24 Sett. 1918
Fortuna kotem ej laosy sako Lenkai, kų Lietuviškai išversti
galima taip mano Mokinių vaikų. Vaikeli nesudaitai pasi-
laikė su Dievu" Mano senstotevinis lenkiškai, Kunigų valdžia
dvasiškai Katalikų Bažnyčiai pašaukta ir užsienių politikoje Lietu-
gos - ar Rusų, nuolat nė žasyrtavo su Romos - o nuosa-
kos Lietuvių galiausiai Kaip tik Krikščioni Romano Apšv.

Un attentato contro un prelato polacco

PARIGI, 12 notte.

La milizia di Varsavia ha scoperto una cospirazione contro Mons. Shelmicky, membro del Consiglio di Stato, oggetto di odio da parte degli attivisti polacchi per l'energica resistenza ai piani di alleanza colla Germania. L'attentato fu preparato da un funzionario ministeriale, Giuseppe Jadsizk, già condannato per cospirazione. Cinque persone avevano ricevuto la missione di uccidere il prelato. Jadsizyk aveva riscosso a dieci mila marchi di provenienza ignota.

Il Santo Padre per i Granduchi russi

Avendo la Granduchessa Giorgia Mecklenburgo-Strelitz fatto appello al Santo Padre — per tramite dell'Emo Cardinale Bourne, Arcivescovo di Westminster — affinchè fosse risparmiata la vita al marito, ostaggio a Pietroburgo, e gli fosse fatto un miglior trattamento, il Santo Padre, sempre sollecito nelle opere di pietà e di umanità, subito prese a cuore la raccomandazione.

Sappiamo che è giunta alla Santa Sede assicurazione che il governo russo — quantunque sembri considerare ciò come cosa interna — anche dietro insistenza del governo tedesco, acconsentirà a che tutti i Granduchi siano trasportati in Crimea.

Le perdite russe

Per comprendere quanto sia costata alla Russia la pace con la Germania, bisogna prendere in considerazione (fatti, abbiamo detto nell'ultimo numero, a proposito delle rivelazioni del Lansing) che la Russia ha perduto a favore della Germania guadagnata:

Il territorio nel quale si trova il grano si trova in Europa; la Russia ha perduto la Finlandia, le provincie Baltiche, l'Ucraina, la Bessarabia ed una parte del Caucaso. Non parliamo della Kurlandia, che apparteneva già prima un insieme economico all'Impero germanico, separato dalla Russia da barriere doganali, che conducono semplicemente alla Germania. Questi territori, di Kiev, di Volinia, di Podolia, di Tarnigov, di Poltava e di Kerson, i quali costituiscono l'Ucraina, facevano parte dell'Impero russo. Infine la provincia di Batum e una parte di quella di Kars. Sono esclusi i governatorati di Minsk, di Vilnak e qualche altro, per l'incertezza delle notizie sul confine. Queste cifre sono dunque inferiori alle cifre reali, ma tali come esse, appaiono fantastiche.

La Russia perde 707.000 chilometri quadrati di territorio con la sua popolazione di 46 milioni. Essendo la superficie totale della Repubblica russa di 23.800.000 verste quadrati, questa perdita costituisce meno del 4 per cento, però grava sulle provincie migliori e più popolate. Poichè, in luogo di 175 milioni di abitanti, in Russia non si avranno più che 129 milioni; si perde così il 26 per cento, vale a dire più di un quarto. Sulla totalità della popolazione urbana della Repubblica, che era di 27 milioni, 9,500,000 abitavano questi territori, formandone così il 35 per cento, il che equivale a più di un terzo. Se prima si contavano 12 elementi, 9,3 uomini per chilometro quadrato, ora, dopo che le provincie più popolate vennero strappate, la densità della popolazione sarà diminuita ancora e non si conterà più, dopo la conclusione della pace, che 6,4 uomini su un chilometro quadrato.

Quale importanza hanno le provincie perdute dal punto di vista agricolo? Accanto ai governatorati lituani e polacchi che, generalmente non avevano grano proprio in sufficienza, vi è l'Ucraina e la Nuova Russia, che davano degli eccedenti enormi. Si perdono 28.174.000 desiatine di terre seminate, con un raccolto medio in grano e in patate di 2.836 milioni di pudi. In altri termini, la superficie seminata, di 104.828.000 desiatine prima, si riduce ora a 76.654.000 desiatine, cioè del 27 per cento, ed il raccolto, da 7.500.000 pudi cade a 5.003.000 pudi, diminuendo del 37 per cento. E se prima si raccoglievano 45 pudi di grano e di patate per ogni abitante, questa cifra si ridurrà ora a 39 pudi. In altre parole la situazione attuale si trova notevolmente peggiorata.

...

„Il Fronte Interno"

Visi gi revoltu lietuvių darbuotės veikėjai susirinkę į susirinkimą - iškėlėme aiškiai lietuvių valstybės reikalą, kuriame aiškiai pasisakėme apie lietuvių - progresinės minties reikalą dėvėti.

Mūsų darbas, kad visai dirbtų kuo mažiausiai 25-30 metų amžiaus - tuomet darbo mėnesio išdirbtume kuo didžiausį pelningą pasekmę.

Vidaus reikalus [illegible] išdirbinėjo

Vidaus reikalus išdirbinėjo, [illegible] užsienio reikalą ir vardą Europoje - ry.

Dirbi 17 Sept. 1918

Wortyas patvirtinu su mano tikrumu
(Seal pol. 422.)

Copia Vaticano li 19 Settembre 1918

Monsignor Federico Tedeschini
Sostituto della Segretaria di Stato di Sua Santità.

ossegnia distintamente il Rmo Signor Canonico Don Casimiro Proptalnis e lo assicura di aver deposto nelle venerate mani del Santo Padre, il quale non mancherà di far giungere all'offerente l'espressione dei suoi paterni sentimenti, il libro dal titolo „Katalika Bažnyčia ir demokratizacija" del Rev. Sacerdote Jaučiunas Liūnskas, parroco della chiesa di San Pietro a Boston.

N.B. Ir labai gerai, kad Tedeschini atsivaizdavo - Mūsų darbuotės gerovė. Kas mums Tedeschini, ramybės ir meilės pasiuntinys, nepatvirtins mandagumo. Reikėjo užsidėti, jisai nebuvo jokios priedermės duoti mums žinios.

Kad mano prašymus išpildyta – paprašiau mane tarnyba užskaityti čionai ir kun. Žilinskio, jog jisai vyko aptarnauja pabėgėlius Rariteno ir mane Maj. Tebeldi – nuo kaip išdidyta, tenkas, kad su manimi nepatenkinęs ar regalijo atmenkai (gal bijojo kad gavęs šeimyninę nepriklausomybę privirs ir Šv. Tėvo ir Jo Ekscelencijai parodė, kad mane gerbia. Taip dar retkarčiais pasitaiko darykite ne kaip kad Viešpats pasiuntė. –

Gerai kad paskaitysiu Baltoko-Petrulio rašymą – pirmadienį – o dar nenorėsiu rašyti "Vedetei" Šiuo 20-IX-1918 Romoje

P.S. Originalą Lietuvių Bendrai Filistrui į Bostoną.

Note Vaticane

Udienze

Il Santo Padre ha ricevuto in private udienze: S. E. Mons. Ladislao Zaleski, Patriarca Latino di Antiochia; P. Silvio di S. Bernardo, Preposito Generale dei Passionisti, con il R. Segretario; P. Carlo Fontana, Rettore della Casa Internazionale della Missione; Sir Vincent Frendo Azopardi; il Sig. Camillo Lampugnani; la Signorina Barelli.

L'arrivo di una Missione militare polacca

È giunta in Roma, proveniente da Parigi, una Missione dell'esercito polacco sul fronte occidentale ... con lo scopo di agevolare la partecipazione di un contingente dell'esercito polacco anche sul fronte italiano. Capo della Missione è il principe Leone Radziwill, maggiore dell'esercito polacco in Francia. Egli è accompagnato dai capitani Dombrowa e Bolinski e dal tenente Horl. La Missione militare polacca agirà in stretto rapporto con la rappresentanza in Roma del Comitato Nazionale Polacco.

Una missione polacca a Roma

È giunta in Roma, proveniente da Parigi, una missione dell'esercito polacco sul fronte occidentale con lo scopo di agevolare ed effettuare la partecipazione di un contingente dell'esercito polacco anche sul fronte italiano. Capo della missione è il principe Leone Radziwill, maggiore dell'esercito polacco in Francia, assistito dai capitani Dombrowa e Bolinski e dal tenente Horl.

„Corriere d'Italia" 29 Sett. 1918

„Corriere d'Italia" 29 Sett. 1918

Odw. Kuri Viešpatis Jaukę meilę,
O šįgavę vampyrai beigs veržesningą.
Šėgul ir dave aleliui šlymęsi minčia ...
... Bet išgarsa mūsų laukę (Maironis)

Reik tik kad atsiimtų Kroteriaus Sąjunga – vėl jau kalta „Catta-Dolomia" – viri šulerėjantįsi lic kuršiai – Mūrų grandų ir juokai – Grandų nesa mūsų kapotai jau kad suolelyje mūsų Jeronas – jog tenkas išlikusius nekuriuos vyrus. Sunkybinius dirbti jis nel pajėgęs esąmus — o tiesiog ar tokio vienbesmio darbo jie laukęsi dar iš tų tenkėjimų ar tai vaikščiojų, šalkavedžių, rašytojų ar tėtuvėn

„Corriere d'Italia" ir „Tempo" nuo mūsų rašymų, Corriere nuo pp. Marijonų ir Šalčiaus – antrinę, kad šitąja mūsų – bet vistiek ta tarsi „Mūsų Gadlia" yra Krikščionių. Ten bene Lietuvių nuomonė ir tarp tų šventųjų tenkai nėkuriuose apsiėjo nepalankiai

Didonizzi, prêtre, curé des
vingt Lituaniens catholiques
Lituaniens — Kalnakaï, Kaunas
Sa propre descendance
propriétaires

Mon cher ami, 19 sept. 1918.

Monseigneur,

Je regrette fort que certains empêchements ne me permettent pas, pour le moment, de vous communiquer de vive voix ce que je dois porter à votre connaissance par lettre.

Arrivé depuis quelques jours du Canada, j'ai fait le voyage de New York à Bordeaux en compagnie de deux délégués lithuaniens de l'Association Nationale Lithuanienne d'Amérique.

Ces messieurs, l'Abbé Joseph Dobuzinskas et son ami Casimir Pakalnis, m'ont prié de vous informer de leur venue en Europe et de leur séjour en Suisse, où ils se rencontreront avec les représentants de la Lithuanie.

Dans la suite, ils vous feront connaître leur adresse.

18-8-19

Rev.mo Sig.r — La guerra è finita, ma non sono punto finite le sue conseguenze che le Associazioni rappresentano ancora duramente, ma sembra però di raggiungimento perchè affidate all'esperimentata genialità dei suoi attivisti e tanto costosi abbonati. Facciamo adunque Rev.mo Signor, appello al suo buon cuore perchè voglia corrisponderci con costesta sollecitudine il pagamento d'abbonamento degli anni 1918 1919 del periodico "Le Associazioni Cattoliche" che certamente trascurò per dimenticanza e certo che la sua bontà vorrà non ci verrà meno. Le porgiamo fin d'ora

Movimento antitedesco in Georgia

Parigi, 4, ore 12.

(C. M.). — Si ha da Stoccolma che i massimalisti hanno fucilato Mendelikoff, redattore della *Novoie Vremia* accusato di menomonarchismo.

La morte di Brechkiesqua, la nonna della rivoluzione, è smentita.

Si scorgia un forte movimento antitedesco in Georgia. Cegetchkoff, ministro degli esteri, avrebbe iniziato accordi con Alexieff.

L'Unione democratica del centro d'Europa

Washington, 4.

I rappresentanti degli Stati del centro dell'Europa hanno creato una federazione denominata «Unione democratica del centro dell'Europa» per favorire i comuni interessi dei loro Stati. Scopo della Unione è di creare una Federazione degli Stati d'Europa dal Mar Baltico al Mar Nero ed all'Adriatico per sbarrare per sempre la strada verso l'Estremo Oriente alla Germania. Le nazionalità rappresentate alla Conferenza sono: rumeni, jugoslavi, polacchi, italiani, greco-slovacchi, ucraini, italiani irredenti, olandesi. Masaryk, presidente del Consiglio cecoslovacco, è stato eletto presidente. (Stef.)

Il Tempo
5 Ott. 1918.

434

Mes̄iškovas, kapų galvų, labai apsivarkęs rypuo, bet veikęs stebėtinai judrus ir plunksnos gausumu. — Jo nuopelnai rusų literatūrai! — Jo nuostymai, Anatolijų Kšenofontų, Raudų šešėlyje, Dydžiosios vilkų vilkų. Apsėdo šiuos kolegas, su kuo susigaudo ir to susigaudymo nu nariojo, kad karta žemiau vidutinio vaiko rungo. Vaikų apyvokoj ant to susigaudymo, kaip ant rusų literatūros. Kapo rusas, jis, kuris laikydamas laiko gaidelių — skambus pragaro, kuris vadovo, vorka vaikų.

Kitaip kalba, kitaip kalba mokytas ant Mes̄iškovo. Ka žinančiam vadovaujant, aiškiai suvirškęs visokių žinių ir laikraščių, masinančia ir kuno Mes̄iškovui vis? Jaunoji literatūra ir šaviąja metaliens. Ji šaukė Jai kuomet Jaki, auskelni — Gerovės, ea dyvą spėvat vaikams ir suaugusiems. Įprantama siena Gerovės ir Kobos kryžius? Ir šauks. Bažiaukis kuriojo ąganti nano mokiniams ir vaikų prieš manę savo, Dr. Jumbo peleškaroda? Ir kų jį padaviau šeimyna. Bet radiniai vienoje Rusijoje ir aiškiai vaikia Gerovė ir kita selaiškiau. —

A. a. gaidžiau savo teisybės darbininkui, Dievo dvasios kiekvienai pranašų rypuo. Kristo kaip vienovės Atkūnedų ir taikos pasiuntinio vaikiško

— Kaip manome, kad žiūrėti, kaip mes norėtų Lietuvių vardą Europoje vardą rauda?

4-X-1918. Buvau pas Zolerį. Kabinau paskutinį kartą jiems užmokėjo Karaliaučių ir Lietuvos laikraščių, kuo, ne pavo- ge Vilniaus rašytojams - mokytojams ir Amerikos laikraš- čių „Aerbiuras" ir „Draugas", kame buvo dviejų straipsnių vienas ir „Vado", straipsnį jog užtenkamai Vilniaus, Kau- nyje ir kursas pardavė rašytojams Lietuvoje, už dabar nebe kalbu apie kainą, kad mes gerai. „Vado" straipsnis patiko seniui - gražiai rašo kalba. Ki- gi Gell. mums kalba gražiai - bet kurias jis apgar- bino „stogą" kalba

O kur Gell „traukia tolyn - ar aišku nesakau, kad nekuriuos žinių iš Vyriausybės Karaliaučiaus negalima mokslo tyrinėjimų.

Taip. bet ar esi tikras ar pranešta Berlyne ir pranešta kur. Stockholmo ir Londonas? Ne. Aišku kuriu oficiališkų žinių. - Ar negalėtumei Gell. duoti man perskaityti.

Gal nebeturiu, atidaviau, skaitė.

Gerai. Teisu aišku galiu užtikrinti Gell, kad kuriuos Karaliaučiaus ir Berlyno laikraščių nebeimu. Gi- tuodu pranešu, Gelžinkelių laikraštyje kad Smetonos šunimis.

Tolimu vel užvedė kalbą apie aristokratus, kų ki- taip kalbėta buvo seniau, kad jie didžiausi demokratai. Taip demokratai kaip fanatikai. O kodėl jie taip žmonių kapučiaunintų ir Vienybės griovė - kodėl jie išleido įstatymą ir garo Kauno patvir- tinimą skolą d. Povilui III ir vilnų ir Klemen- kad ir Kapsukų nelaikė „tikrais" - Aišku ir demo- kratiškumo?

Taigi aniė pasiūlė mokytis [illegible] tai Vokiečių ir Lenkų ir po ilgesnio galo sutarėm

reikėti pamąstyti. Juk tai labai tinginiškai, kvailiškai mąstome apie tai.

Tolimų šalių kalbas, negalėjo neprisiraišyti prie jų, nes tuomet pasirodė tuo demonstruodamas valdžia – tik turėti kalbėtojų iš Europos, tai viskas, žmonės nežvirkš." Kaip norėjo kalbėti su Smetona /kad kiti, t. y. daug tylėtų/ jeigu kalbėjimas ne darbas kito visuomenė – tik dėl to užsiėmimo kad tai įdomu.

Reikalui išsitarnavusių savo atstovauja Rusijos Dūmoje. Atstovaudami jiems degeneruotai. Jie savo atlikto ypatingai.

~~Kaip tai~~, Kalbėjimai dar nedaroda proto pritaikymo.

Taip tai tarp – bet tiki (tik) [tai] Dūmos, ji yra tarnauja prie [tos] tarpo žmonių, kų ir jos darbe.

Tolimų šalių kalbėjimai kad ~~atstovai~~ Viešieji Vyriausybės ~~tai~~ Ministerijų reikalai, valdo prieš Sąjungininkų, kų jūs labai gerai žinote, niekuo nenusikalti dėl. Kaip nuo to pasiryko? Kaip ji atsakingas – du metai kovoja dvigubo akademijoje – gerai kalbėjo ir lietuviškai moka. Ar taip? Taip atsakė.

Kita karta pasitaikė savo nuomonę apie Sąjungininkų "Jūs tai ir apsimetėlis" – ir kų nejaučiančiai laikysi vieni prieš – anot Smetonos, ir mūsų Rusijos kalbėjo taip, kų dabar ir gerai [illegible]

Žiurėk psl 408 kame tema Saliejas

Tuokart ir nieko daugiau. Tegiog Nazaretanka aišku vadinam „Šeimos Krikšto Prisiminimo". Tenduos ji dėjo mum į galvą kada pavardė buvusi „Pirzidijos davatkos" „Devatkos Pirzydijatės". Skaitom „Acte Apostolorum" kame minima kaip žydės Pirzidijos (Antiochijos) davatkos užsiėmė Paulium ir Barnabu. Kurie buvo apleisti miesto (Cap. Act. Ap. XIII visa ir eilę 50-51).

Šventasis Raštas tik nesiveda į detalius aprašymus, tenkinas vardus Paulaus, Barnabo, Pirzidijos Galilėjos žydelių tuokart pavardės nors - paskirtas - jo duokles dovanos buvimas permainyti savo pavardę „La Lorette" primenąs katalikę = jauna mergina krikščionė? Darąs mažas pajunkt!

Jau Lord - vielki patriotai - tvarosi nie jak žydek dla ink- resu.)

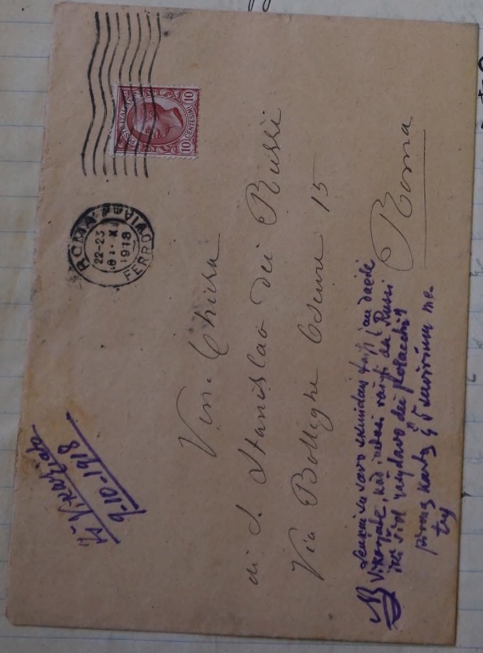

Šeimai savo kasdieniam ir maldiniam skundais šventojo Vitalijato, kad šiuo pradėjo tyrinėti mum patvirtinę dvasiodamus Ven. Ruseu ir Stan. dei Russi vietoje, ir postulatui.

10-X-1918

Kun. Vitkantas. Šiandien nufikėtai sėjo pas mane Kun. Vitkantas. Šąrit atvažiavo iš Šveicarijos - ilgesniam laikui Romon. Negalėdamas tiesiok užklausti, kodėl čionai norėjo - davedžiau kad patsai išsiėdjo: „Ji kvietė čionai jo prieteliai iš Vatikano". Klausymas kokius tenai prietelius galėtu turėti ~~otus~~ žmogus, ką čionai tik studentavo? Ne man vienam žvirblui apdumsi akis, mano mielas. - Kad dar savo autoritetą pakeltų - pasigyre, jog išsiuntęs talas gazietas ir dokumentus į Vatikaną vardan Kardinolo Gasparri pasiuntinys perduoti Vitkantui. Yra tai rusiškai vadinama „очковтирательство" kaip-gi tai daryti

Dalykas pradėj lenkai suintrigavojo, kad Italijos valdžia neįleistu Kun. Olševskio ir Bortaiškas - opriksiuntėjo čionai „lenkpernį" Vitkantą. Jisai mat giedos čionai lenkų giesmelę. Kvailys - kaip gi, kam citi į Vatikaną - neturint įgaliojimo nė no vyskupo nė no jokios valdžios. Taps paprastu intrigantu. Vatikanas turi Ratti, ką važinėja iš Varšavos Vilniun, jisai suteiks ka teikės.

Vitkantui mat norisi, ar gal lenkai pažadėjo, įeiti į Vilniaus Vyskupus.

Ačiū jo ir ~~kitų~~ Karosaičių ir Mikuckas ir kiti parsidavę vokiečiams - turi ta pati „veku-pasaka", ką man gieda Zaleskis.

Bus drėje - o padarys, jie vadys - tiek sutrukdys Lietuvos veikalus ir galutinai morališka atsakomybė - puls ateityje ant Vitkanto galvos, kurio tiktik išvažiadės laisvoji Lietuva. ———

2-XI-1918. Va ką atsakė man Kun. Maželis iš Londono, mano užklausus kokiu tikslu atvyko čionai Vitkantas - Parašiau kad ar laikraščių rašinio ką rašo, ar delegatai naivi, ar Vitkantas pardavė mano apie save. Ai Romą paryžiu - Vitkantas mėlkay nesigailėjo kaip paprastai mano apie save. Ai Romą parėjo - padarė bilietus, pasivadinęs kuris tai, koks Jis mėlo nabagėlis kaip ir kitady neina. Man parodė savo bilietus, užtodai - delegatu. Man neradė, tik iš sakrovy lėlpe atrasti. Man pakrovė savo bilietus - apie angos delegatus, kurį vadinasi tik ter-daktaru. Susirinko iš tenai, kokius bilietus iš mėtai. Jus Tamsta, žinote, kuomet vadinasi - kieno rašaicė delegatu, kokius bilietus - Tamstai atsimerkė. Tai aiš jis užklausiau. Kieno rašaicė delegatu, koks buvo spaustuvėje ir Tamstai atsimerkė. Tai nai, ką ant mano bilietu parašyta. Sunkiai spaustuvininkę. Išaiškinus man dalykas buvo simuliacija, nors aiš išsirašau jam spaustuvininkę. Rusai nuogąstį, jau nealina. Tai jau patsai pamatė, kad aiš tiriau jį lerg. Versaga. Rusai nuogąstį, moky į mane ant mano tuta antra karta aiš į sugaunę, formos lyti - parrodė, v moky į mane 3-4 metus Kungas Kun. Maželis rašė.

Ačiū, gavau Jūsų laišką su iškarpa. Kun. Viskontas kaip praneš Šveicarijos laikraštis „Liberté" išsikelevo Ryman prirengti kelią Amerikos Delegatams pas Šv. Tėvą.

„Il Tempo" 11 [illegible] 1918

Un ricevimento in onore della Missione militare polacca

Ieri sera la Missione polacca ha offerto nella sua sede in via Gregoriana un ricevimento intimo in onore della Missione Militare polacca in Italia ora di passaggio a Roma.

Ricevano oltre al cav. Ignazio Paderewski, il prof. Shimuni, capo della Missione e l'on. Zamorski, intervenne la Missione Militare al completo col principe Radziwill, capo di essa, e gli ufficiali del suo stato Maggiore, capitano Dombrowski, capitano Bolisle e tenente Hörler; e, tra i pochi invitati, l'on. Canepa, il comm. Tullio Giordana, l'avv. Obrzevski, il signor Rajkiewicz, Franco Caburi, ecc.

Durante la serata, improntata al più schietti sentimenti di simpatia tra la nazione polacca e l'Italia, il principe Radziwill — con il quale abbiamo avuto un importante colloquio pubblicato giorni sono — si ha espresso il suo giudizio sulla nota del Presidente Wilson, giudizio che conferma la favolevole impressione prodotta dalla risposta dell'America ai tanti gli ambienti politici e diplomatici.

Notiamo pure che ieri la Missione militare polacca si è recata al Pantheon a deporre due ghirlacce si è recata al Pantheon a deporre due ghirlande sulle tombe di Vittorio Emanuele II e di Umberto I.

La Missione militare polacca al Pantheon

Ieri alle ore 10 una rappresentanza dell'armata polacca si è recata al Pantheon per deporre corone di fiori sulle tombe di re Umberto I e re Vittorio Emanuele II.

La rappresentanza composta del comandante principe Radzwille, del capitano Dubwinn, e del tenente Hoel e da vari soldati, è stata ricevuta dai veterani che montavano la guardia d'onore presso le tombe dei due sovrani.

Ufficiali e militari hanno apposto la loro firma negli album d'onore. (2)

Tarsiley ir Vitkardo draugyste ir [illegible]

x Lalesnio tijasi Smetonos kad su juo mat kalbeos Lenkijos nepriklausomy o lenkai daro pergalių Žydo nemuelu ....

Šitie vizita parodė kokio laipsnio užsimoję lenkija kaj bruk Vatikano. Bijuy jam polonia semper fedele.

Tikra lenkų yra Lamotovo, gal Rajkiewicz ir Olševski — o kiti — ar Lalesnejus lietuvia ar Žydai ar Vokiečiai.

Vitkardas (11. 12 Spalio m. diena. Buvo pas mane. Turėta su juo kalbų. Mat pasiai klepėti o mane noti išimpinėti. Ne ne tyrara nabėtos. Ai jį pažyda..

Kaip buvo taip ir liko kvailys. Atsiuntė čiaudi žarsti savo rašalų per laiškų, kad tuplai Vilniaus vyskupu. Mano užklausimų - kokia tikrovė čiaudi atvyko, atsakė „Mano Valdžios [illegible] nuomonė kvietė".

Antra Lakestin, kad ir vaisti man suteikusi tėvas
gyvulių ligonių gydytojas, nabine polomy, gentle lit namuose
tą vaistą ir pasiskyrimus? Ji, ji patiko išpasirinkti
paveikslą savo tėvui, apsaptyti "determinismą, kilusį
prancūzų "Encyclopedie" filosofų, kad buti autor li-
brorum" išdavė tą ir Prancūzų kalboje: Voyage
à Cotopaxi et aux Indes! — Romæ 1858. — (x)
Paimdavo ji gražų "illustrated edition", arba pagrindinį
ir kad duoda man paskaityti — daug. Ir ten tokie
knygose vaizdai — pagal kalbą įvairiausių uniformų and
gerbiamų ir neišmanėlių ar įvairi kultūrų pratė-
cūzų, anglų, italų, ar olandų atstovė — arba
dėmesį: You are Francez?
No my dear. I am not Francez.
English? No.
Italian? No
Hollander? Portugez? Espagnol?
No, no dear. I am a Polak. (Cat. pag No.)
To jau gana — kad ir to buta Gruodžio m.
1886 m. dešimt išgyvenus Cotopaxi ir 1886
įvairi nebaigo lietuvio. Nieko nito ir ne-
galbūna buvo laimėti iš draugų Čečetka,
ir Sitkevič — Lyx. 14 Okt. 1918.

NB Tai pačiai metai 25 kovo S. V. - arba kad ir dar
sulaukusi - išdirbinėjusi pasirodžiau lietuvių (arba tėvų
mokėti ir mokėsi nesidarbuojant gero laiko)
Buvo tai Marijos - Lane buvo pasiųsta klausyti išpa-
žinties Vaikų kultūje. Buvo tai Bronislavos - pamokų
tarpinė vaikų vaikščiai. Pertraukos Evangelijos pa-
skaitai ir lenkiškai - arba pas vaikus kaip pa-
skaitinėsi ir lietuviškai - vaikščiams ji lietuvių
ir lenkų kalbą - Buvo tai auotų "Evangelien
des Sonntags u. Evangelien des Advents".
Taip buvo dešimt lietuvių kasdienių, kurie
algi man ačiū pasakyti. Tada ir šeimyna
nutarė, kad ir po 32 metų

Janiševskis Kalikstas ir Leonas Lašinskas Kaunė išbuvo
25 balių. Pirmą pirmadienį mane, kad šeimininkė 3-4 po pietų
buvo išvažiavusi – Janiševskis su Petrausku, Šeimininkas
ir Kairiūkštis atrišia pakaušyti ir skambinti gitara
pas V. Klausė ar manęs gali laukti vakare. Nežinau.
Tik žinojau, kad jiems mielai atsilankyčiau
gyvenime nedrįsčiau. – Vakare mudu su Petrausku
išlekiavo (Leonoprati zmagyt su Janiš, kaip tik iš
pergalės. – Janiškis rado bažnyčių pijanų ir
jaunikį – kurią norėjo matyti bažnyčių kabo-
kiną – pridarė, kad ant šeimininkės vakarė
jog manęs – dėl padrąsinimo, kaip pažiūrėsi, ar
ir buvo. Išbėgiau namo. O jis buvo bažnyčioje
Janiševskis padarė ilgą istoriją su Rokiš-
kiu ir vėliau bažnyčia. Gydytojau atėjau, nu
ilgėjosi – bet nesibaimino ekscesų ko nors.
Vakare mane nuėjau – bet pakaušyti, skiauto. Šit ji
kažkur, buvo ateiti kaimo varpinės. Galų gale atsiėjo
ji savo Vaikų seserėlės ar pakaušyti užėjo
pas [illegible] obserwuoti – o vakaro jaunes-
kitruoliai, kvailiai pasiliko apsi[illegible]
žiūrėti – Šit laisvai [illegible]
F. S. Daudaitis – klausė jojau pas telefoną ko nors
skambinti. – Nei – gerai atsakė jojau.
Ir taip nuogas iškrito – Atvedęs jojau ir – ji nemo-
kėjo nesakė. – Nakvį nelaukė – Gėrė ir bažnyčių nėjo.
Ir gavo nosį. Šiokadą

ADMINISTRATION
DE L'INSTITUT DE ST. "STANISLAS„ À ROME
ET
DE L'ETABLISSEMENT "OPERA PIA POLACCA„ À LORETO

VIA BOTTEGHE OSCURE 15
TELEF. 27-58
ROME 26-X-1918

N. 22

Do Jaśnie Wielmożnego
Księdza Kanonika K. Propolanista
w Rzymie.

22

Czcigodny Księże Kanoniku!

W obecnej chwili w schronisku Św. Stanisława jest wojskowa Misya Polska wraz z P. Skirmuntem, Przedstawicielem naszym na Włochy: ci Panowie życzą sobie zwiedzić Kościół Św. Stanisława: proszę Księdza Kanonika zechcieć dać uprzejmie możność nam go obejrzyć.

Pozostaję z szacunkiem i poważaniem

Administrator naczelny instytucyi Św. Stanisława w Rzymie
oraz Zakładu „Opera Pia Polacca„ w Loreto.

B. Wojciechowski

Corr. d'Italia
15 Ott. 1918

Per una Polonia indipendente

Il fiero proclama del Consiglio di reggenza

(Nostro servizio particolare)

ZURIGO, 14, matt.

Si ha da Berlino: La *Frankfurter Zeitung* pubblica la traduzione data dal *Wolff Bureau* del manifesto del Consiglio di Reggenza polacco comparso nel *Moniteur Polonais* il 7 ottobre:

« Per quanto riguarda la Polonia, i principii di Wilson conducono a fondare uno Stato indipendente che comprenda tutte le provincie polacche con libero accesso al mare, con il privilegio dell'indipendenza politica ed economica come della integrità territoriale che sarà garantita da trattati internazionali. Per realizzare questo programma, il popolo polacco deve levarsi come un solo uomo e riunire tutte le sue forze, perchè la sua volontà e le sue esigenze siano comprese e riconosciute dal mondo intero. A questo scopo noi decidiamo: 1. di sciogliere immediatamente il Consiglio di Stato; 2. di convocare immediatamente un governo composto dei rappresentanti di tutte le classi della nazione e di tutti i partiti politici; 3. di incaricare questo Governo di elaborare un accordo con i rappresentanti di tutti i gruppi politici per formulare uno statuto elettorale per la Dieta, basato sui principii più largamente democratici e di presentare questo statuto nello spazio di un mese al massimo, per l'accettazione e la pubblicazione; 4. di convocare immediatamente la Dieta e di cederle il potere per quanto riguarda l'organizzazione e la direzione suprema dello Stato. Il Consiglio di Reggenza in virtù del giuramento dato deporrà la sua suprema autorità nelle mani della Dieta.

« Polacchi! La nostra sorte è già nelle nostre mani! Mostriamoci degni delle grandi speranze che i nostri antenati hanno nutrito attraverso le oppressioni e i dolori per più di un secolo. Che tutto ciò che ci separa gli uni dagli altri sparisca per sempre in questa ora decisiva! Una sola voce potente possa levarsi dalla Polonia unita e indipendente ».

Firmati: *Kakowski, Ostrowski* — Controfirmato: *Kucharzowski*

I polacchi non parteciperanno più alla Camera austriaca

ZURIGO, 14, matt.

La Koelnische Zeitung *ha da Cracovia: L'Assemblea plenaria dei deputati polacchi ha deciso lo scioglimento del Club polacco e la creazione di un Consiglio nazionale stabilendo di non più partecipare ai lavori del Parlamento di Vienna.*

Colloqui di Carlo I con i capi-partito

Zurigo, 13 ottobre.

Si ha da Vienna: L'imperatore Carlo ricevette ieri nella sede del Comando Supremo numerosi parlamentari dei varii partiti. I primi ricevuti furono gli czechi Tsar, Fiedler, Hraban e Stanek, coi quali conferì mezz'ora. Poi a gruppi, secondo i partiti, furono ricevuti i rappresentanti alla Camera dei Signori e i deputati tedeschi nazionali, cristiano-sociali, i socialisti Adler, Seitz ed Ellenbogen, i polacchi Tertil, Loewenstein e Darsvki, lo jugoslavo Kerosec, gli ucraini e i romeni. I ricevimenti durarono sei ore. I deputati esposero i loro criteri circa la soluzione dei problemi nazionali in base al diritto di auto-decisione.

Si ha da Budapest: Andrassy è partito ieri per la Svizzera.

Il Piccolo
14 Ott.

Anot Zaleskio, „lenkų Regencija" negalėjo įnešti su lietuvių „Taryba", kai ši yra tai nelegališka.

Juk ir Regenciją pastatė prūsai...

Netame dalyke pasirodė kaip „aristokratai" nenori tartis su klapčiais...

Atėjo laikas, kada ne tiktai lenkų aristokratiškoj Regencijoj – aristokratai bankrotai. Ir daugiau lenkų ir lenkų šiandien nenorės nieko tarėti bendro su ponais.

Ar tai – co Polska ma najlepszego wydawa Zaleski...

Tendenciją aristokratija ana šalin. Tik asmenys lenkų naguose „Corriere d'Italia" neištardina tų karštų lenkų...! O vit „Il Piccolo" paduoda ir jų pavardes „Löwenstein – žydo". Ir tai lenkų rašo... Prideda Pilsų Perzynię, Loretą Ramaje ir Skirmuntą su Radzivilu pavieniai garsių kaip ... lenkų

Rodom lenkų amici!

a) Stanisław Natanson, dyrektor Centralnej agencji prasy polskiej – Lausanne

b) Bader – (Bern Svizzera) dyrektor Biura prasy polskiej

Bilz Perzynię, Loret Ramaje. Ką ir kalbėti – pirmieji lenkai

Il Piccolo – 19 ott. 1918

Il comandante dell'esercito polacco

Zurigo, 18 ottobre.

Si ha da Varsavia che il Governo polacco ha deciso di nominare Pilsudski comandante supremo dell'esercito del nuovo Regno.

„Il Tempo" 28 Ott. 1918.

Un convegno all'Excelsior

In onore della Missione militare polacca

Nel pomeriggio di ieri il comitato per la libertà delle nazioni ha offerto nel salone dell'*Excelsior* un thè in onore della missione militare polacca che è in Italia per organizzare la divisione polacca al fronte italiano.

Alla riunione, improntata ai più alti sensi di simpatia tra l'Italia e la nazione polacca, sono intervenuti: il principe Radziwill, capo della missione militare, con il capitano Boilisle e il tenente Hërle; il prof. Skirmunt, capo del comitato polacco in Roma; Mr. Loret; l'on. Zamorski e il prof. Raicewicz del comitato polacco di Milano. A salutare i rappresentanti della Polonia erano presenti i Sottosegretari on. Borsarelli e Morpurgo; i senatori Scialoja, Di San Martino, Di Brazzà, Di Prampero, Fano, Bavà; e numerosissimi deputati, fra i quali gli onorevoli Gallini, Arcà, Agnelli, Cottafavi, Tasca, Amici, Pacetti, Barzilai, Celesia, Artom, Ciriani, Schanzer, Molina, e altri. Inoltre il marchese Monaldi per il Prefetto e il comm. Cruciani-Alibrandi per la deputazione provinciale.

Inaugurò la riunione il sen. Scialoja, portando il saluto dell'Italia alla nazione polacca e riaffermando il diritto della Polonia alla sua indipendenza.

L'on. Agnelli, associandosi, rilevò l'importanza dell'indipendenza della Polonia per il futuro equilibrio europeo.

E l'on. Barzilai concluse il suo saluto dicendo che la vera ricostituzione della Polonia sarà la misura della nostra vittoria.

Ad essi risnose il professor Skirmunt, che a nome della missione ringraziò il Parlamento e l'Italia della simpatia e dell'aiuto dato alla Polonia. I polacchi non dimenticheranno mai che l'Italia non solo ha pensato agli irredenti delle sue terre, ma agli irredenti di tutti i paesi.

Dopo di che il principe Radziwill espresse la sua simpatia per l'Italia madre di tutte le bellezze, e la sua profonda ammirazione per l'Italia eroica, inneggiando al soldato italiano che combatte sul Piave.

Klebiaucio dalke artizie
Pacelki Jiasco Vatikanay ritęs karige
nesupratno kad Prusai Prancūzijos karo Vatikanas
užsiuge bispo kad Romanay katalikiszkay tautiszkų
Mat Prusai užsilaikyja Romų Katalikų
tikanay kaip tik už Romų
Pacelli, Bavarijoje delegatu, buvo arsie Vatikano
gerinczių Vokietijų žmonių, o Lenkai kaip tik
allpuolė isop
kę ji galėjo žmoti jeuntilis užsiyjų allnacke
nan darge Vokietijų katalikų nemokslinimų.
Vatikanui tikrai priešina perdirbti mūsų
savo Bolševikų už ką nenorėprotauneš
Pacelli. Turi nuraii už savo užsiyglis, o
Vokietija Romų pelnyjs pas pasidaraus
pasau

Kyti
20-X-1918.

3 Nov. Nedėldienis

Tik ką gryzau iš mokslainės ir gu vienerniukų. Pasiro-
to kuai mūdviejų kiszyj ant manęs. Ji Lietuvos ofiserių
tadel nėrau pabaigti bitelę ir ėjau. Pasiro-
padarinta kad aiem. Ėjo Lietuvių. Ir mes, gir-
dį, sneisprūdyjo. Ne. Ne to mūsų aiem
pažysti henoriu, kad jaiei neatiduos savo šimeiu
mų priešui mane.

Šemi dainiai, dabarei. Dabar eina išgadėja ateitie
tų rikiu dovanotis ubėn pas asmanius nebuvusių
priešų mėsų. Ne Tautos tvirtųjų priešų ji parbėjo
Ji ateitį, aiem pasiaiau Vokiečių Imperatorius Kar-
lo vaiz mėlą mano knygoje. Kuriu dainelių
kuta mano daiktų mokslainiai ir visi kaip

bet jisai mane kalboje ašiu gi katalikų nemėgsta...
Ant mano nuomonės – Ne, gerb., tik man nerealomis, kad aiškiai jūsų nesmagumų daraus.
Bet kitaip viešai pas mane? Viešėjau.
Taigi aiškiai užkvietėsi kada jinai pasiliks ir daugiaprasitarė.

18 Rimant pasimatymo su pasiuntiniu K. kad mane su Širdeika nerodytų – nes aiškiai viešim...
Ber daktarijau, kad jau pas jį Vizanto kalba. Ber girdi, nesmin jau Vaizigą padergs. ... Matyti jau in storę kaipo lenkų užtarėją?"
" Tai Vizanto darbelis ... Jo norima sudrebinti laikų su lenkais .. bet priešingai manau, kad nesudrebinsiu jūsų bičiulių laikraščiuose..
Ana Lipska (26 dek.) Jaunjevskio norėta mane suguldyti – kuk aiškiai norėjo suteikti su lenkais. (Žiūr p. 444)
Jo laiškų dėl "Narodnik" gavo Bl videtur? Mat rašant tokį laiškų. Sevrujų apysk jisai rodėsi mano valdomu Kerelų kuitas nusiuntęs rankų per Pijų – vaidinosi "dalyvu spaudos reikaluose". Kartų kuitas nujų ir nelauktai atsiųstas atnaujo pasiuntinybės ir Lietuvos Radvilų atžilam i pasiuntinybėm? Ir ar jis kaip tik tuo laiku pabaigė žiūrėti į pasiųsti? Jo nuomone, kad nepatenkinus prašymų – o mano nuomone – Kas pikčiausia, gresiama prie nepatenkinimo.
Kur trumpa – den traxata.
Vėsti nedas ir kur pasiųsti kuitų. Jaunjevskio nuomonės nemanau, kad jos taip svarbios. Jis gražiai pasiaiškinti per Dupont prieš tai užėjęs pakalbėti su Kalela dėmesį. Jaunjevskio nuomonė spaudžia – taigi kada nuomonės, reikės pranešti mūs Rusijos ministerių

Juoko darbų. Mane apšaukė, bet aišku sedėti ant kiemo pirmyn – ant kiemų aišku miegoti negalėjau, gaudamas vieno pro vieno 250 lyrų į menesį savo ir pasmerkęs intelektualinio. O pabėgėlių politinių skaičius mažesnė siunčiamų bėdų kasnaktį 3 lyrų ir šalia dvasia kovojančių". Geresnis gyvenimas

Prancūzė su galiojamu prieglaudų. Mažiau kur reikia ir nereikėtų. Steigėjų Valdybos įstatinius pirmųjų skyrių glaudimų ... Žmonių vieną 20 lyrų. Prancūzė bilietų savo lėšomis ir Florencijų ir Milano ... Jaro savų, kad išvengtų dvi 500 lyrų ir dvi ir prieglaudų su gydytojų ... 24 oktobrį padarė pridėtų laikinų prieglaudos ... 26 – moralinė ją valdybos nutarimų ir vardu mane priimtų nuovelą ... 28 kasmet valdybos kalbą "Excelsior" čiaupo vol dykavo, leukų ... bene kai kuriuos ... Ot ir visų ką moterį Jančevskį ... Jaspalgeliai užkeri. Ryga

Por Volgą padarė „Švyturio" – Mano supratimu nekvietė.. Tik Jančevskio padėko dr. „Bilietų" rytmetyje – man ir vėlei .. Jos mėnesio nemanykite. Parinkus „Mes ad vokiečių „Pilotų mėnesinėje rankų Dičių" Petrynčiuje – o Tamošaičių Krikščionių Dide. Nedėlioje Cėl to znaczy? Ar to, ze „gut poeta capere capiat" atsakymu.

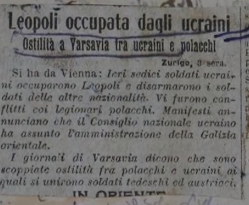

Leopoli occupata dagli ucraini

Ostilità a Varsavia tra ucraini e polacchi

Zurigo, 3 sera.

Si ha da Vienna: Ieri sedici soldati ucraini occuparono Leopoli e disarmarono i soldati delle altre nazionalità. Vi furono conflitti coi legionari polacchi. Manifesti annunciano che il Consiglio nazionale ucraino ha assunto l'amministrazione della Galizia orientale.

I giornali di Varsavia dicono che sono scoppiate ostilità fra polacchi e ucraini ai quali si unirono soldati tedeschi ed austriaci.

Il Tempo" 4 Nov

Lenkai vėl nagų Lvovą ir šalinių pasienio kapeti. Ir

mapų ledaičiai vėl dar pridėję Lietuvos. Kijevo Kitų (naujakalnių) sulenkto nosį – Krokuvos dėka laisvė telegramų ne į Skandinavijos LTA į Jančevskį. Nesakiu Maskvos vyriausybės dabartinio vado ir pasiūlė ta nuomonė. Bolševikai čionai temperamentingi. Tikrumoj pelyginus pasiūlė čionai partijos, kuri pagrindu – Abejonių kyla Karolio Lenkijoj ir Lietuvoj – kuriuos nežinoti Italijon pridėjo Vokietijos. Pabaigai man savo „Bonifacijaus" ir Aleksandro ėjo, pranešimo

Il Comitato nazionale polacco

Costantino Skirmant, rappresentante del Comitato nazionale polacco in Italia, ha così telegrafato al gen. Diaz:

«La più grande Italia è raggiunta per merito e virtù del glorioso Esercito italiano e del suo glorioso condottiero, dai quali contributi la Polonia attende alla sua volta il raggiungimento delle sue secolari aspirazioni. Decine di migliaia di soldati polacchi che trovansi in Italia non attendono altro che di poter marciare verso nativa Polonia. Viva l'Italia!».

NOTE VATICANE

Nov. — 1918, il Tempo

Mons. Cerretti rappresentera il Papa negli Stati Uniti

Qualche giorno fa venne annunziato ufficialmente l'invio di un rappresentante personale del Pontefice alle feste giubilari del Cardinal Gibbons. Alcuni giornali americani hanno affermato che questo inviato sarà mons. Bonaventura Cerretti, Segretario degli Affari Ecclesiastici Straordinari. La notizia ci risulta esatta. La scelta di questo inviato pontificio è della massima importanza e riveste in questo momento un particolare significato.

Mons. Cerretti è abilissimo diplomatico e conosce il mondo americano essendo stato per vari anni Uditore della Delegazione Apostolica negli Stati Uniti. Egli fu anche il primo Delegato Apostolico in Australia e di là venne chiamato a Roma, dopo la nomina di Pacelli alla Nunziatura di Monaco, per succedergli nell'ufficio di Segretario della Congregazione degli Affari Ecclesiastici Straordinari, posto di grandissima importanza e che equivale a quello di Sottosegretario di Stato per gli Affari Esteri. È facile comprendere, dopo ciò, quale importanza e quale significato assuma la missione a lui affidata negli Stati Uniti. Certamente essa non sarà di solo complimento verso la veneranda persona del Cardinale Arcivescovo di Baltimora, ma servirà a stabilire più larghi contatti fra la Santa Sede e la grande Confederazione che in questo momento sta esercitando un'influenza così decisiva nelle sorti dell'Europa e dell'umanità. Non è la prima volta che abbiamo messo in rilievo l'attenzione con la quale il Vaticano segue le cose americane. L'invio di Monsignor Cerretti in America ne è eloquente conferma.

Corr. d'Italia 8 Nov. 1918

Il Papa e la Polonia

L'Arciv. di Varsavia sarà Cardinale

(Nostro servizio particolare)

(d. r.). — Il Papa ha inviato una lettera a Mons. Kakowski Arcivescovo di Varsavia nella quale saluta cattolicamente il risorgere della Polonia a nuova vita nazionale.

Benedetto XV, ricorda l'interesse che la Santa Sede ebbe sempre per la regione polacca e le sue proteste con le quali si levò contro le repliche sterilizzatrici che smembrarono la nazione. Ed aggiunge che, come il sangue di Polonia, arrossò i campi di battaglia, così il nobile popolo polacco sopportò la persecuzione contro di esso indirizzata. Ed ora, dopo tante vicissitudini e con indicibile gioia, il Papa può salutare la sua risurrezione. Il Papa conclude esprimendo il voto che la Provvidenza ridoni ai polacchi quella concordia e quella unione di cui la nazione potrà meglio fare uso per la sua prosperità.

Il Papa annunzia a Mons. Kakowski che, primo Concistoro che terrà allorquando le circostanze lo permetteranno lo eleverà alla Sacra Porpora.

Papa Benedetto XV

Dr Kardynał Ben. XV nadarł klątwę na Savoyę Polonia swoją

Il Papa e la Polonia

La lettera all'Arcivescovo di Varsavia

Un nostro telegramma da Parigi ci annunziava ieri che Benedetto XV aveva diretto all'Arcivescovo di Varsavia Mons. Signor Kakowski un'importantissima lettera. Ecco il testo del nuovo documento pontificio:

Venerabile Fratello,

Salute ed apostolica benedizione.

Nel grave periodo che attraversa l'Europa, Noi non abbiamo potuto resistere al Nostro affetto che Ci spingeva a dirigere a Lei ed alla nobile Nazione polacca una parola di comune conforto e speranza.

La storia ha registrato a caratteri d'oro le benemerenze della Polonia verso la religione cristiana e la civiltà europea; ma ahimè! ha dovuto pur registrare quanto male l'Europa ha ricompensata. Dopo averla spogliata violentemente della Sua personalità politica, si lasciò anche, in alcune parti, di rapirle la Sua fede cattolica e la Sua nazionalità: ma, con ammirevole resistenza, i Polacchi hanno saputo l'una e l'altra conservare, ed oggi, superstiti ad una oppressione più che secolare, la *Polonia semper fidelis*, è più viva che mai.

Ci Santa Sede, che aveva sentito la Polonia quando era un'altra delle sue glorie, la amò ancor più, se è possibile, nella sua sventura; al pari di una madre, che tanto più ama la sua figlia, quanto la vede più infelice. Abbiamo forse bisogno di ricordare che, durante il martirio della Polonia, il solo che si levasse a sostenere, benchè inutilmente, la nazionalità e l'indipendenza di essa fu il Pontefice Clemente XIV di s. m., scrivendone con forte linguaggio a tutte le Potenze cattoliche? Ci è forse d'uopo ricordare che nei lunghi anni di martirio del popolo Polacco, mentre altri, dinanzi alla forza brutale dell'oppressore, assistevano silenziosi furono i Nostri predecessori Gregorio XVI e Pio IX, che alzarono la voce di energica protesta a difesa dell'oppresso?

Quando verrà pubblicata (e speriamo sia presto) la storia della Chiesa cattolica in Polonia del secolo XVIII, coi documenti autentici che giovansi nel Nostro Archivio, ora saranno meglio conosciute tutte le innarrabili sofferenze del popolo Polacco e la sollecitudine incessante, veramente materna, della Santa Sede per venire in suo aiuto. Ma, ne siano rese grazie infinite al Signore, l'aurora della risurrezione della Polonia finalmente sorta! Noi facciamo i voti più ardenti che quanto prima, restituita alla piena indipendenza, essa riprenda il posto nel consesso degli Stati e continui la sua storia di nazione civile e cristiana; auguriamo in pari tempo a tutte le altre nazionalità anche non cattoliche, segnatamente alla Russia, che sia loro data un governo della propria sorte e statuita, come vedemmo che avvenne secondo il loro genio e modificata, in modo particolari, [illegible] garanzie a tutti i partiti la speranza di [illegible] elettorali i partiti popolari in un parlamento [illegible]

Le altre proposte del generale Pilsudsky a queste condizioni, trasmessegli dai suoi inviati, [illegible] ancora, il generale, sembra, abbia sovratutto fretta di provare agli alleati la sua forza, procedendo alle elezioni generali prima che tutti i negoziati di conferenza per la pace siano occupati. Ma, potrà persuaderli facilmente, che non giova precipitare più le cose.

— E poi — mi spiega il mio interlocutore — altre bisogne urgono. Ed impongono il dovere di non eccitare passioni nel paese. Se il bolscevismo, troppo russo per sua natura, ha poche probabilità di attecchire tra noi, c'è un incognita che ci minaccia: migliaia e migliaia di operai, internati in Germania, devono tornare in patria fra giorni. La mancanza di lavoro, le privazioni subite, la fame, possono provocare conseguenze molto gravi.

Al Comitato non dubitiamo, che le ultime difficoltà, che si oppongono per una stipulazione degli Alleati in Polonia, saranno eliminate. E che, intorno a contingenti esteri canti, preceduti dalle divisioni polacche di

Il programma del Governo

Varsavia 16.

Paderewski, che è stato il primatore della formazione del nuovo gabinetto di coalizione, ha posto come base del programma tre punti principali:

1. che il gabinetto debba avere prevalentemente tecnico e proi con direttive assolutamente imparziali riguardi di partiti;

2. stretta alleanza con l'Intesa;

3. che le elezioni della Costituente che il 26 corrente, debbano aver luogo il 10 febbraio.

Il primo atto del nuovo Governo fu un decreto di chiamata alle armi [illegible] se del 1898.

Paderewski, che ha cooperato alla formazione del nuovo Gabinetto, assume la presidenza ed il portafoglio degli Esteri; ciechowski è ministro dell'Interno (direttore della Banca Comme Posnaniai) ministro dell'Industria e mercio; Fabicki (direttore della Banca perativa di Posnania) ministro del [illegible] zo; Janiszewski ministro di Sanità; ministro delle Comunicazioni; ministro delle Poste e Telegrafi; ministro dell'Agricoltura: Zenon ski ministro dell'Assistenza Pubblica; lewicz ministro degli Approvvigionamenti; Wroczynski ministro degli Affari [illegible]

Manca ancora la nomina del ministro dell'istruzione pubblica e di qualche altro.

(*Stefani*).

Una lettera del Santo Padre all'Arcivescovo di Varsavia

E' stato già fatto cenno da qualche giornale di una lettera indirizzata dal Santo Padre a Monsignor Kakowski, Arcivescovo di Varsavia. Dell'importante documento diamo oggi il testo ufficiale:

Venerabile Fratello,

Salute ed apostolica benedizione.

Nel grave periodo che attraversa l'Europa, Noi non abbiamo potuto resistere al Nostro affetto che Ci spingeva a dirigere a Lei ed alla nobile Nazione Polacca una parola di comune conforto e speranza.

La storia ha registrato a caratteri di oro le benemerenze della Polonia verso la religione cristiana e la civiltà europea; ma ahimè! ha dovuto pur registrare quanto male l'Europa l'ha ricompensata. Dopo averla spogliata violentemente della Sua personalità politica, si tentò anche, in alcune parti, di rapirle la Sua fede cattolica e la Sua nazionalità: ma, con ammirevole resistenza, i Polacchi hanno saputo l'una e l'altra conservare, ed oggi, superstite ad una oppressione più che secolare, la Polonia sempre fedele, è più viva che mai.

La Santa Sede, che aveva amato la Polonia quando era all'apogeo della sua gloria, la amò ancor di più, se è possibile, nella sua sventura; al pari di una madre, che tanto più ama la sua figlia, quanto la vede più infelice. Abbiamo forse bisogno di ricordare che, durante lo smembramento della Polonia, il solo che si levasse a sostenere, benchè inutilmente, la nazionalità e l'indipendenza di essa fu il Pontefice Clemente XIV di s. m., scrivendone con forte linguaggio a tutte le Potenze cattoliche? Ci è forse d'uopo ricordare che nei lunghi anni di martirio del popolo Polacco, mentre altri, dinanzi alla forza brutale dell'oppressore, assistevano silenziosi, furono i Nostri predecessori Gregorio XVI e Pio IX, che alzarono la voce di energica protesta a difesa dell'oppresso?

Quando verrà pubblicata (e speriamo sia presto) la storia della Chiesa cattolica in Polonia del secolo XVIII, coi documenti autentici che trovansi nei Nostri archivi, allora saranno meglio conosciute tutte le inenarrabili sofferenze del popolo Polacco e la sollecitudine incessante, veramente materna, della Santa Sede per venire in suo aiuto.

Ma, ne siano rese grazie infinite al Signore, l'aurora della risurrezione della Polonia è finalmente sorta! Noi facciamo i voti più ardenti che quanto prima, restituita alla sua piena indipendenza, essa riprenda il suo posto nel consesso degli Stati e continui la sua storia di nazione civile e cristiana; ed auguriamo in pari tempo a tutte le altre nazionalità anche non cattoliche, già soggette alla Russia, che sia loro dato di decidere della propria sorte e svilupparsi e prosperare secondo il loro genio e le loro risorse particolari.

Nella speranza di veder realizzati questi Nostri voti in un prossimo avvenire, Noi, dopo le altre provvidenze prese recentemente per un più largo ed adeguato assetto della Gerarchia cattolica in cotesto Paese, desideriamo di dare a Lei, Venerabile Fratello, e per mezzo di Lei al popolo Polacco una ulteriore e più solenne prova della Nostra benevolenza e della Nostra fiducia: ed a questo fine, nel primo Concistoro che il Signore Ci concederà di celebrare, intendiamo di elevarLa alla dignità cardinalizia. La Sacra Porpora, mentre sarà un riconoscimento ed una ricompensa [illegible] Provvidenza [illegible] secoli ha così nobilmente sofferto, [illegible] Infine, per dare a tutto il popolo Polacco una tangibile prova della Nostra benevolenza, il Papa annunzia a Mons. Kakowski che nel primo Concistoro che terrà allorquando le circostanze lo permetteranno lo eleverà alla dignità di Sacra Porpora.

Dato in Vaticano, 15 ottobre 1918.

BENEDICTUS PP. XV.

L'Osservatore Romano
9 Nov. 1918.

Polonia semper fidelis

Bolesław Prus, właśc. Aleksander Głowacki, kawaler krzyża pokoju, koronnego i litewskiego Orderu Orła Białego

Bolesław Chrobry, właśc. Bolesław I Wielki (ok. 967–1025), książę Polski od 992, król od 1025, założyciel dynastii Piastów

Bolesław Śmiały, właśc. Bolesław II Szczodry (ok. 1041–1081), książę Polski od 1058, król od 1076

In morte

Dr. Kardynał Ben. XV błogosławi Ukrainę, Polonia semper fidelis

Rivolgimenti massimalisti a Varsavia

(da) — La *Neue Zurcher Zeitung*, 26 sera — Varsavia che si costituì nella capitale della Polonia un gruppo Spartaco secondo il modello del gruppo di Liebknecht a Berlino. Questo gruppo ebbe rivoluzionario fu per alcuni giorni effettivamente padrone della città. I membri di questo gruppo si impadronirono dei local della redazione della *Gazzetta Polski*, sconfiggendo la stamperia e cominciarono la pubblicazione di un giornale col titolo *Robotnik* (Lavoratore). Ma bentosto il gruppo di Spartaco venne liquidato.

Il Tempo 27 Nov. 1918

Crisi ministeriale in Polonia

PARIGI, 9 matt. (d. 7). — L'*Agenzia Havas* riceve via Zurigo, che Vojda ministro di Agricoltura del Governo di Polonia e membro del partito popolare in Polonia ha dato le sue dimissioni, perchè il Gabinetto Moraczewsky si mostra contrario in cause in una proposta seguito a queste dimissioni tutto il Gabinetto resta in mano ai socialisti. L'opinione pubblica degli stessi socialisti, L'opinioni della Polonia sono sconcertate per il Gabinetto che è ridotto a non rappresentare più che un solo partito, e chiede che esso ceda il posto a un nuovo governo nazionale di coalizione.

L'accordo tra i partiti polacchi

Un fattore, indubbiamente favorevole all'azione degli Alleati potrebbe essere l'accordo tra i partiti interni in Polonia stessa. Si sa, che una delegazione, socialista, venuta da Varsavia, negozia a Parigi le condizioni di una riconciliazione dei gruppi estremi, ora al governo, con quelli che ne sono esclusi, i quali hanno nel Comitato nazionale polacco di Parigi il loro principale organo direttivo. Alla Sede del Comitato, mi han dato stamattina ragguagli freschi sull'andamento dei negoziati.

— Vanno benissimo — mi ha detto il conte Zamoiski. La stampa, in verità, ha esagerato i nostri dissensi. Speriamo fermamente di giungere ad un accordo in un paio di giorni. Il punto principale della controversia consiste nel numero di portafogli da attribuire ai due blocchi: quello socialista e l'altro democratico-cattolico. Paderewsky era partito con la missione di persuadere Pilsudsky della necessità di costituire un governo di coalizione, nel quale ai socialisti sarebbero stati lasciati tre portafogli, quanti ne meritavano per l'importanza numerica delle loro organizzazioni. Noi abbiamo mostrato la nostra buona volontà, dopo i primi colloqui con gl'inviati del governo di Varsavia, telegrafando a Paderewsky, l'autorizzazione di proporre non più tre ministri socialisti, ma cinque su sedici membri del governo.

Altre condizioni, però, abbiamo messe. Esigiamo che le elezioni generali, indette per la prossima settimana, vengano rinviate tra un mese e non siano fatte da un governo partigiano, come l'attuale. Chiediamo che la legge elettorale sia modificata, in modo da offrire maggiori garanzie a tutti i partiti e che nei comitati elettorali i partiti popolari borghesi siano rappresentati.

La risposta del generale Pilsudsky a queste condizioni, trasmessegli dai suoi inviati, manca ancora. Il generale, sembra, abbia sovratutto fretta di provare agli alleati la sua forza, procedendo alle elezioni generali prima che tutti i seggi della Conferenza per la pace siano occupati. Ma, potrà persuaderci facilmente, che non giova precipitare più le cose.

— E poi — mi spiega il mio interlocutore — altre bisogne urgono. Ed impongono il dovere di non eccitare passioni nel paese. Se il bolscevismo, troppo russo per sua natura, ha poche probabilità di attecchire tra noi, c'è un incognita che ci minaccia; quegliaia e migliaia di operai, internati in Germania, devono tornare in patria fra giorni. La mancanza di lavoro, le privazioni subite, la fame, possono provocare conseguenze molto gravi.

Al Comitato non dubitiamo, che le ultime difficoltà, che si oppongono per una stipulazione degli Alleati in Polonia, saranno eliminate. E che, intorno a contingenti francesi, preceduti dalle divisioni polacche di

Il programma del Governo polacco

Varsavia, 20.

Paderewski, che è stato il principale autore della formazione del nuovo gabinetto di coalizione, ha posto come base del suo programma tre punti principali:

1. che il gabinetto debba avere carattere prevalentemente tecnico e professionale con direttive assolutamente imparziali nei riguardi di partiti;

2. sicurezza alleanza con l'Intesa;

3. che le elezioni della Costituente, invece che il 26 corrente, debbano aver luogo il 16 febbraio.

Il primo atto del nuovo Governo è stato un decreto di chiamata alle armi della classe del 1898.

Paderewski, che ha cooperato alla costituzione del nuovo Gabinetto, assume la presidenza ed il portafoglio degli Esteri; Wojciechowski è ministro dell'Interno; Honcia (direttore della Banca Commerciale di Posnania) ministro dell'Industria e Commercio; Englich (direttore della Banca cooperativa di Posnania) ministro delle Finanze; Janiszewski ministro di Sanità; Ebenhard ministro delle Comunicazioni; Lipski ministro delle Poste e Telegrafi; Janicki ministro dell'Agricoltura; Zenon Przanowski ministro dell'Assistenza Pubblica; Minski ministro degli Approvvigionamenti; Sklewicz ministro degli Affari Militari.

Manca ancora la nomina del ministro dell'Istruzione pubblica e di qualche altro. (*Stefani*).

In Polonia

ZURIGO, 18 (S.). — Si ha da Varsavia: Il Presidente della Repubblica Pilsudski ha scelto il ministero Marcziewski, incaricando Poderewski di costituire il nuovo gabinetto mediante la coalizione di tutti i partiti.

Si sentiscce la notizia del recente attentato contro Paderewski.

Il plauso dei polacchi alla lettera del Papa

Una dichiarazione di Zamorski e Lovet

Sullo storico documento pontificio che consacra la resurrezione della Polonia abbiamo raccolto le espressioni di due autorevoli rappresentanti del Comitato nazionale polacco in Italia: il deputato Zamorski e il gen. Lovet.

— La lettera pontificia, essi ci hanno detto, è destinata a destare una profonda impressione in Polonia e sarà accettata da tutta la nazione senza distinzione di partiti, o di confessioni, perchè anche i protestanti polacchi saranno molto grati di questo riconoscimento ufficiale dell'indipendenza polacca.

Il nostro popolo è cattolico nella sua grandissima maggioranza, ed è cattolico per convinzione e per sentimento nella sua massa e nei più elevati strati intellettuali. Il suo attaccamento al cattolicismo e alla chiesa è certo determinato anche dal fatto che la religione è stata per i polacchi di aiuto enorme nella loro lotta contro la snazionalizzazione in Prussia e in Russia. I rapporti tra la Chiesa cattolica e la Polonia si intrecciano veramente in una corona di reciproca fiducia specialmente dopo le insurrezioni del nostro paese da Clemente XIV fino agli ultimi tempi, ma il popolo polacco con una particolare gratitudine si rivolse con alla sacra persona del Pontefice romano il quale durante la guerra europea, quando la Polonia fu teatro di immense catastrofe e di desolazione a causa di dieci offensive che in continui corsi e ricorsi devastarono, annientavano terre, beni ed uomini dal soglio pontificio si levò una voce chiara di consolazione e di aiuto.

I polacchi non dimenticheranno mai il forte appello che il Papa Benedetto XV rivolse al mondo cattolico per invitarlo a prestare soccorsi morali e materiali alla Polonia devastata.

Il basso della lettera pontificia nel quale Benedetto XV dopo aver parlato dell'aurora della risurrezione della Polonia, fa voti che le altre nazionalità anche non cattoliche già sorgette alla Russia possano decidere della loro sorte e svilupparsi secondo il loro genio e le loro risorse particolari colpisce nel vero e corrisponde agl'intimi sentimenti della nostra nazione la quale durante tutta la sua storia gloriosa vissuta con i ruteni, si è sempre ispirata a principi di tolleranza e di fraternità. La Polonia che ha avuto una storia comune con questi popoli anche oggi li abbraccia fraternamente senza volerne minimamente offendere o menomare l'indipendenza».

153

Corr. d'Italia 10 Nov.

Mat. ky kwestia Watykańska, Zamorski, Lovet, Comte

P Nov. 1918

Nr 3 Seno lenkijos skelbia atviri amalthini, kuriuos patsai užmokėti ir sąskaitą – dovaną pavyzdį, dalyką Romos popiežiui, praėjusią kad pasirašymo „Viva Lenkija" – Kaip gi tai, nemoka abasėi. Bičiuoti tu ir kunigų šitie – Ir čionai? Kaip ir čionai? Abėn rymiečiai – Bet sveikatą moki? Ne. Kaipgi tai rymiečiai ir jeigu tautai – vergovės cerkvai – Ši, abasėi, vergovės. Oktiek tajem meda – Šventikų abasėi. Taigi pasidarė, vaikeli, ir mokti, kų tai nesuprasti dalykai.

Ir tai Romoje, XX amžiuje ... Argi negeriau, vaikai, ciumbrinėjų misionierių i Afrikos arba Indijų, kad Vatikano užsiėmimas savųjų apšviečiamas ... ... pasirodo, kad labiau užsiėmę užsienyje gyvenantieji tikėjimo, o ne tikrojo pamato; nesu visų dangiaus priebėcių tautų vaga Italia ... Ispanija, padarė skandinavija, Vokietija, Švedija, Norvegija

Nuvai kunigas Lalesčio „Voyage à Ceylan" ir vėlų minti kaip tik esąs mano gabėn.

Lalesčio parašė ir pradėjo, dasė įverėti i praeitų Kalbų

454.

kad butų „autor dzieł" ir turėti renomą mokslo vyro — taip kaip kad mūsų Viskontas savo Šveicarijoje ir kito į prancūzų kalbą išverstoje „La Lituanie religieuse" dengdamas žinoti lenkams atiduoda lenkams lietuvių jėzavitų darbą Vilniuje (Reikia tik pasižiūrėti autoriaus skaitant jo paaiškinimą apie jėzavitus ir Chodkevičių (pag 163—170.) — Nei nepamini Širvido ir Rudaminos — atiduoda garbę Skargai, Varševickiui Grodzickiui, tarsi jie įsteigė pamatus lietuvių literaturai

Taip elgėsi žmonės, „qui querunt quae sua sunt". — Zaleskis sugrįžęs mūsų — o Viskontas ?

// // //

10-XI — Buvau pas Zaleskį. Matyti su pike. Šį kartą ir tai pirmą sykį ir patsai neruko ir manęs nepavaišino. Diplomatyczna demonstracja". Kalbėjo apie Lietuvą — kad mes išpopuliarėme aut lenkų n pat pradžios. Sakiau kad klysta kol „gapy dupa z księdzem." Senas avilys 37 metų nebuvęs Lietuvoje" — tevis pervalgas 60 metų praėjusio amžiaus — o mūsai dar politkonto į Lekone, ką sprendžia ir iš jo kalbos ir iš Viskonto knygų, kurias laiko aut stalo ir man rode. Eteffo, pasakiau, yra tai Bedecker, podkyt ego gatunku" bo tamten ma alfabetyczny wykaz a tu i tego brak. Nie de książki je patrze, jak na taki kaszyk na dewniów. W dwa lata nie można napisać i wydać trzech prac historycznych. Trzeba nie mieć pojęcia o historji. Wiskont wszystkiej daro tylko nie historji. Atsisveikinau. Nadėsiu vėliau laiškyti... Nunešu knygas ir suvešiu nr dag bus su pike.

— Pavakariais užėjo Viskontas. Jo nelaimei buvo pas mane Žabickas. Šnekos apie lenkus ir vėl negalėjo tverti... Buvo pradėjęs apie Vilniaus lenkus, kuriems girdi, reikia duoti teises. Žiūrova aut galvos. Tenai pasakiau jam „verba veritatis" apie jo istoriškus veikalus, kurie yra lenkų „dakė" parašyti ir privedžiau jo padaryto Lietuvos jėzavitų istorija „Lit. religieuse" pal. 163 — kame nė žodžio apie Širvidą ir Rudaminos. Tiesiog kad Skarga, Varševickis ir Grodzickis padarė lietuvių literatūrą. — Pynėsi bet manęs nepertikrino ... Galutinai prašiau, kad duotų man savo vizitos bilietą, ką nekydamas dėjo lenkų. nuo manęs slėpė .. Davė .. (+)

Nu ir galų gale papasakojęs apie tą Komisiją kurios Lozannos lietuviai nepripažino išvesti, kad jo vardas kyla ... Kaip tik porą Zaleskiui .. ką labai negalėjo girtų savo diplomaciją . . . .

(+) Viskonto bilietai dvejuje

a) Ką man pakišo — darsi per paustuvės klaidą atsiųsdamas pas mane.

Abbé Antoine Viscont Docteur en Philosophie, en Théologie et en Droit Canon Licencié en Sciences Politiques et Sociales Vilna

b) Ką nuo manęs slėpė — ir sugautas susigėdo.

Abbé Antoine Viscont Secrétaire Général de la Commission de l'Est Établie pour les États en formation dans l'Europe Orientale Lausanne

Patsai sutvėrė tą Komisiją, patsai pasivadino jos sekretoriumi ir mūsai akis dume — tevis kaip Romoje. tulo žuliko išeigtiji, la piccola milizia di Gesù.

I primi atti del nuovo Governo tedesco

„Il Piccolo" 13 Nov. 1918

Trasformazione pacifica

Zurigo, 12 novembre.

Il nuovo Cancelliere germanico Federico Ebert ha 47 anni ed è nato a Heidelberg da padre sarto, si imparò il mestiere di sellaio, ma si diede presto al giornalismo ed alla burocrazia socialista diventando redattore della «Burger Zeitung» e segretario operaio a Breda. Si occupò di propaganda fra la gioventù socialista della cui organizzazione divenne poi presidente.

Dal Governo tedesco si sono scartati gli elementi borghesi. Più questa la condizione posta dagli indipendenti per riconciliarsi col vecchio partito. Il Governo si compone quindi di Ebert, Schaidemann e Landsberge del partito ufficiale di Haase, Dittmann e Barth del partito socialista indipendente. Mentre i primi cinque sono uomini variamente noti, quello di Barth è un nome nuovo. Costui trebbe trattarsi di un membro del gruppo «Spartaco».

Il Segretario agli esteri, Solf, è stato messo dopo aver appoggio la firma del famoso appello a Wilson.

L'Agenzia Wolff, ora in mano ai socialisti, diffonde sul nuovo regime tedesco che giudizio della stampa borghese, tra cui questo della «Taglische Rundschau»: «Sarebbe falso chiamarlo bolscevico. Si rispettò la proprietà e si cercò di evitare la violenza».

La città di Francoforte memore del periodo del 1848 ha chiesto che l'Assemblea Costituente si riunisse alla chiesa di San Paolo.

Liebknecht parlò al popolo dallo stesso balcone da cui Guglielmo tenne il suo discorso allo scoppio della guerra. Chiamò la rivoluzione tedesca l'opera più grande della storia (sic) e disse che bisogna maledire il passato e benedire il presente.

Il deputato Hoffmann che stava accanto a Liebknecht disse: Il più temerario sogno della nostra vita si compie in questo momento in cui possiamo parlare al popolo da questo balcone».

I socialisti del gruppo Spartaco si sono impadroniti del «Lokal Anzeiger». Lo stesso destino ha subito la «Nordeutsche Allgemeine Zeitung», ex organo della Cancelleria Imperiale divenuto ora organo dei socialisti indipendenti.

Le «Muenchner Neuste Nachrichten» discutono il problema se la Germania debba trasformarsi in Repubblica unitaria od in una federazione di repubbliche abbracciante anche l'Austria tedesca, al cui ingresso nella nuova Germania si accludeva già nel manifesto per l'abdicazione di Guglielmo.

Dňi 13. XI. 1918.

456

Roma, dumis vasario 14 d.: 26-XI-1918

Pasakysiu Jums, kad dienų 4 ir 5 vakare buvau pas Jus, bet Jūsų nebuvo namie. Vėliau Jums telefonavau, bet Jūsų tarnaitė man pasakė, kad Jūs esate išvažiavęs. Tada aš nusprendžiau nebetrukdyti Jūsų ir užsukti Jums pas Jus vakare. Bet Jūsų tarnaitė vėl pasakė, kad Jūsų nėra namie. Vėliau sužinojau, kad Jūs buvote nuvažiavęs į Operą. Tai buvo paskutinė diena, kurią Jūs praleidote Romoje, ir aš labai apgailestauju, kad nepavyko Jūsų pamatyti. Tikiuosi, kad Jūs gerai praleidote laiką Florencijoje ir kad Jums ten patiko. Aš taip pat labai norėčiau aplankyti Florenciją, bet kol kas neturiu tam laiko. Gal vėliau, kai baigsiu savo darbus Romoje. Aš dabar labai užsiėmęs, nes turiu parengti paskaitas, kurias skaitysiu Romos universitete. Be to, turiu dar daug kitų darbų, kuriuos turiu atlikti prieš išvažiuodamas iš Romos. Aš tikiuosi, kad Jūs sugrįšite į Romą dar prieš Kalėdas, nes tada galėsime kartu praleisti šventes. Aš labai norėčiau, kad Jūs tada būtumėte čia, nes tada galėtume kartu nuvykti į Florenciją. Aš tikiuosi, kad Jūs sugrįšite į Romą dar prieš Kalėdas, nes tada galėsime kartu praleisti šventes. Aš labai norėčiau, kad Jūs tada būtumėte čia, nes tada galėtume kartu nuvykti į Florenciją.

NB Mano istorija Krokuvos laikotarpiu užima beveik visą vieną skyrių, todėl aš turiu parašyti apie 300 puslapių. Tai yra, kad aš turiu parašyti apie 300 puslapių per 3 ar 4 mėnesius. Tai yra labai sunku, bet aš manau, kad galiu tai padaryti. Aš turiu daug medžiagos, kurią turiu panaudoti. Aš turiu daug knygų, kurias turiu perskaityti. Aš turiu daug užrašų, kuriuos turiu peržiūrėti. Aš turiu daug darbo, bet aš manau, kad galiu tai padaryti.

Istorija su Kordovskiu 1903 m. apie kurią rašo Jonynas.

Roma, dumis vasario 14 d.: 26-XI-1918

Pasakysiu Jums, kad dienų 4 ir 5 vakare buvau pas Jus, bet Jūsų nebuvo namie. Vėliau Jums telefonavau, bet Jūsų tarnaitė man pasakė, kad Jūs esate išvažiavęs. Tada aš nusprendžiau nebetrukdyti Jūsų ir užsukti Jums pas Jus vakare. Bet Jūsų tarnaitė vėl pasakė, kad Jūsų nėra namie. Vėliau sužinojau, kad Jūs buvote nuvažiavęs į Operą. Tai buvo paskutinė diena, kurią Jūs praleidote Romoje, ir aš labai apgailestauju, kad nepavyko Jūsų pamatyti. Tikiuosi, kad Jūs gerai praleidote laiką Florencijoje ir kad Jums ten patiko. Aš taip pat labai norėčiau aplankyti Florenciją, bet kol kas neturiu tam laiko. Gal vėliau, kai baigsiu savo darbus Romoje. Aš dabar labai užsiėmęs, nes turiu parengti paskaitas, kurias skaitysiu Romos universitete. Be to, turiu dar daug kitų darbų, kuriuos turiu atlikti prieš išvažiuodamas iš Romos. Aš tikiuosi, kad Jūs sugrįšite į Romą dar prieš Kalėdas, nes tada galėsime kartu praleisti šventes. Aš labai norėčiau, kad Jūs tada būtumėte čia, nes tada galėtume kartu nuvykti į Florenciją.

P.S. Roma mieste labai įvairiapusiškai ir įvairiausiai vystosi ir auga. Bet nežinau, kaip tai atrodys Jums – ar patiks, ar ne. Aš manau, kad Jums patiks, nes Roma yra labai gražus miestas. Aš tikiuosi, kad Jūs sugrįšite į Romą dar prieš Kalėdas, nes tada galėsime kartu praleisti šventes. Aš labai norėčiau, kad Jūs tada būtumėte čia, nes tada galėtume kartu nuvykti į Florenciją.

457

24 Nov. 1918 Zaleski. Jenu, mažuti, su pike. Kaip paprastai viena savaitėms, jį nueidau šiandien atsilankyti. Ar „Wdamu zdan" paklausiau jo tarnaitės virėjos. „Wdomu, proszę do salonu, ja powiem." Palikęs pačią priešaky je – nuėjau salonan – tik vėl atėjo ta tarnaitė ir sako „Nie może przyjąć bo ma katar i gardło boli" –
Proszę powiedzieć Panu, że ja całuję rączki i życzę zdrowia... nuėjau ..
Ar iš tikrųjų jisai serga? Gali būti, bet tarnaitė jau iš ryto būtų žinojusi, kad ponų nepriima .... Kitaip, matoma, priims ...
Tikrai jisai pasižeidė, kad ašen nėjau, rodos pas jį Giorietą... tai kaip būdas, o antra jam gėda prieš tarnpalaikius, kad patriarka neįsitenga susieiti pasimatymas su Liaretu
Nunai man aišku ką man sakė Vyskupas – gerėdamasis „Platesnis" Zaleskio protu, pridurdamas, kad užeiti su juo pyksti ..
Iš tikrųjų Zaleski su savo „Całonkowanie przeznaczenia" yra tik kurpaliumi lenkų ir rusų diplomatų, ir savo netovi platesnio proto gų ir pridaktar neokolo ma ir proto – taip kaip ir Vyskupas...
Ašen atsikvėpjau prieš. Paskutinį kartą po incidentu su Giorietu – jo man ne prilieka kaip Vyskupas kunigas – (neppasiulė rankų, kaip kad pradavo iki šiol). Ašen nedaviau to nesuprantąs ir po dviejų savaičių nuėjau..
Nunai nueisiu po trijų. Tegul supras, kad ašen ne tokis kvailas, kaip kad jam išrodau. Tikrų savaitėmų praėjus nueisiu, bet su reikalu. Nunešu jam jo knygą, kurią iki tam laikui perskaitysiu ... tuomet matysime kaip toliaus elgtis. Iš tikrųjų, po šiandieniniam atsitikimui, jeigu jisai nori su manimi pasiutį turėti, neatlankysiu mano po dviejų savaičių jam išpuldo parašyti man porą žodelių .. bet vistiek – verroms K.W.

Žiūr 462

78. Via della Croce
17 Września 1918

Szanowny Xże
Kanonicku.

Bardzo żałowałem że
Ks. Kanonika trzy razy mnie
w domu nie zastał. Będę z
powrotem w domu w sobo-
tę i w niedzielę, o zwykłej
godzinie, i bardzo rad będę
go obaczyć.

Z wyrazem najgłębszego
szacunku pozostaję
Szanownego X. Kanonika
Oddanym sługą
+ W. Zaleski Pabr. Antyocheński.

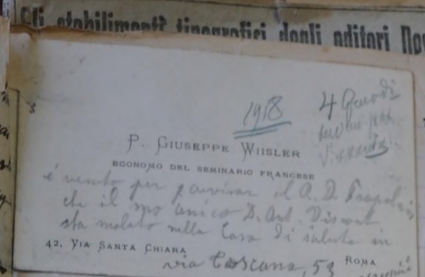
1918 4 Gruodžio
P. GIUSEPPE WIISLER
ECONOMO DEL SEMINARIO FRANCESE
è venuto per parlare al A. D. Pagalės
da il suo amico D. Abel Disconsi
sta molato nella casa di salute in
42. VIA SANTA CHIARA via Toscana, 54 ROMA

461

10-XII 1918

458

B. Pasmatysi vaikų ir mano
ir kl. Kalbėdamas apie
kad jo vaikų tyrėjų
Garbę Jėzų Wiislerio vaikeli. Laip
Sendrį (4 Gruodžio) mėjau-
pas Vaicaną. Seseris vie-
-mosi prieš kad išgai ne-
bati, nesa ligonių šiltinę
Paskui trumpai - klausiau
rejau išgerti kavos, kų laikai išješkinka - seserų nepaprastai atšiauki
Gyvau. Su pratarme ir pertrauka - ingyvau - ale ir puikiai aut širdies
Trukęs šeru valandų, pamišdu ir atsisveikinau
Gruodžio - mėjau į išpažintį. Seserų paprašo kad jau sueigenise
Ten ir kad vaikai turėjo jau priimti nesa pėja ir kaip. Pasi
kad ėsčiau ir jo kalbo kabinėsi. Žėjau, seserų atsiro vaikai ir
tiko mane vieną. Kaip neženkinau mėko išgauti
jau. Eskis Streinį, gimdelijęs - Ko klausiau, ant širdies
kė - tik prakote „prisiai", gal mane - apie tuos, ką aut širdies
ir lika - pasiaukęs atsisveikinu" - ne pasiaukęs, tik prieš mirtį
kraujas - Tolian vaikai, daug ir Tėvo (ir mano) daug prieš Save"
jeis paprastai aut savęs pasiaukinau - pasiaukęs pasiaukęs
Gyvenis?" - ačiu pasaukiau kad Tu Klausei, pasiaukęs čiaus nė
"rama - gyvai Gyvenę"
Taipir tiko nėsa apsaugenėjau. Vis tik lupa kraujo ir pa-
tinti gyvenis - Sunkiai įsprendi, ret man galva skęsti pa-
dėję. Pasaukinau seseri pasiaukęs kad eičiau jau. Klausė ko
ji ar aplink ryškėj ryškumėj ar vakare - Nėko neklausė
mi
Jėzus atsiaukinau, kad jau lupai sunkiai, nuimal ligonius
tėję vaikai ryšti - emėsi darbų savo darbą - Aš jų
raukiau, kad jiems pilno savo pareigų ligonio genovės. ...
Dvi dienas jau sveikata, kė Sunkiai ligą pasiaukęs, gyve-
dijmegenis - karšti sendžia buta 39,5°, o lieka ir dtd.
jau duneta kitoj su sueigenę ligą, vaikai pridieną
ir man pas save
Paskui vaikai pasiaukę laikėsi kų čiaus prideda.
Vis tik seserų kaina per skaitėsi nori apra-
pasiaukę — Kad Visgenėsi nesaugo Gyvenę, dejuoti
mi — vaikai pasiaukęs kiekvienų — nėsi sunkiai
. Sar
pėja — Ale tau ir ramija sa leis

Brangus Tevel

Yargo [illegible]

Žinios apie apipl
nuo Baltgudijos apsnigtų nera
Laikraščiuose ar laiškuose atga
Kendzin buvo Staneika pa
name ir labai melde man
pasakyt jums. Kunigelius, kad s
ženklen apie valandą 1 po pie
[illegible] aplankyt ligonius.
sergantį Kun. Viskonta. Sar
Kad šventoriaus nakčia išsa
pabloges ir kad ta liga pa
lius ant smegenų. Esąs pa
jus kad trukes visai šiadie
ir išgyti. Dar Staneika meg
nes su jo susirakbeti bet
negalėjo. Daktaras pasakes
kad neatbutinai reikalinga
esąs su jo kalbet, kad jam
atsikreipti protas. Su Italai
is visai neišeina kalbet.

Teigi kaipogi kunigas [illegible]
jeigu pasiteisto su kun.
Viskonta, tai yra viltes
kad išsai prabilš.
Teigu galesi brangus kun
geli tai labai melde Staneik
kaip graičiau galima
aplankyt ligoni.
Beipogi melde jeigu ga
pasikalbet su kun Viskon
kun, tai jeigu jam reiksiu
pinigu arba ko kito
tai Staneika apsiima
viska pristatit.
Su tikra pagarba
Petras Kalpokas
Meldžiu donanotės mano
Bloga rašta, labai sku

Gli stabilimenti tipografici degli editori Desclée

distrutti dai tedeschi nel Belgio

In Vaticano è stata appresa con grande dolore la notizia della distruzione degli stabilimenti tipografici pontifici Desclée e C. a Tournai, Lilla e Bruges, compiuta dai tedeschi prima di evacuare il Belgio.

E' un nuovo documento, un'altra prova della barbarie teutonica.

In Vaticano è giunta comunicazione degli atti selvaggi compiuti dai devastatori specialmente nella grande tipografia moderna della Casa Madre a Tournai.

Il direttore della Casa Desclée telegrafava da Parigi al direttore di Roma, cavalier Zucconi:

« Une bien triste nouvelle nous arrive de Tournai, l'Imprimerie a été dynamitée par les boches le 21 Octobre; il ne reste plus rien qu'un entonnois plein d'eau et de cendres fumantes, j'attends un passe-port qui m'est promis, pour à Lille et Tournai. Je vous écrirai à mon retour ».

Nel rapporto redatto ufficialmente ed inviato a Roma risulta che lo stabilimento di Tournai degli editori pontifici, uno dei più grandi stabilimenti d'Europa è stato completamente distrutto, in modo orrendo e selvaggio.

Tutti i fabbricati appartenenti alla Casa editrice Desclée non esistono più.

Nulla è stato salvato; neanche la biblioteca: volumi, manoscritti importanti, autografi, divorati dalle fiamme.

Un disastro irreparabile.

Hanno asportato dalla cappella dello stabilimento i bronzi, i lampadari, gli oggetti sacri e poi li han dato fuoco.

Proibizione assoluta agli impiegati e operai di avvicinarsi agli stabilimenti.

Le macchine, i caratteri tipografici le pressatrici, i clichér caricati su camions militari e portati via.

Il materiale tipografico asportato dai tedeschi ammonta a Tournai per 1 milione e 200 mila franchi, a Bruges per 1 milione e mezzo.

I boches si sono impossessati di 200 mila fogli di rame per le incisione.

E tutto questo non ostante la promessa fatta al Vaticano per l'intervento personale del Papa, allorchè i tedeschi si impossessarono nel 1914 del Belgio.

Gli stabilimenti degli editori pontifici Desclée non sarebbero stati mai toccati e nel giorno dell'evacuazione restituiti intatti. Ma il tedesco non ha rispettato niente.

La mattina dell'11 ottobre, il direttore dello stabilimento di Tournai rammentò all'ufficiale tedesco, comandante la piazza forte il patto convenuto con il Vaticano, cioè la promessa formale di non toccare gli stabilimenti. Questi fece orecchie da mercante trovando delle scuse magre perchè *«la distruzione avveniva per necessità militari.... »*.

Appena s'intesero le prime esplosioni verso il mezzogiorno il direttore ed i vecchi tipografi, tra cui i proti che per tanti anni avevano lavorato nello stabilimento, fecero per lanciarsi attraverso i cancelli nei cortili delle tipografie, ma furono respinti con violenza dalla sbirraglia tedesca.

Alcuni dei vecchi operai piangevano, singhiozzavano mordendosi le labbra e maledicendo la razza prepotente e perversa del tedesco.

461

„Il Piccolo" 13-XII-1918

Vokiečių šunybės, „Tikėti vokiečiui, gali ma tik tiek kiek tenkina" Gal ir mūsų „Šalti-nių" spaustuvė taip drugo. Kp.

Lettis. Šiandien pabaigiau skaityti jo knygą „Voyage à Ceylan et aux Indes" – Roma 1888. –
Bionų jis buvo kaipo Sekretorius Ant. Aliardi 1886–87. – Galutinai pasilieka
... kuris ir aliena Polinure „jacobi arena". Jo knyga nedaug tam varde Lie-
tuvoje – kurią kaip tik išžadėjau – ... pasisakęs kelionėje (p. 40.) Šu
... knyga pasilikti ... vienas galėti ... Kapnose – ir ... ir kny-
...lieuvai lietuviai. Knygos turinys primena – Commune Confessorum non Pon-
tificum „jis raišti tuo tikslu. Kad pasirodžius „ auctorem ..." pranyti
... kelių į Vyskupus, Kuriuos lengva ... pornokams – Kardinolo Ledochov-
... laikais Romoje. Vyskupo ... – ... paliekta. Knyga kaip tik
...nai makulatūrai tinka – Zaleskio išleistas kur nekur
... (antai ... Portugaly Elephanto ... ... pakeisti nimas)
kaip tik atmena Seminarijos Kliersko vyskvedžių. Nuo nedėlios
laugiau norėti negalima – jog tai Sillerno ir Celioto draugas..
... norėtųsi pasirodyti žmonėms visko – bet per modum ponų valio-
... slepalų. Lietuvos vardo vengė – dėjo galvon savo šalies atminčiai
istorės Lietuvos vardo, pasitaikydamas – mano ... ... Europai.
... knygos neatmena kad „człowiek ... mający wiele do czlowienia
... i specjalista od ... Wierania. Umieli, których posiada kollekcje...

Un manifesto del Socialist Party degli Stati Uniti

PARIGI, dicembre.

La stampa socialista degli Stati Uniti pubblica un manifesto lanciato dal Comitato Centrale del « Socialist Party » non appena avuta notizia delle trattative dell'armistizio. Copia del manifesto è stata inviata a tutti i partiti socialisti aderenti all'Internazionale; ma siccome la posta soffre ancora delle restrizioni di guerra, sarà bene riprodurne il testo.

« Il mondo è scosso nelle sue fondamenta. In ogni luogo il popolo si risveglia: la rivoluzione, cominciata in Russia, invade rapidamente la Bulgaria, la Germania, l'Austria-Ungheria. I socialisti d'Inghilterra, di Francia, d'Italia, elevano la voce con crescente autorità. Noi siamo alla vigilia della nascita di un nuovo mondo.

Il « Socialist Party » degli Stati Uniti è una parte del movimento internazionale socialista; noi vi parliamo, o operai d'America, nell'interesse dei lavoratori degli Stati Uniti del mondo. Siamo al momento della pace. Noi domandiamo che le forze reazionarie imperialiste del nostro paese e dei paesi alleati non abbiano il potere di imporre termini e condizioni tali da rendere impossibile la stipulazione dell'armistizio e della pace.

Noi chiediamo che nel trattato di pace il principio dell'auto-decisione dei popoli sia assicurato nella sua completa espressione, con il diritto a tutte le razze ed a tutti i popoli delle potenze centrali od alleate di scegliere la loro volontà le condizioni di esistenza.

Noi chiediamo che il popolo di Russia abbia la piena libertà di risolvere coi problemi interni e che l'integrità del territorio russo sia rispettata, pari di quella della Finlandia, delle provincie baltiche, della Polonia, della Lituania, dell'Ukraina e delle altre provincie di confine.

Noi chiediamo che tutte le trattative di pace siano condotte nella più stretta osservanza del principio di liberi patti di pace resi pubblicamente.

Noi chiediamo che scelti ed accreditati rappresentanti dei popoli e delle organizzazioni economiche e politiche della classe lavoratrice di tutti i paesi partecipino alla Conferenza di pace della pace.

Noi chiediamo che siano rilasciati i prigionieri ai rappresentanti delle organizzazioni socialiste ed operaie, affinchè in una Conferenza internazionale possa procedere ad un libero scambio di idee fra i proletariati dei paesi belligeranti e neutri.

Noi chiediamo che il governo degli Stati Uniti respinga ogni proposta

---

"Avanti", 11 Dic. 1918 — 460

Avanguardia

GIORNALE DELLA GIOVENTÙ SOCIALISTA

ESCE SETTIMANALMENTE
ABBONAMENTO ANNUO L. 2.50
SEMESTRALE " " " 1.25
TRIMESTRALE " " " 0.65

Le variazioni del costo della vita

Dal primo numero del bollettino che l'Ufficio municipale del lavoro pubblica mensilmente e nel quale tratta ampiamente importanti questioni sociali, togliamo una interessante statistica del costo della vita.

Con i pasti è compreso il vino:

	Bilancio alimentare completo	8 pasti
Anno 1914 (1° sem.)	100,—	100,—
Anno 1915		
Settembre	122,06	100,42
Ottobre	126,21	99,67
Novembre	124,32	98,47
Dicembre	140,16	107,73
Anno 1916		
Gennaio	123,24	110,98
Febbraio	123,60	113,22
Marzo	124,07	118,23
Aprile	123,21	115,85
Maggio	121,47	111,79
Giugno	119,06	111,16
Luglio	125,13	111,46
Agosto	139,86	113,39
Settembre	142,24	110,41
Ottobre	128,47	111,04
Novembre	133,92	116,90
Dicembre	138,07	115,64
Anno 1917		
Gennaio	152,07	123,88
Febbraio	161,92	127,10
Marzo	170,10	121,05
Aprile	174,25	120,03
Maggio	181,47	122,50
Giugno	178,05	135,73
Luglio	177,34	136,81
Agosto	179,83	142,53
Settembre	200,11	147,68
Ottobre	188,31	148,12
Novembre	214,59	165,56
Dicembre	213,76	156,99
Anno 1918		
Gennaio	217,87	177,29
Febbraio	233,68	180,60
Marzo	271,64	199,40
Aprile	248,17	200,15
Maggio	251,13	202,41
Giugno	239,02	199,10
Luglio	263,93	202,56
Agosto	266,30	206,12
Settembre	260,24	218,74
Ottobre	284,19	235,43

L'Ufficio municipale del lavoro ha ritenuto opportuno completare il bilancio ed ha proceduto nel modo seguente:

Per le pigioni si è preso un valore medio di una serie di dati raccolti con circa 15.000 osservazioni tra le famiglie dei richiamati. Per l'illuminazione si è proceduto a rilievi diretti nei registri dell'Azienda elettrica municipale per diversi tipi di case popolari e per diverse date. Per gli oggetti di vestiario e di uso si sono raccolti dati media pietequestionari. Replicando, il bilancio deve essere integrato con i seguenti dati: quota parte settimanale delle forniture di vestiario occorrenti in un anno alla famiglia in esame, pigione, spese per il carbone della cucina e l'illuminazione, spese varie in cui sono compresi, il sapone, la quota parte settimanale per rinnovamento di stoviglie, riparazione di scarpe, acquisto di grasnale e sapone, le spese per il tram, un giornale ed un sigaro al giorno.

Per brevità riportiamo soltanto il bilancio completo medio dal 1° settembre 1914 e quello relativo al mese di ottobre 1918:

	Settembre 1914	Ottobre 1918
Vitto	33,25	72,28
Vestiario	5,43	14,16
Abitazione	7,—	7,—
Riscaldamento, illuminaz.	3,85	7,30
Varie	3,55	10,35
Totale	53,08	117,09

Donde sono stati tratti gli indici seguenti per il vitto e per il bilancio completo.

Nel gennaio 1915 il bilancio alimentare fu di 94 e 97, ed il bilancio completo di 220,85, ossia oltre il doppio.

"Il Piccolo" 11 Dic. 1918

DESCLÉE & C.ⁱ
EDITORI PONTIFICI
Piazza Grazioli (Pal. Doria)

Roma, 10 Dicembre 1918

Preg.mo Signore,

Abbiamo il dolore di comunicarle che i Tedeschi, come hanno fatto di tutti gli stabilimenti del Belgio, hanno completamente distrutto la grande Tipografia della nostra Casa Madre di Tournai.

Dagli estratti delle lettere che più avanti riportiamo, Ella avrà i dettagli dell'immenso disastro.

Però, l'eroico Belgio, saprà in breve tempo risorgere a nuova vita ed anche i nostri stabilimenti di Tournai, di Lilla e di Bruges, verranno al più presto ricostruiti e ripristinati.

Tali ricostruzioni e tali rifornimenti dimanderanno del tempo e la nostra Casa non potrà produrre in Belgio, prima di un paio di anni.

Intanto le Case di Roma e di Parigi cercheranno di supplire con loro edizioni, in modo che la nostra Casa di Tournai che era tra le più importanti del mondo non subirà che per altro poco tempo, i danni già subiti durante gli anni di guerra.

Siamo sicuri che la S. V. vorrà conservarci intera la sua benevolenza e vorrà aiutarci a superare questa momentanea crisi.

Ringraziandola, la riveriamo.

Devotissimi
p. p. DESCLÉE & C.
A. ZUCCONI

Estratto d'una lettera del Direttore della Casa Desclée di Parigi al Direttore della Casa di Roma.

Paris, le 16 Novembre 1918.

Cher Monsieur Zucconi,

Une bien triste nouvelle nous arrive de Tournai, l'Imprimerie a été dynamitée par les boches le 21 Octobre; il ne reste plus rien qu'un entonnois plein d'eau et de cendres fumantes, j'attends un passe-port qui m'est promis, pour partir à Lille et Tournai. Je vous écrirai à mon retour.

Estratto di lettera della Casa Desclée di Parigi alla Casa di Roma.

Paris, le 3 Décembre 1918.

Cher Monsieur Zucconi.

L'Imprimerie de Tournai est donc détruite entièrement; on n'a rien sauvé: ni un volume, ni un cliché, ni un manuscrit, ni un outil. Je viens de faire le voyage et j'ai pu constater le désastre.

Les boches ont mis le feu à tous les coins et lôrsque l'Imprimerie et les dépendances (chapelle, bibliothèque etc.) n'ont plus formé qu'un immense brasier, ils ont fait exploser les mines semées dans les *sous-sols*: les fondations elles memes sont détruites.

Défense avait été faite aux ouvriers et aux employés d'approcher.

Des officiers boches ont donné comme raison cette excuse: ce sera un concourant de moins pour l'Allemagne!

A Lille et a Bruges il ne reste que les volumes imprimés; les presses, les machines, les caractères, le clichés et tout les matériel a été enlevé!!

. . . . . .

L'Imprimerie va être retablie promptement.

Estratto di una lettera del Direttore della Casa di Lilla al Direttore della Casa di Roma.

Lille, le 30 Novembre 1918.

Monsieur Zucconi

. . . . . .

. . . Pendant quatre ans et plus, toujours nous avons entendu le canon nuit et jours; cela avait débuté par le bombardement de Lille qui a détruit un sixième de la ville! Et l'occupation par ces êtres vraiment d'un autre temps, mon cher, il faut l'avoir vécue! barbares scientifiques organisés mieux encore pour le vol et le pillage que militairement, et cependant nous savons qu'ils l'étaient bien!

Vous me consultez sur ce qu'ils ont enlevé ici; pour 1.200.000 Fr.! Ils ne nous ont laissé ni un caractère, ni un cliché; ont enlevé 5 machines à composer de 7; 5 machines à imprimer; toutes nos plaques, tous nos titres pour reliures, il y en avait pour 57.000 Frs.; tous nos massicots, toutes nos cisailles; toutes nos matières premières et ils allaient enlever les livres en feuilles quand leur débacle est arrivée!

A Bruges 1.500.000 Fr.! mais on pourra y travailler encore: il reste des caractères et des clichés; ils y ont réquisitionné 200.000 rames d'ouvrages en feuille!

Mais le grand désastre est celui de Tournai que l'on vous aura fait connaitre. Des ruines, rien que des ruines!

On ne m'enlevera pas de la tête que cela a été fait par ordre réfléchi, pour supprimer un concourant genant. Je vous dis que tout est organisé chez eux pour la destruction du voisin au profit du développement économique de leur pays et je dis est, car ainsi ils étaient hier, ainsi ils sont, ainsi ils resteront! Race maudite à tenir à l'ecart après l'avoir muselée comme on fait aux chiens dangereux.

Qu'il nous a été bon que la noble Italie prenait la décision de ne pas les suivre; puis de marcher avec nous! Vive l'Italie! La voici bien recompensée d'avoir marché avec le droit contre la force brutale, voici tous ses enfants enfin sous le même toit! pour jusque la fin des siècles!

Dieu en soit loué! et tous nos chaleureuses et fraternelles félicitations!

Oui, la petite Belgique a fait son devoir et a été martyrisée! que le peuple allemand tout entier en soit honni pour toujours!

Estratto da un articolo del giornale " Les Informations Belges " del 14 Novembre 1918.

Malgré la promesse faite au Pape, les Allemands incendient les établissements d'impression de la Société Saint Jean l'Evangéliste de Tournai.

Les Allemands, avant de quitter la ville de Tournai, se sont livrés à une série d'actes de sauvagerie destinés uniquement à assouvir leur rage de destruction.

C'est ainsi qu'ils ont systématiquement et sans aucune nécessité stratégique, détruit les établissements d'impression de la société Saint Jean l'Evangéliste.

Grâce à l'intervention personnelle du Pape, ces établissements avaient été exonérés, pendant l'occupation, de toute espèce de réquisitions. Le samedi 19 Octobre, le directeur rappela la chose au commandant de la place. Celui-ci promit de faire apposer sur les murs de l'usine des affiches interdisant aux soldats de pénétrer dans l'intérieur du bâtiment; il ajouta qu'il ne fallait avoir aucune inquiétude quant aux actes de l'armée allemande, mais qu'aucune responsabilité ne pouvait être prise concernant la destruction possible par les armées alliées. Cette réponse était une nouvelle parole de fourbe et de menteur.

Le lundi matin une série de détonations se produisaient à l'intérieur de l'usine et celle-ci devenait rapidement la proie des flammes. Le directeur, accompagné d'un certain nombre d'ouvriers, s'élança vers le lieu du sinistre afin de soustraire à l'incendie le plus possible de marchandises. Des militaires allemands, qui contemplaient leur œuvre avec satisfaction, leur défendirent d'approcher, alôrs qu'eux-mêmes s'efforçaient d'emporter les œuvres d'art dont ils désiraient s'emparer.

Les stock des ouvrages fabriqués pendant les 4 années de guerre et dont les Allemands n'avaient pas autorisé l'exportation furent en un instant l'objet d'une destruction entière.

C'est ce que les Allemands appellent des « destructions compatibles avec les nécessités militaires ».

Žalecki - 15 Dri.

Sukakę buvau pas Zaleckį. Nuneščiau knygą. Prie mane maloniai - kalbėjomės apie literatūrą. Vis-gi regėti buvo mirti kad mes Lietuvių literatūrai savo rašytojų sukelsim ergelį. Žadėjo mums daržnį Gell. Šeimyna nelabai turi Mokslaičio. Vyresnysis Lėkaris Vilniuje ... pas gerėjantis Vyras. Gydytojai neužganėdyti.

Aš čia pirmą matau tą, ai pakeliavau daug kas ji papasakojo ... Kaip jiai man nemalonu ... aišku pa dėjau, kad apsimetė - ar taip nežinau.

Okas Mickevičių, ar klausiau? Vilniuje. Ką jiai dar reikės pridaryti? Ugi dėdinė Valdovaitė. Kelionė ji „Almin. Apostolų" ir klausė ... Pabaigoje delegatai Apaštalai eina į kabinetą ... Mat dar kata virtėk - ai po 20 metų Nekatalikiškam praėjusių į Katalikų tik Šaipeckų neatiko ... Niekas nedaro Kad pasiųsti pridaryti - Tai buvo didelė Vatikano pažeidė Dvasti ji į Vilniaus administratorių. Kaip kata Mokslaičių - dar vis sauktų, supirkėtų, a pecatorių Sąpregatų - O dausa! ...

Na o kų Viskauta užklausė? Ne nuo Viskonto klausinėjo Gell. tik ką aišku. Na o ko? Aišku, akivaizdu, tiesiog siuntė mordėti Viskauta Žadėjo nuo V. Ciuinų Kapitulą, taip jam rodėsi, kad jiai Viskai bus Vilniaus vyskupu ...

Mano jam Lokia laime. Viskoriaus pamėgo nuo mane į Kapitulą. Čiurlionis buvo nuo universiteto į Liberijos prelatus. (Čia Zaleckio pasiūlymas) Pliaplyga į katedrą suprogavus nuo mano Viskauta

Dar Kalbėjo apie raštą Šv. Mat nesas gerai

Vertimo kaip kad [illegible] nuvai laisvesnė
į rašytą prikiso žvairių užsidegėlių, neaiškių dainų
žodžių, sudarkymo kalbų laiko kad „ateis supratimo
negalima“ (Senovės gyvenimo)
Be kitko Prezidento atsakymu, ir mes užtikrinę laiko ma-
nimu, kad mūsų darbai akių prieš Prancūzų. Aš
skaitau Jelg. Kun. Steponavičiaus Kauno laiškus Rašto
Ir. ar žinai? Turiu jį nepabaigtą ...
Gaila, girdi, kad Vyskupo Petronio nerašyta Rašto
Ir-kai pertraukų kaip vertimų.
Knygelės nebėra – Jellylicha atsakė
kuri dėl 15 Dic. 1918 m. Kybartuose

Mūsų išdarinėjo. Taip pačia diena, per deputaciją
Steponavičiaus (Steponavičiaus parapijos bažnyčios – mūsų Prancūzų
kunigų) – Steponavičiaus Prancūzų kunigų „Vyčio“ viršaičio
vaus Kauniečių – Steponavičiaus kad Varšuvos kunigai
demokratai daug per mūsų pasiuntinius
Tūlinskio Steponavičiaus prezidento ir Steponavičiaus
ir Vice-prezidento – kad ateityje atsakingesnės
ėjimuose galėtų pasitarėjų – mes darysime
vyrų.
Turėjo kas viršaičių – Steponavičiaus ir kitų eilinių
darbuotojų, kaip darbuotojų Steponavičiaus. Visuose-
se atsitikimuose, prieš kad kuria išvažiuoti – bet ji-
sai Kraičių – kunigų – Steponavičiaus ir
Steponavičiaus kam apsvaigo – o Steponavičiaus jau buvo
kvaišų prieglaudoje. Tokių tai veisiasi nau-
dingi kunigai

7-XII-1918. Lenkų darbeliai. Šiandien mačiau su Amerika
"Il Popolo Romano" neatspaudė žinios - apie lenkus ką eina
iš Lietuvos (Gardinas - Baltstogė), mat bijosi - polemikos su
lenkais, kurių čionai gyva bala. Bijojai kad ir nebega nu-
skųsti mane į Vatikaną, daro man šunybes redak-
cijoje. Aš vienas, su mažais pinigais, paleidau šiais
metais 112 straipsnių ir straipsnelių apie Lietuvą Ro-
mos laikraščiuose. O ką mes kalėda lietuvių pada-
rytume - Lenkų kad ir daug - jiems veltų užsimoti
pliekšiai ir šunybėmis. Žinant Šiaveto, niekas iš
jų nė žodžio itališkai neparašys - nemoka, o aš
vienas išmokau ir dar išlaikiau kovojimą, kas, jiems
ypač akyje.
Ot, išbėgiojo jie moka. Il Popolo Romano" ska-
lbė Kardinolas Gasparri'ui", kurs tai veikėjo negri-
žti žinios į Vatikaną ir neprileido Romos
pe tandem visą pradžą vežti?! KPB

19-XII-1918.

Lenkų veikėjai Romoje. Kunigaikštis Radziwiłła, nemoka - nė len-
kiškai, nė lietuviškai. Vedęs žydę Blan - jos tėvas [illegible] Blank, uspiaunias
koncesijonierius ruletkos Monte-Karlio. Skirmantas Konstanty, pede-
ras, prietelius Magaliotti'o, italo garsaus violenčelisto ir gi pe-
derast. Nuolatai jį prašo pas save į pokylius - tik pasisekimo ne-
turi.
Kunigas Krušinski's - atvedė lenkų frankų - senka saugno-
jį lenkų legionus. Vienoj buvo žadėjęs imti - tik Zamoyskis
ir Loreto sugadino - nes kitokį vienoj - pasirodo, kad tie
legionai už prancūzų pinigus - ir veš juos per Danci-
gą ir Karaliaučių, kad užimti Suvalkiją ir prūsus.
Miliukovas (didis Masonas) buvo Romoje - laikraščiai
tylėjo kolei čion buvo - tik įvairiomis apgarsino
kad pagal jo manymu Rusija turi būti kaip
kad iki 17 Lapkričio - iki Caro įvedimui - vien-
a su visomis mažesniomis tautomis!

Labai gerai sudėti ženklą Amerika

Iš šitų lenkus nepatenkinta niekad, žinomas tai
ką bijojo visi jų isto-
riški veikėjai buvo
sulenkėjusieji
Lietuviai. Ir ma-
nai negeriau
Garsus mano Pil-
sudzki's, yra su-
lenkėjęs žemaitis
o žinomas mano
Narodny Dowódca
sił polskich w
kraju i zagra-
nicą jenerał
Haller'is - apsi-
krikštijęs žy-
das!!
(1-I-1919
KPB

Un ma

La
ti pu
Com
ty »
tratt
man
titi
nale
ra d
ne

« I
men
sveg
Russ
pa
ch
cer
fil
Il
è
ion
vo
Si
gen
di
ac
imp
enc
fer
Ne
pace
ci
orig
atte
pote
a
ad
ko
pa
de
p
le p
della
tre
Ne
li pi
o
tati
No
tati
or
he
pac
ale
Noi
esa
zz
ch
Sc
ch

Fronte
Interno
23 Dic. 1918

Una visita allo Czar

Il senatore Enrico San Marzano pubblicherà nel prossimo numero della « Nuova Antologia » interessanti memorie di uan sua visita allo Tsar, delle quali l'« Agenzia Volta » riferisce la conclusione:

« Molti dei personaggi avvicinati sono stati barbaramente trucidati, altri scomparsi, altri ridotti a squallida miseria errando per le città e per le campagne, affamati e minacciati. Palazzi, quadri, gioielli, porcellane, rubati, dispersi, distrutti; quel paese immenso al quale le ricchezze prodigiose promettevano un superbo avvenire si dibatte affamato, terrorizzato in una convulsione che sembra non aver fine.

La figura dello Tsar mi torna oggi più viva alla mente. Ricordo preciso già entrato nella storia. Rivedo quel fare impacciato, quegli occhi timidi, indecisi, quella fisonomia dolce, con quella voce affabile, rivive ai miei occhi tutto quell'insieme da cui traspariva debolezza fisica e mentale, non malvagità nè prepotenza. Sbattuto di qua e di là dall'influenza o di un parente o di una donna o di un uomo politico, non ebbe la forza di reagire, credendo sempre di aver trovato lui la strada sulla quale altri lo spingeva.

Mi torna alla memoria quanto mi raccontava durante una passeggiata nel parco di Tsarkoje Selo il signor Iswolsky, allora ministro degli esteri: per settimane e settimane non gli era riuscito di poter parlare collo Tsar, che una cricca di cortigiani teneva isolato. Poi alla sua volta riuscì a far cacciare gran parte dei cortigiani e ad assumere egli stesso un'influenza che poco dopo riperdeva a favore di nuovi eletti. Lo Tsar non seppe mai volere: credo sia stata questa la sua sventura più che la sua colpa. Ma certo egli non avrebbe tradito, e se è vero, come si afferma, che la diplomazia dell'Intesa abbia potentemente influito in favore della rivoluzione, non facilitò la diplomazia dell'Intesa.

« E tutti quei Granduchi, mangiatori, bevitori, amatori, assetati di piaceri e dei denari necessari a di piacevole commercio, semplici, gentili, spesso intelligenti; e quelle Granduchesse ora bellissime e ora brutte che alternavano le cerimonie quasi ieratiche della Corte russa, ove apparivano scintillanti di gemme meravigliose che le facevano parere ex voto di qualche ricca cattedrale, con i piccoli ristoranti di Montmartre ove adoravano girare inseguite in cerca di emozioni pepate!

« Ecco tutta una banda di esseri strani dispersi dalla rivoluzione, come uno storno di passeri da una fucilata; e tutto un mondo svanito che sono contento di avere visto e che non ritornerà più.

« Ma altro errore formidabile dell'Intesa è, dopo la rivoluzione, l'abbandono quasi intero della Russia all'influenza incontrastata dei tedeschi: errore formidabile che soltanto dopo un lungo periodo fu compreso. Si andò allora lentamente, timidamente al riparo. Troppo tardi, ma pur con qualche risultato.

« La Russia imperiale colle sue magnificenze, colla sua corruzione, col suo squilibrio, colla sua potenza è già nella leggenda. La stupida malvagità bolscevica assassina, e incendiaria, continua ancora l'opera sua nefasta. Ma le ricchezze di quel paese sterminato, il numero dei suoi abitanti non possono scomparire, e offriranno più tardi un campo economico di inestimabile valore.

« Non bisogna dimenticare la Russia, bisogna aiutarla nell'opera di rigenerazione che non può mancare, e che sarà proficua per tutti coloro che vi avranno partecipato ».

LITUANIA
COMITÉ CENTRAL
de Secours aux Victimes de la Guerre
EN LITUANIE

LAUSANNE (Suisse)

TÉLÉPHONE 39.10

LAUSANNE, le 6. Décembre 1918

(27) VERIFICATO PER CENSURA

Monseigneur Cas. Propolenis,

ROME.

Cher Monseigneur,

J'ai l'honneur de vous envoyer 1000 lires italiennes que le Con.N.L. vous a accordé comme honoraire pour vos travaux.(Mois de Novembre et Décembre)

Veuillez agréer, Monseigneur, mes salutations les plus distinguées.

A Stepanavičius

J'accuse la réception d'une somme (de mille) lires italiennes m'accordé par le Comité Lituanien d'Urgence comme honoraire pour mes travaux (des mois de Novembre et Décembre)

Rome le 20 Décembre 1918

Casimir Kaunieny Prêtre

Šauta 26 Gruodžio 1918.

Laikraštukas

Uolus Veikėjas.

Daugelis lietuvių žino, jog Rymo yra apsigyvenęs gerb. pralotas Prapuolenis ginti lietuvių reikalus Vatikane. Tokį gynėją ten būtinai reikėjo turėti. Lenkų šovinistai yra ten pridarę visokių šunybių.

Gerbiamas mūsų veikėjas yra ten neapsakomai daug pasidarbavęs. Dabar laike karės garbus senelis (60 metų amžiaus) pradėjo gársinti apie Lietuvos reikalus Italijos laikraščiuose. Tam visam darbui reikėjo nee vien sumanumo, darbštumo, bet ir begales kantrybės. Lenkai ant jo dūkte dūko ir gatavi buvo šaukšte vandens paskandinti.

"Darbininke" dažnai būdavo paminėta apie tai, kad tokie ir tokie Italijos laikraščiai rašė apie Lietuvą ir jos reikalus. Tai buvo vis pasidarbavimu praloto Prapuolenio ir tų laikraščių iškarpos per gerb. Bostono lietuvių kleboną kun. Tamą Žilinską būdavo mums pridúodamos.

Dabar mes gavome čielą glėbį iškarpų iš italų laikraščių ir didžiai svarbų lietuviams dokumentą. Tasai dokumentas bus indėtas vėliau.

Tasai visas siuntinys iš Rymo šitaip laimingai pasiekė mus. Iš Rymo į Washingtoną važiavo delegacija, kurioj buvo vienas asmuo gerb. praloto Prapuolenio artimas prietelius. Tas visas siuntinys ir buvo jam induotas.

Be to buvo induotas ilgas laiškas kun. Tamui Žilinskui. Šitai keletas iš laiško ištraukų:

"Lietuvos turima kapitalo, kurio beveik gerai niekas nežino ir nepažįsta. Gal vienų-vienintėlis žmogus, gerai žinąs šitąjį dalyką esmi ašen.

Kad nenunešti šitųjų žinių su savimi į grabą ir nepadaryti tokiu būdu skriaudos Lietuvai, ašen pasinaudodamas išvažiavimu Monsignor Ratti šv. Tėvo delegato, į Varšavą, sunaudojau žinias, kurias turėjau ir parašęs atsakantį straipsnį nušunčiau į Lozanną, pražydamas, kad mūsiškiai konoplačiausia jį apskelbtų ir nusiųstų jums amerikiečiams. Jūs-gi paleiskite lietuvių spaudoje ir perduokite lietuviams į Stockholmą, o jie tikrai ras progą priduoti Lietuvai — tekovoja jinai už savo turtą."

Viršuje minėtas dokumentas išdėsto apie tą Lietuvos kapitalą.

Tai bus lenkams nemaža dantų griežimo.

Nors gerb. veikėjas jau persirito per šeštą metų desėtką, bet štai ką jis padarė. Ve kaip pats rašo:

"Nūnai gal esmi labiau suvargęs, nes prieš keletą dienų esmi išdavęs kvotimus iš italų kalbos, tuom tikslu, kad turėti palindėjimą, jog ašen galiu mokyti italų kalbos. Sumaniau šitą dalyką todelei, kad sugrįžęs Lietuvon — Kaunan ar Vilnium ir neturįs algos, galėčiau sau duonų uždirbti kol spėkos neapleis."

Italų kalba Lietuvos komercijinėse mokyklose žinoma bus įvesta, o Vilniaus univedsitete ir-gi ji bus įvesta. Tai matote, ką veikėjas, nešdamas ant savo pečių tokią metų daugybę ir tiek darbų, o išsitobulinęs italų kalboje. Kaip tai jo pavyzdis gali susarmatinti ne vieną pusamžį asmenį, kurs sako esąs persenas mokintis. Šitoksai nenuilstantis veikėjas užsipelno, kad lietuviai jam pensiją mokėtų, o jis to nelaukia, o rengiasi lietuviams tarnauti iki "pritrauksiu savo karutį iki Rasų kapinyno Vilniuje," tariant jo paties žodžiais.

Iš Washingtone
LAIŠKAS

Gerbiamieji Bostono lietuviai:-

Tuo tarpu aš apsistojau Washington'o mieste. Gyvenu Powhatan viešbutyje. Kunigas Jonas Žilius r čia pat gyvena. Lankausi pas asmenis, kurie man gali prigelbėti pasportą išgauti. Susipažinau su vienu augštu valdininku, kuris čia neseniai atvykęs iš Rymo. Tai kunigo praloto Prapuolenio geras prietelius. Daug ką žino apie lietuvius. Žinojo šiek tiek iš kunigo Prapuolenio ir apie mane, tai ir susipažinimas buvo lengvas, o gal bus ir naudingas. Vienok išgavimas paso, dabartinėse salygose, nelengvas daiktas.

Tankiai nueinu į Lietuvių Informacijos Biurą. Kelias eina pro Baltąjį Namą, Suv. Valstijų Prezidento buveinę. Netoli ir Lietuvių biuras. Ištolo žėri auksinis parašas: "Lithuanian National Council."

Informacijos Biure kas dieną sėdi mūsų vyrai. Kalba apie tėvynės reikalus, tariasi, rašo... Tai įvairių profesijų žmonės: kunigas, daktaras, inžinierius, juristas. Kompletas parinktas. Dykai duonos nevalgo. Jie dirba.

Washingtone švariau kaip Bostone. Čia nėra tų dūmų, kurie jums ėda akis South Bostone, ypatingai kaip vėjas pučia iš vakarų. Aš jaučiuosi, kad man net sveikiau.

Linkiu South Bostoniečiams rengtis prie grįžimo Lietuvon. Jau laikas pradėti ruoštis. Tiesa, bus dūmų ir Lietuvoje, bet tėvynės dūmai ne tokie kartūs. Lotyniškai: Dulcis fumus patriae. (Tėvynės dūmai saldūs.).

Su tikra pagarba

Kun. Tamas Žilius.

466

Tai tau ir į senų skrabą įsmuk[illegible]. Teisybė sena kaip [illegible] gal tai mau tik [illegible] Kunai skaitau „Catechismo de Sevellarè" ir jaučiuosi [illegible]

467

Ricevuto 26 Dic 1918

November 3, 1918
2634 W. 67½ St.
Chicago, Ill.

Caro Monsignore:

Vostra lettera di 27 Luglio ho ricevuta, e mi ha fatta molto piacere.

Questa volta ho anche per dei qualche limosine di Messe, cioè cento intenzioni, che sono:

1) Pro defunctis 49
2) Pro uno defuncto 11
3) Pro una defuncta 4
4) Ad intentionem 36
100.

Seperatamente spedisco le limosine che fanno cento scudi.

Dopo che Ella avra ricevuta la spedizione io Vi prego di scriverimi.

Spero che adesso questa guerra finira non dopo lungo e allora noi avremo nostra cara Lituania liberata, e Vostra posizione a Roma sara molto meliore.

Con questi vobi io mene raccomando alle Vostre sante preghiere

Devotissimo

A. Staniukynas

Bandinis
11 Temyra
Bolsceviki a Vilnu
1918.
Kopenhagen, 10 sausa
Bolševikai iš Vilnos. Ekst. iš Kopenhagen
Bolševikai iš Vilnos, nuo 10 sausio (apdraustieji
de.
Bolševikai grasina Vilnai
Vokietijos ultimatumas
Vokiečiai
L

1917 m.

1 Januarii

Kad atsiti Dievui, kuriejo
Meilei mūsų širdingai
pasiduoti širdimi Dievui
ray Tėvui - amen - Sūnui, per
amen - bet mumai tikrai ar jų mujis de
bėjus - viena audra. Tikrai ar Bolševikai už-
mė Vilnių - o pirm tvarkingu mus Vilnai mumi kap dirk
pilietis ir Kristaus bolševikas - - Viens jų žmo
pasekmėje bukai kelė metų - o Romanija dieu vesus
ar šiandien - gal spėka pritrukus
Po viru Jungtų prieš mane per pecnių šaukšti medus
negalėdamai mane įtikėti - galutinai einė mane bukos
bukti / Tėvuna vietų dvasia Jaunčevskis ir bukinėti gandrų
kad bičiu „pagėdis" nesu kokių mano pasidaję ludnu
dengei atsitaikęs ... Tegul sau ir kaip - nemačiu gyvas, kad
mumi šitos mažų kuriej neatsparnėj mano pakeliuose
žmonių apie Dievystę ir Kristų. Kaip dirk bičiu kuriau-
čiuos per metų ...

Vokiečiai tikrai jog Kristaus bukai sakos naujos melų.
Mumis, tapitauninis, nepratęs - bet kų mes nemanga, kad jų dar
pe buvo bičiuoti esmė. Žydeliai, tokiai jaus, kų pecnių
pasitėjus mes pasiekti šiandienų veikia atsitaikei
„Nie ja mie bet do mieges mieteni ių pasi ta mie-
ma pasaulia" - o Viešpats pasų dirk ejo pitrai ių
tėvų pora mudaubos - bet tokių jisai dar ir bičiuoti
pasiako Šmotų ir dirk.

Kaj bičiuoti, kad bukai ir jis - kuriejo bukinėti -
bet pasiėtyjimus Žydeliai apsitaisejo jis pasekmėjimus
pries mane. Tai dei ir vienybės apsitaikę !!

Jed Labai kūti, kad lenkai jau pagrasino. Jaké man Vokiečiai, jog jie esą labai įgyję. Kad kuk tai Jaleveso dvasiškiai, kad Bažnyčioje XV. atsiradę pašaukėlių gerųjų vėjavų, ką buvo atvežę Kiaunė Kryžiuočių - ir tautiečiai ir „Polska" Tautinin Reporingeom Lietuviškime „Naszo rodu" ant Kryžiaus žodžių jeikai labai tokie priešai Jaleviui, pritrinėję vėjai kad už kokių tikrai Jaunuolės dabeliny jiedu nebuvo ir Kiaunėnų pakeltas, o tarti tai tautos, kaip kad dvasiškiai Dievui Vaikaujoje der ir Dievas yra kuriuose neišdrįsta garsiause tokie - kad tokie tikrai išplauti Jaleviui „Credo" ir jau lenkų ne tokie vėjai - dešimtmečiai. Nejis malonėsi pasiųsti vaikams vakarais o kam nežinoti nepalaikę „in Contracambia" už jam pakeitęs Kalvis vėjas.

Dievas jums - kaip jis nežinojo pasiųsti ne ir mano tai Jaleviui. Tik tik nemanau kad jeigu jigai gyvenę tikrai ir tikrai bo- ėjaviui Zolovakė" tik bala ir jums. Lenkų mokyti vaikams, kad jos ir tautai „Polska- Rzecz". O jaučiuosi tikrai mano vaikai kad Jaleviui pėjai ir savo vėjai. ....

Kaip tai nekalti vaikai Jaleviui Kvailiai, tuodaug ir ne tiesa vadinti ant viršaus ėjaugėjimus Pasaulio Vėtkyniuose.

Jaučiuosi ir Tautiečiai ir Jaučiuosi ypatingi ir nasonchiais, minotoms geriems ypač tai ir ne ir kad lenkai vėjavai kaip Pasaulėtvarkos pėsčiomis tylėjo na ir ir dėtinai prisiėmė ne ir ateiti.

Bet kad kurie gali kuo lenkai Jaleviui. Ar kaimynai jaučiuosi Jaučiuosi prisiėmė prie vaikų. Gyvenimas nemotinis, nuliūdimų kaip, kaip ir Jaugo ir tiesiog augo. Tikrai ant vaikų

„Polnische Wirtschaft" ar lenkiškių „Ruhe" metu gyv. konkurs". Jiems nuo rudėsi, kad aš čia nei sėdžiu nei lenkiška prieiga — daleis pervažiuoti, kaip tiji prieigai ir kad aš ją revaldau, gandarmerija tik 250 lygų ir mėnes.

Už Lukiškio tarę tvarka, daugiau aš gyv. ir neišimant jaigų jiems ateina — bet dumd aš ją išdesty- ne Kodel ngau ir ne kur jiems užsiteka

Dvinsk 1 Jan. 1919

P.S. Tarė ir ji kitaip, kaip aš ten manau — jeigu lenkų ateitų, tuoj viną užkasyta kuti — o čia nai vay tik kaip tai Gajevskis Jungs — nors kada pasi- elgtum, pažiūrėsi gyv. tai alter Gott, Filler, Šimbock, Knop, O'Rurk — panai tiks prieigais y nuoširdus Jyga pagerbimas Jyga ir tik- rai pasakytinai kaip Mogi Kanai ateis- vaje

Kun. Dmochowskis, žinau iš V., gyv. Vilniaus dar šiuo tarpu gyv. Petrikovskio, kų mane prijaus pasveikins bus kyga ir daugo vaikų kad ateitų Kun. Jakubauskų, o jam kiek ir ne paėjo ir ne jaki — kaip dusiveja ji melsy ir jo ir mane saiko laiške ir Prazauskų. Tai tau tos nenija du lenkiais.

2 Jan. 1919. Mano padėtis nepasikeitė jay labai ir bus dvidyn. Jaigų Lietuvai ar jokios nepriklausomy jay mane ar kitą užgaisiu man laiko. Kaip prieš vokiečių laiką buvo kuriose dėjo pasitikėjimą viską mano nuomonėje ir esmė ir viską jam pasakydavo mano didžiai, kaip valdyti ir kaip viską tvarkyti — to nebadarė ir dabar nes prieš lenkus — O to pasitikėjimo tai ir nėra na vokiečių laikais — Kiekvienas kartą jay nuėjo, mano už vokiečių Patvirtinimo atsiuntęs — O tai ne jaigų niekas nieko ir be mano Patvirtinimo ir mano Patarimo. Kun. Kaulakis kaip nuėjo, niekam to nepasakė ir pasitraukė — Kad jaigų Patarti kun. Mickevičius dabar ir jokių val- dinių atsiuntė Kaunan atstovo — O tai nieko, ne ir ne apsaugos nėra

N71

Lausanne, 11 Av. de la Gare

 26 Dec. 1918

Appel aux Polonais raisonnables

Les émigrés polonais reprochent à notre journal d'être trop agressif à l'égard de leur nation et de faire du tort à la cause de la Pologne aux yeux de l'étranger. Nous pouvons les assurer que tel n'est pas notre but, mais nous ne pouvons pourtant pas laisser passer sous silence les tentatives de conquête entreprises du côté polonais sur des territoires ukrainiens. Si nos troupes voulaient s'emparer de Lublin ou bloquer Cracovie, ce serait le devoir de la presse polonaise de protester violemment, et nous serions les premiers à le faire avec elle.

Il faut pourtant que les Polonais comprennent une fois pour toutes que les autres nationalités ont exactement les mêmes droits qu'eux mêmes et que nous ne pouvons pas considérer autrement que comme une véritable hostilité à notre égard cette manière perpétuelle de dénier à notre peuple son droit à l'existence et de parler des pays ukrainiens comme d'une simple terre d'exploitation.

Partout où nous trouvons des machinations dirigées contre l'Ukraine, en Bukovine avec les Roumains, à Paris avec les monarchistes russes, à Vienne avec les conservateurs autrichiens, nous découvrons toujours des Polonais comme complices ou instigateurs. Sans doute ce sont surtout les Polonais impérialistes appartenant en particulier à la tendance démocrate nationaliste de M. Dmowski, mais ceux-là mêmes qui se proclament nos amis et qui préconisent la République et le socialisme, ne sont pas tous exempts de malveillance ou en tout cas d'injustice à notre égard. Sans doute leur ton est plus conciliant, mais leurs idées ne le sont pas assez.

Pourquoi l'*Echo de Varsovie*, par exemple, ne reconnaît-il de droit aux Ukrainiens que « sur certaines parties de la Galicie orientale », alors qu'il sait parfaitement que la Galicie orientale *tout entière* est en majorité ukrainienne ? Pourquoi trouve-t-il naturel de laisser Vilna aux Lithuaniens et de refuser Léopol aux Ukrainiens ? Dantzig est-elle une ville polonaise ? [illegible]on ; et pourtant la Pologne la revendique à cause de son hinterland, ce qui est d'ailleurs assez naturel. Pourquoi déclarer qu'il n'y a pas de Ruthènes confessant [illegible] autre religion que le catholicisme du rite grec » alors que chacun sait qu'il y a [illegible]000 000 Ukrainiens de Galicie orientale qui sont catholiques romains, comme l[e m]inistre des Affaires étrangères de l'Etat [de] Halitch, par exemple ?

Ces af[firm]ations injustes ou fausses ne sont-elles [pas] beaucoup plus graves que l'expression [lé]gitime de notre indignation devant l'annexionisme polonais ?

Heureusement qu'il y a pourtant des Polonais raisonnables, sinon parmi les émigrés, au moins [en] Pologne même. Nous ne saurions m[ieux fa]ire que de reproduire ici les vérités [amères] qui sont dites à leurs compatriotes [par] les rédacteurs de la *Jednosc Robotnicza*, l'organe du parti socialiste polonais, qui publie un intéressant article intitulé : *L'impérialisme polonais* et qui est reproduit par le *Ziema Lubelska* du 19 novembre :

« La Pologne n'existe pas encore. La grande majorité des terres ethnographiques polonaises sont occupées par des étrangers. Cependant là où la bourgeoisie polonaise est déjà emparée du pouvoir et où elle a pu acquérir sans effort et sans lutte, grâce aux principes Wilson, ce que la classe des travailleurs cherche à obtenir par la lutte depuis si longtemps, elle commence à invoquer ouvertement de ces principes.

« L'Autriche n'existe plus en Galicie. Nos classes possédantes ne veulent pas s'entendre avec les Ukrainiens pour arriver à une délimitation juste des frontières, mais veulent continuer à dominer sur leurs territoires. Les résultats ne se sont pas fait longtemps attendre : dans les rues de Léopol, le sang ukrainien et polonais coule. La bourgeoisie polonaise est à peine au pouvoir et déjà elle aspire à la domination sur des pays étrangers. Elle nous entraîne dans des querelles nationales et nous fait entrevoir la perspective d'une nouvelle guerre. L'impérialisme polonais ouvre sa bouche toujours affamée, toujours insatiable. La seule classe qui ait le droit de décider du sort futur de la Pologne est la classe qui a lutté pour elle. La classe ouvrière polonaise ne veut pas d'annexions, elle ne veut pas des pays ukrainiens, lithuaniens, blanc-russiens, allemands, car elle ne veut pas de nouvelles guerres. C'est la bourgeoisie qui veut cela. Elle soulève la question ukrainienne pour détourner l'attention des travailleurs des questions intérieures et, par ce moyen, garder sa suprématie encore quelque temps. Mais nous ne nous laisserons pas duper. Que la bourgeoisie polonaise sache que l'impérialisme ne la sauvera pas. »

Avec des Polonais comme ceux-là, non seulement nous pouvons nous entendre, mais nous sommes prêts à conclure un étroit accord pour supprimer à tout jamais les luttes entre nos deux nations. Sur la base du droit et du respect mutuel, la Pologne et l'Ukraine devront absolument se liguer un jour pour lutter ensemble contre le péril germanique et contre le danger russe. Déjà les démocrates polonais commencent à s'effrayer de la propagande russophile à Paris et des projets de restauration russe camouflés sous le nom de « fédéralisme ». Ils sentent la menace pour leur pays aussi bien que pour le nôtre. Le *Naprzod* de Cracovie a publié toute une série d'articles à ce sujet.

C'est là qu'est la vérité. Au lieu de faire couler le sang en Galicie orientale et de persécuter les Juifs, qui défendent notre cause avec la leur, pourquoi les Polonais ne renoncent-ils pas aux annexions néfastes et ne font-ils pas la paix avec l'Ukraine pour lutter avec nous contre la restauration du colosse qui nous a fait tant de mal et qui pourrait nous en faire encore si on le remettait sur pied ? A l'heure actuelle il n'y a pas trois politiques possibles. Il n'y en a que deux : Il faut ou bien accepter intégralement les principes Wilson, comme les socialistes polonais que nous citions tout à l'heure, ou bien l'on glisse inévitablement vers la tendance impérialiste des chauvins nationaux-démocrates qui s'appuient à Paris sur M. Iswolsky pour préparer sans rire « le partage de l'Ukraine » entre la Grande Pologne et la Grande Russie. Ceux qui hésitent entre les deux voies et qui proposent des arrangements intermédiaires entre la violence et le droit, ceux-là font le jeu des impérialistes à tout crin.

Les Polonais clairvoyants savent très bien quel danger menacerait leur patrie si l'on pouvait réaliser les chimériques projets de « partage », qui sont, paraît-il, encouragés par certains généraux français plus russes que les Russes et plus polonais que les Polonais. En effet, les populations ukrainiennes annexées à des Etats étrangers, ne cesseraient de se révolter et d'envenimer la situation politique internationale. Un partage de l'Ukraine aurait le même effet que celui de la Pologne autrefois. Ce serait une cause perpétuelle de conflits entre la Russie et la Pologne, les Ukrainiens s'appuyant tantôt sur l'un, tantôt sur l'autre, pour secouer le joug étranger.

On se rappelle que la question de la Galicie orientale a été l'une des principales causes de la guerre entre l'Autriche et la Russie. La conscience nationale des Ukrainiens et même des plus simples paysans s'est tellement développée ces dernières années qu'il serait tout à fait impossible de maintenir un partage et une annexion de leur pays.

La presse ukrainienne de Kiev et d'Odessa est unanime à déclarer que la paix ne pourra se rétablir en Europe orientale qu'après la restauration complète de l'indépendance et de l'unité de l'Ukraine. Tous les calculs basés sur la violence et sur un partage fantastique sont condamnés d'avance par les faits. Ce n'est pas seulement par justice que le Congrès de la paix devra appliquer les principes Wilson à tout le monde, mais aussi par la simple nécessité d'établir une paix durable en Europe. L'indépendance de l'Ukraine est nécessaire à l'existence même de la Pologne. Alors ?

Une dernière fois nous faisons appel au bon sens des Polonais intelligents pour comprendre ces vérités élémentaires et agir en conséquence. Le sang de nos enfants retombera sur leurs têtes si leurs chauvins persistent à vouloir empoisonner l'Europe orientale par des annexions injustes. *Caveant consules.*

Zaleski

„J. Jaunio – Vaižgantą užėjo pas mane [illegible] – paskui norėjo dar mane asmeniai
kai [illegible] – [illegible] žodžių dėstė, ženkla, kaip aš esu sakęs apie [illegible]
[illegible] Vaižgantą". [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] į [illegible] pro-
[illegible]. Tris kart net užėjiau Zaleskį, [illegible] pro an-
[illegible]. [illegible] buvę [illegible] [illegible] prieš trejetą dienų
[illegible] kad [illegible] 70 lenkų iš Zaleskio. Aš [illegible]. [illegible]
[illegible] prieš trejetą dienų, kad aš [illegible] Vysk. suffragan

Ačiū jo paklausiau ar jis žino „Kolybelnogo pesenį Lermon-
tova" — Стану сказывать я сказки
Песенку спою
Ты ж дремли закрывши глазки
Баюшки баю.
Tai kas link manęs — pasakiau — o kad Tamsta likai kada vysku-
pu tai aš ten esmi sakęs:
„Kacsonik ze mnie żadnego — atsake „Tak jak pan
ze mnie — Dziecko patikaigę. Kitaip svarstęs ar jis man
įgyle — atsakai kaip tik ne, kas man pykina.
Zaleskij jį įkliupo kaip musę į — dumbą. Gražesnio suvirimo
nieme neprula (sake Jaunševskis), o žodis kaip tik pešasi. Taigi
dievotas menai grifinas Zaleskį, ko jis eis — ar taip
„Herod ~ Pilatem"

Vakarėly apvogė per 500 lyrų Jaunševskį pyrėsi buk Skirmun-tas apmoka — Bala jos žino. To Sta-nilovo kasa, jau brauk-sta — o metyti pini-gus taip sunkiai lai kai tai tik lenkai gali

---

Iš Paryžiaus lenkų

laikraštį „Polak" N° 103 — 27 Grudnia 1918 padavė va kokią žinutę (adres. Avenue Kléber 37. Paris)

Polak — biskupem wileńskim.

Jak ostatni numer urzędowego pisma Watykańskiego „Acta Apostolicae Sedis" donosi, zamianował Ojciec Św. w dniu 23 paźdz. biskupem wileńskim ks. Jerzego Matulewicza, generalnego przełożonego polskiego zgromadzenia Ks.Ks. Marianów ... Razem ze zmartwychwstającą Polską powstało do nowego życia to zgromadzenie, około wychowania młodzieży w Polsce dobrze zasłużone. Przełożonym jego generalnym jest właśnie Ks. Jerzy Matulewicz (jis ai Matulaitis), w którego ręce złożyła Stolica Apostolska rządy diecezji wileńskiej.

Tarp paukščių v pažerskia-

Zalesk

Tam pačiame numeryje padėta — kad tvarkiant Italijoje lenkų legioną (iš Austrijos nelaisvių) — Pierwszym organizatorem publicznym na ziemi włoskiej sprawności żołnierza polskiego był przybył (5 list. 1918) ks. Stef. Wesumpasza, przez majora Radziwiłła (lietuvį) w obecności przedstawiciela Komitetu Narodowego polskiego w Rzymie, p. Skirmunta (ir vėl lietuvis)

Lietuvos rigalių

Dmowskis Paryžiuje viešai pasakė — „przyłączenie pewna formą unji z Litwą byłaby pożądana" trupinį pradeda mėsiškinti (Cf. „Polak" N° 102 — 1918 r. —

(Vežel)

6-I-1919

Rad predsednik Ruskoga Narodnog Vijeća dao mi na uvid ovaj članak iz Jutarnjeg lista. Članak je napisan u duhu onih govora koje je ruski ministar predsjednik Kerenski držao u Moskvi i Petrogradu. Ruski narod je u tim govorima pozvan na borbu protiv Njemačke. Ruski narod je pozvan da ne položi oružje dok ne bude sklopljen mir sa svim ratujućim državama. Ruski narod je pozvan da ne položi oružje dok ne bude sklopljen mir sa svim ratujućim državama. Ruski narod je pozvan da ne položi oružje dok ne bude sklopljen mir sa svim ratujućim državama.

Una delegazione russa da Wilson

Roma, 7 gennaio, notte.

Sabato scorso, poco dopo il ritorno di Wilson dalla chiesa anglicana al palazzo reale, una delegazione del Comitato della organizzazioni sociali russe in Roma presentò personalmente al Presidente un *memorandum* relativo alla partecipazione russa alla prossima Conferenza della pace. Il *memorandum*, appoggiandosi al sesto punto del programma di Wilson, metteva in rilievo il diritto della Russia alla partecipazione alla Conferenza internazionale per la pace e alla Lega delle Nazioni e faceva risaltare la necessità di un aiuto da darsi sotto ogni forma da parte dell'America e degli Alleati a una grande Russia unita e democratica.

Questo pensiero si trova in perfetto accordo col pensiero del Presidente stesso, il quale, nel testo degli storici punti, assicura alla Russia «più che un'accoglienza, ogni aiuto di cui abbia bisogno e che desidera».

Corredato da un vasto commentario giuridico, il *memorandum* fu presentato a nome del Comitato che riunisce le organizzazioni sociali russe in Roma, e cioè: la Lega per il risorgimento della Russia in stretta unione con gli Alleati; l'Istituto russo in Roma, la Società per il riavvicinamento intellettuale ed economico fra la Russia e l'Italia, la Commissione culturale per il riavvicinamento fra la Russia e l'Italia, la direzione del giornale *Russia Nuova* e della rivista *Russia Democratica*, ecc.

A nome del Comitato di queste organizzazioni riunite pro democrazia russa, il *memorandum* fu presentato da due delegati: la professoressa Anna Vera Eisenstadt, dell'Istituto russo in Roma, e il prof. Giovanni Stefanoff, della *Russia Democratica* e della *Russia Nuova*.

Nello stesso tempo un'altra delegazione presentò una mozione a nome del Comitato centrale di assistenza ai russi in Italia. Faceva parte della delegazione il prof. Wladimiro Zabotkin dell'Università di Roma.

«Corriere della Sera»
8 Genn. 1919

MACELLO

...ne milioni di morti

Lentamente ma sicuramente le cifre totali della immane carneficina si vanno delineando. Si può così stabilire un sicuro riassunto statistico, che non è però ancora definitivo:

	Morti	Dispersi	Totale
Francia	1.071.300	311.000	1.388.300
Inghilterra	658.725	(1)	658.725
America	60.000	(2)	60.000
Italia	167.854	(3)	167.854
Russia	1.700.000	(4)	1.700.000
Germania	1.800.000	103.000	(5) 1.800.000
Austria	800.000	(6)	800.000

1) L'Inghilterra non ha fatto distinzioni fra morti e dispersi. Le ultime cifre date dal sottosegretario alla guerra Macpherson).

2) L'America non ha parlato di dispersi (notizie ufficiose).

3) Per l'Italia è da farsi la medesima affermazione (cifre del grande Quartiere Generale).

4) Russia, come sopra (cifre date dall'ambasciatore a Madrid, Stopowitz).

5) Dall'*Handelsblad*.

6) Dal *Daily Express* (approssimativo).

La Serbia, la Rumenia, il Belgio non hanno ancora fatto conoscere la cifra dei loro morti. Così anche la Turchia.

Malgrado ciò si può cominciare a stabilire quanti milioni di uomini la guerra ha mietuto. Non sarà senza certo orrore che i popoli, nel sereno ambizioni dinastiche, folle imperialiste, interessi capitalistici, sia possa il ricordo dei sette milioni di vis nomini caduti nel fiore della età, in un abbominevole fraterno massacro, nel dersi nella mente delle generazioni future presente essi capaci di giudicare e di condannare i responsabili tutti, e di impedirne ad ogni costo, il rinnovarsi.

Tra gli eredi della Russia

L'avanzata polacca in Posnania

Zurigo, 7 gennaio, mattina.

Si ha da Berlino che ieri a Bentschen, importante nodo ferroviario della Posnania verso il Brandeburgo, ancora sono combattimenti fra soldati polacchi e tedeschi. I primi occuparono la città. Menestz cadde che la stazione e l'edificio di Lanica. Altri chinesitri a nord-ovest di Posen, impadronendosi di molti serpelani. Un un accanito combattimento con numerosi morti e feriti da ambo le parti è stata comunicazione ferroviaria con Posen è interrotta. Il Ministero della Guerra tedesco organizza reparti di volontari per la difesa nazionale. Il reclutamento dei soldati di Brunswick, uno dei più radicali della Germania, ci vede in questi corpi di volontari la misura contro la rivoluzione od la decisa di arrestare chi arruola o si lascia arruolare.

I polacchi mirano, secondo la *Deutsche Tageszeitung*, a separare la Prussia occidentale dalla Russia orientale. Schneidemühl, importante centro ferroviario a 90 Km. a nord di Posen, è in pericolo. Il giornale prevede che fra pochi giorni anche la Prussia occidentale sarà perduta.

Dopo il trasferimento del Governo Lituano da Wilna a Kowno, Wilna fu occupata dai polacchi.

Singolare colpo di Stato a Varsavia

(Servizio speciale del *Times*)

Varsavia, 5 gennaio.

Il tentativo di rovesciare il Governo, che da tempo si credeva imminente è avvenuto stamane. Fu un colpo di Stato curioso e per certi riguardi umoristico, perchè a mezzogiorno i fautori e gli avversari del governo erano più amici di prima e stavano stando tutti tranquilli e indisturbati nelle loro case come se nulla fosse accaduto. I capi della congiura erano il principe Pasiuchio Sapieha e il colonnello Lanizzanie. I quali pensavano di mettere al potere un Governo rappresentante tutti i partiti. Quella prima mattina della festa di 200 uomini della milizia civile costoro occuparono vari edifizi pubblici, mentre i loro fautori si recavano a far visita al Primo Ministro Moraczewski, al ministro degli Esteri Nasiulowski e al ministro degli Interni Thugut, per dichiarali in arresto insieme al capo della polizia e al generale Szepticki.

Anche l'arresto del generale Pilsudski fu ordinato, ma non riuscì. Il generale, appena avvertito di quel che si preparava, corse dal principe Sapieha a chiedergli spiegazioni. Più tardi arrivava anche il principe anche il capo di Stato Maggiore, generale Szepticki, il quale subito dopo l'arresto era stato liberato dai suoi soldati. Il partito alla conferenza fra i due generali e il capo della congiura, questi convenuti a rimandare al colpo di Stato e ad ordinare la liberazione dei ministri arrestati purchè fosse concessa piena amnistia a tutti i suoi complici. Il generale Pilsudski si dichiarò disposto a formare un Gabinetto di coalizione, seguendo in ciò il consiglio di Paderewski.

Una missione russa a Londra

Londra, 7 gennaio, ore 8.

(C. C.) E' arrivata a Londra una deputazione di rappresentanti di vari partiti russi, la quale si recherà in tutte le Capitali alleate per invocare soccorsi contro l'invadente anarchia bolscevica. Della deputazione fanno parte l'ex-ambasciatore russo a Vienna, Schebeko e il generale Gurko, entrambi conservatori; l'ex-deputato liberale Tretiakov e i socialisti moderati Titof e Krovopuskof.

Titof, intervistato dal *Daily Chronicle* ha fatto un quadro terribile della situazione russa: la tirannide bolscevica non solo minaccia il completo sfacelo economico della Russia, ma tende deliberatamente all'annientamento delle classi colte e della civiltà russa. Una delle più recenti sanvagnanze bolsceviche è l'istituzione delle cosidette « Università all'aria aperta ». Nelle vie principali le autorità bolsceviche hanno fatto affiggere dei muri dei manifesti coi ritratti degli eroi della rivoluzione e dei più famosi anarchici e rivoluzionari di tutte le epoche con ampi cenni biografici. La folla è invitata a leggere e a meditare le opere dei precursori e degli apostoli del bolscevismo « per formarsi una cultura ».

L'eroico amore

ELY BONTCLERC

APPENDICE 50

Proprietà letteraria per tutti i paesi.
Riservata la traduzione.

Corriere della Sera
8 Genn. 1919

474

Bromtsin prawie nie upie Litwy
z Polski Ant. Zaleski - Sir resume
Rzeczy Lenkas - Mostyt gdzieś, o ma-
na dela, gorsze Lenkas nego bolszewizm
Koplinen galutnio Wilnius Lenkas nie
reszt Kas bai Sprzo Konferencja w ne-
galimas Polszkas, Kas prieš prieszyna
Lietuvos Lietuva Lenkams

Dit. gr

Damiszkis

Lo Czar è ancora vivo?!

Londra 9, ore 8.30.

(R. R.) — Il corrispondente della *Morning Post* da Arcangelo telegrafa in data 7 gennaio: Uno dei miei amici, il principe M... giunto da Pietrogrado, mi informa che il 18 novembre a Borgo ebbe una lunga conversazione con il granduca Cirillo. Il granduca gli disse che aveva ricevuto una lettera dalla granduchessa Tatiana, figlia dello czar, che gli annunciava che l'imperatrice ed i figli erano ancora viventi e che l'imperatore non è stato ucciso. L'ufficiale bolscevika incaricato di eseguire la sentenza di morte disse all'imperatore che a lui poco importava chi sarebbe stato ucciso, ma che in tutti i modi doveva consegnare un cadavere. Egli aggiunse che una palla di fucile alla testa della vittima avrebbe reso impossibile ogni ulteriore identificazione. Il conte T... che assisteva alla conversazione offrì di sacrificarsi per lo czar, dicendo che considerava suo dovere di dare la vita per il suo sovrano. L'imperatore protestò e si rifiutò, ma in ultimo si lasciò convincere dal conte e dall'ufficiale. L'imperatore fu dunque salvato, ma nessuno sa dove si trovi attualmente.

Il dott. Bolkin scrisse anch'egli a sua sorella che il più grande complotto del secolo era avvenuto.

Questi fatti, che fanno almeno sperare che l'imperatore e la sua famiglia siano ancora viventi, daranno gioia a tutti gli amici della famiglia imperiale russa. La *Morning Post* rammenta che il suo ex corrispondente a Pietrogrado, telegrafò il 15 novembre che, contrariamente a ciò che si crede in genere fuori della Russia, l'imperatore Nicola non è morto.

...il bolscevismo

Il Piccolo 15 Genn. 1919.

Il debito di guerra dei belligeranti

Ricchezza nazionale dei belligeranti nel 1914 (in miliardi)

Italia	Austria	Francia	Inghilterra	Germania	America
100	125	340	400	420	800

Il debito pubblico di tutti gli Stati, anche quello dei neutri, è formidabilmente aumentato durante la guerra. Tuttavia, per misurare lo sforzo finanziario compiuto da ogni belligerante, conviene paragonare la cifra del suo debito di guerra con quella della sua ricchezza.

Per l'Italia il debito è di 65 miliardi contro 100 e più di ricchezza nazionale; per l'Austria, di 90 miliardi su 125 miliardi; per la Francia, di 140 miliardi su 340; per l'Inghilterra, di 170 miliardi su 400; per la Germania, di 180 miliardi su 420; per gli Stati Uniti, di 110 miliardi su 800.

La qual cosa equivale a dire che l'Italia ha speso il 65 % della sua fortuna, l'Austria il 72 %, la Francia il 41 %, l'Inghilterra il 40 %, la Germania il 43 %, gli Stati Uniti il 13.5 %.

CHANOINE PROPOLANIS 15 VIA
DELLE BOTTEGHE OSCURE ROMA

PARIS N76620-37-179-11150'=

COMMUNIQUONS QUE ÉCRIVAIN LUBIEZ MILOSZ ERNEST GALVANOWSKI
INGÉNIEUR ADAM WILLIMOVITIT ONT ÉTÉ NOMMÉS PAR CONSEIL
EXÉCUTIF LITUANIEN D AMÉRIQUE DÉLÉGUÉS DE LITUANIE AUPRÈS
GOUVERNEMENT FRANCAIS 14 RUE GRENELLE ='WILLIMOVITIT =

pace.
D'altra parte i delegati libanesi fanno insistenze per esservi ammesso il Montenegro tendo a rafforzare la sua delegazione.
Sazonoff fa anticamera. Vi

alla Conferenza

Tempo 21 Genn. 1919

Ore 2 1/2

Dep. Parigi 14 Genn. 1919.

9/4

19 Dec. 1918 DRAUGAS

Bro. Rec. 148

A. A. Kunigas Antanas Staniukynas.

Jaunos dienos.

Nedėlios vakare, 13 gruodžio, šių metų, paliovė plaukus viena iš šilai lietuvių širdies Amerikoje. Dešimts minutų prieš vėpatą mirė kun. Antanas Staniukynas.

Jis buvo gimęs 4 gegužio, 1865 metais, Saltinėnuose, Krosnos parapijos, Sinmo valsčiaus, Kalvarijos pavieto, Suvalkų gubernijos. Jo tėvai buvo Jonas ir motina Elzbieta Jogiutė iš Pėdiškių tos pačios parapijos.

Jaunutis Antanukas mokslo pradėjo savo Krosnos mokyklioje. Jis pabaigęs 1879 metais įstojo į Suvalkų gimnaziją. Išėjęs penkias klesas tenai, į Seinų seminariją 1884 metais, Seminarijoje jau pasižymėjo darbštumu ir rimtumu. Ją baigęs tapo kunigu 15 birželio, 1889 metų.

Kunigystės pradžia.

Pirmutiniai kunigaviniai metai buvo paskirti Kun. Antanas pankerjo Kun. Elzbieta Kleboniu pagal Jiminiku lenkiškoje Seinų vyskupijos dalyje Sliaže, Lomžos gubernijoje. Darbo buvo daug, o gyvenimo sąlygos buvo nepakenčiamos. Bet kunigas Staniukynas niekam nesiskundė, nei nereikalavo iš dvasinės vyriausybės, kad perkeltų kitur. Tie penkeri metai yra neapsakomai gražus kantrybės ir kunigiško pasiaukinimo pavyzdys. Buti tamsiame užkampyje, tylioj kentėjų vargti ir dirbti, tarnant didelę auką svetimiems, yra gražesnis ir didesnis laikas už gausų veikalų rašymą.

Tarpo 1894 ir 1895 metų kunigas Staniukynas buvo vikaru Szczepankowe, taip-gi Lomžos gubernijoje tarp lenkų. Atliekamu nuo tieso ginimų priederiniu laiku kun. Antanas mokinosi prancuziškai ir vokiškai.

Užrubežyje mokslas.

Pramokęs tiek, kad kalbėjo žodyno naudotis teologiškais veikalais tose dviejose kalbose, jis išvažiavo į užrubežį tuomi tikslu mokintis. Vasarą praleido Fribourg'e Šveicarijoje, paskui išvažiavo į Rymą ir ten įstojo į universitetą Gregorianum, klausydamas teologijos.

Patyręs, kad dominikonai Jeruzolimoje ilgai specijalei augštai šv. Rašto mokyklai teologijoje bairsiems, kun. Staniukynas nuvyko į Palestiną. Stepono istaigoje vadinamoje "La Haute Ecole des Etudes Bibliques," (augštoji šv. Rašto tyrinėjimų mokykla). Tos mokyklos vedėjas buvo visame pasaulyje garsus mokslius minas M. M. Lagrange. Kitų jos profesorių taip-gi ilgai nuo pragarsėjo moksliškais veikalais.

Tų profesorių veikimas kun. Staniukynas nuolatinei semtų kalbų, t. y. žydiškai, arabiškai, syriškai, ir tyrinėjo šv. Rašto. Kad gerai jį supratus studentai dramos su profesoriais aplankydavo žymesnius šv. Rašte minėtasias vietas Palestinoje arti Jerozolimos ir toli nuo to miesto bei vietų, kartų į metus, keliaudavo į Seno Įstatymo minėtas vietas už Palestinos ribų. Kun. Staniukynas, užsiėdamas barzdą, apsitaisęs arabiškais rubais su kuklais, keliavo su draugais ir profesoriais aplankydamas tų minėtų vietų.

Kunigiškas darbas Lietuvoje.

Pabaigęs tą mokyklą ir gavęs teologijos daktaro laipsnį kun. Staniukynas grįžo į Seinų vyskupiją 1901 metais. Ją valdė vyskupas Baranauskas, bet jis negalėjo kun. Staniukyno įnti į Seminariją profesoriumi, nes pasaulinė valdžia neįsileidžiamo akimis žiurėjo į kunigą, ėjusį mokslus užrubežyje. Kun. Staniukynas tapo vikaru arti savo tėviškės Simne. Tas miestelis, žinomas

Atkeliavimas į Ameriką.

Taip kun. Staniukynas pirmiau vaizdavo Amerikoje, kad dirbi tarp savųjų ir tiesa atsivyto į Suvienytas Valstijas. Per [illegible] tas išbuvo St. Krykščiu kleboni Mount Carmel'yje, Pennsylvanijoje.

Jau tuomet tenai buvo darbuvosi vyskupas lietuvių vienuolyne. Vaizavo per parapijas ir čia per [illegible] rinkdamas aukas tam nesenai komai reikalingam ir didžiai angčiam tikslui. Išrinkant tas aukas vienoje vietoje kun. Staniukynui prasimuštė kraujas per burną. Tai buvo ženklas, kad krutinėje yra džiova, ir kad reikia mažinti darbštumą.

Vienuolyno pradžia.

Aukų vis-gi tapo surinkta tiek, kad galima buvo pradėti rengti vienuolynę. Jis užsimezge Scrantono vyskupijoje, bet gilaus dalykų apsvarstaui ir ypatingai kun. Serafinui Kmiciui prisidedant, tapo sutarta lietuviams, kitaip Chicagoje. To vienuolyno istorijoje turi buti skyrium parašyta, bet vis-gi kiek apčiuopiomai, kad kun. Staniukynas visą savo įsimintį, laiką turtą ir jiegas paskyrė to vienuolyno reikalams. Juos jis augino, pirmučiausioje vietoje.

Rudenyje 1909 m. pradėta statyti Sv. Kazimiero seserų vienuolynas Chicagoje, paskui tapo perstatyta kitoje pusėje gatvės kapeliunija. Joje kunigas Staniukynas ir išgyveno ligi savo amžio pabaigai.

Kaip karšcziai akmenėnė tava, tuliavo iš degančio ugniakalnio, lo ir ta tvlomis ir pamaišiu, taip ir kun. Staniukynas savo sumanymus vyklindavo tylomis, nesigirdamas, nerodydamas užsikarščiavimo. Bet asmenys, nuntjusiejui pričsingai, nekartę supykdavo ant jo už neperšnekamų užsispyrimą. Nesuprat tamios išvaizdos, jis buvo tarštuolis, tikinį vysc paskui ir tis metais, mokjo valdytis.

Kun. Staniukyno kantrumas, išvermė, pasižvėntimas, užsispyrimas savo tikslų vykinime, sistematiškumas ir nesimėtymas prie įvairių darbų sudarė tas laimingas sąlygas, kad Sv. Kazimiero seserų vienuolynas ir yra ir gerai žengia pirmyn. Nereikia užmiršti taip-gi seserų pasišventimo ir iš minties, bet ypač jas čia kalbame.

Mus tautoje surengti vienuolių yra kur kas sunkiau negu kitose, nes netik neturime turtingų aukotojų geradėrių, bet nėra nei kuygų reikalingų seserims lavinti.

(Pabaiga bus rytoj).

PIRKITE
W.S.S.
WAR SAVINGS STAMPS
ISSUED BY THE
UNITED STATES
GOVERNMENT

„Garsas" 26 dic. 1918.

KUNIGŲ PERMAINOS SEINŲ VYSKUPIJOJE

Paskirti: Vyskupo kurijos kancleriu-kan. Laukaitis. Prie Seinų klebonu—prel. Staniulis. Udrijos klebonu—kun. J. Dailidė. Seinų katedros rektorium—kan. Narjauskas. Seinų Seminarijos profesoriais: kun. Vizgirda, kun. Kuraitis, kun. Bielskus, kun. J. Stankevičius, kan. Laukaitis ir kun. Naujokas. Vikarais: kun. Leonavičius—Lazdijuose, kun. Pr. Konvelis—Balbieriškyj, kun. Venčius—Filipave, kun. Akelis—Leipalingyje, kun. Aviežienis—Krosnoje, kun. Aleksa—Slavikuose, kun. Bartkus—Seinuose, kun. Juraitis—Kalvarijoje, kun. Pr. Baltrušaitis—Alytuje, kun. Dambrauskas—Bartninkuose, kun. Ciplijauskas—Kaletninke, kun. Astrauskas—Alksnėnuose. Klebonais: kun. Arnastauskas—Zapyškyje, kun. Vaičaitis—Šilavote, kun. J. Adomaitis—Baceliuose, kun. Šeškevičius—Simne, kun. Merkevičius—Lukšiuose, kun. Ign. Čižauskas—Šakiuose. Į Marijonų vienuolyną Marijampolėje atsikėlė kun. Totoraitis ir kun. Dargis. Išrinkti: Šakių gimnazijos direktorium—kun. Ig. Starkevičius, Marijampolės gimnazijų prefektu—kun. V. Barusevičius, Seinų gimnazijos direktorium—kun. M. Gustaitis. Mirė Šilavoto klebonas, a. a. kun. Ant. Radušis. Seinų vyskupu-padėjėju Lomžos gubernijai šv. Tėvo paskirtas kan. R. Jalbrzykowski.

Pietoso suicidio

Un pietoso suicidio è avvenuto a Fuori Grotta. La giovinetta diciassettenne Sofia Pisa era da tempo sofferente di una grave malattia nervosa. Ieri la povera ragazza approfittando di un momento in cui era lasciata sola dai parenti, si lanciò a capofitto da un balcone spezzandosi il cranio sul selciato sottostante.

Insieme al tenente Burletti, equipaggiavano l'aeronave il tenente Pauta, un motorista e un radiotelegrafista. Sono tutti salvi, come già ho detto, essendo scesi dal dirigibile prima che questo venisse strappato agli ormeggi e travolto dall'improvviso colpo di vento.

Piccolo 27 Gennaio 1919

Kad Lakūnai Pauta ir kiti Rusai atvažiuoja Lietuvon tuomet išbegsta ir visa pavardenis.

Lietuviai išvirkščios lenkų tautos gyventi tarp Italų, vien dėl jų kalbos

---

Kuris tai Dievo! Kunigų lietuvių vaizdas ir dvasia, nad iš tikrų buti vyskupu. Vyskupu nedaryt ir palaikyt

---

(Antanavičių)

Prie rust. 1918

Le riunioni di ieri

Parigi, 29 sera.

Il presidente degli Stati Uniti d'America, i primi ministri e i ministri per gli affari esteri d'America, dell'Impero britannico, della Francia, dell'Italia ed i rappresentanti del Giappone hanno tenuto oggi al Quai d'Orsay due riunioni: la prima dalle 11 alle 13, la seconda dalle 15.30 alle 18.

La seduta antimeridiana è stata consacrata a udire la delegazione polacca, composta dei signori Demowski e Pilsudski, che hanno fatto una esposizione generale della situazione e delle rivendicazioni polacche.

Nella seduta pomeridiana la delegazione czeco-slovacca, composta dei signori Kramars e Bénes, ha esposto il suo punto di vista relativamente al bacino industriale della Slesia, intermedio fra la Boemia e la Polonia.

La prossima seduta avrà luogo domattina alle 11.

Il problema della Polonia

Parigi, 28, ore 20.30.

La questione delle colonie non è più all'ordine del giorno per quanto essa non abbia avuto una soluzione. Rientrano un po' tutte nella consuetudine diplomatica questi asseli consuetudine diplomatica questi assegli oggi diversi e varii dei problemi più gravi per accenarli e poi decidere se risolverli o non risolverli a miglior tempo.

Le colonie sono state oggi accantonate per dar posto al problema della Polonia. Questo problema sorge nuovo e inatteso sull'orizzonte della Conferenza. La Polonia non manca in ogni modo di interesse e questa sera ce ne siamo occupati nei corridoi del Quai d'Orsay all'ultim'ora nei corridoi del Quai d'Orsay il tema nuovo era fervidamente commentato. Dal calore per le colonie africane si era passati alle fredde considerazioni per le terre nordiche. La politica comunque palpita sempre con un grande fervore.

Consideriamo la situazione in questo momento senza tener conto del passato: la Polonia ha contro di sè i bolscevikii, gli ucraini, i tedeschi della Slovacchia e gli czeco-slovacchi. E per l'occasione si trova ad essere alleata proprio con la Germania. Gli ambienti francesi soprattutto si preoccupano di mettere in luce la necessità di porre un rapido riparo al dominio tedesco sul popolo polacco. E' probabile che i rappresentanti francesi, sin dal primo accenno alla discussione sulla sistemazione della Polonia, abbiano pregiudizialmente insistito sul dovere dell'Intesa di liberare la terra polacca da ogni meccanismo di conquista e di dominio tutto dalla Germania degli Hohenzollern.

L'eccidio della famiglia dello Zar nella relazione del Governo siberiano

Parigi, 28 gennaio, ore 13.

L'*Echo de Paris* riceve da stoccolma il racconto particolareggiato dell'eccidio della famiglia imperiale russa, quale risulta dall'inchiesta eseguita a Ekaterinodar dal Governo siberiano. Il 16 luglio, sgomentato dall'offensiva dei czeco-slovacchi, il Soviet locale cedendo alle insistenze della plebaglia, dopo una lunga seduta notturna consente che il delitto sia compiuto. L'esecuzione della sentenza è affidata ai soldati di guardia, verbalmente. Gli assassini sorprendono lo Zar e la Zarina in preghiera. Dal trambusto i due infelici hanno appena il tempo di farsi il segno della croce. Lo Zarevic stanchissimo si era addormentato in ginocchio; in un angolo, strette l'una contro l'altra, le quattro sorelle piangono.

L'imperatore all'ingresso delle guardie non interrompe la preghiera. Jurowski, presidente della Commissione straordinaria, gli dice sogghignando: — Tanto meglio, sarete più preparato.

— risponde lo Zar con voce che non

— non vogliamo solamente te — grida — ma tutta la canaglia, e arriviamo — irriproducibile —. Via, non facciamo in cantina.

Si avvicina nelle braccia del padre, che fa un passo fermo verso la porta. L'imperatrice, la sposa incessante... fa il segno della croce.

La tesi del delegato polacco

Alla discussione hanno partecipato con ampia vivacità i delegati delle nazionalità polacca e czeca. Questa discussione si è svolta sulla base di una complessa e vasta esposizione del programma e dell'attività nazionale polacca esposta dal delegato polacco signor Zamorsky, noto anche negli ambienti politici di Roma. Il signor Zamorsky ha illustrato considerazioni che possono essere comuni ai popoli che furono soggetti al dominio tedesco e al dominio austriaco. Egli ha chiarito le finalità della nazione polacca rivendicando il diritto di essa anche per territori dove popolazioni originariamente polacche possono essere state intiepidite, assorbite, travolte da una penetrazione tedesca o austriaca. E' opportuno rilevare a questo proposito che il delegato polacco ha nettamente qualificato come non attendibili o false le statistiche austriache sulle popolazioni del tramontato impero austro-ungarico. Conseguentemente egli ha affermato il diritto polacco ad espandersi verso la gente limitrofa qualificata come d'inferiore stato di civiltà e di coltura. Con questa tesi il signor Zamorsky ha voluto essenzialmente riferirsi alle popolazioni ruteno e lituano. Nè maggiori particolari vorranno su questo riguardo anche perchè nessuna soluzione si ebbe oggi neanche in questo problema che in realtà richiede larghezza di trattazione. Esso interessa l'Italia anche perchè la rivendicazione di nazionalità affermata per i popoli oppressi chiarisce di luce più precisa il valore di questo diritto nazionale del popolo italiano la cui storia è grande storia della civiltà. La tesi czeca in confronto della Polonia fu sostenuta dal delegato Benès il quale ha sostenuto il diritto del nuovo Stato czeco-slovacco contro alcune affermazioni polacche. Sostanzialmente Benès sostenne l'annessione di territori con popolazione tedesca della Boemia.

La granduchessa e la signorina De Buchowden, incapaci di camminare, sono trascinate brutalmente tra un infame concerto di bestemmie. Dinanzi alla scala altri assalti spaventano il principe Dolgorouki, il generale Tatischeff, la signora Schneider, l'istruttore della Corte, e il dott. Botkin. Anche voi? — chiede dolorosamente lo Zar.

La cantina è popolata di ombre moventisi fra il chiarore delle torce. Si allineano le vittime e senza un comando si scaricano a bruciapelo le rivoltelle negli occhi e sulle tempie delle vittime. Dapprima si uccide l'Imperatrice e poi cadono i figli e lo Zar, e da ultimo i personaggi di Corte. L'Imperatore, l'imperatrice e Botkin spirano immediatamente sotto una grandine di proiettili; gli altri agonizzano per alcuni minuti. La granduchessa Tatiana non riceve meno di 15 proiettili e finalmente una guardia rossa le fracassa il cranio col calcio del fucile.

All'alba un autocarro ha trasportato i dodici cadaveri accatastati alla rinfusa in una cava di pietre abbandonata. Presto delle pozze di petrolio e vere spoglie, prima impregnate di petrolio e poi arse, non rimasero che ceneri ed ossa calpestinate. « Non è possibile dubitare della morte della famiglia imperiale. L'inchiesta compiuta dal prof. Dalle dell'Università di Tomsk ha fatto scoprire un diamante che la granduchessa Tatiana portava nascosto nella fodera dell'abito: sono stati trovati pure bottoni con l'aquila imperiale della tunica dello Zarevic ed in casa di « guardie rosse » fatte prigioniere dai czeco-slovacchi è stata trovata della biancheria con le iniziali dello Zar, furto postumo che Zinovief esaltò in pieno Soviet, e pel quale felicitò « l'eroico proletariato ».

Corr. della Sera
29 Genn. 1919.

Il Circolo "Adamo Mickiewicz"

Nel nome di questo glorioso poeta della Polonia, Nicola delle genti, i polacchi residenti in Roma hanno festeggiato l'inaugurazione del proprio circolo con sede in via Sistermaria 46.

Intervenne: la contessa Mirabella, contessa De-Mohl, contessa Barbolini-Lanzisi, contessa Andrei Mattei, Pon. Montrone e signora, molti ufficiali e soldati polacchi. La sala lateria Ofelia Borowska Colnaghi, 7 colonne e l'allievo Federico giovane eccellente dell'ottimo pianoforte polacco reduce dalla Polonia con le conferenti notizie sulla calma e l'ordine perfetto che regna a Varsavia.

"Il Tempo" 30 gen. 1919

Trotzky-Lenin negli Urali" Lenin per Lodenitz - Trotzky per la repressione, Stalin bolscevichi negli Urali, Kerensky nella parte più principale, Gatschina e Petrograd. Bolscevismo Arbeiter Rätte Dinge - Massaki? Organizzazione Agitation, Gewerkschaften, Arbeiterräte

3 Дек. №. 2. 1917г.

ПАССИВЪ	1915-1916г.	1916-1917г. Смѣта	1916-1917г. Дѣйств.	
А. По содержанію Читальни				
1. Выписка изданій	-	1000	√409.90	сб.
2. Наемъ помѣщенія	1720	2000	2023.35	
3. Жалованіе прислугѣ	913	900	851	
4. Освѣщеніе	344.51	350	591.57	
5. Отопленіе	122.60	250	206.50	
6. Канцелярскіе расходы	64.40	200	116.65	
7. Телефонъ	177.40	180	178.30	
8. Страхованіе и банковск.счета	16.25	20	17.21	
9. Хозяйственные расходы	238.95	250	648.95	
10. Покупка книгъ	100	-	-	
11. Переплеты	350	400	452.65	
12. Выписка календарей	-	-	-	
13. Вознагражденіе завѣдующему	35	√500	-	сб.
14.	4082.11	6050	5496.58	
Б. Единовременные расходы				
14. Непредусмотрѣнные	-	200	-	сб.
15. Ремонтъ	2282.30	500	102.70	сб.
Б. Отчисленія въ запасный капиталъ	-	-	-	
16. Покупка процентныхъ бумагъ	-	-	-	
17. Депозиты	-	-	-	
Итого	6364.41	6750	5599.28	
Дефицитъ предшеств.года	699.53	237.59	237.59	
	7063.94	6987.59	5836.87	
Остатокъ къ концу отч.года	-	212.51	1352.99	
балансъ	7063.94	7200.00	7189.86	

Piazza dei Prefetti 15
TELEF. 32-80

Ill.mo e Rev.mo Mons. Casimiro Propolanis,

Preannunziato sulla Vera Roma il suo libro dal titolo « L'Eglise Polonaise en Lithuanie », col proposito di recensirlo ho dovuto esaminarlo; ma a mio giudizio, e scusi Ella la mia romana franchezza, il libro non può affatto piacere all'autorità ecclesiastica la quale potrebbe fare qualche atto da non riuscirle piacevole.

Ad evitarle quindi un dispiacere, mi permetto, Rev.mo Monsignore, consigliarla di mandare una copia del libro al S. Padre, una all'Em.mo Cardinale Segretario di Stato, e una all'Em.mo Cardinale della S. Congregazione dell'Indice, ognuna accompagnata da una sua lettera (alla quale può liberamente unire copia di questa mia) dichiarandosi disposto a sottoporre il libro al giudizio delle competenti Autorità Ecclesiastiche e, se occorre, anche a ritirarlo. (d'ordine!)

Certo che Ella vorrà accogliere benevolmente il mio consiglio, con la massima stima di osservanza ossequiandola, me le dichiaro

Dev.mo Obbl.mo
P. Pirri d.C.d.G.

Con biglietti della Segreteria di Stato in

№ 40. £. 50.-

Jo sottoscritto ho ricevuto dal Signor
Отец Кирилл Прокопьевич
Lire пятьдесять
per единовременное вдово.-

Roma, li 12/25 Luglio 1918.
В. Радкевичъ; Казначей
Союза В. Р. и Гр. въ С.

N. 11 li 13/XI 1919

Ricevuto dal Sig. Отецъ Кириллъ
Прокопьевичъ
Lire двадцать
per частной русской церкви на
1919-20 г.
Игуменъ

£. 20 —

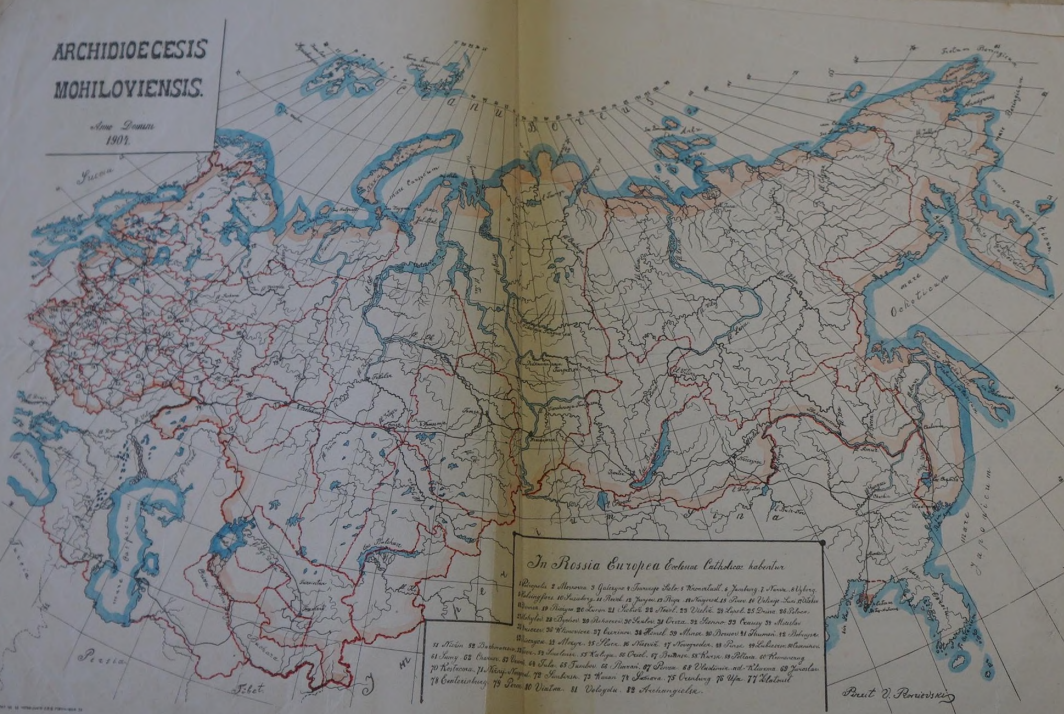
ARCHIDIOECESIS
MOHILOVIENSIS.
Anno Domini
1901.
In Russia Europea Ecclesiae Catholicae habentur
Petropolis 2 Mercurea 3 Gedroycz 4 Samogitia 5 Lucz 6 Kamenetzk 7 Janowy 8 Tarnow 9 Lwow 10 Sandomir
Wilnensis 11 Kiovia 12 Zytomir 13 Podol 14 Inflanty 15 Pinsk 16 Orsza 17 Mohilow 18 Witebsk
Livonia 19 Courland 20 Lucin 21 Selbek 22 Tuel 23 Oselia 24 Lesk 25 Drisa 26 Mscislaw
Mohylow 27 Rzeczyca 28 Chotzim 29 Greta 30 Saratow 31 Penzy 32 Mastlas
Thuczeo 33 Warnezicze 34 Kuczino 35 Kiovel 36 Mosc. 37 Brzesc 38 Smolensk 39 Tschernigow
Mstislaw 40 Mstyz 41 Rzeza 42 Pskow 43 Novgorod 44 Pecor 45 Tschernicow Kamenecz
41 Nisko 42 Bielzowiecz-Rawa 43 Sandomir 44 Kielce 45 Podol 46 Zamosc 47 Lublin 48 Kamieniec
41 Lwow 52 Cracow 53 Tarnow 54 Tuka 55 Tarnow 56 Przemysl 57 Przemysl 58 Plotzkow 59 Warmia
70 Varsovia 71 Kalisz-Lodz 72 Sandomir 73 Kielce 74 Sandomir 75 Orenburg 76 Ufa 77 Mohilow
78 Courland-Libau 79 Trim 80 Vinton. 81 Orlogsk. 82 Archangelsk.
Pascit D. Pomirowski

1. Skelki Svečanjaje, kad nemoćni obstoravaju Fabrici u Pitka, prikalbino Moti dele-gracija Porelli - Vadivant N. Excell. N

Il Corriere d'Italia

Cina e Santa Sede

La nomina di un ministro

11 Agosto 1918

L' « Osservatore Romano » pubblica:

« Avendo la Repubblica Cinese espresso il desiderio di entrare in relazioni diplomatiche ufficiali colla Santa Sede, Sua Santità ha accolto ben volentieri tale desiderio ed ha dato il Suo aggradimento per la nomina di S. E. Tai Tcheng Ling, già Ministro di Cina in Spagna e in Portogallo, ad Inviato Straordinario e Ministro Plenipotenziario della Repubblica Cinese presso la Santa Sede ».

Anche la Repubblica Cinese ha, dunque, sentito il bisogno di avere rapporti diretti con la Santa Sede. E' superfluo rilevare la importanza di questo fatto. Per la prima volta quel lontano paese, patria del Buddismo, istituisce a Roma, presso la Santa Sede, una sua rappresentanza diplomatica. Segno dei tempi: i quali dimostrano sempre più chiaramente come sia grande la forza morale del Papato. Essa supera ogni barriera di spazio e di religioni; essa s'impone al mondo intiero, dilaniato dalla più orribile guerra. Riflettano un poco alla eloquenza di questo fatto coloro che fra noi continuano a negare quella forza o, peggio ancora, a diffamarla. Quanto ai cattolici, essi non possono non salutare con gioia ogni nuova prova che venga a confermare il superiore prestigio della Chiesa di Roma e insieme a seminare nuovi germi di pace per l'avvenire del mondo.

La stampa cattolica spagnuola

Gal dar vienas U

№ 142 L. 50 -

Jo sottoscritto ho ricevuto dal Signor
D. Kazimierz Stanisław
Lire undici cent
per
Stanowisko Ambasadora

Roma, li 28 Cenn. 1919

Le Baron

Mr le Dr Miecislas de Dubiska (Doubichta)
et Mlle Alice Perrotton ont l'honneur de vous faire
part de leur prochain mariage.

Novembre 1918.

Eaux-Vives
7, Rue du Vieux-Marché.

Genève
14, Rue du Nord.

Kun. K. Prapuolenis Casimiras.

Mod. N. 3.

CROCE ROSSA ITALIANA

IX CIRCOSCRIZIONE

COMITATO REGIONALE
— ROMA —
Piazza Benedetto Cairoli, N. 117

Roma, li 15 3147

OGGETTO

Ringraziamento.

Pregiomi accusare ricevuta alla S. V., della scheda di sottoscrizione a socio di questo Comitato Regionale della Croce Rossa.

La ringrazio sentitamente a nome del Comitato stesso per l'atto umanitario, che Ella ha ben voluto compiere e assicuro la S. V. che il di Lei nome è stato annotato nell'albo dei soci della nostra Associazione.

Colla maggiore osservanza

Il Presidente del Comitato Regionale di Roma

Ill.mo Signor

Propolanis Casimiro

Kauno Universiteto Biblioteka

F 682

...Sacramento.

A Santo Stanislao dei Polacchi

Nella Chiesa di S. Stanislao dei Polacchi, ora stabilimento rosso, in Via Botteghe Oscure, il giorno di S. Stanislao, 7 maggio corrente, alle ore 10.15 sarà celebrata una Messa cantata solenne.

Dalle 6.30 si celebreranno, ogni mezz'ora, per tutte

5 Maggio 1918. –

...al Santuario dell'Annunziatella

Sic transit Germania

Ma se per la Francia ... come nelle commedie di Capus, poichè il suo astro « riapparirà più brillante e continuerà a rischiarare il mondo », ben altro invece è il destino della Germania:

« Germania! — ammoniva l'Indocina — popolo dei signori della terra, tu sarai domani il popolo degli schiavi della terra. Tedeschi corruttori, ladri, incendiari, assassini, traditori a tutti i giuramenti, voi vi ucciderete fra di voi e vi divorerete gli uni con gli altri, in un abisso di miseria. Piangete su di voi! Voi verserete tante lacrime quante ne avete fatte versare, darete tanto sangue quanto ne avete voluto spargere. Voi siete ormai al bando dell'universo; non oserete più chiamarvi tedeschi ed il nome di prussiano sarà un'ingiuria ».

Guglielmo II poi « ha i giorni contati ». Anche noi, nevvero? .... Ma, mentre noi abbiamo ancora qualche speranza di morire nel nostro letto, o in quello d'un altro, Guglielmo II « è destinato, se non muore di propria mano, a morire di mano tedesca, oppure ad agonizzare lungamente, demente ».

pg. 209
Brianny

Del karo nukentėjushųjų dvasios reikalams:
J. E. Vyskupas Pr. Karevičius 400 rb.
Kun. Prapuolenis . . . . 100 rb.

„Lietuvių Balsas"
1916 – № 13.

plg. – nuo pat pradžios karo iki šiam pasi... buvo 3% iš savo algos Petrograde – kareivių naudai – Mėnesį apsieina man 6 rub. – Šiandien jau 21 mėnuo karo – ergo į mokėjau 124 rubl. – o kas gali?

[signature]

...co
...none

№ 8

Квитанція

Центральнаго Комитета Литовскаго Общества п. о. п. п. отъ войны.

Петроградъ Января 3 дня 1916 г.

Получено отъ Монсигнора Каэимира Пропо-ника на помощь семьи удовлетворенія духов. сущ. Литовцевъ

Руб. 100 коп.

Сто руб.

Казначей Свящ. Мурав.

CROCE ROSSA ITALIANA

Modello N.

CROCE ROSSA ITALIANA

(1) Ufficio Regionale di Propaganda

Via Nazionale 17 Roma

N. 9424 £ 100.-

Rev. Canonico Don Casimiro Propolanis

ha versato L. Cento

alla Croce Rossa Italiana per associazione perpetua

ROMA li 13 NOV 1918

Il Delegato alla Contabilità — Il Presidente

(1) Indicazione dell'Ufficio.

Per la legge (Testo Unico) 4 Luglio 1897, §14, Capoverso 15, del art. 22, Nitola III, la Croce Rossa appartiene alle Istituzioni che sonsenti dalla tassa della marca da bollo nelle quietanze per contributi od oblazioni.

Lausanne, le 5 Octobre 1917.

Mgr. H. Propolanis, Rome.

Monseigneur,

Le Comité Exécutif Lituanien a reçues aux victimes de la guerre a l'honneur de vous remercier sincèrement pour le don de cent livres (Lit. 100.-) envoyé par l'intermédiaire de Mgr. H. Orlowski

Comité National Lituanien en faveur des Lituaniens

victimes de la guerre pour secours.

Veuillez agréer, Monseigneur, avec nos remerciements l'expression de nos sentiments les plus distingués.

Pour le Comité:

P. Président: V. Bartuška ph.D.

Secrétaire: Dr. Simkevičius

CROCE ROSSA ITALIANA

Modello N

CROCE ROSSA ITALIANA

Comitato di

N. 2182 £

Sig. Propolanis Kazimiro

ha versato L.

per Temp. all'Opera della Croce Rossa Italiana

Roma 24-1-1916

Il Delegato alla Contabilità — Il Presidente

Per la legge 13 settembre 1874, n. 2077 (Serie 2a) Cod. Reg. 22, n. 1, 2 e 3, sono esenti dalla tassa della marca da bollo e dall'obbligo della bollatura.